

Transport d'animals de companyia

Laura Minguell Timoteo

Alba Montes Villasclaras

Alba Pera Regué

Luisa Pro Leonhardt

Curs 2012 - 2013

ÍNDEX

1. Introducció	2
2. Legislació	3
2.1. Desplaçaments dins del territori nacional	5
2.2. Desplaçaments per territori europeu	7
2.2.1. Disposicions relatives als desplaçaments entre els estats membres	8
2.2.2. Desplaçaments a la UE des de tercers països	10
3. Situació de la ràbia a nivell mundial	15
3.1. Situació de la ràbia a l'Estat Espanyol	17
4. Transport per carretera	19
4.1. Autobús	23
4.2. Autocar	24
4.3. Cotxe	25
4.4. Taxi	27
5. Transport ferroviari	28
5.1. Metro – TMB	28
5.2. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)	28
5.3. Renfe	28
6. Transport marítim	31
6.1. Transmediterranea	31
6.2. Baleària	33
6.3. Costa Cruceros	36
6.4. Celebrity Cruises	36
6.5. Iberocruceros	36
6.6. Pullmantur	36
6.7. Royal Caribbean	37
7. Transport aeri	39
7.1. Air Europa	40
7.2. Iberia (British Airways)	48
7.3. Qatar Airways	51
7.4. American Airlines	52
7.5. Vueling	54
7.6. Ryanair	54
8. Transport d'animals exòtics	58

9. Empreses de transport d'animals de companyia	61
9.1. MRW.....	61
9.2. TravelDog.....	62
9.3. United Air Freight.....	63
9.4. Animal Couriers.....	63
10. Enquesta	65
10.1. Conclusions enquesta.....	73
11. Entrevistes	76
11.1. HIFE.....	76
11.2. Eurolines.....	78
11.3. TravelDog.....	79
11.4. Vueling.....	83
11.5. Ryanair.....	86
12. Conclusions	88
13. Bibliografia	90

ANNEXES

ANNEX 1. Notícies relacionades amb el transport d'animals de companyia

ANNEX 2. Documentació necessària pel transport d'animals de companyia

ANNEX 3. Legislació

1. Reglament (UE) N°998/2003 del Parlament Europeu i del Consell
2. Reglament (UE) N°52/2012 de la Comissió
3. Decret Legislatiu 2/2008
4. Reial Decret 287/2002
5. Reial Decret 1570/2007
6. Reglament (CE) N°1107/2006
7. Reglament (UE) N°1158/2012
8. Reial Decret 751/2006
9. Ordenança municipal de protecció, control i tinença d'animals (Girona)
10. Llei 8/2003, del 24 d'abril, de sanitat animal
11. Reglament (CE) N°1/2005 del Consell
12. Reial Decret 1428/2003

1. INTRODUCCIÓ

El fet de viure situacions d'incertesa sobre el transport de la nostra mascota ens va motivar a realitzar aquest treball per conèixer quina és la normativa i els requisits per viatjar amb el nostre animal de companyia sense problemes. A més a més ens sembla que és un tema interessant ja que normalment es parla del transport dels animals de producció i no del dels animals de companyia. El transport d'animals de renda, a diferència del de les mascotes, té una normativa molt extensa, degut al creixent interès de la societat sobre el benestar animal.

Aquest treball l'hem encarat de manera que sigui entenedor i que resumeixi la informació disponible per tal d'aclarir possibles dubtes a persones que vulguin viatjar amb la seva mascota i no sàpiguen com fer-ho.

Actualment cada vegada hi ha més tendència a tenir animals de companyia, la població realitza més viatges nacionals i internacionals, i per tant augmenta el volum de gent que té la necessitat de transportar les seves mascotes.

Creiem que aquesta informació és molt útil de cara a exercir la professió veterinària en un futur, ja que permetrà poder assessorar als nostres clients i fer que així augmenti la seva confiança i puguin realitzar el seu viatge amb tranquil·litat i seguretat seguint les nostres recomanacions.

És molt important ser conscient com a propietaris de quins medis de transport podem utilitzar per transportar-los i en quines condicions es trobaran durant el desplaçament. Creiem que cal esmentar les empreses que ofereixen aquest servei a persones que no poden viatjar amb les seves mascotes.

Per últim, volem aprofitar aquest ocasió per fer una crida als propietaris d'animals de companyia a seguir les pautes del seu veterinari pel que fa a vacunacions i sistemes d'identificació ja que és un requisit indispensable pel seu transport i seguretat, i creiem que moltes vegades no se'ls dóna prou importància.

2. LEGISLACIÓ

La normativa actual està establerta en el Reglament (CE) N°998/2003 del Parlament Europeu i del Consell de 26 de maig de 2003 pel que s'aproven les normes zoosanitàries aplicables als desplaçaments d'animals de companyia sense ànim comercial, i es modifica la Directiva 92/65/CEE del Consell.

Definicions

En l'article 3 de Reglament (CE) N° 998/2003 es defineix:

- Animal de companyia: s'entén com a animal de companyia, gossos, gats, fures, invertebrats (excepte abelles i crustacis), peixos tropicals decoratius, amfibis, rèptils, aus (totes les espècies excepte les aus de corral contemplades en les Directrius 90/539/CEE i 92/65/CEE) i altres mamífers com rosegadors i conills domèstics que acompanyin al seu propietari o a una persona física que es responsabilitzi d'ells en nom del propietari durant el desplaçament i que no siguin destinats a una operació de venda o transmissió de propietat.
- Passaport: tot document que permeti identificar clarament a l'animal de companyia i que inclogui les indicacions que permetin comprovar el compliment del reglament 998/2003 CE, que segueixi la normativa de la Decisió 1999/468/CE. En aquesta decisió s'estableix un model de passaport i certs requisits addicionals que aquest ha de complir.
- Desplaçament: tot moviment d'un animal de companyia entre estats membres, o la seva introducció o reintroducció en el territori de la comunitat procedent d'un tercer país.

Identificació dels animals de companyia

Segons l'article 4 del reglament (CE) N° 998/2003, els gossos, gats i les fures es consideren identificades quan portin un tatuatge clarament llegible o un sistema electrònic d'identificació (transponedor). El transponedor és un dispositiu

d'identificació per radiofreqüència passiu i només de lectura que compleixi la norma ISO 11784, que apliqui la tecnologia HDX o FDX-B i que pugui ser llegit per un dispositiu de lectura compatible amb la norma ISO 11785. En el cas de que el transponedor no compleixi aquests requisits establerts el propietari o la persona física que es responsabilitzi dels animals de companyia en nom del propietari haurà de, quan es dugui a terme un control, proporcionar els medis necessaris per a la lectura del transponedor.

Independentment del sistema d'identificació d'animals utilitzat, s'haurà d'assegurar que aquest vagi acompanyat d'una indicació sobre les dades que permeti conèixer el nombre i la direcció del propietari.

Els estat membres que exigeixen que els animals introduïts en el seu territori sense sotmetre's a quarantena siguin identificats podran seguir fent-ho.

Desplaçaments

Els estats membres hauran de proporcionar informació clara i accessible sobre els requisits sanitaris per als desplaçaments d'animals de companyia sense ànim comercial en el territori de la Comunitat i les condicions d'introducció o reintroducció dels mateixos en el mencionat territori. També s'encarregaran de que el personal present en les fronteres estigui plenament informat sobre aquesta normativa i sigui capaç d'aplicar-la.

Si es comprova en aquests controls que l'animal no compleix els requisits, la autoritat competent amb prèvia consulta amb el veterinari oficial decidirà:

- Reexpedir-lo al país d'origen
- Aïllar-lo sota control oficial durant el temps necessari per a complir tots els requisits sanitaris, corrent els costos a càrrec del propietari o persona física que es responsabilitza del mateix.

- El sacrifici de l'animal (en última instància), sense compensació financera, quan no sigui possible procedir a la seva reexpedició o el seu aïllament en quarantena.

Els estats membres hauran de vetllar per a que els animals que entrin al territori comunitari sense autorització siguin allotjats sota control oficial a l'espera de la seva reexpedició o de qualsevol altra decisió administrativa.

2.1 DESPLAÇAMENTS DINS EL TERRITORI NACIONAL

Les condicions i obligacions bàsiques del transport d'animals de companyia (ja sigui públic o privat) estan regulades per la legislació. A Catalunya, aquestes lleis són recollides al Decret Legislatiu 2/2008, del 15 d'abril (DOGC nº 5113 del 17 d'abril de 2008) pel qual s'aprova el *Text refundit de la Llei de protecció animal*. A l'Article 8 de les Disposicions Generals s'especifiquen els punts següents:

- Els animals han de disposar d'un espai suficient com per que es puguin aixecar i estirar mentre se'ls traslladi d'un lloc a un altre. A més, els mitjans de transport o els embalatges utilitzats per a aquest ús han d'estar concebuts per a protegir els animals de la intempèrie i les inclemències climàtiques.
- A més, els animals han de tenir accés lliure a l'aigua durant tota la durada del transport i rebre una alimentació en intervals adients segons s'estableixi reglamentàriament.
- Per últim, a la càrrega i descàrrega s'ha d'utilitzar un equip adequat per evitar danys i patiments als animals.

Coincidint amb la llei vigent, també hi ha aprovades altres normes generals que s'han de tenir en compte quan es realitza el transport per carretera amb parades i estacionaments. La normativa que ho regula està recollida al Decret 6/1999 del 26 de gener (DOGC nº 2817 de l'1 de febrer de 1999), en el que s'estableixen les condicions de manteniment dels animals de companyia. S'hi detallen disposicions de caràcter general que fan referència a les atencions mínimes que han de rebre els animals des

del punt de vista del tracte, la higiene i el transport. A continuació citem els punts referents al manteniment dels animals en vehicles:

- Queda prohibit mantenir als animals de companyia en vehicles estacionats més de 4 hores. Per tant, cap vehicle ha de ser un lloc que contingui de forma permanent cap animal de companyia.
- Durant els mesos d'estiu els vehicles en els que es deixi algun animal de companyia ha d'estar estacionat a una zona d'ombra, facilitant en tot moment la seva ventilació.
- I per últim, es prohibeix tancar als animals de companyia al maleter dels cotxes, exceptuant aquells que s'adeqüin i garanteixin un sistema de ventilació eficaç, i que alhora evitin una possible intoxicació provocada pels gasos produïts pel propi vehicle.

La inspecció i control de la normativa és dut a terme pel Departament d'agricultura, pesca i alimentació, així com per la resta d'administracions competents de cada comunitat autònoma. L'incompliment de qualsevol d'aquestes normes podrà ésser sancionat segons la llei de protecció animal 2/2008 del 15 d'abril.

Tant a Catalunya com a Espanya, quan el transport té una finalitat comercial, aquest és regulat pel Reglament (CE) nº 1/2005 del 22 de desembre de 2004, i la Llei 32/2007 del 7 de novembre, que s'encarrega de la protecció dels animals durant el transport. Així com pel Reial Decret 751/2006 del 16 de juny de 2006, que estableix les normes sobre l'autorització i el registre de transportistes i mitjans de transport en que es transporten animals.

Requisits sanitaris

A Espanya no existeix una normativa nacional específica pel que fan les mesures sanitàries requerides pel transport d'animals de companyia dins del territori, excepte les que s'estipulen al Reglament (CE) nº 998/2003 i en les seves posteriors modificacions, les quals Espanya ha de complir en ser un estat membre. Aquestes exigències, detallades més endavant, es basen en establir un sistema d'identificació

comú i un passaport que acrediti una bona profilaxi sanitària. Per tant, aquests requisits i el passaport només seran necessaris per viatjar d'Espanya a algun país de l'Unió Europea.

Tant les atencions mínimes que han de rebre els animals, pel que fa el tracte i la higiene, com les peticions vacunals pels moviments dins l'Estat Espanyol es regeixen per les disposicions de cada comunitat autònoma. Les exigències vacunals al país es limiten únicament a la vacuna de la ràbia, essent obligatòria en algunes comunitats i en altres no.

2.2 DESPLAÇAMENTS PER TERRITORI EUROPEU

La legislació que regula el desplaçament d'animals de companyia sense objectiu comercial dins la Comunitat Europea és el Reglament (CE) nº 998/2003 del 26 de maig del 2003 i les seves posteriors modificacions:

- Decisió 2004/557/CE [Diari Oficial L 249 de 23.7.2004]
- Reglament (CE) nº 592/2004 [Diari Oficial L 94 de 31.3.2004]
- Decisió 2004/650/CE [Diari Oficial L 298 de 23.9.2004]
- Reglament (CE) nº 1994/2004 [Diari Oficial L 344 de 20.11.2004]
- Reglament (CE) nº 2054/2004 [Diari Oficial L 355 de 1.12.2004]
- Decisió 2005/91/CE [Diari Oficial L 31 de 4.2.2005]
- Reglament (CE) nº 425/2005 [Diari Oficial L 69 de 16.3.2005]
- Reglament (CE) nº 1193/2005 [Diari Oficial L 194 de 26.7.2005]
- Reglament (CE) nº 18/2006 [Diari Oficial L 4 de 7.1.2006]
- Reglament (CE) nº 590/2006 [Diari Oficial L 104 de 13.4.2006]
- Reglament (CE) nº 1467/2006 [Diari Oficial L 274 de 5.10.2006]
- Reglament (CE) nº 245/2007 [Diari Oficial L 73 de 13.3.2007]
- Reglament (CE) nº 454/2008 [Diari Oficial L 145 de 4.6.2008]
- Reglament (CE) nº 1144/2008 [Diari Oficial L 308 del 19.11.2008]
- Reglament (CE) nº 898/2009 [Diari Oficial L 256 del 29.09.2009]
- Reglament (CE) nº 388/2010 [Diari Oficial L 114 del 07.05.2010]
- Reglament (CE) nº 438/2010 [Diari Oficial L 132 del 29.05.2010]

- Reglament (CE) nº 1153/2011 [Diari Oficial L 296 del 15.11.2011]
- Reglament (CE) nº 52/2012 [Diari Oficial L 18 del 21.01.2012]

Aquest reglament aprova les normes zoosanitàries aplicables al transport d'animals de companyia sense ànim comercial d'un estat membre a un altre i els procedents de tercers països. Les mesures que tenen en compte el reglament i les seves posteriors modificacions pretenen garantir un grau de seguretat suficient davant els riscos sanitaris que es poden derivar d'aquests transports.

Altra normativa a tenir en compte és:

- La Decisió 2003/803 de la Comissió del 26 de novembre del 2003, per la que s'estableix un model de passaport pels desplaçaments intracomunitaris de gossos, gats i fures.
- La Decisió 2004/595/CE de la Comissió del 29 de juliol del 2004 per la que s'estableix un model de certificat sanitari per a la importació comercial a la Comunitat Europea de gossos, gats i fures.
- La Decisió 2004/824/CE de la Comissió de l'1 de desembre del 2004 per la qual s'estableix un model de certificat sanitari per als desplaçaments sense ànim comercial de gossos, gats i fures procedents de tercers països.

2.2.1 DISPOSICIONS RELATIVES ALS DESPLAÇAMENTS ENTRE ELS ESTATS

MEMBRES

Requisits generals

Segons l'article 5 del capítol II del Reglament (CE) Nº 998/2003 i les seves modificacions posteriors, quan es desplacin gossos, gats i fures hauran d'estar correctament identificats com hem explicat anteriorment i hauran d'anar acompanyats d'un passaport expedit per un veterinari autoritzat que certifiqui que se li ha administrat la vacuna antiràbica vàlida a l'animal en qüestió conforme amb l'annex I *ter* del Reglament (UE) Nº 438/2010 modificat pel Reglament Delegat (UE) Nº

1153/2011 i, en cas necessari, que s'han aplicat mesures sanitàries preventives en relació a altre malalties.

En el Reglament (UE) N° 438/2010 s'afegeix que amb la fi de garantir el control de malalties diferents a la ràbia, amb probabilitats de difusió com a conseqüència dels desplaçaments dels animals de companyia, la comissió podrà adoptar les mesures sanitàries preventives .

Els gossos, gats, i les fures procedents d'estats membres a part de complir amb les normes generals, han de complir també amb els següents requisits:

- El veterinarí clínic haurà de complimentar els apartats I, II i III del passaport constatant que l'animal ha sigut identificat en l'origen mitjançant un tatuatge clarament llegible o un sistema electrònic d'identificació (microxip)
- El veterinarí clínic haurà de complimentar l'apartat IV del passaport, constatant que l'animal ha sigut vacunat o revacunat enfront la ràbia, no podent desplaçar-se l'animal fins a 21 dies després de la vacunació en el cas de ser la primera vacuna.
- Els animals menors de tres mesos no vacunats necessiten una autorització especial.

La resta d'animals de companyia (menys gossos, gats i fures), no estan sotmesos a cap requisit respecte a la ràbia, però podran establir-se exigències particulars per a altres malalties, inclosa la possible limitació del número d'animals i un model de certificat.

Animals menors de 3 mesos:

Com a norma general, els gossos i gats menors de 3 mesos no podran ser desplaçats abans de complir l'edat exigida en la vacunació, ni tampoc, quan així ho indica la llei, sense haver sigut objecte d'un anàlisi per a la valoració d'anticossos.

Tot i això, els Estats membres podran autoritzar aquests desplaçaments sempre que l'animal en qüestió vagi acompanyat d'un passaport i que hagi nascut en una

explotació en la que hagi estat des de el seu naixement sense contacte amb animals salvatges que hagin pogut estar exposats a la infecció o que acompanyi a la seva mare, si encara depèn d'aquesta.

Desplaçaments en Irlanda, Malta, Suècia i Regne Unit:

Quan entrin gossos i gats a Irlanda, Malta, Suècia i Regne Unit, hauran de complir les normes generals i, a més, hauran de certificar que s'ha realitzat una valoració dels anticossos neutralizants (mínim 0,5UI/ml) en un laboratori autoritzat (veure annex III). Aquesta valoració d'anticossos no haurà de ser renovada si després se li ha administrat una vacuna antiràbica, seguint la normativa.

No obstant, si el país de destí ho autoritza, els animals poden estar identificats amb un tatuatge. El país de destí també pot eximir als altres dels requisits de vacunació i valoració d'anticossos descrits anteriorment.

2.2.2 DESPLAÇAMENTS A LA UE DES DE TERCERS PAÏSOS

Procedent d'un país de la Secció 2 de la part B i de la part C de l'Annex II

Quan els gossos, gats i les fures vinguin d'algun d'aquests països i siguin introduïts en un dels estats membres que no sigui Suècia, Irlanda, Malta o el Regne Unit, hauran d'estar correctament identificats i tenir un passaport.

Si són introduïts a Suècia, Irlanda, Regne Unit o Malta, (directament o després d'haver passat pels estats que consten en la part B de l'annex II) També hauran de poder demostrar que s'ha efectuat una valoració d'anticossos de la ràbia (min 0,5UI/ml) en un laboratori autoritzat.

Procedent d'un altre tercer país

Quan siguin introduïts en un dels estats membres diferents a Suècia, Irlanda, Regne Unit o Malta, hauran d'estar correctament identificats; estar correctament vacunats contra la ràbia i demostrar que s'ha realitzat una valoració d'anticossos neutralitzants de com a mínim 0,5UI/ml, al menys 30 dies després de la vacunació i 3 mesos abans

del desplaçament (a menys que es reintrodueixi un animal que tingui un passaport que certifiqui que es va fer la valoració amb resultat positiu abans de que l'animal sortís de la comunitat). No serà necessari repetir aquesta valoració si l'animal ha sigut correctament vacunat.

Quan siguin introduïts a Suècia, Irlanda, Regne Unit o Malta (directament o després de passar per un dels estats de la part B de l'annex II) hauran de ser exposats a quarantena a no ser que estiguin identificats amb un transponedor, tinguin un passaport i na valoració de anticossos neutralitzants de com a mínim 0,5UI/ml.

Els animals de companyia hauran de disposar d'un certificat expedit per un veterinari oficial o, en cas de reintroducció, d'un passaport que certifiqui lo disposat anteriorment.

El model de certificat sanitari per als desplaçaments sense ànim comercial d'animals de companyia (gossos, gats i fures) que entren en la UE procedents de tercers països es va aprovar en virtut de la Decisió 2004/824/CE, que va entrar en vigor el 3 de juliol de 2004. Aquest document només es pot adquirir en els establiments veterinaris, on el veterinari el complimentarà després d'explorar a l'animal per a verificar les seves condicions sanitàries.

Els estats membres prendran les mesures necessàries per a que els animals de companyia introduïts en el territori de la Comunitat procedents de tercers països diferents als contemplats en la secció 2 de la part B de l'annex II siguin sotmesos a un control documental i a un control d'identitat per l'autoritat competent del punt d'entrada dels viatgers en el territori de la Comunitat (si el número d'animals de companyia és inferior o igual a cinc) i als requisits i controls de la Directiva 92/65/CEE, si el número d'animals de companyia (en el cas de gossos, gats i fures) és superior a cinc. Sempre que es viatgi amb més de cinc animals, els requisits i els controls que s'apliquin a aquests, seran els aplicables als moviments comercials i no els explicats anteriorment.

Els Estats membres designaran l'autoritat encarregada d'aquest controls i informaran immediatament a la comissió.

TRANSPORT ANIMAL DE COMPANYIA DINS LA UNIÓ EUROPEA (més Andorra, Islàndia, Liechtenstein, Mònaco, Noruega, San Marino, Suïssa i el Vaticà)

Per motius no comercials

- ✓ Passaport
- ✓ Vacuna antiràbica
- ✓ Microxip

Per motius comercials

- ✓ Passaport
- ✓ Vacuna antiràbica
- ✓ Microxip
- ✓ Certificat sanitari
- ✓ Examen clínic 24hores abans del transport

TRANSPORT ANIMAL DE COMPANYIA DES D'UN PAÍS TERCER A LA UNIÓ EUROPEA

Per motius no comercials

- ✓ Certificat sanitari específic per a desplaçaments no comercials
- ✓ Vacuna antiràbica
- ✓ Microxip
- ✓ Test serològic
- ✓ Justificant o còpia compulsada de vacuna antiràbica, test serològic i identificació de l'animal.
- ✓ Altres tercers països: tractament per a *Echinococcus* a Finlàndia i quarentena a Malta, Irlanda, Suècia i Regne Unit

El transport de més de 5 animals es considera comercial.

Per motius comercials

- Certificat sanitari específic per a desplaçaments amb finalitat comercial
- ✓ Documents veterinaris d'entrada
- ✓ Versió impresa del document veterinari i del certificat sanitari
- ✓ Examen clínic fet 24 hores previ desplaçament
- ✓ Vacuna antiràbica, test serològic i microxip
- ✓ Justificant del punt l'anterior
- ✓ Altres tercers països: tractament per a *Echinococcus* a Finlàndia i quarentena a Malta, Irlanda, Suècia i Regne Unit

	REQUISITOS SANITARIOS PARA EL DESPLAZAMIENTO ENTRE ESTADOS MIEMBROS DE PERROS, GATOS Y HURONES MAYORES DE TRES MESES SIN ANIMO COMERCIAL				REQUISITOS SANITARIOS PARA LA ENTRADA DE PERROS, GATOS Y HURONES MAYORES DE TRES MESES EN ESPAÑA	
	Unión Europea+Entorno CE+Gibraltar	Finlandia	Reino Unido +Irlanda+Malta	Suecia	Terceros países incluidos en la lista (4)	Procedentes de países terceros no incluidos en la lista
Identificación mediante tatuaje legible	•	•	•	•	•	•
Identificación mediante Microchip Sistema electrónico de identificación	o bien:	o bien:	•	•	o bien:	•
Vacuna contra la rabia	•	•	•	•	•	•
Valoración de anticuerpos neutralizantes			• 6 meses antes del desplazamiento	• 120 días después de la vacunación		• 3 meses antes de la entrada en España o antes de abandonar nuestro país
Pasaporte expedido por un veterinario autorizado	•	•	•	•		
Tratamiento contra equinococos		•	•	•		
Tratamiento contra garrapatas		•	•	•		
Certificado de conformidad con el modelo establecido ¹⁹ que debe estar firmado por un veterinario oficial o un veterinario autorizado por la autoridad competente y en este último caso visado por las autoridades competentes del país de origen					•	•
Vacunación contra el moquillo y la leptospirosis Sólo para perros				•		
Animales menores de tres meses solicitar autorización				No autorizados		

3. SITUACIÓ DE LA RÀBIA A NIVELL MUNDIAL

La ràbia és una malaltia zoonòtica causada per un virus de la família Rhabdoviridae. Afecta a animals domèstics i salvatges, i infecta a les persones a través del contacte estrat amb la saliva d'animals infectats (mossegades). També ha estat documentada la transmissió aerògena a través de la inhalació de l'aire de coves densament poblades per ratpenats infectats.

Té una àmplia distribució mundial (únicament no hi és present a l'Antàrtida) i causa més de 55000 morts a l'any, de les quals un 95% es registren a Àfrica i Àsia.

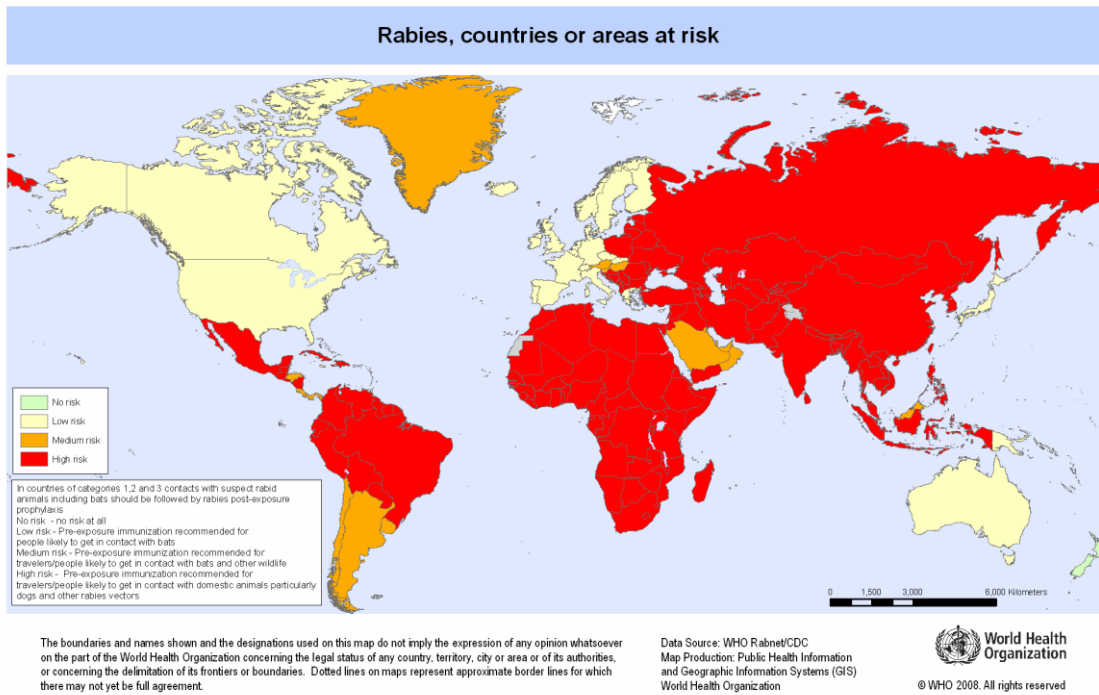
Als països desenvolupats la ràbia persisteix sobretot en animals salvatges. Als últims anys la malaltia als ratpenats ha reaparegut com a un problema de salut pública a les Amèriques i Europa, tot i que és molt rar el seu contagi a animals de companyia o persones.

Segons la OMS l'estratègia més rentable per a prevenir la ràbia humana a nivell mundial és eliminar la ràbia canina a través de la vacunació. Les activitats d'eliminació de la ràbia centrades en la vacunació massiva dels gossos estan justificades econòmicament per l'estalvi futur en tractaments profilàctics post-exposició de les persones.

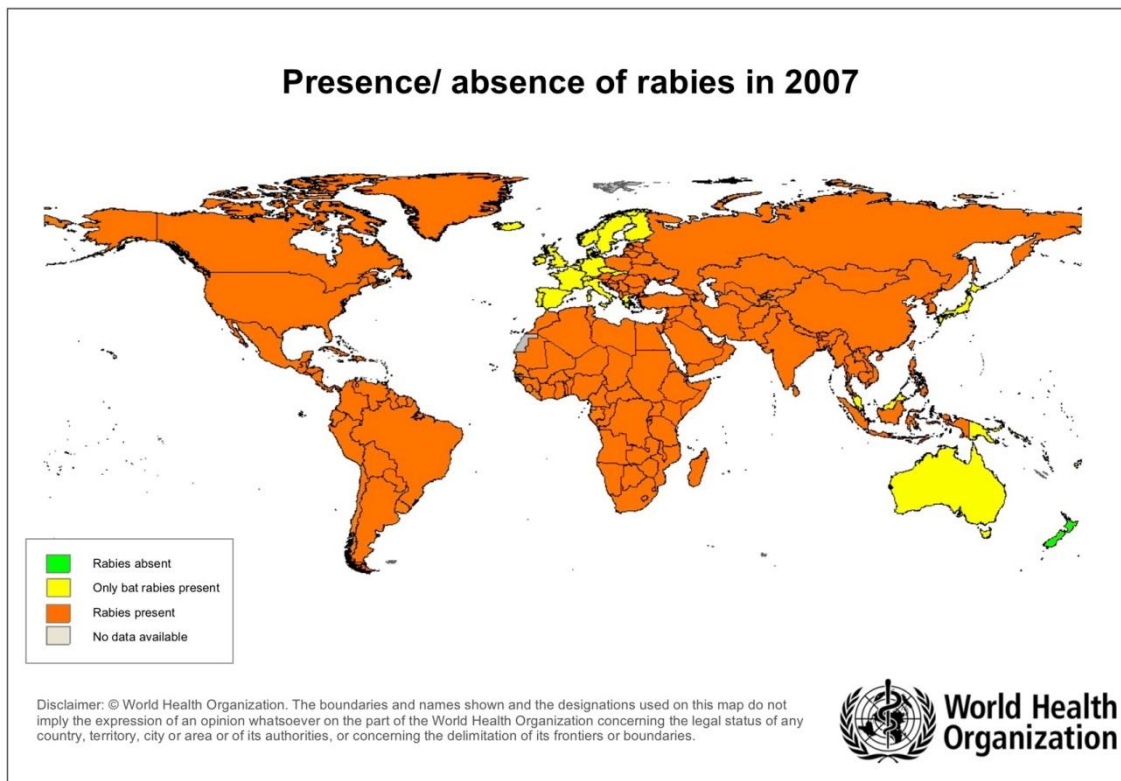
Als països on la malaltia és endèmica s'apliquen mesures per a tractar i reduir el risc d'infecció a les poblacions susceptibles (animals salvatges, animals abandonats, i animals domèstics) i es creen barreres entre la font animal de la malaltia i els humans. Aquestes mesures comprenen: vigilància i notificació de casos sospitosos de ràbia en animals domèstics, programes de vacunació als animals domèstics, etc.

Els països europeus que han posat en pràctica programes eficaços de control de la ràbia amb vacunació oral d'animals salvatges han aconseguit eradicar la malaltia de la fauna silvestre. Per exemple Suïssa al 1999, França al 2000, Bèlgica i Luxemburg 2001 o la República Txeca al 2004.

Grau de risc de contraure ràbia als diferents països del món:

Presència/absència de ràbia als diferents països del món:

3.1 SITUACIÓ DE LA RÀBIA A L'ESTAT ESPANYOL

La ràbia a Espanya es troba eradicada. Des del 1979 no s'ha declarat cap cas de ràbia humana, però s'han declarat casos en animals en els últims anys (la majoria en gossos i gats) a Ceuta i Melilla. Són casos esporàdics degut a l'estret contacte amb el Marroc.

No obstant, és cert que la població de ratpenats manté present el virus també a la península. Però cal tenir en compte que no està tan clar que pugui haver-hi una transmissió entre aquests i la resta d'animals. Fins al 1992 la vacunació anual contra la ràbia en gossos era obligatòria a tot l'estat, des d'aleshores va passar a ser competència de les autonomies el decidir si era o no obligatòria. Tot i

que el Consell General de Col·legi de Veterinaris recomana l'aplicació de la vacuna a gossos i gats, tal i com s'estableix a altres països desenvolupats, i que la OMS (Organització Mundial de la Salut) va recomanar el 25 de juliol de 1996 a la seva seu social de Ginebra, que no es deixés de vacunar als animals, a dia d'avui hi ha comunitats en les que la vacunació és voluntària.

La situació actual al país és la següent: a la gran majoria de comunitats exigeixen la vacunació antiràbica dels gossos, i deixen com a voluntària la dels gats. Són una excepció Catalunya, Galícia i el País Basc, on la vacunació dels gossos és voluntària. I al Principat d'Astúries s'obliga a vacunar només a aquells gossos considerats potencialment perillosos.

Hi ha diferències en les exigències dins les diferents comunitats autònomes on la vacuna és obligatòria. A alguns territoris s'ha de vacunar anualment, i en altres només

Tabla 2 - Casos de rabia animal en España 1985-2003
(7 murciélagos agresores en la península con signos de enfermedad).

Año	Península	Ceuta	Melilla	Total
1985	0	0	0	0
1986	0	0	17	17
1987	2 (1)(2agr)	4	6	10
1988	0	6	2	10
1989	5 (5)	1	3	4
1990	0	0	1	6
1991	0	0	6	6
1992	0	5	3	8
1993	0	5	7	12
1994	1 (2) (agr)	1	4	5
1995	0	0	2	3
1996	0	0	6	6
1997	0	1	0	1
1998	0	0	5	5
1999	4 (3) (2agr)	3	4	7
2000	5	0	3	7
2001	0	0	2	7
2002	1 (4) (agr)	0	9	9
2003	1 (6) (agr)	0	3	4
TOTAL	19	26	82	128

(1) Murciélagos rabiosos agresores (1 Valencia -El Saler- niño por *Pipistrellus pipistrellus* posible; y 1 Granada por *Eptesicus serotinus* posible). Ambos por serotipo 4 Duvenhage.
(2) Murciélagos rabiosos agresores (Granada) *Eptesicus serotinus* y por serotipo EBL-1.
(3) Murciélagos rabiosos agresores (1 Sevilla, y 1 Murcia -Llanos de Bruja-niña) *Eptesicus serotinus* y por serotipo EBL-1 en ambos casos.
(4) Murciélagos rabiosos agresores (1 Murcia -Archena-) por serotipo EBL-1.
(5) Murciélagos rabiosos no agresores (5 Huelva). Serotipo 4 Duvenhage.
(6) Murciélagos rabiosos agresores (1 Granada, niña de 3 años de edad) por serotipo EBL-1.

bianualment. A la gran majoria de comunitats la vacuna és obligatòria a partir dels 3 mesos d'edat.

4. TRANSPORT PER CARRETERA

Legislació

Les lleis que incumbeixen aquest àmbit actualment són les següents:

- Reglament (CE) nº1/2005 del Consell del 22 de desembre del 2004 sobre la protecció dels animals durant el transport i les operacions connexes, amb una publicació dels errors el 20 de desembre de 2011.
- Reial Decret 751/2006, del 16 de juny, sobre l'autorització i registre de transportistes i els mitjans de transport dels animals, actualitzat el 27 de març de 2009.
- Reglament (CE) nº998/2003 pel qual s'aproven les normes zoosanitàries aplicables als desplaçaments d'animals de companyia fora de l'àmbit comercial, amb una última actualització el 21 de gener de 2012.
- Llei 8/2003 del 24 d'abril de sanitat animal, amb una última actualització del 23 de desembre del 2009.

Trajecte i aturades

En referència a al trajecte i a les aturades trobem que els punts de parada durant el transport no estan establerts pels animals de companyia, a diferència dels animals de renda. Només s'especifica en el Capítol V de l'annex I del Reglament 1/2005, en el cas de gossos i gats domèstics, que han de rebre aliment en intervals no superiors a les 24 hores i aigua en intervals inferiors a 8 hores. D'altra banda, no especifica com s'ha d'actuar en el cas de trajectes més curts. A més a més, obliga a aportar una prova de què s'han pres les mesures necessàries per complir el subministrament d'aliments i aigua.

Condicions d'autorització i registre dels transportistes, contenidors i mitjans de transport

Mitjançant la llei 8/2003 del 24 d'abril, el Reglament 1/2005 del Consell del 22 de desembre del 2004, i el Reial Decret 751/2006, s'estableixen les condicions d'autorització i registre dels transportistes, contenidors i mitjans de transport.

Per poder expedir l'autorització s'ha de comprovar que els sol·licitants compten amb el personal, equips i procediments operatius, per tal de garantir que el transport d'animals es pugui realitzar en les condicions adequades. A més a més, també obliguen a canviar la manera de treballar dels transportistes ja autoritzats anteriorment, de manera que es vol millorar el benestar dels animals transportats. Han de demostrar que durant els tres anys anteriors no han infringit greument la llei sobre la protecció dels animals, i canviar el que faci falta per tal que no es repeteixi. Si accedeixen a fer-ho no se'ls autoritza pel transport d'aquests animals. Per últim, cal puntualitzar que aquesta autorització té una vigència de cinc anys i que una vegada expedeix, s'han de realitzar inspeccions perquè puguin renovar-la.

És molt important que s'obligui als transportistes de viatges llargs que segueixin una formació, que els mitjans de transport passin inspeccions, i que es proporcioni la informació necessària per poder localitzar i registrar la circulació de vehicles.

Els mitjans de transport, els contenidors i els equipaments han de ser segurs, evitar lesions i sofriment dels animals, evitar les caigudes i les fugues. També han de tenir aire de qualitat i en quantitat adequada per l'espècie transportada en concret. Cal tenir en compte que tots aquests paràmetres aplicats a gossos i gats no estan especificats a la legislació. També cal resguardar als animals del mal temps, i els equipaments s'han de poder netejar i desinfectar fàcilment, que es permeti l'accés als animals per inspeccionar-los i atendre'ls, i per això també és necessari que hi hagi una font de llum. El terra ha de ser antilliscant.

L'espai entre les gàbies ha de permetre que es pugui ventilar bé el medi de transport sencer. Aquestes gàbies han de ser prou grans per tal que l'animal es pugui aixecar i

donar la volta, tot i que no s'especifiquen les mides necessàries segons el pes, el volum, etc. d'aquests animals.

Formació del personal

És necessari que el personal que s'ocupa del transport i la manipulació dels animals ha d'estar format sobre les disposicions aplicables als mitjans de transport i sobre l'aptitud pel transport. Els cursos aborden aspectes tècnics i administratius de la legislació comunitària sobre la protecció dels animals durant el transport, centrats sobretot en les condicions generals aplicades al transport d'animals (article 3 del Reglament (CE) nº1/2005), la documentació del transport (article 4 del Reglament (CE) nº1/2005), i sobre l'aptitud dels animals, mitjans i pràctiques de transport (annex I del Reglament (CE) nº1/2005) i sobre el quadern que duen a bord tots els transportistes de viatges llargs (annex II del Reglament (CE) nº1/2005). També seran formats sobre les necessitats fisiològiques dels animals, el seu comportament i sobre el concepte d'estrès, així com aspectes pràctics de manipulació, i la repercussió de les pràctiques de conducció en el benestar dels animals. El personal tindrà nocions sobre les cures d'emergència dels animals i sobre la pròpia seguretat.

Documentació

Un requisit indispensable sobre el transport dels animals, és la seva documentació. La documentació que acompanya als animals durant el trajecte és:

- Identificació
- Registre
- Documentació sanitària

La durà el transportista, i les Autoritats competents en cas de control podran comprovar:

- Origen
- Propietari

- Data i hora de sortida
- Destinació
- Durada prevista del viatge

A més a més, també adjunten un avís referint-se al caràcter de l'animal com a informació addicional pel transportista que li facilita el maneig dels animals i evitar situacions de risc. També s'afegeixen instruccions sobre el menjar i l'aigua que s'ha de subministrar a cada animal, així com qualsevol requeriment especial. Si els animals necessiten tractament veterinari, aquest ha de ser proporcionat per un veterinari facultatiu.

Els vehicles han de dur una senyalització clara de què transporten animals vius si aquests no van en contenidors marcats amb la mateixa senyalització, i amb una identificació clara a la part superior del contenidor. El registre dels contenidors utilitzats pel transport de gossos, gats i fures és obligatori quan es transporten simultàniament sis o més animals. Els contenidors han de situar-se en posició vertical durant tot el viatge amb la part superior a dalt i s'han d'evitar xocs i moviments bruscs. Els contenidors de més de 50 kg han d'anar ben ancorats al vehicle.

Salut animal

Si ens referim a la salut animal, segons l'article 3 del Reglament nº1 de 2005 del Consell, es diu que ningú que pugui causar lesions o sofriment als animals podrà transportar-los. També s'exigeix que els animals estiguin en condicions de realitzar el viatge previst i que regularment es comprovi l'estat d'aquests. Aquesta legislació també és aplicable a viatges de menys de 50 km. En cap moment indica que l'estat dels animals ha de ser comprovat per un professional, ni tampoc diu cada quan s'han de realitzar aquestes comprovacions.

En el capítol 1 de l'annex I d'aquest reglament indica les condicions en les condicions que s'han de trobar els animals abans, durant i després del viatge. Els gossos i els gats es classifiquen segons aptes o no aptes per al transport com els altres animals, tot i

que només es poden aplicar alguns punts en els primers. Si els animals es posen malalts o es lesionen durant el viatge, el reglament afegeix que s'hauran de separar de la resta i rebre les cures de primers auxilis tan aviat com sigui possible. Hauran de rebre una atenció veterinària adequada. No es podran administrar sedants als animals que es transportin, a no ser que sigui estrictament necessari per garantir el seu benestar, i en aquest cas s'hauran d'utilitzar sota control veterinari.

Quan ens referim al transport per carretera, incloem els següents vehicles:

- Autobús
- Autocar
- Cotxe
- Taxi

4.1 AUTOBÚS

Cada companyia estableix les seves pròpies normes, però també hi ha lleis que regulen el transport d'animals per carretera.

El Reial Decret que ho regula és el Reial Decret 1483/2003, del 21 de novembre, que ha sigut actualitzat per última vegada el 5 de setembre del 2006. En aquest text s'aprova el Reglament General de Circulació per a l'aplicació i desenvolupament del text articulat de la Llei sobre Trànsit, Circulació de Vehicles de Motor i Seguretat Vial, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 339/1990, del 2 de març, on s'especifica que:

“Es prohibeix portar qualsevol animal, llevat que hi hagi al vehicle un lloc destinat per transportar-lo. S'exceptuen d'aquesta prohibició, sempre sota la seva responsabilitat, els invidents acompanyats de gossos, especialment ensinistrats com a pigalls”.

En casos concrets podem trobar informació a les pàgines web de cada localitat:

- TMB: *“Tant al metro com a l'autobús, els únics animals autoritzats són o bé els gossos d'assistència (com ara els gossos pigall), identificats amb una xapa i*

capa blava, i els que acompanyen els empleats de seguretat, o bé els animals domèstics que es transporten en receptacles rígids que cobreixin tot l'animal, preparats convenientment perquè no puguin embrutar ni incomodar la resta d'usuaris".

- En el cas de Lleida, es sentència que: *"El trasllat de gossos i gats per mitjà del transport públic s'ha de fer d'acord amb les disposicions vigents i les que dictamini la Generalitat de Catalunya o les autoritats competents en cadascun dels casos". "Els gossos pigall poden circular lliurement en els transports públics urbans, sempre que vagin acompanyats pel seu amo i gaudeixin de les condicions higiènic-sanitàries i de seguretat que preveuen les ordenances".*
- Girona: *"Es podran traslladar animals en transports públics a l'interior de cistelles de transport o altres mitjans homologats per aquest ús, en les condicions d'higiene i seguretat oportunes i amb la documentació corresponent. També d'acord amb les disposicions vigents del servei de transport i de les autoritats competents". "Els gossos pigall, els d'assistència i els declarats d'utilitat pública podran circular lliurement en els transports públics urbans, sempre que vagin acompanyats pel seu amo o agent de seguretat i gaudeixin de les condicions higiènic-sanitàries i de seguretat que preveuen les ordenances".*
- Tarragona: *"No es poden transportar animals dintre de l'autobús, excepte en el casos dels gossos pigalls".*

4.2 AUTOCAR

Es manté la mateixa prohibició que en el cas anterior. Tot i això es permet transportar animals domèstics com a equipatge a la bodega del vehicle, sempre que sigui en gàbies adequades que pot proporcionar l'empresa en cas que el client no en tingui. Cal consultar sempre a la companyia abans d'emprendre el viatge ja que pot ser que només s'accepti un animal de companyia per cada viatge.

Algun exemple d'aquestes companyies és ALSA, que prohibeix transportar animals fora de les gàbies corresponents. El transport d'aquests animals es realitza sota la responsabilitat del propietari, que ha de viatjar en el mateix vehicle que l'animal. El viatger ha de presentar-se acompanyat amb l'animal amb una antelació de 15 minuts com a mínim, ha de col·locar-lo personalment a la gàbia i ha de posar-la a l'autocar segons les instruccions del conductor. L'animal ha d'estar en bones condicions físiques, higièniques i anímiques per realitzar el transport i es recomana l'ús del morrió en el cas dels gossos, tot i que no és obligatori. Quan finalitza el viatge també ha de ser el mateix conductor el que retiri l'animal de la bodega, intentant que no hi hagi persones al voltant per evitar situacions incòmodes o perilloses que puguin afectar a la resta de passatgers. El cost del transport de l'animal de companyia és del 50% del preu del bitllet i s'ha d'abonar com a suplement abans del viatge. Només s'admet un gos o un gat per autocar.

En el cas d'EUROLINES, els únics animals autoritzats per viatjar en els seus vehicles són els gossos pigall acompanyats de la persona invident degudament documentada. I en el cas de LINEBUS, no està permès el transport d'animals.

Autocars SAGALES declara que els viatgers tenen el dret de viatjar amb animals domèstics sempre que els pugui dur tancats en caixes o gàbies de dimensions apropiades. Les persones invidents poden viatjar amb el seu gos pigall.

En el cas de l'empresa HIFE també informa als viatgers que excepte els gossos guia dels invidents que poden viatjar a bord de l'autocar, solament es permet el transport d'animals domèstics al maleter de l'autocar amb la seva cistella de transport i sota la responsabilitat del seu amo.

4.3 COTXE

El transport de mascotes en el vehicle privat està força regulat per evitar accidents a causa de distraccions o altres situacions de perill. Tot i que en el Reglament General de Circulació no trobem una legislació específica sobre com transportar els animals de companyia, només hi trobem legislació referida als animals com a transport. Tot i això

hi trobem alguns articles que dictaminen que el conductor està obligat a mantenir la seva pròpia llibertat de moviments, el camp necessari de visió i l'atenció permanent a la conducció. També afegeix que haurà de vigilar i mantenir l'adequada col·locació dels objectes o animals transportats. Per això els agents de la seguretat vial poden immobilitzar un vehicle en el qual hi hagi possibilitats de reducció del moviment o que redueixi el camp de visió del conductor. Aquest buit legal també es troba a la resta de països i només en algun, com Itàlia, es fa referència al transport d'animals de companyia. D'aquesta manera, la seva legislació els prohibeix el transport de més d'un animal de companyia alhora al cotxe, i aquests han d'anar en una gàbia o un contenidor específic, o a la part posterior del cotxe separats per una xarxa o algun objecte similar.

Parlem de que no hi ha legislació que reguli el transport de mascotes al nostre país, però podem seguir algunes recomanacions per mantenir la seguretat dins del vehicle:

- Xarxes: són xarxes de nylon que s'enganxen en quatre punts del cotxe, cobrint del terra al sostre. També pot amortir el cop en cas de col·lisió.
- Barres separadores: consisteix en un conjunt de barres metàl·liques horitzontals unides per dues barres verticals que impedeixen el pas de l'animal cap als seients, com la xarxa de nylon.
- Arnés de seguretat: està format per un arnés unit a una corretja amb una peça que encaixa amb el cinturó. D'aquesta manera podem traslladar la mascota en els seients dels passatgers sense perill que pugui passar al seient del conductor.
- Transportí: són una bona opció, i es poden lligar amb el cinturó de seguretat.

Es pot escollir entre aquestes opcions segons les nostres necessitats i prioritats, i aconseguim que el nostre animal de companyia viatgi de manera segura i còmoda, sense que pugui causar una situació de perill.

4.4 TAXI

No hi ha legislació concreta que reguli el transport d'animals de companyia en taxi. Cada associació de taxistes aplica les seves pròpies normes, tot i així un taxista MAI es pot negar a transportar un gos pigall que acompanyi a un invident.

- Barcelona i municipis de l'àrea metropolitana: *"Els clients tenen el dret de transportar gossos pigall o d'assistència a persones amb mobilitat reduïda gratuïtament. Per la resta d'animals de companyia, el conductor o la conductora pot admetre, al seu criteri, les mascotes que vagin amb les persones que sol·licitin el servei"*.
- Manresa: es cobra un suplement de 1'10€ pel trasllat d'animals domèstics.
- Lleida: només es permeten animals de companyia de mida petita, que es puguin transportar dins de la cabina amb el passatger. El preu del suplement és d'1€.
- Girona: també es permet el transport d'animals de companyia, i el preu del suplement és de 0'60€.

5. TRANSPORT FERROVIARI

5.1 METRO - TMB

Per viatjar amb qualsevol transport del TMB les condicions pel que fa al transport d'animals són les següents:

“Tant al metro com a l'autobús, els únics animals autoritzats són o bé els gossos d'assistència (com ara els gossos pigall), identificats amb una xapa i capa blava, i els que acompanyen els empleats de seguretat, o bé els animals domèstics que es transporten en receptacles rígids que cobreixin tot l'animal, preparats convenientment perquè no puguin embrutar ni incomodar la resta d'usuaris.”

5.2 FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (FGC)

“Es poden portar animals domèstics gratuïtament sempre que l'ocupació dels trens no faci modificar aquesta condició. Els gossos han de dur morrió i han d'estar subjectats amb una corretja des del moment en què s'accedeix a les dependències d'FGC. Els animals petits han de viatjar dins de cistells o gàbies però en cap cas no poden ocupar seient. Els gossos considerats potencialment perillosos per la llei no poden ser conduïts per menors de 16 anys.”

5.3 RENFE

- AVE I LLARGA DISTÀNCIA

A l'AVE i trens de llarga distància es permet el transport d'animals sempre que els altres clients no s'hi oposin. Serà el viatger que porti al seu càrrec l'animal el responsable de les molèsties i danys que pugui ocasionar l'animal.

S'ha de portar la seva documentació i han de complir les condicions higiènic-sanitàries i de seguretat previstes a la legislació vigent. El transport es limita als animals de companyia, entenent com a tals gossos, gats, fures i aus (no de corral). Aquests no poden pesar més de 10 kg.

S'admet com a màxim un sol animal per viatger. Sempre dins una gàbia, transportí o un altre contenidor tancat les dimensions del qual no superin els 60x35x35cm. I han de disposar d'algun dispositiu que permeti contenir i retirar els residus de la mascota.

A l'AVE existeix la possibilitat que la gàbia ocupi una plaça. En aquest cas, s'abonarà la Tarifa General d'anada o tornada de la classe corresponent.

El transport serà gratuït quan el viatger viatgi en classe preferent asseguda, club, business, llit preferent, llit gran classe o butaca gran confort.

Per a la resta de classes s'estableix un preu corresponent al 25% del seient de la classe Turista (que variarà segons el trajecte i tipus de tren corresponent).

- MITJA DISTÀNCIA I AVANT

S'admeten pel seu transport petits animals domèstics, sempre sota la custòdia del viatger responsable, i si no s'hi oposen la resta de viatgers ni se'ls hi causen molèsties. El propietari serà responsable dels danys que puguin ocasionar.

Els animals han de viatjar amb la cartilla sanitària i en les condicions higiènic-sanitàries i de seguretat previstes a la legislació vigent.

El transport es limitarà a gossos, gats i fures sempre que no excedeixin els 10kg de pes.

L'import a abonar serà el 25% del bitllet de la Tarifa General del tren corresponent en el que s'efectuï el viatge. No es poden acollir a altres tarifes o descomptes.

S'admetrà com a màxim un sol animal per viatger. Sempre haurà d'anar dins una gàbia amb un dispositiu que permeti contenir i retirar les residus. Les seves dimensions no podran sobrepassar els 60x35x35cm.

Aquest transport es podrà realitzar a tots els trens de Mitja Distància, tot i que es podran limitar en aquells trens on hi hagi saturació de passatgers. Es podrà establir un màxim de mascotes per tren y vagó.

El transportí no ocuparà cap seient ni podrà disposar d'una plaça reservada. El preu serà l'establert a la tarifa vigent.

D'acord amb la legislació vigent, els gossos pigall podran viatjar a tots els trens de manera gratuïta.

- RODALIES

S'admet el transport de petits animals domèstics, sempre sota custòdia del passatger que els dugui, i sempre que la resta de passatgers no s'hi oposin ni els hi causi cap molèstia. Els animals hauran de portar, quan procedeixi, la guia de sanitat i en les condicions higièniques-sanitàries i de seguretat previstes en a legislació vigent.

No s'emetrà bitllet ni s'haurà d'abonar cap quantitat pel trajecte.

D'acord amb la legislació vigent els gossos pigalls poden viatjar a tots els trens de forma gratuïta.

Rodalies podrà limitar el seu transport als trens, horaris i estacions que cregui oportunes.

S'admetrà com a màxim un sol animal per viatger. Aquest transport es podrà realitzar en els trens, horaris i estacions que s'autoritzin en cada nucli de Rodalies. La informació corresponent a aquests extrems estarà a disposició dels viatgers.

6. TRANSPORT MARÍTIM

Per analitzar la normativa referent al transport marítim, ens hem fixat en les següents empreses:

6.1 TRANSMEDITERRANEA

Aquesta companyia col·labora amb la Fundació Affinity per tal de facilitar i millorar les condicions de transport dels animals. Si mirem a la seva pàgina web, podem trobar les normes que aplica TRANSMEDITERRANEA per tal que els viatgers puguin transportar els seus animals de companyia:

“En conformitat amb les disposicions legals aplicables, el transport d’animals domèstics es realitzarà exclusivament en els espais dels vaixells habilitats per aquesta finalitat. Els passatgers invidents podran anar acompanyats dels seus gossos pigall, d’acord amb la normativa específica i sense cap càrrec addicional. La tarifa de transport d’animals domèstics varia segons l’acord de la línia. El passatger haurà de presentar els certificats dels animals, prescrits per les Autoritats Sanitàries. La manutenció dels mateixos durant la seva permanència a bord anirà a càrrec dels seus propietaris”.

A més a més d’aquesta informació, a la pàgina web ens podem descarregar un tríptic (adjuntat als annexes del treball) on ens proporciona més informació sobre el transport de mascotes:

- Cada vaixell disposa de casetes de diferents mides dissenyades per oferir a la mascota el major confort possible durant la travessia.
- Cada caseta pot allotjar 2 o més gossos petits, si són del mateix propietari.
- Les casetes estan construïdes amb materials especials que impedeixen la presència de paràsits. A més a més són sotmeses a un meticulós procés de neteja i desinfecció abans de cada viatge.
- Les casetes estan situades molt a prop de les boques de ventilació de la bodega i sempre es mantenen airejades.

- T'ofereixen la possibilitat de visitar a la teva mascota per comprovar que està bé i tranquil·la durant el viatge. Inclús, en funció de les seves característiques, pots sol·licitar permís per donar-li un passeig per la coberta.
- Per a la tranquil·litat dels passatgers, tots els vaixells de ACCIONA Transmediterranea estan equipats amb una farmaciola per animals domèstics, i compten amb telèfons d'assistència veterinària 24 hores, per poder afrontar qualsevol imprevist.
- També asseguren que la nostra mascota estarà en bones mans i que t'ofereixen aquest servei per un preu insignificant en comparació amb les avantatges que t'ofereix.

En el tríptic també podem trobar un apartat que es titula: "7 consells imprescindibles per viatjar amb animals". Els descrivim a continuació literalment:

1. Abans de viatjar, consulta al teu veterinari. Ell t'aconsellarà sobre què ha de menjar o beure la teva mascota durant la travessia, i quins medicaments has d'administrar-li en cas de mareigs.
2. Assegura't que portes amb tu la cartilla sanitària de la teva mascota, i que està perfectament al dia del calendari de vacunes i desparasitacions.
3. La identificació és obligatòria: a la Unió Europea és obligatori el xip d'identificació, que a més facilita la localització dels propietaris en cas de pèrdua. Si la seva mascota encara no el té, sol·liciti'l al seu veterinari.
4. Presenta't al personal quan arribis amb la teva mascota, ells t'ajudaran en tot el que necessitis.
5. Si desitges visitar al teu animal durant el viatge, consulta amb el nostre personal sobre l'horari establert. Si el teu veterinari t'ha suggerit fer més d'una visita, fes-nos-ho saber.
6. Els gossos pigall viatgen gratuïtament en qualsevol mitjà de transport. Al vaixell hauran d'anar amb cadena i morrió, i romandran al costat del seu propietari.
7. Mai deixis a l'animal al cotxe durant la travessia, no només li estaràs produint molt estrés, sinó que pot patir problemes de deshidratació o asfíxia. A més a

més, ACCIONA Transmediterranea no es farà responsable si l'animal pateix algun problema viatjant en aquestes condicions.

6.2 BALEÀRIA

BALEÀRIA, proporciona molta informació sobre el transport d'animals de companyia en els seus vaixells a la pàgina web. Aquesta informació està dividida en subapartats:

Reserva animals

Els passatgers podran viatjar amb un màxim de dues mascotes de forma **gratuïta**. En cas que viatgin amb tres mascotes, hauran d'abonar 45 €, i amb quatre animals, 60 €. La reserva de més d'una mascota s'ha de fer a través del centre d'atenció telefònica (902 160 180)

Per a accedir al vaixell, tots els animals han de fer una reserva de plaça i obtenir una targeta d'embarcament, tant si viatgen a les gàbies habilitades dels vaixells com si ho fan en la seva pròpia gàbia transportable.

En el moment de fer la reserva, s'ha d'indicar l'acomodament de la mascota:

- **Gàbia petita:** per a animals domèstics de menys de 30 kg.
- **Gàbia gran:** per a animals domèstics de més de 30 kg.
- **Gàbia transportable:** quan l'animal viatgi en la seva pròpia gàbia transportable.

El propietari de l'animal domèstic és el responsable de complir amb els requisits necessaris per portar el seu animal d'acord amb la legislació existent en matèria de tinença d'animals i complir amb les mesures higienico-sanitàries necessàries per al benestar animal.

La reserva de remolcs que continguin animals s'han de fer sempre a través del departament de càrrega del port de sortida .

Embarcament i desembarcament d'animals

En el cas que es viatgi amb un gos, tant en el moment de l'embarcament com del desembarcament, ha d'anar subjecte amb **corretja i morrió**. Encara que sigui un animal pacífic, el context nou i l'aglomeració de gent podria alterar el seu comportament habitual.

La resta d'animals han d'embarcar sempre **dins de la gàbia o caixa** corresponent.

El passatger haurà de comunicar al més aviat possible a un membre del personal d'a bord la presència de l'animal perquè pugui indicar-li el més aviat possible on ubicar-lo i no causi molèsties a la resta del passatge.

Els passatgers amb animals a bord seran sempre els **últims a desembarcar**.

En el moment de l'embarcament es pot requerir la presentació de la targeta sanitària de l'animal en vigor.

Gossos guia

Les normes de Baleària respecte a animals domèstics als vaixells no són aplicables en el cas dels gossos guia que acompanyen a invidents, que d'acord amb la seva normativa específica tenen **lliure accés als salons del vaixell**.

A l'hora de fer la reserva han d'indicar l'acomodament "Caixa transportable pròpia".

Durant el trajecte

- On viatgen els animals?

Els animals de companyia han de viatjar sempre en les **gàbies condicionades** o caixes de les que disposen tots els vaixells de Baleària. Aquestes gàbies o caixes estan instal·lades a la coberta, el garatge o altres punts del vaixell, en llocs correctament ventilats i adequats, protegits de la pluja i el fred.

En el cas que l'animal viatgi en la seva pròpia gàbia o caixa transportadora, el passatger propietari de l'animal haurà de dirigir-se a un membre del personal d'a bord, que situarà la gàbia transportadora al lloc adequat.

Per raons d'higiene i seguretat, en cap cas els animals de companyia poden viatjar **ni en l'interior dels vehicles estacionats a la bodega, ni a les zones de passatge** (salons de butaques, cabines, restaurant, bar, recepció, passadissos...).

En cap cas els animals poden sortir de la gàbia o la caixa transportadora durant el trajecte, de manera que **no poden passejar per les cobertes**, ni que sigui duent corretja i morrió. Els animals únicament poden viatjar en les gàbies habilitades per Balearia o en les que duguin dels passatgers, sempre situats al costat de les gàbies.

- ***Accés als animals durant el trajecte***

- Per raons de seguretat, a les **embarcacions d'alta velocitat** no està permès sortir a coberta durant el trajecte, per la qual cosa no es podrà accedir als animals.
- En els **ferries**, només es podrà visitar als animals si les gàbies estan situades en una coberta accessible per als passatgers, però en cap cas es podrà treure als animals de les gàbies.

Els animals només es podran visitar durant l'horari establert (i que està exposat en el taulell o la finestreta de recepció). En les travessies de menys de 4 hores es podrà visitar a les mascotes 1 vegada, mentre que en les travessies superiors a 4 hores es podran fer 2 visites.

El passatger haurà de visitar a la seva mascotes **acompanyat** sempre per un auxiliar de navegació o tripulant.

Línia Algesires – Tànger

A més a més de complir les condicions per al transport de mascotes a bord assenyalades per Baleària, recordem als passatgers que viatgin amb els seus animals que han de dur la documentació corresponent exigida tant per la Unió Europea com per les autoritats del Regne del Marroc. La responsabilitat de dur aquesta documentació correctament i en vigor correspon únicament al propietari de l'animal.

Baleària no es fa responsable del rebuig d'admissió per part de les autoritats competents. Es recomana als passatgers que viatgin en la línia Algesires-Tànger amb animals que consultin els requisits amb les autoritats competents.

6.3 COSTA CRUCEROS

No està permès transportar animals de companyia en els seus vaixells, a excepció dels gossos pigall, sigui quina sigui la seva mida o la seva raça.

6.4 CELEBRITY CRUISES

Només està permès el transport d'animals d'assistència.

6.5 IBEROCRUCEROS

A les seves condicions generals del viatge, podem veure que *“queda prohibit al passatger portar a bord animals vius (excepte gossos pigat reconeguts per aquelles persones amb deficiència visual)”*.

6.6 PULLMANTUR

En aquesta companyia marítima tampoc es permeten els animals a bord dels vaixells. En canvi també tenen una vessant aèria (Pullmantur Air), el la qual si que accepten animals de companyia.

6.7 ROYAL CARIBBEAN

A la pàgina web de la companyia Royal Caribbean, podem trobar la següent informació:

“Tots els vaixells de Royal Caribbean International admeten gossos guia. Els animals de servei com els gossos guia es defineixen com qualsevol animal entrenat individualment per treballar o realitzar tasques en benefici d’una persona discapacitada. Els gossos guia no es consideren mascotes”.

“No s’exigeixen proves de que un animal és un gos guia, però pot servir que tinguis una targeta d’identificació, altres documents escrits, la presència d’un arnés o de plaques. Una confirmació verbal creïble de la persona discapacitada a l’utilitzar l’animal també pot servir”.

“Proporcionem àrees d’1x1 metres aproximadament amb humus de xiprer, per tal que els gossos guia puguin fer les seves necessitats. Si ho sol·licites per anticipat, podem oferir-te terra pels viatges cap a i des de Estats Units. Tots els gossos guia que es trobin a bord han de compartir les àrees destinades per tal de fer les seves necessitats”.
“Informi’ns al moment de realitzar la seva reserva, a més de 30 dies abans de la sortida del seu creuer, si necessita una àrea per tal que el seu gos guia faci les seves necessitats”.

“Els gossos guia poden acompanyar a la persona discapacitada a totes les àrees públiques, inclosos els restaurants, a no ser que la seva presència o el seu comportament alterin el clima del lloc o constitueixin un risc directe per la seguretat. Els gossos guia no s’admeten a les piscines, als jacuzzis ni als spas a causa de les normes sanitàries”.

“La cura i la supervisió del gos guia són d’exclusiva responsabilitat del propietari. Els vaixells no estan obligats a oferir alimentació ni cures per a l’animal. Els hostes poden

portar una quantitat raonable d'aliment per a l'animal a bord sense cost addicional. Informi'ns al moment de la realització de la seva reserva, o com a mínim 30 dies abans de la seva sortida, si necessita un espai refrigerat".

"Si l'hoste decideix baixar del vaixell en un port on el gos guia ha de romandre a bord, el propi hoste s'ha d'encarregar d'assegurar-se que l'animal rebi les cures i l'atenció que requereix. Tingui en compte que el personal del vaixell no està obligat a cuidar a l'animal i que aquest tampoc pot romandre al camarot sense supervisió".

"Cada hoste és responsable d'obtenir els permisos corresponents per tal que el gos guia pugui baixar del vaixell als ports fora dels Estats Units. Envii'ns una còpia del permís per fax. Recordi que també s'ha de portar a bord del vaixell".

7. TRANSPORT AERI

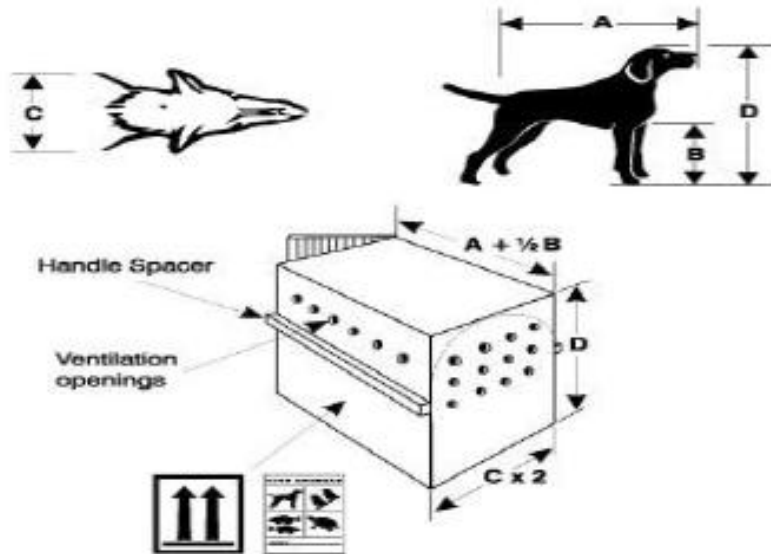
Pel transport aeri d'animals de companyia no existeix una normativa sobre les condicions d'aquest, però sí una normativa creada per la IATA (Associació Internacional de Transport Aeri) que estableix les condicions que han de tenir, el tipus de contenidors, l'alimentació, l'ús de fàrmacs, etc. S'ha de tenir en compte que aquesta és una reglamentació de la IATA, una agrupació de 230 aerolínies que comprenen el 98% del trànsit aeri, però que no ha estat mai incorporada a la normativa europea o al BOE.

Sobre l'ús de drogues tranquil·litzants, no és aconsellable durant el transport d'animals vius. Però en casos molt especials en que l'administració d'aquestes drogues sigui necessària, s'han de realitzar d'acord amb el senyalat a la reglamentació de la IATA i sota la supervisió d'un veterinari. En aquest cas, haurà d'afegir-se a la documentació un certificat que indiqui el següent:

- Nom científic (no el comercial) de la droga administrada.
- Hora d'administració.
- Dosi administrada.
- Duració dels efectes de la mateixa.

En el cas de femelles en gestació, s'ha de presentar un certificat veterinari que indiqui que l'animal pot viatjar sense riscos de part durant el transport.

Les característiques del contenidor també es descriuen a la reglamentació de la IATA. Aquest ha de permetre a l'animal tan anar de peu, a la seva posició normal, com assentat o ajagut. El propietari serà el que haurà d'aportar el contenidor i no pas la companyia aèria. El contenidor haurà de portar posades les etiquetes oportunes segons el tipus d'animal que conté. En el cas de gos i gat haurà de dur les etiquetes de "Animal viu" i "Aquest costat cap a dalt".

Com s'ha comentat anteriorment, no existeix una normativa sobre com s'han de portar els animals durant els trasllats en avió, amb la qual cosa cada companyia aèria, incorporant la reglamentació de la IATA, sol·licita els requeriments que considera oportuns pels seus desplaçaments. Tot i així, les exigències de les diferents companyies no difereixen gaire les unes de les altres.

7.1 AIR EUROPA

L'acceptació d'animals domèstics als vols d'aquesta companyia està subjecta a les següents condicions:

- Els passatgers han d'assegurar que els animals com gossos, gats, aus domèstiques i altres mascotes estan adequadament engabiats i compten amb els certificats de salut i vacunació vàlids, els permisos d'entrada i la resta de documents requerits pels països d'entrada o de trànsit. En cas que no es presentin els documents requerits, no s'acceptarà el transport d'aquests animals.
- Si són acceptats com equipatge, els animals, juntament amb la seva gàbia i el seu aliment, no seran inclosos a la franquícia d'equipatge del passatger, sinó que constituïran un excés d'equipatge, pel qual el passatger haurà de pagar la tarifa aplicable per aquest concepte.

- Els animals de servei, juntament amb la seva gàbia, que acompanyin a passatgers amb mobilitat reduïda seran transportats lliures de càrrec, incorporats a la franquícia d'equipatge normal d'acord amb les condicions especificades per Air Europa.
- Quan el transport no estigui subjecte a les normes de responsabilitat de la Llei Aplicable, la companyia no serà responsable de les lesions o pèrdua, malaltia o mort d'un animal que ha acceptat transportar, a menys que la companyia hagi causat una negligència.
- Air Europa no assumirà responsabilitat alguna respecte ningun animal que no compti amb tots els documents de sortida, entrada, salut i d'una altra índole necessaris per a l'entrada o el trànsit d'aquest per qualsevol país, estat o territori, i la persona que porta l'animal haurà de reemborsar a Air Europa per tota multa, cost, pèrdua o responsabilitat raonablement imposada o incorreguda per Air Europa com a conseqüència d'ell.

Classificació, limitacions i acceptació en el transport amb Air Europa

Classificació d'animals de companyia a Air Europa

- PETC: gossos, gats, aus (excepte rapinyaires), peixos, tortugues d'aquari, alguns rosegadors (hàmsters, cobais i petits conills).
- AVIH: amfibis, insectes, crustacis, rèptils (excepte tortugues d'aquari), rosegadors (excepte hàmsters, cobais i petits conills), fures.
- No acceptables ni com PETC ni com AVIH.
 - Animals que no vagin acompanyats dels seus propietaris o representants autoritzats.
 - Enviaments comercials d'animals de companyia.
 - Espècies en perill d'extinció protegides.
 - Animals carnívors adults d'espècies no classificades com animals de companyia.
 - Animals de laboratori.
 - Animals pre-deslletats.

- Animals gestants.

Els animals no acceptables com PETC ni AVIH podran ser acceptats com mercaderia en determinats casos, per a això s'haurà de fer les gestions oportunes amb el departament de Mercaderies d'Air Europa.

Limitacions al transport:

- El nombre màxim d'animals de companyia (gossos, gats, fures, aus de companyia o qualsevol altre animal) que cada passatger pot transportar sense ser considerat partida comercial és de 5.
- En quant als enviaments comercials com mercaderia no existeix l'anomenada limitació.

Acceptació:

PETC: per a que pugui ser acceptat, l'animal ha de complir els següent requisits:

- Edat mínima de 10 setmanes i disposar de les vacunes requerides.
- Ha de mantenir-se en un contenidor o bossa → dimensions màximes de 55x35x25cm.
- No haurà d'exhalar una olor ofensiva ni ser desagradable pel seu aspecte per a la resta dels passatgers.
- El pes total no podrà superar els 8kg (mascota i contenidor).
- Es respectarà la capacitat màxima de mascotes a l'avió, en funció de les característiques d'aquest. Sempre es consideren PETC pel nombre de contenidors i no per la quantitat d'animals, podent així viatjar varies mascotes al mateix contenidor, sempre i quan es compleixin els requisits de pes i dimensions.
- En un sol contenidor poden transportar-se fins a 3 mascotes sempre que siguin de la mateixa espècie, i que en total no es superi el pes i mides màximes.
- El contenidor s'ubicarà sota el seient de davant.
- En ningun cas l'animal podrà sortir del seu contenidor a la cabina de passatgers de l'avió.

- El contenidor haurà de ser un model homologat, o en el seu defecte permetre el tancament total del mateix sense impedir la correcta respiració de l'animal. Bosses o contenidors que no disposin de ventilació quan estiguin tancats no s'acceptaran pel transport.

AVIH: qualsevol animal que no reuneixi les condicions per ser transportat com PETC haurà de viatjar com AIVH a la bodega de l'avió. S'hauran de complir els següents requisits:

- Un passatger podrà facturar fins a 5 animals.
- Edat mínima de 10 setmanes i disposar de les vacunes requerides.
- Els gossos considerats parcialment perillosos (RD 287/2002) hauran de portar obligatòriament un morrió apropiat, per evitar així danys a l'estructura del contenidor o danys a persones desconegudes per l'animal que hagin de manejar-los. Les races que hauran de portar morrió quan es transporten com AVIH són els gossos considerats potencialment perillosos pel Real Decret 287/2002, de 22 de març pel que es desenvolupa la Llei 50/1999, de 23 de desembre, sobre el règim jurídic de la tinença d'animals potencialment perillosos: Pit Bull Terrier, Staffordshire Bull Terrier, American Staffordshire Terrier, Rottweiler, Dogo Argentino, fila brasileiro, Tosa Inu i Akita Inu. Tot i així, també hauran de portar morrió els gossos que compleixin la majoria o totes de les següents característiques:
 - Forta musculatura, aspecte poderós, robust, configuració atlètica, agilitat, vigor i resistència.
 - Marcat caràcter i gran valor.
 - Pèl curt.
 - Perímetre toràcic comprès entre 60 i 80 centímetres, alçada a la creu entre 50 i 70 centímetres i pes superior a 20 kg.
 - Cap voluminós, cuboide, robust, amb crani ample o gran i galtes musculoses i bombades. Mandíbula gran i forta, boca robusta, ampla i profunda.
 - Coll ample musculós i curt.

- Pit massís, ample, gran, profund, costelles arquejades i llom musculat i curt.
- Extremitats anteriors paral·leles, rectes i robustes i extremitats posteriors molt musculoses, amb potes relativament llargues formant un angle moderat.
- S'haurà de transportar a les mascotes en contenidors rígids aprovats per la IATA amb porta metàl·lica, adequats pel transport aeri. Els contenidors de malla de filferro o de malla soldada no són acceptables.
 - El passatger serà responsable de l'alimentació de l'animal si és necessari. Els contenidors hauran d'estar previstos dels recipients adequats pel menjar i aigua, permetent que pugui ser alimentat des de l'exterior del contenidor.
 - El contenidor ha d'estar ventilat apropiadament a través de 3 costats, proporcionant-li major ventilació a la seva part superior.
 - El contenidor ha de disposar de material adsorbent al fons. La palla no és acceptable ja que en molts països està prohibida l'entrada.
 - El contenidor ha de disposar de l'etiqueta verda de "Animal Viu" de IATA i de l'etiqueta negra "Aquest costat a dalt".
 - Les portes dels contenidors han de tancar-se fermament (sense tancats amb clau). Els contenidor majors han de disposar almenys de 2 tancaments segurs.
 - Les frontisses de les portes i els passadors de seguretat han de travessar les extrusions horitzontals a dalt i a baix de l'obertura de la porta, almenys 1,6 cm.
 - La mida del contenidor ha de ser tal que permeti a l'animal romandre alçat sense tocar el sostre amb ninguna part del cap o orelles, girar amb facilitat i romandre tombat de forma natural en tot moment.
 - El nombre màxim d'animals de companyia per contenidor és de 1. Tot i així, serà permès un màxim de 2 animals sempre i quan la seva mida sigui similar fins a un pes de 14 kg i si estan acostumats a viure junts.

- Els animals de la mateixa camada de fins a sis mesos d'edat i en un nombre no superior a 3 poden ser carregats en un mateix contenidor.
- En viatges interlineals (que intervenen més d'una companyia) serà necessària la confirmació d'acceptació per qualsevol transportista de continuació.
- Els gossos de nas xato són els més afectats per l'aire enrarit i, per tant, és necessari assegurar-se que el contenidor tingui barres separades des de la base fins el sostre del contenidor de manera que es produeixi una suficient circulació d'aire. És essencial que l'animal estigui lliure de problemes respiratoris.
- El nom, direcció i número de telèfon de contacte del passatger hauria de trobar-se visible i clarament en el contenidor de l'animal.
- Sedar als animal no és recomanable, ja que baixa la pressió sanguínia de l'animal. Això pot ser letal en combinació amb la pressió de l'aire en altituds elevades. Es podran utilitzar sedants o altres medicament si es duu a terme sota prescripció veterinària.

Animals de servei

Animals guia:

S'exclou de les normes de PETC i AVIH als animals guia que acompanyen a un passatger invident o sord.

S'haurà de notificar amb 48 hores d'antelació al vol. Haurà de ser identificat com animal de servei per la seva cartilla d'identificació, una altra documentació escrita, la presència d'arnès, etiquetes o garanties verbals creïbles d'una persona de mobilitat reduïda utilitzant l'animal. En el cas que no es pugui acreditar que l'animal és de servei, es seguiran les normes pels AVIH i PETC.

Als passatger que viatgen amb el seu animal de servei, se'ls acomoda en un seient específic per a aquests casos, en el cas que no estiguessin disponibles (degut a que hi

ha més passatgers en la mateixa circumstància), Air Europa no està obligada a facilitar-li un seient extra.

Hi ha dos tipus d'animals guia:

- Aquells que estan formats individualment o són capaços de realitzar algunes tasques o funcions per assistir al passatger amb la seva discapacitat.
- Aquells que proporcionen recolzament emocional a una persona, discapacitat de la qual està relacionada amb la salut mental.

Seràn sempre acceptats sota aquests requisits i normativa:

- Els animals guia estan entrenats per comportar-se adequadament. Un animal que mostra signes de mal comportament no pot ser acceptat com animal guia.
- Es permetrà a cada passatger viatjar amb el seu animal guia a la cabina.
- Aquests animals no són comptabilitzats com PETC.
- El pes total de l'animal guia proporcionant recolzament emocional més el seu contenidor, no pot excedir els 8 kg.
- La limitació d'animals guia a bord de l'avió ve limitada pel nombre de passatgers amb mobilitat reduïda ambulatoris viatjant sols.
- Els animals guia que estiguin en procés de formació no estan permesos a la cabina.
- Mai es cobrarà com un excés d'equipatge.
- Es podran acceptar gossos guia a la cabina sense contenidor sempre que disposin de l'arnès adequat i no ocupin seient. A altres animals se'ls mantindrà dins de la seva gàbia en tot moment.
- Haurà d'anar ubicat als peus del passatger i no se'ls requerirà l'ús de morrió.

Gossos de cerca i rescat:

En el cas de gossos de cerca i rescat entrenats acompanyant equips de rescat o forces de seguretat en missió oficial, s'autoritza el seu transport sempre que disposin de la corresponent "Autorització de viatge".

- Aquests es consideren membres del Cos i no abonaran ningun càrrec a les oficines d'Air Europa.
- El seu transport a la cabina està permès sempre i quan l'animal acompanyi equips de rescat/forces de seguretat en missió oficial.
- Els gossos es podran acceptar a la cabina si disposen de l'arnès adequat i no ocupen seient.
- Els gossos sense entrenar no estan permesos a la cabina.
- No hi ha una limitació de pes, ja que aquests animals tenen màxima prioritat en l'acceptació degut a la seva funció.

Procés de reserva i responsabilitats

Sol·licitud:

- S'acceptarà únicament quan el PETC/AVIH viatgi acompanyat del passatger i amb la prèvia autorització de la companyia.
- L'antelació mínima de sol·licitud/confirmació del transport serà en 48 hores laborables, i sempre amb els codis SR PETC, SR AVIH.
- Qualsevol sol·licitud de reserva d'animals no contemplat en aquest procediment haurà de remetre's al Departament de Mercaderies de Air Europa.
- S'ha d'informar al client de la duració estimada del vol i dels possible trànsits, recomanant-li que acudeixi al seu veterinari per tal que estableixi pautes de beguda, menjar i sedació en funció de la duració del viatge.
- S'haurà d'alertar al client de les normes zoosanitàries aplicables als desplaçaments d'animals de companyia sense ànim comercial.
- S'haurà d'advertir al client de la necessitat de facturació de l'animal amb suficient antelació per tal que es puguin efectuar els controls de seguretat necessaris.
- S'haurà d'alertar al client dels requisits que han de reunir els contenidors utilitzats pel transport, fent especial menció a: els requisits generals del contenidor per a mascotes i els requisits específics del contenidor que són rellevants per a certes espècies particulars.

- S'introduirà el nombre i classe d'animal/s de companyia, pes de l'animal més el seu contenidor i mesures del mateix.
- No existeix limitació de 32 kg de pes totals de l'animal més el contenidor, però s'ha de tenir en compte que en cas de viatges interlineals no es pot superar aquest pes màxim.
- La mida màxima permesa del contenidor és de 406 cm lineals (160 in lineals).

7.2 IBERIA (BRITISH AIRWAYS)

Els animals domèstics, tals com gossos, gats, tortugues, ocells, etc., que compleixin amb les limitacions legals i de documentació, poden ser acceptat com equipatge de bodega o a la cabina de passatger, sent en tot cas obligatori taxar els mateixos amb la tarifa d'excés d'equipatge. Iberia no permet el transport d'animals de l'espècie dels mustèlids (com per exemple les fures).

Tots els enviaments d'animals vius es realitzen en ple compliment de les normes de la IATA d'Animals Vius (LAR) i la Convenció sobre el comerç internacional d'Espècies Amenaçades (CITES).

El DEFRA secció exportació (gossos i gats) informa de la documentació actual i els requisits de vacunació pel destí al qual es viatja. També es requerirà un certificat de salut del seu veterinari per demostrar que la mascota està en condicions pel transport aeri.

Acceptació a la bodega

Com a regla general el transport d'animals vius haurà de fer-se a la bodega de l'avió, en recipients o contenidors adequats proporcionats pel passatger. Els recipients hauran de tenir les següents característiques:

- Resistència i seguretat.
- Comoditat per la talla de l'animal.
- Ventilació.
- Un tancament que ofereixi garanties que no s'obrirà en cap moment.

- Fons impermeable.

Acceptació a la cabina de passatgers

A petició del passatger, i prèvia autorització de reserves, podran ser acceptats pel transport a la cabina determinats animals domèstics, sempre que compleixin les següents condicions:

- El pes màxim permès de l'animal incloent el recipient o gàbia serà de 8 kg. El recipient podrà tenir com a màxim 45 cm de llarg, 35 cm d'ample i 25 cm de profunditat, sempre que la suma d'aquestes tres dimensions no excedeixi de 105 cm.
- L'animal haurà d'anar en un recipient adequat, consistent, ventilat, amb fons impermeable i segur. Aquest recipient pot ser aportat pel passatger, o bé adquirit per Iberia pagant.
- Per aus s'haurà de tenir en compte que les gàbies siguin resistents, que el tancament sigui segur i que no es pugui vessar menjar o aigua. A més a més, la gàbia sempre haurà d'anar coberta.
- Si es tracta d'animals de mida o pes petit, podran admetre's varis de la mateixa espècie en un mateix contenidor.
- En ningun moment s'admetran animals que per les seves característiques especial, mala olor, etc., puguin molestar a la resta de passatger i a la tripulació.
- L'animal haurà de viatjar amb el passatger sense causar molèsties als passatgers que viatgen al seu costat.
- Els passatgers que transporten un animal a la cabina, no podran ocupar butaques situades a files corresponents a sortides d'emergència.
- En ningun cas podrà sortir del recipient a l'interior de la cabina, sent responsabilitat del passatger el seu cuidat.

Autorització de transport

Degut a que el nombre de gàbies i dimensions de les mateixes està limitat pel tipus d'avió, el transport d'un animal haurà de ser autoritzat per l'Oficina de Reserves.

Només s'autoritzarà el viatge quan tots els trajectes estiguin confirmats. El pes i mida de l'animal haurà de romandre dins dels límits establert tan a l'anada com a la tornada.

Hi ha països amb una legislació restrictiva per a l'admissió d'animals:

- No s'admeten animals a la cabina (PETC) ni a la bodega (AVIH) en vols a/des d'Irlanda i Gran Bretanya (només com mercaderia, a través de "IB cargo" per vols a/des de Londres).
- Brasil no permet aus de cap espècie.
- A Argentina han de presentar davant de les autoritats el certificat zoosanitari, emès per un veterinari matriculat, conforme està lliure de malalties i amb una constància de la vacuna antiràbica amb una validesa de màxim un any.
- A Panamà, per requeriment de les autoritats, a partir de l'1 de novembre de 2011, per cada mascota que viatgi hauran de presentar un certificat d'exportació per a petites espècies expedit per l'Autoritat Sanitària del país d'origen, des del qual consti que està vacunat contra la ràbia, juntament amb un Certificat de bona salut animal, un certificat pel cònsol de Panamà del país d'origen, el certificat de vacunació antiràbica a més a més de notificar amb 3 dies d'antelació l'arribada de la (es) mascota (es).

Acceptació de gossos pigalls

S'ha de tenir en compte que:

- Només s'acceptaran a la cabina quan acompanyin al passatger, orientació dels quals depengui d'aquells.
- En cas de passatgers sords, aquests necessitaran un certificat mèdic confirmant aquest estat.
- Aniran previstos de morrió si viatgen a la cabina de passatgers.
- No ocuparan seient, viatjant juntament amb el passatger al lloc on menys molestin a la resta dels passatgers.
- Podran viatjar, tan a la cabina com a la bodega, sense cap càrrec addicional.

- El pes de l'animal no entrarà dins de la gratuïta concebuda al passatger pel seu viatge.
- La normativa en quan a acceptació, documentació, descàrrega de responsabilitat per part d'Iberia, tipus de recipient (si viatja a la bodega), serà la mateixa que per la resta dels animals domèstics.

7.3 QATAR AIRWAYS

Els animals com gossos, gats, aus domèstiques i altres mascotes, quan estiguin adequadament engabiats i acompanyats de certificats de salut i vacunes vàlids, permisos d'entrada i altres documents exigits pels països d'entrada o trànsit s'acceptaran a l'avió com transport amb la seva prèvia aprovació, sotmesos a la Normativa de Qatar Airways. L'única excepció són els falcons i els gossos guia, que es permetran quan acompanyin al propietari a la cabina de passatgers de l'avió sotmesos a certes condicions. Els falcons es permetran només a la cabina turista.

Si s'accepten com a equipatge, l'animal, la seva gàbia de viatge i el menjar transportat, no estaran inclosos a la franquícia d'equipatge gratuïta, sinó que constituïran un excés d'equipatge, pel que s'estarà obligat a pagar la tarifa aplicable.

A vols amb origen o destí d'Estats Units, el gos guia que acompanya al passatger discapacitat, juntament amb les gàbies de viatge, menjar i altres objectes necessaris pel seu vol (per exemple, per la gestió dels residus del gos), es transportaran a la cabina de passatgers sense ningun cost.

L'acceptació del transport d'animals està condicionat a que s'assumeixi la total responsabilitat per l'animal. Qatar Airways no es fa responsable de les lesions i pèrdues, retards, malalties o mort de l'animal al que se li denegui l'entrada o el pas per algun país, estat o territori.

Sense perjudici de l'anterior paràgraf, es tindrà dret a limitar la responsabilitat, segons el conveni aplicable a aquestes Condicions de Transport, segons el cas, per lesions o pèrdues, retards, malalties o mort de l'animal transportat, en referència al pes de

l'animal i el límit aplicable de responsabilitat per equipatge facturat, equipatge no facturat o càrrega segons el cas.

No es fa responsable de ninguna pèrdua que es pateixi per no comptar amb els certificats de vacunes, permisos d'entrada, de trànsit, de sortida i/o el retard de documents necessaris pels animals. Es reserva el dret a reclamar qualsevol multa, despesa, càrrec, pèrdua o responsabilitat que hagi pagat o patit a causa de que no es disposi dels documents mencionats.

7.4 AMERICAN AIRLINES

Les recomanacions més important per viatjar des de/a la Unió Europea (UE) són:

- Els gats i gossos que viatgin des de/a la UE hauran de portar un número tatuat o un xip implantat per un veterinari que coincideixi amb el número de la cartilla de vacunació.
- Els animals de companyia que no tinguin el número tatuat o el xip no poden entrar als països de la UE.
- Si un animal de companyia entra a un país de la UE sense el número tatuat o el xip, el govern d'aquell país pot enviar l'animal de tornada als Estats Units, o fins i tot sacrificar-lo.

Hi ha unes restriccions addicionals per viatjar des de/a el Regne Unit: American Airlines només acceptarà animals de companyia (gats i gossos únicament) per viatjar des del Regne Unit a Estats Units i altres països. Com la companyia no admet el transport de mascotes amb destí al Regne Unit, només poden transportar-se des d'aquest país aquells animals que vagin a quedar-se de manera permanent als Estats Units.

Les normes generals d'American Airlines són:

- Tots els animals de companyia han de ser facturats i viatjar en el seu contenidor de transport. S'ha de tenir en compte que no s'accepten gossos o gats braquicèfals.

- Només els gossos pigalls i els gossos de rastreig, durant missions de rescat o cerca, poden viatjar a la cabina. Per sol·licitar ajuda especial, s'ha de comunicar al sector de Reserves d'American Airlines.
- Es concedirà un màxim de dos contenidors facturats per passatger.
- L'edat mínima és de 8 setmanes i no hi ha edat màxima.
- El pes total entre l'animal i el contenidor no pot excedir els 45 kg.
- Fins a dos animals poden viatjar en el mateix contenidor, sempre que siguin de la mateixa raça, de mida semblant, no pesin més de 9 kg cadascun d'ells i tinguin entre 8 setmanes i 6 mesos d'edat.
- La mida màxima permesa del contenidor varia segons l'avió, s'ha de consultar en el sector de Reserves d'American Airlines.
- La quantitat total d'animals de companyia acceptats en un avió és determinada per l'oficina de ventes de tiquets de l'aeroport, 2 hores abans de l'horari de partida del vol i segons les especificacions de la bodega de càrrega i de l'avió.
- Els animals de companyia s'admeten per rigorós ordre d'arribada.
- S'ha de tenir en compte que les mascotes no poden facturar-se d'un vol d'American Airlines a una altra línia. L'animal haurà de ser recollit i tornat a facturar. Cada aerolínia aplicarà els càrrecs corresponents a animals de companyia.

Els requisits sanitaris d'aquests animals de companyia són:

- Tots els animals seran examinats per un veterinari abans del viatge i la documentació sanitària requerida al destí final haurà d'acompanyar a cada animal de companyia.
- Per facturar una mascota, és necessari mostrar en el moment de la facturació un certificat sanitari emès per un veterinari en els 10 dies anteriors a la sortida del vol i, per al vol de tornada, en els 70 dies anteriors, com a màxim. Si es reserva la tornada en un tiquet a part, s'aplicarà la restricció de 10 dies abans.
- Serà necessari comunicar-se amb el cònsol d'Estats Units del país d'origen per conèixer la documentació requerida i les normes reglamentàries vigents en el lloc de destí.

- A tots els estats de EEUU és necessari presentar una prova de que els gossos de més de 12 setmanes han estat vacunats contra la ràbia, a alguns, és necessari presentar proves de vacunació contra la ràbia també per a gats.
- American Airlines no restringeix el transport d'animals sedats, però suggereix seguir el consell del veterinari.
- A la majoria dels casos, no es recomana subministrar sedants o tranquil·litzants a gossos i gats abans de viatjar. L'habilitat natural de l'animal de mantenir l'equilibri s'altera sota l'efecte de la sedació i pot ser perillós quan el contenidor es mou. Al volar, els animals exposats a altes pressions d'altitud, poden tenir problemes respiratoris i cardiovasculars quan se'ls ha subministrat sedants o tranquil·litzants.

7.5 VUELING

Amb la companyia Vueling es pot portar la mascota a l'avió:

- Es pot viatjar amb la mascota sempre que es seleccioni la Tarifa Basic.
- Si es viatja amb mascota no es podrà seleccionar el seient ni fer el check-in online.
- El dia del vol s'haurà d'anar al taulell de facturació per tal que assignin un seient i proporcionin la targeta d'embarcament i les indicacions necessàries per volar amb l'animal.

Cada passatger només pot volar amb una mascota i a cada vol només està permès que hi viatgin com a màxim 2 mascotes.

S'ha de saber que aquest servei no està disponible per als vols amb origen i destinació al Regne Unit.

7.6 RYANAIR

Ryanair no permet el transport d'animals ni carregaments als seus vols, a excepció dels gossos pigall en certes rutes.

Passatgers discapacitats

Per motius de seguretat, Ryanair només pot admetre per vol un màxim de quatre passatgers amb mobilitat reduïda, invidents o amb deficiències visuals que viatgin amb un gos pigall o sols, o que requereixin assistència especial a l'aeroport o a bord. L'existència d'aquesta restricció es deu a prioritzar la seguretat dels passatgers discapacitats o amb mobilitat reduïda, així com la de la resta de passatgers, especialment en una situació d'evacuació d'emergència.

Els passatgers que viatgin amb un gos guia/d'assistència han de portar un document oficial, que confirmi que el gos està totalment entrenat o sota el control d'un entrenador. Recordeu que d'acord amb el Reglament 1107 de la UE "Els Gossos de Suport Emocional" no són considerats gossos d'assistència i no poden ser acceptats.

Els gossos guia/d'assistència són acceptats a les següents rutes:

- Tots els vols Ryanair UE/EEE.
- Tots els vols nacionals de Ryanair.

Els gossos guia/d'assistència no són acceptats als vols a les següents rutes fora de la UE:

- Vols cap/des del Marroc.

Hi ha unes directrius específiques per a l'entrada de gossos guia/d'assistència al Regne Unit i República d'Irlanda:

- En entrar al Regne Unit o la República d'Irlanda, els passatgers que viatgen amb un gos guia/d'assistència han de portar ja sigui: passaport vàlid de la UE per a mascotes o un certificat de salut oficial del veterinari d'un tercer país (a més a més de la documentació mèdica requerida).
- El passaport europeu per a mascotes o certificat de salut veterinari ha d'anar acompanyat de la documentació que confirmi que el gos guia/d'assistència està afiliat a una de les següents organitzacions per permetre l'entrada al Regne Unit o la República d'Irlanda: Federació Internacional de Gossos Guia Gossos

d'Assistència del Regne Unit (Assistance Dogs UK) o Gossos d'Assistència internacional (Assistance Dogs International, ADI)

Les directrius específiques per a l'entrada de gossos guia/d'assistència viatjant en vols dins de la UE/EEE són:

Els passatgers que viatgin amb un gos guia/d'assistència han de portar un passaport de Mascota vàlid o un certificat oficial veterinari oficial d'un tercer país (a més a més de la documentació mèdica requerida) a tots els vols de la UE/EEE.

Pautes generals per al viatge:

- Per ser acceptat en un vol de Ryanair, un gos guia/d'assistència ha d'estar entrenat per realitzar tasques en benefici d'una persona amb una discapacitat (física, sensorial o psiquiàtrica).
- El gos guia/d'assistència hauria d'utilitzar una armilla o arnès estàndard d'identificació durant tot el viatge.
- Gossos guia/d'assistència viatjaran a la cabina de l'avió i hauran de seure a terra als peus del passatger. Un màxim de quatre gossos guia/d'assistència estan permesos per vol. El gos juntament amb la gàbia i menjar es transportaran de forma gratuïta.
- Qualsevol passatger que desitgi viatjar amb el seu gos guia/d'assistència a bord, ens ha d'avisar prèviament i preferentment el mateix dia de fer la reserva. Això es pot fer online al moment de fer la reserva del vol o a través de la línia d'Assistència Especial de Ryanair.
- **S'ha de tenir en compte que si** no s'avisava amb antelació, podria ser que el servei no estigués disponible a l'arribada a l'aeroport i no es pogués viatjar en el vol reservat.

Passaport de mascotes: és responsabilitat del passatger assegurar-se que el passaport presentat està actualitzat i compleix amb els requisits de vacunació i tractament del país de destinació. La companyia no pot acceptar cap responsabilitat pels gossos

guia/d'assistència que estiguin mal documentats. Recomana que si es té algun dubte sobre l'elegibilitat del gos per viatjar que es comuniqui amb l'aeroport de destinació abans de viatjar, per confirmar els detalls del Passaport de Mascotes.

Certificat veterinari de salut de tercers països: els propietaris de gossos guia i gossos d'assistència en països que no emeten passaports per a mascotes, hauran d'obtenir un certificat oficial de salut veterinari per demostrar que el seu gos compleix amb les regles del Programa per al Trasllet de Mascotes.

8. TRANSPORT D'ANIMALS EXÒTICS

Cada vegada més, els animals fins fa poc considerats salvatges i exòtics estan ocupant part del territori que abans només corresponia als domèstics, i ara ja no és estrany que es pugui parlar d'iguanes, serps, fures i d'altres, com a animals de companyia.

El punt de vista en el que volem centrar aquesta part és la problemàtica que hi ha en el comerç i tràfic il·legal de les espècies salvatges o exòtiques. I per a fer-ho ens hem de centrar en el CITES (Convenció sobre el Comerç Internacional d'Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestre), que dins del tema que estem tractant, podem considerar que és un instrument de caràcter obligatori per a controlar l'exportació i la importació de vida salvatge.

A la seva creació, la CSE (Comissió de Supervivència d'Espècies) va organitzar i coordinar el primer comitè d'experts per monitoritzar els problemes del comerç de vida silvestre. Aquest comitè es va convertir eventualment en la xarxa TRAFFIC (Trade Records Analysis of Flora and Fauna in Commerce – Anàlisi del Registre del Tràfic de Flora i Fauna Comercialitzants), que actualment és un programa conjunt de la UICN (la Unió Mundial per la Naturalesa) i la WWF (Fons Mundial per la Naturalesa).

El CITES és un tractat que s'encarrega d'una de les amenaces per la conservació de les espècies: el comerç internacional. Intenta que aquest sigui manejat d'una manera correcta i, en els darreres anys, ha vist molts canvis en les prioritats conservacionistes.

Pel CITES, la cooperació internacional és essencial per la protecció de certes espècies de fauna i flora salvatges contra la seva explotació excessiva mitjançant el comerç internacional. El tractat no només estableix una responsabilitat compartida en el control del comerç (per estats tan importadors com exportadors), sinó que també ho fa sobre un fòrum i un mecanisme per a governs i agències governamentals amb la finalitat de treballar conjuntament per identificar, descriure i resoldre problemes associats al comerç de vida salvatge.

El CITES és principalment un mecanisme pel control del comerç i serveix com a base per la regulació del comerç internacional de plantes i animals silvestres que estan amenaçats pel comerç, així com aquelles espècies que ho podrien estar si fossin comercialitzades sense cap control. Aquest comerç és regulat a través d'un sistema de permisos i certificats per a la importació i exportació d'espècies. Els permisos són fets per l'Autoritat Administrativa d'una de les parts, que és designada (freqüentment vinculada al Ministeri de Recursos Naturals del país) quan es compleixen certes condicions. Amb la finalitat d'assegurar que la decisió per atorgar aquests permisos és imparcial i basada en la millor informació científica disponible, el CITES requereix que els països designin a una o més autoritats científiques independents encarregades d'assessorar a l'Autoritat Administrativa.

Els animal i plantes subjectes a aquestes regulacions estan llistats en tres apèndix del tractat.

- Apèndix I: espècies amenaçades d'extinció. El comerç està estrictament regulat i només està permès sota circumstàncies especials. Es requereix un permís d'exportació i un d'importació.
- Apèndix II: espècies que, encara que no estiguin necessàriament amenaçades, poden arribar a estar-ho si el seu comerç no està ben controlat. És necessari que el país exportador expedeixi un permís d'exportació.
- Apèndix III: espècies que són identificades per qualsevol país com objectiu de regulació en el seu territori, i que requereix de cooperació internacional pel control del seu comerç.

El CITES requereix que cada país porti registres de tot el comerç de les espècies cobertes als llistats d'aquest, i que recopili aquesta informació en un informe anual que és enviat al secretari del CITES. Les dades són processades pel Centre Mundial de Monitoratge de la Conservació (CMMC, o World Conservation Monitoring Centre – WCMC) a Cambridge. Aquest informe anual de dades permet una avaluació aproximada del volum del comerç internacional de les espècies incloses als llistats del CITES.

Programes com TRAFFIC (Trade Record Analysis of Flora and Fauna in Commerce – Anàlisi dels registres del comerç de la flora i la fauna) conjuntament amb el programa de la WWF (World Wide Fund for nature – Fons mundial per la naturalesa) i la CSE (Comissió de Supervivència d'Espècies) de la UICN, tenen la capacitat de monitoritzar el comerç i l'estat de les espècies en molts països i són, per tant, essencials per aconseguir que el CITES funcioni.

Durant els últims anys, el CITES ha obtingut èxit limitant els impactes del comerç sobre les espècies amenaçades. Per exemple, permet la possibilitat de comercialitzar certes espècies, sota circumstàncies particulars, que poden ser beneficioses per la seva conservació.

Però des d'un punt de vista completament diferent, el que correspon als països que tenen entre els seus recursos naturals aquests tipus d'animals, és habitual que l'única font que els hi proporcioni l'aliment bàsic, l'habitatge i l'atenció sanitària sigui l'explotació d'aquests recursos naturals. La legislació internacional ha plantejat que ho havien de fer de forma racional, d'una manera sostenible.

9. EMPRESSES DE TRANSPORT D'ANIMALS DE COMPANYIA

En l'actualitat existeixen diferents empreses que es dediquen al transport d'animals de companyia tant a nivell nacional o internacionals com a nivell més local, i que suposen una altra possibilitat a l'hora de decidir el mètode de trasllat de l'animal.

A nivell espanyol trobem diferents empreses com ara Travel dog i MRW. Ambdues acompleixen el Reglament 1/2005 de Protecció d'animals durant el transport i estan autoritzats pel transport de mascotes d'acord amb el Reial Decret 751/2006.

9.1 MRW

MRW té el servei Mascotes que esta especialitzat en el trasllat urgent d'animals, amb cobertura a Espanya peninsular i la illa de Mallorca i Menorca, els 365 dies de l'any i les 24 hores del dia. El transport es realitza amb vehicles especialment dissenyats i condicionats per al trasllat de mascotes en els llargs recorreguts. Els vehicles disposen de climatització controlada via software, cosa que permet mantenir una temperatura controlada de 20 graus a l'hivern i 22 a l'estiu, amb superfícies de fàcil neteja i higiene, llum interior i sistemes de ventilació independents. També disposen de sales d'espera envidrades, dissenyades i exclusives l'animal i amb un equip de veterinaris que garanteix un control exhaustiu de l'estat dels animals.

El servei Mascotes consta de dos plans: el Pla Amic i el Pla Ajuda. El Pla Amic permet el trasllat gratuït (a qualsevol punt del territori nacional peninsular i la illa de Mallorca a través del servei Mascotes) d'animals amb formació (gossos guia, d'assistència, de salvament, detectors d'estupefaents, explosius...) i per a animals en vies d'adopció procedents de protectores, gosses, centres d'acollida o refugis. Sempre i quan el remitent aporti la documentació que acrediti a la educació especialitzada que ha rebut l'animal. El Pla Ajuda, en canvi, és exclusiu per a Entitats Sense Ànim de Lucre (ESAL), les quals podran emetre o rebre els seus enviaments a través del servei Urgent.

Serà obligatori sol·licitar al remitent que aporti:

- Cartilla sanitària
- Certificat CITES (Convenció Internacional d'Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestre)
- Guia ramadera
- O qualsevol altre document anàleg que certifiqui la seva legalitat (informis a la seva oficina MRW de l'obligatorietat en funció del tipus d'animal)

9.2 TRAVELDOG

És una empresa dedicada exclusivament al transport de mascotes amb seu a Barcelona i que ofereix transport tant a nivell nacional com internacional. Es dedica al transport especialitzat de mascotes, principalment gossos i gats encara que també realitza, en ocasions, el transport d'altres espècies. Els animals es traslladen en vehicles acondicionats (amb un sistema d'aire acondicionat i calefacció que manté la temperatura en l'interior del vehicle sobre 22°C tot l'any), que compleixen tots els requisits de qualitat i respecte pel medi ambient i que són autoritzats únicament per al transport d'animals de companyia. Cada animal viatge sol en el vehicle, només podran compartir viatge animals en els que es coneguin els propietaris. El trasllat s'efectua per personal qualificat i, si és necessari, existeix assistència veterinària en ruta. Travel dog sols treballa amb empreses especialitzades en el transport de mascotes a nivell mundial associades a la IPATA¹, i compleixen els requisits de qualitat de transport d'IATA². Apliquen els criteris de qualitat de la ISO 9001³ i contracten els serveis d'altres empreses que posseeixen la certificació ISO 9001.

A nivell més internacional troben dues empreses destacades:

Anotacions

¹IPATA: *Independent Pet and Animal Transportation Association International. És una organització internacional sense ànim de lucre dedicada a la professionalització de la indústria del transport d'animals, que garanteix la seguretat, salut i comoditat de totes les mascotes a la seva cura.*

²IATA: *International Air Transport Association*

³ISO: *International Organization for Standardization*. L'ISO 9001 és una norma internacional que s'aplica als sistemes de gestió de qualitat (SGC) i que es centra en tots els elements d'administració de qualitat amb què una empresa ha de comptar per a tenir un sistema efectiu que li permetrà administrar i millorar la qualitat dels seus productes o serveis.

⁴DEFRA: *Department for Environment, Food & Rural Affairs*.

9.3 UNITED AIR FREIGHT

United Air Freight S.A. "Live Animal Service" és una empresa especialista des de fa més de quinze anys en el transport aeri tot tipus d'animals de companyia, de zoo, de producció, de laboratori, d'aqüicultura, cetreria, aus en general i cavalls. Ofereixen un servei personalitzat i permanent de 24h. Assessoren i tramiten tota la documentació referent al transport tant en importació com en exportació, controls veterinaris i CITES, visats i certificats sanitaris. Realitzen tota la gestió: des del primer contacte fins a l'entrega de l'animal a la companyia aèria, incloent les inspeccions sanitàries i els serveis requerits pels clients. Les companyies d'avió amb les que treballen tenen bodegues pressuritzades, és a dir, amb control de temperatura i oxigen. Disposen a més d'un servei d'hotel per als animals amb allotjaments específics, amb control de temperatura segons les seves necessitats, utilitzables en aquells casos en els que sigui necessari efectuar un trànsit o passar per un cotxe. Proporcionen transportins de diferents mides per a les mascotes i tenen un servei VIP que està pensat per als clients que necessiten oblidar que la seva mascota viatja, ja que ells s'encarreguen de tot.

9.4 ANIMAL COURIERS

Animal Couriers és una empresa amb molts anys d'experiència, que transporta tant gossos, gats, ocells i rèptils via aèria o per carretera a través d'Europa i la resta del món.

És una empresa autoritzada pel govern del Regne Unit que consta de vehicles adaptats que són regularment inspeccionats per la DEFRA⁴. A més, són acreditats per la IATA i membres d'IPATA. Això vol dir que tenen un conveni amb totes les companyies aèries que ofereixen transport aeri d'animals de companyia. Poden reservar un vol per a la mascota en el mateix avió que el propietari o en un que arribi més o menys a la mateixa hora. A més, ofereixen servei de recollida a França, Anglaterra i Espanya.

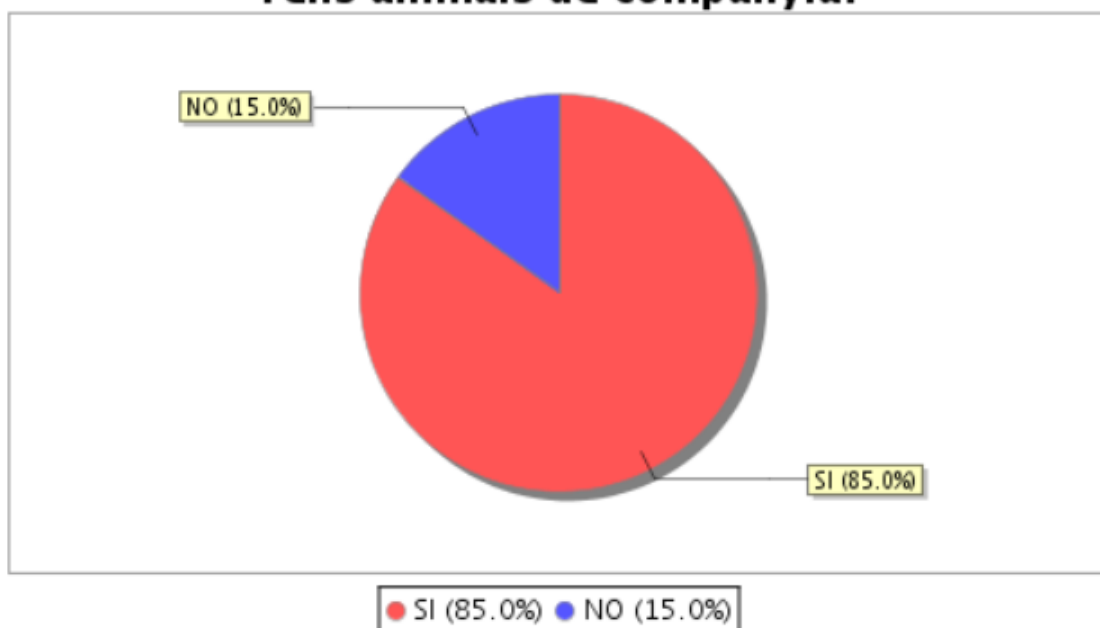
El transport per carretera es realitza mitjançant vehicles confortables i segurs, tots dotats d'aire acondicionat. Proporcionen l'acomodació correcta per a cada tipus/mida de l'animal i durant els trajectes es realitzen parades per a netejar, alimentar i treure els animals. Ofereixen uns viatges fixes en els que pots incloure la teva mascota si la destinació és la mateixa estalviant diners, ja que compartirà viatge amb altres animals. Però, també realitzen viatges individuals segons les teves necessitats. No transporten petits mamífers (conills, cobais i fures), rèptils o amfibis en trajectes que només van per Anglaterra.

10. ENQUESTA

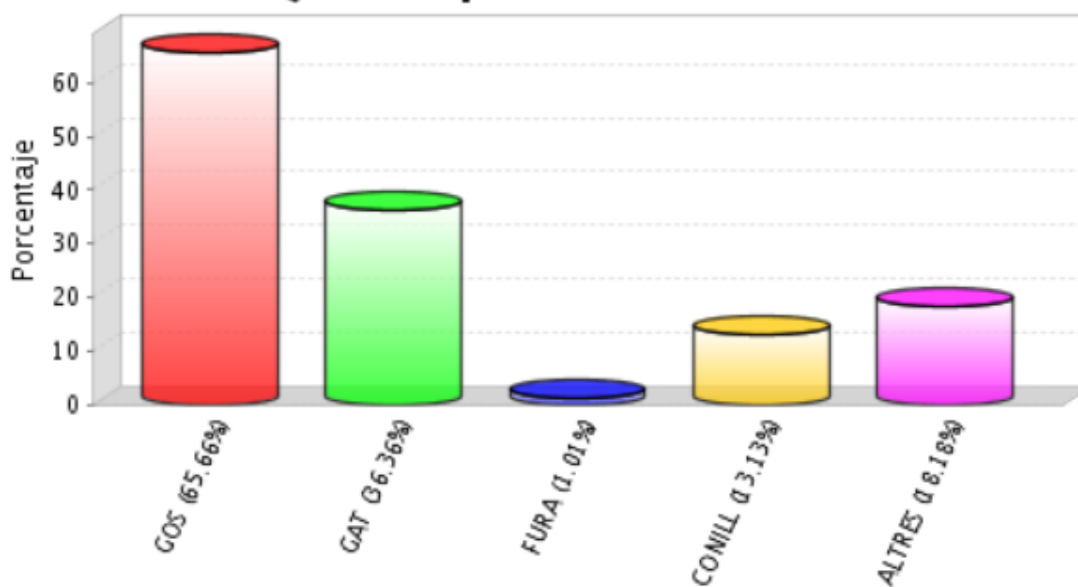
Hem realitzat una enquesta a 100 persones sobre les seves opinions i coneixements sobre el transport d'animals de companyia.

A continuació exposem els resultats de les quinze preguntes l'enquesta mitjançant els gràfics obtinguts:

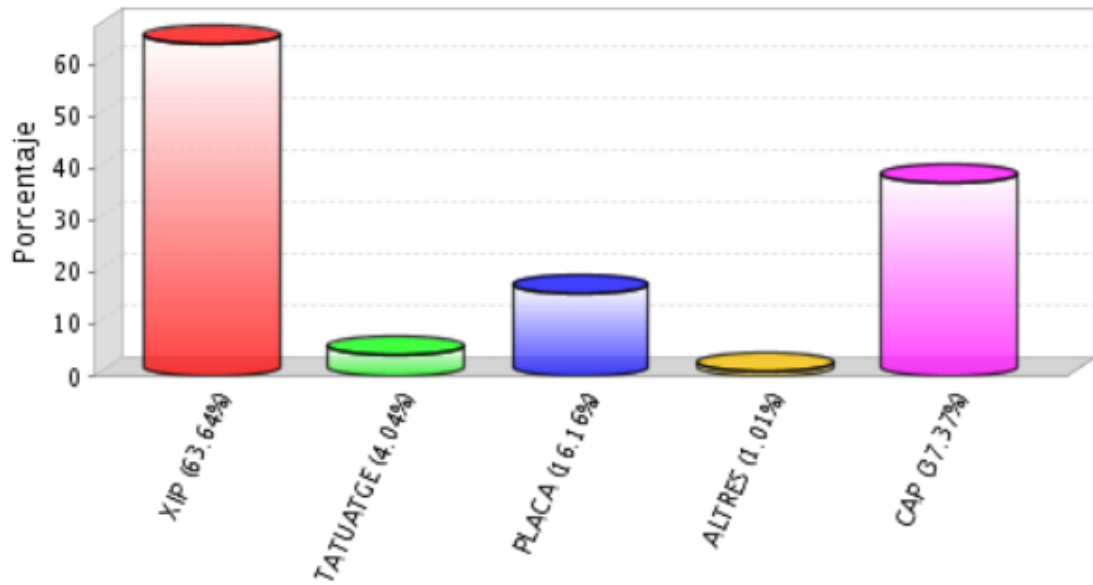
Tens animals de companyia?

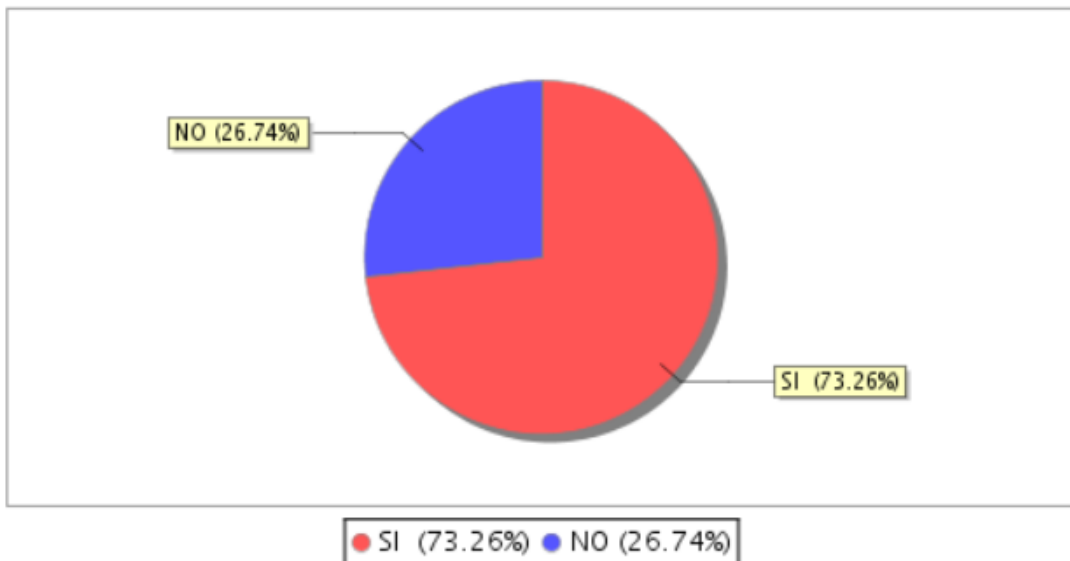
Quina espècie animal és?

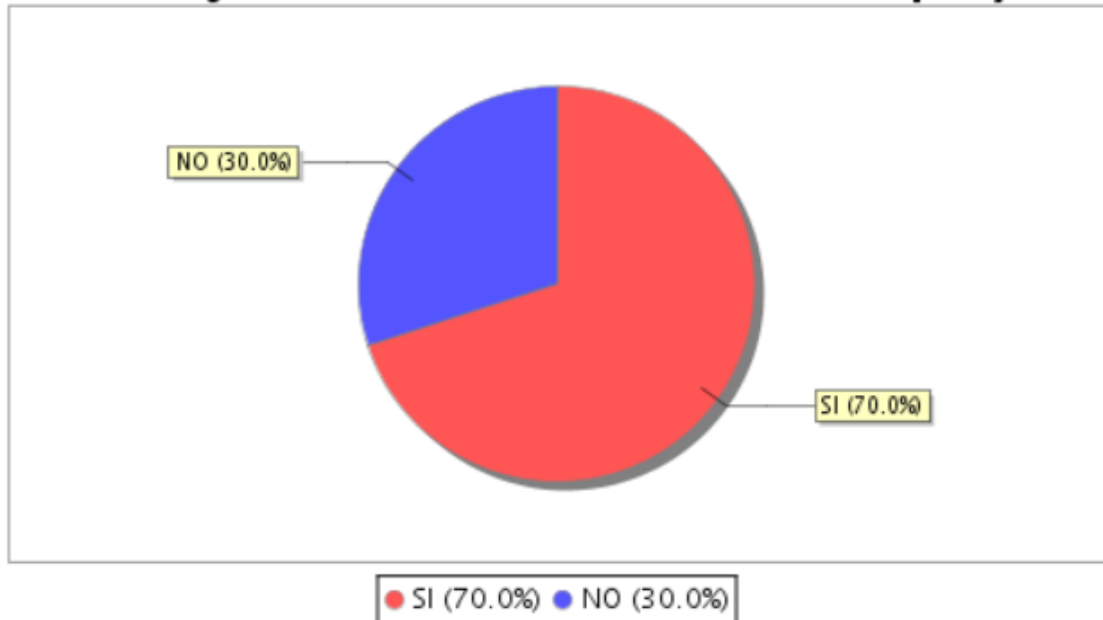
Quin mètode d'identificació té?

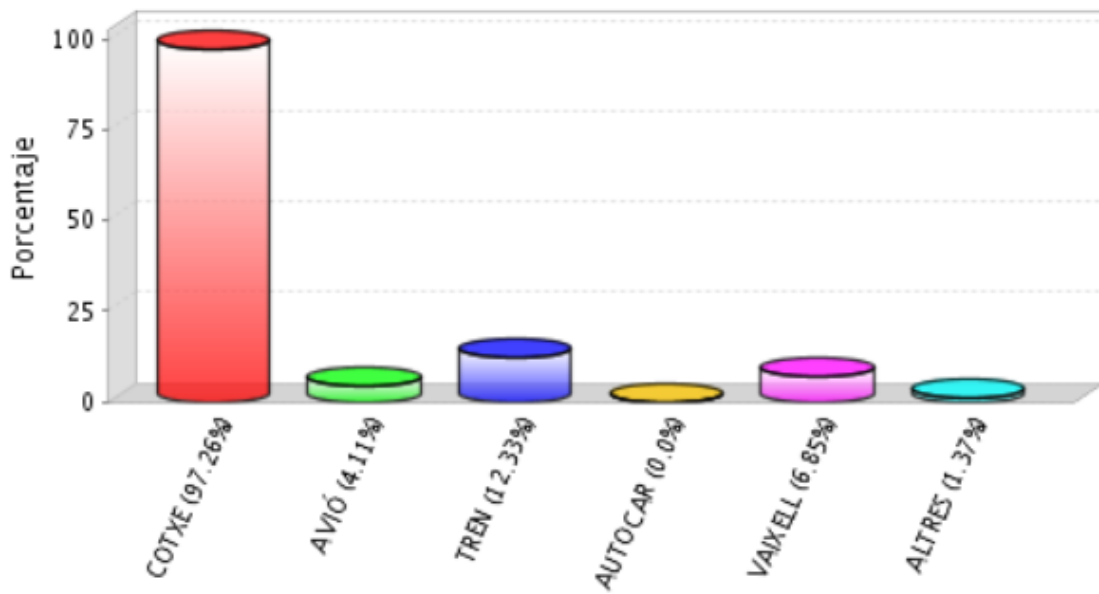
En cas de tenir gos, gat o fura, està vacunat de la ràbia?

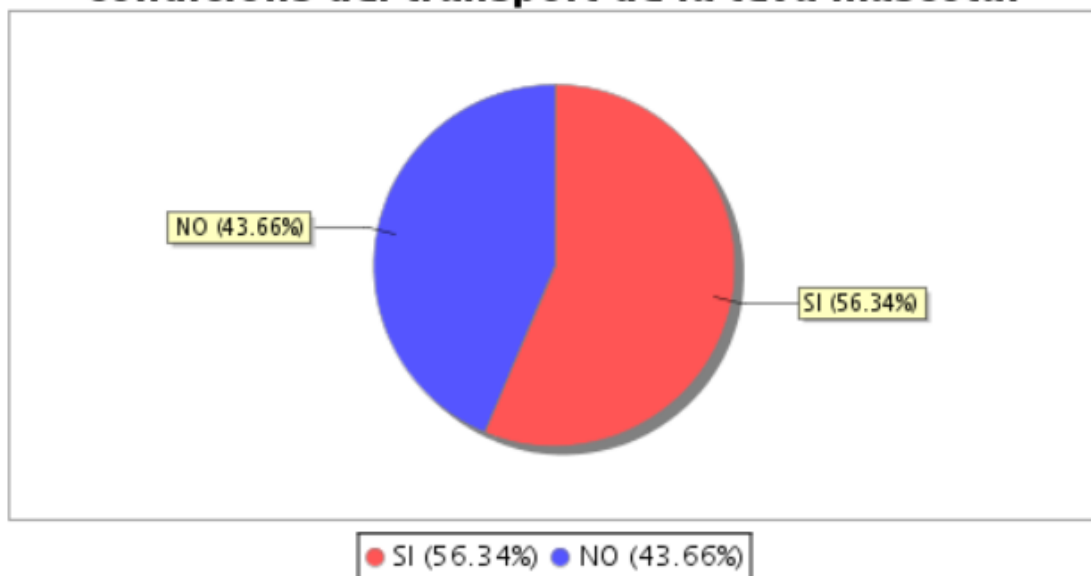
Has viatjat mai amb el teu animal de companyia?

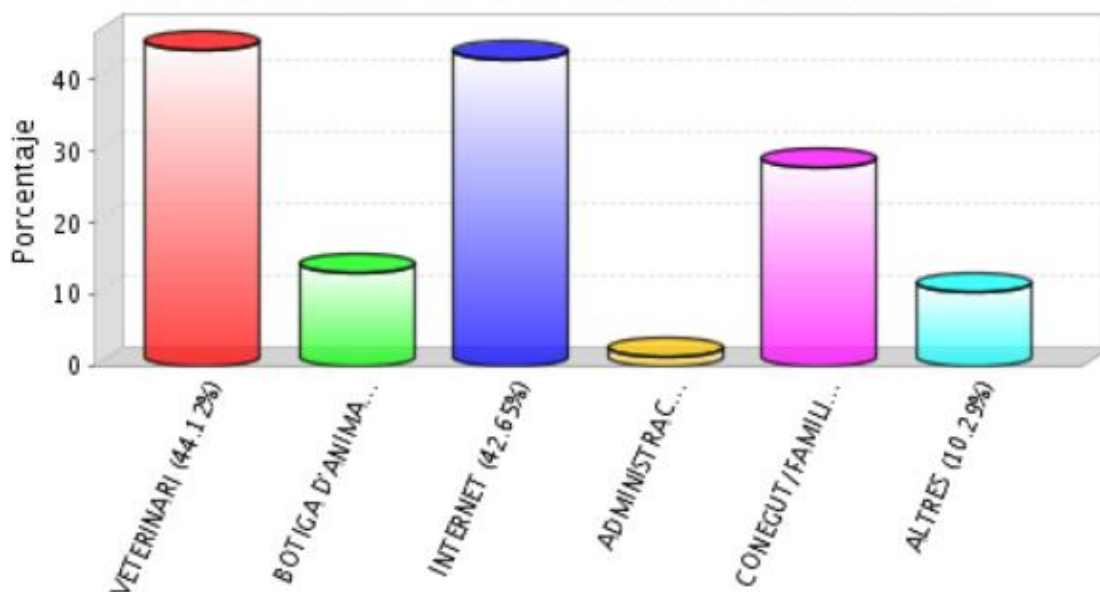
Quin transport heu utilitzat?

Vas trobar fàcilment informació sobre les condicions del transport de la teva mascota?

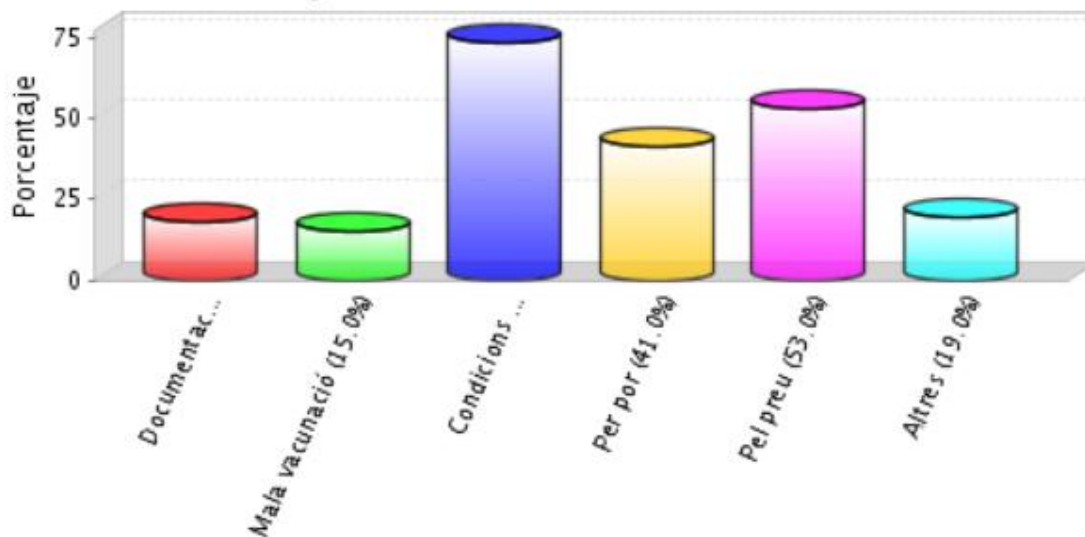
On vas trobar la informació necessària?

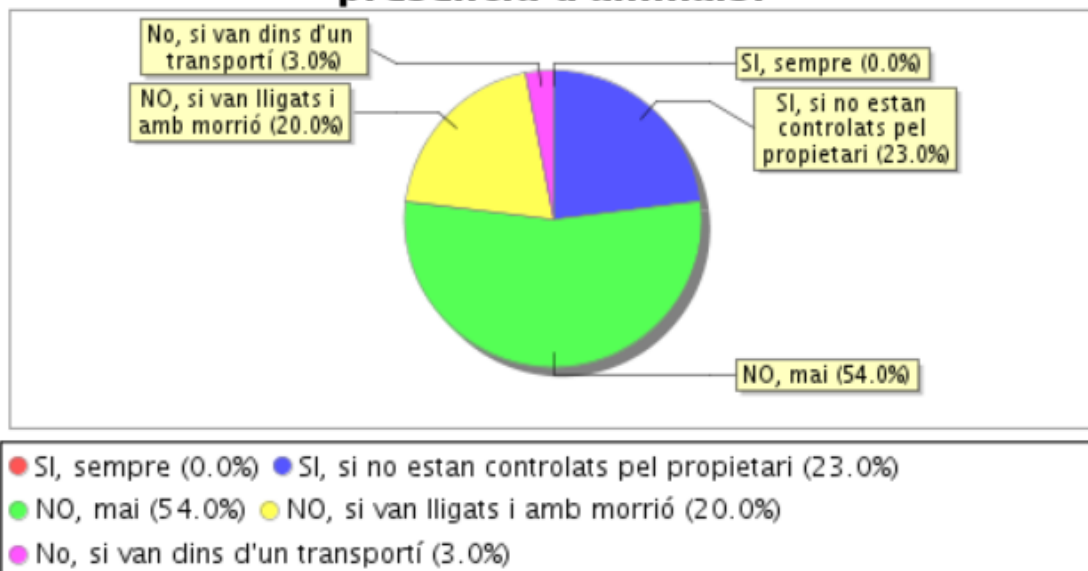
Et vas trobar amb alguna dificultat o inconvenient per transportar-lo? En cas afirmatiu, quin/s?

1. Al tren et fan pagar la meitat d'un bitllet normal.
2. No pot viatjar en metro si no és amb transportí. Inconvenient: ja que es tracta d'un gos gran.
3. En cotxe no, però en general cap altre transport està condicionat per portar-lo, i en cas que sí, no està permès.
4. Metro, no el pots dur a totes hores; nosaltres el portàvem amb vaixell del Marroc, el vam tenir que amagar per por de que a la duana ens el traguessin. El més còmode és el cotxe, però et limita els moviments.
5. Ell no aguanta dins d'un transportí.
6. La compra de la xarxa que separa l'animal dels passatgers.
7. Les condicions de la caixa de transport dels animals al vaixell era pèssim, i no ens deixaven baixar a la bodega per veure si estava bé.
8. El gat miolava molt durant el viatge, estava intranquil dins del transportí.

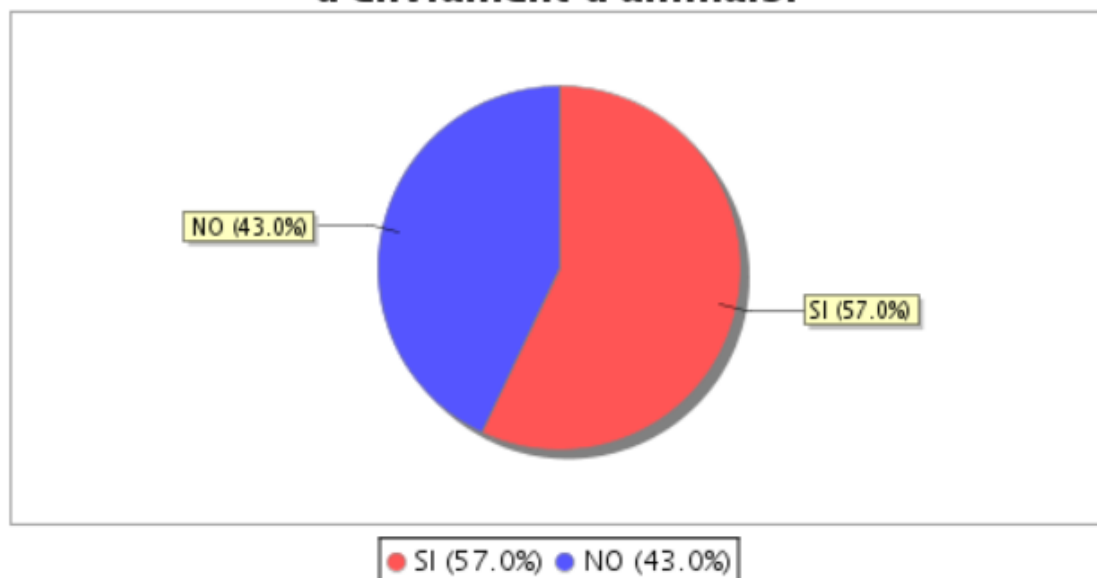
Per quins motius creus que la gent no pot/vol viatjar amb la seva mascota?

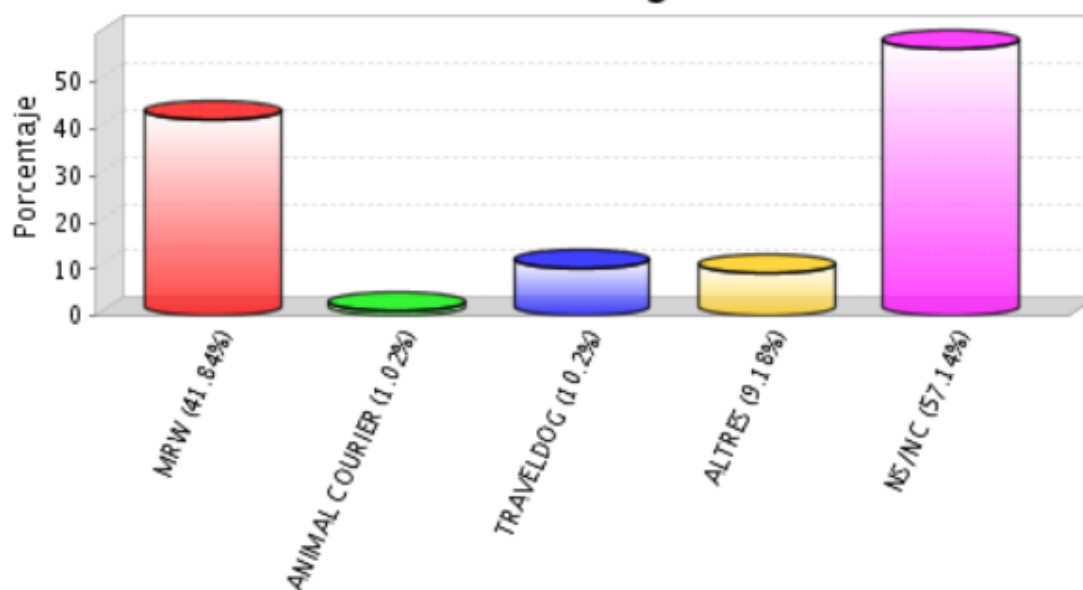
Com a usuari de transports públics, et molesta la presència d'animals?

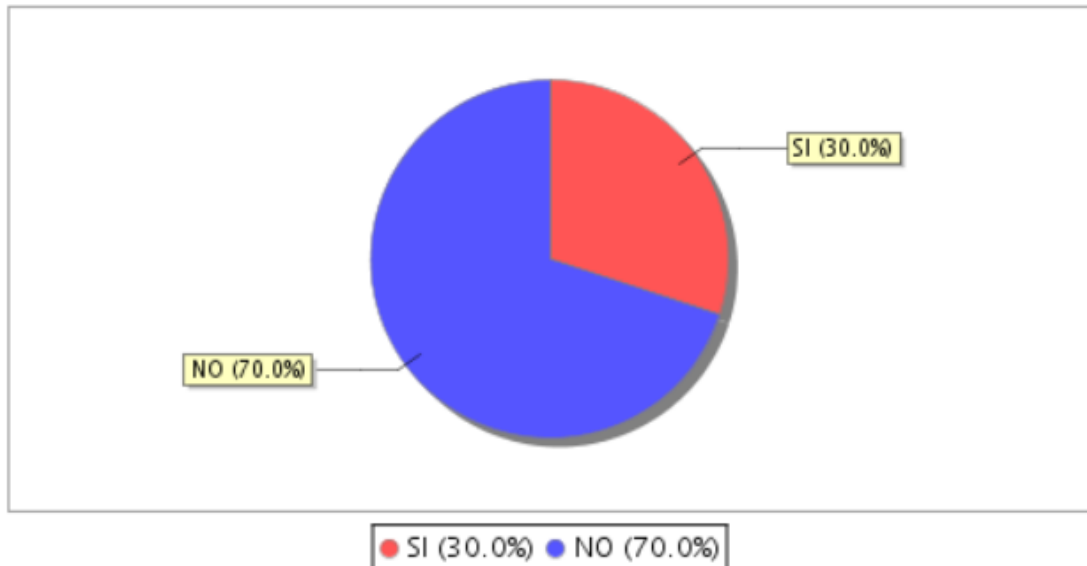
Sabies que hi ha empreses que ofereixen el servei d'enviament d'animals?

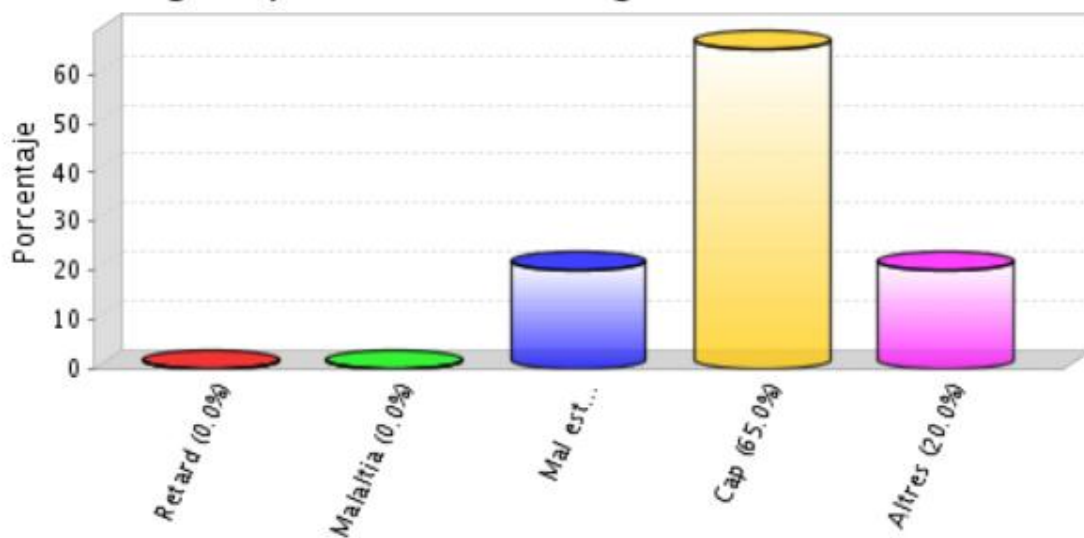
En coneixes alguna?

Contractaries una empresa per transportar la teva mascota?

En cas que hagi utilitzat aquest servei alguna vegada, va haver-hi alguna incidència?

10.1 CONCLUSIONS ENQUESTA

Aquesta enquesta ha sigut realitzada a un sector de la població que té animals de companyia en la seva majoria (85%). Els animals de companyia més habituals són el gos (65'66%) i el gat (36'36%).

Una vegada que sabem quin perfil d'enquestat tenim, podem treure les següents conclusions:

Com a sistema d'identificació predomina el xip (63'64%) per sobre de tota la resta. També creiem important destacar que un 37'37% de les mascotes no porten cap mena d'identificació. Cal que tinguem en compte que aquest percentatge coincideix amb el percentatge d'enqustats que tenen gat, i que aquesta espècie no és habitual que sigui identificada pels seus propietaris.

Pel que fa a la vacunació de la ràbia, tot i no ser obligatòria a Catalunya, una àmplia majoria d'enqustats (73'26%) tenen als seus animals de companyia vacunats. D'aquí podem treure la conclusió que els professionals veterinaris recomanen que se'ls administri la vacuna de la ràbia, seguint les directrius de la OMS.

La gran majoria de desplaçaments amb els animals de companyia es realitzen amb cotxe, i la resta de transports són molt minoritaris. Això ho podem relacionar amb totes les dificultats que els propietaris es troben a l'hora de viatjar amb les seves mascotes en altres mitjans que no siguin el seu cotxe particular. Alguns dels inconvenients amb què s'han trobat els enqustats són:

- Haver de pagar un bitllet per la mascota.
- Haver de fer una despesa per habilitar el seu cotxe amb estris que només estan destinats a aquesta única finalitat.
- Impossibilitat de control de l'animal durant el transport.
- Problemes d'adaptació al transport i malestar.
- Prohibició específica en alguns transports.

Els problemes són més accentuats i hi ha més restriccions quan es tracta d'un gos gran.

Les condicions de transport de l'animal (72'53%), el preu (54'95%) i la por (41'76%) són els principals motius pels quals la gent no vol viatjar amb les seves mascotes. Altres motius minoritaris són documentació incorrecta, mala vacunació i altres.

També hem pogut comprovar que molta gent no va trobar informació amb facilitat de com viatjar amb el seu animal de companyia (43'66%). Les fonts més habituals d'informació són per ordre descendent:

- Veterinari (44'12%)
- Internet (42'65%)
- Coneguts i familiars (30'51%)

Altres fonts menys utilitzades són la botiga d'animals i altres fonts. Destaquem la confiança que mostren els propietaris en el seu veterinari i el fàcil accés a informació a través d'internet, que en molts casos hauria de ser contrastada amb fonts més fiables. També creiem important remarcar que l'administració pública és una font a la que la gent no recorre.

Si preguntem als enquestats, com a usuaris del transport públic, si els molesta la presència d'animals de companyia, la majoria responen que no (54%) i a cap d'ells els molesta sempre. El que resulta més desagradable pels viatgers és el descontrol dels animals dins del transport i la falta de responsabilitat del propietaris. Això ho veiem reflectit en què un 20% dels enquestats no els molesta si les mascotes van lligades i amb morrió, i un 23% els molesta si no estan controlats pels seus propietaris. En aquest apartat cal destacar que aquesta enquesta ha estat realitzada a persones que en la seva majoria són propietaris d'animals, i podem suposar que són més tolerants amb la seva presència.

Pel que fa al coneixement de l'existència d'empreses que ofereixen el servei d'enviament d'animals de companyia, hi ha un desconeixement en general i només l'empresa MRW és coneguda (41'84%). Un 57'14% dels enquestats no coneixen cap de les empreses plantejades a la pregunta: MRW, Animal Courier, Traveldog i Altres.

La desconfiança cap aquestes empreses és tangible si mirem si la gent estaria disposada a transportar les seves mascotes mitjançant aquests serveis, un 70% dels enquestats no estaria disposat a fer-ho.

Tot i això, veiem que un 65% dels usuaris d'aquests serveis que han sigut enquestats no han tingut cap incidència. Un 18'75% declaren que la seva mascota va arribar a la seva destinació en mal estat (deshidratació, presència de ferides, etc).

Com a conclusió general de l'enquesta podem dir que la població està poc informada i poc conscienciada sobre la importància i obligatorietat de l'ús de sistemes d'identificació. Tot i que això contrasta amb l'alt percentatge de mascotes vacunades de la ràbia. Hem vist que la gent té preferència per transportar els seus animals en cotxe ja que amb la resta de transports se'ls presenten més dificultats i no hi tenen confiança. D'altra banda la gent no es coneixedora de les empreses que els ofereixen el servei d'enviament d'animals, i veiem que tampoc estarien disposats a utilitzar-los. Tot i això, els enquestats que sí que l'han utilitzat asseguren que no han patit cap incidència.

11. ENTREVISTES

11.1 ENTREVISTA A HIFE (COMPANYIA AUTOCARS)

1. **¿Se transportan animales de compañía con mucha frecuencia en los trayectos que realiza su empresa?**

No

2. **¿Qué especies se pueden transportar en los autocares y con qué condiciones?**

Perros lazarillos en la parte superior.

3. **¿Hay alguna limitación sobre el número de animales permitidos por pasajero en cada trayecto?**

Si son perros lazarillos, no.

4. **¿Qué documentación del animal es necesaria para efectuar el transporte?**

Ninguna.

5. **¿Existe alguna restricción por edad, enfermedad, u otras circunstancias?**

No.

6. **¿Dónde viajan los animales?**

En las bodegas cualquier animal que vaya enjaulado correctamente para no dañar el equipaje del resto de viajeros.

7. **¿Durante las paradas realizadas en trayectos largos, está permitido sacar al perro del transportín?**

Si.

8. **¿Tiene constancia de que se haya producido algún incidente provocado por el transporte de mascotas en el autocar?**

En las condiciones que tenemos nosotros, no nos constan.

9. ¿De qué se responsabiliza y de qué no la compañía?

La Compañía se responsabiliza de roturas de equipajes siempre que sean responsabilidad de la empresa.

10. ¿Cuál es su valoración personal sobre las condiciones y desarrollo del transporte de los animales de compañía en los autocares?

Nuestra opinión es que nuestras normas de sólo dejar subir perros lazarillos es la correcta ya que dejar subir otro tipo de animales puede perjudicar por alergias, ruidos o miedos a dicho animal a otros viajeros y esto no se debe de permitir.

11.2 ENTREVISTA A EUROLINES (COMPANYIA AUTOCARS)

Vam enviar aquesta entrevista a la companyia d'autocars Eurolines.

- 1. ¿Se transportan animales de compañía con mucha frecuencia en los trayectos que realiza su empresa?**
- 2. ¿Qué especies se pueden transportar en los autocares y con qué condiciones?**
- 3. ¿Hay alguna limitación sobre el número de animales permitidos por pasajero en cada trayecto?**
- 4. ¿Qué documentación del animal es necesaria para efectuar el transporte?**
- 5. ¿Existe alguna restricción por edad, enfermedad, u otras circunstancias?**
- 6. ¿Dónde viajan los animales?**
- 7. ¿Durante las paradas realizadas en trayectos largos, está permitido sacar al perro del trasportín?**
- 8. ¿Tiene constancia de que se haya producido algún incidente provocado por el transporte de mascotas en el autocar?**
- 9. ¿De qué se responsabiliza y de qué no la compañía?**
- 10. ¿Cuál es su valoración personal sobre las condiciones y desarrollo del transporte de los animales de compañía en los autocares?**

I vam rebre la resposta que adjuntem literalment a continuació:

“Bon dia,

Crec que Eurolines, como companyia que realitza trajectes internacionals, no és la companyia ideal per aquesta entrevista doncs no estan autoritzats els animals irracionals a viatjar amb els nostres autocars.

Ben cordialment,

Montserrat Viñas Serra”

11.3 ENTREVISTA A TRAVELDOG (TRANSPORT PER CARRETERA)

Nombre: Andrés Parcerisas

1. ¿Qué servicios proporciona su empresa que no lo hagan otras empresas que transporten animales?

Traveldog ofrece tres tipos de **servicio terrestre**.

Exclusivo: Donde los animales de compañía viajan solos en un vehículo exclusivamente para ellos, en el cual según la afectación el técnico es técnico cuidador de animales o auxiliar técnico veterinario, en ocasiones si el animal requiere un trato más especializado, viaja con un veterinario. Puerta a puerta. El cliente decide día, hora y minuto para la recogida.

Compartido: Las características del servicio son las mismas, pero con la particularidad que viajan hasta 7 animales de compañía en un mismo vehículo, los gatos no viajan junto a los perros, lo hacen en un apartado especial junto al conductor. El cliente se adapta a los días concertados por la empresa. Puerta a puerta.

Con paradas fijas: Salen de una parada fija en diversas ciudades españolas y paran en nuestras paradas fijas en el territorio nacional. La calidad del servicio siempre es la misma en las tres modalidades. Máximo 9 animales de compañía por trayecto.

Traveldog internacional terrestre. Rutas mensuales fijas a distintos destinos europeos

Traveldog internacional aéreo. Traslados a cualquier destino internacional

2. ¿Es un servicio muy solicitado?

Traveldog realiza para un 80% de particulares los servicios de traslados para sus animales de compañía, estamos únicamente especializados en perros y gatos. Y el 20% restante es para empresa de mudanzas internacionales, empresas de relocation nacionales e internacionales llegadas y salidas, nos confían los animales de compañía de sus clientes.

3. ¿Cómo se asesoran legalmente? ¿Qué opinan de las leyes existentes?

Traveldog cuenta con el asesoramiento continuo del departamento legal de la Fundación Altarriba, de la cual somos socios protectores desde los inicios de la empresa.

Las leyes existentes son únicamente enfocadas para el traslado de ganadería y en algunas comunidades como Cataluña existe alguna reglamentación al caso.

4. ¿Qué especies transportan?

Perros y gatos únicamente

5. ¿Transportan individuos de diferentes especies en un mismo viaje? ¿Y más de un animal, aunque sea de la misma especie?

Traveldog no junta especies, los perros viajan separados de los gatos, para evitar situaciones de estrés innecesarias.

6. ¿De qué vehículos disponen? ¿Tienen alguna característica específica para el transporte de animales?

Nuestros vehículos están homologados por la Generalidad de Cataluña y contamos con una autorización especial para trasladar perros y gatos únicamente, ATES 0908190051, por todo el territorio nacional y europeo terrestre.

Disponemos en todos nuestros vehículos de doble sistema de purificación del aire de cabina, higienización continua por ozono, climatización por agua, brisa fresca en verano, temperatura media 22 grados, luz azul anti estrés, sonidos relajantes "Traveldog", localizador GPS para que en todo momento el cliente pueda seguir el vehículo. Localizador GPS anti fugas individual para nuestros perros o gatos viajeros. SMS-GPS Información exacta de km hasta destino.

7. ¿Qué tipo de contenedores utilizan? ¿Los transportan en los transportines particulares? ¿Hay algún tipo de restricción por tamaño?

Traveldog utiliza sus propios transportines de fibra flexible, los cuales son higienizados después de cada traslado. No existe ninguna restricción por tamaño.

8. ¿Los transportistas reciben algún tipo de formación específica? ¿Tienen conocimientos sobre primeros auxilios veterinarios?

Todos nuestros técnicos cuentan con formación profesional en el trato con animales de compañía, perros y gatos, en conocidas protectoras, fundaciones o asociaciones de protección y defensa animal. Característica imprescindible después de comprobar las referencias, para trabajar en Traveldog. Muchos de ellos están formados como técnicos cuidadores de animales por el instituto animalista Altarriba, esta formación es básica para trabajar en Traveldog, además de personal con titulación ATV o veterinarios en activo.

Traveldog forma de forma continuada a nuestros técnicos y colaboradores en cursos especializados en el trato con perros y gatos.

9. ¿Cuál es la documentación necesaria del animal para efectuar el transporte?

Cartilla sanitaria o pasaporte y certificado veterinario conforme están aptos para viajar y no tienen ninguna enfermedad infecto contagiosa.

10. ¿Existe alguna restricción por edad, por enfermedad, o por otras circunstancias?

Perros o gatos con enfermedades severas de cardiopatías o enfermedades infecto contagiosas.

11. ¿Qué documentos debe firmar el propietario? ¿Qué obligaciones tiene como propietario del animal transportado?

El propietario firma una declaración conforme el animal de compañía no sufre ninguna enfermedad arriba descrita y nos autoriza en caso de producirse algún contratiempo en la salud del animal a trasladarlo a uno de nuestros veterinarios en ruta.

12. ¿De qué se responsabiliza y de qué no la empresa?

Traveldog cubre el 100% de cualquier accidente producido durante el traslado de perro o un gato, cubriendo todos los gastos veterinarios.

13.¿Cada cuanto tiempo realizan paradas? ¿Cuánto tiempo paran? ¿Les dan de comer, beber?

Traveldog realiza paradas cada cuatro horas en rutas nacionales terrestres y cinco horas en rutas internacionales terrestres.

Las paradas son de 15 minutos aprox por perro, son paseados individualmente, si el cliente nos autoriza a ello se les da el pienso aportado por el cliente en los horarios indicados por el mismo, para trayectos con tiempo superior a 12 horas.

14. ¿En viajes largos proceden a la limpieza de los contenedores?

Traveldog en todos sus traslados corto , medios y largos desinfecta cada transportin después del viaje realizado. Los transportines contienen suelo absorbente que se reemplaza cada cuando sea necesario.

15. ¿En casos de agresividad, qué medidas se toman? ¿Utilizáis algún tipo de sedante?

Por norma general son nuestros técnicos los que suben a los animales al transportin, en caso que fuera una agresividad extrema, es el cliente quien procede a subirlo, Traveldog solamente usa sedantes prescritos e introducidos por el veterinario del perro o gato.

Traveldog NO autoriza a sedar totalmente a un animal, para evitar accidentes en ruta.

16. ¿Tenéis algún listado de veterinarios a los que pueden acudir dentro del recorrido?

Traveldog cuenta con un listado nacional e internacional de hospitales 24 horas y veterinarios de guardia en todo el territorio nacional y en las rutas internacionales terrestres.

11.4. ENTREVISTA CARLA GARCÍA GARCÍA (HOSTESSA DE VOL DE LA COMPANÍA AERIA VUELING)

1. ¿Se transportan animales de compañía con mucha frecuencia en los vuelos?

Sí, la verdad es que casi cada día transportamos a bordo algún animal.

2. ¿Qué especies se pueden transportar en un vuelo de pasajeros? ¿Se pueden transportar diferentes especies en un mismo vuelo?

Se pueden llevar pequeños animales de compañía (perros, gatos...) excepto roedores. Este animal tiene que caber dentro de un trasportín homologado de medidas no superiores a (55x40x20 cm).

3. ¿Hay alguna limitación sobre el número de animales permitidos en cada vuelo (en cabina o en bodega)?

La compañía para la que trabajo no admite animales en bodega ya que estas no van presurizadas, únicamente en cabina. El máximo son dos por cabina y separados seis filas de asientos mínimo el uno del otro.

4. ¿Qué documentación es necesaria para efectuar el transporte?

Identificación mediante tatuaje o microchip y Pasaporte emitido por un veterinario que certifique que está vacunado contra la rabia (más de 30 días y menos de 12 meses).

5. ¿Existe alguna restricción por edad, enfermedad, u otras circunstancias?

Se rechazarán todos los animales que por sus características especiales (mal olor, estado sanitario, higiene o comportamiento violento) pudieran resultar molestos para el resto del pasaje.

6. ¿Pueden volar los animales de compañía en todas las compañías aéreas?

NS/NC

7. ¿Todos los aviones están preparados para transportarlos?

En principio, todos aquellos aviones que vayan presurizados (comerciales) podrían transportarlos, pero desconozco si en alguna compañía no los permiten.

8. ¿En caso negativo, cuáles son las adaptaciones que hay que tener en cuenta para transportar animales?

Nunca podrán ocupar los asientos de las filas 1, 12, 14 ni 31 (salidas de emergencia) y el asiento que ocupe deberá ser A o F (lado ventana), irán en su trasportín homologado de suelo impermeable y no podrán salir de él en ningún momento durante todo el vuelo. Estarán situados en los pies de sus dueños.

9. ¿En qué condiciones de temperatura, luz, agua, alimentos, etc. viajan? ¿Cree que son suficientes para garantizar su bienestar?

En la compañía para la que trabajo sí, ya que sólo pueden viajar en cabina de pasajeros junto con el resto de pasajeros por lo que las condiciones de temperatura y luz son iguales que para el resto de personas. De la alimentación y agua se debe encargar su dueño.

10. ¿Se permite controlar el estado del animal durante el vuelo?

Su dueño debe controlar al animal para que no moleste al resto de pasajeros, el dueño permanecerá en todo momento con el animal.

11. ¿Tiene constancia de que se haya producido algún accidente durante el transporte de mascotas?

A día de hoy no.

12. ¿Qué opina acerca de que los perros pequeños puedan viajar en cabina? ¿Ha sido la causa de un problema en alguna ocasión?

No todos los pasajeros están contentos en que llevemos mascotas a bordo (en ocasiones estos montan un poco de alboroto debido a que no es una situación a la que estén acostumbrados al estar encerrados (se ponen nerviosos, ladran, etc.).

13. ¿De qué se responsabiliza y de qué no la compañía aérea?

Al llevarlos en cabina con el dueño, es este el que asume toda la responsabilidad.

14. ¿Cuál es su valoración personal sobre las condiciones y desarrollo del transporte de los animales de compañía en los aviones?

No sé como serán las condiciones en las que se transporte a animales en la bodega del avión pero cuando se transportan en la cabina de pasaje en mi opinión, el animal sufre al ir encerrado en un trasportín tan pequeño a los pies del dueño (además de que el dueño no tiene tampoco espacio en sus pies ya que este espacio lo ocupa la mascota y tiene que ir muy incomodo) al pobre animal se le encierra y no permite salir en todo el vuelo ni asomar la cabeza (debido a que no se sabe si el pasajero de al lado por ejemplo, tiene alergia). Sería muy buena idea que se le cediese a la mascota un asiento para que el trasportín pudiese ser más grande o dejársele asomar la cabeza porque en los vuelos largos sobre todo acaban muy nerviosos.

11.5. ENTREVISTA HOSTÈS DE VOL DE LA COMPANYIA AERIA RYANAIR

NOMBRE: Dani

AÑOS TREBAJANDO EN EL SECTOR: 1

1. ¿Se transportan animales de compañía con mucha frecuencia en los vuelos?

No, todavía no he visto el primer vuelo con animales de compañía ni perro lazarillo.

2. ¿Qué especies se pueden transportar en un vuelo de pasajeros? Se pueden transportar diferentes especies en un mismo vuelo?

Creo que hay hasta un máximo de dos perros guía por vuelo, nada más. No se permiten otro tipo de mascotas, al menos en cabina, sí en bodega.

3. ¿Hay alguna limitación sobre el número de animales permitidos en cada vuelo (en cabina o en bodega)?

En cabina creo que són los ya mencionados dos perros guía.

4. ¿Qué documentación es necesaria para efectuar el transporte?

No lo se

5. ¿Existe alguna restricción por edad, enfermedad, o otras circunstancias?

Mientras no ponga en peligro la seguridad de la salud de los pasajeros, no.

6. ¿Pueden volar los animales de compañía en todas las compañías aéreas?

No

7. ¿Todos los aviones están preparados para transportarlos?

No

8. **¿En caso negativo, cuáles son las adaptaciones que hay que tener en cuenta para transportar animales?** Imagino que cada compañía establece sus propias normas y condiciones para transportarlos.

9. **¿En qué condiciones de temperatura, luz, agua, alimentos, etc. viajan? Cree que son suficientes para garantizar su bienestar?**

10. **¿Se permite controlar el estado del animal durante el vuelo?**

Si va en bodega, no.

11. **¿Tiene constancia de que se haya producido algún accidente durante el transporte de mascotas?**

No

12. **¿Qué opina acerca de que los perros pequeños puedan viajar en cabina? Ha sido la causa de un problema en alguna ocasión?**

No en mi caso

13. **¿De qué se responsabiliza y de qué no la compañía aérea?**

Ns/Nc

14. **¿Cuál es su valoración personal sobre las condiciones y desarrollo del transporte de los animales de compañía en los aviones?**

En mi opinión no soy partidario de llevar animales de compañía en los vuelos si no estrictamente necesario, como es el caso de personas invidentes que realmente lo necesiten. Hay muchas personas alérgicas y nunca sabemos qué reacción puede desencadenar el hecho de que compartan cabina animales y pasajeros, pero siendo el caso, un aterrizaje de emergencia en caso de un pasajero extremadamente sensible lo más probable.

12. CONCLUSIONS

Actualment, ens trobem davant d'una societat cada vegada més conscienciada i acostumada a conviure amb els animals de companyia. La seva tinença ha augmentat considerablement durant els últims anys, de la mateixa manera que ha incrementat la varietat d'espècies considerades mascotes.

Tenint en compte que cada vegada els mitjans de transport són més accessibles i hi ha un ventall de possibles destins molt més ampli, és obvi pensar que les persones que tenen animals domèstics volen que aquests els acompanyin durant el seu viatge, desplaçament o vida quotidiana. Durant la redacció d'aquest treball hem arribat a la conclusió que això no sempre és possible.

La problemàtica eradica, per començar, en les condicions i restriccions que estableixen les diferents companyies de transport, ja siguin aèries, marítimes, ferroviàries o de carretera. La informació sobre les condicions i la normativa del transport d'aquests animals és àmplia, però molt poc accessible per part dels usuaris i, fins i tot, nosaltres mateixes hem tingut dificultats per trobar-la, donat que no està clarament indicada. Un altre dels inconvenients amb què es troben els propietaris a l'hora de viatjar amb les seves mascotes és el preu a pagar. En ocasions, com per exemple en els viatges a mitja distància de RENFE, s'ha d'abonar la meitat del bitllet quan, és obvi, que l'animal mai ocuparà un seient d'aquest tren (sempre ha d'estar al transportí). En altres casos, com a la companyia d'autobusos ALSA, també s'ha d'abonar la meitat del bitllet i, a més a més, l'animal haurà d'anar a la bodega dins del transportí.

El principal motiu de preocupació del propietari és la incertesa sobre l'estat del seu animal durant el transport. En cap cas quan l'animal es troba a la bodega (trajectes marítimes o aeris) cap persona hi té accés per supervisar el seu estat. Aquest fet preocupa sobretot en viatges llargs, ja que si hi ha algun problema no serà detectat a temps. A més a més, les companyies no es fan responsables de la salut i benestar de l'animal. Considerem que és un punt important a canviar en un futur. Les companyies haurien d'assegurar o vetllar per la salut de la mascota del passatger, per exemple,

podrien tenir un conveni amb algun veterinari a la zona d'origen i de destí per tal de revisar l'animal abans i després del trajecte, sempre i quan fossin viatges llargs. En general podem concloure que les companyies no posen facilitats a l'hora de viatjar amb la teva mascota per tal d'aconseguir dissuadir-te i estalviar-se possibles problemes. A més a més, les normes de la pròpia empresa a vegades són relatives, per exemple, en el mitjà de transport ferroviari el fet de poder portar el teu animal de companyia dependrà del nivell de tolerància de la resta de passatgers del vagó.

Les lleis que regulen el transport d'animals vius a nivell estatal i europeu són massa genèriques i no estableixen unes pautes concretes a seguir. La nostra opinió és que la legislació existent en matèria de transport d'animals de companyia és clarament insuficient, deixant que les empreses decideixin les seves pròpies normes generant conflictes. Remarquem la necessitat d'una legislació específica pel transport de mascotes tan en solitari (a través d'agències que ofereixin aquest servei) com acompanyats dels seus propietaris en mitjans de transport humà, ja sigui públic o privat.

Pel que fa la política de vacunació de la ràbia a l'Estat Espanyol, no ens sembla coherent respecte la legislació vigent de transport intracomunitari ni amb les recomanacions de la OMS. Tenint en compte, que estar vacunat de la ràbia és un requisit indispensable per viatjar amb el teu animal, que al nostre país s'han donat casos de la malaltia en ratpenats en els últims 10 anys i que ens trobem a una zona de pas entre Àfrica i Europa, considerem que la vacunació anual de la ràbia hauria de ser obligatòria a totes les comunitats autònomes.

Durant la realització d'aquest treball hem entès la important tasca informativa que ha de dur a terme el veterinari clínic quan un dels seus clients vol viatjar amb la seva mascota. Això és degut a que per una persona aliena a l'àmbit veterinari o jurídic pot ser difícil trobar la informació necessària sobre allò que ha de fer o els requisits que ha de complir per tal de desplaçar-se amb el seu animal de companyia.

13. BIBLIOGRAFIA

- http://www.boe.es/diario_boe/
- <http://eur-lex.europa.eu/>
- <http://www.marm.es/>
- <http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR>
- http://www.coe.int/t/es/com/about_coe/
- <http://www.dgt.es/revista/num160/pdf/num160-2003-animales.pdf>
- <https://www.balearia.com/wps/portal/comercial>
- <http://www.transmediterranea.es>
- <http://www.spanair.com>
- <http://www.aireuropa.com>
- <http://www.iberia.com>
- <http://www.renfe.es>
- <http://www.aena.es/>
- <http://www.oie.int/esp/ressources/RABIES-ES.pdf>
- http://www.oie.int/esp/ressources/RABIES_ES_DISEASE_CARD.pdf
- <http://www.who.int/topics/rabies/es/>
- <http://www.traveldog.es>
- <http://www.mrw.es>
- <http://argos.portalveterinaria.com/noticia/4936/ART%C3%8DCULOS/situaci%C3%B3n-actual-rabia.html>
- Universidad de Zaragoza : <http://wzar.unizar.es>
- <http://www.centro-zaragoza.com/informacion/seguridadvial/estudios.asp>
- http://www.diariodeibiza.es/secciones/noticia.jsp?pRef=2008081100_2_26541_1__Pitises-i-Balears-perro-fallece-ferry-rapido-Balearia-condiciones-viaje
- <http://procnatur.blogspot.com/2005/11/sancin-seur-por-muerte-de-gato-en.html>
- <http://www.diariojudicial.com.ar/nota.asp?IDNoticia=35912#>
- <http://ar.vlex.com/vid/civil-comercial-federal-n-19-septiembre-35112706>

20 minutos

CHA solicita consultar a la ciudadanía el acceso de mascotas al transporte público

El grupo municipal de Chunta Aragonesista solicitará esta tarde en el Consejo Sectorial de Protección Animal que el Gobierno municipal lleve a cabo una consulta a la ciudadanía para determinar si los ciudadanos y ciudadanas usuarios del transporte público de Zaragoza están de acuerdo con la propuesta del ejecutivo municipal de permitir el acceso de estos animales al bus y tranvía.

- EUROPA PRESS. 24.09.2012

"Es un tema polémico que afecta a un gran número de personas por eso queremos saber a qué animales y en qué condiciones se les permitirá el acceso", ha estimado el concejal de CHA, Carmelo Asensio.

El Consejo Sectorial de Protección Animal tratará esta tarde, entre otros aspectos reflejados en el orden del día, el borrador de la ordenanza municipal de animales de compañía en la que se va a contemplar el acceso de mascotas al transporte público.

"Ni siquiera se pueden utilizar las experiencias de otras ciudades porque hay algunas que lo prohíben y otras que los admiten por lo que solo el debate ciudadano en profundidad puede ser el referente para tomar este tipo de decisiones", ha apuntado el concejal de CHA.

Además, el acceso de mascotas al transporte público tendría que ir precedido por la reforma de la Ley autonómica 11/2003 de protección animal que impide, salvo a los perros guía de personas invidentes, acceder a este tipo de transporte.

20 minutos

La EMT y el transporte de mascotas

- JOAQUÍN MENÉNDEZ FLORES. 21.10.2010

Recientemente tuve un incidente muy desagradable con un **conductor de la EMT** que pretendía prohibirme el acceso porque mi pequeño **perro** asomaba la cabeza del **transportín**. Debido a lo grosero y prepotente de sus formas, y al hacer oídos sordos al hecho de que nunca había tenido semejante problema, decidí llamar a la policía, los cuales se presentaron con dos inspectores de esa empresa. Por no alargarme, diré que posteriormente pude comprobar que la normativa, a la cual aludía el conductor sin mostrarla ni conocerla, dice únicamente que los animales deben ir "en un receptáculo idóneo", como el mío, el cual se puede adquirir fácilmente y los mismos inspectores reconocieron que había un vacío en la **normativa** al respecto en cuanto a claridad. He leído artículos publicados sobre el tema, por lo que me gustaría dar difusión a esta carta para evitar que usuarios en mi misma situación se vean expuestos a la prepotencia y arbitrariedad de ciertos conductores cuyo comportamiento deja mucho que desear como servidores públicos.

20 minutos

Una flota entera de taxistas amigos de los perros, ojalá hubiera más iniciativas así

21 junio 2012

Lo recordaré toda la vida. **Una señora de unos 60 años empujando un viejo carrito de bebé por la calle.** Dentro del carrito no iba ningún niño, su ocupante era **un pastor alemán claramente anciano y enfermo.** Iban rumbo al veterinario. Cuando no tienes un coche, aunque el veterinario esté a un paseo de diez minutos, ¿cómo vas a llegar hasta allí con un perro que pesa poco más que tú?. Incluso un animal de diez kilos puede ser demasiado pesado como para llevarlo en brazos, según sean las fuerzas de su dueño.

Cualquiera que viva en una gran ciudad como Madrid, con perro y sin coche, es consciente de **la dificultad que hay para viajar en transporte público o para poder subir a un taxi con perro.** “Lo siento mucho señora, no quiero pelos en el asiento, que luego otros clientes se quejan”, “ese perro es demasiado grande señor, si fuera uno de esos pequeñitos que se llevan en brazos...”.

Gracias a mi amiga Micaela (su mismísimo [@ SrPerro](#), Colega, en la foto), que está empeñada (entre otras cosas) en localizar a todos los lugares y servicios que son ‘dog’s friendly’ en [SrPerro.com](#), he descubierto que hay una joven compañía de taxis en Madrid que **ha decidido declararse amiga de los perros.** De hecho es el primer medio de transporte que recomienda en su web.

He estado hablando un ratito con Olga, de [eTaxi \(@etaxi_madrid\)](#), y efectivamente es tanto como parece y aún más. Olga me contó que en otras emisoras también hay taxistas que son perrunos de forma voluntaria, pero en eTaxi **admiten perros, sin importar tamaño o raza, en toda su flota.** El taxista que quiera entrar, tiene que hacerlo con esas condiciones.

Y no solo eso, **todos sus taxis van además equipados con una extensión para poder sujetar el collar o arnés del perro al enganche del cinturón de seguridad** del automóvil y llevan la pegatina de “perros buenos, bienvenidos”.

Prestan servicio en Madrid capital y en otros 41 municipios madrileños, se puede reservar un taxi con ellos desde el teléfono 91 444 44 44, con su app para móviles o desde su página web.

Olga me contaba que lo hacen por una cuestión de humanidad. Estoy convencida de que si aquella señora a la que vi con su pastor alemán hubiera cogido uno de estos taxis animalistas, el taxista incluso la hubiera ayudado a meter el perro en la consulta del veterinario. ¿Verdad, Olga?

Y sí, les estoy haciendo publicidad gratuita, pero por que se la han ganado.

20 minutos

Las mascotas grandes no pueden subir en el metro ni en autobuses

Sólo está permitido que accedan al transporte público los perros lazarillo y los animales pequeños metidos en sus jaulas.

Los dueños de mascotas lo tienen muy complicado para **moverse en transporte público en Madrid**.

Tanto el reglamento de viajeros de los autobuses (EMT e interurbanos) como el del metro son tajantes: se prohíbe expresamente la subida de mascotas. Quedan fuera de este veto los **perros lazarillo** de cualquier raza y tamaño, y las **mascotas pequeñas** que vayan en sus respectivas jaulas.

Es decir, un pastor alemán no podría subir ni en un autobús ni en el metro salvo que fuera el guía de un invidente. Por contra, un yorkshire terrier o un gato podrían montarse siempre que su dueño los lleve en un receptáculo adecuado y no molesten con malos olores ni ruidos.

En el taxi, el conductor está obligado a llevar a un animal que esté en una jaula. Juan Sánchez, ex miembro de la Federación Profesional del Taxi, asegura que "no tiene coste adicional, pero no es habitual, pues la mayoría de los dueños tienen coche".

A años luz de Europa

"En Madrid sólo es posible moverse con un animal a pie", lamenta Nacho Paunero, de la asociación en defensa de los animales El Refugio.

"Estamos aún a años luz de otras capitales europeas, donde la movilidad con mascotas es una realidad", explica Paunero.

Por eso hace un llamamiento para "promover la convivencia entre personas y animales en el transporte".

20 minutos

Viajar con una mascota en transporte público nos sale por un pico

Renfe deja subir a animales en una jaula siempre que pesen menos de 6 kg.

Debe pagarse el 50% de un billete de tarifa normal.

MARGA LUIS. 10.05.2007 - 01:18h

Planificar un viaje con una mascota sigue **entrañando dificultades**, a pesar de que encontrar un hotel que admita perros, gatos o cualquier otro animal doméstico resulta fácil.

El problema, muchas veces, sigue siendo el **medio de transporte**.

La legislación prohíbe expresamente que los animales viajen a bordo con el resto de pasajeros en autobuses, pero algunas compañías de autocares, como Alsa, permiten llevar al animal **en el maletero** dentro de un transportín.

No piden **certificados sanitarios** ni hay un límite de peso. Los únicos requisitos son **pagar el 50% del billete** y hacerte cargo de todo lo que puede pasar con el animal.

Renfe sólo admite animales **que pesen menos de seis kilos** y metidos en un transportín que no exceda los 60x35x35 centímetros.

Durante el trayecto, la jaula deberá estar **delante del dueño** del animal, sin que moleste a nadie, por lo que no ocupa plaza; a pesar de ello, también hay que pagar el 50% de un billete de tarifa normal.

Si nuestro pasaje de Madrid a Alicante nos cuesta 39,40 euros, el de nuestra mascota será de 19,70 euros, sin podernos acoger, además, a **la oferta de ida y vuelta**.

Si el viaje es en avión, empresas como Iberia permiten que el animal lo haga **en la zona de pasajeros** si pesa menos de 8 kg, incluyendo el trasportín donde irá durante el vuelo; en Air Europa el límite son 6.

Si su peso es mayor **viajará en la bodega** dentro de un contenedor.

Si vas a París el billete de una mascota puede costar 360 euros

Facturar a la mascota cuesta como un **exceso de equipaje**.

Si el perro pesa 30 kg y viajas de Madrid a Barcelona pagarás 3 euros por cada kg (90 euros),pero si vas a París su billete te costará 360.

Estas normas **no cuentan para los "perros lazarillo"**, que podrán viajar siempre al lado de la persona que guían.

El avión les estresa mucho

Nacho Paunero, presidente asociación el refugio

El coche es **el medio más recomendable** para que viaje un animal porque podemos parar las veces que haga falta, pero hay ocasiones en las que no queda otro remedio que montarle en un avión, una situación que **estresa mucho al animal** a pesar de que las bodegas de estos aparatos están perfectamente acondicionadas.

El animal tiene que permanecer **dentro de una jaula** todo el viaje además de tres horas antes de que salga el vuelo.

Por eso, la jaula debe ser **lo suficientemente grande** como para que la mascota pueda ponerse de pie y darse la vuelta.

Si el viaje es muy largo, desde luego, lo mejor es **dejar al animal con familiares o amigos** que sepamos que le van a cuidar o incluso en una residencia que previamente hayamos visitado.

Compañeros de viaje

Mar Guillén. Periodista.

"El tren cuesta muchísimo"

Es **una barbaridad** pagar el 50% del billete y, además, tener que llevar la jaula debajo de tus pies durante todo el viaje.

Hay gente que va con **cinco maletas** y no paga suplementos. En cualquier lugar civilizado es más barato. Si queremos luchar **contra el abandono** de animales tenemos que acabar con estas desventajas.

Sonia Fernández. Ingeniera.

"Siempre viajo con él en coche"

Le llevo **a todos lados** a donde voy en coche, en la parte de atrás y con su cinturón de seguridad especial.

Paro a menudo para que **corra un poco** y beba. Creo que no le montaría nunca en avión por miedo a que se perdiera.

Es fundamental **tener a alguien que cuide de él** si no puede viajar contigo.

20 minutos

Metro estudia abrir la red a bicicletas, y quizá también a las mascotas

- Ahora sólo pueden acceder al suburbano animales en sus jaulas, igual que en los autobuses de la EMT.
- Renfe es la única que no lo restringe.
- Los consumidores sí piden límites en las horas punta.

S. GOZALO. 04.02.2010

"Próxima estación: Colón" anuncia la megafonía del metro mientras dos ciclistas preparan sus bicicletas para bajarse del vagón y una joven hace lo propio con su perro. Esta ficción podría hacerse realidad si Metro aprueba la propuesta para **permitir las bicicletas sin limitaciones** horarias (ahora sólo entran de lunes a viernes de 10.00 a 12.30 horas y a partir de las 21.00 horas y los sábados, domingos y festivos a cualquier hora). Además, según ha sabido **20 minutos**, la compañía no descarta estudiar que las mascotas pudieran entrar si así lo piden los usuarios. Sólo Cercanías Renfe permite viajar con animales de compañía

A día de hoy, sólo Cercanías Renfe permite viajar con animales de compañía (perros, gatos y aves) sin necesidad de que vayan dentro de una jaula, pero sí debidamente sujetos con **correa y provistos de bozal**. Por su parte, a los autobuses de la EMT y vagones del metro sólo pueden subir perros-guía de invidentes o "pequeños animales domésticos transportados por sus dueños en receptáculos idóneos, y que no produzcan molestias por su olor o ruido" al resto de los viajeros, según su reglamento.

Y mientras Cercanías tampoco pone restricciones a las bicicletas en sus trenes (con la limitación de una por viajero), la EMT las admite únicamente **plegables y sólo una por autobús**. Eso sí, la línea 33 (Casa de Campo-Príncipe Pío) dispone de unos soportes

exteriores desde septiembre de 2008 para cargar con dos de las bicicletas tradicionales.

Limitarlo en hora punta

Para el Defensor del Metro, Eustaquio Jiménez, es "positivo" que los usuarios pudieran desplazarse a cualquier hora con sus bicis y, sobre los animales, considera que también podrían viajar en el metro "con el **civismo razonable**" y, en todo caso, vetando su acceso en horas punta.

Para discapacitados

Una limitación muy similar es la que proponen desde la Confederación de Usuarios CECU respecto a las bicicletas. De las mascotas, consideran que depende también del tipo de animal y de la línea. Lo que sí creen es que "permitiría a muchas personas salir por Madrid con sus mascotas", aseguran. Y para la web especializada Ecomovilidad.net, las **bicis "combinan" a la perfección con el transporte público** mientras que los animales dependen de la "incomodidad" que pudieran generar al resto. Permitiría a muchas personas salir por Madrid con sus mascotas

Los que sí tendrán en breve su **espacio reconocido** en los vagones del metro serán los discapacitados. El próximo mes de agosto entrarán en funcionamiento los nuevos vagones de la L6 que reservan un espacio propio a las sillas de ruedas.

Los urinarios, descartados

La compañía metropolitana **no contempla instalar aseos públicos** en sus instalaciones a pesar de la ampliación que la red ha sufrido en los últimos años. Motivos de "seguridad" son los que llevan a la empresa a desechar tajantemente la propuesta ya que "no podrían estar controlados todas las horas que estuvieran abiertos", explican. Desde Metro apelan a su condición de "lugar de paso", diferente a una "estación o intercambiador".

Siete preguntas a Ignacio González Velayos, consejero delegado de Metro de Madrid

- Los usuarios del suburbano han puesto en marcha una **campaña contra el 'tarifazo'** que anima a colarse en el metro, **¿qué opina?** Colarse es un hecho delictivo y punible. Además, significa que los viajeros que sí pagan su billete soportan el coste de los que no lo hacen.

- **¿Son muchos los que se les cuelan de gorrilla?** Hay un dato de fraude y no está por encima del que manejan otros servicios públicos, créame.

- **Pero..., ¿entiende su enfado?** Es verdad que el bono de diez viajes ha subido, pero el billete sencillo se ha congelado. Hay también una ampliación del abono joven en edad (un año más hasta los 22) y eso tiene un coste para las arcas.

- **¿Está justificado colarse?** Se puede estar en contra de algo y protestar, por supuesto. Pero no con acciones punibles e ilegales, hay otras formas de protesta. No por estar en contra de una subida de impuestos dejamos de pagarlos.

- **¿Tomarán medidas contra los infractores?** Ya las hemos tomado, aunque no las voy a desvelar. Sí puedo decir que Metro no va a ampliar su plantilla de revisores ni de personal de seguridad. Creemos que la vigilancia es la adecuada.

- A pesar de todo, **¿ustedes se jactan de tener el mejor metro del mundo?** Los estudios dicen que somos el más accesible y ofrecemos un servicio impensable hace 10 años.

- **Sólo la L6 parece seguir siendo la peor valorada**, a pesar de las últimas obras. La nota que le dan los usuarios está por encima de 7 y las averías se han reducido un 80% con el cambio de la catenaria. No es un mal dato.

20 minutos

Viajar con perro en avión

12 octubre 2009

La Asociación Internacional de Transporte Aéreo (IATA) permite que los **animales que, junto con su jaula, pesen menos de seis kilos** puedan ir como equipaje de mano.

Para los perros más grandes el viaje puede ser algo más traumático: tendrán que viajar en la bodega y deberán ser facturados tres horas antes de la salida. Dado que no podrá beber ni moverse demasiado durante todo el viaje, la mejor manera de despedirse es darle un buen paseo y agua en abundancia. No está de más tampoco un prescribirle un tranquilizante suave.

Algunos consejos:

- Selecciona una jaula resistente en la que el animal pueda levantarse y girar sin problemas.
- Sitúa suficiente material absorbente en el fondo.
- Márcala por todas partes con las palabras 'animal vivo' y señale con flechas la posición correcta.

Yo soy más de perros grandes, pero **si tuviera que viajar a menudo en avión no dudaría en buscar un perro pequeño** para ahorrarle el viaje en bodega, que no está libre de accidentes y desde luego les supone mucho estrés.

Recuerdo una entrevista hace años con la cantante Ainhota Arteta que decía que tenía un perro mini precisamente por eso.

La perrita de la foto es una yorki de doce años. Está en una perrera de Gran Canaria y necesita salir de ahí cuanto antes.

Puede venir a Madrid o Barcelona con padrinos de vuelo

20 minutos

Vacaciones con el perro en el coche

19 julio 2011

Estamos en un momento de mucho viaje en coche, también para nuestros perros. Por eso conviene recordar cómo debemos llevarlos con nosotros con seguridad.

Lo más importante, por seguridad, es llevarlo bien amarrado. Hay dos opciones: **los transportines o los cinturones de seguridad para perros.**

Los transportines que se utilizan para el coche tienen unas pestañas por las que **se puede pasar el cinturón de seguridad y anclarlo** al vehículo para que permanezca estable durante todo el trayecto. Sobre todo si el animal es grande puede ir en el maletero también, pero **sólo si estamos seguros de que por el tipo de vehículo estará fresco y bien ventilado**. Nunca podrá ir un transportín en un maletero de un coche de cuatro puertas.

Otra opción son los **arneses fijados al cinturón de seguridad**. El sistema es muy sencillo: el perro se sienta con el arnés puesto en el asiento trasero y se engancha la correa a un lado al arnés y por otro al cierre del cinturón. Esa correa especial es muy barata y fácil de utilizar.

En los viajes largos es **importante parar para que estire las patas, beba agua fresca y pueda hacer sus necesidades.**

Nunca jamás hay que dejarle solo dentro del coche en esta época del año mientras nosotros comemos en el área de servicio. Los golpes de calor son rápidos y letales. Buscad lugares con terraza al aire libre o que permitan que entremos con él.

Si se mareo o pone muy nervioso tal vez tenga sentido hablar con el veterinario para que le prescriba **algún medicamento**. Nada de darle medicinas humanas por nuestra cuenta y riesgo.

Y por último, es muy importante llevar siempre **su cartilla al día.**

Los cachorros de las fotos se llaman **Dana, Hobbes y Tiko**. Tienen cinco meses, pesan entre seis y ocho kilos y fueron abandonados en la puerta de una nave en Murcia.

Necesitan con urgencia un hogar. Se envían a cualquier provincia con contrato de adopción y seguimiento, vacunados, desparasitados, con cartilla sanitaria y microchip.

20 minutos

Los perros no pueden ir en bus, y en taxi, con 63 céntimos de suplemento

Los únicos animales que acceden, y sin pagar, a todos los medios de transporte público son los lazarillos para invidentes.

CRISTINA PALACIOS. 15.05.2007

Los transportes públicos de Zaragoza no están hechos para los animales. Pájaros, gatos o perros, todos tienen la entrada prohibida a los autobuses municipales. En el otro transporte público, los taxis, van si por cada animal se paga un suplemento de 63 céntimos. Pero es a voluntad de los taxistas, y la mitad de conductores se niegan a llevarlos.

De los más de 28.500 canes que hay censados en Zaragoza, sólo los perros guía para ciegos tienen libre acceso, tanto en el transporte colectivo como en los taxis. Además, no pagan billete.

La normativa de autobuses urbanos indica que los viajeros no pueden transportar cargas susceptibles de molestia para el resto de los usuarios. Por este motivo, quedan prohibidos todos los animales, lleven transportín o no. Sólo se libran los perros lazarillo, que se consideran los ojos del invidente.

En los taxis, el conductor decide si admite la entrada a animales. Su suplemento de transporte es de 63 céntimos, aunque no ocupan la plaza de una persona. «Los perros pequeños no suelen ser rechazados. El problema son los grandes, ya que manchan la tapicería y dejan pelos», apunta Víctor Ibañez, de la Asociación de Radiotaxis.

Algunos datos sobre las mascotas

Identificación personalizada de canes: Desde el año pasado es obligatorio que todos los perros de la comunidad tengan implantado un microchip identificativo (una especie de DNI canino) y que estén inscritos en un registro. A través de este registro se extrae

que en Zaragoza capital hay 28.686 perros, 75.000 en la provincia y 116.008 en todo Aragón.

Una quincena de perros guía en Zaragoza: Aragón cuenta con 19 perros lazarillo, de los que 15 se encuentran en Zaragoza y los otros cuatro en Alcañiz, Calatayud, Huesca y Fuentes de Ebro.

Transporte público para ir al veterinario: El 90% de los animales que se transportan en los taxis son perros y la mayoría va al veterinario. En muchos casos los animales lloran al ver el vehículo porque intuyen adónde los llevan.

Menos permisividad que en Europa: En el resto de Europa (excepto Irlanda) las mascotas pueden viajar en metro, autobuses, taxis y ferrocarriles.

20 minutos

La mascota, una carga para viajar

Las claves:

- El 21% de los madrileños cree que su animal es un problema en vacaciones.
- El Refugio denuncia que, llegadas estas fechas, muchas crías terminan en el contenedor.

REDACCIÓN. 28.06.2006

Se acerca la prueba de fuego para los miles de cachorros que aterrizaron en los hogares madrileños en forma de **regalo** de Reyes o fruto de un **capricho** al pasar ante el escaparate de una pajarería.

La asociación en defensa de los animales El Refugio advierte de que el verano es la época del año con más abandonos.

Por ello, ayer presentó la **campaña** *Este verano, adóptame*, protagonizada por una veintena de perros y gatos recogidos por la ONG en las últimas semanas. Para acoger a cualquiera de ellos hay que informarse en la web de El Refugio.

Crías en el contenedor

Nacho Paunero, presidente de El Refugio, explicó que ya están empezando a notar un incremento de las llamadas que alertan de "crías arrojadas al contenedor" o "perros tirados en las cunetas". Tras muchos de estos abandonos están las dificultades que la mayoría de las familias con mascota tienen para viajar.

Según una encuesta, el **64% de los madrileños** cree que es difícil viajar con su animal y el 21% califica a su perro o gato como un problema durante las vacaciones. A la hora de desplazarse, el 63% se llevan al animal y el 22%, lo dejan con alguien.

20 minutos

El Gobierno autoriza a que los animales domésticos viajen en el Metro de Bilbao y en Euskotren

El consejero de Vivienda, Obras Públicas y Transportes del Gobierno vasco, Iñaki Arriola, mediante una orden, ha autorizado a Metro Bilbao y a Euskotren a que los usuarios de ambas compañías puedan ir acompañados de un animal doméstico (perro o gato).

EUROPA PRESS. 16.11.2010

El consejero de Vivienda, Obras Públicas y Transportes del Gobierno vasco, Iñaki Arriola, mediante una orden, ha autorizado a Metro Bilbao y a Euskotren a que los usuarios de ambas compañías puedan ir acompañados de un animal doméstico (perro o gato).

Según ha informado el Gobierno vasco, dentro de la aprobación de las condiciones generales del servicio de transporte que se aprueban en ambos modos de transporte público, el Ejecutivo ha contemplado que se pueda viajar con animales domésticos, por tanto, en los servicios de metro y ferrocarril, tranvía y funicular de Euskotren, siempre y cuando, no resulte peligroso, ni molesto por su forma, volumen, ruido u olor. De esta manera, se da respuesta a una demanda realizada por numerosas personas y asociaciones.

El Departamento de Transportes pretende con esta iniciativa que, al igual que ocurre en otros lugares de nuestro entorno, los cada vez más numerosos propietarios de una mascota puedan viajar en transporte público acompañados de su mascota y facilitar con ello el uso del transporte público y respetar al máximo la comodidad y tranquilidad del resto de los viajeros.

Por ello, se han establecido una serie de normas que tanto Metro Bilbao y Euskotren en sus diferentes servicios como los propietarios de los animales deberán cumplir

escrupulosamente y, así salvaguardar las condiciones de seguridad y comodidad del resto de usuarios.

Algunas de las condiciones exigidas para lograr este fin son: En el caso de Metro Bilbao se permitirán animales domésticos cuyo peso sea inferior a 8 Kg; Los animales domésticos en ningún caso podrán ocupar un asiento. En el caso del Metro deberán viajar dentro de receptáculos adecuados y en el caso de Euskotren, atados o en brazos de su propietario y en todo momento, desde el acceso hasta el abandono de las dependencias deberán estar sujetos por correa; Queda prohibido el acceso de animales que sean considerados exóticos (reptiles, arañas, insectos, etc.).

Queda prohibido el acceso a las instalaciones y vehículos de ambas compañías de los perros considerados potencialmente peligrosos, según la legislación y la normativa vigente.

Por motivos de seguridad, los animales deberán ser portados por el dueño de los mismos y extremar las precauciones en las zonas de validación, en la entrada a los vehículos y, en general, en cualquier área de apertura y cierre de puerta del vehículo o de las instalaciones, con el fin de que la mascota no sufra ningún tipo de daño.

Ambas compañías se reservan la posibilidad de limitar la admisión de animales domésticos en momentos de gran aglomeración de personas (eventos deportivos, fiestas, servicios especiales, etc.). El personal de ambas compañías valorará, según "su prudencial criterio, el peligro o molestia que en cada caso suponga el animal".

Además, se recomienda que los viajeros acompañados de mascotas se cercioren de que el animal es bien recibido por los restantes usuarios, sin imponer su presencia a aquellos que puedan sentirse atemorizados o molestos. En ese caso, será obligación del portador del animal trasladarse a otra parte del vehículo.

En días laborables, es aconsejable viajar con los animales a partir de las 10.00 horas de la mañana, para facilitar una convivencia adecuada entre los viajeros y mascotas. Los perros guías no están sometidos a estas condiciones.

20 minutos

Una joven denuncia a una empresa de autobuses por la muerte de su mascota

- Marta C. viajaba con su hurona Juliette en el interior de un autobús.
- La hurona se escapó mientras Marta dormía y el animal fue desalojado del vehículo, porque los viajeros creyeron que era una rata.
- Por circunstancias poco claras, el animal falleció y Marta ha denunciado a la empresa de autobuses; esta alega que la chica cometió varias negligencias.

DIANA SÁNCHEZ 15.07.2011 - 08:21h

Marta C. repasa mentalmente desde hace semanas qué hizo mal **el 26 de junio**, qué detalle se le escapó. Aquel día Marta viajaba con su novio **desde Madrid**, en un autobús de la **empresa ALSA**, con dirección a **Almuñécar**. Iba a pasar unos días en la playa y decidió llevarse a su mascota, una **pequeña hurona** de un año llamada **Juliette**, que había adoptado hace un mes y medio y que se había comido, entre vacunas y visitas al veterinario, gran parte del sueldo que gana como **dependienta de una tienda** en Madrid, y con el que se paga sus estudios de **Publicidad y Relaciones Públicas** en Segovia.

Como siempre que viajaba, Marta metió a Juliette en su trasportín y la subió con ella al autobús. El sueño venció a Marta y se quedó dormida, con los auriculares puestos. Su novio, a su lado, también dormía. Por motivos que Marta no se explica y a los que todavía da vueltas, el animal **escapó del trasportín**, con la mala fortuna de que se dejó dentro, enganchado, **el collar que lo identificaba** a ojos de los demás como un animal doméstico y con dueño.

Me dijo que su padre había visto una rata y até cabos

Un pasajero de un asiento contiguo, al otro lado del pasillo, descubrió a Juliette y, alarmado, avisó al conductor, quien, tras parar el vehículo, sacó al animal de la cabina

justo en el momento en el que Marta despertaba. "Pregunté qué pasaba, por qué parábamos y un chico **me dijo que su padre había visto una rata**. Até cabos y salí corriendo hacia la parte delantera gritando que no se trataba de una rata sino de Juliette, pero era tarde porque el conductor ya había arrancado. Le pedí, por favor, que parara, que me bajara para recogerla, pero **prosiguió la marcha**", cuenta Marta a **20minutos.es**.

Catorce kilómetros más tarde el conductor paró en una vía de servicio para hacer el cambio de turno con un compañero y Marta, tras acordar con su novio que él se quedaría dentro del vehículo para hacerse cargo de las maletas, se bajó del autobús y se quedó en una **estación de servicio**, esperando que alguien pudiera acercarla al lugar donde su hurona había quedado abandonada. Un madrileño la recogió y la condujo hasta Juliette, que **yacía muerta**. "No estaba aplastada, ni atropellada, pero estaba muerta, ¿cómo puede ser eso?", se pregunta.

La joven ha presentado una denuncia ante la Guardia Civil y una reclamación a Alsa. Quiere que su caso "se sepa, que la gente conozca lo que ha pasado". Ha puesto el caso **en manos de un abogado**, pero todavía no ha decidido si pedirá una compensación económica.

Un animal "aparentemente salvaje"

Por su parte, la empresa de autobuses Alsa ya ha contestado a la reclamación de la joven y, aunque "lamenta profundamente lo ocurrido", defiende la actitud del conductor, que actuó "dando **prioridad a la seguridad del pasaje**". "El conductor hizo lo correcto. Alertado por el pasaje, y tras preguntar, sin obtener respuesta, de quién era el animal, optó por **parar convenientemente el vehículo** para que el viajero que lo había visto y que lo tenía entre las manos lo sacara al exterior", explican desde la compañía.

Fue negligente al subir al animal a bordo y descuidarse en su custodia

En cuanto a que el conductor se negó a parar para dejar bajar a la chica, explican que "la **normativa de circulación** lo prohíbe por motivos de seguridad (viajaban por la A-44

y la parada se realizó a la altura de Guarromán, Jaén). Un conductor no puede parar donde quiere, sino donde debe", y enfatizan el hecho de que **la chica fue negligente**, primero, "por introducir un animal a bordo, algo que está prohibido **por la Ley de Transporte**, que dice todos los animales **deben viajar en los trasportines** en la bodega y solo se permite el acceso a la parte de arriba a los perros lazarillo, información que es pública e incluso consta en las condiciones generales de los billetes" y, segundo, "por **descuidarse en su deber de custodia**, ya que se durmió, no vio que el animal se escapaba y no oyó que el conductor preguntaba por el dueño, ya que iba con los cascos puestos". Además, continúan, el hurón es un animal "**aparentemente salvaje**", que causó "confusión y alarma en parte de los viajeros. Piensa lo que podría haber provocado un animal corriendo suelto en un autobús". "Ella fue", insisten, "la que cometió la ilegalidad",

A Marta no le sirven estas explicaciones. "El hurón no tiene nada de salvaje, como demuestra el hecho de que pudieran cogerlo sin resistencia", dice, y niega que el conductor preguntara por la procedencia del animal. Aunque confiesa que no vio al conductor sacar al animal del vehículo, prosigue con su denuncia. Asegura que **desconocía que no se pudieran subir animales** a la cabina del autobús, pero que, de haberlo sabido, no se la hubiera llevado de viaje, porque le hubiera parecido "cruel" que Juliette fuera en la bodega.

De momento **no se plantea volver a tener otra mascota.**

20 minutos

La primera compañía aérea sólo para mascotas se convierte en todo un éxito

- Tienen todas las plazas vendidas para los próximos dos meses.
- Comenzó a operar el 14 de julio entre varias ciudades de EEUU.
- De momento solo viajan perros y gatos; pero pronto lo harán reptiles, pájaros y cerdos.

EFE. 26.08.2009 - 11:57h

Ajena a las turbulencias de la crisis mundial, ha nacido PetAirways. En esta nueva aerolínea de EEUU la cabina acoge sólo a 50 pasajeros que, por un precio similar a la clase turista de otras compañías, pueden tumbarse, estirar las piernas y recibir asistencia con sólo un ladrido o un maullido. Lo único que no hay son bebidas y comida, para evitar que los animales se mareen

PetAirways, la primera aerolínea del mundo **únicamente para mascotas**, empezó a volar entre **varias ciudades estadounidenses** el pasado 14 de julio y promete convertirse en un **negocio de éxito** en un país en el que no se escatima en gastos y cuidados para el mejor amigo del hombre.

En lugar de **viajar en la bodega** como sucede en la mayoría de las líneas aéreas regulares, los pasajeros de PetAirways vuelan **cómodamente en las cabinas** de sus aviones Beech 1900, que han sido **específicamente adaptadas** para transportar mascotas.

Cuidados especiales

Los auxiliares de vuelo de esta aerolínea han recibido formación especial **para cuidar de los animales**, a los que controlan cada 15 minutos y sacan regularmente de sus compartimentos para que **vayan al baño**.

Las tarifas oscilan entre los **300 y 500 dólares ida y vuelta** y los servicios incluyen también el **cuidado de la mascota** hasta que **su dueño recoja al animal** en el punto de destino. Las tarifas oscilan entre los 300 y 500 dólares ida y vuelta

Lo único que no hay en estos aviones son bebidas o aperitivos: los veterinarios recomiendan que los animales no coman o beban durante el vuelo para **evitar mareos**.

Alysa Binder, cofundadora de PetAirways junto a su marido Dan Wiesel, asegura que sus aviones han estado llenos desde que la compañía **empezó a volar en julio** y que la demanda sigue creciendo.

"Tenemos todas las plazas vendidas para los **próximos dos meses**", dijo Binder a Efe.

De momento, PetAirways opera sólo en aeropuertos de Nueva York, Chicago, Denver, Washington y Los Ángeles, pero espera ofrecer en breve sus servicios en un total de **25 ciudades de EEUU** y, según Binder, dará pronto el salto a los vuelos internacionales.

En la página de [PetAirways](#) se puede reservar on line como en cualquier línea aérea. La diferencia es que, en lugar de identificar al pasajero por edad -adulto o niño-, el usuario debe introducir en la reserva la **raza, la altura, el peso y el tipo de mascota**: perro, gato y, según anuncian con un "coming soon", reptil, pájaro o cerdo.

Hoteles para ellos

También está en alza el negocio de los hoteles de lujo para mascotas. En San Francisco y San Diego funciona, por ejemplo, el [hotel Wag](#), donde por **80 dólares la noche** los perros disfrutan de **mobiliario de diseño**, televisores de plasma, piscina y masajista.

El país.com

Animales domésticos podrían viajar en transporte masivo

Un Fallo de la Corte Constitucional le daría vía libre al ingreso de animales domésticos en los sistemas de transporte masivo, como el MÍO o el Transmilenio en Bogotá.

Por: elpais.com.coViernes, Mayo 27, 2011

La decisión de la Corte Constitucional de declarar que las empresas de transporte público no podrían prohibir por completo el ingreso de animales domésticos pequeños y medianos a sus vehículos, cayó como un balde de agua fría entre los transportadores.

Archivo/ País

Un Fallo de la Corte Constitucional le daría vía libre al ingreso de animales domésticos en los sistemas de transporte masivo, como el MÍO o el Transmilenio en Bogotá. Las normativas sobre esta decisión, en cuanto a temas de salubridad y condiciones específicas quedarían en manos del Ministerio de Transporte.

La Corte Constitucional dijo que las empresas tendrán la libertad de limitar el ingreso de mascotas a los buses, pero no prohibirlo por completo. Así lo sostuvo el alto tribunal, frente al examen de constitucionalidad de la Ley de transporte terrestre, que limitaba esta posibilidad; para la corporación, la norma es exequible, pero no puede generar, en ningún caso que la ciudadanía no pueda viajar con sus mascotas haciendo uso del servicio.

La decisión de la Corte de declarar condicionada la exequibilidad del Código de Tránsito según la cual las empresas de transporte público no podrían prohibir por completo el ingreso de animales domésticos pequeños y medianos a sus vehículos, no gustó mucho entre el sector de servicio público.. Así las cosas, la Ley 769 de 2002, que permitía únicamente el ingreso de mascotas que hicieran veces de lazarillo, es decir, de guía para invidentes, fue declarada exequible

siempre y cuando no se prohíba el ingreso a los vehículos de servicio público a otros animales domésticos pequeños y medianos.

Para María Emma Mafla, voluntaria de la fundación Defensa Animal de Cali, la medida no es tan buena, ya que entiende lo incomodo que puede ser transportar a los animalitos en viajes muy largos, y la incomodidad que le puede generar a los pasajeros. Sin embargo, si las personas decidieran transportar a sus mascotas, lo ideal sería llevarlos en maletines cómodos que no generen traumatismo a los animales.

Para los magistrados, el hecho de que la norma solo cobijara a un tipo de **animales era violatorio de los principios de igualdad, pues limitaba a algunos ciudadanos de poder hacer uso de los sistemas masivos de transporte acompañados de sus mascotas.** Por ejemplo el magistrado Carlos Henao, presidente de la Corte Constitucional, manifestó en entrevista con la W radio que la norma se demando por considerar que atentaba contra el libre desarrollo de la personalidad, el principio de propiedad que se tiene sobre los animales y la libertad de locomoción.

“La Corte decide que la norma es constitucional pero queda condicionada; porque hay muchos animales que usted no puede transportar en el servicio público, como es el caso de los animales silvestres. Pero si es constitucional transportar animales como un perro en el servicio público siempre y cuando se garanticen condiciones de salubridad, seguridad y comodidad para el resto de los pasajeros”, explicó el Magistrado.

Iván Upegui, jefe de Gestión Social y Servicio al Cliente del Metro de Medellín, señaló que es importante establecer muy bien la reglamentación de la que habla la Corte, es decir, entrar a examinar cuáles serían exactamente los tamaños de las mascotas que podrían ingresar y decidir si se deben tomar medidas de seguridad como ponerles bozales o collares e interponer restricciones para su entrada en determinados horarios.

El tiempo.com

Fallo que permite mascotas en buses divide la opinión de los usuarios

Por: REDACCIÓN BOGOTÁ | 9:58 p.m. | 06 de Septiembre del 2011

Empresas de transporte público ya empezaron a reglamentar la medida.

Una controversia se desató en el país por cuenta del fallo de la Corte Constitucional que autoriza el transporte de mascotas domésticas (perros y gatos) en los vehículos de servicio público de pasajeros.

Para algunos ciudadanos, la nueva normatividad va en contravía de la comodidad y la calidad del servicio de transporte público. Sin embargo, varios dueños de mascotas y los defensores de los animales se declararon satisfechos con la decisión.

El fallo de la discordia

La sentencia C-439 del 25 de mayo del 2011 se puso nuevamente sobre el tapete, luego que TransMilenio expidiera el pasado lunes una reglamentación acerca de la presencia de animales domésticos dentro del sistema masivo de transporte de los bogotanos.

El fallo de la Corte señala, entre otros apartes, que la tenencia de animales domésticos y la convivencia hacen parte del libre desarrollo de la personalidad. Por ello, la exclusión de las mascotas en los sistemas de transporte público de pasajeros fue considerada por la Corte como anticonstitucional. "Vivir en sociedad siempre va a causar incomodidades, pero las incomodidades también hay que soportarlas en defensa de las minorías. Es un tema de tolerancia", explicó el presidente de la corte Constitucional, el magistrado Juan Carlos Henao.

Henao aclaró que las empresas prestadoras del servicio del país tienen la obligación de fijar las condiciones de ingreso de animales a los automotores, con el fin de garantizar la salubridad y la seguridad de todos los pasajeros.

Por eso, TransMilenio expidió los requisitos para el transporte de mascotas, acatando el fallo de la Corte Constitucional. Desde este martes, se permitió el ingreso a los buses alimentadores y articulados de "animales domésticos tipo mascota de carácter urbano de tallas pequeña, mediana y grande". La medida excluye a especies rurales, como gallinas, chivos y cerdos.

Los dueños de los animales deben portar el carné de vacunas de las mascotas -que deben llevar bozal-, viajar en una jaula que retenga los excrementos y que, en el caso de los animales pequeños y medianos, esta no exceda las dimensiones de 50 cm de largo por 30 cm de alto y 30 cm de ancho. Los animales grandes deben ir en guacales que no superen los 80 cm de largo por 60 cm de alto y 60 cm de ancho.

Para este último caso, TransMilenio evalúa la opción de cobrar un pasaje y solo permitirá su movilización entre las 9 a.m y las 3 p.m.

'No pondremos en riesgo salud de pasajeros'

Fernando Rojas Gerente (e.) de TransMilenio

¿Está preparado el sistema para recibir mascotas?

El sistema tiene la obligación de cumplir con el fallo de la Corte Constitucional. En este sentido todos los usuarios deben adaptarse a la nueva situación con todas sus implicaciones. Es fundamental el apoyo de quienes portan las mascotas para el cumplimiento de las reglas establecidas. No pondremos en riesgo la salud de los pasajeros.

Muchos se quejan del sobrecupo. ¿Cómo van a controlar que las mascotas ingresen debidamente en cajas y vacunadas?

El sistema controlará el ingreso de mascotas con el personal con que cuenta actualmente en la vía: 250 orientadores de Amigos en TransMilenio, 180 efectivos profesionales de la Policía Nacional y 480 auxiliares de Policía, así como con el personal de recaudo, ubicado en todas las estaciones. Habrá acceso para los animales en todas las estaciones.

Más ciudades empiezan a aplicar el fallo de la Corte

En Bucaramanga (Santander) se autorizó la entrada de perros y gatos en el sistema Metrolínea, pero no en horas pico. Héctor Cáceres, gerente del servicio, aseguró que las mascotas que superen los 20 centímetros de altura no podrán ingresar a las estaciones.

En el Megabús de Pereira (Risaralda), por ejemplo, además del bozal y del carné, se les pedirá a los dueños que les pongan collares de identificación.

Metrocali, empresa que administra el MÍO en Cali (Valle), está elaborando un manual de convivencia, que incluye la movilización de animales. El presidente de la entidad, Luis Eduardo Barrera, dijo que la idea es que el transporte de animales no se convierta en problema de salubridad. "Si alguien quiere movilizarse con su mascota, debe tener en cuenta que no está permitido el transporte de animales sueltos", puntualizó el funcionario.

En Transmetro, en Barranquilla (Atlántico), están en proceso de reglamentación para definir las condiciones en las que viajarán las mascotas, pues prevalecen la comodidad y la tranquilidad de los usuarios.

REDACCIÓN BOGOTÁ

El espectador.com

Transporte público no podrá prohibir ingreso de mascotas pequeñas

Por: ElEspectador.com

La Corte Constitucional dijo que las empresas tendrán la libertad de limitarlo, pero no prohibirlo por completo.

Empresas de transporte público no podrán prohibir por completo el ingreso de animales domésticos de talla pequeña y mediana a sus vehículos, según lo determinó la Corte Constitucional.

Así lo sostuvo el alto tribunal, frente al examen de constitucionalidad de la Ley de transporte terrestre, que limitaba esta posibilidad; para la corporación, **la norma es exigible, pero no puede generar, en ningún caso que la ciudadanía no pueda viajar con sus mascotas haciendo uso del servicio.**

La Corte señaló que las empresas podrán fijar condiciones de salubridad y de comodidad que los transportadores consideren pertinentes, siempre y cuando no contradigan los señalamientos de ese alto tribunal.

Así las cosas, la Ley 769 de 2002, que permitía el ingreso de mascotas que hicieran veces de lazarillo, es decir, de guía para invidentes, fue declarada **exigible siempre y cuando no se prohíba el ingreso a los vehículos de servicio público a otros animales domésticos pequeños y medianos.**

Para los magistrados, el hecho de que la norma solo cobijara a un tipo de animales era violatorio de los principios de igualdad, pues **limitaba a algunos ciudadanos de poder hacer uso de los sistemas masivos de transporte acompañados de sus mascotas.**

Más de 8.000 personas piden que las mascotas puedan viajar en el transporte público de Barcelona

Unas 8.400 personas han firmado una petición al alcalde, impulsada por la ciudadana de Barcelona a través la plataforma online Change.org

Barcelona | 16/11/2012 - 17:35h

Barcelona. (EFE).- Unas 8.400 personas han firmado una **petición** que pide al **alcalde de Barcelona** y su comisión de Gobierno que se permita viajar con animales de compañía en los medios de transporte público de la ciudad.

La petición ha sido impulsada por la ciudadana de Barcelona, Marta Gumà, quien explica en el documento que su reivindicación es "histórica", según ha informado un comunicado de la plataforma de peticiones online Change.org. El documento pide que la ciudad mejore las relaciones con los animales, en consonancia con la Declaración Municipal para la Convivencia y los Derechos de los Animales, firmada por el Ayuntamiento de Barcelona en el año 1998.

La petición pone como ejemplo ciudades en las que se permite a los usuarios de transporte público viajar con sus animales de compañía atados como Viena, Berlín, Amsterdam, Bruselas, Venecia, Fráncfort, Estocolmo y Ginebra.

El 44% de los andaluces viajará con su mascota este verano, según un estudio

23/07/2012 - 10:42h

MADRID, 23 (EUROPA PRESS)

El 44 por ciento de los **andaluces viajará** con sus **mascotas** este verano, según un estudio realizado por la **empresa farmacéutica CEVA**, que también señala que los **andaluces tienden** a tener cada vez más en cuenta a sus mascotas a la hora de planificar sus vacaciones.

Sin embargo, según los datos extraídos del estudio, aún existe un elevado número de personas que deciden desconectar de su rutina diaria a la vez que de su mascota (56 por ciento). Las dificultades de adaptación de la mascota a lugares desconocidos (31 por ciento) o para encontrar alojamientos aptos para animales (23 por ciento) son otros de los argumentos esgrimidos por los andaluces para no llevar a sus mascotas de vacaciones.

Además, el 20 por ciento apunta a la incompatibilidad de ir de vacaciones con amigos o familiares a la vez que con la mascota; mientras un 6 por ciento simplemente prefiere unas vacaciones sin ataduras de ningún tipo.

No obstante, son muchos los andaluces que han tenido en cuenta a su animal de compañía a la hora de planificar sus vacaciones. En este sentido, la opción favorita entre los encuestados es dejar la mascota a cargo de algún amigo o miembro de la familia (55 por ciento), seguida de buscar hoteles y medios de transporte donde las mascotas estén permitidas (28 por ciento) o dejarlas en guarderías o residencias de animales (9 por ciento).

Aterrizaje forzoso para salvar a perro de morir congelado

Agencia EFE | 01/29/2003

Un avión Airburs A320 de la aerolínea United, en vuelo desde Washington a San José (California), realizó un aterrizaje fuera de su itinerario, en Denver, para salvar la vida de un perro que por error estaba en un compartimento sin calefacción.

"Dakota", un perro basenji de 10 años, pudo haber muerto congelado en el compartimento de carga del avión durante el vuelo de cuatro horas y 45 minutos que había partido del aeropuerto Dulles, al oeste de Washington, informa hoy el diario "The Washington Post".

El basenji es un perro africano, de tamaño medio y pelo corto, cuya característica más notable es que no ladra. El personal de vuelo del avión primero habló con Mike Bell, el dueño del perro, y luego el capitán comunicó al resto de los 89 pasajeros que habría un aterrizaje en Denver, Colorado, para salvar la vida de "Dakota".

"Durante los 45 minutos siguientes estuve angustiado por mi perro", dijo Bell. Inmediatamente después del aterrizaje, el personal de tierra que había sido alertado de la situación, abrió el compartimento y retiró a "Dakota", que pesa 18 kilos y a quien Bell ha tenido desde que era un cachorro. El perro "estaba vivo", dijo Bell. "Pero estaba muy frío".

La tripulación permitió que Bell llevara a "Dakota" en la cabina, arropado con mantas en un asiento a su lado, hasta el destino del vuelo. Bell dijo que ningún pasajero se quejó por la demora, y que hasta que llegaron a San José sus compañeros de vuelo visitaron a "Dakota" y lo acariciaron.

II

(Actos cuya publicación no es una condición para su aplicabilidad)

COMISIÓN

DECISIÓN DE LA COMISIÓN

de 29 de julio de 2004

por la que se establece un modelo de certificado sanitario para la importación comercial a la Comunidad de perros, gatos y hurones

[notificada con el número C(2004) 1947]

(Texto pertinente a efectos del EEE)

(2004/595/CE)

LA COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS,

cable a los desplazamientos comerciales y no comerciales de los animales y evitar el fraude.

Visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea,

Vista la Directiva 92/65/CEE del Consejo, de 13 de julio de 1992, por la que se establecen las condiciones de policía sanitaria aplicables a los intercambios y las importaciones en la Comunidad de animales, esperma, óvulos y embriones no sometidos, con respecto a estas condiciones, a las normativas comunitarias específicas a que se refiere la sección I del anexo A de la Directiva 90/425/CEE⁽¹⁾, y, en particular, la letra b) del apartado 2) de su artículo 17,

Considerando lo siguiente:

- (1) En la Directiva 92/65/CEE se establecen las condiciones zoonosanitarias aplicables a los intercambios y las importaciones en la Comunidad de animales, esperma, óvulos y embriones.
- (2) El Reglamento (CE) n° 998/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de mayo de 2003, por el que se aprueban las normas zoonosanitarias aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial, y se modifica la Directiva 92/65/CEE del Consejo⁽²⁾, establece asimismo las reglas aplicables a los controles de dichos desplazamientos. Entre los objetivos de este Reglamento figuran la uniformización de la normativa apli-

- (3) Además, el Reglamento (CE) n° 998/2003 modificó la Directiva 92/65/CEE de modo que esta última ahora establece que, para poder comercializarse, los perros, gatos y hurones tienen que cumplir lo establecido en dicho Reglamento.
- (4) Por consiguiente, para la importación comercial a la Comunidad de perros, gatos y hurones procede adoptar reglas que correspondan a las de la importación con fines no comerciales de estos animales, a la vez que se mantiene el examen clínico que establece el artículo 16 de la Directiva 92/65/CEE.
- (5) Conviene velar por que las normas y los principios que aplican los funcionarios de los terceros países que extienden los certificados ofrezcan las garantías suficientes. Por todo lo dicho, sólo podrá autorizarse la importación comercial a la Comunidad de perros, gatos y hurones procedentes de los países relacionados en el anexo de la Decisión 79/542/CEE del Consejo, de 21 de diciembre de 1976, que establece una lista de terceros países o partes de terceros países, y se establecen las condiciones de certificación veterinaria, sanitaria y zoonosanitaria, para la importación a la Comunidad de determinados animales vivos y de su carne fresca⁽³⁾, o en el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003.

⁽¹⁾ DO L 268 de 14.9.1992, p. 54; Directiva cuya última modificación la constituye el Acta de Adhesión de 2003.

⁽²⁾ DO L 146 de 13.6.2003, p. 1; Reglamento modificado por el Reglamento (CE) n° 592/2004 de la Comisión (DO L 94 de 31.3.2004, p. 7).

⁽³⁾ DO L 146 de 14.6.1979, p. 15; Decisión cuya última modificación la constituye la Decisión 2004/372/CE de la Comisión (DO L 118 de 23.4.2004, p. 45).

- (6) En la Decisión 2004/203/CE de la Comisión⁽¹⁾, y de conformidad con el Reglamento (CE) n° 998/2003, se establece un modelo de certificado sanitario para los desplazamientos sin ánimo comercial de perros, gatos y hurones procedentes de terceros países. Por lo tanto, debe establecerse un modelo de certificado sanitario para la importación comercial a la Comunidad de perros, gatos y hurones.
- (7) Mediante el Reglamento (CE) n° 998/2003 se modificó el artículo 10 de la Directiva 92/65/CEE para armonizar las condiciones aplicables al comercio de perros, gatos y hurones a las aplicables a los desplazamientos sin ánimo comercial y, consiguientemente, procede derogar la Decisión 94/273/CE de la Comisión, de 18 de abril de 1994, sobre la certificación veterinaria para la comercialización en el Reino Unido e Irlanda de perros y gatos no originarios de esos países⁽²⁾.
- (8) Las medidas previstas en la presente Directiva se ajustan al dictamen del Comité permanente de la cadena alimentaria y de sanidad animal.

HA ADOPTADO LA PRESENTE DECISIÓN:

Artículo 1

Los Estados miembros autorizarán la importación comercial de perros, gatos y hurones como establece el artículo 16 de la Directiva 92/65/CEE en las condiciones siguientes:

- a) que procedan de los terceros países relacionados en el anexo II de la Decisión 79/542/CEE o en la sección 2 de la parte B y la parte C del anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003;

- b) que se acompañen de un certificado según el modelo establecido en el anexo de la presente Decisión.

Se requerirá este certificado para las importaciones de cualquier tercer país mencionado en la letra a) del primer apartado a un Estado miembro distinto de Irlanda, Suecia y el Reino Unido, y de cualquier tercer país mencionado en la sección 2 de la parte B y la parte C del anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003 a Irlanda, Suecia y el Reino Unido.

Artículo 2

Queda derogada la Decisión 94/273/CE.

Artículo 3

La presente Decisión será aplicable a partir del 12 de octubre de 2004.

Artículo 4

Los destinatarios de la presente Decisión serán los Estados miembros.

Hecho en Bruselas, el 29 de julio de 2004

Por la Comisión

David BYRNE

Miembro de la Comisión

⁽¹⁾ DO L 65 de 3.3.2004, p. 13; Decisión modificada por la Decisión 2004/301/CE (DO L 98 de 2.4.2004, p. 55).

⁽²⁾ DO L 117 de 7.5.1994, p. 37; Decisión modificada por la Decisión 2001/298/CE (DO L 102 de 12.4.2001, p. 63).

ANEXO

Anexo al que se hace referencia en el artículo 1 de la presente Decisión.

CERTIFICADO VETERINARIO		
de perros, gatos y hurones domésticos que entren en la Comunidad Europea con finalidad comercial		
[Reglamento (CE) n° 998/2003]		
Número de serie del certificado:		
I. LUGAR DE PROCEDENCIA DEL ANIMAL		
Dirección:		
Código postal:	Ciudad:	País (1):
II. DESTINO DEL ANIMAL		
Medio de transporte (2):	por ferrocarril	por carretera aéreo marítimo
Dirección:		
Código postal:	Ciudad:	País (1):
III. EXPEDIDOR		
Nombre:	Apellido:	
Dirección:		
Código postal:	Ciudad:	
País (1):	Teléfono:	
IV. DESTINATARIO		
Nombre:	Apellido:	
Dirección:		
Código postal:	Ciudad:	
País (1):	Teléfono:	
V. DESCRIPCIÓN DEL ANIMAL		
Especie (2):	perro gato hurón	Raza: Sexo (2): M F
Fecha de nacimiento (3):	Pelaje (color y tipo):	
VI. IDENTIFICACIÓN DEL ANIMAL		
Número del microchip:		
Ubicación del microchip:	Fecha de colocación del microchip (3):	
Número del tatuaje:		
Ubicación del tatuaje:	Fecha de colocación del tatuaje (3):	
VII. VACUNACIÓN ANTIRRÁBICA		
Nombre de la vacuna y de su fabricante:		
Número de lote:	Fecha de vacunación (3):	Válida hasta (3):
VIII. PRUEBA SEROLÓGICA DE LA RABIA (cuando sea necesaria — táchese si no se certifica)		
He visto un documento oficial del resultado de la prueba serológica de este animal, realizado en una muestra tomada el _____ (3), y sometida a prueba en un laboratorio acreditado por la UE, en el cual se certifica que la titulación de anticuerpos neutralizantes de la rabia era igual o superior a 0,5 UI/ml.		

IX. EXAMEN CLÍNICO

Declaro que el animal no presenta actualmente signos clínicos y puede ser transportado.

X. TRATAMIENTO CONTRA LAS GARRAPATAS (cuando sea necesario – táchese si no se certifica)

Nombre del producto y de su fabricante:

Fecha ⁽³⁾ y hora del tratamiento (expresada en 24 horas):

XI. TRATAMIENTO CONTRA EL EQUINOCOCO (cuando sea necesario – táchese si no se certifica)

Nombre del producto y de su fabricante:

Fecha ⁽³⁾ y hora del tratamiento (expresada en 24 horas):

NOMBRE Y CUALIFICACIÓN DEL FIRMANTE (veterinario oficial o acreditado)

Nombre:

Apellido:

Dirección:

Firma, fecha ⁽³⁾ y sello:

Código postal:

Ciudad:

País ⁽¹⁾:

Teléfono:

NOTAS ORIENTATIVAS

1. Se verificará la identificación del animal (tatuaje o microchip) antes de comenzar a rellenar el certificado.
2. Se empleará una vacuna de virus inactivados fabricada de conformidad con las normas de la OIE.
3. El certificado será **válido 4 meses a partir de la fecha de su firma** por el veterinario oficial o acreditado, o, si es anterior, hasta la fecha de caducidad de la vacuna que figura en la parte IV.
4. Los animales procedentes de terceros países no relacionados en el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003, o preparados en ellos, no podrán ser introducidos en Irlanda, Suecia o el Reino Unido, directamente ni a través de otro país relacionado en el anexo II, mientras no se ajusten a la respectiva normativa nacional.
5. **El examen clínico (parte IX) deberá realizarse 24 horas antes del desplazamiento.**
6. **Táchese las partes no certificadas.**

CONDICIONES APLICABLES [Reglamento (CE) n° 998/2003]A) **ENTRADA EN UN ESTADO MIEMBRO DISTINTO DE IRLANDA, SUECIA Y EL REINO UNIDO**

- 1) Desde un tercer país relacionado en el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003: deberán cumplimentarse las partes I a VII y IX (más la XI en el caso de Finlandia).
- 2) Desde un tercer país no relacionado en el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003: deberán cumplimentarse las partes I a IX (más la XI en el caso de Finlandia). La muestra a que se hace referencia en la parte VIII habrá sido tomada más de 3 meses antes de la fecha de entrada.

B) **ENTRADA EN IRLANDA, SUECIA Y EL REINO UNIDO**

- 1) Desde un tercer país relacionado en el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003: deberán cumplimentarse las partes I a XI (las partes VI, VIII, X y XI de conformidad con la respectiva normativa nacional).
- 2) Desde un tercer país no relacionado en el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003: el certificado no es válido — Véase la nota orientativa n° 4

⁽¹⁾ Añádase el código ISO

⁽²⁾ Táchese lo que no proceda

⁽³⁾ dd/mm/aaaa

II

(Actos cuya publicación no es una condición para su aplicabilidad)

COMISIÓN

DECISIÓN DE LA COMISIÓN

de 26 de noviembre de 2003

por la que se establece un modelo de pasaporte para los desplazamientos intracomunitarios de perros, gatos y hurones

[notificada con el número C(2003) 4359]

(Texto pertinente a efectos del EEE)

(2003/803/CE)

LA COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS,

Visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea,

Visto el Reglamento (CE) n° 998/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de mayo de 2003, por el que se aprueban las normas zoosanitarias aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial, y se modifica la Directiva 92/65/CEE del Consejo (1), y, en particular, el segundo apartado de su artículo 17,

Considerando lo siguiente:

- (1) En la letra b) del apartado 1 del artículo 5 del Reglamento (CE) n° 998/2003 se establece que los perros, los gatos y los hurones deben ir acompañados de un pasaporte en sus desplazamientos entre Estados miembros. Este mismo Reglamento también prevé el establecimiento de modelos de pasaporte para el desplazamiento de estos animales. El Reglamento (CE) n° 998/2003 entrará en vigor el 3 de julio de 2004. Asimismo, se ha modificado la Directiva 92/65/CEE a fin de aplicar las mismas normas a los desplazamientos de estos animales con fines comerciales.
- (2) Por consiguiente, es apropiado establecer un modelo de pasaporte que pueda utilizarse para todos los desplazamientos de perros, gatos y hurones entre los Estados miembros. Este modelo de pasaporte debería incluir información detallada sobre los requisitos de certificación en relación con la vacunación antirrábica, así como los demás requisitos del Reglamento (CE) n° 998/2003 relativos a la situación sanitaria de estos animales. Asimismo, debería presentarse en un formato que pueda ser fácilmente controlado por la autoridad competente.

- (3) Este modelo de pasaporte también debería incluir certificados de otras vacunaciones no exigidas en el Reglamento (CE) n° 998/2003 para los desplazamientos de perros, gatos y hurones entre los Estados miembros, de manera que el pasaporte presente toda la información necesaria en relación con la situación sanitaria del animal en cuestión.
- (4) Además, este modelo de pasaporte debería incluir una sección sobre exámenes clínicos y legalización de manera que los pasaportes también puedan utilizarse para los desplazamientos de estos animales fuera de la Comunidad.
- (5) Las medidas previstas en la presente Decisión se ajustan al dictamen del Comité permanente de la cadena alimentaria y de sanidad animal.

HA ADOPTADO LA PRESENTE DECISIÓN:

Artículo 1

En la presente Decisión se establece el modelo de pasaporte para los desplazamientos entre los Estados miembros de las siguientes especies de animales de compañía: perros, gatos y hurones, tal como se prevé en la letra b) del apartado 1 del artículo 5 del Reglamento (CE) n° 998/2003 («modelo de pasaporte»).

Artículo 2

El modelo de pasaporte se establece en el anexo I.

(1) DO L 146 de 13.6.2003, p. 1.

Artículo 3

El modelo de pasaporte debe cumplir los requisitos adicionales establecidos en el anexo II.

Artículo 4

La presente Decisión entrará en vigor el 3 de julio de 2004.

Artículo 5

Los destinatarios de la presente Decisión serán los Estados miembros.

Hecho en Bruselas, el 26 de noviembre de 2003.

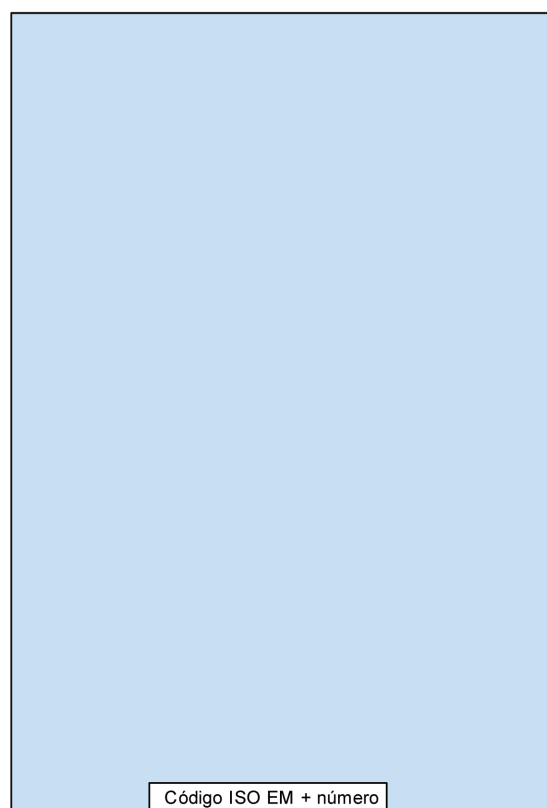
Por la Comisión

David BYRNE

Miembro de la Comisión

ANEXO I

Modelo de pasaporte para los desplazamientos entre los Estados miembros de las siguientes especies de animales de compañía: perros, gatos y hurones, tal como se prevé en el artículo 2.

I. PROPIETARIO

1. Apellidos: _____
 Nombre: _____
 Dirección: _____

 Código postal: _____
 Localidad: _____
 País: _____
2. Apellidos: _____
 Nombre: _____
 Dirección: _____

 Código postal: _____
 Localidad: _____
 País: _____
3. Apellidos: _____
 Nombre: _____
 Dirección: _____

 Código postal: _____
 Localidad: _____
 País: _____

Código ISO EM + número

Página
1 de X**II. DESCRIPCIÓN DEL ANIMAL**

*FOTOGRAFÍA DEL ANIMAL
(opcional)*

1. Nombre*: _____
 2. Especie: _____
 3. Raza: _____
 4. Sexo: _____
 5. Fecha de nacimiento*: _____
 6. Capa: _____

(Color y tipo)

* Declarada por el propietario

Código ISO EM + número

III. IDENTIFICACIÓN DEL ANIMAL

1. Número de microchip:

2. Fecha de implantación del microchip:

3. Localización del microchip:

4. Número de tatuaje:

5. Fecha del tatuaje

**Debe verificarse la identificación
antes de todo nuevo registro en el
presente pasaporte**

Código ISO EM + número

IV. VACUNACIÓN ANTIRRÁBICA				
	FABRICANTE Y NOMBRE DE LA VACUNA	NÚMERO DE LOTE	FECHA DE VACUNACIÓN¹ VÁLIDA HASTA²	VETERINARIO AUTORIZADO
Código ISO EM + número			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
		2		
		1	SELO Y FIRMA	
		2		

Código ISO EM + número			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
		2		
		1	SELO Y FIRMA	
		2		
		1	SELO Y FIRMA	
		2		

IV. VACUNACIÓN ANTIRRÁBICA				
Código ISO EM + número	FABRICANTE Y NOMBRE DE LA VACUNA	NÚMERO DE LOTE	FECHA DE VACUNACIÓN ¹ VÁLIDA HASTA ²	VETERINARIO AUTORIZADO
Código ISO EM + número			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	

Código ISO EM + número			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	
			1	SELO Y FIRMA
			2	

**V. TEST SEROLÓGICO
ANTIRRÁBICO**

Certifico que he examinado los resultados oficiales de una prueba serológica efectuada en un laboratorio autorizado de la UE a partir de una muestra tomada del animal el (dd/mm/aaaa) _____, que establecen que el título de anticuerpos neutralizantes del virus de la rabia era igual o superior a 0,5 UI/ml.

Apellidos y nombre, fecha y firma del veterinario autorizado:

SELLO Y FIRMA

Código ISO EM + número

EN CASO DE NUEVA PRUEBA

Certifico que he examinado los resultados oficiales de una prueba serológica efectuada en un laboratorio autorizado de la UE a partir de una muestra tomada del animal el (dd/mm/aaaa) _____, que establecen que el título de anticuerpos neutralizantes del virus de la rabia era igual o superior a 0,5 UI/ml.

Apellidos y nombre, fecha y firma del veterinario autorizado:

SELLO Y FIRMA

Código ISO EM + número

VI. TRATAMIENTO CONTRA LAS GARRAPATAS			
	FABRICANTE Y NOMBRE DEL PRODUCTO	FECHA ¹ HORA ²	VETERINARIO
Código ISO EM + número		1	SELLO Y FIRMA
		2	
		1	SELLO Y FIRMA
		2	
		1	SELLO Y FIRMA
		2	

Código ISO EM + número		1	SELLO Y FIRMA
		2	
		1	SELLO Y FIRMA
		2	
		1	SELLO Y FIRMA
		2	
		1	SELLO Y FIRMA
		2	
		1	SELLO Y FIRMA
		2	

VII. TRATAMIENTO CONTRA ECHINOCOCCUS		
FABRICANTE Y NOMBRE DEL PRODUCTO	FECHA¹ HORA²	VETERINARIO
Código ISO EM + número	1	SELLO Y FIRMA
	2	
	1	SELLO Y FIRMA
	2	
	1	SELLO Y FIRMA
	2	

Código ISO EM + número	1	SELLO Y FIRMA
	2	
	1	SELLO Y FIRMA
	2	
	1	SELLO Y FIRMA
	2	
	1	SELLO Y FIRMA
	2	
	1	SELLO Y FIRMA
	2	

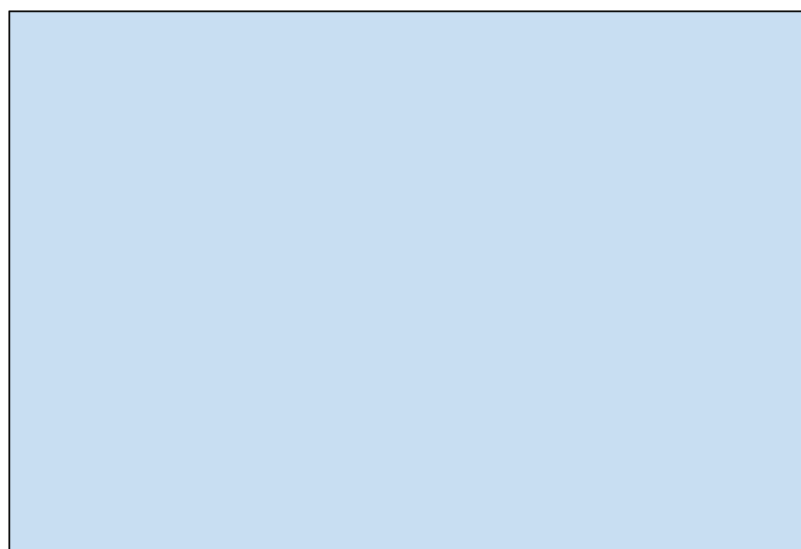
VIII. OTRAS VACUNACIONES				
Código ISO EM + número	FABRICANTE Y NOMBRE DE LA VACUNA	NÚMERO DE LOTE	FECHA DE VACUNACIÓN ¹ VÁLIDA HASTA ²	VETERINARIO AUTORIZADO
Código ISO EM + número		1		SELLO Y FIRMA
		2		
		1		SELLO Y FIRMA
		2		
		1		SELLO Y FIRMA
		2		

Código ISO EM + número		1		SELLO Y FIRMA
		2		
		1		SELLO Y FIRMA
		2		
		1		SELLO Y FIRMA
		2		
		1		SELLO Y FIRMA
		2		
		1		SELLO Y FIRMA
		2		

IX. EXAMEN CLÍNICO			
	DECLARACIÓN	FECHA	VETERINARIO
Código ISO EM + número	El animal se encuentra en buen estado de salud y puede efectuar el desplazamiento a su destino		SELLO Y FIRMA
	El animal se encuentra en buen estado de salud y puede efectuar el desplazamiento a su destino		SELLO Y FIRMA
	El animal se encuentra en buen estado de salud y puede efectuar el desplazamiento a su destino		SELLO Y FIRMA
	El animal se encuentra en buen estado de salud y puede efectuar el desplazamiento a su destino		SELLO Y FIRMA

X. LEGALIZACIÓN			
	ÓRGANO LEGALIZADOR	FECHA	SELLO/FIRMA
Código ISO EM + número			SELLO Y FIRMA
			SELLO Y FIRMA
			SELLO Y FIRMA
			SELLO Y FIRMA

XI. OTROS	
Código ISO EM + número	

ANEXO II

REQUISITOS ADICIONALES APLICABLES AL MODELO DE PASAPORTE TAL COMO SE ESTABLECE EN EL ARTÍCULO 3**A. Formato del modelo de pasaporte**

1. El modelo de pasaporte deberá tener un formato uniforme.
2. El modelo de pasaporte tendrá unas dimensiones de 100 × 152 mm.

B. Cubierta del modelo de pasaporte

1. Color: azul (PANTONE REFLEX BLUE) y estrellas amarillas (PANTONE YELLOW) en el recuadro superior con arreglo a las especificaciones del Emblema Europeo.
2. La información presentada en la cubierta del modelo de pasaporte deberá cumplir los criterios siguientes:
 - a) el pasaporte deberá redactarse en la lengua o lenguas oficiales del Estado miembro expedidor;
 - b) la expresión «Unión Europea» y el nombre del Estado miembro expedidor deberán figurar con caracteres tipográficos similares;
 - c) en la cubierta del modelo de pasaporte deberán figurar el número del modelo de pasaporte y el código ISO del Estado miembro expedidor seguido por un número único.

C. Orden de los capítulos, numeración de las páginas e idiomas

1. Deberá respetarse estrictamente el orden de los capítulos (con cifras romanas) del modelo de pasaporte establecido en el anexo I.
 2. Las páginas del modelo de pasaporte deberán numerarse al pie de cada página. En la página 1, deberá indicarse el número de páginas del documento expedido (1 de [introducir número total de páginas]).
 3. La información deberá presentarse en la lengua o lenguas oficiales del Estado miembro expedidor y en inglés.
 4. El tamaño y la forma de los cuadros del modelo de pasaporte establecido en el anexo I son indicativos y no vinculantes.
-

I

(Actos cuya publicación es una condición para su aplicabilidad)

REGLAMENTO (CE) Nº 998/2003 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO
de 26 de mayo de 2003
por el que se aprueban las normas zoonitarias aplicables a los desplazamientos de animales de
compañía sin ánimo comercial, y se modifica la Directiva 92/65/CEE del Consejo

EL PARLAMENTO EUROPEO Y EL CONSEJO DE LA UNIÓN EUROPEA,

Visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea, y en particular su artículo 37 y la letra b) del apartado 4 del artículo 152,

Vista la propuesta de la Comisión ⁽¹⁾,

Visto el dictamen del Comité Económico y Social Europeo ⁽²⁾,

Previa consulta al Comité de las Regiones,

De conformidad con el procedimiento establecido en el artículo 251 del Tratado ⁽³⁾, a la vista del texto conjunto aprobado por el Comité de Conciliación el 18 de febrero de 2003,

Considerando lo siguiente:

- (1) Es necesario armonizar las normas zoonitarias aplicables a los desplazamientos de animales de compañía, sin ánimo comercial, de un Estado miembro a otro o procedentes de terceros países y este objetivo sólo puede alcanzarse con medidas de ámbito comunitario.
- (2) El presente Reglamento se refiere a los desplazamientos de animales vivos contemplados en el anexo I del Tratado. Algunas de sus disposiciones, en particular las relativas a la rabia, tienen como objetivo directo la protección de la salud pública, mientras que otras se refieren únicamente a la salud animal. Por consiguiente, resulta apropiado recurrir al artículo 37 y a la letra b) del apartado 4 del artículo 152 del Tratado como fundamentos jurídicos.
- (3) En los últimos diez años, la evolución de la enfermedad de la rabia ha sido claramente positiva en todo el territorio de la Comunidad, como consecuencia de la puesta en marcha de programas de vacunación oral de los zorros en las regiones afectadas por la epidemia de rabia del zorro, que ha azotado el noreste de Europa desde los años sesenta.
- (4) Esta mejora ha hecho que el Reino Unido y Suecia decidieran sustituir el sistema de la cuarentena de seis meses, que llevaban decenios aplicando, por un sistema menos

restrictivo pero que proporciona un nivel de seguridad equivalente. Por tanto, conviene prever a escala comunitaria la aplicación de un régimen específico para los desplazamientos de animales de compañía a los mencionados Estados miembros durante un período transitorio de cinco años y que la Comisión, a la luz de la experiencia adquirida y de un dictamen científico de la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria, presente en su momento un informe acompañado de las propuestas adecuadas. Conviene, asimismo, prever un procedimiento rápido para decidir la prórroga temporal del mencionado régimen transitorio, en particular en caso de que la evaluación científica de la experiencia adquirida requiriese plazos superiores a los previsibles.

- (5) En la actualidad, los casos de rabia observados en el territorio de la Comunidad en carnívoros de compañía se producen sobre todo en animales originarios de terceros países en los que sigue habiendo una endemia rábica de tipo urbano. Por consiguiente, procede endurecer las normas zoonitarias aplicadas generalmente hasta ahora por los Estados miembros a la introducción de carnívoros de compañía procedentes de esos terceros países.
- (6) No obstante, es preciso prever excepciones respecto de los que procedan de terceros países que, desde el punto de vista sanitario, pertenezcan al mismo ámbito geográfico que la Comunidad.
- (7) De conformidad con lo dispuesto en la letra c) del apartado 6 del artículo 299 del Tratado y en el Reglamento (CEE) nº 706/73 del Consejo, de 12 de marzo de 1973, relativo a la regulación comunitaria aplicable a las Islas del Canal y a la Isla de Man en lo que se refiere a los intercambios de productos agrícolas ⁽⁴⁾, la legislación veterinaria comunitaria es de aplicación a las Islas del Canal y a la Isla de Man, que, por lo tanto, han de considerarse a los fines del presente Reglamento como parte del Reino Unido.

⁽¹⁾ DO C 29 E de 30.1.2001, p. 239 y DO C 270 E de 25.9.2001, p. 109.

⁽²⁾ DO C 116 de 20.4.2001, p. 54.

⁽³⁾ Dictamen del Parlamento Europeo, de 3 de mayo de 2001 (DO C 27 E de 31.1.2002, p. 55); Posición Común del Consejo de 27 de junio de 2002 (DO C 275 E de 12.11.2002, p. 42) y Decisión del Parlamento Europeo de 22 de octubre de 2002 (no publicada aún en el Diario Oficial); Decisión del Parlamento Europeo de 10 de abril de 2003 y Decisión del Consejo de 25 de abril de 2003.

⁽⁴⁾ DO L 68 del 15.3.1973, p. 1; Reglamento modificado por el Reglamento (CEE) nº 1174/86 (DO L 107 de 24.4.1986, p. 1).

- (8) Procede establecer asimismo un marco jurídico para los requisitos sanitarios aplicables a los desplazamientos sin ánimo comercial de especies animales inmunes a la rabia o no significativas epidemiológicamente con respecto a la rabia, así como con respecto a otras afecciones a que son sensibles las especies a que se refiere el anexo I.
- (9) Conviene que el presente Reglamento se aplique sin perjuicio de las disposiciones del Reglamento (CE) nº 338/97 del Consejo, de 9 de diciembre de 1996, relativo a la protección de especies de la fauna y flora silvestres mediante el control de su comercio ⁽¹⁾.
- (10) Las medidas necesarias para la ejecución del presente Reglamento deben aprobarse con arreglo a la Decisión 1999/468/CE del Consejo, de 28 de junio de 1999, por la que se establecen los procedimientos para el ejercicio de las competencias de ejecución atribuidas a la Comisión ⁽²⁾.
- (11) Las disposiciones comunitarias existentes en materia zoonosanitaria, y más concretamente la Directiva 92/65/CEE del Consejo, de 13 de julio de 1992, por la que se establecen las condiciones de policía sanitaria aplicables a los intercambios y las importaciones en la Comunidad de animales, esperma, óvulos y embriones no sometidos, con respecto a estas condiciones, a las normativas comunitarias específicas a que se refiere la sección I del anexo A de la Directiva 90/425/CEE ⁽³⁾ se aplican solamente, por regla general, a los intercambios de índole comercial. Con el objeto de evitar que se encubran fraudulentamente desplazamientos con ánimo comercial como si fueran desplazamientos no comerciales de animales de compañía contemplados en el presente Reglamento, deben modificarse las disposiciones de la Directiva 92/65/CEE relativas a los desplazamientos de los animales pertenecientes a las especies incluidas en las partes A y B del anexo I, para armonizarlas con las normas del presente Reglamento. Con idéntico objetivo, hay que prever la posibilidad de establecer el número máximo de animales que pueden ser objeto de desplazamiento con arreglo al presente Reglamento, más allá del cual serán de aplicación las normas relativas a los intercambios.
- (12) Las medidas previstas por el presente Reglamento tienden a garantizar un grado de seguridad suficiente en lo que se refiere a los riesgos sanitarios de que se trata. No constituyen obstáculos injustificados a los desplazamientos que entran en su ámbito de aplicación, pues se basan en las conclusiones de los Grupos de expertos consultados sobre la cuestión y, en particular, en un informe del Comité Científico Veterinario de 16 de septiembre de 1997,

HAN ADOPTADO EL PRESENTE REGLAMENTO:

CAPÍTULO I

Disposiciones generales

Artículo 1

El presente Reglamento establece las normas zoonosanitarias aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial, así como las reglas aplicables al control de dichos desplazamientos.

Artículo 2

El presente Reglamento se aplicará a los desplazamientos, de un Estado miembro a otro o procedentes de terceros países, de animales de compañía de las especies contempladas en la lista que figura en el anexo I.

El presente Reglamento se aplicará sin perjuicio de lo dispuesto en el Reglamento (CE) nº 338/97.

El presente Reglamento no afectará a las disposiciones basadas en consideraciones distintas de las zoonosanitarias dirigidas a limitar los desplazamientos de determinadas especies o razas de animales de compañía.

Artículo 3

A efectos del presente Reglamento se entenderá por:

- a) *animales de compañía*: los animales de las especies incluidas en la lista que figura en el anexo I que acompañen a su propietario o a una persona física que se responsabilice de los mismos en nombre del propietario durante el desplazamiento, y que no se destinen a una operación de venta o de transmisión de propiedad;
- b) *pasaporte*: todo documento que permita identificar claramente al animal de compañía, que incluya las indicaciones que permitan comprobar su cumplimiento del presente Reglamento, que debe establecerse con arreglo al segundo párrafo del artículo 17;
- c) *desplazamiento*: todo movimiento de un animal de compañía entre Estados miembros, o su introducción o reintroducción en el territorio de la Comunidad procedente de un tercer país.

Artículo 4

1. Durante un período transitorio de ocho años a partir de la entrada en vigor del presente Reglamento, los animales de las especies contempladas en las partes A y B del anexo I se considerarán identificados cuando vayan provistos:

- a) de un tatuaje claramente legible, o
- b) de un sistema electrónico de identificación (transpondedor).

⁽¹⁾ DO L 61 de 3.3.1997, p. 1; Reglamento cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) nº 2476/2001 de la Comisión (DO L 334 de 18.12.2001, p. 3).

⁽²⁾ DO L 184 de 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ DO L 268 de 14.9.1992, p. 54; Directiva cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) nº 1282/2002 de la Comisión (DO L 187 de 16.7.2002, p. 3).

En el caso contemplado en la letra b) del primer párrafo, cuando el transpondedor no cumpla la norma ISO 11784 o el anexo A de la norma ISO 11785, el propietario o la persona física que se responsabilice de los animales de compañía en nombre del propietario deberá, cuando se lleve a cabo un control, proporcionar los medios necesarios para la lectura del transpondedor.

2. Independientemente del sistema de identificación de animales utilizado, deberá asegurarse que éste vaya acompañado de una indicación sobre los datos que permitan conocer el nombre y la dirección del propietario.

3. Los Estados miembros que exigen que los animales introducidos en su territorio sin someterse a cuarentena sean identificados de conformidad con la letra b) del primer párrafo del apartado 1, podrán seguir haciéndolo durante el período transitorio.

4. Una vez finalizado dicho período, únicamente se aceptará como medio de identificación de un animal el método mencionado en la letra b) del primer párrafo del apartado 1.

CAPÍTULO II

Disposiciones relativas a los desplazamientos entre Estados miembros

Artículo 5

1. Sin perjuicio de los requisitos establecidos en el artículo 6, los animales de compañía de las especies contempladas en las partes A y B del anexo I deberán, durante sus desplazamientos:

- a) estar identificados de conformidad con el artículo 4, y
- b) ir acompañados de un pasaporte expedido por un veterinario, autorizado por la autoridad competente, que certifique una vacunación o, en su caso, una revacunación antirrábica que tenga validez con arreglo a las recomendaciones del laboratorio de fabricación, efectuada sobre el animal en cuestión con una vacuna inactivada de por lo menos una unidad antigénica por dosis (norma de la OMS).

2. Los Estados miembros podrán autorizar los desplazamientos de un animal contemplado en las partes A y B del anexo I de menos de tres meses no vacunado siempre que vaya acompañado de un pasaporte y que haya nacido en una explotación en la que haya permanecido desde su nacimiento sin contacto con animales salvajes que hayan podido estar expuestos a la infección o que acompañe a su madre, si aún depende de ésta.

Artículo 6

1. Durante un período transitorio de cinco años a partir de la fecha de entrada en vigor del presente Reglamento, la introducción de los animales de compañía contemplados en la parte A del anexo I en el territorio de Irlanda, Suecia y Reino Unido se supeditará al cumplimiento de los requisitos siguientes:

- deberán estar identificados de conformidad con la letra b) del primer párrafo del apartado 1 del artículo 4 a menos que el Estado miembro de destino autorice asimismo la identificación con arreglo a la letra a) del primer párrafo del apartado 1 del artículo 4, y

- habrán de ir acompañados de un pasaporte expedido por un veterinario facultado por la autoridad competente que certifique, además de las condiciones mencionadas en la letra b) del apartado 1 del artículo 5, que se efectuó en un laboratorio autorizado una valoración de anticuerpos neutralizantes de, como mínimo, 0,5 UI/ml en una muestra tomada en los plazos establecidos por las normas nacionales vigentes en la fecha prevista en el segundo párrafo del artículo 25.

Dicha valoración de anticuerpos no será preciso renovarla en un animal que, tras dicha valoración, haya sido nuevamente vacunado con regularidad con los intervalos previstos en el apartado 1 del artículo 5, sin ruptura del protocolo de vacunación prescrito por el laboratorio fabricante.

En los desplazamientos de los animales de compañía entre estos tres Estados miembros, el Estado miembro de destino podrá eximir a los otros dos de los requisitos de vacunación y valoración de anticuerpos previstos en el primer párrafo del presente apartado, con arreglo a las normas nacionales vigentes en la fecha prevista en el segundo párrafo del artículo 25.

2. Salvo excepción concedida por la autoridad competente para tener en cuenta casos particulares, los animales de menos de tres meses contemplados en la parte A del anexo I no podrán ser desplazados antes de cumplir la edad exigida para la vacunación, ni tampoco, cuando las disposiciones así lo exijan, sin haber sido objeto de un análisis para la valoración de anticuerpos.

3. El Parlamento Europeo y el Consejo, a propuesta de la Comisión y de conformidad con el Tratado, podrán prorrogar el período transitorio contemplado en el apartado 1.

Artículo 7

Los desplazamientos entre Estados miembros o procedentes de un territorio de los contemplados en la sección 2 de la parte B del anexo II de animales de las especies contempladas en la parte C del anexo I no estarán sometidos a ningún requisito respecto de la rabia. En caso necesario, podrán establecerse para otras enfermedades exigencias particulares, incluida la posible limitación del número de animales, y un modelo de certificado, para que acompañe a dichos animales, de acuerdo con el procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24.

CAPÍTULO III

Disposiciones relativas a los desplazamientos procedentes de terceros países

Artículo 8

1. Los animales de compañía de las especies contempladas en las partes A y B del anexo I, cuando se desplacen, deberán:

- a) cuando provengan de un tercer país de los que figuran en la sección 2 de la parte B y en la parte C del anexo II, y sean introducidos:
 - i) en uno de los Estados miembros contemplados en la sección 1 de la parte B del anexo II, reunir los requisitos contemplados en el apartado 1 del artículo 5,

- ii) en uno de los Estados miembros contemplados en la parte A del anexo II, bien directamente, o bien previo tránsito por alguno de los territorios contemplados en la parte B del anexo II, reunir los requisitos contemplados en el artículo 6;
- b) cuando provengan de otro tercer país y sean introducidos:
- i) en uno de los Estados miembros contemplados en la sección 1 de la parte B del anexo II,
- estar identificados por medio del sistema de identificación electrónica definido en el artículo 4, y
 - haber sido objeto de:
 - una vacunación antirrábica con arreglo a lo prescrito en el artículo 5, y
 - una valoración de anticuerpos neutralizantes de, como mínimo, 0,5 UI/ml en una muestra tomada por un veterinario facultado al menos treinta días después de la vacunación y tres meses antes del desplazamiento.
- No será preciso renovar dicha valoración de anticuerpos en un animal de compañía que haya sido objeto de revacunación con los intervalos previstos en el apartado 1 del artículo 5.
- Este plazo de tres meses no se aplicará en caso de reintroducción de un animal de compañía cuyo pasaporte certifique que se realizó la valoración con un resultado positivo antes de que dicho animal saliera del territorio de la Comunidad.
- ii) bien directamente, bien tras transitar por uno de los territorios mencionados en la parte B del anexo II, en uno de los Estados miembros contemplados en la parte A del anexo II, ser puestos en cuarentena excepto si se han ajustado a los requisitos del artículo 6 después de que hayan entrado en la Comunidad.

2. Los animales de compañía deberán disponer de un certificado expedido por un veterinario oficial o, en caso de reintroducción, de un pasaporte que certifique la observancia de lo dispuesto en el apartado 1.

3. No obstante las disposiciones anteriores:

- a) los animales de compañía que procedan de territorios contemplados en la sección 2 de la parte B del anexo II, para los que se haya observado, según el procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24, que dichos territorios aplican normas al menos equivalentes a las normas comunitarias previstas en el presente capítulo, estarán sujetos a las normas del capítulo II;
- b) podrán continuar en las condiciones previstas en las normas nacionales vigentes en la fecha prevista en el segundo párrafo del artículo 25 los desplazamientos de animales de compañía entre, respectivamente, San Marino, el Vaticano e Italia, Mónaco y Francia, Andorra y Francia o España, Noruega y Suecia;

- c) con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24, y según condiciones que deberán determinarse, podrá autorizarse la introducción de animales de compañía de menos de tres meses de las especies contempladas en la parte A del anexo I, no vacunados, procedentes de terceros países que figuren en las partes B y C del anexo II cuando la situación del país en cuestión con respecto a la rabia lo justifique.

4. Las normas de desarrollo del presente artículo y, en particular, el modelo del certificado se aprobarán con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24.

Artículo 9

Las condiciones aplicables a los desplazamientos de animales de las especies contempladas en la parte C del anexo I procedentes de terceros países, al igual que el modelo de certificado que deberá acompañarlos, se fijarán de acuerdo con el procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24.

Artículo 10

Antes de la fecha contemplada en el segundo párrafo del artículo 25, y con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24, se establecerá la lista de los terceros países prevista en la parte C del anexo II. Para figurar en dicha lista, el tercer país deberá acreditar previamente su situación en relación con la rabia y que:

- a) la notificación a las autoridades de la sospecha de rabia es obligatoria;
- b) se ha establecido un sistema eficaz de vigilancia, desde al menos dos años;
- c) la estructura y organización de sus servicios veterinarios son capaces de garantizar la validez de los certificados;
- d) se han aplicado todas las medidas reglamentarias para la prevención y el control de la rabia, incluida la normativa aplicable a las importaciones;
- e) existen normas vigentes en materia de puesta en el mercado de vacunas antirrábicas (lista de vacunas autorizadas y de los laboratorios).

Artículo 11

Los Estados miembros proporcionarán al público información clara y fácilmente accesible sobre los requisitos sanitarios para los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial en el territorio de la Comunidad y las condiciones de introducción o reintroducción de los mismos en el mencionado territorio. También se cerciorarán de que el personal presente en los puestos fronterizos esté plenamente informado de esta normativa y sea capaz de aplicarla.

Artículo 12

Los Estados miembros tomarán las medidas necesarias para que los animales de compañía introducidos en el territorio de la Comunidad procedentes de terceros países distintos de los contemplados en la sección 2 de la parte B del anexo II sean sometidos:

- a) si el número de animales de compañía es inferior o igual a cinco, a un control documental y a un control de identidad por la autoridad competente del punto de entrada de los viajeros en el territorio de la Comunidad;
- b) si el número de animales de compañía es superior a cinco, a los requisitos y controles de la Directiva 92/65/CEE.

Los Estados miembros designarán la autoridad encargada de esos controles e informarán inmediatamente de ello a la Comisión.

Artículo 13

Cada Estado miembro elaborará, y comunicará a los demás Estados miembros y a la Comisión, la lista de los puntos de entrada a que se refiere el artículo 12.

Artículo 14

Con ocasión de todo desplazamiento, el propietario o la persona física responsable del animal de compañía deberá poder presentar a las autoridades encargadas de los controles un pasaporte o el certificado contemplado en el apartado 2 del artículo 8, que acredite que el animal cumple los requisitos necesarios para el desplazamiento de que se trate.

En particular, en el caso contemplado en la letra b) del primer párrafo del apartado 1 del artículo 4, cuando el transpondedor no cumpla la norma ISO 11784 o lo dispuesto en el anexo A de la norma ISO 11785, el propietario o la persona física responsable del animal de compañía deberá, cuando se lleve a cabo un control, proporcionar los medios necesarios para la lectura del transpondedor.

Si se comprueba en esos controles que el animal no cumple los requisitos del presente Reglamento, la autoridad competente previa consulta con el veterinario oficial decidirá:

- a) bien reexpedirlo al país de origen;
- b) bien aislarlo bajo control oficial durante el tiempo necesario para cumplir los requisitos sanitarios, corriendo los gastos a cargo del propietario o persona física que se responsabiliza del mismo;

- c) bien, en última instancia, el sacrificio del animal, sin compensación financiera, cuando no sea posible proceder a su reexpedición o a su aislamiento en cuarentena.

Los Estados miembros deberán velar por que los animales cuya entrada en territorio comunitario no esté autorizada sean alojados bajo control oficial a la espera de su reexpedición o de cualquier otra decisión administrativa.

CAPÍTULO IV

Disposiciones comunes y finales*Artículo 15*

En lo que respecta a la rabia, cuando los requisitos aplicables a un desplazamiento prevean una valoración de anticuerpos, deberá tomar la muestra un veterinario facultado, y el análisis deberá efectuarse en un laboratorio autorizado con arreglo a la Decisión 2000/258/CE del Consejo, de 20 de marzo de 2000, por la que se designa un instituto específico, responsable de fijar los criterios necesarios para la normalización de las pruebas serológicas de control de la eficacia de las vacunas anti-rábicas ⁽¹⁾.

Artículo 16

Durante un período transitorio de cinco años, contado a partir de la fecha de entrada en vigor del presente Reglamento, los Estados miembros que dispongan de normas específicas de control de la equinococosis y de las garrapatas en la fecha de entrada en vigor del presente Reglamento, podrán supeditar la introducción de los animales de compañía en su territorio al cumplimiento de los mismos requisitos.

Con este fin, transmitirán a la Comisión un informe sobre su situación con respecto a la enfermedad en cuestión, en el que justifiquen la necesidad de establecer una garantía complementaria para prevenir el riesgo de introducción de la enfermedad.

La Comisión informará a los Estados miembros, en el seno del Comité previsto en el artículo 24, acerca de las citadas garantías complementarias.

Artículo 17

Para los desplazamientos de animales de las especies contempladas en las partes A y B del anexo I podrán establecerse, con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24, requisitos de índole puramente técnica diferentes de los establecidos en el presente Reglamento.

⁽¹⁾ DO L 79 de 30.3.2000, p. 40.

Los modelos de pasaporte que deberán acompañar a los animales de las especies contempladas en las partes A y B del anexo I que sean objeto de un desplazamiento se establecerán con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24.

Artículo 18

Serán de aplicación las medidas de salvaguardia establecidas por las Directivas 90/425/CEE del Consejo, de 26 de junio de 1990, relativa a los controles veterinarios y zootécnicos aplicables en los intercambios intracomunitarios de determinados animales vivos y productos con vistas a la realización del mercado interior ⁽¹⁾ y 91/496/CEE del Consejo, de 15 de julio de 1991, por la que se establecen los principios relativos a la organización de controles veterinarios de los animales que se introduzcan en la Comunidad procedentes de países terceros y por la que se modifican las Directivas 89/662/CEE, 90/425/CEE y 90/675/CEE ⁽²⁾.

En particular, a instancia de un Estado miembro o por iniciativa de la Comisión, cuando la situación de la rabia en un Estado miembro dado o en un tercer país lo justifique, podrá adoptarse una decisión, con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 3 del artículo 24, a fin de que los animales de las especies contempladas en las partes A y B del anexo I que procedan de ese territorio cumplan los requisitos fijados en la letra b) del apartado 1 del artículo 8.

Artículo 19

La parte C del anexo I y las partes B y C del anexo II podrán modificarse con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24 cuando la evolución de la situación, en el territorio de la Comunidad o en los terceros países, de las enfermedades de las especies contempladas en el presente Reglamento, y especialmente de la rabia, así lo exija. En su caso, se determinará el número límite de animales que puedan ser objeto de un desplazamiento con arreglo al presente Reglamento.

Artículo 20

Las medidas de ejecución de índole técnica se aprobarán con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24.

Artículo 21

Podrán adoptarse medidas de ejecución transitorias con arreglo al procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 24 al objeto de permitir la sustitución de las actuales disposiciones por las establecidas en el presente Reglamento.

Artículo 22

La Directiva 92/65/CEE se modifica como sigue:

- 1) En el artículo 10:
 - a) se suprime la palabra «hurones» del apartado 1;

⁽¹⁾ DO L 224 de 18.8.1990, p. 29; Directiva cuya última modificación la constituye la Directiva 92/118/CEE (DO L 62 de 15.3.1993, p. 49).

⁽²⁾ DO L 268 de 24.9.1991, p. 56; Directiva cuya última modificación la constituye la Directiva 96/43/CE (DO L 162 de 1.7.1996, p. 1).

- b) los apartados 2 y 3 se sustituyen por el texto siguiente:

«2. Para que puedan ser objeto de intercambios, los gatos, los perros y los hurones deberán cumplir las condiciones previstas en los artículos 5 y 16 del Reglamento (CE) n° 998/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de mayo de 2003, por el que se aprueban las normas zoonómicas aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial y se modifica la Directiva 92/65/CEE del Consejo (*);

El certificado que acompañe a los animales deberá acreditar además la realización de un examen clínico 24 horas antes del envío por un veterinario autorizado por la autoridad competente y que determine que los animales gozan de buena salud y que pueden soportar el transporte hasta el lugar de destino.

3. No obstante lo dispuesto en el apartado 2, cuando los intercambios vayan destinados a Irlanda, Reino Unido o Suecia, los gatos, los perros y los hurones deberán cumplir las condiciones previstas en los artículos 6 y 16 del Reglamento (CE) n° 998/2003;

El certificado que acompañe a los animales deberá acreditar además la realización de un examen clínico 24 horas antes del envío por un veterinario autorizado por la autoridad competente y que determine que los animales gozan de buena salud y que pueden soportar el transporte hasta el lugar de destino.

(*) DO L 146 de 13.6.2003, p. 1.»

- c) en el apartado 4, después de la palabra «carnívoros», se añade el texto siguiente:

«salvo las especies contempladas en los apartados 2 y 3.»;

- d) se suprime el apartado 8.

- 2) En el artículo 16 se añaden los párrafos siguientes:

«Por lo que respecta a los gatos, los perros y los hurones, las condiciones de importación deberán ser al menos equivalentes a las del capítulo III del Reglamento (CE) n° 998/2003.

El certificado que acompañe a los animales deberá acreditar además la realización de un examen clínico 24 horas antes del envío por un veterinario autorizado por la autoridad competente y que determine que los animales gozan de buena salud y que pueden soportar el transporte hasta el lugar de destino.».

Artículo 23

Antes del 1 de febrero de 2007, la Comisión, previo dictamen de la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria sobre la necesidad de mantener la prueba serológica, someterá al Parlamento Europeo y al Consejo un informe basado en la experiencia adquirida y en una evaluación del riesgo, acompañada de las propuestas adecuadas para determinar el régimen que se aplicará a partir del 1 de enero de 2008 para los artículos 6, 8 y 16.

Artículo 24

1. La Comisión estará asistida por un Comité.
2. En los casos en que se haga referencia al presente apartado, serán de aplicación los artículos 5 y 7 de la Decisión 1999/468/CE, observando lo dispuesto en su artículo 8.

El plazo contemplado en el apartado 6 del artículo 5 de la Decisión 1999/468/CE queda fijado en tres meses.

3. En los casos que se haga referencia al presente apartado, serán de aplicación los artículos 5 y 7 de la Decisión 1999/468/CE, observando lo dispuesto en su artículo 8.

El plazo contemplado en el apartado 6 del artículo 5 de la Decisión 1999/468/CE queda fijado en quince días.

4. El Comité aprobará su reglamento interno.

Artículo 25

El presente Reglamento entrará en vigor a los veinte días de su publicación en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

Será aplicable a partir del 3 de julio de 2004.

El presente Reglamento será obligatorio en todos sus elementos y directamente aplicable en cada Estado miembro.

Hecho en Bruselas, el 26 de mayo de 2003.

Por el Parlamento Europeo

El Presidente

P. COX

Por el Consejo

El Presidente

G. DRYS

ANEXO I

ESPECIES DE ANIMALES

PARTE A

Perros

Gatos

PARTE B

Hurones

PARTE C

Invertebrados (excepto abejas y crustáceos), peces tropicales decorativos, anfibios, reptiles.

Aves: todas las especies [excepto las aves de corral contempladas en las Directivas 90/539/CEE ⁽¹⁾ y 92/65/CEE].

Mamíferos: roedores y conejos domésticos.

⁽¹⁾ Directiva 90/539/CEE del Consejo, de 15 de octubre de 1990, relativa a las condiciones de policía sanitaria que regulan los intercambios intracomunitarios y las importaciones de aves de corral y de huevos para incubar procedentes de países terceros (DO L 303 de 31.10.1990, p. 6); Directiva cuya última modificación la constituye la Decisión 2001/867/CE de la Comisión (DO L 323 de 7.12.2001, p. 29).

ANEXO II

LISTAS DE PAÍSES Y DE TERRITORIOS

PARTE A

Suecia

Irlanda

Reino Unido

PARTE B

Sección 1

Estados distintos de los contemplados en la parte A

Sección 2

Andorra

Islandia

Liechtenstein

Mónaco

Noruega

San Marino

Suiza

Vaticano

PARTE C

Lista de terceros países o partes de territorios contemplados en el artículo 10.

II

(Actos no legislativos)

REGLAMENTOS

REGLAMENTO (UE) N° 52/2012 DE LA COMISIÓN

de 20 de enero de 2012

por el que se modifica el anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo en lo que respecta a la entrada correspondiente a los Estados Unidos en la lista de terceros países y territorios

(Texto pertinente a efectos del EEE)

LA COMISIÓN EUROPEA,

trada correspondiente a los Estados Unidos en la lista de la parte C de su anexo II.

Visto el Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea,

Visto el Reglamento (CE) n° 998/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de mayo de 2003, por el que se aprueban las normas zoonómicas aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial, y se modifica la Directiva 92/65/CEE del Consejo ⁽¹⁾, y, en particular, su artículo 10,

Considerando lo siguiente:

(1) En el Reglamento (CE) n° 998/2003 se establecen las normas zoonómicas aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial y las reglas aplicables al control de tales desplazamientos. Dicho Reglamento se aplica a los desplazamientos sin ánimo comercial, de un Estado miembro a otro o desde terceros países, de animales de compañía de las especies enumeradas en su anexo I.

(2) En la parte C del anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003 se enumeran los terceros países y territorios exentos de rabia y los terceros países y territorios, incluidos los Estados Unidos, con respecto a los cuales el riesgo de que la rabia se propague en la Unión como consecuencia de los desplazamientos sin ánimo comercial de animales de compañía procedentes de ellos no se considera más alto que el asociado a tales desplazamientos entre Estados miembros.

(3) El Reglamento (CE) n° 998/2003, modificado por el Reglamento (CE) n° 18/2006 ⁽²⁾, incluye Guam en la en-

(4) Estados Unidos ha comunicado a la Comisión que también aplica condiciones nacionales a los desplazamientos sin ánimo comercial de animales de las especies contempladas en el anexo I del Reglamento (CE) n° 998/2003 entre los Estados Unidos y Samoa Americana, las Islas Marianas del Norte, Puerto Rico y las Islas Vírgenes de los Estados Unidos.

(5) Procede, por tanto, incluir estos territorios en la entrada correspondiente a los Estados Unidos en la parte C del anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003.

(6) Procede, por tanto, modificar el Reglamento (CE) n° 998/2003 en consecuencia.

(7) Las medidas previstas en el presente Reglamento se ajustan al dictamen del Comité permanente de la cadena alimentaria y de sanidad animal.

HA ADOPTADO EL PRESENTE REGLAMENTO:

Artículo 1

En la parte C del anexo II del Reglamento (CE) n° 998/2003, la entrada correspondiente a los Estados Unidos de América se sustituye por la siguiente:

«US Estados Unidos de América (incluidos AS — Samoa Americana; GU — Guam; MP — Islas Marianas del Norte; PR — Puerto Rico; y VI — Islas Vírgenes de los Estados Unidos)».

⁽¹⁾ DO L 146 de 13.6.2003, p. 1.

⁽²⁾ DO L 4 de 7.1.2006, p. 3.

Artículo 2

El presente Reglamento entrará en vigor el vigésimo día siguiente al de su publicación en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

El presente Reglamento será obligatorio en todos sus elementos y directamente aplicable en cada Estado miembro.

Hecho en Bruselas, el 20 de enero de 2012.

Por la Comisión
El Presidente
José Manuel BARROSO

**DEPARTAMENTO
DE LA PRESIDENCIA****DECRETO LEGISLATIVO**

2/2008, de 15 de abril, por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de protección de los animales.

La disposición final segunda de la Ley 17/2007, de 21 de diciembre, de medidas fiscales y financieras (DOGC núm. 5038, de 31.12.2007), autoriza al Gobierno para que en el plazo de un año, a contar desde la entrada en vigor de esta Ley, refunda en un texto único la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales; la parte vigente de la Ley 3/1988, de 4 de marzo, de protección de los animales, y las modificaciones contenidas en la Ley 12/2006, de 27 de julio, de medidas en materia de medio ambiente y de modificación de las leyes 3/1988 y 22/2003, relativas a la protección de los animales, de la Ley 12/1985, de espacios naturales, de la Ley 9/1995, del acceso motorizado al medio natural, y de la Ley 4/2004, relativa al proceso de adecuación de las actividades con incidencia ambiental, con el encargo de que la refundición comprenda la regularización, la aclaración y la armonización de estas disposiciones.

Haciendo uso de la habilitación legal mencionada, se ha elaborado un Texto refundido de la Ley de protección de los animales que recoge en un texto único la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales, y la parte vigente de la Ley 3/1988, de 4 de marzo, de protección de los animales, con las modificaciones introducidas en las dos leyes por la Ley 12/2006, así como las previsiones de esta última Ley referentes a protección de los animales que no modifican preceptos concretos de las leyes anteriores. Asimismo, al amparo de la habilitación para regularizar, aclarar y armonizar las disposiciones legales objeto de refundición, se ha ajustado la estructura y numeración de los artículos y las remisiones entre artículos, se ha unificado la terminología y se han subsanado defectos de concordancia y de redacción.

En consecuencia, a propuesta del consejero de Medio Ambiente y Vivienda, de acuerdo con el dictamen de la Comisión Jurídica Asesora, y de acuerdo con el Gobierno,

DECRETO:

Artículo único

Se aprueba el Texto refundido de la Ley de protección de los animales, que se publica a continuación.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Se derogan las disposiciones siguientes:

1. La Ley 3/1988, de 4 de marzo, de protección de los animales (DOGC núm. 967, de 18.3.1988), y las modificaciones de esta Ley efectuadas por el capítulo I de la Ley 12/2006, de 27 de julio (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006).
2. La Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales (DOGC núm. 3926, de 16.7.2003), y las modificaciones de esta Ley efectuadas por el capítulo I de la Ley 12/2006, de 27 de julio (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006).
3. El artículo 2.2 y las disposiciones adicionales de la Ley 12/2006, de 27 de julio (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006).

DISPOSICIÓN FINAL

Este Decreto legislativo y el Texto refundido que aprueba entran en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 15 de abril de 2008

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
Presidente de la Generalidad de Cataluña

FRANCESC BALTASAR I ALBESA
Consejero de Medio Ambiente y Vivienda

TEXTO REFUNDIDO
de la ley de protección de los animales.

TÍTULO I

Disposiciones generales y normas generales de protección de los animales

CAPÍTULO I

Disposiciones generales

Artículo 1

Objeto

Esta Ley tiene por objeto establecer las normas generales para la protección y el bienestar de los animales que se hallan de forma permanente o temporal en Cataluña, con independencia del lugar de residencia de las personas propietarias o poseedoras.

Artículo 2

Finalidad y principios

2.1 La finalidad de esta Ley es alcanzar el máximo nivel de protección y bienestar de los animales, y favorecer una responsabilidad más elevada y una conducta más cívica de la ciudadanía en la defensa y la preservación de los animales.

2.2 Los animales son seres vivos dotados de sensibilidad física y psíquica, así como de movimiento voluntario, y deben recibir el trato que, atendiendo básicamente a sus necesidades etológicas, procure su bienestar.

2.3 Nadie debe provocar sufrimientos o maltratos a los animales o causarles estados de ansiedad o miedo.

2.4 Los animales de compañía no pueden ser objeto de embargo en ningún procedimiento judicial.

Artículo 3

Definiciones

A efectos de esta Ley, se entiende por:

a) Animal doméstico: el que pertenece a especies que habitualmente se crían, se reproducen y conviven con personas y que no pertenecen a la fauna salvaje. Tienen también esta consideración los animales que se crían para la producción de carne, piel o algún otro producto útil para el ser humano, los animales de carga y los que trabajan en la agricultura.

b) Animal de compañía: animal doméstico que las personas mantienen generalmente en el hogar para obtener compañía. A los efectos de esta Ley, disfrutan siempre de esta consideración los perros, los gatos y los hurones.

c) Fauna salvaje autóctona: fauna que comprende a las especies animales originarias de Cataluña o del resto del Estado español, y las que hibernan o están de paso. Comprende también a las especies de peces y animales marinos de las costas catalanas.

d) Fauna salvaje no autóctona: fauna que comprende a las especies animales originarias de fuera del Estado español.

e) Animal de compañía exótico: animal de la fauna salvaje no autóctona que de manera individual depende de los humanos, convive con ellos y ha asumido la costumbre del cautiverio.

f) Animal asilvestrado: animal de compañía que pierde las condiciones que lo hacen apto para la convivencia con las personas.

g) Animal abandonado: animal de compañía que no va acompañado de persona alguna ni lleva identificación alguna de su origen o de la persona que es su propietaria o poseedora. También tienen la consideración de abandonados los casos establecidos por el artículo 17.3.

h) Animal salvaje urbano: animal salvaje que vive compartiendo territorio geográfico con las personas, referido al núcleo urbano de ciudades y pueblos, y que pertenece a las siguientes especies: paloma bravía (*Columba livia*), gaviota patiamarilla (*Larus cachinnans*), estornino (*Sturnus unicolor* y *S. vulgaris*), especies de fauna salvaje no autóctona y otras que se determinarán por vía reglamentaria.

i) Núcleo zoológico: las agrupaciones zoológicas para la exhibición de animales, las instalaciones para el mantenimiento de animales de compañía, los establecimientos de venta y los centros de cría de animales, los centros de recogida de animales, el domicilio de los particulares donde se efectúan ventas u otras transacciones con animales y los de similares características que se determinen por vía reglamentaria. Quedan excluidas las instalaciones que alojan a animales que se crían para la producción de carne, de piel o de algún otro producto útil para el ser humano, los animales de carga y los que trabajan en la agricultura.

j) Instalación para el mantenimiento de animales de compañía: establecimiento donde se guarda y cuida a los animales de compañía, como las residencias, las escuelas de adiestramiento, las perreras deportivas y de caza y los centros de importación de animales.

k) Centro de cría de animales: instalación que destina las crías a la venta o cesión posterior con independencia de su número, ya sea directamente al público en general, a establecimientos de venta o a otros.

l) Asociación de protección y defensa de los animales: entidad sin afán de lucro legalmente constituida que tiene entre sus objetivos o finalidades amparar y proteger a los animales.

m) Animales de competición o carrera: animales que se destinan a competiciones y carreras donde se efectúan apuestas sin distinción de las modalidades que asuman, principalmente los perros y los caballos.

n) Animal perdido: animal de compañía que lleva identificación de su origen o de la persona que es su propietaria y que no va acompañado de ninguna persona.

CAPÍTULO II

Normas generales de protección de los animales

Artículo 4

Obligaciones de las personas propietarias y poseedoras de animales

4.1 Las personas propietarias y las poseedoras de animales deben mantenerlos en buenas condiciones higiénico-sanitarias, de bienestar y de seguridad, de acuerdo con las características de cada especie.

4.2 La persona poseedora de un animal debe prestarle la atención veterinaria básica para garantizar su salud.

Artículo 5

Prohibiciones

Quedan prohibidas las actuaciones siguientes respecto a los animales:

a) Maltratarlos, agredirlos físicamente o someterlos a cualquier otra práctica que les produzca sufrimientos o daños físicos o psicológicos.

b) Suministrarles sustancias que puedan causarles alteraciones de la salud o del comportamiento, excepto en los casos amparados por la normativa vigente o por prescripción veterinaria.

c) Abandonarlos.

d) Mantenerlos en instalaciones indebidas desde el punto de vista higiénico-sanitario, de bienestar y de seguridad del animal.

- e) Practicarles mutilaciones, extirparles uñas, cuerdas vocales u otras partes u órganos, salvo las intervenciones efectuadas con asistencia veterinaria en caso de necesidad terapéutica, para garantizar su salud o para limitar o anular su capacidad reproductiva. Por motivos científicos o de manejo, se podrán realizar dichas intervenciones previa autorización de la autoridad competente.
- f) No facilitarles la suficiente alimentación.
- g) Hacer donación de un animal como premio, recompensa, gratificación o regalo de compensación por otras adquisiciones de naturaleza diferente a la transacción onerosa de animales.
- h) Venderlos a personas menores de dieciséis años y a personas incapacitadas sin la autorización de quienes tienen su potestad o su custodia.
- i) Comerciar con ellos fuera de los certámenes u otras concentraciones de animales vivos y establecimientos de venta y de cría autorizados, salvo las transacciones entre las personas particulares cuando se limiten a sus animales de compañía, no tengan afán de lucro y se garantice el bienestar del animal.
- j) Exhibirlos de forma ambulante como reclamo.
- k) Someterlos a trabajos inadecuados respecto a las características de los animales y a las condiciones higiénico-sanitarias.
- l) Mantenerlos atados durante la mayor parte del día o limitarles de forma duradera el movimiento que les es necesario.
- m) Mantenerlos en locales públicos o privados en condiciones de calidad ambiental, luminosidad, ruido, humos y similares que les puedan afectar tanto física como psicológicamente.
- n) Matarlos por juego o perversidad o torturarlos.

Artículo 6

Prohibición de peleas de animales y otras actividades

6.1 Se prohíbe el uso de animales en peleas y en espectáculos u otras actividades si les pueden ocasionar sufrimiento o pueden ser objeto de burlas o tratamientos antinaturales, o bien si pueden herir la sensibilidad de las personas que los contemplan, tales como los siguientes:

- a) Peleas de perros.
- b) Peleas de gallos.
- c) Matanzas públicas de animales.
- d) Atracciones feriales giratorias con animales vivos atados y otras asimilables.
- e) Tiro al pichón y otras prácticas asimilables.

6.2 Quedan excluidas de estas prohibiciones:

- a) La fiesta de los toros en las localidades donde, en la fecha de entrada en vigor de la Ley 3/1988, de 4 de marzo, de protección de los animales, hubiera plazas construidas para su celebración, a las que se debe prohibir el acceso a las personas menores de catorce años.
- b) Las fiestas con novillos sin muerte del animal (correbaus) en las fechas y localidades donde tradicionalmente se celebran. En estos casos, está prohibido inferir daños a los animales.

6.3 Se prohíbe matar, maltratar, causar daños o estrés a los animales utilizados en producciones cinematográficas, televisivas, artísticas o publicitarias, de modo que el derecho a la producción y la creación artísticas, cuando se desarrolle dentro de un espectáculo, queda sujeto a las normas de policía de espectáculos, tales como pueden ser la previa autorización administrativa. La difusión audiovisual de este tipo de producciones queda restringida a horarios en que no puedan ser observadas por menores y herir su sensibilidad.

Artículo 7

Certámenes

Los certámenes, las actividades deportivas con participación de animales y otras concentraciones de animales vivos deben cumplir la normativa vigente, en especial

la relativa a condiciones higiénico-sanitarias, de protección y de seguridad de los animales.

Artículo 8

Traslado de animales

8.1 Los animales deben disponer de un espacio suficiente que permita, como mínimo, que puedan levantarse y tumbarse si se les traslada de un lugar a otro. Los medios de transporte o los embalajes deben ser concebidos para proteger a los animales de la intemperie y de las diferencias climáticas fuertes.

8.2 Los animales deben ser abrevados durante el transporte y deben recibir una alimentación apropiada a intervalos convenientes según lo que se establezca por vía reglamentaria.

8.3 En la carga y descarga de los animales, se debe utilizar un equipo adecuado para evitarles daños o sufrimientos.

Artículo 9

Control de poblaciones de animales

9.1 Se pueden efectuar controles específicos de poblaciones de animales considerados perjudiciales o nocivos, siempre que no se trate de ejemplares de especies protegidas. Las prácticas destinadas a la protección de las cosechas no deben implicar en caso alguno la destrucción en masa de animales no nocivos ni ejemplares de especies protegidas. No obstante, el departamento competente en materia de medio ambiente puede autorizar motivadamente y de manera excepcional la captura o el control de ejemplares de especies protegidas cuando no haya ningún otro método para evitar los daños.

9.2 Se prohíbe el uso de colas o sustancias pegajosas como método para controlar animales vertebrados, excepto el uso del muérdago, previa autorización del departamento competente en materia de medio ambiente, para la captura de pequeñas cantidades de aves, en condiciones estrictamente controladas y de modo selectiva. Se deben determinar por reglamento las especies de aves susceptibles de captura y las condiciones y requisitos aplicables. Excepcionalmente, se pueden utilizar sustancias pegajosas para el control de plagas de roedores si por motivos sanitarios, de seguridad o de urgencia se justifica su necesidad y siempre que dicha actividad no pueda afectar a especie protegida alguna ni al medio natural. Esta actividad sólo puede ser llevada a cabo por personal profesional, en lugares cerrados y adoptando las medidas adecuadas para evitar al máximo el sufrimiento del animal.

Artículo 10

Filmación de escenas ficticias de crueldad

La filmación, en el ámbito territorial de Cataluña, para el cine, la televisión u otros medios de difusión, que reproduzca escenas ficticias de crueldad, maltrato o sufrimiento de animales requiere la autorización previa de la Administración competente, con el fin de garantizar que el daño sea simulado y los productos y los medios utilizados no provoquen perjuicio alguno al animal. El medio de difusión debe hacer constar que las situaciones son ficticias y hacer constar el número de autorización.

Artículo 11

Sacrificio y esterilización de animales

11.1 El sacrificio de animales se debe efectuar, en la medida en que sea técnicamente posible, de manera instantánea, indolora y previo aturdimiento del animal, de acuerdo con las condiciones y los métodos que se establezcan por vía reglamentaria.

11.2 Se prohíbe el sacrificio de gatos, perros y hurones en las instalaciones para el mantenimiento de animales de compañía, y en los núcleos zoológicos en general, excepto por los motivos humanitarios y sanitarios que se establezcan por vía reglamentaria.

11.3 Los animales de compañía que son objeto de comercialización o transacción deben ser esterilizados, excepto en los casos que se establezcan por reglamento. El reglamento también debe regular cómo deben ser los procedimientos de esterilización para que tengan los mínimos efectos fisiológicos y de comportamiento en el animal.

11.4 El sacrificio de los animales y la esterilización de los animales de compañía deben ser efectuados siempre bajo control veterinario.

Artículo 12

Responsabilidad de las personas poseedoras de animales

12.1 La persona poseedora de un animal, sin perjuicio de la responsabilidad subsidiaria de la persona propietaria, es responsable de los daños, perjuicios y molestias que ocasione a las personas, a otros animales, a las cosas, a las vías y espacios públicos y al medio natural en general, de acuerdo con lo que establece la legislación civil aplicable.

12.2 La persona poseedora de animales salvajes o de animales de compañía exóticos cuya tenencia está permitida y que, por sus características, puedan causar daños a las personas, a otros animales, a las cosas, a las vías y los espacios públicos o al medio natural debe mantenerlos en cautividad de manera que se garanticen las medidas de seguridad necesarias. Asimismo, no puede exhibirlos ni pasearlos por las vías y los espacios públicos y debe tener suscrita una póliza de seguro de responsabilidad civil.

12.3 La persona poseedora de animales está obligada a evitar su huida, tanto de los ejemplares como de sus crías.

12.4 Las personas que, en virtud de una autorización excepcional del departamento competente en materia de medio ambiente, puedan capturar de la naturaleza y ser poseedoras de ejemplares pertenecientes a una especie de fauna salvaje autóctona, lo son en condición de depositarias. Estos animales pueden ser tanto confiscados como recuperados por el departamento competente en materia de medio ambiente y, si procede, liberados, sin que la persona poseedora pueda reclamar ningún tipo de derecho o de indemnización. En ningún caso estos ejemplares pueden ser objeto de transacción.

TÍTULO II

De la posesión de animales

CAPÍTULO I

Normas generales

Artículo 13

Tratamientos sanitarios y comportamentales

13.1 Las administraciones competentes pueden ordenar, por razones de sanidad animal o de salud pública, la vacunación o el tratamiento obligatorio de enfermedades de los animales.

13.2 Los veterinarios que lleven a cabo vacunaciones y tratamientos de carácter obligatorio deben llevar un archivo con la ficha clínica de los animales atendidos, que debe estar a disposición de las administraciones que lo requieran para llevar a cabo actuaciones dentro de su ámbito competencial. Los veterinarios deben informar a la persona propietaria o poseedora de la obligatoriedad de identificar su animal en caso de que pertenezca a una especie de identificación obligatoria y no esté identificado, así como de la obligatoriedad de registrarlo en el censo del municipio donde reside habitualmente el animal o en el Registro general de animales de compañía.

Artículo 14

Registro general de animales de compañía y censos municipales

14.1 Se crea el Registro general de animales de compañía, que es gestionado por el departamento competente en materia de medio ambiente. El Registro general

es único y está constituido por el conjunto de datos de identificación de los censos municipales de animales de compañía que establece el apartado 2.

14.2 Los ayuntamientos deben llevar un censo municipal de animales de compañía en el que se deben inscribir los perros, los gatos y los hurones que residen de manera habitual en el municipio. En el censo, deben constar los datos de identificación del animal, los datos de la persona poseedora o propietaria y los otros datos que se establezcan por reglamento.

14.3 La persona propietaria o poseedora de un perro, un gato o un hurón tiene un plazo de tres meses desde el nacimiento del animal o de treinta días desde la fecha de adquisición del animal, el cambio de residencia, la muerte del animal o la modificación de otros datos incluidos en el censo para comunicarlo al censo municipal o al Registro general. Previamente a la inscripción del animal en el censo municipal o en el Registro general, es necesario haber llevado a cabo su identificación de acuerdo con lo que prevé el artículo 15.1.

14.4 Los censos municipales y el Registro general se elaboran siguiendo criterios de compatibilidad informática de acuerdo con las directrices elaboradas por el departamento competente en materia de medio ambiente.

14.5 El departamento competente en materia de medio ambiente establece un sistema informático de gestión única del Registro general compatible con los censos municipales y con los de las instituciones privadas que lo soliciten. Este sistema informático se debe regir por los principios de eficiencia, eficacia, unidad, coordinación, gestión ordenada y servicio público, y se debe facilitar su gestión a las administraciones locales.

14.6 El Registro general de animales de compañía puede ser gestionado directamente por el departamento competente en materia de medio ambiente o bien mediante el encargo de gestión, de acuerdo con las condiciones y los requisitos establecidos por la legislación vigente.

14.7 Los perros, los gatos y los hurones deben llevar de una manera permanente por los espacios o las vías públicas una placa identificadora o cualquier otro medio adaptado al collar en que deben constar el nombre del animal y los datos de la persona que es su poseedora o propietaria.

14.8 Las personas propietarias o poseedoras de animales de compañía están obligadas a comunicar la desaparición del animal al ayuntamiento donde esté censado en un plazo de cuarenta y ocho horas, de manera que quede constancia.

14.9 El Registro general de animales de compañía es público y puede ser accedido por todo aquel que lo solicite, de acuerdo con el procedimiento y los criterios establecidos en la legislación sobre el procedimiento administrativo y en la normativa sobre protección de datos.

Artículo 15 *Identificación*

15.1 Los perros, los gatos y los hurones deben ser identificados mediante:

a) Una identificación electrónica con la implantación de un microchip homologado.

b) Otros sistemas que se puedan establecer por vía reglamentaria.

15.2 La persona o la entidad responsable de la identificación del animal debe entregar a la persona poseedora del animal un documento acreditativo en que consten los datos de la identificación establecidos por el artículo 14.2. Asimismo, debe comunicar los datos de la identificación al Registro general de animales de compañía en el plazo de veinte días, a contar desde la identificación.

15.3 Las personas propietarias o poseedoras de animales de compañía que provengan de otras comunidades autónomas o de fuera del Estado y que se conviertan en residentes en Cataluña deben validar su identificación y registrarlos de acuerdo con el procedimiento que se establezca por reglamento.

15.4 La identificación de los perros, los gatos y los hurones constituye un requisito previo y obligatorio para efectuar cualquier transacción del animal y debe constar en cualquier documento que haga referencia a dicho animal. Cualquier transacción

llevada a cabo sin que conste la identificación del animal es nula y se tiene por no efectuada. La nulidad de la transacción no exime a la persona poseedora de las responsabilidades que le puedan corresponder.

15.5 Se debe establecer por reglamento la necesidad de identificar obligatoriamente a otras especies de animales por razón de su protección, por razones de seguridad de las personas o bienes o por razones ambientales o de control sanitario.

CAPÍTULO II

Abandono y pérdida de animales de compañía y centros de recogida

Artículo 16

Recogida de animales

16.1 Corresponde a los ayuntamientos recoger y controlar a los animales abandonados, perdidos o asilvestrados, y controlar a los animales salvajes urbanos.

16.2 Los ayuntamientos pueden delegar la responsabilidad a que hace referencia el apartado 1 a los entes locales supramunicipales, siempre bajo el principio de la mejora en la eficiencia del servicio y bajo la aplicación de los preceptos de esta Ley.

16.3 Los ayuntamientos deben disponer de centros de recogida de animales abandonados o perdidos adecuados y con capacidad suficiente para el municipio, o convenir la realización de este servicio con entes locales supramunicipales o con otros municipios.

16.4 En la prestación del servicio de recogida de animales abandonados o perdidos, los ayuntamientos o los entes locales supramunicipales, sin perjuicio de su responsabilidad en el cumplimiento de la normativa aplicable, pueden concertar la ejecución con entidades externas, preferentemente con asociaciones de protección y defensa de los animales legalmente constituidas o con empresas especializadas de control y recogida de animales de compañía.

16.5 El personal que trabaje en los centros de recogida de animales de compañía y que lleve a cabo tareas de recogida o manipulación de dichos animales debe haber asistido a un curso de cuidador o cuidadora de animales, cuyas características y contenido deben ser establecidos por reglamento.

16.6 Los ayuntamientos o los entes locales supramunicipales, por sí mismos o mediante asociaciones de protección y defensa de los animales colaboradoras del departamento competente en materia de medio ambiente, de acuerdo con lo previsto en el artículo 20, deben confiscar los animales de compañía si hay indicios de que se les maltrata o tortura, si presentan síntomas de agresiones físicas, desnutrición o atención veterinaria deficiente o si permanecen en instalaciones indebidas.

Artículo 17

Recuperación de animales

17.1 El ayuntamiento o, si procede, el ente local supramunicipal correspondiente deben hacerse cargo de los animales abandonados o perdidos hasta que sean recuperados, cedidos o, si procede, sacrificados según lo que establece el artículo 11.2.

17.2 El plazo para recuperar un animal sin identificación es de veinte días. El animal se debe entregar con la identificación correspondiente y previo pago de todos los gastos originados.

17.3 Si el animal lleva identificación, el ayuntamiento o, si procede, el ente supramunicipal correspondiente debe notificar a la persona propietaria o poseedora que tiene un plazo de veinte días para recuperarlo y abonar previamente todos los gastos originados. Transcurrido dicho plazo, si la persona propietaria o poseedora no ha recogido al animal, éste se considera abandonado y puede ser cedido, acogido temporalmente o adoptado, efectos que deben haber sido advertidos en la notificación mencionada.

Artículo 18

Acogida de animales

18.1 Los centros de recogida de animales abandonados o perdidos deben aten-

der a las peticiones de acogimiento de animales de compañía, las cuales se deben formular por escrito.

18.2 La acogida de los animales de compañía se debe ajustar a los requerimientos siguientes:

- a) Los animales deben ser identificados previamente a la acogida.
- b) Los animales deben ser desparasitados, vacunados y esterilizados de acuerdo con lo previsto en el artículo 11.3, para garantizar unas condiciones sanitarias correctas.
- c) Se debe entregar un documento donde consten las características y las necesidades higiénico-sanitarias, etológicas y de bienestar del animal.
- d) Cada centro debe llevar el libro de registro mencionado en el artículo 21.b) con los datos de cada animal que ingresa, de las circunstancias de captura, hallazgo o entrega, de la persona que ha sido propietaria, si fuera conocida, así como de los datos del animal. La especificación de los datos que deben constar en el Registro se debe establecer por vía reglamentaria.

18.3 Los centros de recogida de animales abandonados deben disponer de las correspondientes medidas de seguridad para garantizar la integridad física y psíquica de los animales, evitar su huida y limitar el número de animales que convivan en grupos para evitar peleas y la propagación de enfermedades infecto-contagiosas. Se deben fijar por reglamento los requisitos que dichos centros deben reunir para cumplir lo que establece esta Ley. El control de los requisitos previstos en este apartado corresponde a los ayuntamientos tanto en sus centros propios como en los centros concertados.

Artículo 19

Captura de perros, gatos y hurones asilvestrados

19.1 Corresponde a los ayuntamientos la captura en vivo de perros, gatos y hurones asilvestrados por métodos de inmovilización a distancia.

19.2 En los casos en que la captura por inmovilización no sea posible, el departamento competente en materia de medio ambiente debe autorizar excepcionalmente el uso de armas de fuego y debe determinar quién debe utilizar este sistema de captura excepcional.

TÍTULO III

De las asociaciones de protección y defensa de los animales

Artículo 20

Asociaciones de protección y defensa de los animales

20.1 Las asociaciones de protección y defensa de los animales se deben inscribir en el Registro de asociaciones de protección y defensa de los animales del departamento competente en materia de medio ambiente para obtener el título de entidad colaboradora.

20.2 El departamento competente en materia de medio ambiente puede convenir, en los términos previstos por la normativa vigente, con las asociaciones de protección y defensa de los animales el cumplimiento de tareas en relación con la protección y la defensa de los animales.

20.3 El departamento competente en materia de medio ambiente puede establecer ayudas para las asociaciones que han obtenido el título de entidades colaboradoras, destinadas a las actividades que lleven a cabo con relación a la protección y la defensa de los animales, especialmente para la ejecución de programas de adopción de animales de compañía en familias cualificadas, para la promoción de campañas y programas de esterilización de perros, gatos y hurones, así como para la promoción de campañas de sensibilización de la ciudadanía.

20.4 Las asociaciones a que hace referencia el apartado 3 de este artículo tienen la consideración de interesadas en los procedimientos sancionadores establecidos por esta Ley, en los casos en que hayan formulado la denuncia correspondiente o

hayan formalizado la comparecencia en el expediente sancionador, sin perjuicio de la privacidad de los datos de carácter personal.

TÍTULO IV

De los núcleos zoológicos

CAPÍTULO I

Disposiciones generales

Artículo 21

Requisitos de funcionamiento

Los núcleos zoológicos deben cumplir los requisitos siguientes:

- a) Inscribirse en el Registro de núcleos zoológicos del departamento competente en materia de medio ambiente.
- b) Llevar un libro de registro oficial, tramitado por la Administración competente, en el que se recojan de forma actualizada los datos relativos a la entrada y la salida de los animales y los datos de su identificación.
- c) Disponer de las condiciones higiénico-sanitarias y de bienestar adecuadas a las necesidades de los animales, en los términos establecidos por la normativa vigente. En especial, deben tener instalaciones adecuadas para evitar el contagio en los casos de enfermedad, o para tener a los animales, si procede, en periodos de cuarentena.
- d) Tener en lugar visible la acreditación de su inscripción en el Registro de núcleos zoológicos, cuando se trate de establecimientos de acceso público.
- e) Contar con las medidas de seguridad necesarias para evitar la huida de los animales y los daños a personas, animales, cosas, vías y espacios públicos y al medio ambiente, y para evitar daños o ataques a los animales.
- f) Disponer de un servicio veterinario, encargado de velar por la salud y el bienestar de los animales.
- g) Tener a disposición de la Administración competente toda la documentación referida a los animales emplazados en el núcleo de acuerdo con la legalidad vigente.
- h) Vigilar que los animales se adapten a la nueva situación, que no presenten problemas de alimentación ni se dé ninguna otra circunstancia que les pueda provocar daños, y ser los responsables de tomar las medidas adecuadas en cada caso.

Artículo 22

Animales utilizados en competiciones, carreras y apuestas

22.1 Los animales de competición o carrera y los animales criados, importados y entrenados para las carreras, en Cataluña deben ser tratados en los canódromos, en los hipódromos y fuera de estas instalaciones de acuerdo con los principios generales establecidos por esta Ley.

22.2 No pueden participar en competiciones y carreras en las que se efectúan apuestas los animales que no estén identificados y registrados en el Registro de animales de competición del departamento competente en materia de medio ambiente.

22.3 Las instalaciones previstas en el apartado 1 deben tener los medios para obtener las pruebas necesarias para realizar los controles antidopaje con el fin de determinar si los animales que participan en las carreras han tomado medicamentos u otras sustancias que les pueden afectar de forma artificial al organismo.

22.4 El departamento competente en materia de medio ambiente debe considerar al último propietario o propietaria registrado como la persona responsable del bienestar de los animales utilizados en las carreras. Dicho propietario o propietaria debe concertar los acuerdos adecuados para garantizar el retiro digno del animal, incluyendo la participación en programas de adopción como animal de compañía.

CAPÍTULO II

Instalaciones para el mantenimiento de animales de compañía

Artículo 23

Requisitos mínimos

Las instalaciones o los centros para el mantenimiento de animales de compañía deben llevar el libro de registro a que se refiere el artículo 21.b), en el que deben constar los datos identificadores de cada animal que entra y de la persona que es su propietaria o poseedora. Dicho libro debe estar a disposición de las administraciones competentes.

CAPÍTULO III

Establecimientos de venta de animales y centros de cría de animales

Artículo 24

Requisitos

24.1 Los establecimientos de venta de animales y los centros de cría de animales deben cumplir los requisitos de funcionamiento siguientes:

- a) Estar inscrito en el Registro de núcleos zoológicos.
- b) Llevar el libro de registro regulado por el artículo 21.b), y tenerlo a disposición de la Administración competente, que debe incluir los datos relativos al origen, la identificación y el destino de los animales.
- c) Vender a los animales desparasitados, sin síntomas aparentes de patologías psíquicas o físicas y sin que sufran, ni los animales que se venden ni sus progenitores, enfermedades hereditarias diagnosticables. Además, los animales de compañía se deben vender esterilizados, de acuerdo con lo previsto en el artículo 11.3, y se deben vender identificados los animales para los que la identificación es obligatoria de acuerdo con el artículo 15.
- d) Disponer de un servicio veterinario propio o de un asesoramiento veterinario exterior, que debe constar en el libro de registro.
- e) Mantener a los animales en un lugar adecuado dentro del establecimiento y no exhibirlos en los escaparates de las tiendas. Estos animales deben ser alojados, abrevados y alimentados correctamente. Los perros, los gatos y los hurones deben estar identificados, así como los otros ejemplares de especies cuya identificación sea obligatoria.

f) Entregar, en las ventas de animales, un documento en que se debe hacer constar la identificación de la especie, el número de identificación del animal, si procede, y el núcleo zoológico. En el caso de las ventas a particulares, se debe entregar también un documento de información sobre las características de cada animal, sus necesidades, los consejos de educación y las condiciones de mantenimiento, sanitarias y de bienestar necesarias, avaladas por un colegio de veterinarios o de biólogos.

24.2 La actuación de estos centros se debe ajustar a los siguientes requerimientos:

- a) Para cualquier transacción de animales por medio de revistas de reclamo, publicaciones asimilables y otros sistemas de difusión, se debe incluir en el anuncio el número de registro del núcleo zoológico del centro vendedor o donante.
- b) Las personas profesionales que trabajen en establecimientos de venta, cría o importación de animales y que tengan que manipularlos deben haber asistido a un curso de cuidador o cuidadora de animales.
- c) Los cachorros importados o criados para ser vendidos como animales de compañía no pueden ser separados de su madre antes del momento de destete recomendado para cada especie.

24.3 Se prohíbe la instalación, en todo el territorio de Cataluña, de granjas, centros de cría o centros de suministro de primates que tengan como objeto su reproducción o comercialización para experimentación animal.

Artículo 25

Disposiciones especiales para los establecimientos que comercializan animales de compañía exóticos

Los establecimientos que comercializan animales de compañía exóticos deben cumplir, además de los requisitos establecidos por el artículo 24, las disposiciones siguientes:

- a) El vendedor o la vendedora de los animales debe conocer el nombre científico de cada especie que comercializa y la legislación aplicable a cada una, y debe informar al comprador o la compradora de la prohibición de liberar ejemplares de especies no autóctonas.
- b) La factura de venta debe incluir, si procede, el número CITES, o lo que determine la normativa europea, de cada ejemplar vendido.
- c) Las informaciones escritas a que se refiere el artículo 24.1.f) deben incluir las especificaciones relativas a la especie del ejemplar vendido, el tamaño de adulto y la posibilidad de transmisión de zoonosis.

TÍTULO V

Fauna salvaje autóctona y no autóctona

CAPÍTULO I

Normas generales

Artículo 26

Regulación

La protección de la fauna salvaje autóctona y no autóctona se rige por lo que establecen los tratados y los convenios internacionales, la normativa estatal y la comunitaria, esta Ley y las disposiciones que la desarrollan.

Artículo 27

Fauna salvaje no autóctona

27.1 Las personas propietarias o poseedoras de animales que pertenecen a las especies de fauna salvaje no autóctona que se determinen por reglamento deben tener la autorización previa del departamento competente en materia de medio ambiente.

27.2 El Gobierno debe determinar las especies de fauna salvaje no autóctona que se deben inscribir en el Registro general de animales de compañía por razones de protección o seguridad de las personas o de protección del medio ambiente.

Artículo 28

Protección de los peces de talla pequeña

28.1 Se prohíben la pesca, el tráfico, la venta y el consumo de peces y de cangrejos de la fauna salvaje autóctona menores de 8 cm de longitud. Para los peces, esta longitud se mide desde la punta de la boca hasta el punto medio de la aleta caudal. Para los cangrejos, la medida se cuenta desde el ojo hasta el extremo de la cola extendida.

28.2 Sin perjuicio de lo que dispone el apartado 1, se puede autorizar por reglamento la pesca de peces menores de 8 cm en los entrenamientos y campeonatos denominados de pesca de minitalla *al coup*, organizados por la Federación Catalana de Pesca Deportiva o por sus entidades federadas, y en la práctica de la modalidad de pesca deportiva con cebo vivo, restringida a las especies denominadas vairón y madrilla.

Artículo 29

Artes prohibidos para la captura de animales

29.1 Se prohíbe la venta y la utilización de redes japonesas. Estos artes sólo pueden ser utilizados con fines científicos, mediante la autorización especial del departamento competente en materia de medio ambiente y bajo los requisitos de precinto identificador que se determinarán por reglamento.

29.2 Se prohíbe la venta y la utilización de todo tipo de trampas tipo cebo y del tipo ballesta para la captura de animales.

29.3 Se prohíbe la utilización de balines, de armas de aire comprimido y de armas de calibre 22 en la práctica de la caza.

CAPÍTULO II

Fauna salvaje autóctona protegida

Artículo 30

Declaración de fauna salvaje autóctona protegida

30.1 Las especies de la fauna salvaje autóctona que incluye el anexo se declaran protegidas en Cataluña.

30.2 El departamento competente en materia de medio ambiente, de acuerdo con el estado de las poblaciones de la fauna salvaje autóctona, puede ampliar la relación de especies protegidas en Cataluña.

30.3 Las especies declaradas anualmente especies protegidas o de caza o pesca prohibidas por las resoluciones que establecen los periodos hábiles de caza y de pesca en el territorio de Cataluña se consideran especies del anexo, con la categoría D, mientras dura la temporada de caza o de pesca, y están sometidas a idéntica protección.

Artículo 31

Áreas de protección de fauna salvaje autóctona

31.1 Con la finalidad de conservar las especies animales, se establecen las siguientes áreas de protección:

- a) Las reservas naturales de fauna salvaje.
- b) Los refugios de fauna salvaje.

31.2 Las reservas naturales de fauna salvaje son áreas limitadas para proteger determinadas especies y/o poblaciones de la fauna salvaje en peligro de extinción. La declaración debe ser otorgada por el departamento competente en materia de medio ambiente, una vez realizada la información pública adecuada. No se puede permitir ninguna actividad que perjudique o pueda perjudicar a la especie o la población para cuya protección se ha efectuado la declaración.

31.3 Los refugios de fauna salvaje son áreas limitadas para preservar la fauna. La declaración debe ser otorgada por el departamento competente en materia de medio ambiente, de oficio o a instancia de las personas propietarias del terreno, previo informe del Consejo de Caza de Cataluña, y, si se trata de terrenos incluidos en áreas privadas de caza, habiendo realizado previamente la información pública adecuada. En los refugios de fauna salvaje está prohibida la caza.

Artículo 32

Planeamiento

Los instrumentos de planeamiento territorial y urbanístico deben asegurar la preservación, el mantenimiento y la recuperación de los biotopos y de los hábitats de las especies protegidas.

Artículo 33

Prohibiciones

33.1 Respecto a las especies de fauna salvaje autóctona protegidas, se prohíbe la caza, la captura, la tenencia, el tráfico o el comercio, la importación y la exhibición pública, tanto de los ejemplares adultos como de sus huevos o crías, así como de partes o restos, salvo los supuestos especificados por reglamento. Esta prohibición afecta tanto a las especies vivas como a las disecadas, y tanto a la especie como a los taxones inferiores.

33.2 Respecto a las especies migratorias, se prohíbe especialmente la perturbación de los espacios de concentración, cría, muda, hibernación y descanso.

Artículo 34

Autorizaciones de captura en vivo

34.1 En condiciones estrictamente controladas, el departamento competente en materia de medio ambiente puede autorizar la captura en vivo con finalidades científicas, culturales, de reproducción en cautividad, de repoblación o de reintroducción en otras zonas de ejemplares adultos de algunas de las especies que detalla el anexo. En casos excepcionales y con las mismas finalidades, se puede autorizar también la recogida de huevos y crías.

34.2 En caso de que no conlleve amenaza para las poblaciones de la especie, se puede autorizar la captura en vivo de ejemplares adultos o la recogida de huevos y crías de las especies que detalla el anexo con la finalidad de reintroducir estas especies en otras áreas de Cataluña. Estas operaciones requieren un informe previo del departamento competente en materia de medio ambiente sobre el estado de la población de aquella especie en Cataluña.

34.3 Excepcionalmente, de acuerdo con lo que se establezca por reglamento, se puede autorizar la captura en vivo, la tenencia y la exhibición pública de machos de pinzón (*Fringilla coelebs*), jilguero (*Carduelis carduelis*), verderón (*Carduelis chloris*) y pardillo (*Carduelis cannabina*) para actividades tradicionales destinadas a concursos de canto, siempre que las actividades mencionadas no conlleven un detrimento para las poblaciones de estas especies. Se prohíbe la captura, la tenencia y la exhibición pública de hembras de las especies mencionadas.

Artículo 35

Caza selectiva temporal

35.1 Sólo si hay que reducir la población animal de una especie protegida, en interés de la protección de otras especies señaladas por el anexo o para prevenir daños importantes a cultivos, rebaños o montes, se puede autorizar la caza selectiva temporal de especies indicadas por el anexo. Esta autorización tiene carácter extraordinario y requiere un informe que demuestre que la operación de caza selectiva que se debe practicar no pone en peligro el nivel de población, la distribución geográfica o la tasa de reproducción de la especie protegida en el conjunto de Cataluña.

35.2 Durante el tiempo que dure la cacería, ésta debe ser controlada por representantes del departamento competente en materia de medio ambiente.

Artículo 36

Captura de aves para cetrería

El departamento competente en materia de medio ambiente debe regular la captura de aves de rapiña para la práctica de la cetrería.

Artículo 37

Entregas a núcleos zoológicos y otros centros

Se faculta al departamento competente en materia de medio ambiente para que entregue a núcleos zoológicos o a otros centros ejemplares vivos irrecuperables para la naturaleza, con finalidades científicas o educativas, o ejemplares disecados o sus partes, de las especies protegidas de la fauna salvaje autóctona recogidas en el anexo de esta Ley, tanto si provienen de decomisos como directamente de la naturaleza.

CAPÍTULO III

De la disecación de especies protegidas

Artículo 38

Autorizaciones de disecación

38.1 En el caso de animales muertos, o de animales heridos que se deben sacrificar al no conseguir que se recuperen, el departamento competente en materia de medio ambiente puede autorizar su disecación y permanencia posterior en centros de carácter científico, cultural o educativo.

38.2 Sólo se puede permitir la disección a los particulares si se demuestra la muerte natural del animal, pero debe contar con la autorización previa del departamento competente en materia de medio ambiente. En ningún caso se puede autorizar la exhibición pública de los ejemplares disecados.

Artículo 39

Libro de registro de actividades de taxidermia

39.1 Todas las instituciones, talleres y personas que practican actividades de taxidermia deben llevar un libro de registro en que deben constar los datos referentes a los ejemplares de la fauna salvaje objeto de disecado total o parcial.

39.2 Este libro de registro, cuyos datos se deben determinar por reglamento, debe estar a disposición del departamento competente en materia de medio ambiente para que lo pueda examinar.

Artículo 40

Registro de talleres de taxidermistas

Se crea el Registro de talleres de taxidermistas, dependiente del departamento competente en materia de medio ambiente. Las condiciones para acceder al mismo se deben fijar por reglamento.

TÍTULO VI

Inspección y vigilancia

Artículo 41

Inspección y vigilancia de los animales de compañía

41.1 *Corresponden a los municipios o bien a los consejos comarcales o a las entidades locales supramunicipales, en caso de que los municipios les hayan cedido las competencias, las siguientes funciones:*

- a) Ejercer la inspección y vigilancia de los animales de compañía.
- b) Establecer un censo municipal de animales de compañía de acuerdo con lo previsto en el artículo 14, que debe estar a disposición de las administraciones y las autoridades competentes.
- c) Recoger y controlar a los animales de compañía abandonados o perdidos y a los animales salvajes urbanos.
- d) Vigilar e inspeccionar los núcleos zoológicos con animales de compañía, especialmente los establecimientos de venta, guarda, recogida y cría, y, si procede, decomisar los animales de compañía.

41.2 Los ayuntamientos y las organizaciones supramunicipales pueden ordenar, previo informe del departamento competente en materia de sanidad animal, aislar o decomisar los animales de compañía si se ha diagnosticado, bajo criterio veterinario, que sufren enfermedades transmisibles a las personas, sea para someterlos a un tratamiento curativo adecuado, sea para sacrificarlos, si es necesario.

41.3 El departamento competente en materia de medio ambiente y el departamento competente en materia de sanidad animal pueden llevar a cabo, cuando concurren circunstancias excepcionales que puedan poner en peligro el medio ambiente o la sanidad animal, tareas de inspección en los núcleos zoológicos y decomisar, si es necesario, los animales de compañía. Se debe dar cuenta de esta actuación al ente local del municipio donde esté el animal de compañía afectado o al núcleo zoológico de que se trate, en un plazo de cuarenta y ocho horas.

Artículo 42

Inspección y vigilancia de la fauna salvaje

Corresponden al departamento competente en materia de medio ambiente y a los cuerpos y fuerzas de seguridad la inspección y la vigilancia de las especies de la fauna salvaje. Esta función se ejerce en colaboración con el departamento

competente en materia de protección de los animales, de acuerdo con la normativa sobre sanidad animal.

Artículo 43

Colaboración con la acción inspectora

Las personas poseedoras de animales y las personas titulares de núcleos zoológicos deben permitir a las autoridades competentes las inspecciones y facilitarles la documentación exigible.

TÍTULO VII

Infracciones y sanciones

CAPÍTULO I

Infracciones

Artículo 44

Clasificación

44.1 Las infracciones de las disposiciones de esta Ley se clasifican en leves, graves o muy graves.

44.2 Son infracciones leves:

- a) Tener en posesión un perro, un gato, un hurón u otros animales que se deben registrar obligatoriamente no inscritos en el Registro general de animales de compañía.
- b) No llevar un archivo con las fichas clínicas de los animales que se deben vacunar o tratar obligatoriamente, de acuerdo con lo que establece esta Ley.
- c) Vender animales de compañía a personas menores de dieciséis años y a personas incapacitadas sin la autorización de quienes tienen su potestad o custodia.
- d) Hacer donación de un animal como premio o recompensa.
- e) Transportar animales incumpliendo los requisitos establecidos por el artículo 8.
- f) No llevar identificados a los gatos, los perros y los hurones y los otros animales que se tengan que identificar de acuerdo con el reglamento, o incumplir los requisitos establecidos por esta Ley y la normativa que la desarrolla en relación con esta identificación.
- g) No poseer, el personal de los núcleos zoológicos que manipule animales, el certificado correspondiente al curso de cuidador o cuidadora de animales, reconocido oficialmente.
- h) Filmar escenas ficticias de crueldad, maltrato o sufrimiento de animales sin previa autorización administrativa.
- i) Usar colas o sustancias pegajosas como método de control de poblaciones de animales vertebrados, con la excepción prevista en el artículo 9.2.
- j) No tener en lugar visible la acreditación de la inscripción en el Registro de núcleos zoológicos.
- k) No tener actualizado el libro de registro oficial establecido para los núcleos zoológicos y para las instituciones, los talleres y las personas que practican actividades de taxidermia.
- l) Exhibir animales en los escaparates de los establecimientos de venta de animales.
- m) Tener especies incluidas en el anexo con la categoría D, así como partes, huevos, crías o productos obtenidos a partir de dichos ejemplares, salvo en los casos reglamentados o autorizados.
- n) Practicar la caza, la captura o el comercio de cualquier ejemplar de especie de fauna vertebrada autóctona no protegida, salvo los supuestos reglamentados.
- o) Hacer exhibición ambulante de animales como reclamo.
- p) Mantener a los animales en instalaciones inadecuadas desde el punto de vista de su bienestar, si no les conlleva un riesgo grave para la salud.

- q) No evitar la huida de animales.
- r) Maltratar animales, si no les produce resultados lesivos.
- s) Suministrar a un animal sustancias que le causen alteraciones leves de la salud o del comportamiento, salvo en los casos amparados por la normativa vigente.
- t) No prestar a los animales la atención veterinaria necesaria para garantizar su salud, si ello no les causa perjuicios graves.
- u) Vender o hacer donación de animales mediante revistas de reclamo o publicaciones asimilables sin la inclusión del número de registro de núcleo zoológico.
- v) No comunicar, la persona propietaria o poseedora, la desaparición de un animal de compañía.
- x) Cualquier otra infracción de las disposiciones de esta Ley o normativa que la desarrolle que no haya sido tipificada de grave o muy grave.

44.3 Son infracciones graves:

- a) Mantener a los animales sin la alimentación necesaria o en instalaciones inadecuadas desde el punto de vista higiénico-sanitario, de bienestar y de seguridad, si les conlleva riesgo grave para la salud.
- b) No tener el libro de registro oficial establecido para los núcleos zoológicos y para las instituciones, los talleres y las personas que practican actividades de taxidermia, o no tenerlo tramitado por la Administración competente.
- c) No vacunar a los animales domésticos de compañía o no aplicarles los tratamientos obligatorios.
- d) Incumplir, los núcleos zoológicos, cualquiera de las condiciones y los requisitos establecidos en el título IV.
- e) Efectuar venta ambulante de animales fuera de mercados, ferias y cualquier otro certamen autorizado.
- f) Vender o hacer donación de animales, los centros de cría de animales, si no han sido inscritos en el Registro de núcleos zoológicos.
- g) Anular el sistema de identificación de los animales sin prescripción ni control veterinarios.
- h) No mantener en cautividad o en las condiciones que por vía reglamentaria se establezcan o exhibir y pasear por las vías y los espacios públicos animales salvajes pertenecientes a especies de comercio permitido que por sus características puedan causar daños a las personas, a los bienes y al medio ambiente.
- i) Practicar tiro al pichón.
- j) Incumplir la obligación de vender animales en las condiciones a que hace referencia el artículo 24.1.c).
- k) No entregar la documentación exigida en toda transacción de animales.
- l) Maltratar o agredir físicamente a los animales si les conlleva consecuencias graves para la salud.
- m) Efectuar matanzas públicas de animales.
- n) Instalar atracciones feriales giratorias con animales vivos atados y otras asimilables.
- o) Hacer un uso no autorizado de animales en espectáculos.
- p) Suministrar sustancias a un animal que le causen alteraciones graves de la salud o del comportamiento, salvo en los casos amparados por la normativa vigente.
- q) Practicar la caza, la captura en vivo, la venta, la tenencia, el tráfico, el comercio y la exhibición pública de animales, así como de partes, de huevos o de crías de ejemplares de especies de la fauna autóctona y no autóctona declaradas protegidas por tratados y convenios internacionales vigentes en el Estado español.
- r) Practicar la caza, la captura en vivo, la venta, la tenencia, el tráfico, el comercio, la exhibición pública y la taxidermia de ejemplares de las especies incluidas en el anexo con la categoría C, así como de partes, huevos, crías o productos obtenidos a partir de estos ejemplares.
- r bis) Practicar la caza, la captura en vivo, el comercio, la exhibición pública y la taxidermia de ejemplares de las especies incluidas en el anexo con la categoría D,

así como de partes, huevos, crías o productos obtenidos a partir de estos ejemplares, salvo en los casos reglamentados o autorizados.

- s) No estar inscrito en el Registro de núcleos zoológicos.
 - t) Oponer resistencia a la función inspectora u obstaculizar la inspección de instalaciones que alojen animales.
 - u) No prestar a los animales la atención veterinaria necesaria para garantizar su salud.
 - v) Abandonar animales, si se ha realizado en unas circunstancias que no conlleven ningún riesgo para el animal.
 - w) Cazar en espacios declarados reservas naturales de fauna salvaje donde la caza está prohibida y en refugios de fauna salvaje, salvo en los casos autorizados por el departamento competente en materia de medio ambiente.
 - x) Incumplir las obligaciones establecidas por el artículo 22.4 de procurar el bienestar de los animales utilizados en carreras una vez finalizada su participación en dichas carreras.
 - y) Participar en competiciones y carreras en las cuales se efectúan apuestas sobre animales que no están identificados y registrados en el Registro de animales de competición.
 - y bis) Poseer o utilizar artes de caza o captura prohibidas, o comerciar con ellas, especificadas en el anexo 3 del Real decreto 1095/1989, de 8 de septiembre, por el que se declaran las especies de caza y pesca y se establecen las normas para su protección, o bien en la norma que lo sustituya, salvo en los casos reglamentados o autorizados.
 - z) Reincidir en la comisión de infracciones leves durante el último año.
 - z bis) Incumplir la obligatoriedad de esterilizar a los animales de compañía en los supuestos determinados legalmente.
- 44.4 Son infracciones muy graves:
- a) Maltratar o agredir físicamente a los animales, si ello conlleva consecuencias muy graves para su salud.
 - b) Sacrificar a gatos, perros y hurones fuera de los casos mencionados por el artículo 11.2.
 - c) Abandonar animales, si se ha realizado en unas circunstancias que les puedan conllevar daños graves.
 - d) Capturar a perros, gatos y hurones asilvestrados mediante el uso de armas de fuego sin la autorización correspondiente del departamento competente en materia de medio ambiente.
 - e) No evitar la huida de animales de especies de fauna salvaje no autóctona, de animales de compañía exóticos o de híbridos de manera que pueda conllevar una alteración ecológica grave.
 - f) Esterilizar animales, practicar mutilaciones a animales y sacrificar animales sin control veterinario o en contra de las condiciones y los requisitos establecidos por esta Ley.
 - g) Organizar peleas de perros, de gallos u otros animales, así como participar en ese tipo de actos.
 - h) Mantener a los animales sin la alimentación necesaria o en instalaciones inadecuadas desde el punto de vista higiénico-sanitario y de bienestar, si los perjuicios a los animales son muy graves.
 - i) Practicar la caza, la captura en vivo, la venta, la tenencia, el tráfico, el comercio y la exhibición pública de animales o de sus huevos y crías de ejemplares de especies de la fauna salvaje autóctona y de la no autóctona declaradas altamente protegidas o en peligro de extinción por tratados y convenios internacionales vigentes en el Estado español.
 - j) Practicar la caza, la captura en vivo, la venta, la tenencia, el tráfico, el comercio, la exhibición pública y la taxidermia de ejemplares de las especies incluidas en el anexo con las categorías A y B, así como de partes, huevos y crías de estos ejemplares.
 - k) Reincidir en la comisión de infracciones graves durante el último año.

CAPÍTULO II *Sanciones*

Artículo 45

Multas, decomiso y cierre de instalaciones

45.1 Las infracciones cometidas contra esta Ley se sancionan con multas de hasta 20.000 euros.

45.2 La imposición de la multa puede conllevar el decomiso de los animales objeto de la infracción, sin perjuicio de la aplicación del decomiso preventivo que se puede determinar a criterio de la autoridad actuante en el momento de levantar el acta de inspección o interponer la denuncia. La imposición de la multa también conlleva, en todos los casos, el decomiso de las artes de caza o captura y de los instrumentos con que se ha llevado a cabo, los cuales pueden ser devueltos a la persona propietaria una vez abonada la sanción, a menos que se trate de artes de caza o captura prohibidas.

45.3 La comisión de las infracciones muy graves o la reiteración en las infracciones graves puede conllevar el cierre temporal de las instalaciones, los locales o los establecimientos respectivos, con la correspondiente anotación en el Registro de núcleos zoológicos, así como la inhabilitación para la tenencia de animales por un periodo de dos meses a cinco años.

45.4 El incumplimiento de alguna de las normativas o condiciones de una autorización excepcional para la captura o la posesión de un animal de una especie de fauna autóctona puede conllevar la retirada cautelar *in situ* e inmediata de dicha autorización por los agentes de la autoridad.

45.5 Las personas que disponen de dichas autorizaciones excepcionales, en el caso de ser sancionadas por el incumplimiento de algunos de sus términos o normativas en esta materia, deben ser inhabilitadas para la actividad a que hace referencia el apartado 4 por un periodo de uno a cinco años.

Artículo 46

Cuantía de las multas

46.1 Las infracciones leves se sancionan con una multa de 100 euros hasta 400 euros; las graves, con una multa de 401 euros hasta 2.000 euros, y las muy graves, con una multa de 2.001 euros hasta 20.000 euros.

46.2 En la imposición de las sanciones se deben tener en cuenta, para graduar la cuantía de las multas y la imposición de las sanciones accesorias, los criterios siguientes:

- a) La trascendencia social y el perjuicio causado por la infracción cometida.
- b) El ánimo de lucro ilícito y la cuantía del beneficio obtenido en la comisión de la infracción.
- c) La reiteración o la reincidencia en la comisión de infracciones.
- d) La irreparabilidad de los daños causados al medio ambiente o el elevado coste de reparación.
- e) El volumen de negocio del establecimiento.
- f) La capacidad económica de la persona infractora.
- g) El grado de intencionalidad en la comisión de la infracción.
- h) El hecho de que exista requerimiento previo.

46.3 Existe reincidencia si en el momento de cometerse la infracción no ha transcurrido un año desde la imposición por resolución firme de otra sanción con motivo de una infracción de la misma calificación. Si se aprecia la reincidencia, la cuantía de las sanciones se puede incrementar hasta el doble del importe máximo de la sanción correspondiente a la infracción cometida, sin exceder en ningún caso el límite más alto fijado para la infracción muy grave.

46.4 En el caso de comisión, por primera vez, de infracciones de carácter leve, se pueden llevar a cabo actuaciones de educación ambiental, de prestación de servicios de carácter cívico en beneficio de la comunidad relacionadas con la protección de los animales, o de advertencia, sin que haya que iniciar un procedimiento sancionador, salvo las infracciones cometidas en materia de fauna autóctona, en que siempre se debe

iniciar el expediente sancionador correspondiente. De acuerdo con lo que se establece por reglamento, el Gobierno puede extender dichas actuaciones de educación ambiental o de prestación de actividades de carácter cívico en beneficio de la comunidad relacionadas con la protección de los animales a cualquier infractor, sea cual sea la infracción cometida, y, si procede, la sanción impuesta, como medida específica complementaria.

Artículo 47

Decomiso de animales

47.1 Las administraciones pueden decomisar de forma inmediata los animales, siempre que haya indicios racionales de infracción de las disposiciones de esta Ley o de las normativas que la desarrollen.

47.2 En el caso de decomisos de ejemplares de fauna salvaje autóctona capturados *in situ*, siempre que se tenga la seguridad de que están en perfectas condiciones, los ejemplares pueden ser liberados inmediatamente.

47.3 Si el depósito prolongado de animales procedentes de decomiso puede ser peligroso para su supervivencia, les puede conllevar sufrimientos innecesarios o, en el caso de fauna autóctona, hiciera peligrar su readaptación a la vida salvaje, el departamento competente en materia de medio ambiente puede decidir el destino final del animal.

47.4 Cuando finalicen las circunstancias que han determinado el decomiso, en el caso de que la persona sea sancionada, se debe determinar el destino del animal.

47.5 Los gastos ocasionados por el decomiso, las actuaciones que estén relacionadas con el mismo y, en el caso de fauna salvaje autóctona, la rehabilitación del animal para liberarlo van a cargo de la persona causante de las circunstancias que lo han determinado.

Artículo 48

Responsabilidad civil y reparación de daños

48.1 La imposición de cualquier sanción establecida por esta Ley no excluye la valoración del ejemplar en el caso de que se trate de fauna protegida, la responsabilidad civil y la eventual indemnización de daños y perjuicios que puedan corresponder a la persona sancionada, incluida la reparación de los daños medioambientales causados. Las especies de fauna protegida, indicadas en el anexo, tienen el valor económico siguiente:

- A: 6.000 euros
- B: 2.000 euros
- C: 300 euros
- D: 100 euros

El valor económico por la muerte o la irrecuperabilidad de cualquier ejemplar de especie de vertebrado salvaje no cinegético, exceptuando los roedores no protegidos y los peces, salvo los supuestos autorizados, debe ser, como mínimo, la determinada para la categoría D. A las especies salvajes de presencia accidental u ocasional en Cataluña que no tengan un origen provocado por el hombre se les aplicará el valor económico de la categoría C.

48.2 En los contenciosos que tengan por objeto el valor económico de un animal, siempre que este valor no resulte de la factura de compra correspondiente, se establece el valor mínimo de los animales de compañía en la cuantía equivalente a la compra de un animal de la misma especie y raza.

48.3 Si el animal no pertenece a una raza determinada y no hay ninguna prueba de su adquisición a título oneroso, el parámetro de evaluación económica del animal se debe centrar en el valor de mercado de animales de características similares.

Artículo 49

Responsables de las infracciones

49.1 Es responsable por infracciones de esta Ley cualquier persona física o jurídica que por acción o por omisión infrinja los preceptos contenidos en esta Ley y su normativa de desarrollo.

49.2 Si no es posible determinar el grado de participación de las diferentes personas físicas o jurídicas que han intervenido en la comisión de la infracción, la responsabilidad es solidaria.

Artículo 50

Procedimiento sancionador

Para imponer las sanciones correspondientes a las infracciones tipificadas por esta Ley, debe seguirse el procedimiento sancionador regulado por el Decreto 278/1993, de 9 de noviembre, sobre el procedimiento sancionador aplicable a los ámbitos de competencia de la Generalidad, así como la Ley del Estado 30/1992, de 26 de noviembre, de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común, modificada por la Ley 4/1999, de 13 de enero.

Artículo 51

Administración competente para sancionar

51.1 La imposición de las sanciones establecidas por la comisión de las infracciones tipificadas en esta Ley corresponde:

a) En el caso de las infracciones relativas a la fauna salvaje autóctona:

Primero. Al director o directora de los servicios territoriales del departamento competente en materia de medio ambiente, si se trata de infracciones leves o graves.

Segundo. Al consejero o consejera del departamento competente en materia de medio ambiente, si se trata de infracciones muy graves.

b) Para el resto de infracciones:

Primero. A los alcaldes de los municipios de 5.000 habitantes o más, si se trata de infracciones leves cometidas en el término municipal.

Segundo. Al director o directora de los servicios territoriales del departamento competente en materia de medio ambiente, si se trata de infracciones leves cometidas en municipios de menos de 5.000 habitantes, y también si se trata de infracciones graves.

Tercero. Al consejero o consejera del departamento competente en materia de medio ambiente, si se trata de infracciones muy graves.

51.2 No obstante lo establecido en el apartado 1, la competencia para sancionar infracciones de esta Ley relativas a los espectáculos, las actividades y los establecimientos incluidos en el Catálogo de los espectáculos, las actividades recreativas y los establecimientos públicos sometidos a la Ley 10/1990, de 15 de junio, corresponde al departamento competente para aplicar la Ley 10/1990, o norma que la sustituya.

Artículo 52

Multas coercitivas

52.1 Si la persona que está obligada no cumple las obligaciones establecidas por esta Ley, la autoridad competente la puede requerir para que, en un plazo suficiente, las cumpla, con la advertencia de que, en el caso contrario, se le impondrá una multa coercitiva con señalamiento de cuantía, si procede, y hasta un máximo de 500 euros, sin perjuicio de las sanciones aplicables.

52.2 En caso de incumplimiento, la autoridad competente puede llevar a cabo requerimientos sucesivos hasta un máximo de tres. En cada requerimiento, la multa coercitiva puede ser incrementada en un 20% respecto a la multa acordada en el requerimiento anterior.

52.3 Los plazos concedidos deben ser suficientes para poder llevar a cabo la medida de que se trate y para evitar los daños que se puedan producir si no se adopta la medida en el tiempo correspondiente.

DISPOSICIONES ADICIONALES

—1 *Comisión técnica de inspección de núcleos zoológicos con fauna salvaje*

Se crea la Comisión técnica de inspección de núcleos zoológicos con fauna salvaje con el fin de velar para que las instalaciones sean seguras para las personas y los

animales y para que los núcleos zoológicos cuiden del bienestar de los animales. Se deben establecer por reglamento las funciones y el régimen de funcionamiento de esta comisión.

—2 *Registro de empresas de control y recogida de animales de compañía y Registro de animales de competición*

2.1 Se crea el Registro de empresas de control y recogida de animales de compañía, en que se deben inscribir las empresas especializadas de control y recogida de animales de compañía.

2.2 Se crea el Registro de animales de competición, en que se deben inscribir los animales que se utilizan en competiciones o carreras donde se efectúan apuestas.

2.3 Se deben establecer por reglamento el contenido y el funcionamiento de los registros a que hace referencia esta disposición.

—3 *Voluntariado de Protección y Defensa de los Animales*

Se crea el Voluntariado de Protección y Defensa de los Animales, cuya organización y finalidades, en cumplimiento de esta Ley, deben ser establecidas por reglamento.

—4 *Campañas de divulgación*

El Gobierno debe elaborar, junto con las entidades defensoras y colaboradoras, campañas divulgadoras e informativas del contenido de esta Ley para los cursos escolares y para la población en general.

—5 *Normativa específica*

5.1 Se rigen por la correspondiente normativa específica:

- a) Los animales de explotaciones ganaderas.
- b) La pesca, la recogida de marisco, la captura de animales y la caza.
- c) Los perros considerados potencialmente peligrosos.
- d) Los perros lazarillo.
- e) Los animales utilizados para experimentación y para otras finalidades científicas.

5.2 La protección de la fauna autóctona también debe ser regulada por su normativa específica, sin perjuicio de la aplicabilidad de la normativa general de protección de los animales establecida por esta Ley.

—6 *Práctica de la pesca deportiva con peces vivos*

Sin perjuicio de lo que dispone el artículo 28, se puede autorizar la práctica de la modalidad de pesca deportiva con peces vivos, restringida a las especies que se establezcan por reglamento.

—7 *Consejo Asesor sobre los Derechos de los Animales*

En el plazo de un año desde la entrada en vigor de la Ley 22/2003, se debe crear el Consejo Asesor sobre los Derechos de los Animales, constituido por representantes de los sectores interesados y de las administraciones competentes, que deberá tener funciones de asesoramiento en materia de protección de los animales.

—8 *Destino de los ingresos procedentes de las sanciones*

El departamento competente en materia de medio ambiente debe destinar los ingresos procedentes de las sanciones por infracciones de esta Ley a actuaciones que tengan por objeto el fomento de la protección de los animales.

—9 *Modificación del baremo de valoración y de las categorías por especie*

Se faculta al Gobierno para que modifique por decreto el baremo de valoración establecido por el artículo 48.1, así como, según la evolución de las poblaciones, la categoría por especie que recoge el anexo.

—10 *Apoyo a los entes locales*

10.1 El departamento competente en materia de medio ambiente debe establecer, de acuerdo con las disponibilidades presupuestarias, líneas de ayudas a los entes locales para facilitarles que lleven a cabo las funciones que les corresponden en virtud de este Texto refundido.

10.2 El departamento competente en materia de medio ambiente debe prestar apoyo técnico y asesoramiento a los entes locales para que lleven a cabo las funciones que les corresponden en virtud de este Texto refundido. Los términos y las condiciones de dicho apoyo se deben regular por medio de convenios de colaboración.

—11 *Recogida de animales exóticos*

11.1. El departamento competente en materia de medio ambiente debe establecer convenios con los entes locales para fijar los términos en que estos entes locales deben recoger y entregar en centros especializados los animales exóticos abandonados o perdidos.

11.2. Los entes locales pueden concertar la ejecución de la prestación de los servicios de recogida y entrega a que hace referencia el apartado 1 con las entidades o las empresas que dispongan de los medios técnicos y personales adecuados.

—12 *Prórroga en la aplicación del artículo 11.1 de la Ley 22/2003 en determinados casos*

El Gobierno puede prorrogar el plazo de entrada en vigor del artículo 11.1 de la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales, recogido en el artículo 11.2 de este Texto refundido, que era el 1 de enero de 2007, de acuerdo con lo previsto en la disposición final cuarta de la Ley 22/2003, hasta un máximo de un año, a los municipios o a las entidades supramunicipales que tienen delegadas las competencias en la materia, si constata una grave dificultad para aplicar el artículo mencionado, siempre que el ayuntamiento o la entidad supramunicipal afectado presente un plan que comprometa el alcance en dicho periodo de tiempo de los objetivos previstos en el citado artículo.

—13 *Dotación económica de programas de reeducación y concienciación*

A los efectos de lo que dispone el artículo 32.4 de la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales, en la redacción establecida por el artículo 6.6 de esta Ley, que se recoge en el artículo 46.4 de este Texto refundido, el Gobierno debe aprobar y dotar económicamente antes del 1 de enero de 2007 a programas concretos de reeducación y de concienciación sobre respeto por la naturaleza y los animales, los cuales deben incluir necesariamente la instrucción sobre los derechos y obligaciones de los propietarios o los poseedores de animales y el régimen de protección de los animales.

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

—1 *Curso de cuidador o cuidadora de animales*

En el plazo máximo de dos años desde la entrada en vigor de la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales, los centros de recogida de animales de compañía y los demás núcleos zoológicos deben haber cumplido la obligación de la ejecución del curso de cuidador o cuidadora de animales.

—2 *Grupo de especies de fauna no autóctona*

Quienes posean animales pertenecientes al grupo de especies de fauna no autóctona deben notificarlo al departamento competente en materia de medio ambiente del modo que se establezca por reglamento, antes de un año a contar desde la entrada en vigor de la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales.

DISPOSICIONES FINALES

—1 *Desarrollo y ejecución*

1.1 El Gobierno debe dictar, en el plazo de un año a contar desde la entrada en vigor de la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales, el reglamento para su desarrollo y ejecución.

1.2 El Gobierno debe establecer la suficiente dotación presupuestaria para aplicar y desarrollar esta Ley.

—2 *Programa del curso de cuidador o cuidadora de animales*

En el plazo de seis meses a partir de la entrada en vigor de la Ley 22/2003, de 4 de julio, de protección de los animales, el Gobierno debe aprobar el programa del curso de cuidador o cuidadora de animales a que hace referencia esta Ley.

—3 *Actualización de las sanciones pecuniarias*

Por decreto del Gobierno de la Generalidad, se pueden actualizar los máximos de las sanciones pecuniarias establecidas por esta Ley, teniendo en cuenta la variación del índice de precios de consumo.

ANEXO

Especies protegidas de la fauna salvaje autóctona

CATEGORÍA

a) Vertebrados

MAMÍFEROS

Insectívoros

- C Desmán de los Pirineos Talpidae (*Galemys pyrenaicus*)
- D Erizo moruno Erinaceidae (*Aethechinus algirus*)
- D Erizo común Erinaceidae (*Erinaceus europaeus*)
- D Musaraña de Cabrera Soricidae (*Neomys anomalus*)
- D Musaraña acuática euroasiática Soricidae (*Neomys fodiens*)
- D Musaraña de Millet Soricidae (*Sorex coronatus*)

Quirópteros

- C Murciélago grande de herradura (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- C Murciélago pequeño de herradura (*Rhinolophus hipposideros*)
- C Murciélago mediterráneo de herradura (*Rhinolophus euryale*)
- C Murciélago mediano de herradura (*Rhinolophus mehelyi*)
- C Murciélago de Bechtein (*Myotis bechteinii*)
- C Murciélago ratonero grande (*Myotis myotis*)
- C Murciélago ratonero pequeño (*Myotis blythii*)
- C Murciélago de Natterer (*Myotis nattereri*)
- C Murciélago de Geoffroy (*Myotis emarginata*)
- C Murciélago patudo (*Myotis capaccinii*)
- C Murciélago ribereño (*Myotis daubentonii*)
- C Murciélago bigotudo (*Myotis mystacinus*)
- D Murciélago común (*Pipistrellus pipistrellus*)
- D Murciélago común enano (*Pipistrellus pipistrellus pygmaeus*)
- C Murciélago de Nathusius (*Pipistrellus nathusii*)
- D Murciélago de borde claro (*Pipistrellus kuhlii*)
- D Murciélago montañero (*Hypsugo savii*)
- D Murciélago hortelano (*Eptesicus serotinus*)
- C Murciélago de bosque (*Barbastella barbastellus*)
- D Murciélago orejudo septentrional (*Plecotus auritus*)
- D Murciélago orejudo meridional (*Plecotus austriacus*)
- C Murciélago de cueva (*Miniopterus schreibersii*)
- C Murciélago rabudo (*Tadarida teniotis*)
- C Nóctulo pequeño (*Nyctalus leisleri*)
- C Nóctulo gigante (*Nyctalus lasiopterus*)
- C Nóctulo común (*Nyctalus noctula*)

Roedores

- D Ardilla Esciuridae (*Sciurus vulgaris*)

- D Topillo pirenaico Microtidae (*Microtus pyrenaicus*)
- D Topillo nival Microtidae (*Microtus nivalis*)
- D Lirón gris Gliridae (*Glis glis*)
- D Rata de agua (*Arvicola sapidus*)

Carnívoros

- A Oso pardo Ursidae (*Ursus arctos*)
- A Nutria común europea Mustelidae (*Lutra lutra*)
- A Visón europeo Mustelidae (*Mustela lutreola*)
- B Turón Mustelidae (*Mustela putorius*)
- B Armiño Mustelidae (*Mustela erminea*)
- D Comadreja (*Mustela nivalis*)
- B Marta Mustelidae (*Martes martes*)
- B Gato montés Felidae (*Felis silvestris*)
- A Lince boreal Felidae (*Lynx lynx*)
- A Lince ibérico Felidae (*Lynx pardina*)

Fócidos

- A Foca monje o foca fraile Phocidae (*Monachus monachus*)
- A Cetáceos (todas las especies presentes en Cataluña)

AVES

Anseriformes

- B Tarro canelo Anatidae (*Tadorna ferruginea*)
- C Tarro blanco Anatidae (*Tadorna tadorna*)
- A Cerceta pardilla Anatidae (*Marmaronetta angustirostris*)
- C Porrón bastardo Anatidae (*Aythya marila*)
- B Porrón pardo Anatidae (*Aythya nyroca*)
- C Eider Anatidae (*Somateria mollissima*)
- C Havelda Anatidae (*Clangula hyemalis*)
- C Negrón común Anatidae (*Melanitta nigra*)
- C Negrón espejado Anatidae (*Melanitta fusca*)
- C Porrón osculado Anatidae (*Bucephala clangula*)
- C Serreta chica Anatidae (*Mergus albellus*)
- C Serreta mediana Anatidae (*Mergus serrator*)
- C Serreta grande Anatidae (*Mergus merganser*)
- A Malvasia (común) Anatidae (*Oxyura leucocephala*)

Galliformes

- B Perdiz blanca Tetraonidae (*Lagopus muta*)
- A Urogallo Tetraonidae (*Tetrao urogallus*)

Gaviformes

- C Colimbo chico Gaviidae (*Gavia stellata*)
- C Colimbo ártico Gaviidae (*Gavia arctica*)
- C Colimbo grande Gaviidae (*Gavia immer*)

Podicipediformes

- C Zampullín chico o común Podicipedidae (*Tachybaptus ruficollis*)
- C Somormujo lavanco Podicipedidae (*Podiceps cristatus*)
- C Zampullín cuellirrojo Podicipedidae (*Podiceps auritus*)
- C Zampullín cuellinegro Podicipedidae (*Podiceps nigricollis*)

Procellariiformes

- B Pardela cenicienta Procellariidae (*Calonectris diomedea*)
- C Pardela sombría Procellariidae (*Puffinus griseus*)
- A Pardela balear Procellariidae (*Puffinus mauretanicus*)
- B Pardela mediterránea Procellariidae (*Puffinus yelkouan*)
- B Paíño común o europeo Hydrobatidae (*Hydrobates pelagicus*)

Pelicaniformes

- C Cormorán moñudo Phalacrocoracidae (*Phalacrocorax aristotelis*)
- C Alcatraz Sulidae (*Morus bassanus*)

Ciconiiformes

- A Avetoro común Ardeidae (*Botaurus stellaris*)
- C Avetorillo común Ardeidae (*Ixobrychus minutus*)
- C Martinete Ardeidae (*Nycticorax nycticorax*)
- C Garcilla cangrejera Ardeidae (*Ardeola ralloides*)
- D Garcilla bueyera Ardeidae (*Bubulcus ibis*)
- D Garceta común Ardeidae (*Egretta garzetta*)
- B Garceta grande Ardeidae (*Egretta alba*)
- C Garza real Ardeidae (*Ardea cinerea*)
- B Garza imperial Ardeidae (*Ardea purpurea*)
- B Cigüeña negra Ciconiidae (*Ciconia nigra*)
- B Cigüeña común Ciconiidae (*Ciconia ciconia*)
- B Morito Threskiornithidae (*Plegadis falcinellus*)
- B Espátula Threskiornithidae (*Platalea leucorodia*)
- B Flamenco Phoenicopteridae (*Phoenicopterus roseus*)

Accipitriformes (rapaces diurnas)

- B Águila pescadora Pandionidae (*Pandion haliaetus*)
- C Halcón abejero Accipitridae (*Pernis apivorus*)
- B Elanio azul Accipitridae (*Elanus caeruleus*)
- C Milano negro Accipitridae (*Milvus migrans*)
- B Milano real Accipitridae (*Milvus milvus*)
- A Quebrantahuesos Accipitridae (*Gypaetus barbatus*)
- B Alimoche (común) Accipitridae (*Neophron percnopterus*)
- B Buitre común Accipitridae (*Gyps fulvus*)
- A Buitre negro Accipitridae (*Aegypius monachus*)
- C Águila cuibrera Accipitridae (*Circaetus gallicus*)
- B Águilucho lagunero Accipitridae (*Circus aeruginosus*)
- B Águilucho pálido Accipitridae (*Circus cyaneus*)
- B Águilucho cenizo Accipitridae (*Circus pygargus*)
- C Azor Accipitridae (*Accipiter gentilis*)
- C Gavilán Accipitridae (*Accipiter nisus*)
- C Ratónero común Accipitridae (*Buteo buteo*)
- C Ratónero calzado Accipitridae (*Buteo lagopus*)
- B Águila real Accipitridae (*Aquila chrysaetos*)
- B Águila calzada Accipitridae (*Hieraaetus pennatus*)
- A Águila perdicera Accipitridae (*Hieraaetus fasciatus*)

Falconiformes (rapaces diurnas)

- B Cernícalo primilla Falconidae (*Falco naumanni*)
- C Cernícalo (vulgar) Falconidae (*Falco tinnunculus*)
- B Cernícalo patirrojo Falconidae (*Falco vespertinus*)
- C Esmerejón Falconidae (*Falco columbarius*)
- C Alcotán Falconidae (*Falco subbuteo*)

- B Halcón de Eleonor Falconidae (*Falco eleonora*)
- B Halcón común Falconidae (*Falco peregrinus*)

Gruiformes

- C Rascón Rallidae (*Rallus aquaticus*)
- C Polluela pintoja Rallidae (*Porzana porzana*)
- C Polluela bastarda Rallidae (*Porzana parva*)
- B Polluela chica Rallidae (*Porzana pusilla*)
- B Guión de codornices Rallidae (*Crex crex*)
- D Calamón común Rallidae (*Porphyrio porphyrio*)
- B Focha cornuda Rallidae (*Fulica cristata*)
- B Grulla común Gruidae (*Grus grus*)
- B Sisón Otitidae (*Tetrax tetrax*)

Caradriiformes

- B Ostrero Haematopodidae (*Haematopus ostralegus*)
- C Cigüeñuela Recurvirostridae (*Himantopus himantopus*)
- C Avoceta Recurvirostridae (*Recurvirostra avosetta*)
- C Alcaraván Burhinidae (*Burhinus oedicephalus*)
- B Canastera Glareolidae (*Glareola pratincola*)
- C Chorlitejo chico Charadriidae (*Charadrius dubius*)
- C Chorlitejo grande Charadriidae (*Charadrius hiaticula*)
- C Chorlitejo patinegro Charadriidae (*Charadrius alexandrinus*)
- B Chorlitejo carambolo Charadriidae (*Eudromias morinellus*)
- C Chorlito dorado grande Charadriidae (*Phuvialis apricaria*)
- C Chorlito gris Charadriidae (*Phuvialis squatarola*)
- C Correlimos gordo Scolopacidae (*Calidris canutus*)
- C Correlimos tridáctilo Scolopacidae (*Calidris alba*)
- C Correlimos menudo Scolopacidae (*Calidris minuta*)
- C Correlimos de Temminck Scolopacidae (*Calidris temminckii*)
- C Correlimos zarapitín Scolopacidae (*Calidris ferruginea*)
- C Correlimos común Scolopacidae (*Calidris alpina*)
- C Combatiente Scolopacidae (*Philomachus pugnax*)
- C Agachadiza chica Scolopacidae (*Lymnocryptes minima*)
- C Agachadiza real Scolopacidae (*Gallinago media*)
- C Aguja colinegra Scolopacidae (*Limosa limosa*)
- C Aguja colipinta Scolopacidae (*Limosa lapponica*)
- C Zarapito trinador Scolopacidae (*Numenius phaeopus*)
- C Zarapito real Scolopacidae (*Numenius arquata*)
- C Archibebe oscuro Scolopacidae (*Tringa erythropus*)
- C Archibebe común Scolopacidae (*Tringa totanus*)
- C Archibebe fino Scolopacidae (*Tringa stagnatilis*)
- C Archibebe claro Scolopacidae (*Tringa nebularia*)
- C Andarrios grande Scolopacidae (*Tringa ochropus*)
- C Andarrios bastardo Scolopacidae (*Tringa glareola*)
- C Andarrios chico Scolopacidae (*Actitis hypoleucos*)
- C Vuelvepiedras Charadriidae (*Arenaria interpres*)
- C Falaropo picofino Phalaropodidae (*Phalaropus lobatus*)
- C Falaropo picogruoso Phalaropodidae (*Phalaropus fulicarius*)
- C Págalo pomarino Stercorariidae (*Stercorarius pomarinus*)
- C Págalo parásito Stercorariidae (*Stercorarius parasiticus*)
- C Págalo rabero Stercorariidae (*Stercorarius longicaudus*)
- C Págalo grande Stercorariidae (*Stercorarius skua*)
- C Gaviota cabecinegra Laridae (*Larus melanocephalus*)
- C Gaviota enana Laridae (*Larus minutus*)
- B Gaviota picofina Laridae (*Larus genei*)

B Gaviota de Audouin Laridae (*Larus audouinii*)
C Gaviota cana Laridae (*Larus canus*)
C Gavión Laridae (*Larus marinus*)
C Gaviota tridáctila Laridae (*Rissa tridactyla*)
B Pagaza piconegra Laridae (*Sterna nilotica*)
C Pagaza piquirroja Laridae (*Sterna caspia*)
C Charrán bengalés Laridae (*Sterna bengalensis*)
C Charrán patinegro Laridae (*Sterna sandvicensis*)
C Charrán común Laridae (*Sterna hirundo*)
B Charrancito Laridae (*Sterna albifrons*)
C Fumarel cariblanco Sternidae (*Chlidonias hybrida*)
C Fumarel aliblanco Sternidae (*Chlidonias leucopterus*)
C Fumarel común Sternidae (*Chlidonias nigra*)
C Arao común Alcidae (*Uria aalge*)
C Frailecillo Alcidae (*Fratercula artica*)
C Alca (común) Alcidae (*Alca torda*)

Pterocliiformes

A Ortega Pteroclididae (*Pterocles orientalis*)
A Ganga Pteroclididae (*Pterocles alchata*)

Cuculiformes

C Crialo Cuculidae (*Clamator grandarius*)
D Cuco Cuculidae (*Cuculus canorus*)

Estrigiformes (rapaces nocturnas)

C Lechuza común Tytonidae (*Tyto alba*)
C Autillo Strigidae (*Otus scops*)
B Búho real Strigidae (*Bubo bubo*)
C Mochuelo (común) Strigidae (*Athene noctua*)
C Cárabo (común) Strigidae (*Strix aluco*)
C Búho chico Strigidae (*Asio otus*)
C Lechuza campestre Strigidae (*Asio flammeus*)
B Lechuza de Tengmalm Strigidae (*Aegolius funereus*)

Caprimulgiformes

C Chotacabras gris Caprimulgidae (*Caprimulgus europaeus*)
C Chotacabras pardo Caprimulgidae (*Caprimulgus ruficollis*)

Apodiformes

D Vencejo real Apodidae (*Apus melba*)
D Vencejo común Apodidae (*Apus apus*)
D Vencejo pálido Apodidae (*Apus pallidus*)

Coraciiformes

C Martín pescador Alcedidae (*Alcedo atthis*)
D Abejaruco Meropidae (*Merops apiaster*)
C Carraca Coraciidae (*Coracias garrulus*)
D Abubilla Upupidae (*Upupa epops*)

Piciformes

C Torcecuello Picidae (*Jynx torquilla*)
D Pito real Picidae (*Picus viridis*)
C Pito negro Picidae (*Dryocopus martius*)

- D Pico picapinos Picidae (*Dendrocopos maior*)
- B Pico mediano Picidae (*Dendrocopos medius*)
- B Pico menor Picidae (*Dendrocopos minor*)

Paseriformes

- A Alondra de Dupont Alaudidae (*Chersophilus duponti*)
- C Calandria Alaudidae (*Melanocorypha calandra*)
- C Terrera común Alaudidae (*Calandrella brachydactyla*)
- C Terrera marismeña Alaudidae (*Calandrella rufescens*)
- D Cogujada común Alaudidae (*Galerida cristata*)
- D Cogujada montesina Alaudidae (*Galerida theklae*)
- D Totovía Alaudidae (*Lullula arborea*)
- C Avión zapador Hirundinidae (*Riparia riparia*)
- D Avión roquero Hirundinidae (*Ptyonoprogne rupestris*)
- D Golondrina común Hirundinidae (*Hirundo rustica*)
- D Golondrina dáurica Hirundinidae (*Hirundo daurica*)
- D Avión común Hirundinidae (*Delichon urbicum*)
- D Bisbita campestre Motacillidae (*Anthus campestris*)
- D Bisbita arbóreo Motacillidae (*Anthus trivialis*)
- D Bisbita común Motacillidae (*Anthus pratensis*)
- D Bisbita gorgirrojo Motacillidae (*Anthus cervinus*)
- D Bisbita ribereño Motacillidae (*Anthus spinoletta*)
- D Lavandera boyera Motacillidae (*Motacilla flava*)
- D Lavandera cascadeña Motacillidae (*Motacilla cinerea*)
- D Lavandera blanca Motacillidae (*Motacilla alba*)
- C Mirlo acuático Cinclidae (*Cinclus cinclus*)
- D Chochín Troglodytidae (*Troglodytes troglodytes*)
- D Acentor común Prunellidae (*Prunella modularis*)
- D Acentor alpino Prunellidae (*Prunella collaris*)
- C Alzacola (*Cercotrichas galactotes*)
- D Petirrojo (*Erithacus rubecula*)
- D Ruiseñor común (*Luscinia megarhynchos*)
- D Pechiazul (*Luscinia svecica*)
- D Colirrojo tizón (*Phoenicurus ochruros*)
- C Colirrojo real (*Phoenicurus phoenicurus*)
- D Tarabilla norteña (*Saxicola rubetra*)
- D Tarabilla común (*Saxicola torquatus*)
- D Collalba gris (*Oenanthe oenanthe*)
- D Collalba rubia (*Oenanthe hispanica*)
- C Collalba negra (*Oenanthe leucura*)
- D Roquero rojo (*Monticola saxatilis*)
- D Roquero solitario (*Monticola solitarius*)
- D Mirlo capiblanco (*Turdus torquatus*)
- D Ruiseñor bastardo (*Cettia cetti*)
- D Buitrón (*Cisticola juncidis*)
- D Buscarla pintoja (*Locustella naevia*)
- C Buscarla unicolor (*Locustella luscinioides*)
- C Carricerín real (*Acrocephalus melanopogon*)
- B Carricerín cejudo (*Acrocephalus paludicola*)
- D Carricerín común (*Acrocephalus schoenobaenus*)
- D Carricero común (*Acrocephalus scirpaceus*)
- D Carricero tordal (*Acrocephalus arundinaceus*)
- D Zarcero pálido (*Hippolais opaca*)
- D Zarcero común (*Hippolais polyglotta*)
- D Curruca capirotada (*Sylvia atricapilla*)
- D Curruca mosquitera (*Sylvia borin*)
- D Curruca mirlona (*Sylvia hortensis*)

D Curruca zarcera (*Sylvia communis*)
 C Curruca tornillera (*Sylvia conspicillata*)
 D Curruca rabilarga (*Sylvia undata*)
 D Curruca carrasqueña (*Sylvia cantillans*)
 D Curruca cabecinegra (*Sylvia melanocephala*)
 D Mosquitero papialbo (*Phylloscopus bonelli*)
 D Mosquitero silbador (*Phylloscopus sibilatrix*)
 D Mosquitero común (*Phylloscopus collybita*)
 D Mosquitero ibérico (*Phylloscopus ibericus*)
 D Mosquitero musical (*Phylloscopus trochilus*)
 D Reyezuelo sencillo (*Regulus regulus*)
 D Reyezuelo listado (*Regulus ignicapilla*)
 D Papamoscas gris (*Muscicapa striata*)
 D Papamoscas collarino (*Ficedula albicollis*)
 D Papamoscas cerrojillo (*Ficedula hypoleuca*)
 B Bigotudo (*Panurus biarmicus*)
 D Mito Aegithalidae (*Aegithalos caudatus*)
 D Carbonero palustre Paridae (*Parus palustris*)
 D Herrerillo capuchino Paridae (*Parus cristatus*)
 D Carbonero garrapinos Paridae (*Parus ater*)
 D Herrerillo común Paridae (*Parus caeruleus*)
 D Carbonero común Paridae (*Parus maior*)
 D Trepador azul Sittidae (*Sitta europaea*)
 C Treparriscos Tichodromadidae (*Tichodroma muraria*)
 D Agateador norteño Certhiidae (*Certhia familiaris*)
 D Agateador común Certhiidae (*Certhia brachydactyla*)
 C Pájaro moscón Paridae (*Remiz pendulinus*)
 D Oropéndola Oriolidae (*Oriolus oriolus*)
 D Alcaudón dorsirrojo Laniidae (*Lanius collurio*)
 C Alcaudón meridional Laniidae (*Lanius meridionalis*)
 D Alcaudón común Laniidae (*Lanius senator*)
 A Alcaudón chico Laniidae (*Lanius minor*)
 C Chova piquigualda Corvidae (*Pyrrhocorax graculus*)
 C Chova piquirroja Corvidae (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*)
 D Corneja Corvidae (*Corvus monedula*)
 D Gorrión chillón Ploceidae (*Petronia petronia*)
 C Gorrión alpino Ploceidae (*Montifringilla nivalis*)
 D Pinzón vulgar Fringillidae (*Fringilla coelebs*)
 D Pinzón real Fringillidae (*Fringilla montifringilla*)
 D Verdecillo (*Serinus serinus*)
 D Verderón serrano Fringillidae (*Serinus citrinella*)
 D Verderón común (*Carduelis chloris*)
 D Jilguero (*Carduelis carduelis*)
 D Lúgano (*Carduelis spinus*)
 D Pardillo común (*Carduelis cannabina*)
 D Piquituerto Fringillidae (*Loxia curvirostra*)
 D Camachuelo común Fringillidae (*Pyrrhula pyrrhula*)
 C Picogordo Fringillidae (*Coccothraustes coccothraustes*)
 D Escribano real Emberizidae (*Plectrophenax nivalis*)
 D Escribano cerillo Emberizidae (*Emberiza citrinella*)
 D Escribano soteño Emberizidae (*Emberiza cirulus*)
 D Escribano montesino Emberizidae (*Emberiza cia*)
 D Escribano hortelano Emberizidae (*Emberiza hortulana*)
 B Escribano palustre Emberizidae (*Emberiza schoeniclus*)

REPTILES

Quelonios (tortugas)

B Tortuga mediterránea Testudinidae (*Testudo hermanni*)

- B Galápagos europeo Emydidae (*Emys orbicularis*)
- C Galápagos leproso Emydidae (*Mauremys leprosa*)
- B Tortuga boba Cheloniidae (*Caretta caretta*)
- B Tortuga verde Cheloniidae (*Chelonia mydas*)
- B Tortuga laúd Dermochelidae (*Dermochelys coriacea*)

Saurios

- D Salamanesca rosada Gekkonidae (*Hemidactylus turcicus*)
- D Salamanesca común Gekkonidae (*Tarentola mauritanica*)
- D Lución Anguidae (*Anguis fragilis*)
- D Culebrilla ciega Amphisbaenidae (*Blanus cinereus*)
- C Lagartija collarroja Lacertidae (*Acanthodactylus erythrurus*)
- C Lagarto ágil Lacertidae (*Lacerta agilis*)
- C Lagarto ocelado Lacertidae (*Lacerta lepida*)
- D Lagarto verde Lacertidae (*Lacerta bilineata*)
- C Lagartija de turbera Lacertidae (*Lacerta vivipara*)
- D Lagartija ibérica Lacertidae (*Podarcis hispanica*)
- D Lagartija roquera Lacertidae (*Podarcis muralis*)
- D Lagartija colilarga Lacertidae (*Psammodromus algirus*)
- D Lagartija cenicienta Lacertidae (*Psammodromus hispanicus*)
- C Lagartija pirenaica Lacertidae (*Iberolacerta bonnali*)
- B Lagartija pallaresa Lacertidae (*Iberolacerta aurelioi*)
- B Lagartija aranesa Lacertidae (*Iberolacerta aranica*)
- D Eslizón ibérico Scincidae (*Chalcides bedriagai*)
- D Eslizón tridáctilo Scincidae (*Chalcides striatus*)

Ofidios (serpientes)

- D Culebra de herradura Colubridae (*Hemorrhois hippocrepis*)
- D Culebra verdiamarilla Colubridae (*Hierophis viridifavus*)
- D Culebra lisa europea Colubridae (*Coronella austriaca*)
- D Culebra lisa meridional Colubridae (*Coronella girondica*)
- D Culebra de Esculapio Colubridae (*Zamenis longissimus*)
- D Culebra de escalera Colubridae (*Rhinechis scalaris*)
- D Culebra bastarda o culebra de Montpellier Colubridae (*Malpolon monspessulanus*)
- D Culebra viperina (*Natrix maura*)
- D Culebra de collar Colubridae (*Natrix natrix*)
- D Víbora hocicuda (*Vipera latastei*)

ANFIBIOS

Urodelos

- C Tritón pirenaico Salamandridae (*Calotriton asper*)
- B Tritón del Montseny Salamandridae (*Calotriton arnoldi*)
- C Gallipato Salamandridae (*Pleurodeles waltl*)
- D Salamandra Salamandridae (*Salamandra salamandra*)
- D Tritón palmeado Salamandridae (*Lissotriton helveticus*)
- D Tritón jaspeado Salamandridae (*Triturus marmoratus*)

Anuros

- D Sapo partero común Discoglossidae (*Alytes obstetricans*)
- D Sapo de espuelas Pelobatidae (*Pelobates cultripes*)
- D Sapillo moteado Pelobatidae (*Pelodytes punctatus*)
- D Sapo común Bufonidae (*Bufo bufo*)
- D Sapo corredor Bufonidae (*Bufo calamita*)
- D Ranita meridional Hylidae (*Hyla meridionalis*)
- D Rana bermeja Ranidae (*Rana temporaria*)

PECES OSTEICTIOS

*Clupeiformes*B Sábalo (*Alosa alosa*)B Alosa (*Alosa fallax*)*Condrostis**Petromizoniformes*D Lamprea de mar (*Petromyzon marinus*)*Acipenseriformes*B Esturión Acipenseridae (*Acipenser sturio*)

TELEÓSTEOS

*Cipriniformes*C Fartet Ciprinodontidae (*Aphanius iberus*)C Samarugo Ciprinodontidae (*Valencia hispanica*)D Bermejuela (*Rutilus arcasii*)D Colmilleja (*Cobitis paludica*)D Lobo de río (*Noemacheilus barbatulus*)*Gasterosteiformes*D Espinoso Gasterosteidae (*Gasterosteus aculeatus*)*Escorpeniformes*D Coto o cavilat Cottidae (*Cottus gobio*)*Perciformes*D Fraile o blenio de río Blenniidae (*Blennius fluviatilis*)

b) Invertebrados

MOLUSCOS

*Bivalvos**Unionoides*A Náyade auriculada (*Margaritifera auricularia*)D Náyade anodonta (*Anodonta cygnea*)B Náyade alargada rosellonesa (*Unio aleroni*)D Náyade alargada del Ebro (*Unio elongatulus*)D Náyade redonda (*Psilunio littoralis*)*Gasterópodos*D (*Vertigo moulinsiana*)

ARTRÓPODOS

*Crustáceos*D Tortugueta (*Triops cancriformis*)C Cangrejo de río de patas blancas (*Austropotamobius pallipes*)*Insectos coleópteros*C Rosalia (*Rosalia alpina*)D Ciervo volante (*Lucanus cervus*)D Escarabajo eremita (*Osmoderma eremita*)

*Insectos lepidópteros*D Apolo (*Parnassius apollo*)D Parnaso (*Parnassius mnemosyne*)D (*Euphydryas (Eurodryas) aurinia*)D (*Maculinea teleius*)D (*Maculinea nausithous*)D (*Proserpinus proserpina*)D (*Eriogaster catax*)D Mariposa isabelina (*Graellsia isabelae*)*Insectos odonatos*D (*Coenagrion mercuriale*)D (*Oxygastra curtisii*)

Insectos ortópteros

D Saga (*Saga pedo*)”

(08.094.167)

I. Disposiciones generales

MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA

DISPONGO:

6016 *REAL DECRETO 287/2002, de 22 de marzo, por el que se desarrolla la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos.*

La Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos, aborda la regulación normativa referente a la tenencia, adiestramiento y manejo de animales potencialmente peligrosos, al objeto de preservar la seguridad de personas, bienes y otros animales.

La citada Ley establece las características de los animales que merecen la consideración de potencialmente peligrosos, tanto los de la fauna salvaje en estado de cautividad, en domicilios o recintos privados, como los domésticos. No obstante, con respecto a estos últimos, remite al posterior desarrollo reglamentario la relación concreta de las razas, tipologías raciales o cruces interraciales, en particular de las pertenecientes a la especie canina, que por sus características morfológicas, su agresividad y su acometida, puedan suponer una amenaza para la integridad física y los bienes de las personas.

En cumplimiento de lo expuesto, el presente Real Decreto establece el catálogo de los animales de la especie canina que pueden ser incluidos dentro de la categoría de animales potencialmente peligrosos y que, por lo tanto, se ven afectados por los preceptos de dicha Ley.

Por otra parte, procede dictar las medidas precisas en desarrollo de la Ley, exigibles para la obtención de las licencias administrativas que habilitan a sus titulares para la tenencia de animales potencialmente peligrosos, en particular, los criterios mínimos necesarios para la obtención de los certificados de capacidad física y aptitud psicológica, y la cuantía mínima del seguro de responsabilidad civil por daños a terceros, ocasionados por los mismos.

Por último, se establecen las medidas mínimas de seguridad que, con carácter básico, se derivan de los criterios de la Ley, en cuanto al adecuado manejo y custodia de los animales potencialmente peligrosos.

El presente Real Decreto se dicta al amparo de la habilitación contenida en el artículo 149.1.29.^a de la Constitución, que atribuye al Estado competencia exclusiva en materia de seguridad pública.

En la tramitación han sido consultadas las Comunidades Autónomas y las entidades representativas del sector.

En su virtud, a propuesta del Vicepresidente Primero del Gobierno y Ministro del Interior y del Ministro de Agricultura, Pesca y Alimentación, de acuerdo con el Consejo de Estado y previa deliberación del Consejo de Ministros en su reunión del día 22 de marzo de 2002,

Artículo 1. *Objeto.*

El presente Real Decreto tiene por objeto desarrollar la Ley 50/1999, de animales potencialmente peligrosos, en los siguientes aspectos:

- a) Determinar los animales potencialmente peligrosos pertenecientes a la fauna doméstica de la especie canina.
- b) Establecer los requisitos mínimos necesarios para obtener las licencias administrativas que habilitan a sus titulares para la tenencia de animales potencialmente peligrosos.
- c) Fijar las medidas mínimas de seguridad exigibles para su tenencia.

Artículo 2. *Animales de la especie canina potencialmente peligrosos.*

1. A los efectos previstos en el artículo 2.2 de la Ley 50/1999, tendrán la consideración de perros potencialmente peligrosos:

- a) Los que pertenezcan a las razas relacionadas en el anexo I del presente Real Decreto y a sus cruces.
- b) Aquellos cuyas características se correspondan con todas o la mayoría de las que figuran en el anexo II.

2. En todo caso, aunque no se encuentren incluidos en el apartado anterior, serán considerados perros potencialmente peligrosos aquellos animales de la especie canina que manifiesten un carácter marcadamente agresivo o que hayan protagonizado agresiones a personas o a otros animales.

3. En los supuestos contemplados en el apartado anterior, la potencial peligrosidad habrá de ser apreciada por la autoridad competente atendiendo a criterios objetivos, bien de oficio o bien tras haber sido objeto de una notificación o una denuncia, previo informe de un veterinario, oficial o colegiado, designado o habilitado por la autoridad competente autonómica o municipal.

Artículo 3. *Licencia para la tenencia de animales potencialmente peligrosos.*

1. La obtención o renovación de la licencia administrativa para la tenencia de animales potencialmente peligrosos requerirá el cumplimiento por el interesado de los siguientes requisitos:

- a) Ser mayor de edad.
- b) No haber sido condenado por delitos de homicidio, lesiones, torturas, contra la libertad o contra la integridad moral, la libertad sexual y la salud pública, asociación con banda armada o de narcotráfico, así como no estar privado por resolución judicial del derecho a la tenencia de animales potencialmente peligrosos.

c) No haber sido sancionado por infracciones graves o muy graves con alguna de las sanciones accesorias de las previstas en el apartado 3 del artículo 13 de la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de animales potencialmente peligrosos. No obstante, no será impedimento para la obtención o, en su caso, renovación de la licencia, haber sido sancionado con la suspensión temporal de la misma, siempre que, en el momento de la solicitud, la sanción de suspensión anteriormente impuesta haya sido cumplida íntegramente.

d) Disponer de capacidad física y aptitud psicológica para la tenencia de animales potencialmente peligrosos.

e) Acreditación de haber formalizado un seguro de responsabilidad civil por daños a terceros con una cobertura no inferior a ciento veinte mil euros (120.000 €).

El cumplimiento de los requisitos establecidos en los párrafos b) y c) de este apartado se acreditará mediante los certificados negativos expedidos por los registros correspondientes. La capacidad física y la aptitud psicológica se acreditarán mediante los certificados obtenidos de conformidad con lo dispuesto en el presente Real Decreto.

2. La licencia administrativa será otorgada o renovada, a petición del interesado, por el órgano municipal competente, conforme a lo dispuesto en el artículo 3 de la Ley 50/1999, una vez verificado el cumplimiento de los requisitos establecidos en el apartado anterior.

3. La licencia tendrá un periodo de validez de cinco años pudiendo ser renovada por periodos sucesivos de igual duración. No obstante, la licencia perderá su vigencia en el momento en que su titular deje de cumplir cualquiera de los requisitos establecidos en el apartado anterior. Cualquier variación de los datos que figuran en la licencia deberá ser comunicada por su titular en el plazo de quince días, contados desde la fecha en que se produzca, al órgano competente del municipio al que corresponde su expedición.

4. La intervención, medida cautelar o suspensión que afecte a la licencia administrativa en vigor, acordada en vía judicial o administrativa, serán causa para denegar la expedición de otra nueva o su renovación hasta que aquéllas se hayan levantado.

Artículo 4. *Certificado de capacidad física.*

1. No podrán ser titulares de animales potencialmente peligrosos las personas que carezcan de las condiciones físicas precisas para proporcionar los cuidados necesarios al animal y garantizar su adecuado manejo, mantenimiento y dominio, de acuerdo con lo dispuesto en el artículo 3.1.a) de la Ley 50/1999.

2. La capacidad física a que hace referencia el apartado anterior se acreditará mediante el certificado de capacidad física para la tenencia de animales potencialmente peligrosos, que se expedirá una vez superadas las pruebas necesarias para comprobar que no existe enfermedad o deficiencia alguna, de carácter orgánico o funcional, que pueda suponer incapacidad física asociada con:

- a) La capacidad visual.
- b) La capacidad auditiva.
- c) El sistema locomotor.
- d) El sistema neurológico.
- e) Dificultades perceptivo-motoras, de toma de decisiones.
- f) Cualquiera otra afección, trastorno o problema, no comprendidos en los párrafos anteriores, que puedan suponer una incapacidad física para garantizar el adecuado dominio del animal.

Artículo 5. *Certificado de aptitud psicológica.*

El certificado de aptitud psicológica, a que se refiere el párrafo c) del artículo 3.1 de la Ley 50/1999, para la tenencia de animales potencialmente peligrosos, se expedirá una vez superadas las pruebas necesarias para comprobar que no existe enfermedad o deficiencia alguna que pueda suponer incapacidad psíquica o psicológica, o cualquier otra limitativa del discernimiento, asociada con:

- a) Trastornos mentales y de conducta.
- b) Dificultades psíquicas de evaluación, percepción y toma de decisiones y problemas de personalidad.
- c) Cualquiera otra afección, trastorno o problema, no comprendidos en los párrafos anteriores, que limiten el pleno ejercicio de las facultades mentales precisas para la tenencia de animales potencialmente peligrosos.

Artículo 6. *Centros de reconocimiento.*

1. Los centros de reconocimiento debidamente autorizados, de acuerdo con lo dispuesto en el Real Decreto 2272/1985, de 4 de diciembre, por el que se determinan las aptitudes psicofísicas que deben poseer los conductores de vehículos y por el que se regulan los centros de reconocimiento destinados a verificarlas, y disposiciones complementarias, realizarán las exploraciones y pruebas a que se refieren los artículos anteriores, concretando sus resultados en un expediente clínico básico, que deberá conservarse en el centro respectivo, y estar firmado por los facultativos intervinientes, a la vista del cual el director del centro emitirá los certificados de capacidad física y de aptitud psicológica, que deberá llevar adherida una fotografía reciente del interesado, y en el que se harán constar las observaciones que procedan, y la indicación de la capacidad y aptitud requerida, en su caso.

2. No obstante lo previsto en el apartado anterior, las Comunidades Autónomas podrán acordar que dichos certificados de capacidad física y aptitud psicológica puedan también ser emitidos por técnicos facultativos titulados en medicina y psicología, respectivamente.

3. El coste de los reconocimientos y de la expedición de los certificados a que se refiere el presente artículo correrá a cargo de los interesados, y se abonará en la forma, en la cuantía y en los casos que disponga la respectiva Comunidad Autónoma.

Artículo 7. *Vigencia de los informes de capacidad física y de aptitud psicológica.*

Los certificados de capacidad y aptitud regulados en el presente Real Decreto tendrán un plazo de vigencia, a efectos de eficacia procedimental, de un año, a contar desde la fecha de su expedición, durante el cual podrán ser utilizados, mediante duplicado, copia compulsada o certificación, en cualesquiera procedimientos administrativos que se inicien a lo largo del indicado plazo.

Artículo 8. *Medidas de seguridad.*

1. La presencia de animales potencialmente peligrosos en lugares o espacios públicos exigirá que la persona que los conduzca y controle lleve consigo la licencia administrativa a que se refiere el artículo 3 de este Real Decreto, así como certificación acreditativa de la inscripción del animal en el Registro Municipal de animales potencialmente peligrosos.

2. Los animales de la especie canina potencialmente peligrosos, en lugares y espacios públicos, deberán llevar obligatoriamente bozal apropiado para la tipología racial de cada animal.

3. Igualmente los perros potencialmente peligrosos, en lugares y espacios públicos, deberán ser conducidos y controlados con cadena o correa no extensible de menos de 2 metros, sin que pueda llevarse más de uno de estos perros por persona.

4. Los animales potencialmente peligrosos, que se encuentran en una finca, casa de campo, chalet, parcela, terraza, patio o cualquier otro lugar delimitado, habrán de estar atados, a no ser que se disponga de habitáculo con la superficie, altura y adecuado cerramiento, para proteger a las personas o animales que accedan o se acerquen a estos lugares.

5. Los criadores, adiestradores y comerciantes de animales potencialmente peligrosos habrán de disponer de instalaciones y medios adecuados para su tenencia.

6. La sustracción o pérdida del animal habrá de ser comunicada por su titular al responsable del Registro Municipal de animales potencialmente peligrosos en el plazo máximo de cuarenta y ocho horas desde que tenga conocimiento de esos hechos.

Artículo 9. *Identificación de los animales potencialmente peligrosos de la especie canina.*

Todos los animales potencialmente peligrosos pertenecientes a la especie canina deberán estar identificados mediante un «microchip».

Disposición adicional primera. *Normativa aplicable.*

La realización de las pruebas necesarias para la obtención de los certificados de capacidad física y de aptitud psicológica a que se refieren los artículos 4 y 5 del presente Real Decreto, por los centros de reconocimiento autorizados, se adecuarán a lo previsto en el anexo IV del Real Decreto 772/1997, de 30 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento general de conductores, en lo que resulte de aplicación, a efectos de determinar las aptitudes específicas necesarias para la tenencia de animales potencialmente peligrosos.

Disposición adicional segunda. *Solicitud de licencia en los casos del apartado 2 del artículo 2.*

En los supuestos previstos en el apartado 2 del artículo 2 de este Real Decreto, el titular del perro al que la autoridad competente haya apreciado potencial peligrosidad dispondrá del plazo de un mes, a contar desde la notificación de la resolución dictada a tales efectos, para solicitar la licencia administrativa regulada en el artículo 3 de la presente disposición.

Disposición transitoria única. *Plazo de solicitud de licencia.*

Los tenedores de animales potencialmente peligrosos dispondrán de un plazo de tres meses, a partir de la entrada en vigor del presente Real Decreto, para solicitar al órgano municipal competente el otorgamiento de la licencia a que se refiere el artículo 3.

Disposición final primera. *Título competencial.*

El presente Real Decreto se dicta al amparo de la habilitación contenida en el artículo 149.1.29.^a de la Constitución, que atribuye al Estado competencia exclusiva en materia de seguridad pública.

Disposición final segunda. *Facultad de desarrollo.*

Se faculta al Ministro de Agricultura, Pesca y Alimentación, en el ámbito de sus competencias, para proceder

a la inclusión de nuevas razas en el anexo I o modificar las características del anexo II.

Se faculta al Ministro de Economía para actualizar el importe de la cobertura mínima del seguro de responsabilidad civil por daños a terceros, conforme al porcentaje de variación constatado del índice de precios de consumo, publicados anualmente por el Instituto Nacional de Estadística.

Disposición final tercera. *Entrada en vigor.*

El presente Real Decreto entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Palma de Mallorca a 22 de marzo de 2002.

JUAN CARLOS R.

El Ministro de la Presidencia,
JUAN JOSÉ LUCAS GIMÉNEZ

ANEXO I

- a) Pit Bull Terrier.
- b) Staffordshire Bull Terrier.
- c) American Staffordshire Terrier.
- d) Rottweiler.
- e) Dogo Argentino.
- f) Fila Brasileiro.
- g) Tosa Inu.
- h) Akita Inu.

ANEXO II

Los perros afectados por la presente disposición tienen todas o la mayoría de las características siguientes:

- a) Fuerte musculatura, aspecto poderoso, robusto, configuración atlética, agilidad, vigor y resistencia.
- b) Marcado carácter y gran valor.
- c) Pelo corto.
- d) Perímetro torácico comprendido entre 60 y 80 centímetros, altura a la cruz entre 50 y 70 centímetros y peso superior a 20 kg.
- e) Cabeza voluminosa, cuboide, robusta, con cráneo ancho y grande y mejillas musculosas y abombadas. Mandíbulas grandes y fuertes, boca robusta, ancha y profunda.
- f) Cuello ancho, musculoso y corto.
- g) Pecho macizo, ancho, grande, profundo, costillas arqueadas y lomo musculado y corto.
- h) Extremidades anteriores paralelas, rectas y robustas y extremidades posteriores muy musculosas, con patas relativamente largas formando un ángulo moderado.

MINISTERIO DE ECONOMÍA

6017 *RESOLUCIÓN de 26 de marzo de 2002, de la Dirección General de Política Energética y Minas, por la que se hacen públicos los nuevos precios máximos de venta de gas natural para uso como materia prima.*

La Orden del Ministerio de Economía de 28 de mayo de 2001 modifica el punto 1.4.1 del anejo de la Orden de 30 de septiembre de 1999, y actualiza los parámetros

MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA

21322 REAL DECRETO 1570/2007, de 30 de noviembre, por el que se modifica el Real Decreto 287/2002, de 22 de marzo, por el que se desarrolla la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos.

La necesidad de regular la posesión de los animales potencialmente peligrosos justificó la aprobación de la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos, desarrollada por el Real Decreto 287/2002, de 22 de marzo, por el que se desarrolla la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos.

Si bien la norma responde a las exigencias que se derivan de las peculiaridades de este tipo de animales, cuya tenencia exige cautelas especiales por razones de seguridad pública, los perros que desempeñan funciones de asistencia a personas con discapacidad, singularmente por el entrenamiento que han recibido, no presentan las circunstancias que obligarían, en otro caso, a adoptar las precauciones convenientes para la generalidad de estos animales.

Por ello, procede establecer un régimen especial para estos perros, que permita adecuar la normativa citada anteriormente a las características específicas de su uso y tenencia.

En la tramitación de este real decreto han sido consultadas las comunidades autónomas, las entidades representativas de los intereses de los sectores afectados y el Consejo Nacional de la Discapacidad que recoge el Real Decreto 1865/2004, de 6 de septiembre, por el que se regula el Consejo Nacional de la Discapacidad.

En su virtud, a propuesta de la Ministra de Agricultura, Pesca y Alimentación y del Ministro del Interior, de acuerdo con el Consejo de Estado y previa deliberación del Consejo de Ministros en su reunión del día 30 de noviembre de 2007,

DISPONGO:

Artículo único. *Modificación del Real Decreto 287/2002, de 22 de marzo, por el que se desarrolla la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos.*

El artículo 2.1 del Real Decreto 287/2002, de 22 de marzo, por el que se desarrolla la Ley 50/1999, de 23 de

diciembre, sobre el régimen jurídico de la tenencia de animales potencialmente peligrosos, se sustituye por el siguiente:

«1. A los efectos previstos en el artículo 2.2 de la Ley 50/1999, de 23 de diciembre, tendrán la consideración de perros potencialmente peligrosos:

a) Los que pertenezcan a las razas relacionadas en el anexo I del presente real decreto y a sus cruces.

b) Aquellos cuyas características se correspondan con todas o la mayoría de las que figuran en el anexo II, salvo que se trate de perros-guía o de perros de asistencia acreditados y adiestrados en centros oficialmente reconocidos, conforme a la legislación autonómica o, en su caso, estatal, así como aquellos perros que se encuentren en fase de instrucción para adquirir esa condición.»

Disposición transitoria única. *Procedimientos en tramitación.*

Lo dispuesto en este real decreto será de aplicación a los procedimientos de obtención o renovación de la licencia administrativa para la tenencia de animales potencialmente peligrosos o a los procedimientos sancionadores por incumplimiento de la Ley 50/1999, de 23 de diciembre y del Real Decreto 287/2002, de 22 de marzo, respecto de los cuales no exista resolución firme en vía administrativa el día de su entrada en vigor.

Disposición final primera. *Título competencial.*

Este real decreto se dicta al amparo de la habilitación contenida en el artículo 149.1.29.^a de la Constitución, que atribuye al Estado competencia exclusiva en materia de seguridad pública.

Disposición final segunda. *Entrada en vigor.*

El presente real decreto entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid, el 30 de noviembre de 2007.

JUAN CARLOS R.

La Vicepresidenta Primera del Gobierno
y Ministra de la Presidencia,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

I

(Actos cuya publicación es una condición para su aplicabilidad)

REGLAMENTO (CE) Nº 1107/2006 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO**de 5 de julio de 2006****sobre los derechos de las personas con discapacidad o movilidad reducida en el transporte aéreo****(Texto pertinente a efectos del EEE)**

EL PARLAMENTO EUROPEO Y EL CONSEJO DE LA UNIÓN EUROPEA,

Visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea y, en particular, su artículo 80, apartado 2,

Vista la propuesta de la Comisión,

Visto el dictamen del Comité Económico y Social Europeo ⁽¹⁾,

Previa consulta al Comité de las Regiones,

De conformidad con el procedimiento establecido en el artículo 251 del Tratado ⁽²⁾,

Considerando lo siguiente:

(1) El mercado único de servicios aéreos debe resultar beneficioso para todos los ciudadanos. Por consiguiente, las personas con discapacidad o movilidad reducida por motivos de discapacidad, edad o cualquier otro factor deben tener las mismas oportunidades de utilizar el transporte aéreo que los demás ciudadanos. Las personas con discapacidad o movilidad reducida tienen el mismo derecho que todos los demás ciudadanos a la libertad de circulación, la libertad de elección y la no discriminación. Esto se aplica tanto al transporte aéreo como a otros ámbitos de la vida.

(2) No debe por lo tanto denegarse el transporte a las personas con discapacidad o movilidad reducida alegando su discapacidad o movilidad reducida, salvo por motivos justificados por razones de seguridad y establecidos en la ley. Antes de aceptar reservas de personas con discapacidad o movilidad reducida, las compañías aéreas, sus agentes y los operadores turísticos deben hacer todos los esfuerzos que sean razonables para comprobar si existe un motivo justificado por razón de seguridad que impida que dichas personas viajen en los vuelos en cuestión.

(3) El presente Reglamento no debe afectar a los demás derechos de los pasajeros establecidos en la normativa comunitaria, y, especialmente, en la Directiva 90/314/CEE del Consejo, de 13 de junio de 1990, relativa a los viajes combinados, las vacaciones combinadas y los circuitos combinados ⁽³⁾, y en el Reglamento (CE) nº 261/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de febrero de 2004, por el que se establecen normas comunes sobre compensación y asistencia a los pasajeros aéreos en caso de denegación de embarque y de cancelación o gran retraso de los vuelos ⁽⁴⁾. En caso de que un mismo suceso diera lugar al mismo derecho de reembolso o de cambio de reserva con arreglo a uno de esos actos legislativos así como al presente Reglamento, la persona interesada debe poder ejercer tal derecho una sola vez como mejor le convenga.

(4) Para conseguir que las oportunidades de viajar en avión de las personas con discapacidad o movilidad reducida sean comparables a las de los demás ciudadanos, es preciso prestarles asistencia para satisfacer sus necesidades particulares tanto en los aeropuertos como a bordo de las aeronaves, haciendo uso del personal y del equipamiento necesarios. El objetivo de inclusión social exige que esta asistencia no implique cargo adicional alguno.

(5) La asistencia dispensada en los aeropuertos situados en el territorio de un Estado miembro sujeto a las disposiciones del Tratado debe, entre otras cosas, permitir a las personas con discapacidad o movilidad reducida desplazarse desde un punto designado de llegada al aeropuerto hasta el avión, y desde el avión hasta un punto designado de salida del aeropuerto, incluyendo las operaciones de embarque y desembarque. Estos puntos deben designarse como mínimo en las entradas principales de los edificios terminales, en zonas con mostradores de facturación, en estaciones de tren, tren de cercanías, metro y autobús, paradas de taxi y otros puntos de bajada, así como en los aparcamientos del aeropuerto. La asistencia debe organizarse de modo que no sea objeto de interrupción ni demora alguna, presentar un nivel de calidad elevado y homogéneo en toda la Comunidad y hacer el mejor uso posible de los recursos, con independencia del aeropuerto o la línea aérea de que se trate.

⁽¹⁾ DO C 24 de 31.1.2006, p. 12.

⁽²⁾ Dictamen del Parlamento Europeo de 15 de diciembre de 2005 (no publicado aún en el Diario Oficial) y Decisión del Consejo de 9 de junio de 2006.

⁽³⁾ DO L 158 de 23.6.1990, p. 59.

⁽⁴⁾ DO L 46 de 17.2.2004, p. 1.

- (6) Para alcanzar estos objetivos, garantizar una asistencia de alta calidad en los aeropuertos debe ser responsabilidad de un órgano central. Dado que las entidades gestoras de los aeropuertos desempeñan un papel crucial en la prestación de servicios en todo el aeropuerto, debe atribuírseles esa responsabilidad general.
- (7) Las entidades gestoras de los aeropuertos pueden proporcionar ellas mismas asistencia a las personas con discapacidad o movilidad reducida. Como alternativa, en vista del papel positivo desempeñado en el pasado por determinados operadores y compañías aéreas, las entidades gestoras pueden contratar con terceros la prestación de esta asistencia, sin perjuicio de la aplicación de las normas pertinentes del Derecho comunitario, incluidas las relativas a la contratación pública.
- (8) La asistencia debe financiarse de forma que los costes se distribuyan equitativamente entre todos los pasajeros que utilicen el aeropuerto y con la finalidad de evitar cualquier factor que desincentive el transporte de las personas con discapacidad o movilidad reducida. La imposición a cada una de las compañías aéreas usuarias de un aeropuerto de una tarifa proporcional al número de pasajeros que transporte con origen o destino en el mismo se considera la mejor forma de financiación.
- (9) Con objeto de garantizar, en particular, que las tarifas impuestas a una compañía aérea sean proporcionales a la asistencia proporcionada a las personas con discapacidad o movilidad reducida, y que dichas tarifas no sirvan para financiar actividades de la entidad gestora distintas de las relacionadas con la prestación de dicha asistencia, las tarifas deben adoptarse y aplicarse de una forma totalmente transparente. Por lo tanto, la Directiva 96/67/CE del Consejo, de 15 de octubre de 1996, relativa al acceso al mercado de asistencia en tierra en los aeropuertos de la Comunidad ⁽¹⁾, y, en particular, las disposiciones relativas a la separación de actividades, deben aplicarse siempre que no entren en conflicto con el presente Reglamento.
- (10) Al organizar la prestación de asistencia a las personas con discapacidad o movilidad reducida, así como la formación de su personal, los aeropuertos y las compañías aéreas deben tener en cuenta el documento 30 de la Conferencia Europea de Aviación Civil (CEAC), parte I, sección 5, y sus anexos, en particular el Código de conducta para la asistencia en tierra de las personas con movilidad reducida establecido en su anexo J, con la redacción que tenga en el momento de adopción del presente Reglamento.
- (11) A la hora de decidir el diseño de los nuevos aeropuertos y terminales, o en caso de renovaciones importantes, las entidades gestoras de los aeropuertos deben tener en cuenta, siempre que sea posible, las necesidades de las personas con discapacidad o movilidad reducida. Asimismo, en la medida de lo posible, las compañías aéreas deben tomar dichas necesidades en consideración a la hora de decidir el diseño de los aviones nuevos y nuevamente acondicionados.
- (12) La Directiva 95/46/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 24 de octubre de 1995, relativa a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos ⁽²⁾, debe ser de estricta aplicación, con el fin de garantizar que se respete la intimidad de las personas con discapacidad o movilidad reducida, que la información requerida se limite a cumplir las obligaciones de asistencia establecidas en el presente Reglamento y que no se utilice en contra de los pasajeros que solicitan el servicio.
- (13) Toda la información esencial facilitada a los pasajeros del transporte aéreo debe proporcionarse en formatos alternativos que sean accesibles para las personas con discapacidad o movilidad reducida, y estar disponible, como mínimo, en los mismos idiomas que la proporcionada a los demás pasajeros.
- (14) En caso de que las sillas de ruedas u otros equipos de movilidad y dispositivos de asistencia se pierdan o sufran daños durante el manejo en el aeropuerto o durante el transporte a bordo de las aeronaves, se debe indemnizar al pasajero a quien pertenezcan con arreglo a las normas del Derecho internacional, comunitario y nacional.
- (15) Los Estados miembros deben supervisar y asegurar el cumplimiento del presente Reglamento y designar al organismo responsable del control del mismo. Esa supervisión no afecta al derecho de las personas con discapacidad o movilidad reducida a recurrir a los tribunales para obtener indemnización con arreglo a las leyes nacionales.
- (16) Es importante que una persona con discapacidad o movilidad reducida que considere que se ha infringido el presente Reglamento pueda hacerlo saber a la entidad gestora del aeropuerto o a la compañía aérea interesada, según proceda. En caso de que la persona con discapacidad o movilidad reducida no obtuviera satisfacción de esa manera, puede elevar una reclamación al organismo u organismos designados a tal efecto por el Estado miembro pertinente.
- (17) Las reclamaciones relativas a la asistencia prestada en un aeropuerto deben elevarse al organismo u organismos designados para dar cumplimiento al presente Reglamento por el Estado miembro donde esté situado el aeropuerto. Las reclamaciones relativas a la asistencia prestada por una compañía aérea deben elevarse al organismo u organismos designados para dar cumplimiento al presente Reglamento por el Estado miembro que haya otorgado la licencia de operador a la compañía aérea.

⁽¹⁾ DO L 272 de 25.10.1996, p. 36. Directiva modificada por el Reglamento (CE) n° 1882/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 284 de 31.10.2003, p. 1).

⁽²⁾ DO L 281 de 23.11.1995, p. 31. Directiva modificada por el Reglamento (CE) n° 1882/2003.

- (18) Los Estados miembros deben establecer las sanciones aplicables a las infracciones del presente Reglamento y garantizar la ejecución de las mismas. Dichas sanciones, que podrían incluir una orden de pago de una compensación a la persona afectada, deben ser eficaces, proporcionadas y disuasorias.
- (19) Dado que los objetivos del presente Reglamento, a saber, garantizar unos niveles de protección y asistencia elevados y equivalentes en todos los Estados miembros y asegurar que los agentes económicos operan en condiciones armonizadas en un mercado único, no pueden ser alcanzados de manera suficiente por los Estados miembros y, por consiguiente, debido a la escala o los efectos de la actuación, pueden lograrse mejor en el ámbito comunitario, la Comunidad puede adoptar medidas, de acuerdo con el principio de subsidiariedad consagrado en el artículo 5 del Tratado. De conformidad con el principio de proporcionalidad enunciado en dicho artículo, el presente Reglamento no excede de lo necesario para alcanzar dichos objetivos.
- (20) El presente Reglamento respeta los derechos fundamentales y observa los principios reconocidos, entre otros textos, en la Carta de Derechos Fundamentales de la Unión Europea.
- (21) Las disposiciones relativas a una mayor cooperación en el uso del aeropuerto de Gibraltar fueron el resultado de un acuerdo alcanzado en Londres el 2 de diciembre de 1987 por el Reino de España y el Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda del Norte en una declaración conjunta de los Ministros de Asuntos Exteriores de ambos países. Dichas disposiciones todavía no se han aplicado.

HAN ADOPTADO EL PRESENTE REGLAMENTO:

Artículo 1

Objetivo y ámbito de aplicación

1. El presente Reglamento establece las normas de protección y asistencia de personas con discapacidad o movilidad reducida en el transporte aéreo, tanto para protegerlas de la discriminación como para asegurar que reciban asistencia.
2. Las disposiciones del presente Reglamento serán aplicables a las personas con discapacidad o movilidad reducida que utilicen o pretendan utilizar vuelos comerciales de pasajeros que salgan de los aeropuertos situados en el territorio de un Estado miembro sujeto a las disposiciones del Tratado, lleguen a esos aeropuertos o transiten por ellos.
3. Lo dispuesto en los artículos 3, 4 y 10 se aplicará, asimismo, a los pasajeros que salgan de un aeropuerto situado en un tercer país con destino a otro aeropuerto situado en el territorio de un Estado miembro sujeto a las disposiciones del Tratado, si la compañía aérea operadora es comunitaria.
4. El presente Reglamento no afectará a los derechos de los pasajeros establecidos en la Directiva 90/314/CEE y en el Reglamento (CE) n° 261/2004.
5. En la medida en que las disposiciones del presente Reglamento entren en conflicto con las de la Directiva 96/67/CE, prevalecerá el presente Reglamento.
6. La aplicación de las disposiciones del presente Reglamento al aeropuerto de Gibraltar se entenderá sin perjuicio de las respectivas posiciones jurídicas del Reino de España y del Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda del Norte acerca de la controversia respecto de la soberanía sobre el territorio en el que el aeropuerto se encuentra situado.
7. La aplicación de las disposiciones del presente Reglamento quedará suspendida hasta que comience la aplicación del régimen contenido en la Declaración conjunta de los Ministros de Asuntos Exteriores del Reino de España y del Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda del Norte de 2 de diciembre de 1987. Los Gobiernos de España y del Reino Unido informarán al Consejo sobre dicha fecha de aplicación.

Artículo 2

Definiciones

A efectos del presente Reglamento se entenderá por:

- a) «persona con discapacidad» o «persona con movilidad reducida»: toda persona cuya movilidad para utilizar el transporte se halle reducida por motivos de discapacidad física (sensorial o locomotriz, permanente o temporal), discapacidad o deficiencia intelectual, o cualquier otra causa de discapacidad, o por la edad, y cuya situación requiera una atención adecuada y la adaptación a sus necesidades particulares del servicio puesto a disposición de los demás pasajeros;
- b) «compañía aérea»: toda empresa de transporte aéreo que posee una licencia de explotación válida;
- c) «compañía aérea operadora»: la compañía aérea que realiza o pretende realizar un vuelo en virtud de un contrato con un pasajero, o en nombre de otra persona, física o jurídica, vinculada a dicho pasajero por un contrato;
- d) «compañía aérea comunitaria»: toda compañía aérea que posee una licencia de explotación válida expedida por un Estado miembro de conformidad con el Reglamento (CEE) n° 2407/92 del Consejo, de 23 de julio de 1992, sobre la concesión de licencias a las compañías aéreas ⁽¹⁾;
- e) «operador turístico»: con excepción de las compañías aéreas, todo organizador o detallista definido en el artículo 2, apartados 2 y 3, de la Directiva 90/314/CEE;
- f) «entidad gestora del aeropuerto» o «entidad gestora»: organismo cuya finalidad principal, con arreglo a la legislación nacional, es la administración y gestión de las infraestructuras aeroportuarias, así como la coordinación y el control de las actividades de los distintos operadores presentes en el aeropuerto o el sistema aeroportuario correspondiente;

⁽¹⁾ DO L 240 de 24.8.1992, p. 1.

- g) «usuario del aeropuerto»: toda persona física o jurídica responsable del transporte de pasajeros por vía aérea con origen o destino en el aeropuerto correspondiente;
- h) «comité de usuarios de aeropuertos»: comité de representantes de los usuarios de los aeropuertos o de las organizaciones que los representen;
- i) «reserva»: el hecho de que el pasajero disponga de un billete o de otra prueba que demuestra que la reserva ha sido aceptada y registrada por la compañía aérea o el operador turístico;
- j) «aeropuerto»: todo terreno especialmente adaptado para el aterrizaje, despegue y maniobra de aviones, incluidas las instalaciones auxiliares que estas operaciones necesitan para el tráfico y los servicios aéreos, e incluidas asimismo las instalaciones necesarias para los servicios aéreos comerciales;
- k) «aparcamiento del aeropuerto»: aparcamiento reservado a los vehículos automóviles y situado dentro de los límites del aeropuerto o bajo control directo de la entidad gestora de un aeropuerto, que sirve directamente a los pasajeros que utilizan dicho aeropuerto;
- l) «servicio comercial de transporte aéreo de pasajeros»: servicio aéreo de transporte de pasajeros operado por una compañía de transporte aéreo mediante vuelos regulares o no regulares ofrecidos al público en general mediante pago separado o como parte de un paquete.

Artículo 3

Prohibición de denegar el embarque

Las compañías aéreas, sus agentes o los operadores turísticos no podrán negarse, alegando la discapacidad o movilidad reducida del pasajero a:

- a) aceptar una reserva para un vuelo que salga de o llegue a un aeropuerto sujeto a las disposiciones del presente Reglamento;
- b) embarcar a una persona con discapacidad o movilidad reducida en un aeropuerto de este tipo, siempre que la persona de que se trate disponga de un billete válido y de una reserva.

Artículo 4

Excepciones, condiciones especiales e información

1. No obstante lo dispuesto en el artículo 3, las compañías aéreas o sus agentes o los operadores turísticos podrán negarse, por motivos de discapacidad o movilidad reducida, a aceptar una reserva de una persona con discapacidad o movilidad reducida o denegarle el embarque:

- a) con el fin de cumplir los requisitos de seguridad establecidos mediante legislación internacional, comunitaria o nacional, o con el fin de cumplir los requisitos de seguridad establecidos por la autoridad que emitió el

certificado de operador aéreo a la compañía aérea en cuestión;

- b) si las dimensiones de la aeronave o sus puertas imposibilitan físicamente el embarque o transporte de la persona con discapacidad o movilidad reducida.

En caso de denegación de aceptación de una reserva por los motivos mencionados en las letras a) o b) del párrafo primero, la compañía aérea, su agente o el operador turístico deberán hacer esfuerzos razonables para proponer una alternativa aceptable a la persona en cuestión.

Se ofrecerá a toda persona con discapacidad o movilidad reducida a quien se haya denegado el embarque a causa de ello, así como a su acompañante, en aplicación de lo dispuesto en el apartado 2 del presente artículo, el derecho al reembolso o a un transporte alternativo con arreglo al artículo 8 del Reglamento (CE) n° 261/2004. El derecho a la opción de un vuelo de vuelta o de un transporte alternativo estará sujeto a que se cumplan todas las disposiciones de seguridad.

2. En las mismas condiciones a que hace referencia el apartado 1, párrafo primero, letra a), la compañía aérea, su agente o el operador turístico podrán exigir que una persona con discapacidad o movilidad reducida vaya acompañada por otra persona capaz de facilitarle la asistencia necesaria.

3. Las compañías aéreas o sus agentes pondrán a disposición del público, en formatos accesibles y como mínimo en los mismos idiomas que la información proporcionada a los demás pasajeros, las normas de seguridad que apliquen al transporte de personas con discapacidad o movilidad reducida, así como toda restricción del transporte de estas personas o del equipo de movilidad debida a las dimensiones de la aeronave. Los operadores turísticos se encargarán de que esas normas y restricciones de seguridad en relación con los vuelos incluidos en los viajes combinados, las vacaciones combinadas y los circuitos combinados que organicen, vendan o pongan a la venta estén disponibles.

4. Cuando una compañía aérea, su agente o un operador turístico se acojan a las excepciones fijadas en los apartados 1 o 2, deberán notificar por escrito sus motivos a la persona con discapacidad o movilidad reducida afectada. Si esta así lo solicita, la compañía aérea, su agente o el operador turístico le comunicarán dichos motivos por escrito en un plazo de cinco días hábiles desde la fecha de la solicitud.

Artículo 5

Designación de los puntos de llegada y salida

1. En colaboración con los usuarios de los aeropuertos a través del comité de usuarios de aeropuertos, cuando exista, y con las organizaciones representantes de las personas con discapacidad o movilidad reducida, las entidades gestoras de los aeropuertos designarán, teniendo en cuenta las condiciones locales, puntos de llegada y salida dentro de los límites del aeropuerto o en puntos bajo control directo de la entidad gestora, tanto dentro como

fuera de los edificios terminales, en los que las personas con discapacidad o movilidad reducida podrán, sin dificultad, anunciar su llegada al aeropuerto y solicitar asistencia.

2. Los puntos de llegada y salida mencionados en el apartado 1 estarán señalizados claramente y contarán con información básica sobre el aeropuerto disponible en formatos accesibles.

Artículo 6

Transmisión de información

1. Las compañías aéreas, sus agentes o los operadores turísticos adoptarán cuantas medidas sean necesarias para poder recibir las notificaciones de necesidad de asistencia de personas con discapacidad o movilidad reducida en todos sus puntos de venta situados en el territorio de un Estado miembro sujeto a las disposiciones del Tratado, incluidas las ventas por teléfono e Internet.

2. Cuando una compañía aérea, su agente o un operador turístico reciba una notificación de necesidad de asistencia al menos cuarenta y ocho horas antes de la hora de salida del vuelo publicada, transmitirá la información en cuestión a más tardar 36 horas antes de la hora de salida del vuelo publicada:

- a) a las entidades gestoras de los aeropuertos de salida, llegada y tránsito, y
- b) a la compañía aérea operadora del vuelo, si no se ha efectuado una reserva con la misma, salvo que se desconozca la identidad de la compañía aérea operadora en el momento de la notificación, en cuyo caso la información se transmitirá lo antes posible.

3. En todos los demás casos distintos del contemplado en el apartado 2, la compañía aérea o su agente o el operador turístico transmitirán la información lo antes posible.

4. En cuanto sea posible después de la salida del vuelo, la compañía aérea operadora notificará a la entidad gestora del aeropuerto de destino, si este se halla situado en el territorio de un Estado miembro sujeto a las disposiciones del Tratado, el número de personas con discapacidad o movilidad reducida que requerirán la asistencia especificada en el anexo 1 y las características de esa asistencia.

Artículo 7

Derecho a asistencia en los aeropuertos

1. Cuando una persona con discapacidad o movilidad reducida llegue a un aeropuerto para viajar en un vuelo, la entidad gestora del aeropuerto asumirá la responsabilidad de garantizar la prestación de la asistencia que se especifica en el anexo I de forma que esa persona pueda coger el vuelo para el que dispone de reserva, siempre que las necesidades particulares de asistencia

de esa persona se notifiquen a la compañía aérea, a su agente o al operador turístico en cuestión al menos 48 horas antes de la hora de salida del vuelo publicada. Esta notificación cubrirá, asimismo, un vuelo de regreso si el vuelo de ida y el de vuelta han sido contratados con la misma compañía.

2. Cuando se requiera el uso de un perro guía, se admitirá al animal a condición de que se haya notificado previamente su presencia a la compañía aérea o a su agente o al operador turístico de conformidad con la normativa nacional aplicable al transporte de perros guía a bordo de aeronaves, si procede.

3. Si no se efectúa notificación alguna con arreglo al apartado 1, la entidad gestora hará todos los esfuerzos razonables por prestar la asistencia especificada en el anexo I de forma que la persona interesada pueda coger el vuelo para el que dispone de reserva.

4. Lo dispuesto en el apartado 1 se aplicará siempre y cuando:

- a) la persona se presente para facturación:
 - i) a la hora fijada por anticipado y por escrito (incluso por medios electrónicos) por la compañía aérea o su agente o el operador turístico, o
 - ii) si no se ha fijado hora alguna, como mínimo una hora antes de la hora de salida publicada, o
- b) la persona llegue a uno de los puntos designados dentro de los límites del aeropuerto, con arreglo al artículo 5:
 - i) a la hora fijada por anticipado y por escrito (incluso por medios electrónicos) por la compañía aérea o su agente o el operador turístico, o
 - ii) si no se ha fijado hora alguna, como mínimo dos horas antes de la hora de salida publicada.

5. Cuando una persona con discapacidad o movilidad reducida transite por un aeropuerto sujeto a las disposiciones del presente Reglamento o sea transferida del vuelo para el que disponga de reserva a otro vuelo por una compañía aérea o un operador turístico, la entidad gestora asumirá la responsabilidad de garantizar la prestación de la asistencia especificada en el anexo I de forma que dicha persona pueda coger el vuelo para el que dispone de reserva.

6. Cuando una persona con discapacidad o movilidad reducida aterrice en un aeropuerto sujeto a las disposiciones del presente Reglamento, la entidad gestora del aeropuerto asumirá la responsabilidad de garantizar la prestación de la asistencia especificada en el anexo I de forma que dicha persona pueda llegar al punto de salida del aeropuerto mencionado en el artículo 5.

7. La asistencia prestada se adaptará, en la medida de lo posible, a las necesidades particulares del pasajero.

*Artículo 8***Responsabilidad de la asistencia en los aeropuertos**

1. Las entidades gestoras de los aeropuertos asumirán la responsabilidad de garantizar la prestación de la asistencia especificada en el anexo I a las personas con discapacidad o movilidad reducida, sin ningún cargo adicional.
2. Las entidades gestoras de los aeropuertos podrán prestar la asistencia por sí mismas. Como alternativa y para asumir su responsabilidad, la entidad gestora podrá contratar con terceros la prestación de la asistencia, cumpliendo siempre las normas de calidad mencionadas en el artículo 9, apartado 1. En colaboración con los usuarios de los aeropuertos, a través del comité de usuarios de aeropuertos, cuando exista, la entidad gestora podrá celebrar este tipo de contratos por propia iniciativa o previa solicitud, incluida la procedente de una compañía aérea, teniendo en cuenta los servicios presentes en el aeropuerto en cuestión. En caso de rechazo de la solicitud, la entidad gestora deberá justificarlo por escrito.
3. Las entidades gestoras de los aeropuertos podrán imponer, con carácter no discriminatorio, una tarifa específica a los usuarios del aeropuerto para la financiación de la asistencia.
4. Esta tarifa específica, que deberá ser razonable, proporcional a los costes y transparente, se fijará por la entidad gestora del aeropuerto en cooperación con los usuarios de los aeropuertos a través del comité de usuarios de aeropuertos, cuando exista, o cualquier otro organismo idóneo. Dicha tarifa se distribuirá entre los usuarios del aeropuerto, de forma proporcional al número total de pasajeros que cada una de ellas transporte con origen y destino en el mismo.
5. La entidad gestora del aeropuerto deberá separar las cuentas de sus actividades relacionadas con la asistencia prestada a personas con discapacidad o movilidad reducida, de las cuentas de sus restantes actividades, en consonancia con las prácticas comerciales habituales.
6. La entidad gestora del aeropuerto pondrá a disposición de los usuarios del mismo, a través del comité de usuarios de aeropuertos, cuando exista, o cualquier otro organismo idóneo, así como de los organismos responsables de la aplicación del presente Reglamento a que se refiere el artículo 14, un resumen anual auditado de las tarifas percibidas y los gastos efectuados en relación con la asistencia prestada a personas con discapacidad o movilidad reducida.

*Artículo 9***Normas de calidad de la asistencia**

1. Salvo en los aeropuertos cuyo tráfico anual sea inferior a 150 000 pasajeros comerciales, las entidades gestoras fijarán normas de calidad aplicables a la asistencia que se indica en el anexo I y determinarán los requisitos acerca de los recursos necesarios para su cumplimiento, en cooperación con los usuarios de los aeropuertos, a través del comité de usuarios de aeropuertos, cuando exista, y con las organizaciones representantes de los pasajeros con discapacidad o movilidad reducida.

2. Al fijar dichas normas, tendrán plenamente en cuenta las políticas y los códigos de conducta internacionalmente reconocidos para la facilitación del transporte de personas con discapacidad o movilidad reducida, y en particular el Código de conducta para la asistencia en tierra de las personas con movilidad reducida de la CEAC.

3. Las entidades gestoras de los aeropuertos publicarán sus normas de calidad.

4. Las compañías aéreas y las entidades gestoras de los aeropuertos podrán convenir en que estas últimas presten a los pasajeros transportados por las compañías aéreas desde y hasta el aeropuerto una asistencia de nivel superior al fijado con arreglo a las normas mencionadas en el apartado 1, o servicios adicionales a los especificados en el anexo I.

5. Para la financiación de esta asistencia superior o adicional, las entidades gestoras podrán imponer a las compañías aéreas una tarifa adicional a la indicada en el artículo 8, apartado 3, que también será transparente y proporcional a los costes y se fijará previa consulta a las compañías aéreas interesadas.

*Artículo 10***Asistencia prestada por las compañías aéreas**

Las compañías aéreas prestarán, sin cargo adicional, la asistencia indicada en el anexo II a las personas con discapacidad o movilidad reducida que salgan de, lleguen a o transiten por un aeropuerto sujeto a las disposiciones del presente Reglamento, y que cumplan las condiciones establecidas en el artículo 7, apartados 1, 2 y 4.

*Artículo 11***Formación**

Las compañías aéreas y las entidades gestoras de los aeropuertos:

- a) velarán por que su personal y el personal empleado por cualquier subcontratista que preste asistencia directa a las personas con discapacidad o movilidad reducida tengan el conocimiento necesario para responder a las necesidades de las personas con diversas discapacidades o dificultades para su movilidad;
- b) proporcionarán a todo su personal que trabaje en el aeropuerto y tenga trato directo con los viajeros formación relativa a igualdad de trato y sensibilización en materia de discapacidad;
- c) velarán por que, en el momento de la contratación, los nuevos empleados reciban formación relativa a la discapacidad y por que su personal reciba asimismo cursos de actualización cuando sea necesario.

*Artículo 12***Indemnizaciones por pérdida o daños a sillas de ruedas, otros equipos de movilidad y dispositivos de asistencia**

En caso de pérdida o daños a sillas de ruedas u otros equipos de movilidad o dispositivos de asistencia durante el manejo en el

aeropuerto o el transporte a bordo de la aeronave, el pasajero al que pertenezca el efecto será indemnizado con arreglo a las normas del Derecho internacional, comunitario y nacional.

Artículo 13

Inadmisibilidad de exenciones

Las obligaciones para con las personas con discapacidad o movilidad reducida que se establecen en el presente Reglamento no podrán limitarse ni derogarse.

Artículo 14

Organismos de aplicación y competencias

1. Cada uno de los Estados miembros designará uno o varios organismos responsables de la aplicación del presente Reglamento en relación con los vuelos que salgan de los aeropuertos situados en su territorio o lleguen a los mismos. Cuando proceda, ese o esos organismos adoptarán las medidas necesarias para asegurarse de que se respetan los derechos de las personas con discapacidad o movilidad reducida, incluida la observancia de las normas de calidad mencionadas en el artículo 9, apartado 1. Los Estados miembros comunicarán a la Comisión el nombre del organismo u organismos designados.

2. Los Estados miembros establecerán que, cuando proceda, el o los organismos responsables de la aplicación del presente Reglamento a que se refiere el apartado 1 garanticen también la correcta aplicación del artículo 8, incluido lo relativo a las tarifas destinadas a evitar la competencia desleal. Los Estados miembros podrán, asimismo, designar un organismo específico al efecto.

Artículo 15

Procedimiento de reclamación

1. Una persona con discapacidad o movilidad reducida que considere que se ha infringido el presente Reglamento podrá hacerlo saber a la entidad gestora del aeropuerto o a la compañía aérea interesada, según proceda.

2. Si la persona con discapacidad o movilidad reducida no obtuviera satisfacción de esa manera, podrá presentar la reclamación por presunta infracción del presente Reglamento ante cualquiera de los organismos designados con arreglo al

artículo 14, apartado 1, o cualquier otro organismo competente designado por los Estados miembros.

3. Todo organismo de un Estado miembro que reciba una reclamación sobre un asunto que sea competencia de un organismo designado de otro Estado miembro remitirá la reclamación a este último organismo.

4. Los Estados miembros adoptarán las medidas necesarias para informar a las personas con discapacidad o movilidad reducida de sus derechos en el marco del presente Reglamento y de la posibilidad de presentar reclamaciones ante los organismos designados.

Artículo 16

Sanciones

Los Estados miembros determinarán el régimen de sanciones aplicable a las infracciones de las disposiciones del presente Reglamento y adoptarán cuantas medidas sean necesarias para garantizar su ejecución. Las sanciones previstas deberán ser eficaces, proporcionadas y disuasorias. Los Estados miembros notificarán esas disposiciones a la Comisión y le comunicarán con la mayor brevedad toda posterior modificación de las mismas.

Artículo 17

Informe

No más tarde del 1 de enero de 2010, la Comisión presentará al Parlamento Europeo y al Consejo un informe sobre la aplicación y los resultados del presente Reglamento. En caso necesario, se adjuntarán a dicho informe las propuestas legislativas pertinentes que detallen las disposiciones del presente Reglamento o las modifiquen.

Artículo 18

Entrada en vigor

El presente Reglamento entrará en vigor a los veinte días de su fecha de publicación en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

Será aplicable a partir del 26 de julio de 2008, a excepción de los artículos 3 y 4, que se aplicarán a partir del 26 de julio de 2007.

El presente Reglamento será obligatorio en todos sus elementos y directamente aplicable en cada Estado miembro.

Hecho en Estrasburgo, el 5 de julio de 2006.

Por el Parlamento Europeo

El Presidente

J. BORRELL FONTELLES

Por el Consejo

La Presidenta

P. LEHTOMÄKI

ANEXO I

Asistencia prestada bajo la responsabilidad de las entidades gestoras de los aeropuertos

Asistencia y disposiciones necesarias para permitir a las personas con discapacidad o movilidad reducida:

- comunicar su llegada a un aeropuerto y su solicitud de asistencia en los puntos designados dentro y fuera de los edificios terminales que se mencionan en el artículo 5,
- desplazarse desde uno de esos puntos designados al mostrador de facturación,
- proceder a la comprobación de su billete y a la facturación de su equipaje,
- desplazarse desde el mostrador de facturación al avión, pasando los controles de emigración, aduanas y seguridad,
- embarcar en el avión, para lo que deberán preverse elevadores, sillas de ruedas o cualquier otro tipo de asistencia que proceda,
- desplazarse desde la puerta del avión a sus asientos,
- guardar y recuperar su equipaje dentro del avión,
- desplazarse desde sus asientos a la puerta del avión,
- desembarcar del avión, para lo que deberán preverse elevadores, sillas de ruedas o cualquier otro tipo de asistencia que proceda,
- desplazarse desde el avión hasta la sala de recogida de equipajes, pasando los controles de inmigración y aduanas,
- desplazarse desde la sala de recogida de equipajes hasta un punto designado,
- conectar con otros vuelos, cuando se hallen en tránsito, para lo que habrá que prever asistencia en el aire y en tierra y tanto dentro de las terminales como entre terminales, si es preciso,
- desplazarse a los servicios si es preciso.

Cuando una persona con discapacidad o movilidad reducida reciba la ayuda de un acompañante, esta persona deberá poder prestar, si así se solicita, la asistencia necesaria en el aeropuerto y durante el embarque y desembarque.

Manejo en tierra de todos los equipos de movilidad, incluidos equipos como las sillas de ruedas eléctricas (previa notificación con una antelación de 48 horas y siempre que las limitaciones de espacio a bordo del avión no lo impidan, y sometido todo ello a la aplicación de la legislación pertinente en materia de mercancías peligrosas).

Sustitución temporal del equipo de movilidad extraviado o averiado, aunque no necesariamente por idéntico tipo de equipo.

Asistencia en tierra a los perros guía reconocidos, cuando así proceda.

Comunicación de la información necesaria para tomar los vuelos en formato accesible.

ANEXO II

Asistencia prestada por las compañías aéreas

Transporte de perros guía reconocidos en cabina, con arreglo a las normativas nacionales.

Además del equipo médico, transporte de hasta dos aparatos de equipos de movilidad por persona con discapacidad o movilidad reducida, incluidas las sillas de ruedas eléctricas (previa notificación con una antelación de 48 horas y siempre que las limitaciones de espacio a bordo del avión no lo impidan, y sometido todo ello a la aplicación de la legislación pertinente en materia de mercancías peligrosas).

Comunicación de la información esencial relativa a los vuelos en formato accesible.

Realización de todos los esfuerzos razonables para disponer los asientos conforme a las necesidades de cada persona con discapacidad o movilidad reducida que así lo soliciten, siempre que los requisitos de seguridad y la disponibilidad lo permitan.

Ayuda para desplazarse a los servicios si es preciso.

Cuando una persona con discapacidad o movilidad reducida reciba la ayuda de un acompañante, la compañía aérea hará todos los esfuerzos razonables para ofrecer a la persona acompañante un asiento junto a la persona con discapacidad o movilidad reducida.

II

(Actos no legislativos)

REGLAMENTOS

REGLAMENTO (UE) N° 1158/2012 DE LA COMISIÓN

de 27 de noviembre de 2012

que modifica el Reglamento (CE) n° 338/97 del Consejo, relativo a la protección de especies de la fauna y flora silvestres mediante el control de su comercio

LA COMISIÓN EUROPEA,

Visto el Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea,

Visto el Reglamento (CE) n° 338/97 del Consejo, de 9 de diciembre de 1996, relativo a la protección de especies de la fauna y flora silvestres mediante el control de su comercio ⁽¹⁾, y, en particular, su artículo 19, apartado 5,

Considerando lo siguiente:

- (1) El Reglamento (CE) n° 338/97 enumera en diversas listas las especies de animales y plantas cuyo comercio está limitado o controlado. Dichas listas incorporan las listas que figuran en los apéndices de la Convención sobre el Comercio Internacional de Especies Amenazadas de Fauna y Flora Silvestres (CITES), en lo sucesivo denominada «la Convención».
- (2) Las siguientes especies han sido incluidas recientemente en el apéndice III de la Convención: *Diospyros aculeata*, *Diospyros analamerensis*, *Diospyros anosivolensis*, *Diospyros baroniana*, *Diospyros bemarivensis*, *Diospyros bernieri*, *Diospyros bernieriana*, *Diospyros bezofensis*, *Diospyros boinensis*, *Diospyros boivinii*, *Diospyros calophylla*, *Diospyros cauchiana*, *Diospyros cinnamomoides*, *Diospyros clusiifolia*, *Diospyros conifera*, *Diospyros coursiana*, *Diospyros cupulifera*, *Diospyros danguyana*, *Diospyros decaryana*, *Diospyros dycorypheoides*, *Diospyros ebenifera*, *Diospyros enervis*, *Diospyros erinacea*, *Diospyros erythrosperma*, *Diospyros filipes*, *Diospyros fuscovelutina*, *Diospyros geayana*, *Diospyros gneissicola*, *Diospyros gracilipes*, *Diospyros greveana*, *Diospyros haplostylis*, *Diospyros hazomainty*, *Diospyros hemiteles*, *Diospyros heterosepala*, *Diospyros humbertiana*, *Diospyros humbertii*, *Diospyros implexicalyx*, *Diospyros ketsensis*, *Diospyros laevis*, *Diospyros lamiana*, *Diospyros lanceolata*, *Diospyros latispathulata*, *Diospyros lenticellata*, *Diospyros leucomelas*, *Diospyros leucocalyx*, *Diospyros lokohensis*, *Diospyros louveli*, *Diospyros madagascariensis*, *Diospyros madecassa*, *Diospyros magnifolia*, *Diospyros manampetsae*, *Diospyros mangabensis*, *Diospyros mangorensis*,

Diospyros mapingo, *Diospyros masoalensis*, *Diospyros mcphersonii*, *Diospyros meeusiana*, *Diospyros microrhombus*, *Diospyros montigena*, *Diospyros myriophylla*, *Diospyros myrtifolia*, *Diospyros myrtilloides*, *Diospyros natalensis*, *Diospyros neraudii*, *Diospyros nigricans*, *Diospyros nodosa*, *Diospyros obducta*, *Diospyros oclusa*, *Diospyros olacinoides*, *Diospyros onivensis*, *Diospyros parifolia*, *Diospyros parvifolia*, *Diospyros perreticulata*, *Diospyros perrieri*, *Diospyros pervillei*, *Diospyros platycalyx*, *Diospyros pruinosa*, *Diospyros quartzitarium*, *Diospyros quercina*, *Diospyros revaughanii*, *Diospyros rubrolanata*, *Diospyros sakalavarum*, *Diospyros sclerophylla*, *Diospyros seychellarum*, *Diospyros sphaerosepala*, *Diospyros stenocarpa*, *Diospyros striicalyx*, *Diospyros subacuta*, *Diospyros subenervis*, *Diospyros subfalciformis*, *Diospyros subsessifolia*, *Diospyros subtrinervis*, *Diospyros tampinensis*, *Diospyros tetraceros*, *Diospyros tetrapoda*, *Diospyros torquata*, *Diospyros toxicaria*, *Diospyros tropophylla*, *Diospyros urschii*, *Diospyros velutipes*, *Diospyros vera*, *Diospyros vescoi*, *Diospyros viguieriana*, *Dalbergia louvelii*, *Dalbergia monticola*, *Dalbergia normandii*, *Dalbergia purpurascens*, *Dalbergia xerophila* (todas con anotación), a petición de Madagascar; *Dalbergia darienensis*, *Dalbergia retusa* (ambas con anotación), a petición de Panamá; *Cryptobranchnus alleganiensis*, a petición de los Estados Unidos; *Sphyrna lewini*, a petición de Costa Rica.

- (3) Las modificaciones realizadas en el apéndice III de la Convención, por consiguiente, hacen necesario realizar cambios en el anexo C del anexo del Reglamento (CE) n° 338/97.
- (4) Debe añadirse una nota a pie de página a la inclusión genérica de *Agalychnis* spp. en el anexo B del Reglamento (CE) n° 338/97 en la que se indiquen los nombres de las cinco especies cubiertas por dicha inclusión.
- (5) Debe añadirse una nota a pie de página a la inclusión de *Scleropages formosus* en el anexo A del Reglamento (CE) n° 338/97 en la que se indique que esta inclusión comprende el nuevo taxón *Scleropages inscriptus*, recientemente descrito.

⁽¹⁾ DO L 61 de 3.3.1997, p. 1.

- (6) Debe sustituirse el orden «RAJIFORMES» por el orden «PRISTIFORMES», a fin de reproducir correctamente la referencia taxonómica aceptada por CITES.
- (7) Deben modificarse las anotaciones de la inclusión de *Cedrela fissilis*, *Cedrela lilloi* y *Cedrela odorata* en el anexo C del Reglamento (CE) n° 338/97 y debe suprimirse la inclusión de esas especies en el anexo D de dicho Reglamento, a fin de corregir una incoherencia entre los apéndices de CITES y los anexos del Reglamento (CE) n° 338/97.
- (8) Procede modificar el Reglamento (CE) n° 338/97 en consecuencia. A la vista de la amplitud de las modificaciones, resulta adecuado, en aras de la claridad, sustituir la totalidad del anexo de dicho Reglamento.
- (9) Las medidas previstas en el presente Reglamento se ajustan al dictamen del Comité sobre comercio de fauna y flora silvestres.

HA ADOPTADO EL PRESENTE REGLAMENTO:

Artículo 1

El texto del anexo del Reglamento (CE) n° 338/97 se sustituye por el del anexo del presente Reglamento.

Artículo 2

El presente Reglamento entrará en vigor el tercer día siguiente al de su publicación en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

El presente Reglamento será obligatorio en todos sus elementos y directamente aplicable en cada Estado miembro.

Hecho en Bruselas, el 27 de noviembre de 2012.

Por la Comisión
El Presidente
José Manuel BARROSO

ANEXO

«ANEXO

Notas sobre la interpretación de los anexos A, B, C y D

1. Las especies que figuran en los anexos A, B, C y D están indicadas:
 - a) conforme al nombre de las especies, o
 - b) como si todas las especies estuviesen incluidas en un taxón superior o en una parte de él designada.
2. La abreviatura "spp." se utiliza para denotar todas las especies de un taxón superior.
3. Las demás referencias a taxones superiores a la especie tienen el único fin de servir de información o clasificación.
4. Las especies que aparecen en negrita en el anexo A se incluyen de acuerdo con su régimen de protección, tal como se prevé en la Directiva 2009/147/CE del Consejo ⁽¹⁾ o en la Directiva 92/43/CEE del Consejo ⁽²⁾.
5. Las abreviaturas que figuran a continuación se utilizan para designar taxones vegetales de un nivel inferior al de especies:
 - a) la abreviatura "ssp." se utiliza para denotar subespecies;
 - b) la abreviatura "var(s)." se utiliza para denotar la variedad (variedades), y
 - c) la abreviatura "fa." se utiliza para denotar forma.
6. Los símbolos "(I)", "(II)" y "(III)", colocados junto al nombre de una especie o un taxón superior, hacen referencia a los apéndices de la Convención en los que se enumeran las especies en cuestión, como se indica en las notas 7, 8 y 9. Si no aparece ninguna de estas anotaciones, la especie de que se trata no figura en los apéndices de la Convención.
7. El símbolo "I" colocado junto al nombre de una especie o un taxón superior indica que la especie o el taxón está incluido en el apéndice I de la Convención.
8. El símbolo "II" colocado junto al nombre de una especie o un taxón superior indica que la especie o el taxón en cuestión está incluido en el apéndice II de la Convención.
9. El símbolo "III" colocado junto al nombre de una especie o un taxón superior indica que la especie o el taxón en cuestión está incluido en el apéndice III de la Convención. En este caso se indica también el país a petición del cual la especie o el taxón superior se ha incluido en el apéndice III.
10. Se entiende por "cultivar", de acuerdo con la definición que figura en la octava edición del *Código Internacional de Nomenclatura de las Plantas Cultivadas*, un conjunto de plantas que a) ha sido seleccionado por un carácter o una combinación de caracteres particular; b) presenta estos caracteres de manera distinta, uniforme y estable, y c) cuando se reproduce por los medios adecuados, conserva esos caracteres. Ningún taxón nuevo de un cultivar puede considerarse tal hasta que se hayan publicado oficialmente el nombre de su categoría y su circunscripción en la última edición del *Código Internacional de Nomenclatura de las Plantas Cultivadas*.
11. Los híbridos pueden incluirse específicamente en los apéndices, pero solo si constituyen poblaciones distintas y estables en el medio natural. Los animales híbridos que en las cuatro generaciones anteriores de su linaje hayan tenido uno o varios especímenes de especies incluidas en los anexos A o B estarán sujetos a las disposiciones del presente Reglamento como si no fueran híbridos, incluso si el híbrido de que se trata no está incluido específicamente en los anexos.
12. Cuando una especie se incluya en el anexo A, B o C, todas las partes y derivados de la especie también están incluidos en el mismo anexo, salvo que vaya acompañada de una anotación en la que se indique que solo se incluyen determinadas partes y derivados. De conformidad con el artículo 2, letra t), del presente Reglamento, el signo "#" seguido de un número colocado junto al nombre de una especie o de un taxón superior incluido en el anexo B o C designa las partes o derivados provenientes de esa especie o de ese taxón y se indican como sigue a efectos del Reglamento:
 - #1 Designa todas las partes y derivados, excepto:
 - a) las semillas, las esporas y el polen (incluso las polinias);

⁽¹⁾ DO L 20 de 26.1.2010, p. 7.

⁽²⁾ DO L 206 de 22.7.1992, p. 7.

- b) los cultivos de plántulas o tejidos obtenidos *in vitro*, en medios sólidos o líquidos, que se transportan en envases estériles;
 - c) las flores cortadas de ejemplares reproducidos artificialmente, y
 - d) los frutos, sus partes y derivados, de plantas del género *Vanilla* reproducidas artificialmente.
- #2 Designa todas las partes y derivados, excepto:
- a) las semillas y el polen, y
 - b) los productos acabados empaquetados y preparados para el comercio al por menor.
- #3 Designa las raíces enteras o en rodajas y partes de las raíces.
- #4 Designa todas las partes y derivados, excepto:
- a) las semillas (incluso las cápsulas de Orchidaceae), las esporas y el polen (incluso las polinias). Esta exoneración no se aplica a las semillas de Cactaceae spp. exportadas de México, y a las semillas de *Beccariophoenix madagascariensis* y *Neodypsis decaryi* exportadas de Madagascar;
 - b) los cultivos de plántulas o tejidos obtenidos *in vitro*, en medios sólidos o líquidos, que se transportan en envases estériles;
 - c) las flores cortadas de ejemplares reproducidos artificialmente;
 - d) los frutos, sus partes y derivados, de plantas del género *Vanilla* (Orchidaceae) y de la familia Cactaceae aclimatadas o reproducidas artificialmente;
 - e) los tallos, las flores, sus partes y derivados, de plantas de los géneros *Opuntia*, subgénero *Opuntia*, y *Selenicereus* (Cactaceae) aclimatadas o reproducidas artificialmente, y
 - f) los productos acabados de *Euphorbia antisiphilitica* empaquetados y preparados para el comercio al por menor.
- #5 Designa las trozas, la madera aserrada y las chapas de madera.
- #6 Designa las trozas, la madera aserrada, las chapas de madera y la madera contrachapada.
- #7 Designa las trozas, los troceados de madera, el polvo y los extractos.
- #8 Designa las partes subterráneas (es decir, raíces y rizomas): enteras, partes y en polvo.
- #9 Designa todas las partes y derivados, excepto: los que lleven una etiqueta en la que se indique "Produced from *Hoodia* spp. material obtained through controlled harvesting and production in collaboration with the CITES Management Authorities of Botswana/Namibia/South Africa under agreement no. BW/NA/ZA xxxxxx" (Producido a partir de material de *Hoodia* spp. obtenido mediante recolección y producción controlada en colaboración con las Autoridades Administrativas CITES de Botswana/Namibia/Sudáfrica con arreglo al acuerdo n° BW/NA/ZA xxxxxx).
- #10 Designa las trozas, la madera aserrada, las chapas de madera, incluyendo los artículos de madera no terminados utilizados para la fabricación de arcos para instrumentos musicales de cuerda.
- #11 Designa las trozas, la madera aserrada, las chapas de madera, la madera contrachapada, el polvo y los extractos.
- #12 Designa las trozas, la madera aserrada, las chapas de madera, la madera contrachapada y el aceite esencial, exceptuando los productos acabados empaquetados y preparados para el comercio al por menor.
- #13 Designa la pepita (también conocida como "endospermo", "pulpa" o "copra") y cualquier derivado del mismo.
13. Ninguna de las especies o taxones superiores de la FLORA incluidas en el anexo A están anotadas, al efecto de que sus híbridos sean tratados de acuerdo con las disposiciones del artículo 4, apartado 1, del Reglamento. En consecuencia, los híbridos reproducidos artificialmente de una o más de estas especies o taxones pueden ser comercializados con un certificado de reproducción artificial y, además, las semillas y el polen (incluso las polinias), las flores cortadas y los cultivos de plántulas o tejidos obtenidos *in vitro*, en medios sólidos o líquidos, que se transportan en envases estériles de estos híbridos no están sujetos a las disposiciones del Reglamento.

14. Las orinas, las heces y el ámbar gris que sean productos residuales obtenidos sin manipulación del animal de que se trate no están sujetos a las disposiciones del Reglamento.
15. En relación con las especies de fauna enumeradas en el anexo D, las disposiciones se aplicarán únicamente a especímenes vivos y enteros o substancialmente enteros, a especímenes muertos, excepto si se trata de taxones anotados como sigue para indicar que se incluyen también otras partes y derivados:
- § 1 Pieles enteras o substancialmente enteras, brutas o curtidas.
- § 2 Plumaz o pieles u otras partes que contengan plumas.
16. En relación con las especies de flora enumeradas en el anexo D, las disposiciones se aplicarán únicamente a especímenes vivos, excepto si se trata de taxones anotados como sigue para indicar que se incluyen también otras partes y derivados:
- § 3 Plantas secas o frescas, incluidas, en su caso: las hojas, las raíces/patrón, los tallos, las semillas/esporas, las cortezas y los frutos.
- § 4 Trozas, madera aserrada y chapas de madera.

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
FAUNA				
CHORDATA				
MAMMALIA				Mamíferos
ARTIODACTYLA				
Antilocapridae				Berrendos
	<i>Antilocapra americana</i> (I) (solo la población de México; ninguna otra población está incluida en los anexos del presente Reglamento)			Berrendo
Bovidae				Antílopes, duiqueros, gacelas, cabras, ovejas, etc.
	<i>Addax nasomaculatus</i> (I)			Addax
		<i>Ammotragus lervia</i> (II)		Arruí o muflón del Atlas
			<i>Antilope cervicapra</i> (III Nepal)	Antílope negro indio
		<i>Bison bison athabascaae</i> (II)		Bisonte americano de bosque
	<i>Bos gaurus</i> (I) (excluye la forma domesticada, que se cita como <i>Bos frontalis</i> y que no está sujeta a las disposiciones del presente Reglamento)			Gaur
	<i>Bos mutus</i> (I) (excluye la forma domesticada, que se cita como <i>Bos grunniens</i> y que no está sujeta a las disposiciones del presente Reglamento)			Yak
	<i>Bos sauveli</i> (I)			Kouprey, toro cuprey

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<i>Bubalus arnee</i> (III Nepal) (excluye la forma domesticada, que se cita como <i>Bubalus bubalis</i> y que no está sujeta a las disposiciones del presente Reglamento)	Caraboa, búfalo acuático, arni
	<i>Bubalus depressicornis</i> (I)			Anoa de llanura
	<i>Bubalus mindorensis</i> (I)			Búfalo de Mindoro, tamarao
	<i>Bubalus quarlesi</i> (I)			Anoa de montaña
		<i>Budorcas taxicolor</i> (II)		Takin
	<i>Capra falconeri</i> (I)			Markhor
	<i>Capricornis milneedwardsii</i> (I)			Sirao chino
	<i>Capricornis rubidus</i> (I)			Sirao rojo
	<i>Capricornis sumatraensis</i> (I)			Sirao de Sumatra
	<i>Capricornis thar</i> (I)			Sirao del Himalaya
		<i>Cephalophus brookei</i> (II)		Duiquero de Brook
		<i>Cephalophus dorsalis</i> (II)		Duiquero bayo
	<i>Cephalophus jentinki</i> (I)			Duiquero de Jentinki
		<i>Cephalophus ogilbyi</i> (II)		Duiquero de Ogilby
		<i>Cephalophus silvicultor</i> (II)		Cefalofo silvicultor, duiquero de lomo amarillo
		<i>Cephalophus zebra</i> (II)		Duiquero cebrado, cefalofo rayado
		<i>Damaliscus pygargus pygargus</i> (II)		Bontebok
	<i>Gazella cuvieri</i> (I)			Gacela de Cuvier
			<i>Gazella dorcas</i> (III Argelia/Túnez)	Gacela dorcas
	<i>Gazella leptoceros</i> (I)			Rhim
	<i>Hippotragus niger variani</i> (I)			Antílope sable gigante, palanca negra gigante
		<i>Kobus leche</i> (II)		Cobo de Lechwe
	<i>Naemorhedus baileyi</i> (I)			Goral rojo
	<i>Naemorhedus caudatus</i> (I)			Goral de cola larga
	<i>Naemorhedus goral</i> (I)			Goral del Himalaya
	<i>Naemorhedus griseus</i> (I)			Goral chino
	<i>Nanger dama</i> (I)			Gacela dama, adra, mhor

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Camelidae	<i>Oryx dammah</i> (I)			Órix u órice algacel, órix u órice de cimitarra
	<i>Oryx leucoryx</i> (I)			Órix blanco, órix de Arabia
	<i>Ovis ammon hodgsonii</i> (I)	<i>Ovis ammon</i> (II) (excepto las subespecies incluidas en el anexo A)		Argalí, muflón argal, muflón de Marco Polo
	<i>Ovis ammon nigrimontana</i> (I)			Argalí del Himalaya, muflón del Himalaya
	<i>Ovis orientalis ophion</i> (I)	<i>Ovis canadensis</i> (II) (solo la población de México; ninguna otra población está incluida en los anexos del presente Reglamento)		Borrego cimarrón
	<i>Ovis vignei vignei</i> (I)	<i>Ovis vignei</i> (II) (excepto la subespecie incluida en el anexo A)		Muflón de Chipre
	<i>Pantholops hodgsonii</i> (I)			Urial
	<i>Pseudoryx nghetinhensis</i> (I)			Urial de Ladakh
	<i>Rupicapra pyrenaica ornata</i> (I)	<i>Philantomba monticola</i> (II)		Antílope tibetano, chiru
				Cefalofo azul, duiquero azul
				Saola
		<i>Saiga borealis</i> (II)		Gamuza alpina, gamuza de los Abruzzos, rebeco de los Abruzzos
		<i>Saiga tatarica</i> (II)		Saiga de Mongolia
			<i>Tetracerus quadricornis</i> (III Nepal)	Antílope de cuatro cuernos, chousingha
	<i>Lama guanicoe</i> (II)		Guanacos, vicuñas	
<i>Vicugna vicugna</i> (I) (excepto las poblaciones de: Argentina [las poblaciones de las provincias de Jujuy y Catamarca y las poblaciones en semicautividad de las Provincias de Jujuy, Salta, Catamarca, La Rioja y San Juan]; Bolivia [toda la población]; Chile [la población de la Primera Región]; y Perú [toda la población]; que están incluidas en el anexo B)	<i>Vicugna vicugna</i> (II) (solo las poblaciones de: Argentina ⁽¹⁾ [las poblaciones de las provincias de Jujuy y Catamarca y las poblaciones en semicautividad de las Provincias de Jujuy, Salta, Catamarca, La Rioja y San Juan]; Bolivia ⁽²⁾ [toda la población]; Chile ⁽³⁾ [la población de la Primera Región]; y Perú ⁽⁴⁾ [toda la población]; todas las demás poblaciones están incluidas en el anexo A)		Guanaco	
			Vicuña	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Cervidae				Ciervos, guemales, muntiacos, venados
	<i>Axis calamianensis</i> (I)			Ciervo de Calaimán
	<i>Axis kuhlii</i> (I)			Ciervo de Kuhl, ciervo de Bawean
	<i>Axis porcinus annamiticus</i> (I)			Ciervo porquerizo de Indochina
	<i>Blastocerus dichotomus</i> (I)			Ciervo de los pantanos
		<i>Cervus elaphus bactrianus</i> (II)		Ciervo bactriano, ciervo del Turquestán
			<i>Cervus elaphus barbarus</i> (III Argelia/Túnez)	Ciervo de Berbería
	<i>Cervus elaphus hanglu</i> (I)			Ciervo de Cachemira
	<i>Dama dama mesopotamica</i> (I)			Gamo persa, dama de Mesopotamia
	<i>Hippocamelus</i> spp. (I)			Huemul, taruka, ciervo andino
			<i>Mazama temama cerasina</i> (III Guatemala)	Ciervo mazama, cabro de monte
	<i>Muntiacus crinifrons</i> (I)			Muntjac negro
	<i>Muntiacus vuquangensis</i> (I)			Muntjac gigante
			<i>Odocoileus virginianus mayensis</i> (III Guatemala)	Ciervo de cola blanca, venado de cola blanca
	<i>Ozotoceros bezoarticus</i> (I)			Ciervo de la Pampa
		<i>Pudu mephistophiles</i> (II)		Pudú norteño
	<i>Pudu puda</i> (I)			Pudú sureño, pudu meridional, venadito
	<i>Rucervus duvaucelii</i> (I)			Barasinga
	<i>Rucervus eldii</i> (I)			Ciervo de Eld
Hippopotamidae				Hipopótamos
		<i>Hexaprotodon liberiensis</i> (II)		Hipopótamo enano
		<i>Hippopotamus amphibius</i> (II)		Hipopótamo
Moschidae				Ciervo almizclero
	<i>Moschus</i> spp. (I) (solo las poblaciones de Afganistán, Bhután, India, Myanmar, Nepal y Pakistán; todas las demás están incluidas en el anexo B)	<i>Moschus</i> spp. (II) (excepto las poblaciones de Afganistán, Bhután, India, Myanmar, Nepal y Pakistán, incluidas en el anexo A)		Ciervo almizclero
Suidae				Babirusas, jabalíes enanos
	<i>Babyrusa babyrussa</i> (I)			Babirusa

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Tayassuidae	<i>Babyrousa bolabatuensis</i> (I)			Babirusa Bola Batu
	<i>Babyrousa celebensis</i> (I)			Babirusa de Sulawesi, babirusa de Célebes
	<i>Babyrousa togeanensis</i> (I)			Babirusa de Islas Togan
	<i>Sus salvanius</i> (I)			Jabalí enano
		Tayassuidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A y excluyendo las poblaciones de <i>Pecari tajacu</i> de Estados Unidos y México, que no están incluidas en los anexos del presente Reglamento)		Pecaríes Pecaríes
	<i>Catagonus wagneri</i> (I)			Chaco argentino, chanco quimilero
CARNIVORA				
Ailuridae				Pandas rojos
	<i>Ailurus fulgens</i> (I)			Panda chico, panda rojo, panda menor
Canidae				Licaones, zorros, lobos
	Canis lupus (I/II) (todas las poblaciones, excepto las poblaciones de España al norte del Duero y las poblaciones de Grecia al norte del paralelo 39; las poblaciones de Bhután, India, Nepal y Pakistán figuran en el apéndice I; todas las demás, en el apéndice II; se excluyen las formas domesticadas y el dingo, que se denominan <i>Canis lupus familiaris</i> y <i>Canis lupus dingo</i>)	<i>Canis lupus</i> (II) (poblaciones de España al norte del Duero y poblaciones de Grecia al norte del paralelo 39; se excluyen las formas domesticadas y el dingo, que se denominan <i>Canis lupus familiaris</i> y <i>Canis lupus dingo</i>)	<i>Canis aureus</i> (III India)	Chacal dorado
	<i>Canis simensis</i>			Lobo común
		<i>Cerdocyon thous</i> (II)		Lobo etíope
		<i>Chrysocyon brachyurus</i> (II)		Zorro cangrejero, zorro de monte
		<i>Cuon alpinus</i> (II)		Lobo de crin
		<i>Lycalopex culpaeus</i> (II)		Cuon asiático, perro salvaje asiático
		<i>Lycalopex fulvipes</i> (II)		Culpeo, zorro andino, zorro colorado
		<i>Lycalopex griseus</i> (II)		Zorro de Darwin, zorro Chilote, zorro de Chiloé
		<i>Lycalopex gymnocercus</i> (II)		Zorro gris, zorro de Magallanes
				Zorro de las pampas

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Eupleridae	<i>Speothos venaticus</i> (I)		<i>Vulpes bengalensis</i> (III India)	Perro de monte, zorro vinagre Zorro de Bengala, zorro indio
		<i>Vulpes cana</i> (II)		Zorro de Blanford, zorro afgano, zorro estepario
		<i>Vulpes zerda</i> (II)		Zorro del desierto, fenec, zorro feneco, megaloto
		<i>Cryptoprocta ferox</i> (II)		Fosas, fanalocas, civitas hormigueras Gato fosa de Madagascar
		<i>Eupleres goudotii</i> (II)		Fanaloca, mangosta de dientes pequeños
		<i>Fossa fossana</i> (II)		Civeta de Madagascar
Felidae		Felidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A; los especímenes domesticados no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento)		Félidos Felinos
	<i>Acinonyx jubatus</i> (I) (los cupos de exportación anual para especímenes vivos y trofeos de caza se otorgan como sigue: Botsuana: 5; Namibia: 150; Zimbabue: 50; el comercio de dichos especímenes está sujeto a las disposiciones del artículo 4, apartado 1, del presente Reglamento)			Guepardo, onza africana, chita
	<i>Caracal caracal</i> (I) (solo la población de Asia; todas las demás están incluidas en el anexo B)			Lince africano, caracal
	<i>Catopuma temminckii</i> (I)			Gato dorado asiático
	<i>Felis nigripes</i> (I)			Gato de pies negros
	<i>Felis silvestris</i> (II)			Gato montés
	<i>Leopardus geoffroyi</i> (I)			Gato de Geoffroy
	<i>Leopardus jacobitus</i> (I)			Gato andino
	<i>Leopardus pardalis</i> (I)			Ocelote
	<i>Leopardus tigrinus</i> (I)			Tigrillo
	<i>Leopardus wiedii</i> (I)			Margay
	<i>Lynx lynx</i> (II)			Lince boreal
	<i>Lynx pardinus</i> (I)			Lince ibérico

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Neofelis nebulosa</i> (I)			Pantera nebulosa
	<i>Panthera leo persica</i> (I)			León asiático
	<i>Panthera onca</i> (I)			Jaguar
	<i>Panthera pardus</i> (I)			Leopardo
	<i>Panthera tigris</i> (I)			Tigre
	<i>Pardofelis marmorata</i> (I)			Gato jaspeado
	<i>Prionailurus bengalensis bengalensis</i> (I) (solo las poblaciones de Bangladesh, India y Tailandia; todas las demás se incluyen en el anexo B)			Gato leopardo, gato de Bengala, gato bengalí
	<i>Prionailurus iriomotensis</i> (II)			Gato iriomota
	<i>Prionailurus planiceps</i> (I)			Gato de cabeza plana, gato cangrejero, gato cabeciancho, gato turón
	<i>Prionailurus rubiginosus</i> (I) (solo la población de India; todas las demás se incluyen en el anexo B)			Gato indio, gato rojo manchado
	<i>Puma concolor coryi</i> (I)			Puma de Florida
	<i>Puma concolor costaricensis</i> (I)			Puma de América Central
	<i>Puma concolor cougar</i> (I)			Puma norteamericano, león de montaña, cougar
	<i>Puma yagouaroundi</i> (I) (solo las poblaciones de América Central y de América del Norte; todas las demás están incluidas en el anexo B)			Jaguarundi, gato nutria, gato Eyra
	<i>Uncia uncia</i> (I)			Leopardo de las nieves
Herpestidae				Mangostas
			<i>Herpestes fuscus</i> (III India)	Meloncillo pardo
			<i>Herpestes edwardsi</i> (III India)	Meloncillo gris
			<i>Herpestes javanicus auropunctatus</i> (III India)	Meloncillo de manchas doradas
			<i>Herpestes smithii</i> (III India)	Meloncillo rojo
			<i>Herpestes urva</i> (III India)	Meloncillo cangrejero
			<i>Herpestes vitticollis</i> (III India)	Meloncillo indio
Hyaenidae				Hienas
			<i>Proteles cristata</i> (III Botsuana)	Lobo de tierra, proteles

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Mephitidae				Zorrillos
		<i>Conepatus humboldtii</i> (II)		Mofeta de Patagonia, zorrino patagónico
Mustelidae				Tejones, martas, comadrejas, etc.
Lutrinae		Lutrinae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Nutrias
	<i>Aonyx capensis microdon</i> (I) (solo las poblaciones de Camerún y Nigeria; todas las demás están incluidas en el anexo B)			Nutria inerme de Camerún
	<i>Enhydra lutris nereis</i> (I)			Nutria de mar californiana
	<i>Lontra felina</i> (I)			Chungungo
	<i>Lontra longicaudis</i> (I)			Nutria neotropical
	<i>Lontra provocax</i> (I)			Nutria chilena, huillín, lobito patagónica
	<i>Lutra lutra</i> (I)			Nutria, nutria europea, nutria paleártica
	<i>Lutra nippon</i> (I)			Nutria japonesa
	<i>Pteronura brasiliensis</i> (I)			Nutria gigante o brasileña
Mustelinae				Hurones, martas, turones, comadrejas
			<i>Eira barbara</i> (III Honduras)	Lepasil, taira
			<i>Galictis vittata</i> (III Costa Rica)	Grisón
			<i>Martes flavigula</i> (III India)	Marta de cuello amarillo, marta papigualda
			<i>Martes foina intermedia</i> (III India)	Garduña intermedia
			<i>Martes gwatkinsii</i> (III India)	Marta india
			<i>Mellivora capensis</i> (III Botsuana)	Tejón abejero del Cabo, tejón mielero, ratel
	<i>Mustela nigripes</i> (I)			Turón patinegro
Odobenidae		<i>Odobenus rosmarus</i> (III Canadá)		Morsas
				Morsa
Otariidae				Osos marinos, leones marinos
		<i>Arctocephalus</i> spp (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Osos marinos

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Phocidae	<i>Arctocephalus philippii</i> (II)			Oso marino de Chile
	<i>Arctocephalus townsendi</i> (I)			Oso marino de Guadalupe
Procyonidae	<i>Monachus</i> spp. (I)	<i>Mirounga leonina</i> (II)		Focas Elefante marino Foca monje
			<i>Bassaricyon gabbii</i> (III Costa Rica)	Mapaches, coatís, olingos Olingo de Gabb
Ursidae			<i>Bassariscus sumichrasti</i> (III Costa Rica)	Cacomistle meridional
			<i>Nasua narica</i> (III Honduras)	Coatí pizote
			<i>Nasua nasua solitaria</i> (III Uruguay)	Coatí rojo
			<i>Potos flavus</i> (III Honduras)	Mico de noche, kinkajú
		Ursidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Osos Osos
Viverridae	<i>Ailuropoda melanoleuca</i> (I)			Panda gigante
	<i>Helarctos malayanus</i> (I)			Oso malayo, oso de los cocoteros
	<i>Melursus ursinus</i> (I)			Oso bezudo
	<i>Tremarctos ornatus</i> (I)			Oso de anteojos, oso andino, oso frontino
	<i>Ursus arctos</i> (I/II) (solo las poblaciones de Bhután, China, México y Mongolia y las subespecies <i>Ursus arctos isabellinus</i> figuran en el apéndice I; las demás poblaciones y subespecies figuran en el apéndice II)			Oso pardo
	<i>Ursus thibetanus</i> (I)			Oso negro asiático
				Binturongs, civetas, jinetas, civetas de las palmeras
			<i>Arctictis binturong</i> (III India)	Binturong
			<i>Civettictis civetta</i> (III Botsuana)	Civeta africana
		<i>Cynogale bennettii</i> (II)		Civeta pescadora
		<i>Hemigalus derbyanus</i> (II)		Hemigalo cebrado
			<i>Paguma larvata</i> (III India)	Civeta de las palmeras enmascarada, paguma

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<i>Paradoxurus hermaphroditus</i> (III India)	Civeta de las palmeras común, musang
			<i>Paradoxurus jerdoni</i> (III India)	Musang indio
		<i>Prionodon linsang</i> (II)		Linsang rayado
	<i>Prionodon pardicolor</i> (I)			Linsang manchado
			<i>Viverra civettina</i> (III India)	Civeta malabar
			<i>Viverra zibetha</i> (III India)	Civeta india grande
			<i>Viverricula indica</i> (III India)	Civeta india pequeña
CETACEA				Cetáceos (delfines, marsopas, ballenas)
	CETACEA spp. (I/II) (5)			Cetáceos
CHIROPTERA				Murciélagos con hoja nasal del Nuevo Mundo
Phyllostomidae			<i>Platyrrhinus lineatus</i> (III Uruguay)	Murciélago de estriás blancas, falso vampiro listado
				Murciélagos frugívoros, zorros voladores
		<i>Acerodon</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Zorros voladores
	<i>Acerodon jubatus</i> (I)			Zorro volador filipino
		<i>Pteropus</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Zorros voladores
	<i>Pteropus insularis</i> (I)			Zorro volador de Ruck
	<i>Pteropus livingstonii</i> (II)			Zorro volador de Livingston
	<i>Pteropus loochoensis</i> (I)			Zorro volador japonés
	<i>Pteropus mariannus</i> (I)			Zorro volador de Las Marianas
	<i>Pteropus molossinus</i> (I)			
	<i>Pteropus pelewensis</i> (I)			Zorro volador de Palau
	<i>Pteropus pilosus</i> (I)			Zorro volador largo de Palau
	<i>Pteropus rodricensis</i> (II)			Zorro volador de la isla Rodríguez
	<i>Pteropus samoensis</i> (I)			
	<i>Pteropus tonganus</i> (I)			
	<i>Pteropus ualanus</i> (I)			Zorro volador de Kosrae
	<i>Pteropus voeltzkowi</i> (II)			Zorro volador de Voeltzkow
	<i>Pteropus yapensis</i> (I)			Zorro volador de Yap

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
CINGULATA				
Dasypodidae				Armadillos
			<i>Cabassous centralis</i> (III Costa Rica)	Armadillo de América Central, armadillo de cola de trapo
			<i>Cabassous tatouay</i> (III Uruguay)	Armadillo cabasú
		<i>Chaetophractus nationi</i> (II) (se ha establecido un cupo de exportación anual nulo; se considerará que todos los especímenes son de especies incluidas en el anexo A, aplicándoseles las disposiciones del presente Reglamento)		Armadillo peludo andino, quirquincho andino
	<i>Priodontes maximus</i> (I)			Armadillo gigante
DASYUROMORPHIA				
Dasyuridae				Ratones marsupiales
	<i>Sminthopsis longicaudata</i> (I)			Ratón marsupial de cola larga
	<i>Sminthopsis psammophila</i> (I)			Ratón marsupial desértico
Thylacinidae				Diablo de Tasmania, lobo marsupial
	<i>Thylacinus cynocephalus</i> (posiblemente extinguida) (I)			Lobo marsupial, lobo de Tasmania
DIPROTODONTIA				
Macropodidae				Canguros, wallabys
		<i>Dendrolagus inustus</i> (II)		Canguro arbóreo gris
		<i>Dendrolagus ursinus</i> (II)		Canguro arbóreo negro
	<i>Lagorchestes hirsutus</i> (I)			Canguro liebre peludo
	<i>Lagostrophus fasciatus</i> (I)			Canguro liebre rayado
	<i>Onychogalea fraenata</i> (I)			Canguro rabipelado oriental
	<i>Onychogalea lunata</i> (I)			Canguro rabipelado occidental
Phalangeridae				Cuscús
		<i>Phalanger intercastellanus</i> (II)		Cuscús común de oriente
		<i>Phalanger mimicus</i> (II)		Cuscús común del sur
		<i>Phalanger orientalis</i> (II)		Cuscús gris
		<i>Spilocuscus kraemeri</i> (II)		
		<i>Spilocuscus maculatus</i> (II)		Cuscús moteado
		<i>Spilocuscus papuensis</i> (II)		

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Potoroidae	<i>Bettongia</i> spp. (I)			Canguros ratas Canguros ratas
	<i>Caloprymnus campestris</i> (posiblemente extinguida) (I)			Canguro-rata del desierto
Vombatidae				Uombats Oso marsupial del río Moonie
LAGOMORPHA				
Leporidae				Liebres, conejos Conejo de Assam, liebre hispida
	<i>Caprolagus hispidus</i> (I)			Conejo de los volcanes, zacatuche, teporingo
	<i>Romerolagus diazi</i> (I)			
MONOTREMATA				
Tachyglossidae				Equidna, osos hormigueros Equidnas
		<i>Zaglossus</i> spp. (II)		
PERAMELEMORPHIA				
Chaeropodidae				Bandicutes Bandicut de pies de cerdo
	<i>Chaeropus ecaudatus</i> (posiblemente extinguida) (I)			
Peramelidae				Bandicutes Tejón marsupial rayado
	<i>Perameles bougainville</i> (I)			
Thylacomyidae				Bandicutes Bilbi mayor, cangurito narigudo grande
	<i>Macrotis lagotis</i> (I)			Bilbi menor, cangurito narigudo coliblanco
	<i>Macrotis leucura</i> (I)			
PERISSODACTYLA				
Equidae				Caballos, asnos, cebras Asno salvaje de África
	<i>Equus africanus</i> (I) (excluye la forma domesticada, que se cita como <i>Equus asinus</i> , y que no está sujeta a las disposiciones del presente Reglamento)			Cebra de Grevy, cebra real
	<i>Equus grevyi</i> (I)			Hemion, asno salvaje asiático
	<i>Equus hemionus</i> (I/II) (la especie figura en el apéndice II pero las subespecies <i>Equus hemionus hemionus</i> y <i>Equus hemionus khur</i> figuran en el apéndice I)			
	<i>Equus kiang</i> (II)			Kiang

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Rhinocerotidae	<i>Equus przewalskii</i> (I)			Caballo de Przewalski, caballo salvaje mongol, takhi
	<i>Equus zebra zebra</i> (I)	<i>Equus zebra hartmannae</i> (II)		Cebra de Hartmann Cebra de montaña del Cabo
	Rhinocerotidae spp. (I) (excepto las subespecies incluidas en el anexo B)			Rinocerontes Rinocerontes Rinoceronte blanco
Tapiridae		<i>Ceratotherium simum simum</i> (II) (solo las poblaciones de Sudáfrica y Suazilandia; todas las demás están incluidas en el anexo A; con el exclusivo propósito de autorizar el comercio internacional de animales vivos a destinos apropiados y aceptables y comercio de trofeos de caza; los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A y su comercio se reglamentará en consecuencia)		Tapires Tapires
	Tapiridae spp. (I) (excepto las especies incluidas en el anexo B)			Tapir amazónico, anta
PHOLIDOTA		<i>Tapirus terrestris</i> (II)		
Manidae		<i>Manis</i> spp. (II) (se ha establecido un cupo de exportación anual nulo para especímenes de <i>Manis crassicaudata</i> , <i>Manis culionensis</i> , <i>Manis javanica</i> y <i>Manis pentadactyla</i> capturados en el medio silvestre y comercializados con fines primordialmente comerciales)		Pangolines Pangolín
PILOSA				
Bradypodidae				Perezosos de tres dedos Perezoso bayo
Megalonychidae		<i>Bradypus variegatus</i> (II)		Perezosos de dos dedos Perezoso de dos dedos de Hoffman
Myrmecophagidae			<i>Choloepus hoffmanni</i> (III Costa Rica)	Osos hormigueros Oso hormiguero gigante
		<i>Myrmecophaga tridactyla</i> (II)		

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
PRIMATES			<i>Tamandua mexicana</i> (III Guatemala)	Tamandúa mexicano
		PRIMATES spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Simios, monos Primates
Atelidae				Monos aulladores, monos araña
	<i>Alouatta coibensis</i> (I)			Mono aullador de Coiba
	<i>Alouatta palliata</i> (I)			Mono aullador negro
	<i>Alouatta pigra</i> (I)			Araguato negro
	<i>Ateles geoffroyi frontatus</i> (I)			Mono araña maninegro
	<i>Ateles geoffroyi panamensis</i> (I)			Mono araña maninegro
	<i>Brachyteles arachnoides</i> (I)			Mono araña muriquí
	<i>Brachyteles hypoxanthus</i> (I)			Muriquí del norte
	<i>Oreonax flavicauda</i> (I)			Choro de cola amarilla
Cebidae				Titís, tamarinos, monos del Nuevo Mundo
	<i>Callimico goeldii</i> (I)			Tamarino de Goeldi, mico de Goeldi, Calimico
	<i>Callithrix aurita</i> (I)			Tití de orejas blancas
	<i>Callithrix flaviceps</i> (I)			Tití de cabeza amarilla
	<i>Leontopithecus</i> spp. (I)			Titíes león, tamarinos león
	<i>Saguinus bicolor</i> (I)			Tamarno bicolor, tamarino calvo
	<i>Saguinus geoffroyi</i> (I)			Tamarino de Geoffroy
	<i>Saguinus leucopus</i> (I)			Tamarino de manos blancas, tití gris
	<i>Saguinus martinsi</i> (I)			Tamarino de Martín
	<i>Saguinus oedipus</i> (I)			Tamarino cabeza de algodón, mono tití cabeciblanco
	<i>Saimiri oerstedii</i> (I)			Mono ardilla de América central
Cercopithecidae				Monos del Viejo Mundo
	<i>Cercocebus galeritus</i> (I)			Mangabeye crestado del río Tana
	<i>Cercopithecus diana</i> (I)			Cercopiteco diana
	<i>Cercopithecus roloway</i> (I)			Cercopiteco Roloway
	<i>Cercopithecus solatus</i> (II)			Cercopiteco de Gabón
	<i>Colobus satanas</i> (II)			Colobo negro

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Macaca silenus</i> (I)			Macaco de cola de león, mono barbudo, mono león, sileno
	<i>Mandrillus leucophaeus</i> (I)			Drill, dril
	<i>Mandrillus sphinx</i> (I)			Mandrill
	<i>Nasalis larvatus</i> (I)			Mono narigudo
	<i>Ptilocolobus foai</i> (II)			Colobo rojo centroafricano
	<i>Ptilocolobus gordonorum</i> (II)			Colobo rojo de Udzugwa
	<i>Ptilocolobus kirkii</i> (I)			Colobo rojo de Zanzíbar
	<i>Ptilocolobus pennantii</i> (II)			Colobo rojo de Pennant
	<i>Ptilocolobus preussi</i> (II)			Colobo rojo de Preuss
	<i>Ptilocolobus rufomitratu</i> s (I)			Colobo de Tana
	<i>Ptilocolobus tephrosceles</i> (II)			Colobo rojo ugandés
	<i>Ptilocolobus tholloni</i> (II)			Colobo rojo de Thollon
	<i>Presbytis potenziani</i> (I)			Langur de Mentawai, langur colilargo
	<i>Pygathrix</i> spp. (I)			Doucs
	<i>Rhinopithecus</i> spp. (I)			Langures chatos
	<i>Semnopithecus ajax</i> (I)			Langur sagrado de Chamba, langur gris de Cachemira
	<i>Semnopithecus dussumieri</i> (I)			Langur gris de las planicies del Sur
	<i>Semnopithecus entellus</i> (I)			Langur común, langur jánuman
	<i>Semnopithecus hector</i> (I)			Langur gris de Tarai
	<i>Semnopithecus hypoleucos</i> (I)			Langur gris de pies negros
	<i>Semnopithecus priam</i> (I)			Langur gris moñudo
	<i>Semnopithecus schistaceus</i> (I)			Langur de brazos pálidos, langur gris de Nepal
	<i>Simias concolor</i> (I)			Langur cola de cerdo
	<i>Trachypithecus delacouri</i> (II)			Langur de dorso negro
	<i>Trachypithecus francoisi</i> (II)			Langur de François
	<i>Trachypithecus geei</i> (I)			Langur dorado
	<i>Trachypithecus hatinhensis</i> (II)			Langur Hating
	<i>Trachypithecus johnii</i> (II)			Langur de Nilgiri
	<i>Trachypithecus laotum</i> (II)			Langur de cejas blancas, langur laosiano
	<i>Trachypithecus pileatus</i> (I)			Langur capuchino, langur de gorra
	<i>Trachypithecus poliocephalus</i> (II)			Langur de cabeza dorada
	<i>Trachypithecus shortridgei</i> (I)			Langur de Shortridge

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Cheirogaleidae	Cheirogaleidae spp. (I)			Quirogaleidos Lémures enanos y Lémures ratones
Daubentoniidae	<i>Daubentonia madagascariensis</i> (I)			Aye-aye Aye-aye
Hominidae	<i>Gorilla beringei</i> (I) <i>Gorilla gorilla</i> (I) <i>Pan</i> spp. (I) <i>Pongo abelii</i> (I) <i>Pongo pygmaeus</i> (I)			Chimpancés, gorilas, orangutanes, bonobos Gorila oriental Gorila occidental Chimpancé común y chimpancé pigmeo o bonobo Orangután de Sumatra Orangután de Borneo
Hylobatidae	Hylobatidae spp. (I)			Gibones Gibones y Siamang
Indriidae	Indriidae spp. (I)			Índridos Indris, sifacas, lémures lanudos
Lemuridae	Lemuridae spp. (I)			Lémures grandes Lémures grandes
Lepilemuridae	Lepilemuridae spp. (I)			Lémures saltadores Lémures saltadores
Lorisidae	<i>Nycticebus</i> spp. (I)			Lorisidos Loris perezosos
Pitheciidae	<i>Cacajao</i> spp. (I) <i>Callicebus barbarabrownae</i> (II) <i>Callicebus melanochir</i> (II) <i>Callicebus nigrifrons</i> (II) <i>Callicebus personatus</i> (II) <i>Chiropotes albinus</i> (I)			Cacajús, titís, sakis Guacarís Mono tití del norte de Bahía, tití Bárbara Brown Mono tití con máscara Mono tití de frente negra Tití enmascarado, guigó, sauá, tití del Atlántico Saki de nariz blanca
Tarsiidae	<i>Tarsius</i> spp. (II)			Monos fantasmas, tarseros Tarseros, tarsios

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
PROBOSCIDEA				
Elephantidae				Elefantes
	<i>Elephas maximus</i> (I)			Elefante asiático
	<i>Loxodonta africana</i> (I) (salvo las poblaciones de Botsuana, Namibia, Sudáfrica y Zimbabue, incluidas en el anexo B)	<i>Loxodonta africana</i> (II) (solo las poblaciones de Botsuana, Namibia, Sudáfrica y Zimbabue (6); todas las demás poblaciones están incluidas en el anexo A)		Elefante africano
RODENTIA				
Chinchillidae				Chinchillas, vizcachas
	<i>Chinchilla</i> spp. (I) (los especímenes domesticados no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento)			Chinchillas
Cuniculidae				Pacas
			<i>Cuniculus paca</i> (III Honduras)	Paca común
Dasyproctidae				Agutíes
			<i>Dasyprocta punctata</i> (III Honduras)	Agutí centroamericano, guatusa, guatín colorado o rojizo
Erethizontidae				Puercoespines del Nuevo Mundo
			<i>Sphiggurus mexicanus</i> (III Honduras)	Puercoespín enano peludo mexicano, puercoespín mexicano arborícola
			<i>Sphiggurus spinosus</i> (III Uruguay)	Coendú misionero
Hystricidae				Puercoespines del Viejo Mundo
	<i>Hystrix cristata</i>			Puercoespín crestado
Muridae				Ratones, ratas
	<i>Leporillus conditor</i> (I)			Rata arquitecto
	<i>Pseudomys fieldi praeconis</i> (I)			Ratón bastardo peludo
	<i>Xeromys myoides</i> (I)			Falsa rata de agua
	<i>Zyzomys pedunculatus</i> (I)			Rata coligorda
Sciuridae				Ardillas arborícolas, ardillas terrestres
	<i>Cynomys mexicanus</i> (I)			Perrito de la pradera mexicano
			<i>Marmota caudata</i> (III India)	Marmota de cola larga
			<i>Marmota himalayana</i> (III India)	Marmota del Himalaya

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
		<i>Ratufa</i> spp. (II)		Ardillas gigantes
		<i>Callosciurus erythraeus</i>		Ardilla de Pallas
		<i>Sciurus carolinensis</i>		Ardilla gris de las Carolinas, ardilla de las Carolinas
			<i>Sciurus deppei</i> (III Costa Rica)	Ardilla de Deppe
		<i>Sciurus niger</i>		Ardilla zorro
SCANDENTIA		SCANDENTIA spp. (II)		Musarañas arborícolas o tupayas
SIRENIA				
Dugongidae				Dugongos
	<i>Dugong dugon</i> (I)			Dugongo
Trichechidae				Manatíes
	Trichechidae spp. (I/II) (<i>Trichechus inunguis</i> y <i>Trichechus manatus</i> figuran en el apéndice I. <i>Trichechus senegalensis</i> figura en el apéndice II)			Manatíes, Vacas marinas
AVES				Aves
ANSERIFORMES				
Anatidae				Patos, gansos, cisnes, etc.
	<i>Anas aucklandica</i> (I)			Cerceta alicorta de Auckland
		<i>Anas bernieri</i> (II)		Cerceta malgache de Bernier
	<i>Anas chlorotis</i> (I)			Cerceta marrón de Nueva Zelanda
		<i>Anas formosa</i> (II)		Cerceta del Baikal
	<i>Anas laysanensis</i> (I)			Ánade de Laysan
	<i>Anas nesiotis</i> (I)			Cerceta de Campbell
	<i>Anas querquedula</i>			Cerceta carretona
	<i>Asarcornis scutulata</i> (I)			Pato aliblanco, pato de jungla
	<i>Aythya innotata</i>			Porrón malgache
	<i>Aythya nyroca</i>			Porrón pardo
	<i>Branta canadensis leucopareia</i> (I)			Barnacla canadiense
	<i>Branta ruficollis</i> (II)			Barnacla cuellirroja
	<i>Branta sandvicensis</i> (I)			Ganso né-né, ganso de Hawái, barnacla de Hawái
			<i>Cairina moschata</i> (III Honduras)	Pato real

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
		<i>Coscoroba coscoroba</i> (II)		Cisne coscoroba
		<i>Cygnus melancoryphus</i> (II)		Cisne cuellinegro
		<i>Dendrocygna arborea</i> (II)		Chiriría caribeña, yaguasa de pico negro
			<i>Dendrocygna autumnalis</i> (III Honduras)	Guirirí, pato silbón ventrinegro
			<i>Dendrocygna bicolor</i> (III Honduras)	Suirirí bicolor
	<i>Mergus octosetaceus</i>			Serreta brasileña, pato serrucho
		<i>Oxyura jamaicensis</i>		Malvasía Canela, pato zambullidor grande
	<i>Oxyura leucocephala</i> (II)			Malvasía cabeciblanca
	<i>Rhodonessa caryophyllacea</i> (posiblemente extinguida) (I)			Pato de cabeza rosa
		<i>Sarkidiornis melanotos</i> (II)		Pato crestado
	<i>Tadorna cristata</i>			Tarro crestado, ganso crestado
APODIFORMES				
Trochilidae				Colibríes
		Trochilidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Colibrí, picaflor
	<i>Glaucis dohrnii</i> (I)			Ermitaño de Espíritu Santo
CHARADRIIFORMES				
Burhinidae				Alcaravanes
			<i>Burhinus bistriatus</i> (III Guatemala)	Alcaraván dara, alcaraván venezolano, alcaraván americano
Laridae				Gaviotas, charranes
	<i>Larus relictus</i> (I)			Gaviota relictica
Scolopacidae				Chorlitos
	<i>Numenius borealis</i> (I)			Chorlito esquimal, zarapito esquimal
	<i>Numenius tenuirostris</i> (I)			Zarapito fino
	<i>Tringa guttifer</i> (I)			Archibebe moteado
CICONIIFORMES				
Ardeidae				Garzas
	<i>Ardea alba</i>			Garza blanca
	<i>Bubulcus ibis</i>			Garcilla bueyera
	<i>Egretta garzetta</i>			Garceta común

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Balaenicipitidae				Picozapatos
		<i>Balaeniceps rex</i> (II)		Picozapato
Ciconiidae				Cigüeñas
	<i>Ciconia boyciana</i> (I)			Cigüeña blanca
	<i>Ciconia nigra</i> (II)			Cigüeña negra
	<i>Ciconia stormi</i>			Cigüeña de Storm
	<i>Jabiru mycteria</i> (I)			Jabirú
	<i>Leptoptilos dubius</i>			Marabú argala
	<i>Mycteria cinerea</i> (I)			Tántalo malayo
Phoenicopteridae				Flamencos
		Phoenicopteridae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Flamencos
	<i>Phoenicopus ruber</i> (II)			Flamenco común
Threskiornithidae				Ibis, espátulas
		<i>Eudocimus ruber</i> (II)		Corocoro colorado, ibis escarlata
	<i>Geronticus calvus</i> (II)			Ibis calvo de África del Sur
	<i>Geronticus eremita</i> (I)			Ibis eremita
	<i>Nipponia nippon</i> (I)			Ibis crestado japonés, ibis nipón
	<i>Platalea leucorodia</i> (II)			Espátula blanca
	<i>Pseudibis gigantea</i>			Ibis gigante
COLUMBIFORMES				
Columbidae				Palomas, tórtolas
	<i>Caloenas nicobarica</i> (I)			Paloma de Nicobar
	<i>Claravis godefrida</i>			Tortolita alipúrpura
	<i>Columba livia</i>			Paloma bravía
	<i>Ducula mindorensis</i> (I)			Paloma de Mindoro
		<i>Gallicolumba luzonica</i> (II)		Paloma apuñalada de Luzón
		<i>Goura</i> spp. (II)		Guras
	<i>Leptotila wellsi</i>			Paloma montaraz de Granada
			<i>Nesoenas mayeri</i> (III Mauricio)	Paloma de Mauricio
	<i>Streptopelia turtur</i>			Tórtola común

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
CORACIIFORMES				
Bucerotidae				Cálaos, Tocos
		<i>Aceros</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Cálaos
	<i>Aceros nipalensis</i> (I)			Cáleo del Nepal, cáleo de cuello rufo
		<i>Anorrhinus</i> spp. (II)		Cálaos
		<i>Anthracoceros</i> spp. (II)		Cálaos
		<i>Berenicornis</i> spp. (II)		Cálaos
		<i>Buceros</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Cálaos
	<i>Buceros bicornis</i> (I)			Cáleo bicorne
		<i>Penelopides</i> spp. (II)		Cálaos
	<i>Rhinoplax vigil</i> (I)			Cáleo de Yelmo
		<i>Rhyticeros</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Cálaos
	<i>Rhyticeros subruficollis</i> (I)			Cáleo gorgiclaro
CUCULIFORMES				
Musophagidae				Turacos
		<i>Tauraco</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Turacos
	<i>Tauraco bannermani</i> (II)			Turaco de Bannerman
FALCONIFORMES				Rapaces diurnas (águilas, halcones, gavilanes, buitres)
		FALCONIFORMES spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A y una especie de la familia Cathartidae incluida en el anexo C; las demás especies de esta familia no están incluidas en los anexos del presente Reglamento)		Rapaces diurnas
Accipitridae				Gavilanes, águilas, etc
	<i>Accipiter brevipes</i> (II)			Gavilán griego
	<i>Accipiter gentilis</i> (II)			Azor común
	<i>Accipiter nisus</i> (II)			Gavilán común
	<i>Aegypius monachus</i> (II)			Buitre negro

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Aquila adalberti</i> (I)			Águila imperial ibérica
	<i>Aquila chrysaetos</i> (II)			Águila real
	<i>Aquila clanga</i> (II)			Águila moteada
	<i>Aquila heliaca</i> (I)			Águila imperial
	<i>Aquila pomarina</i> (II)			Águila pomerana
	<i>Buteo buteo</i> (II)			Busardo ratonero, ratonero común
	<i>Buteo lagopus</i> (II)			Busardo calzado
	<i>Buteo rufinus</i> (II)			Busardo moro
	<i>Chondrohierax uncinatus wilsonii</i> (I)			Gavilán caguarero
	<i>Circus gallicus</i> (II)			Águila culebrera
	<i>Circus aeruginosus</i> (II)			Aguilucho lagunero
	<i>Circus cyaneus</i> (II)			Aguilucho pálido
	<i>Circus macrourus</i> (II)			Aguilucho papialbo
	<i>Circus pygargus</i> (II)			Aguilucho cenizo
	<i>Elanus caeruleus</i> (II)			Elanio azul, elanio común
	<i>Eutriorchis astur</i> (II)			Culebrera azor
	<i>Gypaetus barbatus</i> (II)			Quebrantahuesos
	<i>Gyps fulvus</i> (II)			Buitre leonado
	<i>Haliaeetus</i> spp. (I/II) (<i>Haliaeetus albicilla</i> está incluida en el apéndice I; las demás especies, en el apéndice II)			Pigargos
	<i>Harpia harpyja</i> (I)			Harpía, águila harpía
	<i>Hieraaetus fasciatus</i> (II)			Águila perdicera
	<i>Hieraaetus pennatus</i> (II)			Águila calzada
	<i>Leucopternis occidentalis</i> (II)			Busardo dorsi-gris
	<i>Milvus migrans</i> (II) (excepto <i>Milvus migrans lineatus</i> que se incluye en el anexo B)			Milano negro
	<i>Milvus milvus</i> (II)			Milano real
	<i>Neophron percnopterus</i> (II)			Alimoche común
	<i>Pernis apivorus</i> (II)			Halcón abejero
	<i>Pithecophaga jefferyi</i> (I)			Águila monera

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Cathartidae	<i>Gymnogyps californianus</i> (I)			Buitres del Nuevo Mundo Cónдор de California
	<i>Vultur gryphus</i> (I)		<i>Sarcoramphus papa</i> (III Honduras)	Zopilote rey Cónдор de los Andes
Falconidae	<i>Falco araeus</i> (I)			Halcones Cernícalo de las Seychelles
	<i>Falco biarmicus</i> (II)			Halcón borni
	<i>Falco cherrug</i> (II)			Halcón sacre
	<i>Falco columbarius</i> (II)			Esmerejón
	<i>Falco eleonora</i> (II)			Halcón de Eleonor
	<i>Falco jugger</i> (I)			Halcón yággar
	<i>Falco naumanni</i> (II)			Cernícalo primilla
	<i>Falco newtoni</i> (I) (solo la población de las Seychelles)			Cernícalo de la isla Aldabra
	<i>Falco pelegrioides</i> (I)			Halcón de Berbería
	<i>Falco peregrinus</i> (I)			Halcón peregrino
	<i>Falco punctatus</i> (I)			Cernícalo de Mauricio
	<i>Falco rusticolus</i> (I)			Halcón gerifalte
	<i>Falco subbuteo</i> (II)			Alcotán
	<i>Falco tinnunculus</i> (II)			Cernícalo común
	<i>Falco vespertinus</i> (II)			Cernícalo patirrojo
Pandionidae	<i>Pandion haliaetus</i> (II)			Águila pescadora Águila pescadora, halieta
GALLIFORMES				
Cracidae	<i>Crax alberti</i> (III Colombia)			Pavones, paujís Paujil de pico azul, pavón colombiano
	<i>Crax blumenbachii</i> (I)			Paujil piquirrojo
		<i>Crax fasciolata</i>	<i>Crax daubentoni</i> (III Colombia)	Pavón moquiamarillo, paujil turbante, pavón porú
			<i>Crax globulosa</i> (III Colombia)	Pavón munitú Pavón carunculado
			<i>Crax rubra</i> (III Colombia, Costa Rica, Guatemala y Honduras)	Pavón norteño

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Mitu mitu</i> (I)			Paují menor, paujil de Alagoas
	<i>Oreophasis derbianus</i> (I)			Pavón cornudo
			<i>Ortalis vetula</i> (III Guatemala/Honduras)	Chachalaca norteña, guacharaca del Golfo
			<i>Pauxi pauxi</i> (III Colombia)	Paují de yelmo, paujil copete de piedra
	<i>Penelope albipennis</i> (I)			Pava aliblanca
			<i>Penelope purpurascens</i> (III Honduras)	Pava cojolita
			<i>Penelopina nigra</i> (III Guatemala)	Pava paujil, chachalaca negra
	<i>Pipile jacutinga</i> (I)			Pava jacutinga
	<i>Pipile pipile</i> (I)			Pava de Trinidad
Megapodiidae				Megapodios
	<i>Macrocephalon maleo</i> (I)			Megapodio maleo, talégalo maleo
Phasianidae				Lagópodos, gallinas de Guinea, perdices, faisanes, tragopanes
		<i>Argusianus argus</i> (II)		Argos gigante, argo real
	<i>Catreus wallichii</i> (I)			Faisán de Wallich, faisán Chir
	<i>Colinus virginianus ridgwayi</i> (I)			Colín virginiano de Ridgway
	<i>Crossoptilon crossoptilon</i> (I)			Faisán orejudo blanco
	<i>Crossoptilon mantchuricum</i> (I)			Faisán orejudo pardo
		<i>Gallus sonneratii</i> (II)		Gallo gris
		<i>Ithaginis cruentus</i> (II)		Faisán de sangre
	<i>Lophophorus impejanus</i> (I)			Monal colirrojo, lofóforo real, faisán real
	<i>Lophophorus lhuyssii</i> (I)			Faisán monal chino
	<i>Lophophorus sclateri</i> (I)			Faisán monal de Sclater
	<i>Lophura edwardsi</i> (I)			Faisán de Edwards
		<i>Lophura hatinhensis</i>		
	<i>Lophura imperialis</i> (I)			Faisán imperial
	<i>Lophura swinhoii</i> (I)			Faisán de Formosa, faisán de Swinhoe
			<i>Meleagris ocellata</i> (III Guatemala)	Pavo ocelado
	<i>Odontophorus strophium</i>			Perdiz santandereana
	<i>Ophrysia superciliosa</i>			Perdicilla Himalaya

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
		<i>Pavo muticus</i> (II)		Pavo real verde, pavo verde
		<i>Polyplectron bicalcaratum</i> (II)		Faisán pavo real, espolonero común
		<i>Polyplectron germaini</i> (II)		Faisán de espolones de Germain
		<i>Polyplectron malacense</i> (II)		Faisán de espolones malayo
	<i>Polyplectron napoleonis</i> (I)			Faisán de espolones de Palawan
		<i>Polyplectron schleiermacheri</i> (II)		Faisán de espolones de Borneo
	<i>Rheinardia ocellata</i> (I)			Faisán de Rheinard
	<i>Syrmaticus ellioti</i> (I)			Faisán de Elliott
	<i>Syrmaticus humiae</i> (I)			Faisán de Hume
	<i>Syrmaticus mikado</i> (I)			Faisán mikado
	<i>Tetraogallus caspius</i> (I)			Perdigallo del Caspio
	<i>Tetraogallus tibetanus</i> (I)			Perdigallo del Tíbet
	<i>Tragopan blythii</i> (I)			Tragopán oriental
	<i>Tragopan caboti</i> (I)			Tragopán arlequín
	<i>Tragopan melanocephalus</i> (I)			Tragopán oriental, tragopán dorsigris
			<i>Tragopan satyra</i> (III Nepal)	Tragopán sátiro
	<i>Tympanuchus cupido attwateri</i> (I)			Gallito de pradera
GRUIFORMES				
Gruidae				Grullas
		Gruidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Grullas
	<i>Grus americana</i> (I)			Grulla americana
	<i>Grus canadensis</i> (I/II) (la especie figura en el apéndice II pero las subespecies <i>Grus canadensis nesiotis</i> y <i>Grus canadensis pulla</i> figuran en el apéndice I)			Grulla canadiense
	Grus grus (II)			Grulla común
	<i>Grus japonensis</i> (I)			Grulla de Manchuria
	<i>Grus leucogeranus</i> (I)			Grulla siberiana blanca
	<i>Grus monacha</i> (I)			Grulla monje
	<i>Grus nigricollis</i> (I)			Grulla cuellinegra
	<i>Grus vipio</i> (I)			Grulla cuelliblanca

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Otididae		Otididae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Avutardas Avutardas Avutarda de la India Hubara de Macqueen Hubara, avutarda hubara Avutarda de Bengala Avutarda común Sisón indio Gallo lira o sisón
	<i>Ardeotis nigriceps</i> (I)			
	<i>Chlamydotis macqueenii</i> (I)			
	<i>Chlamydotis undulata</i> (I)			
	<i>Houbaropsis bengalensis</i> (I)			
	Otis tarda (II)			
	<i>Sypheotides indicus</i> (II)			
	Tetrax tetrax (II)			
Rallidae				Rascones Rascón de la isla de Lord Howe
	<i>Gallirallus sylvestris</i> (I)			
Rhynochetidae				Kagús Kagú
	<i>Rhynochetos jubatus</i> (I)			
PASSERIFORMES				
Atrichornithidae				Matorraleros, achaparrados Matorralero bullicioso
	<i>Atrichornis clamosus</i> (I)			
Cotingidae			<i>Cephalopterus ornatus</i> (III Colombia)	Cotingas Paragüero ornado, toropisco amazónico
			<i>Cephalopterus penduliger</i> (III Colombia)	Pájaro paraguas longipéndulo, toropisco del Pacífico, paragüero corbatado
	<i>Cotinga maculata</i> (I)			Cotinga maculada
		<i>Rupicola</i> spp. (II)		Gallito de las rocas
	<i>Xipholena atropurpurea</i> (I)			Cotinga aliblanco
Emberizidae				Cardenales, escribanos, tángaras Cardenal amarillo Cardenal sin copete, Cardenilla Cardenal de cresta roja, Cardenal de copete rojo Tángara colorida
		<i>Gubernatrix cristata</i> (II)		
		<i>Paroaria capitata</i> (II)		
		<i>Paroaria coronata</i> (II)		
		<i>Tangara fastuosa</i> (II)		
Estrildidae				Pinzones tejedores Bengalí verde Capuchino de Timor
		<i>Amandava formosa</i> (II)		
		<i>Lonchura fuscata</i>		

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Fringillidae		<i>Lonchura oryzivora</i> (II)		Corrión de Java
		<i>Poephila cincta cincta</i> (II)		Diamante de pecho negro
	<i>Carduelis cucullata</i> (I)			Pinzones, jilgueros
		<i>Carduelis yarrellii</i> (II)		Jilguero o pinero rojo, cardenalito
Hirundinidae				Jilguero o pinero cara amarilla
	<i>Pseudochelidon sirintarae</i> (I)			Aviones
Icteridae				Avión ribereño asiático
	<i>Xanthopsar flavus</i> (I)			Turpiales o mirlos americanos
Meliphagidae				Tordo amarillo
	<i>Lichenostomus melanops cassidix</i> (I)			Melífagos
Muscicapidae				Melífago amarillo copetudo
	<i>Acrocephalus rodericanus</i> (III Mauricio)			Papamoscas y charlatanes del Viejo Mundo
		<i>Cyornis ruckii</i> (II)		Carricero pico gordo, carricero de Rodríguez
	<i>Dasyornis broadbenti litoralis</i> (posiblemente extinguida) (I)			Niltava de Rueck
	<i>Dasyornis longirostris</i> (I)			Picocerdas ruso
		<i>Garrulax canorus</i> (II)		Picocerdas occidental
		<i>Garrulax taewanus</i> (II)		Tordo jocoso cantor, charlatán canoro
		<i>Leiothrix argenteauris</i> (II)		Charlatán de Formosa
		<i>Leiothrix lutea</i> (II)		Ruiseñor cariblanco
		<i>Liocichla omeiensis</i> (II)		Ruiseñor del Japón
	<i>Picathartes gymnocephalus</i> (I)			Liocicla del Monte Omei, charlatán del Omei
	<i>Picathartes oreas</i> (I)			Picatartes de cuello blanco, pavo calvo de Guinea
			<i>Terpsiphone bourbonensis</i> (III Mauricio)	Picatartes de cuello gris, pavo calvo de Camerún
Paradisaeidae				Monarca del paraíso enmascarado, monarca colilargo de las Mascareñas
		Paradisaeidae spp. (II)		Aves del paraíso
Pittidae				Aves del paraíso
		<i>Pitta guajana</i> (II)		Pitas
	<i>Pitta gurneyi</i> (I)			Pita barrada, pita de cola azul
				Pita de Gurney

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Pitta kochi</i> (I)			Pita de Koch, pita de Luzón
Pycnonotidae		<i>Pitta nympa</i> (II)		Pita ninfa
		<i>Pycnonotus zeylanicus</i> (II)		Bulbules
Sturnidae				Bulbul de cabeza amarillenta
		<i>Gracula religiosa</i> (II)		Estorninos, picabueyes
	<i>Leucopsar rothschildi</i> (I)			Miná religioso, mainá o miná del Himalaya
Zosteropidae				Estornino de Bali, mainá de Rothschild
	<i>Zosterops albogularis</i> (I)			Aves de anteojos u ojiblanco
PELECANIFORMES				Anteojitos pechiblanco, ojiblanco de cresta
Fregatidae				Rabihorcados (fragatas)
	<i>Fregata andrewsi</i> (I)			Rabihorcado de la isla Christmas, fragata de Pascua
Pelecanidae				Pelícanos
	<i>Pelecanus crispus</i> (I)			Pelícano ceñudo
Sulidae				Alcatraces, piqueros
	<i>Papasula abbotti</i> (I)			Alcatraz de Abbott
PICIFORMES				Barbudos, barbuditos y cabezones
Capitonidae			<i>Semnornis ramphastinus</i> (III Colombia)	Barbudo-tucán
				Pájaros carpintero
Picidae	<i>Campephilus imperialis</i> (I)			Carpintero imperial, picamaderos imperial
	<i>Dryocopus javensis richardsi</i> (I)			Picamaderos o carpintero de vientre
Ramphastidae			<i>Bailloni</i> <i>bailloni</i> (III Argentina)	Tucanes
		<i>Pteroglossus aracari</i> (II)		Tucán amarillo, tucán banana
			<i>Pteroglossus castanotis</i> (III Argentina)	Tilingo cuellinegro, arasari cuellinegro
		<i>Pteroglossus viridis</i> (II)		Arasari castaño, arasari fajado, pichí bandirrojo
			<i>Ramphastos dicolorus</i> (III Argentina)	Arasari verde, tilingo limón
		<i>Ramphastos sulfuratus</i> (II)		Tucán de pico verde, tucán bicolor
		<i>Ramphastos toco</i> (II)		Tucán pico-multicolor, tucán pico iris
				Tucán toco, tucán grande

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
		<i>Ramphastos tucanus</i> (II)		Tucán pechiblanco
		<i>Ramphastos vitellinus</i> (II)		Tucán de pico acanalado
			<i>Selenidera maculirostris</i> (III Argentina)	Tucancito de pico maculado, arasarí chico
PODICIPEDIFORMES				
Podicipedidae				Somormujos, zampullines
	<i>Podilymbus gigas</i> (I)			Somormujo del lago Atitlán, zampullín del Atitlán, pato poc
PROCELLARIIFORMES				
Diomedidae				Albatros
	<i>Phoebastria albatrus</i> (I)			Albatros colicorto
PSITTACIFORMES				
		PSITTACIFORMES spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A, y con exclusión de <i>Agapornis roseicollis</i> , <i>Melopsittacus undulatus</i> , <i>Nymphicus hollandicus</i> y <i>Psittacula krameri</i> , que no están incluidas en los anexos del presente Reglamento)		Cacatúas, papagayos, loros, loris, etc. Papagayos, loros, etc.
Cacatuidae				Cacatúas
	<i>Cacatua goffiniana</i> (I)			Cacatúa de las Tanimbar
	<i>Cacatua haematuropygia</i> (I)			Cacatúa filipina
	<i>Cacatua moluccensis</i> (I)			Cacatúa de las Molucas
	<i>Cacatua sulphurea</i> (I)			Cacatúa sulfúrea
	<i>Probosciger aterrimus</i> (I)			Cacatúa enlutada
Loriidae				Loris, loriquitos
	<i>Eos histrio</i> (I)			Lori de Sangihe, lori rojo y azul
	<i>Vini</i> spp. (I/II) (<i>Vini ultramarina</i> figura en el apéndice I, las demás especies figuran en el apéndice II)			Lori ultramar
Psittacidae				Loros, papagayos
	<i>Amazona arausiaca</i> (I)			Amazona gorgirroja, amazona de cuello rojo
	<i>Amazona auropalliata</i> (I)			Loro nuquiamarillo, amazona de nuca amarilla
	<i>Amazona barbadensis</i> (I)			Amazona hombrogualda
	<i>Amazona brasiliensis</i> (I)			Amazona brasileña

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Amazona finschi</i> (I)			Amazona de corona violeta, amazona guayabera
	<i>Amazona guildingii</i> (I)			Amazona de San Vicente
	<i>Amazona imperialis</i> (I)			Loro imperial
	<i>Amazona leucocephala</i> (I)			Amazona cubana
	<i>Amazona oratrix</i> (I)			Loro cabeciamarillo
	<i>Amazona pretrei</i> (I)			Loro de anteojos rojos, loro llorón
	<i>Amazona rhodocorytha</i> (I)			Amazona de frente roja
	<i>Amazona tucumana</i> (I)			Loro alisero, Amazona tucumán
	<i>Amazona versicolor</i> (I)			Amazona de Santa Lucía
	<i>Amazona vinacea</i> (I)			Loro de pecho vinoso, amazona vinácea
	<i>Amazona viridigenalis</i> (I)			Loro de corona roja
	<i>Amazona vittata</i> (I)			Cotorra puertorriqueña
	<i>Anodorhynchus</i> spp. (I)			Guacamayos
	<i>Ara ambiguus</i> (I)			Gran guacamayo verde, guacamayo ambiguo, lapa verde
	<i>Ara glaucogularis</i> (I)			Guacamayo barbazul
	<i>Ara macao</i> (I)			Guacamayo macao, guacamaya roja, lapa roja
	<i>Ara militaris</i> (I)			Guacamayo verde
	<i>Ara rubrogenys</i> (I)			Guacamayo de Cochabamba, paraba frente roja
	<i>Cyanopsitta spixii</i> (I)			Guacamayo de Spix
	<i>Cyanoramphus cookii</i> (I)			Perico de Norfolk
	<i>Cyanoramphus forbesi</i> (I)			Perico de las Chatham
	<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i> (I)			Perico maorí cabecirrojo
	<i>Cyanoramphus sailseti</i> (I)			
	<i>Cyclopsitta diophthalma coxeni</i> (I)			Lorito de la higuera de doble ojo de Coxen
	<i>Eunymphicus cornutus</i> (I)			Perico cornudo
	<i>Guarouba guarouba</i> (I)			Perico dorado
	<i>Neophema chrysogaster</i> (I)			Periquito de vientre naranja
	<i>Ognorhynchus icterotis</i> (I)			Periquito orejiamarillo
	<i>Pezoporus occidentalis</i> (posiblemente extinguida) (I)			Perico nocturno
	<i>Pezoporus wallicus</i> (I)			Perico terrestre

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Pionopsitta pileata</i> (I)			Lorito carirrojo
	<i>Primolius couloni</i> (I)			Guacamayo cabeciazul
	<i>Primolius maracana</i> (I)			Guacamayo maracaná
	<i>Psephotus chrysopterygius</i> (I)			Perico de alas amarillas
	<i>Psephotus dissimilis</i> (I)			Periquito encapuchado
	<i>Psephotus pulcherrimus</i> (posiblemente extinguida) (I)			Loro del paraíso
	<i>Psittacula echo</i> (I)			Cotorra de Mauricio
	<i>Pyrrhura cruentata</i> (I)			Cotorra tiriba, perico grande
	<i>Rhynchopsitta</i> spp. (I)			Lorito piquigrueso
	<i>Strigops habroptilus</i> (I)			Kakapo
RHEIFORMES				
Rheidae				Ñandúes
	<i>Pterocnemia pennata</i> (I) (excepto <i>Pterocnemia pennata pennata</i> , que está incluida en el anexo B)			Ñandú de Darwin, ñandú petizo
		<i>Pterocnemia pennata pennata</i> (II)		Ñandú de Darwin, ñandú petizo
		<i>Rhea americana</i> (II)		Ñandú común
SPHENISCIFORMES				
Spheniscidae				Pingüinos
		<i>Spheniscus demersus</i> (II)		Pingüino de El Cabo
	<i>Spheniscus humboldti</i> (I)			Pingüino de Humboldt
STRIGIFORMES				
Strigidae				Búhos
		STRIGIFORMES spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Búhos
	<i>Aegolius funereus</i> (II)			Búhos, mochuelos, auillos, cárabos, etc
	<i>Asio flammeus</i> (II)			Lechuza de Tengmalm, mochuelo boreal
	<i>Asio otus</i> (II)			Búho campestre, lechuza campestre
	<i>Athene noctua</i> (II)			Búho chico
	<i>Bubo bubo</i> (II) (excepto <i>Bubo bubo bengalensis</i> , que se incluye en el anexo B)			Mochuelo común
	<i>Glaucidium passerinum</i> (II)			Búho real
				Mochuelo chico, mochuelo alpino

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Heteroglaux blewitti</i> (I)			Mochuelo de los bosques
	<i>Mimizuku gurneyi</i> (I)			Búho de Mindanao
	<i>Ninox natalis</i> (I)			Mochuelo de las Molucas
	<i>Ninox novaeseelandiae undulata</i> (I)			Mochuelo cucú
	<i>Nyctea scandiaca</i> (II)			Búho nival
	<i>Otus irenae</i> (II)			Autillo de Sokoke
	<i>Otus scops</i> (II)			Autillo
	<i>Strix aluco</i> (II)			Cárabo
	<i>Strix nebulosa</i> (II)			Cárabo lapón
	<i>Strix uralensis</i> (II)			Cárabo uralense
	<i>Surnia ulula</i> (II)			Búho gavián, lechuza gavihana
Tytonidae				Lechuzas
	<i>Tyto alba</i> (II)			Lechuza común
	<i>Tyto soumagnei</i> (I)			Lechuza malgache
STRUTHIONIFORMES				
Struthionidae				Avestruces
	<i>Struthio camelus</i> (I) (solo las poblaciones de Argelia, Burkina Faso, Camerún, Chad, Malí, Marruecos, Mauritania, Níger, Nigeria, República Centroafricana, Senegal y Sudán; las demás poblaciones no están incluidas en los anexos del presente Reglamento)			Avestruz
TINAMIFORMES				
Tinamidae				Tinamúes
	<i>Tinamus solitarius</i> (I)			Tinamú macuco
TROGONIFORMES				
Trogonidae				Quetzales
	<i>Pharomachrus mocinno</i> (I)			Quetzal centroamericano
REPTILIA				Reptiles
CROCODYLIA				Aligátore, caimanes, cocodrilos
		CROCODYLIA spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Aligátore, caimanes, cocodrilos

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Alligatoridae	<p><i>Alligator sinensis</i> (I)</p> <p><i>Caiman crocodilus apaporiensis</i> (I)</p> <p><i>Caiman latirostris</i> (I) (excepto la población de Argentina, que está incluida en el anexo B)</p> <p><i>Melanosuchus niger</i> (I) (excepto la población de Brasil, que está incluida en el anexo B, y la población de Ecuador, que está incluida en el anexo B y está sujeta a un cupo de exportación anual nulo hasta que la Secretaría CITES y el Grupo de Especialistas en Cocodrilidos de la CSE/UICN hayan aprobado un cupo de exportación anual)</p>			<p>Aligáttores, caimanes</p> <p>Aligátor de China</p> <p>Caimán del Apaporis, babilla del Apaporis</p> <p>Yacaré overo</p> <p>Caimán negro</p>
Crocodylidae	<p><i>Crocodylus acutus</i> (I) (excepto la población de Cuba, que está incluida en el anexo B)</p> <p><i>Crocodylus cataphractus</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus intermedius</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus mindorensis</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus moreletii</i> (I) (excepto las poblaciones de Belice y México, que se incluyen en el anexo B, con un cupo nulo para los especímenes silvestres comercializados con fines comerciales)</p> <p><i>Crocodylus niloticus</i> (I) (excepto las poblaciones de Botsuana, Egipto [sujetas a un cupo nulo para los especímenes silvestres comercializados con fines comerciales], Etiopía, Kenia, Madagascar, Malawi, Mozambique, Namibia, República Unida de Tanzania, Sudáfrica, Uganda [sujetas a un cupo de exportación anual de no más de 1 600 especímenes silvestres, incluidos los trofeos de caza, además de los especímenes criados en granjas], Zambia y Zimbabue; estas poblaciones están incluidas en el anexo B)</p>			<p>Cocodrilos</p> <p>Cocodrilo americano, cocodrilo narigudo</p> <p>Cocodrilo hociquifino africano</p> <p>Cocodrilo del Orinoco</p> <p>Cocodrilo de Mindoro, cocodrilo filipino</p> <p>Cocodrilo de Morelet</p> <p>Cocodrilo del Nilo</p>

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Crocodylus palustris</i> (I)			Cocodrilo de las marismas,
	<i>Crocodylus porosus</i> (I) (excepto las poblaciones de Australia, Indonesia y Papúa Nueva Guinea, que están incluidas en el anexo B)			Cocodrilo poroso, cocodrilo de estuario, cocodrilo marino
	<i>Crocodylus rhombifer</i> (I)			Cocodrilo de Cuba
	<i>Crocodylus siamensis</i> (I)			Cocodrilo siamés
	<i>Osteolaemus tetraspis</i> (I)			Cocodrilo enano
	<i>Tomistoma schlegelii</i> (I)			Falso gavial, gavial malayo
Gavialidae				Gaviales
	<i>Gavialis gangeticus</i> (I)			Gavial del Ganges
RHYNCHOCEPHALIA				
Sphenodontidae				Tuátaras
	<i>Sphenodon</i> spp. (I)			Tuátaras
SAURIA				
Agamidae				Agamas
		<i>Uromastyx</i> spp. (II)		Lagartos de cola espinosa
Chamaeleonidae				Camaleones
		<i>Bradypodion</i> spp. (II)		Camaleones enanos
		<i>Brookesia</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Camaleones enanos
	<i>Brookesia perarmata</i> (I)			Camaleón
		<i>Calumma</i> spp. (II)		Camaleones
		<i>Chamaeleo</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Camaleones
	<i>Chamaeleo chamaeleon</i> (II)			Camaleón común
		<i>Furcifer</i> spp. (II)		Camaleones
		<i>Kinyongia</i> spp. (II)		Camaleones enanos
		<i>Nadzikambia</i> spp. (II)		Camaleones enanos

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Cordylidae		<i>Cordylus</i> spp. (II)		Lagartos de cola pinchuda lagartos armadillos
Gekkonidae		<i>Cyrtodactylus serpensinsula</i> (II)	<i>Hoplodactylus</i> spp. (III Nueva Zelanda)	Gecos Geco Gecos
		<i>Phelsuma</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)	<i>Naultinus</i> spp. (III Nueva Zelanda)	Gecos Gecos diurnos
	<i>Phelsuma guentheri</i> (II)	<i>Uroplatus</i> spp. (II)		Geco
Helodermatidae		<i>Heloderma</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Helodermas Monstruo de Gila y lagarto de cuentas
	<i>Heloderma horridum charlesbogerti</i> (I)			Lagarto escorpión
Iguanidae		<i>Amblyrhynchus cristatus</i> (II)		Iguanas Iguana marina
	<i>Brachylophus</i> spp. (I)	<i>Conolophus</i> spp. (II)		Iguanas de Fiyi Iguanas terrestres de las Galápagos
		<i>Ctenosaura bakeri</i> (II)		Iguana de Utila
		<i>Ctenosaura oedirhina</i> (II)		Iguana de la isla de Roatán
		<i>Ctenosaura melanosterna</i> (II)		Iguana del Valle de Aguán, jamo negro
		<i>Ctenosaura palearis</i> (II)		Iguana del Valle de Motagua, iguana de tuno
	<i>Cyclura</i> spp. (I)	<i>Iguana</i> spp. (II)		Iguanas terrestres Iguanas
		<i>Phrynosoma blainvillii</i> (II)		Iguana cornuda de Blainville
		<i>Phrynosoma cerroense</i> (II)		Iguana cornuda de la isla de Cedros
		<i>Phrynosoma coronatum</i> (II)		Iguana cornuda
		<i>Phrynosoma wigginsi</i> (II)		Iguana cornuda del Golfo de Méjico
	<i>Sauromalus varius</i> (I)			Chacahuala pintado, chacahuala de San Esteban

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Lacertidae	<i>Gallotia simonyi</i> (I) <i>Podarcis lilfordi</i> (II) <i>Podarcis pityusensis</i> (II)			Lagartos Lagarto gigante de El Hierro Lagartija balear Lagartija de Las Pitiusas
Scincidae		<i>Corucia zebrata</i> (II)		Eslizones, Escincos Eslizón de las islas Salomón
Teiidae		<i>Crocodilurus amazonicus</i> (II) <i>Dracaena</i> spp. (II) <i>Tupinambis</i> spp.(II)		Lagartos, tegus
Varanidae	<i>Varanus bengalensis</i> (I) <i>Varanus flavescens</i> (I) <i>Varanus griseus</i> (I) <i>Varanus komodoensis</i> (I) <i>Varanus nebulosus</i> (I) <i>Varanus olivaceus</i> (II)	<i>Varanus</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Varanos Varanos Varano de Bengala Varano amarillo Varano del desierto Dragón de Komodo, varano de Komodo Varano nuboso Varano de Gray
Xenosauridae		<i>Shinisaurus crocodilurus</i> (II)		Lagarto cocodrilo Lagarto cocodrilo chino
SERPENTES				Serpientes
Boidae	<i>Acrantophis</i> spp. (I) <i>Boa constrictor occidentalis</i> (I) <i>Epicrates inornatus</i> (I) <i>Epicrates monensis</i> (I) <i>Epicrates subflavus</i> (I) <i>Eryx jaculus</i> (II) <i>Sanzinia madagascariensis</i> (I)	<i>Boidae</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Boas Boas Boas Boa constrictora Boa de Puerto Rico Boa de mona Boa de Jamaica Boa jabalina Boa arborícola de Madagascar

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Bolyeriidae		Bolyeriidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Boas de Mauricio Boas de Mauricio Boa madriguera de Round Island Boa de Round Island
	<i>Bolyeria multocarinata</i> (I)			
	<i>Casarea dussumieri</i> (I)			
Colubridae			<i>Atretium schistosum</i> (III India)	Serpientes, serpientes acuáticas
			<i>Cerberus rynchops</i> (III India)	
		<i>Clelia clelia</i> (II)		Masurana
		<i>Cyclagras gigas</i> (II)		Falsa cobra
		<i>Elachistodon westermanni</i> (II)		Culebra comedora de huevos
		<i>Ptyas mucosus</i> (II)		Culebra ratonera oriental
			<i>Xenochrophis piscator</i> (III India)	Serpiente asiática de agua
Elapidae		<i>Hoplocephalus bungaroides</i> (II)		Cobras, serpientes coral
			<i>Micrurus diastema</i> (III Honduras)	Coral gargantilla
			<i>Micrurus nigrocinctus</i> (III Honduras)	Coral negra, serpiente coral centroamericana
		<i>Naja atra</i> (II)		Cobra china, cobra de Taiwan
		<i>Naja kaouthia</i> (II)		Cobra de monóculo
		<i>Naja mandalayensis</i> (II)		Cobra escupidora de Mandalay
		<i>Naja naja</i> (II)		Cobra de anteojos, cobra india
		<i>Naja oxiana</i> (II)		Cobra de Asia central
		<i>Naja philippinensis</i> (II)		Cobra de Filipinas
		<i>Naja sagittifera</i> (II)		Cobra de Andamán
		<i>Naja samarensis</i> (II)		Cobra de Peters
		<i>Naja siamensis</i> (II)		Cobra escupidora de Indochina, Cobra escupidora blanca y negra
		<i>Naja sputatrix</i> (II)		Cobra de Indonesia
		<i>Naja sumatrana</i> (II)		Cobra escupidora dorada

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Loxocemidae		<i>Ophiophagus hannah</i> (II)		Cobra real Pitón
Pythonidae		Loxocemidae spp. (II)		Pitón llanero mexicano Pitones
		Pythonidae spp. (II) (excepto las subespecies incluidas en el anexo A)		Pitones
Tropidophiidae	<i>Python molurus molurus</i> (I)			Pitón de la India Boas
Viperidae		Tropidophiidae spp. (II)		Boas Víboras
			<i>Crotalus durissus</i> (III Honduras)	Cascabel
		<i>Crotalus durissus unicolor</i>		Cascabel de Aruba
			<i>Daboia russelii</i> (III India)	Víbora de Russel, víbora de cadena, serpiente de las tijeras
	<i>Vipera latifii</i>			Víbora iraní de valle
	<i>Vipera ursinii</i> (I) (solo la población de Europa, excepto la zona que constituía antiguamente la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas; las poblaciones de esta zona no están incluidas en los anexos del presente Reglamento)			Víbora de Orsini
		<i>Vipera wagneri</i> (II)		Víbora de Wagner
TESTUDINES				
Carettochelyidae		<i>Carettochelys insculpta</i> (II)		Tortugas criptodiras Tortuga nariz de cerdo, tortuga boba papuana
Chelidae		<i>Chelodina mccordi</i> (II)		Tortugas pleurodiras cuello de serpiente Tortuga cuello de serpiente de Roti
	<i>Pseudemydura umbrina</i> (I)			Tortuga occidental de cuello de serpiente
Cheloniidae				Tortugas marinas Tortuga marina
Chelydridae	Cheloniidae spp. (I)			Tortugas mordedoras Tortuga aligátor
			<i>Macrochelys temminckii</i> (III Estados Unidos de América)	
Dermatemydidae		<i>Dermatemys mawii</i> (II)		Tortugas de río mesoamericanas Tortuga blanca, dermatemida de río

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Dermochelyidae	<i>Dermochelys coriacea</i> (I)			Tortuga laúd Tortuga laúd, baula, canal, tinglar
Emyridae		<i>Chrysemys picta</i>		Tortugas caja, galápagos Galápago palustre pintado, tortuga pintada
		<i>Glyptemys insculpta</i> (II)		Galápago de bosque, galápago palustre esculpido
	<i>Glyptemys muhlenbergii</i> (I)			Galápago de Muhlenberg, galápago de los pantanos
			<i>Graptemys</i> spp. (III Estados Unidos de América)	Tortugas mapa
		<i>Terrapene</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Tortugas caja
	<i>Terrapene coahuila</i> (I)			Tortuga de caja acuática
		<i>Trachemys scripta elegans</i>		Galápago de Florida, tortuga de orejas rojas
Geoemydidae				
	<i>Batagur affinis</i> (I)			
	<i>Batagur baska</i> (I)			Galápago indio, galápago batagur, tortuga fluvial india
		<i>Batagur</i> spp. (excepto las especies incluidas en el anexo A)		
		<i>Cuora</i> spp. (II)		
	<i>Geoclemys hamiltonii</i> (I)			Galápago rayado, tortuga palustre de Hamilton, galápago moteado asiático
			<i>Geoemyda spengleri</i> (III China)	Tortuga hoja de pecho negro
		<i>Heosemys annandalii</i> (II)		Tortuga del templo de cabeza amarilla
		<i>Heosemys depressa</i> (II)		Tortuga del bosque Arakan
		<i>Heosemys grandis</i> (II)		Tortuga palustre asiática gigante
		<i>Heosemys spinosa</i> (II)		Tortuga espinosa
		<i>Leucocephalon yuwonoi</i> (II)		Tortuga del bosque Sulawesi
		<i>Malayemys macrocephala</i> (II)		
		<i>Malayemys subtrijuga</i> (II)		Tortuga malaya, tortuga comedora de moluscos
		<i>Mauremys annamensis</i> (II)		Tortuga hoja de Annam
			<i>Mauremys iversoni</i> (III China)	Tortuga de estanque de Fujian
			<i>Mauremys megaloccephala</i> (III China)	Galápago palustre chino de cabeza grande
		<i>Mauremys mutica</i> (II)		Galápago palustre amarillo de Asia

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<i>Mauremys nigricans</i> (III China)	Galápago chino
			<i>Mauremys pritchardi</i> (III China)	Galápago de Pritchard
			<i>Mauremys reevesii</i> (III China)	Galápago chino palustre
			<i>Mauremys sinensis</i> (III China)	Galápago chino de cuello estriado
	<i>Melanochelys tricarinata</i> (I)			Galápago tricarenado, galápago terrestre
	<i>Morenia ocellata</i> (I)			Galápago ocelado de Birmania
		<i>Notochelys platynota</i> (II)		Tortuga malaya de caparazón plano
			<i>Ocadia glyphistoma</i> (III China)	
			<i>Ocadia philippeni</i> (III China)	
		<i>Orlitia borneensis</i> (II)		
		<i>Pangshura</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Tortugas de visera
	<i>Pangshura tecta</i> (I)			Galápago de dorso con tejado, Tortuga visera de la India
			<i>Sacalia bealei</i> (III China)	Tortuga Beal de cuatro ojos
			<i>Sacalia pseudocellata</i> (III China)	Tortuga china de falsos ojos
			<i>Sacalia quadriocellata</i> (III China)	Tortuga china de cuatro ojos
		<i>Siebenrockiella crassicollis</i> (II)		Tortuga negra de pantano
		<i>Siebenrockiella leytenis</i> (II)		Tortuga filipina de bosque
Platysternidae				Tortuga cabezona
		<i>Platysternon megacephalum</i> (II)		Platisterno de cabeza grande
Podocnemididae				Tortugas pleurodiras cuello lateral
		<i>Erymnochelys madagascariensis</i> (II)		Tortuga cabezona de Madagascar
		<i>Peltocephalus dumerilianus</i> (II)		Cabezón, tortuga cabezona amazónica
		<i>Podocnemis</i> spp. (II)		Galápagos
Testudinidae				Tortugas de tierra
		Testudinidae spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A; se ha establecido un cupo de exportación anual nulo para <i>Geochelone sulcata</i> , para los especímenes capturados en el medio natural y comercializados con fines primordialmente comerciales)		Tortugas de tierra

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Trionychidae	<i>Astrochelys radiata</i> (I)			Galápago radiado
	<i>Astrochelys yniphora</i> (I)			Galápago Angonoka
	<i>Chelonoidis nigra</i> (I)			Tortuga gigante de las Galápagos
	<i>Gopherus flavomarginatus</i> (I)			Galápago del desierto de festón amarillo
	<i>Malacochersus tornieri</i> (II)			Tortuga de cuña, galápago hogaza africano
	<i>Psammobates geometricus</i> (I)			Tortuga geométrica
	<i>Pyxis arachnoides</i> (I)			Tortuga araña, galápago aracnoide común
	<i>Pyxis planicauda</i> (I)			Galápago aracnoide de caparazón plano
	<i>Testudo graeca</i> (II)			Tortuga mora
	<i>Testudo hermanni</i> (II)			Tortuga mediterránea, galápago de Hermann
	<i>Testudo kleinmanni</i> (I)			Galápago egipcio
	<i>Testudo marginata</i> (II)			Tortuga marginada, galápago griego de faldones
				Tortugas de caparazón blando, tortugas de agua dulce
			<i>Amyda cartilaginea</i> (II)	Tortuga de caparazón blando asiática
	<i>Apalone spinifera atra</i> (I)			Tortuga negra de cuatrociénagas
	<i>Aspideretes gangeticus</i> (I)			Tortuga de caparazón blando del Ganges
	<i>Aspideretes hurum</i> (I)			Tortuga pavo real de caparazón blando
	<i>Aspideretes nigricans</i> (I)			Tortuga oscura de caparazón blando
			<i>Chitra</i> spp. (II)	
			<i>Lissemys punctata</i> (II)	Tortuga alada india, tortuga de caparazón blando hindú
		<i>Lissemys scutata</i> (II)	Tortuga birmana de caparazón blando	
			<i>Palea steindachneri</i> (III China)	
			Tortuga de caparazón blando carunculada	
		<i>Pelochelys</i> spp. (II)		
			<i>Pelodiscus axenaria</i> (III China)	
			Tortuga china de caparazón blando	
			<i>Pelodiscus maackii</i> (III China)	
			<i>Pelodiscus parviformis</i> (III China)	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
AMPHIBIA			<i>Rafetus swinhoi</i> (III China)	Tortuga de caparazón blando de Shanghai
ANURA				Anfibios
Bufonidae				Sapos
	<i>Altiphrynoides</i> spp. (I)			Sapos etíopes
	<i>Atelopus zeteki</i> (I)			Rana dorada de Panamá
	<i>Bufo periglenes</i> (I)			Sapo dorado
	<i>Bufo superciliaris</i> (I)			Sapo del Camerún
	<i>Nectophrynoides</i> spp. (I)			Sapos africanos de Tanzania
	<i>Nimbaphrynoides</i> spp. (I)			Sapos vivíparos
	<i>Spinophrynoides</i> spp. (I)			
Calyptocephalellidae				
			<i>Calyptocephalella gayi</i> (III Chile)	Rana chilena
Dendrobatidae				Ranas venenosas de dardo, ranas punta de flecha
		<i>Allobates femoralis</i> (II)		
		<i>Allobates zaparo</i> (II)		
		<i>Cryptophyllobates azureiventris</i> (II)		Rana de punta de flecha de vientre azul
		<i>Dendrobates</i> spp. (II)		
		<i>Epipedobates</i> spp. (II)		
		<i>Phyllobates</i> spp. (II)		
Hylidae				Ranas arborícolas comunes
		<i>Agalychnis</i> spp. (II) (7)		
Mantellidae				Ranas del género Mantella
		<i>Mantella</i> spp. (II)		Ranas del género Mantella
Microhylidae				Ranas de boca estrecha, ranas tomate
	<i>Dyscophus antongilii</i> (I)			Rana tomate
		<i>Scaphiophryne gottlebei</i> (II)		Rana arcoiris malgache
Ranidae				Ranas verdaderas
		<i>Conraua goliath</i>		Rana goliath
		<i>Euphlyctis hexadactylus</i> (II)		
		<i>Hoplobatrachus tigerinus</i> (II)		Rana tigre

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Rheobatrachidae		<i>Rana catesbeiana</i>		Rana toro Ranitas australianas
		<i>Rheobatrachus</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Ranita australiana
	<i>Rheobatrachus silus</i> (II)			
CAUDATA				
Ambystomatidae		<i>Ambystoma dumerilii</i> (II)		Ajolotes Salamandra del lago Patzcuaro
		<i>Ambystoma mexicanum</i> (II)		Salamandra mexicana
Cryptobranchidae			<i>Cryptobranchus alleganiensis</i> (III Estados Unidos de América)	Salamandras gigantes Salamandras gigantes
	<i>Andrias</i> spp. (I)			
Salamandridae				Salamandras y tritones Tritón moteado de Kaiser
	<i>Neuregus kaiseri</i> (I)			
ELASMOBRANCHII				Tiburones
CARCARINIFORMES				
Sphyrnidae			<i>Sphyrna lewini</i> (III Costa Rica)	
LAMNIFORMES				
Cetorhinidae		<i>Cetorhinus maximus</i> (II)		Tiburones peregrinos Tiburón peregrino
Lamnidae		<i>Carcharodon carcharias</i> (II)		Tiburón Tiburón blanco
			<i>Lamna nasus</i> (III 27 Estados miembros)	Marrajo sardinero, marrajo del norte, Tiburón cailón
ORECTOLOBIFORMES				
Rhincodontidae		<i>Rhincodon typus</i> (II)		Tiburones ballena Tiburón ballena
PRISTIFORMES				
Pristidae				Peces sierra Peces sierra
	Pristidae spp. (I) (excepto las especies incluídas en el anexo B)			

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
		<i>Pristis microdon</i> (II) (con el exclusivo propósito de autorizar el comercio internacional de animales vivos a acuarios apropiados y aceptables principalmente con fines de conservación; todos los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A y su comercio se regulará en consecuencia)		Pez sierra de agua dulce, pejepeine
ACTINOPTERYGII				Peces
ACIPENSERIFORMES		ACIPENSERIFORMES spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Esturiones, peces espátulas
Acipenseridae				Esturiones
	<i>Acipenser brevirostrum</i> (I)			Esturión hociquicorto
	<i>Acipenser sturio</i> (I)			Esturión común
ANGUILLIFORMES				
Anguillidae				Anguilas
		<i>Anguilla anguilla</i> (II)		Anguila
CYPRINIFORMES				
Catostomidae				Cuí-ui
	<i>Chasmistes cujus</i> (I)			Cuí-ui
Cyprinidae				Carpas, barbos
		<i>Caecobarbus geertsi</i> (II)		
	<i>Probarbus jullieni</i> (I)			Carpilla ikan temoleh
OSTEOGLOSSIFORMES				
Osteoglossidae				Arapaimas, osteoglósidos
		<i>Arapaima gigas</i> (II)		Arapaima
	<i>Scleropages formosus</i> (I) ⁽⁸⁾			Pez lengüihueso malayo
PERCIFORMES				
Labridae				Lábridos
		<i>Cheilinus undulatus</i> (II)		Napoleón
Sciaenidae				Totobas
	<i>Totoaba macdonaldi</i> (I)			Totoaba

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
SILURIFORMES				
Pangasiidae				Peces-gato gigante
	<i>Pangasianodon gigas</i> (I)			Siluro gigante
SYNGNATHIFORMES				
Syngnathidae				Peces aguja, caballitos de mar
		<i>Hippocampus</i> spp. (II)		Caballitos de mar
SARCOPTERYGII				Peces de aletas carnosas o lobuladas
CERATODONTIFORMES				
Ceratodontidae				
		<i>Neoceratodus forsteri</i> (II)		Pez pulmonado australiano, salmón de Burnett, barramunda
COELACANTHIFORMES				
Latimeriidae				Celecantos
	<i>Latimeria</i> spp. (I)			Celecantos
		ECHINODERMATA		
HOLOTHUROIDEA				Cohombros de mar
ASPIDOCHIROTIDA				
Stichopodidae				Cohombros de mar
			<i>Isostichopus fuscus</i> (III Ecuador)	Pepino de mar
		ARTHROPODA		
ARACHNIDA				Arañas y escorpiones
ARANEAE				
Theraphosidae				Tarántulas, arañas pollito
		<i>Aphonopelma albiceps</i> (II)		Tarántula mexicana
		<i>Aphonopelma pallidum</i> (II)		Tarántula mexicana gris
		<i>Brachypelma</i> spp. (II)		Tarántulas
SCORPIONES				
Scorpionidae				Escorpiones
		<i>Pandinus dictator</i> (II)		
		<i>Pandinus gambiensis</i> (II)		Escorpión de Gambia
		<i>Pandinus imperator</i> (II)		Escorpión emperador, escorpión negro africano
INSECTA				Insectos
COLEOPTERA				Escarabajos

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Lucanidae				Ciervos volantes
			<i>Colophon</i> spp. (III Sudáfrica)	
Scarabaeidae				Escarabajos
		<i>Dynastes satanas</i> (II)		Escarabajo rompefocos
LEPIDOPTERA				Mariposas
Nymphalidae				Ninfálidos
			<i>Agrias amydon boliviensis</i> (III Bolivia)	
			<i>Morpho godartii lachaumei</i> (III Bolivia)	
			<i>Prepona praeneste buckleyana</i> (III Bolivia)	
Papilionidae				Papilios, pepenes
		<i>Atrophaneura jophon</i> (II)		
		<i>Atrophaneura palu</i>		Cola de golondrina de Palu
		<i>Atrophaneura pandiyana</i> (II)		
		<i>Bhutanitis</i> spp. (II)		
		<i>Graphium sandawanum</i>		Cola de golondrina del Apo
		<i>Graphium stresemanni</i>		Cola de golondrina de Ceram o Serang
		<i>Ornithoptera</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A)		Mariposas alas de pájaro
	<i>Ornithoptera alexandrae</i> (I)			Ala de pájaro de la reina Alejandra
		<i>Papilio benguetanus</i>		
	<i>Papilio chikae</i> (I)			Cola de golondrina de Luzón
		<i>Papilio esperanza</i>		Mariposa de la esperanza
	<i>Papilio homerus</i> (I)			Cola de golondrina de Homero
	<i>Papilio hospiton</i> (I)			Macaón de Córcega
		<i>Papilio morondavana</i>		
		<i>Papilio neumoegeni</i>		Cola de golondrina verde de Sumba
		<i>Parides ascanius</i>		Mariposa de los pantanos de Río
		<i>Parides hahneli</i>		Cola de golondrina amazónica de Hahnel
	<i>Parnassius apollo</i> (II)			Mariposa Apolo

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
		<i>Teinopalpus</i> spp. (II)		Kaiser
		<i>Trogonoptera</i> spp. (II)		
		<i>Troides</i> spp. (II)		
		ANNELIDA		
HIRUDINOIDEA				Sanguijuelas
ARHYNCHOBDELLIDA				
Hirudinidae				Sanguijuelas
		<i>Hirudo medicinalis</i> (II)		Sanguijuela medicinal
		<i>Hirudo verbana</i> (II)		
		MOLLUSCA		
BIVALVIA				Almejas, mejillones
MYTILOIDA				
Mytilidae				Mejillones marinos
		<i>Lithophaga lithophaga</i> (II)		Dátil de mar
UNIONOIDA				
Unionidae				Mejillones de agua dulce, perlíferos
	<i>Conradilla caelata</i> (I)			
		<i>Cyprogenia aberti</i> (II)		
	<i>Dromus dromas</i> (I)			
	<i>Epioblasma curtisii</i> (I)			
	<i>Epioblasma florentina</i> (I)			
	<i>Epioblasma sampsonii</i> (I)			
	<i>Epioblasma sulcata perobliqua</i> (I)			
	<i>Epioblasma torulosa gubernaculum</i> (I)			
		<i>Epioblasma torulosa rangiana</i> (II)		
	<i>Epioblasma torulosa torulosa</i> (I)			
	<i>Epioblasma turgidula</i> (I)			
	<i>Epioblasma walkeri</i> (I)			
	<i>Fusconaia cuneolus</i> (I)			

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Fusconaia edgariana</i> (I)			
	<i>Lampsilis higginsii</i> (I)			
	<i>Lampsilis orbiculata orbiculata</i> (I)			
	<i>Lampsilis satur</i> (I)			
	<i>Lampsilis virescens</i> (I)			
	<i>Plethobasus cicatricosus</i> (I)			
	<i>Plethobasus cooperianus</i> (I)			
		<i>Pleurobema clava</i> (II)		
	<i>Pleurobema plenum</i> (I)			
	<i>Potamilus capax</i> (I)			
	<i>Quadrula intermedia</i> (I)			
	<i>Quadrula sparsa</i> (I)			
	<i>Toxolasma cylindrella</i> (I)			
	<i>Unio nickliniana</i> (I)			
	<i>Unio tampicoensis tecomatensis</i> (I)			
	<i>Villosa trabalis</i> (I)			
VENEROIDA				
Tridacnidae				Almejas gigantes
		Tridacnidae spp. (II)		Almejas gigantes
GASTROPODA				Caracoles y conchas
MESOGASTROPODA				
Strombidae				Conchas
		<i>Strombus gigas</i> (II)		Concha reina
STYLOMMATOPHORA				
Achatinellidae				Caracoles
	<i>Achatinella</i> spp. (I)			

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
Camaenidae		<i>Papustyla pulcherrima</i> (II)		Caracol Caracol verde
CNIDARIA				
ANTHOZOA				Corales, anémonas marinas
ANTIPATHARIA		ANTIPATHARIA spp. (II)		Corales negros
GORGONACEAE				
Coralliidae			<i>Corallium elatius</i> (III China)	Coral
			<i>Corallium japonicum</i> (III China)	Coral
			<i>Corallium konjoi</i> (III China)	Coral
			<i>Corallium secundum</i> (III China)	Coral
HELIOPORACEA				
Helioporidae		Helioporidae spp. (II) (incluye únicamente la especie <i>Heliopora coerulea</i>) (?)		Corales azules Corales azules
SCLERACTINIA		SCLERACTINIA spp. (II) (9)		Corales pétreos
STOLONIFERA				
Tubiporidae		Tubiporidae spp. (II) (9)		Corales Corales órgano
HYDROZOA				Hidroides, corales de fuego, medusas urticantes
MILLEPORINA				
Milleporidae		Milleporidae spp. (II) (9)		Corales de fuego Corales de fuego
STYLASTERINA				
Stylasteridae		Stylasteridae spp. (II) (9)		Corales de encaje Corales de encaje
FLORA				
AGAVACEAE				Agaves
	<i>Agave parviflora</i> (I)			

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
AMARYLLIDACEAE		<i>Agave victoriae-reginae</i> (II) #4 <i>Nolina interrata</i> (II)		Amarilidáceas
		<i>Galanthus</i> spp. (II) #4 <i>Sternbergia</i> spp. (II) #4		Galantos, campanillas de mar
ANACARDIACEAE		<i>Operculicarya hyphaenoides</i> (II) <i>Operculicarya pachypus</i> (II)		Anacardiáceas
APOCYNACEAE		<i>Hoodia</i> spp. (II) #9 <i>Pachypodium</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A) #4 <i>Pachypodium ambongense</i> (I) <i>Pachypodium baronii</i> (I) <i>Pachypodium decaryi</i> (I)		Hoodia Trompa de elefante
ARALIACEAE		<i>Rauwolfia serpentina</i> (II) #2 <i>Panax ginseng</i> (II) (solo la población de la Federación de Rusia; ninguna otra población está incluida en los anexos del presente Reglamento) #3 <i>Panax quinquefolius</i> (II) #3		Ginseng Ginseng americano
ARAUCARIACEAE		<i>Araucaria araucana</i> (I)		Araucaria Araucaria, pino araucaria
BERBERIDACEAE		<i>Podophyllum hexandrum</i> (II) #2		Berberidáceas Podofilo del Himalaya
BROMELIACEAE		<i>Tillandsia harrisii</i> (II) #4 <i>Tillandsia kammii</i> (II) #4 <i>Tillandsia kautskyi</i> (II) #4 <i>Tillandsia mauryana</i> (II) #4 <i>Tillandsia sprengeliana</i> (II) #4		Bromelias Clavel del aire Clavel del aire Clavel del aire Clavel del aire Clavel del aire

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
CACTACEAE		<i>Tillandsia suerei</i> (II) #4		Clavel del aire
		<i>Tillandsia xerographica</i> (II) ⁽¹⁰⁾ #4		Clavel del aire
		CACTACEAE spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A y <i>Pereskia</i> spp., <i>Pereskopsis</i> spp. y <i>Quiabentia</i> spp.) ⁽¹¹⁾ #4		Cactus Cactus, asientos de suegra, huevos de buey
		<i>Ariocarpus</i> spp. (I)		Rocas vivientes
		<i>Astrophytum asterias</i> (I)		
		<i>Aztekium ritteri</i> (I)		
		<i>Coryphantha werdermannii</i> (I)		
		<i>Discocactus</i> spp. (I)		Discocactus
		<i>Echinocereus ferreirianus</i> ssp. <i>lindsayi</i> (I)		Cactus de Lindsay
		<i>Echinocereus schmollii</i> (I)		
		<i>Escobaria minima</i> (I)		
		<i>Escobaria sneedii</i> (I)		
		<i>Mammillaria pectinifera</i> (I)		
		<i>Mammillaria solisioides</i> (I)		
		<i>Melocactus conoideus</i> (I)		
		<i>Melocactus deinacanthus</i> (I)		
		<i>Melocactus glaucescens</i> (I)		
		<i>Melocactus paucispinus</i> (I)		
		<i>Obregonia denegrii</i> (I)		Obregonita
		<i>Pachycereus militaris</i> (I)		
	<i>Pediocactus bradyi</i> (I)			
	<i>Pediocactus knowltonii</i> (I)			
	<i>Pediocactus paradinei</i> (I)			
	<i>Pediocactus peeblesianus</i> (I)			
	<i>Pediocactus sileri</i> (I)			
	<i>Pelecypora</i> spp. (I)		Peyotillo, cactus penicone	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Sclerocactus brevihamatus</i> ssp. <i>tobuschii</i> (I)			
	<i>Sclerocactus erectocentrus</i> (I)			
	<i>Sclerocactus glaucus</i> (I)			
	<i>Sclerocactus mariposensis</i> (I)			
	<i>Sclerocactus mesae-verdae</i> (I)			
	<i>Sclerocactus nyensis</i> (I)			
	<i>Sclerocactus papyracanthus</i> (I)			
	<i>Sclerocactus pubispinus</i> (I)			
	<i>Sclerocactus wrightiae</i> (I)			
	<i>Strombocactus</i> spp. (I)			
	<i>Turbincarpus</i> spp. (I)			Turbinicacto
	<i>Uebelmannia</i> spp. (I)			
CARYOCARACEAE				Caryocar
		<i>Caryocar costaricense</i> (II) #4		Ajo, manú, plomillo
COMPOSITAE (ASTERACEAE)				Compuestas, asteráceas
	<i>Saussurea costus</i> (I) (también denominada <i>S. lappa</i> , <i>Aucklandia lappa</i> o <i>A. costus</i>)			
CRASSULACEAE				Crasuláceas
		<i>Dudleya stolonifera</i> (II)		
		<i>Dudleya traskiae</i> (II)		
CUCURBITACEAE				Cucurbitáceas
		<i>Zygocyos pubescens</i> (II) (también denominada <i>Xerosicyos pubescens</i>)		
		<i>Zygocyos tripartitus</i> (II)		
CUPRESSACEAE				Alerce, cipreses
	<i>Fitzroya cupressoides</i> (I)			Falso ciprés de Patagonia, alerce patagónico
	<i>Pilgerodendron uviferum</i> (I)			Ciprés de las Guayatecas
CYATHEACEAE				Helechos arborescentes
		<i>Cyathea</i> spp. (II) #4		Helechos arborescentes

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
CYCADACEAE		CYCADACEAE spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A) #4		Cícadas Cícadas
	<i>Cycas beddomei</i> (I)			
DICKSONIACEAE		<i>Cibotium barometz</i> (II) #4 <i>Dicksonia</i> spp. (II) (solo las poblaciones de América; ninguna otra población está incluida en los anexos del presente Reglamento. Se incluyen los sinónimos <i>Dicksonia berteriana</i> , <i>D.</i> <i>externa</i> , <i>D. sellowiana</i> y <i>D.</i> <i>stuebelii</i>) #4		Helechos arborescentes con escamas Cibota Helechos arborescentes
DIDIEREACEAE		DIDIEREACEAE spp. (II) #4		Didiereas Alluaudias, didiereas
DIOSCOREACEAE		<i>Dioscorea deltoidea</i> (II) #4		Dioscoreáceas (ñames, etc)
DROSERACEAE		<i>Dionaea muscipula</i> (II) #4		Dróseras Venus atrapamoscas
EBENACEAE			Ébanos <i>Diospyros aculeata</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>meridionalis</i>) #5 <i>Diospyros analamerensis</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros anosivolensis</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros baroniana</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros bemarivensis</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros bernieri</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros bernieriana</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros bezofensis</i> (III Madagascar) #5 <i>Diospyros boinensis</i> (III Madagascar) #5	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<p><i>Diospyros boivinii</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>manongarivensis</i>) #5</p> <p><i>Diospyros calophylla</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros caucheana</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros cinnamomoides</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros clusiifolia</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros conifera</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros coursiana</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros cupulifera</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros danguyana</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros decaryana</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros dycorypheoides</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>meridionalis</i>) #5</p> <p><i>Diospyros ebenifera</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros enervis</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros erinacea</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros erythrosperma</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros filipes</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros fuscovelutina</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros geayana</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros gneissicola</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros gracilipes</i> (III Madagascar) (incluye vars. <i>lecomtei</i>, <i>parvifolia</i>, <i>velutipes</i> y <i>subenervis</i>) #5</p>	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<i>Diospyros greveana</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>boinensis</i>) #5	
			<i>Diospyros haplostylis</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>hildebrandtii</i>) #5	
			<i>Diospyros hazomainty</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros hemiteles</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros heterosepala</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros humbertiana</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros humbertii</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros implexicalyx</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros ketsensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros laevis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros lamiana</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros lanceolata</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros latispathulata</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros lenticellata</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros leucomelas</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros leucocalyx</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros lokohensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros louveli</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros madagascariensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros madecassa</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros magnifolia</i> (III Madagascar) #5	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<i>Diospyros manampetsae</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros mangabensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros mangorensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros mapingo</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros masoalensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros mchersonii</i> (<i>Diospyros crassiflora</i>) (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros meeusiana</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros microrhombus</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros montigena</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros myriophylla</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros myrtifolia</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros myrtilloides</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros natalensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros neraudii</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros nigricans</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros nodosa</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros obducta</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros occlusa</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros olacinoides</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros onivensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros parifolia</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros parvifolia</i> (III Madagascar) #5	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
			<i>Diospyros perreticulata</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros perrieri</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros pervillei</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros platycalyx</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros pruinosa</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros quartzitarium</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros quercina</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros revaughanii</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros rubrolanata</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros sakalavarum</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>mollifolia</i>) #5	
			<i>Diospyros sclerophylla</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros seychellarum</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros sphaerosepala</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>calyculata</i>) #5	
			<i>Diospyros stenocarpa</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros striicalyx</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros subacuta</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros subenervis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros subfalciformis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros subsessifolia</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros subtrinervis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros tampinensis</i> (III Madagascar) #5	
			<i>Diospyros tetraceros</i> (III Madagascar) #5	

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
EUPHORBIACEAE		<p><i>Euphorbia</i> spp. (II) #4 (especies suculentas únicamente, excepto</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Euphorbia misera</i>; 2) los especímenes reproducidos artificialmente de cultivares de <i>Euphorbia trigona</i>; 3) los especímenes reproducidos artificialmente de <i>Euphorbia lactea</i>, injertados en rizomas de <i>Euphorbia nerifolia</i> reproducidos artificialmente, cuando: <ul style="list-style-type: none"> — tengan las ramas crestadas, o — forma de abanico, o — sean mutantes cromáticos; 4) los especímenes reproducidos artificialmente de cultivares de <i>Euphorbia "Mili"</i> cuando <ul style="list-style-type: none"> — se reconozcan fácilmente como especímenes reproducidos artificialmente, y — se introduzcan en la Unión o se (re)exporten desde ella en envíos de 100 o más plantas; <p>que no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento, y</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) las especies incluidas en el anexo A) 	<p><i>Diospyros tetrapoda</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros torquata</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>mabaoides</i>) #5</p> <p><i>Diospyros toxicaria</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros tropophylla</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros urschii</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros velutipes</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros vera</i> (III Madagascar) #5</p> <p><i>Diospyros vescoi</i> (III Madagascar) (incluye var. <i>mandrarenensis</i>) #5</p> <p><i>Diospyros viguieriana</i> (III Madagascar) #5</p>	<p>Euforbias</p> <p>Euforbias, lechetreznas, carbones</p>
		<i>Euphorbia ambovombensis</i> (I)		

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<p><i>Euphorbia capsaintemariensis</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia cremersii</i> (I) (incluye la forma <i>viridifolia</i> y la var. <i>rakotozafyi</i>)</p> <p><i>Euphorbia cylindrifolia</i> (I) (incluye la ssp. <i>tuberifera</i>)</p> <p><i>Euphorbia decaryi</i> (I) (incluye las vars. <i>ampanihyensis</i>, <i>robinsonii</i> y <i>sprirosticha</i>)</p> <p><i>Euphorbia francoisii</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia handiensis</i> (II)</p> <p><i>Euphorbia lambii</i> (II)</p> <p><i>Euphorbia moratii</i> (I) (incluye las vars. <i>antsingiensis</i>, <i>bemarahensis</i> y <i>multiflora</i>)</p> <p><i>Euphorbia parvicyathophora</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia quartziticola</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia stygiana</i> (II)</p> <p><i>Euphorbia tulearensis</i> (I)</p>			
FOQUIERIAACEAE		<i>Fouquieria columnaris</i> (II) #4		Ocotillos y cirios Árbol cirio Barril pardo
	<i>Fouquieria fasciculata</i> (I)			
	<i>Fouquieria purpusii</i> (I)			
GNETACEAE			<i>Gnetum montanum</i> (III Nepal) #1	Gnetáceas
JUGLANDACEAE				Juglandáceas
		<i>Oreomunnea pterocarpa</i> (II) #4		Gavilán
LAURACEAE				
		<i>Aniba rosaeodora</i> (II) (también denominada <i>A. duckei</i>) #12		Palo de rosa
LEGUMINOSAE (FABACEAE)				Leguminosas
		<i>Caesalpinia echinata</i> (II) #10		Pernambuco

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<p><i>Aloe compressa</i> (I) (incluye las vars. <i>paucituberculata</i>, <i>rugosquamosa</i> y <i>schistophila</i>)</p> <p><i>Aloe delphinensis</i> (I)</p> <p><i>Aloe descoingsii</i> (I)</p> <p><i>Aloe fragilis</i> (I)</p> <p><i>Aloe haworthioides</i> (I) (incluye la var. <i>aurantiaca</i>)</p> <p><i>Aloe helenae</i> (I)</p> <p><i>Aloe laeta</i> (I) (incluye la var. <i>maniaensis</i>)</p> <p><i>Aloe parallelifolia</i> (I)</p> <p><i>Aloe parvula</i> (I)</p> <p><i>Aloe pillansii</i> (I)</p> <p><i>Aloe polyphylla</i> (I)</p> <p><i>Aloe rauhii</i> (I)</p> <p><i>Aloe suzannae</i> (I)</p> <p><i>Aloe versicolor</i> (I)</p> <p><i>Aloe vossii</i> (I)</p>			
MAGNOLIACEAE			<i>Magnolia liliifera</i> var. <i>obovata</i> (III Nepal) #1	Magnolias Magnolia
MELIACEAE			<i>Cedrela fissilis</i> (III Bolivia) #5	Caobas, cedros Cedro misionero, ygary
			<i>Cedrela lilloi</i> (III Bolivia) #5	Cedro tucumano, cedro salteño
			<i>Cedrela odorata</i> (III Bolivia/Brasil. Además, los siguientes países han incluido sus poblaciones nacionales: Colombia, Guatemala y Perú) #5	Cedro rojo, cedro amargo
		<i>Swietenia humilis</i> (II) #4		Caoba del Pacífico
		<i>Swietenia macrophylla</i> (II) (población de los neotrópicos-incluye América Central y del Sur y el Caribe) #6		Caoba de Honduras
		<i>Swietenia mahagoni</i> (II) #5		Caoba de las Indias occidentales

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
NEPENTHACEAE		<i>Nepenthes</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A) #4		Plantas jarra (Viejo Mundo) Plantas jarra, copas de mono
	<i>Nepenthes khasiana</i> (I)			Cántaro de India
	<i>Nepenthes rajah</i> (I)			Cántaro tropical gigante
ORCHIDACEAE		ORCHIDACEAE spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A) ⁽¹²⁾ #4		Orquídeas Orquídeas
	En el caso de todas las especies de orquídeas incluidas en el anexo A que figuran a continuación, los cultivos de plántulas o de tejidos no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento cuando: — se han obtenido <i>in vitro</i> , en medios sólidos o líquidos, y — se ajustan a la definición de "reproducidos artificialmente", de conformidad con el artículo 56 del Reglamento (CE) n° 865/2006 de la Comisión, y — al introducirse en la Unión o (re)exportarse desde ella son transportados en envases estériles.			
	<i>Aerangis ellisii</i> (I)			
	<i>Cephalanthera cucullata</i> (II)			
	<i>Cypripedium calceolus</i> (II)			
	<i>Dendrobium cruentum</i> (I)			
	<i>Goodyera macrophylla</i> (II)			
	<i>Laelia jongheana</i> (I)			
	<i>Laelia lobata</i> (I)			
	<i>Liparis loeselii</i> (II)			
	<i>Ophrys argolica</i> (II)			
	<i>Ophrys lunulata</i> (II)			
	<i>Orchis scopolorum</i> (II)			
	<i>Paphiopedilum</i> spp. (I)			Sandalia de Venus, zapatilla de dama
	<i>Peristeria elata</i> (I)			Flor del Espíritu Santo
	<i>Phragmipedium</i> spp. (I)			

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
	<i>Renanthera imschootiana</i> (I)			Vanda roja
OROBANCHACEAE	<i>Spiranthes aestivalis</i> (II)			Orobancas
		<i>Cistanche deserticola</i> (II) #4		
PALMAE (ARECACEAE)		<i>Beccariophoenix madagascariensis</i> (II) #4		Palmas Manarano
	<i>Chrysalidocarpus decipiens</i> (I)			
		<i>Lemurophoenix halleuxii</i> (II)		
			<i>Lodoicea maldivica</i> (III Seychelles) #13	Coco de mar
		<i>Marojejya darianii</i> (II)		
		<i>Neodypsis decaryi</i> (II) #4		Palma triangular
		<i>Ravenea louvelii</i> (II)		
		<i>Ravenea rivularis</i> (II)		
		<i>Satranala decussilvae</i> (II)		
		<i>Voanioala gerardii</i> (II)		
PAPAVERACEAE				Amapolas
			<i>Meconopsis regia</i> (III Nepal) #1	
PASSIFLORACEAE				
		<i>Adenia olaboensis</i> (II)		Vahisasety
PINACEAE				Pinabete
	<i>Abies guatemalensis</i> (I)			Pinabete, abeto mexicano
			<i>Pinus koraiensis</i> (III Federación de Rusia) #5	Pino de Corea
PODOCARPACEAE				Pino del cerro
			<i>Podocarpus neriifolius</i> (III Nepal) #1	
	<i>Podocarpus parlatoresi</i> (I)			Pino de cerro, podocarpo
PORTULACACEAE				Verdolagas
		<i>Anacampseros</i> spp. (II) #4		
		<i>Avonia</i> spp. (II) #4		
		<i>Lewisia serrata</i> (II) #4		

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
PRIMULACEAE				Prímulas, ciclámenes
		<i>Cyclamen</i> spp. (II) ⁽¹³⁾ #4		Ciclámenes
RANUNCULACEAE				Ranúnculos
		<i>Adonis vernalis</i> (II) #2		Sello de oro, yerba de Adonis
		<i>Hydrastis canadensis</i> (II) #8		
ROSACEAE				
		<i>Prunus africana</i> (II) #4		Ciruelo africano
RUBIACEAE				Ayuque
	<i>Balmea stormiae</i> (I)			Ayuque
SARRACENIACEAE				Plantas jarro (Nuevo Mundo)
		<i>Sarracenia</i> spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A) #4		Jarras, cántaros
	<i>Sarracenia oreophila</i> (I)			
	<i>Sarracenia rubra</i> ssp. <i>alabamensis</i> (I)			
	<i>Sarracenia rubra</i> ssp. <i>jonesii</i> (I)			
SCROPHULARIACEAE				Kutki
		<i>Picrorhiza kurrooa</i> (II) (excluye <i>Picrorhiza scrophulariiflora</i>) #2		
STANGERIACEAE				Estangerias
		<i>Bowenia</i> spp. (II) #4		Cícadas
	<i>Stangeria eriopus</i> (I)			
TAXACEAE				Tejos
		<i>Taxus chinensis</i> y taxones infraespecíficos de esta especie (II) #2		
		<i>Taxus cuspidata</i> y taxones infraespecíficos de esta especie (II) ⁽¹⁴⁾ #2		
		<i>Taxus fuana</i> y taxones infraespecíficos de esta especie (II) #2		
		<i>Taxus sumatrana</i> y taxones infraespecíficos de esta especie (II) #2		
		<i>Taxus wallichiana</i> (II) #2		Tejo del Himalaya

	Anexo A	Anexo B	Anexo C	Nombre común
THYMELAEACEAE (AQUILARIACEAE)		<i>Aquilaria</i> spp. (II) #4 <i>Gonystylus</i> spp. (II) #4 <i>Gyrinops</i> spp. (II) #4		Madera de Agar, ramin Madera de Agar Ramin Madera de Agar
TROCHODENDRACEAE (TETRACENTRACEAE)			<i>Tetracentron sinense</i> (III Nepal) #1	Tetracentron
VALERIANACEAE		<i>Nardostachys grandiflora</i> (II) #2		Nardo del Himalaya
VITACEAE		<i>Cyphostemma elephantopus</i> (II) <i>Cyphostemma montagnacii</i> (II)		Lazampasika Lazambohitra
WELWITSCHIACEAE		<i>Welwitschia mirabilis</i> (II) #4		Welwitschia
ZAMIACEAE		ZAMIACEAE spp. (II) (excepto las especies incluidas en el anexo A) #4		Cícadas Cícadas
	<i>Ceratozamia</i> spp. (I) <i>Chigua</i> spp. (I) <i>Encephalartos</i> spp. (I) <i>Microcycas calocoma</i> (I)			Tapacapón Palmas del pan Palma corcho
ZINGIBERACEAE		<i>Hedychium philippinense</i> (II) #4		Zingiberáceas Guirnalda de Filipinas
ZYGOPHYLLACEAE		<i>Bulnesia sarmientoi</i> (II) #11 <i>Guaiacum</i> spp. (II) #2		Guayacán, lignum vitae, palosanto Palo santo Guayacán, lignum vitae, palosanto

(1) Población de Argentina (incluida en el anexo B):

Con el exclusivo propósito de autorizar el comercio internacional de lana esquilada de vicuñas vivas de las poblaciones incluidas en el anexo B, de telas, de productos manufacturados derivados y de artesanías. En el revés de las telas debe figurar el logotipo adoptado por los Estados del área de distribución de la especie, signatarios del Convenio para la Conservación y Manejo de la Vicuña, y en los laterales la expresión "VICUÑA-ARGENTINA". Otros productos deben llevar una etiqueta con el logotipo y las palabras "VICUÑA-ARGENTINA-ARTESANÍA". Todos los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A, y su comercio se regulará en consecuencia.

(2) Población de Bolivia (incluida en el anexo B):

Con el exclusivo propósito de autorizar el comercio internacional de lana esquilada de vicuñas vivas y de telas y artículos hechos de la misma, inclusive los artículos artesanales suntuarios y tejidos de punto. En el revés de las telas debe figurar el logotipo adoptado por los Estados del área de distribución de la especie, signatarios del Convenio para la Conservación y Manejo de la Vicuña, y en los laterales la expresión "VICUÑA-BOLIVIA". Otros productos deben llevar una etiqueta con el logotipo y las palabras "VICUÑA-BOLIVIA-ARTESANÍA". Todos los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A, y su comercio se regulará en consecuencia.

(3) Población de Chile (incluida en el anexo B):

Con el exclusivo propósito de autorizar el comercio internacional de lana esquilada de vicuñas vivas de las poblaciones que figuran en el anexo B y de telas y artículos hechos de la misma, inclusive los artículos artesanales suntuarios y tejidos de punto. En el revés de las telas debe figurar el logotipo adoptado por los Estados del área de distribución de la especie, signatarios del Convenio para la Conservación y Manejo de la Vicuña, y en los laterales la expresión "VICUÑA-CHILE". Otros productos deben llevar una etiqueta con el logotipo y las palabras "VICUÑA-CHILE-ARTESANÍA". Todos los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A, y su comercio se regulará en consecuencia.

- (4) Población de Perú (incluida en el anexo B):
Con el exclusivo propósito de autorizar el comercio internacional de lana esquilada de vicuñas vivas y de las existencias registradas en la novena reunión de la Conferencia de las Partes (noviembre de 1994) de 3 249 kg de lana, y de telas y artículos derivados, inclusive los artículos artesanales suntuarios y tejidos de punto fabricados. En el revés de las telas debe figurar el logotipo adoptado por los Estados del área de distribución de la especie, signatarios del Convenio para la Conservación y Manejo de la Vicuña, y en los laterales la expresión "VICUÑA-PERÚ". Otros productos deben llevar una etiqueta con el logotipo y las palabras "VICUÑA-PERÚ-ARTESANÍA". Todos los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A, y su comercio se regulará en consecuencia.
- (5) Todas las especies figuran en el apéndice II, salvo *Balaena mysticetus*, *Eubalaena* spp., *Balaenoptera acutorostrata* (exceptuando la población de Groenlandia occidental), *Balaenoptera bonaerensis*, *Balaenoptera borealis*, *Balaenoptera edeni*, *Balaenoptera musculus*, *Balaenoptera omurai*, *Balaenoptera physalus*, *Megaptera novaeangliae*, *Orcaella brevirostris*, *Orcaella heinsohni*, *Sotalia* spp., *Sousa* spp., *Eschrichtius robustus*, *Lipotes vexillifer*, *Caperea marginata*, *Neophocaena phocaenoides*, *Phocoena sinus*, *Physeter macrocephalus*, *Platanista* spp., *Berardius* spp., *Hyperoodon* spp., que figuran en el apéndice I. Los especímenes de las especies que figuran en el apéndice II de la Convención, así como de los productos y derivados de estos, con excepción de los productos a base de carne para fines comerciales, capturados por los groenlandeses con licencia concedida por las autoridades competentes correspondientes, recibirán el mismo trato que los especímenes de especies del anexo B. Se establece un cupo de exportación anual nulo para los especímenes vivos de la población del Mar Negro de *Tursiops truncatus* sacados de su medio natural por motivos fundamentalmente comerciales.
- (6) Poblaciones de Botsuana, Namibia, Sudáfrica y Zimbabwe (incluidas en el anexo B):
Con el exclusivo propósito de autorizar: a) el comercio de trofeos de caza con fines no comerciales; b) el comercio de animales vivos a destinos apropiados y aceptables, según la definición de la Resolución Conf. 11.20 respecto a Botsuana y Zimbabwe y para programas de conservación *in situ* en el caso de Namibia y Sudáfrica; c) el comercio de pieles; d) el comercio de pelo; e) el comercio de artículos de cuero con fines comerciales o no comerciales en el caso de Botsuana, Namibia y Sudáfrica, y con fines no comerciales en el de Zimbabwe; f) el comercio de ekipas marcadas y certificadas individualmente integradas en artículos acabados de joyería con fines no comerciales para Namibia y de tallas de marfil con fines no comerciales en el caso de Zimbabwe; g) el comercio de marfil en bruto registrado (para Botsuana, Namibia, Sudáfrica y Zimbabwe, colmillos enteros y piezas), sujeto a lo siguiente: i) solamente las existencias registradas propiedad gubernamental, originarias del Estado (excluido el marfil confiscado y el marfil de origen desconocido), ii) solamente con asociados comerciales verificados por la Secretaría, en consulta con el Comité permanente, que cuenten con legislación nacional adecuada y controles comerciales nacionales para garantizar que el marfil importado no se reexportará y se administrará de conformidad con lo dispuesto en la Resolución Conf. 10.10 (Rev.CoP14), en lo que respecta a la manufactura y el comercio interno, iii) no antes de que la Secretaría haya verificado los posibles países importadores y las existencias registradas propiedad gubernamental, iv) el marfil en bruto en virtud de la venta condicional de las existencias registradas de marfil de propiedad gubernamental acordada en la CoP12, a saber, 20 000 kg (Botsuana), 10 000 kg (Namibia) y 30 000 kg (Sudáfrica), v) además de las cantidades acordadas en la CoP12, el marfil de propiedad gubernamental de Botsuana, Namibia, Sudáfrica y Zimbabwe registrado no más tarde del 31 de enero de 2007 y verificado por la Secretaría podrá comercializarse y despacharse, junto con el marfil a que se hace referencia en el inciso iv) de la letra g), en un solo envío por destino bajo estricta supervisión de la Secretaría, vi) los ingresos obtenidos de este comercio se utilizarán exclusivamente para la conservación del elefante y en programas comunitarios de desarrollo y conservación en zonas adyacentes y dentro del área de distribución del elefante, y vii) las cantidades adicionales indicadas en el inciso v) de la letra g) se comercializarán únicamente después de que el Comité permanente haya acordado que se han cumplido las condiciones *supra*, h) no se presentarán a la Conferencia de las Partes más propuestas para permitir el comercio de marfil del elefante de poblaciones ya incluidas en el anexo B en el período comprendido entre la CoP14 y nueve años después de la fecha del envío único de marfil que ha de tener lugar de conformidad con lo dispuesto en los incisos i), ii), iii), vi) y vii) de la letra g). Además, esas ulteriores propuestas se tratarán de conformidad con lo dispuesto en las Decisiones 14.77 y 14.78. A propuesta de la Secretaría, el Comité permanente puede decidir poner fin parcial o completamente a este comercio en el caso de incumplimiento de los países importadores o exportadores, o en caso de probados efectos perjudiciales del comercio sobre otras poblaciones de elefantes. Todos los demás especímenes se considerarán especímenes de especies incluidas en el anexo A, y su comercio se regulará en consecuencia.
- (7) Solo se consideran a efectos de inclusión en el apéndice II las especies siguientes: *Agalychnis annae*, *Agalychnis callidryas*, *Agalychnis moreletii*, *Agalychnis saltator* y *Agalychnis spurrelli*.
- (8) Esta inclusión comprende el taxón *Scleropages inscriptus*, recientemente descrito.
- (9) No está sujeto a las disposiciones del presente Reglamento lo siguiente:
fósiles;
arena de coral, es decir, material compuesto enteramente o en parte de fragmentos finamente triturados de coral muerto de un tamaño no superior a 2 mm de diámetro y que puede contener, entre otras cosas, restos de foraminíferos, conchas de moluscos y crustáceos y algas coralinas;
fragmentos de coral (inclusive grava y cascotes), es decir, fragmentos inconsistentes de coral muerto quebrantado o digitado y de otro material entre 2 y 30 mm, medidos en cualquier dirección.
- (10) El comercio de especímenes con código fuente A está permitido únicamente si los especímenes comercializados poseen catálogos.
- (11) Los especímenes reproducidos artificialmente de los siguientes híbridos o cultivares no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento:
Hatiora x graeseri
Schlumbergera x buckleyi
Schlumbergera russelliana x Schlumbergera truncata
Schlumbergera orssichiana x Schlumbergera truncata
Schlumbergera opuntioides x Schlumbergera truncata
Schlumbergera truncata (cultivares)
Cactaceae spp. de color mutante, injertadas en los siguientes patrones: *Harrisia "Jusberti"*, *Hylocereus trigonus* o *Hylocereus undatus*
Opuntia microdasys (cultivares).
- (12) Los híbridos reproducidos artificialmente de *Cymbidium*, *Dendrobium*, *Phalaenopsis* y *Vanda* no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento, cuando los especímenes son fácilmente identificables como reproducidos artificialmente y no muestran signos de haber sido recolectados en el medio silvestre, como daños mecánicos o fuerte deshidratación debido a la recolección, crecimiento irregular y un tamaño y forma heterogéneos respecto a un taxón y envío, algas u otros organismos epifilos adheridos a las hojas, o daños ocasionados por insectos u otras plagas, y
a) cuando se envían sin floración, los especímenes deben comercializarse en envíos compuestos por contenedores individuales (por ejemplo, cartones, cajas o cajones o contenedores CC con estantes individuales) que contengan 20 plantas o más cada uno del mismo híbrido; las plantas en cada contenedor deben presentar un elevado grado de uniformidad y aspecto saludable, y el envío debe ir acompañado de documentación, como una factura, en la que se indique claramente el número de plantas de cada híbrido, o
b) si se expiden en floración, con al menos una flor completamente abierta por espécimen, no se requiere un número mínimo de especímenes por envío, pero los especímenes deben estar procesados profesionalmente para el comercio al por menor, por ejemplo, etiquetados con etiquetas impresas y empaquetados con paquetes impresos, indicando el nombre del híbrido y el país de procesado final. Estas indicaciones deben estar bien visibles y permitir una fácil verificación.
Las plantas que no reúnan claramente los requisitos exigidos para gozar de la exención, deben ir acompañadas de los documentos CITES apropiados.
- (13) Los especímenes reproducidos artificialmente de cultivares de *Cyclamen persicum* no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento. No obstante, esta exención no se aplica a los especímenes comercializados como tubérculos latentes.
- (14) Los híbridos reproducidos artificialmente de *Taxus cuspidata*, vivos, en macetas u otros contenedores pequeños, acompañándose cada envío con una etiqueta o documento en el que se indique el nombre del taxón o de los taxones y el texto "reproducido artificialmente", no están sujetos a las disposiciones del presente Reglamento.

	Anexo D	Nombre común
FAUNA		
CHORDATA		
MAMMALIA		Mamíferos
CARNIVORA		
Canidae		Licaones, zorros, lobos
	<i>Vulpes vulpes griffithi</i> (III India) §1	Licaones, zorros, lobos
	<i>Vulpes vulpes montana</i> (III India) §1	
	<i>Vulpes vulpes pusilla</i> (III India) §1	
Mustelidae		Tejones, martas, comadreas, etc.
	<i>Mustela altaica</i> (III India) §1	
	<i>Mustela erminea ferghanae</i> (III India) §1	
	<i>Mustela kathiah</i> (III India) §1	Comadreja de vientre amarillo
	<i>Mustela sibirica</i> (III India) §1	Comadreja de Siberia
DIPROTODONTIA		
Macropodidae		Canguros, wallabys
	<i>Dendrolagus dorianus</i>	
	<i>Dendrolagus goodfellowi</i>	
	<i>Dendrolagus matschiei</i>	
	<i>Dendrolagus pulcherrimus</i>	Canguro arborícola de pelaje dorado
	<i>Dendrolagus stellarum</i>	Canguro arborícola de Seri
AVES		Aves
ANSERIFORMES		
Anatidae		Patos, gansos, cisnes, etc.
	<i>Anas melleri</i>	Ánade malgache
COLUMBIFORMES		
Columbidae		Palomas, tórtolas
	<i>Columba oenops</i>	Paloma peruana
	<i>Didunculus strigirostris</i>	Paloma manumea
	<i>Ducula pickeringii</i>	Dúcula gris
	<i>Gallicolumba crinigera</i>	Paloma apuñalada de Mindanao
	<i>Ptilinopus marchei</i>	Tilopo de Marche
	<i>Turacoena modesta</i>	Paloma de Timor

	Anexo D	Nombre común
GALLIFORMES		
Cracidae		Pavones, paujís
	<i>Crax alector</i>	Paujil negro, paujil culiblanco, paujil morado
	<i>Pauxi unicornis</i>	Pava copete de piedra, paujil unicornio
	<i>Penelope pileata</i>	Pava crestiblanca
Megapodiidae		Megapodios
	<i>Eulipoa wallacei</i>	Talégalo de Wallace
Phasianidae		Lapódodos, gallinas de Guinea, perdices, faisanes, tragopanes
	<i>Arborophila gingica</i>	Arborófila de Fujián
	<i>Lophura bulweri</i>	Faisán coliblanco, faisán de Bulwer
	<i>Lophura diardi</i>	Faisán siamés
	<i>Lophura inornata</i>	Faisán sencillo
	<i>Lophura leucomelanos</i>	Faisán kálj
	<i>Syrmaticus reevesii</i> §2	Faisán venerado
PASSERIFORMES		
Bombycillidae		Ampelis
	<i>Bombycilla japonica</i>	
Corvidae		Córvidos
	<i>Cyanocorax caeruleus</i>	
	<i>Cyanocorax dickeyi</i>	
Cotingidae		Cotingas
	<i>Procnias nudicollis</i>	
Emberizidae		Cardenales, escribanos, tángaras
	<i>Dacnis nigripes</i>	
	<i>Sporophila falcirostris</i>	
	<i>Sporophila frontalis</i>	
	<i>Sporophila hypochroma</i>	
	<i>Sporophila palustris</i>	Capuchino pecho blanco
Estrildidae		Astrilds, capuchinos, diamantes
	<i>Amandava amandava</i>	Bengalí rojo
	<i>Cryptospiza reichenovii</i>	
	<i>Erythrura coloria</i>	
	<i>Erythrura viridifacies</i>	

	Anexo D	Nombre común
Fringillidae	<i>Estrilda quartinia</i> (a menudo comercializado bajo el nombre <i>Estrilda melanotis</i>)	Pinzones, jilgueros
	<i>Hypargos niveoguttatus</i>	
	<i>Lonchura griseicapilla</i>	
	<i>Lonchura punctulata</i>	
	<i>Lonchura stygia</i>	
	<i>Carduelis ambigua</i>	
	<i>Carduelis atrata</i>	
	<i>Kozlowia roborowskii</i>	
	<i>Pyrrhula erythaca</i>	
	<i>Serinus canicollis</i>	
Icteridae	<i>Serinus citrinelloides hypostictus</i> (a menudo comercializado bajo el nombre de <i>Serinus citrinelloides</i>)	Turpiales o mirlos americanos
	<i>Sturnella militaris</i>	
Muscicapidae	<i>Cochoa azurea</i>	Papamoscas del Viejo Mundo
	<i>Cochoa purpurea</i>	
	<i>Garrulax formosus</i>	
	<i>Garrulax galbanus</i>	
	<i>Garrulax milnei</i>	
	<i>Niltava davidi</i>	
	<i>Stachyris whiteheadi</i>	
	<i>Swynnertonia swynnertoni</i> (también denominada <i>Pogonichla swynnertoni</i>)	
	<i>Turdus dissimilis</i>	
	Pittidae	
<i>Pitta steerii</i>		
<i>Pitta steerii</i>		
Sittidae	<i>Sitta magna</i>	Sítas
	<i>Sitta yunnanensis</i>	
Sturnidae	<i>Cosmopsarus regius</i>	Estorninos

	Anexo D	Nombre común
	<i>Mino dumontii</i>	
	<i>Sturnus erythropygius</i>	
REPTILIA		Reptiles
TESTUDINES		
Geoemydidae		Galápagos
	<i>Melanochelys trijuga</i>	
SAURIA		
Agamidae		
	<i>Physignathus cocincinus</i>	Dragón de agua verde
Anguidae		
	<i>Abronia graminea</i>	Lagartija arborícola de Méjico
Gekkonidae		Geckos
	<i>Rhacodactylus auriculatus</i>	
	<i>Rhacodactylus ciliatus</i>	
	<i>Rhacodactylus leachianus</i>	
	<i>Teratoscincus microlepis</i>	
	<i>Teratoscincus scincus</i>	
Gerrhosauridae		Lagartos de cola espinosa
	<i>Zonosaurus karsteni</i>	
	<i>Zonosaurus quadrilineatus</i>	
Iguanidae		
	<i>Ctenosaura quinquecarinata</i>	
Scincidae		Eslizones
	<i>Tribolonotus gracilis</i>	
	<i>Tribolonotus novaeguineae</i>	
SERPENTES		
Colubridae		Serpientes, serpientes acuáticas
	<i>Elaphe carinata</i> §1	
	<i>Elaphe radiata</i> §1	
	<i>Elaphe taeniura</i> §1	
	<i>Enhydris bocourti</i> §1	
	<i>Homalopsis buccata</i> §1	
	<i>Langaha nasuta</i>	
	<i>Leioheterodon madagascariensis</i>	

	Anexo D	Nombre común
	<i>Ptyas korros</i> §1	
	<i>Rhabdophis subminiatus</i> §1	
Hydrophiidae		Serpientes de mar
	<i>Lapemis curtus</i> (incluye <i>Lapemis hardwickii</i>) §1	
Viperidae		Víboras
	<i>Calloselasma rhodostoma</i> §1	
AMPHIBIA		Anfibios
ANURA		Anuros
Hylidae		
	<i>Phyllomedusa sauvagii</i>	Rana mono de vientre pintado, rana monito
Leptodactylidae		
	<i>Leptodactylus laticeps</i>	Rana coralina
Ranidae		
	<i>Limnonectes macrodon</i>	Rana malaya
	<i>Rana shqiperica</i>	Rana
CAUDATA		Urodelos
Hynobiidae		
	<i>Ranodon sibiricus</i>	Salamandra
Plethodontidae		
	<i>Bolitoglossa dofleini</i>	Salamandra centroamericana
Salamandridae		
	<i>Cynops ensicauda</i>	Tritón
	<i>Echinotriton andersoni</i>	Tritón de Anderson
	<i>Pachytriton labiatus</i>	Tritón
	<i>Paramesotriton</i> spp.	Tritón
	<i>Salamandra algira</i>	Salamandra norteafricana
	<i>Tylotriton</i> spp.	Tritón
ACTINOPTERYGII		Peces
PERCIFORMES		
Apogonidae		
	<i>Pterapogon kauderni</i>	Pez cardenal de Bangai

	Anexo D	Nombre común
ARTHROPODA		
INSECTA		Insectos
LEPIDOPTERA		Mariposas
Papilionidae		Mariposas alas de pájaro, cola de golondrina
	<i>Baronia brevicornis</i>	
	<i>Papilio grose-smithi</i>	
	<i>Papilio maraho</i>	
MOLLUSCA		
GASTROPODA		
Haliotidae		
	<i>Haliotis midae</i>	Oreja de mar
FLORA		
AGAVACEAE		Agaves
	<i>Calibanus hookeri</i>	Sacamecate
	<i>Dasyllirion longissimum</i>	Junquillo
ARACEAE		Arisemas
	<i>Arisaema dracontium</i>	Arisemas
	<i>Arisaema erubescens</i>	
	<i>Arisaema galeatum</i>	
	<i>Arisaema nepenthoides</i>	
	<i>Arisaema sikokianum</i>	
	<i>Arisaema thunbergii</i> var. <i>urashima</i>	
	<i>Arisaema tortuosum</i>	
	<i>Biarum davisii</i> ssp. <i>marmarisense</i>	
	<i>Biarum ditschianum</i>	
COMPOSITAE (ASTERACEAE)		Árnica
	<i>Arnica montana</i> §3	
	<i>Othonna cacalioides</i>	
	<i>Othonna clavifolia</i>	
	<i>Othonna hallii</i>	
	<i>Othonna herrei</i>	
	<i>Othonna lepidocaulis</i>	
	<i>Othonna retrorsa</i>	
ERICACEAE		Ericáceas
	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> §3	Gayuba, uva del oso

	Anexo D	Nombre común
GENTIANACEAE	<i>Gentiana lutea</i> §3	Gencianas Genciana amarilla
LEGUMINOSAE (FABACEAE)	<i>Dalbergia granadillo</i> §4 <i>Dalbergia retusa</i> (excepto la población que está incluida en el anexo C) §4 <i>Dalbergia stevensonii</i> (excepto la población que está incluida en el anexo C) §4	Palisandro, jacaranda Granadillo Cocobolo Palisandro de Honduras
LILIACEAE	<i>Trillium pusillum</i> <i>Trillium rugelii</i> <i>Trillium sessile</i>	Liliáceas
LYCOPODIACEAE	<i>Lycopodium clavatum</i> §3	Licopodios Licopodio
MELIACEAE	<i>Cedrela montana</i> §4 <i>Cedrela oaxacensis</i> §4 <i>Cedrela salvadorensis</i> §4 <i>Cedrela tonduzii</i> §4	Caobas, cedros
MENYANTHACEAE	<i>Menyanthes trifoliata</i> §3	Meniantáceas Trébol de agua
PARMELIACEAE	<i>Cetraria islandica</i> §3	Líquén de Islandia
PASSIFLORACEAE	<i>Adenia glauca</i> <i>Adenia pechuelli</i>	Rosas del desierto Rosa del desierto Rosa del desierto
PEDALIACEAE	<i>Harpagophytum</i> spp. §3	Sésamo, garra del diablo Garra del diablo
PORTULACACEAE	<i>Ceraria carissoana</i> <i>Ceraria fruticulosa</i>	Verdolagas Ceraria de Angola
SELAGINELLACEAE	<i>Selaginella lepidophylla</i>	Licopodios Rosa de Jericó».

amb l'objectiu de completar, almenys, una cobertura del 80 per cent de la població en el seu àmbit territorial.

4. Quarta fase: s'ha d'iniciar a les xarxes FU-E, MF-I i MF-II, abans del 31 de desembre de 2011, i a les xarxes FU i MF corresponents a cada comunitat autònoma abans de la data que determini cada comunitat autònoma per al seu àmbit de cobertura. Aquesta fase té una durada de vint anys, amb l'objectiu de completar, almenys, una cobertura del 95 per 100 de la població en el seu àmbit territorial de cobertura.»

Article segon. *Modificació del Reial decret 424/2005, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques, el servei universal i la protecció dels usuaris.*

El Reial decret 424/2005, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques, el servei universal i la protecció dels usuaris, queda modificat de la manera següent:

U. S'hi afegeix un nou capítol V, integrat per l'article 120, al títol VI del Reial decret 424/2005, de 15 d'abril, amb la redacció següent:

«CAPÍTOL V

Drets en relació amb el servei d'accés a Internet

Article 120. *Dret a compensació per la interrupció temporal del servei d'accés a Internet.*

1. Quan, durant un període de facturació, un abonat pateixi interrupcions temporals del servei d'accés a Internet, l'operador ha de compensar l'abonat amb la devolució de l'import de la quota d'abonament i altres quotes fixes, prorratejades pel temps que hagi durat la interrupció. A aquests efectes, l'operador està obligat a indemnitzar automàticament l'abonat, en la factura corresponent al període immediat al considerat, quan la interrupció del servei suposi el dret a una compensació per un import superior a 1 euro.

El contracte d'abonament del servei d'accés a Internet ha de recollir els termes i les condicions en què s'ha de complir a aquesta obligació.

2. No és aplicable el que disposa l'apartat anterior quan la interrupció temporal estigui motivada per alguna de les causes següents:

a) Incompliment greu pels abonats de les condicions contractuals.

b) Danys produïts a la xarxa a causa de la connexió per part de l'abonat d'equips terminals que no hagin avaluat la conformitat, d'acord amb la normativa vigent.

3. Als efectes del dret a indemnització o compensació per la interrupció del servei, i per determinar-ne la quantia, quan un operador inclogui en la seva oferta la possibilitat de contractar conjuntament serveis de telefonia fixa i Internet, pot indicar en l'oferta la part del preu que correspon a cada servei. Si no ho fa, es considera que el preu de cadascun és el proporcional al de la seva contractació per separat. Si l'operador no comercialitza els serveis per separat, es considera que el preu de cadascun és el del 50 per cent del preu total.

4. La compensació que preveu aquest article s'entén sense perjudici de la responsabilitat per danys que es produeixin als usuaris finals, que s'ha d'exigir d'acord amb el que preveu l'article 102.3 d'aquest Reglament.»

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queda derogada qualsevol norma del mateix rang que aquest Reial decret o inferior que el contradigui.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de telecomunicacions, reconeguda a l'article 149.1.21a de la Constitució.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 23 de juny de 2006.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Indústria, Turisme i Comerç,

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

11289 *REIAL DECRET 751/2006, de 16 de juny, sobre autorització i registre de transportistes i mitjans de transport d'animals i pel qual es crea el Comitè Espanyol de Benestar i Protecció dels Animals de Producció.* («BOE» 150, de 24-6-2006.)

El transport d'animals constitueix un procés d'una rellevància enorme dins de la producció ramadera, sobre el qual convergeixen nombroses actuacions administratives, realitzades per diferents autoritats competents, especialment en matèria de benestar i de sanitat animal.

La Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, estableix, a l'article 47, que els mitjans de transport d'animals i les empreses propietàries han d'estar autoritzats com a requisit previ per a l'exercici de la seva activitat. Aquesta obligació de registre ja existia des de l'entrada en vigor del Reglament d'epizooties de 1955.

El Reial decret 1041/1997, de 27 de juny, pel qual s'estableixen les normes relatives a la protecció dels animals durant el seu transport, estableix l'obligatorietat que tot transportista figuri inscrit en un registre, de manera que l'autoritat competent pugui identificar-lo ràpidament. A més, aquesta norma estableix determinats requisits en relació amb el registre dels transportistes que han de ser tinguts en compte en aquest Reial decret.

El Reglament (CE) núm. 1/2005 del Consell, de 22 de desembre de 2004, relatiu a la protecció dels animals durant el transport i les operacions connexes i pel qual es modifiquen les directives 64/432/CEE i 93/119/CE i el Reglament (CE) núm. 1255/97, que serà aplicable a partir del 5 de gener de 2007, estableix, així mateix, múltiples requeriments per a l'autorització i el registre de transportistes, contenidors i mitjans de transport. És necessari

tenir en compte també aquesta normativa, i preveure el que calgui per facilitar-ne l'aplicació a partir del 5 de gener de 2007.

El Reglament (CE) núm. 998/2003 del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de maig de 2003, pel qual s'aproven les normes zoosanitàries aplicables als desplaçaments d'animals de companyia sense ànim comercial i es modifica la Directiva 92/65/CEE del Consell, estableix limitacions al nombre d'animals que es poden introduir en el territori de la Comunitat Europea procedents de tercers països sense que aquest moviment sigui considerat comercial. Paral·lelament, i en l'àmbit del moviment nacional, aquest aspecte el recull aquest Reial decret.

Les autoritats competents de les comunitats autònomes, en el desenvolupament de les seves competències, han d'expedir certificats sanitaris i un altre tipus de documentació relacionada amb el trasllat o moviment d'animals, en la qual ha de constar informació relativa al transportista i al mateix contenidor o mitjà de transport utilitzat. Així mateix, en la seva activitat inspectora, les autoritats competents han de comprovar el compliment per part dels transportistes i dels seus contenidors i mitjans de transport de la legislació vigent en matèria de sanitat i benestar animal.

Aquestes actuacions s'han de dur a terme, moltes vegades, sobre transportistes, contenidors i mitjans de transport autoritzats per una autoritat competent diferent de la que va atorgar-ne l'autorització, fins i tot pertanyents a un altre Estat membre de la Unió Europea. Aquesta circumstància, freqüent per la naturalesa de l'activitat, fa necessària l'existència d'un registre general de caràcter informatiu que permeti a les autoritats competents consultar les dades dels transportistes, i dels seus contenidors i mitjans de transport, autoritzats per altres autoritats competents. Aquest registre ha de permetre recollir, alhora, la informació més rellevant respecte a aquesta activitat, com, per exemple, la data en què va ser concedida l'autorització al transportista, la seva renovació o, eventualment, la seva suspensió o retirada com a conseqüència d'una actuació administrativa o judicial.

D'altra banda, la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, estableix, així mateix, a l'article 47, que els transportistes han de portar en els seus vehicles la documentació relativa als animals que traslladen, així com l'autorització administrativa. Tenint en compte que aquesta autorització ha de tenir validesa no només dins del territori de l'Estat espanyol, sinó també per als transports realitzats fora del nostre país, i que el Reglament (CE) núm. 1/2005 estableix disposicions sobre això, convé preveure aquesta circumstància.

A més, la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, assenyalava, a l'article 48, que els transportistes han de mantenir per a cada vehicle, com a mínim durant un any, un registre d'activitat en el qual facin constar tots els desplaçaments d'animals efectuats, amb indicació de l'espècie, nombre d'animals, l'origen i el destí. Per raons idèntiques que en el cas de l'autorització del transportista, convé establir el contingut mínim d'aquest registre i detallar la informació que conté la Llei esmentada, amb la finalitat de facilitar l'activitat inspectora de l'autoritat competent.

En l'elaboració d'aquest Reial decret han estat consultades les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats.

En virtut d'això, a proposta de les ministres d'Agricultura, Pesca i Alimentació i de Foment, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 16 de juny de 2006,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte establir:

- Un registre informàtic de transportistes, contenidors i mitjans de transport d'animals vius, així com regular-ne el funcionament.
- La informació mínima que ha de contenir l'autorització del transportista, dels contenidors i dels mitjans de transport d'animals que estableix l'article 47 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.
- El contingut mínim dels cursos de formació en matèria de protecció dels animals durant el seu transport.
- La informació mínima que ha de contenir el registre d'activitat del transportista, que estableix l'article 48 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.
- La creació del Comitè Espanyol de Protecció i Benestar dels Animals de Producció.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. Aquest Reial decret és aplicable:

- Als transportistes d'animals vius la seu social dels quals estigui en territori nacional.
- Als contenidors i mitjans de transport d'animals vius, pertanyin a un transportista o no.

2. Aquest Reial decret no és aplicable:

- Als transportistes, contenidors i mitjans de transport d'animals domèstics, segons es defineixen a l'article 3.4 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, sempre que el transport no s'efectuï en relació amb una activitat econòmica, sense perjudici del que disposa l'article 6.4 d'aquest Reial decret.
- Als mitjans de transport i contenidors propietat dels ramaders i que siguin utilitzats per aquests per transportar els seus propis animals, a una distància de la seva explotació inferior a 50 km.
- Als contenidors diferents dels utilitzats per a èquids o animals de les espècies bovina, ovina, caprina o porcina.
- Al transport d'animals des de consultes o clíniques veterinàries o cap a aquestes, per consell d'un veterinari.

Article 3. *Definicions.*

Als efectes d'aquest Reial decret, són aplicables les definicions que conté el Reglament (CE) núm. 1/2005 del Consell, de 22 de desembre de 2004, relatiu a la protecció dels animals durant el transport i les operacions connexes i pel qual es modifiquen les directives 64/432/CEE i 93/119/CE i el Reglament (CE) núm. 1255/97, així com les que inclou la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.

A més, s'entén per:

- Autoritat competent: els òrgans competents de les comunitats autònomes i de les ciutats de Ceuta i Melilla als efectes de registre de transportistes.
- Codi REGA: el codi d'identificació assignat a una explotació, tal com estableix l'article 5 del Reial decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i es regula el Registre general d'explotacions ramaderes.

Article 4. *Registres autonòmics.*

Les autoritats competents han d'inscriure en un registre els transportistes d'animals vius el domicili social dels

quals s'ubiqui en el seu àmbit territorial, així com els seus contenidors i mitjans de transport, incloent-hi, almenys, les dades que s'assenyalen als annexos I i II, respectivament.

Article 5. *Registre general de transportistes, contenidors i mitjans de transport d'animals.*

1. Es crea, adscrit a la Direcció General de Ramaderia del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, el Registre general de transportistes, contenidors i mitjans de transport d'animals, d'ara endavant, Registre general, que integra les dades que consten en els registres autonòmics gestionats per les autoritats competents.

2. A aquests efectes, el sistema de gestió dels registres de les autoritats competents ha de permetre que les dades dels annexos I i II d'aquest Reial decret que constin en els seus registres i que les altes, baixes i modificacions que es facin en els registres esmentats tinguin un reflex immediat en el Registre general, per a la qual cosa, si s'escau, s'han d'establir els mecanismes de connexió adequats o abocament de dades entre les bases de dades autonòmiques i el Registre general.

3. El Registre general es constitueix en una base de dades informatitzada denominada «Sistema informàtic de registre de transportistes d'animals» (SIRENTRA), dependent del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Aquest Registre ha de ser accessible a les autoritats competents, a l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit i a les forces i cossos de seguretat responsables del control del transport d'animals.

4. El Registre general només té un caràcter públic quant al nom del transportista i el seu número d'autorització.

5. La validesa màxima de les autoritzacions és de cinc anys, renovables segons disposi l'autoritat competent.

Article 6. *Autorització i registre.*

1. Els transportistes d'animals vius han de ser autoritzats i registrats per l'autoritat competent amb caràcter previ a l'exercici de la seva activitat. També s'han d'autoritzar i registrar els contenidors i mitjans de transport d'animals vius.

2. L'autoritat competent ha de fixar el procediment, incloent-hi els tràmits i els requisits específics, per a l'autorització esmentada, d'acord amb la legislació vigent, i, en especial, amb el Reglament (CE) núm. 1/2005 del Consell, de 22 de desembre de 2004.

3. L'autoritat competent ha de disposar els requisits per a l'autorització i el registre de transportistes i mitjans de transport d'abelles de la mel. En aquest cas, no són exigibles tots els requisits aplicables a l'autorització i el registre de transportistes i mitjans de transport d'animals vertebrats. Especialment, es pot establir un règim simplificat quan es tracti del trasllat de ruscos d'explotacions de mida reduïda (fins a 15 ruscos), així com de la seva transhumància.

4. S'han de registrar els contenidors i mitjans de transport utilitzats per al transport de gossos, gats o fures quan es transportin simultàniament sis o més animals, sense perjudici de la normativa vigent en matèria de sanitat i de protecció dels animals durant el seu transport.

5. Tots els documents han d'estar escrits, almenys, en castellà i en anglès. Han de ser conformes amb els models establerts per la legislació vigent i, a més, han d'incloure, com a mínim, el número d'identificació fiscal, el codi d'identificació fiscal o el número de passaport del transportista, segons escaigui.

6. L'autoritat competent pot suspendre o retirar l'autorització del transportista, del mitjà de transport o del contenidor, en cas que deixi de complir els requisits que van donar lloc a l'autorització o cometin infraccions greus o repetides de la normativa vigent en matèria de protecció dels animals durant el seu transport, amb audiència prèvia de l'interessat, amb independència de les sancions d'un altre tipus que li puguin correspondre.

Article 7. *Inscripció en el registre i adjudicació de número d'autorització.*

1. Les autoritzacions s'inscriuen en el registre i se'ls assigna un número d'identificació d'acord amb el que estableix l'apartat 3.

2. Així mateix, s'inscriuen en el registre les modificacions, renovacions, suspensions o extincions de les autoritzacions esmentades.

3. El número d'autorització adjudicat ha de garantir la identificació de l'autorització esmentada de forma única dins del territori nacional. L'estructura d'aquest número és la següent:

a) Per als transportistes:

1r AT: sigles fixes que signifiquen «autorització transportista».

2n ES: identifica Espanya.

3r Dos dígits que identifiquen la comunitat autònoma on radiqui el domicili social del transportista, segons la codificació de l'Institut Nacional d'Estadística.

4t Dos dígits que identifiquen la província on radiqui el domicili social del transportista, segons la codificació de l'Institut Nacional d'Estadística.

5è Set dígits que identifiquen el transportista dins de la província de forma única.

b) Per als mitjans de transport i els contenidors:

El número d'autorització és el número de matrícula, número de bastidor si no hi ha matrícula o, en el cas que no hi hagi un codi que identifiqui de forma única el mitjà de transport o el contenidor, s'ha d'afegir al número d'identificació del transportista un codi seqüencial de, com a mínim, tres dígits que l'identifiqui de forma única. En tot cas, el contenidor ha d'estar identificat físicament per aquest número d'autorització.

Article 8. *Formació.*

Quan, als efectes de compliment de la normativa vigent, s'hagin de fer cursos de formació en matèria de protecció dels animals durant el seu transport, aquests han de tenir una durada mínima de 20 hores i estar homologats per l'autoritat competent. Han d'incloure, a més de les matèries establertes per la legislació vigent, aspectes lligats a la seguretat viària, a l'actuació del transportista en cas d'accident o incident durant el transport d'animals per carretera i a la neteja i desinfecció dels mitjans de transport i contenidors.

Article 9. *Obligacions i drets dels transportistes.*

1. El transportista, una vegada autoritzat, ha de comunicar els canvis en les dades consignades en el registre a l'autoritat competent en el termini que aquesta determini, que no pot excedir els 15 dies laborables des que es produeixin els canvis esmentats.

2. El transportista és responsable que es portin a bord de cada contenidor o mitjà de transport adscrit a aquest almenys els documents següents:

a) Una còpia de l'autorització del transportista.

b) L'autorització del contenidor o mitjà de transport.
 c) El registre d'activitat, establert a l'article 48 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, el contingut mínim del qual es fixa a l'annex III. Aquest registre d'activitat l'ha d'aprovar l'autoritat competent, i s'ha de mantenir degudament emplenat i actualitzat.

Els mitjans de transport per al transport d'abelles de la mel, ocells domèstics i conills també han de mantenir un registre d'activitat, encara que no es registrin en el Registre general els contenidors utilitzats per a aquests transports.

d) Una còpia del certificat de formació, quan ho requereixi la legislació vigent. Aquest certificat ha d'estar escrit, almenys, en castellà i en anglès.

3. Les persones físiques registrades poden exercir els drets d'accés, oposició, rectificació i cancel·lació davant les autoritats competents, respecte a les anotacions del registre corresponent, en els termes que preveu la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal. Una vegada efectuades les actuacions pertinents, l'autoritat competent de què es tracti n'ha de comunicar el resultat al Registre general en els termes que preveu l'article 5.2 d'aquest Reial decret, per a la corresponent rectificació o cancel·lació de les dades del dit Registre general, sense perjudici de la possible rectificació o cancel·lació de les dades del Registre general que puguin efectuar els restants subjectes sotmesos a inscripció.

Article 10. Règim sancionador.

En cas d'incompliment del que disposa aquest Reial decret, és aplicable el règim d'infraccions i sancions que estableixen la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, i el Reial decret 1945/1983, de 22 de juny, pel qual es regulen les infraccions i sancions en matèria de defensa del consumidor i de la producció agroalimentària, sense perjudici de les responsabilitats civils, penals o d'un altre tipus que hi puguin concórrer.

Article 11. Comitè Espanyol de Benestar i Protecció dels Animals de Producció.

1. Es crea el Comitè Espanyol de Benestar i Protecció dels Animals de Producció com a òrgan col·legiat, de caràcter interdepartamental, que és l'òrgan de coordinació entre l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla, en matèria de benestar i protecció dels animals de producció, adscrit al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, a través de la Direcció General de Ramaderia.

2. El Comitè està integrat pels membres següents:

a) President: el director general de Ramaderia del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

b) Vicepresident: el subdirector general d'Ordenació i Bones Pràctiques Ramaderes de la Direcció General de Ramaderia.

c) Vocals:

1r Per part de l'Administració General de l'Estat: el subdirector general de Sanitat Animal del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació; un representant del Ministeri de Foment; un de l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària del Ministeri de Sanitat i Consum, i un del Ministeri de l'Interior.

2n Per part de les comunitats autònomes: un representant de cada comunitat autònoma i de les ciutats de Ceuta i Melilla, que acordin integrar-se en aquest òrgan.

3r Per part de les organitzacions no governamentals de caràcter nacional que tinguin com un dels seus objec-

tius principals la defensa del benestar animal dels animals de producció: un representant, designat pel president del Comitè, a proposta d'aquestes organitzacions.

4t Per part de les entitats representatives del sector ramader, de caràcter nacional: un representant, designat pel president del Comitè, a proposta d'aquestes entitats.

d) Secretari: un funcionari que ocupi, almenys, el lloc de cap de secció en la relació de llocs de treball de la Subdirecció General d'Ordenació i Bones Pràctiques Ramaderes, designat pel titular d'aquesta.

3. Poden assistir-hi, amb invitació prèvia i quan es consideri necessari, amb veu i sense vot, experts independents i representants dels sectors afectats.

4. El Comitè pot aprovar les seves pròpies normes de funcionament. En tot el que no hi estigui previst, s'aplica el que disposa el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

5. El Comitè es reuneix mitjançant la convocatòria del president o a sol·licitud d'un terç dels membres i, com a mínim, una vegada al semestre.

6. Són funcions del Comitè Espanyol de Protecció i Benestar dels Animals de Producció:

a) Coordinar les actuacions de l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla en matèria de benestar animal dels animals de producció.

b) Proposar les mesures que assegurin l'aplicació coordinada de la normativa en matèria de benestar animal.

c) Efectuar tasques d'estudi i assessorament per a l'elaboració de la normativa nacional en matèria de benestar animal.

d) Acordar la constitució de grups de treball específics.

7. El funcionament del Comitè no pot suposar increment de la despesa pública i ha de ser atès amb els mitjans materials i de personal existents en el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

8. Les despeses en concepte d'indemnització per realització de serveis, dietes i desplaçaments que s'originin per la participació en reunions dels integrants del Comitè han de ser per compte de les seves respectives administracions o organitzacions d'origen.

Disposició addicional única. Creació de fitxer.

Es crea en el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació el fitxer de dades de transportistes d'animals, derivades del Registre general que regula l'article 5 d'aquest Reial decret, amb el contingut que preveu l'article 20 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, que es detalla a l'annex IV.

Disposició transitòria única. Termini per a la inscripció.

Els transportistes que estiguin exercint la seva activitat de transportar animals, així com els mitjans de transport i contenidors utilitzats per a aquest fi, que estiguin autoritzats per l'autoritat competent, d'acord amb el que disposa el Reial decret 1041/1997, de 27 de juny, pel qual s'estableixen les normes relatives a la protecció dels animals durant el seu transport, poden seguir exercint la seva activitat, si bé s'han d'adaptar als requisits i les condicions que estableix aquest Reial decret, abans del 5 de gener de 2007, i han de facilitar les dades necessàries per al fi esmentat.

Per al cas dels contenidors i mitjans de transport per a gossos, gats i fures, el transport dels quals no formi part d'una activitat econòmica, el termini de registre és de 24 mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queda derogat l'article 52 del Reglament de la Llei d'epizooties, aprovat mitjançant el Decret de 4 de febrer de 1955.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.13a i 16a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica i bases i coordinació general de la sanitat.

Disposició final segona. *Facultat d'aplicació i modificació.*

1. Es faculta els ministres d'Agricultura, Pesca i Alimentació, de Foment i de l'Interior per dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per al compliment i l'aplicació del que disposa aquest Reial decret.

2. Així mateix, es faculta els ministres d'Agricultura, Pesca i Alimentació i de Foment per modificar els annexos I a III, i el ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació per adaptar l'annex IV a les modificacions que introdueixi la normativa comunitària o per modificar-lo per motius urgents de sanitat animal.

Madrid, 16 de juny de 2006.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern
i ministra de la Presidència,

MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

ANNEX I

Dades mínimes del transportista, que han de figurar en el Registre general, segons els articles 4 i 5.2

1. Número d'autorització assignat al transportista.
2. Cognoms i nom i o raó social del transportista, nacionalitat i adreça completa.
3. Codi o número d'identificació fiscal (CIF o NIF).
4. Nom i cognoms i nacionalitat del representant legal de l'empresa i el seu NIF.
5. Data d'alta de l'autorització.
6. Data de caducitat de l'autorització.
7. Tipus d'autorització (no vàlida per a viatges llargs o vàlida per a tot tipus de viatges, inclosos els viatges llargs).
8. Decisions notificades d'acord amb els articles 26.4.c) i 26.6 del Reglament (CE) núm. 1/2005 del Consell, de 22 de desembre de 2004, relatiu a la protecció dels animals durant el transport i les operacions connexes i pel qual es modifiquen les directives 64/432/CEE i 93/119/CE i el Reglament (CE) núm. 1255/97.
9. Autoritat competent que expedeix l'autorització.

ANNEX II

Dades mínimes dels contenidors i mitjans de transport que han de figurar en el Registre general, segons els articles 4 i 5.2

1. Dades del transportista al qual s'associa el contenidor o mitjà de transport, segons l'annex I.
2. Número d'identificació (matrícula, número de bastidor o, en el cas que no hi hagi un codi que identifiqui de forma única el contenidor o mitjà de transport, s'ha d'afegir al número d'identificació del transportista un codi seqüencial de tres dígits que l'identifiqui de forma única).
3. Categoria: ferrocarril, carretera, aeri, per via fluvial o marítima.
4. Tipus: camió, contenidor, gàbia remolc, remolc de més de 750 kg, remolc de menys de 750 kg, semiremolc, furgoneta, camió tractor, vehicle mixt adaptable o altres.
5. Dimensions: longitud, amplada, existència o absència de plataforma mòbil; nombre de plataformes; metres quadrats útils per pis i totals.
6. Espècies per a les quals s'autoritza.
7. Nombre màxim d'animals que pot transportar, per espècie i tipus d'animal, o nombre màxim de ruscos per als autoritzats a transportar-ne. Per al transport de peixos s'hi ha d'indicar el nombre d'animals o el seu pes, segons escaigui.
8. Si està autoritzat per a trajectes de més de 8 hores: sí/no.
9. Si està dotat de sistema de navegació per satèl·lit: sí/no.
10. Data d'autorització.
11. Data de renovació (si s'escau).
12. Data de baixa (si s'escau).
13. Decisions notificades d'acord amb els articles 26.4.c) i 26.6 del Reglament (CE) núm. 1/2005 del Consell, de 22 de desembre de 2004, relatiu a la protecció dels animals durant el transport i les operacions connexes i pel qual es modifiquen les directives 64/432/CEE i 93/119/CE i el Reglament (CE) núm. 1255/97.

ANNEX III

Contingut mínim del registre d'activitat, segons l'article 9.2.c)

1. Número d'autorització del transportista, segons el punt 1 de l'annex I.
2. Número d'autorització del contenidor o mitjà de transport, segons el punt 2 de l'annex II.
3. Conductor que realitza cada moviment d'animals, nacionalitat i NIF o número de passaport.
4. Data i hora d'inici de cada viatge.
5. Durada prevista de cada viatge.
6. Lloc d'origen: codi REGA de l'explotació (en el cas d'explotacions situades en el territori nacional), nom del propietari o nom comercial de l'explotació d'origen i adreça completa. En cas que el propietari de l'explotació sigui diferent del propietari dels animals, hi ha de figurar el nom d'aquest.
7. Data i hora de finalització del viatge.
8. Lloc de destinació: codi REGA de l'explotació (en el cas d'explotacions situades en el territori nacional), nom del propietari o nom comercial de l'explotació de destinació i adreça completa.
9. Nombre d'animals desplaçats o nombre de ruscos per als contenidors o mitjans de transport autoritzats a

transportar-ne. Per al transport de peixos s'hi ha d'indicar el nombre d'animals o el seu pes, segons escaigui.

10. Espècie a la qual pertanyen els animals.

11. Número identificatiu del certificat sanitari o d'origen associat al moviment i data d'expedició.

12. Data i lloc de desinfecció del vehicle i número de certificat o taló de desinfecció del contenidor o mitjà de transport. Aquest requisit no és obligatori en el cas de mitjans de transport d'abelles de la mel, en compliment de l'article 49.1 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.

ANNEX IV

Fitxer de dades de transportistes d'animals

Unitat responsable de la declaració i registre del fitxer: Direcció General de Ramaderia del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Finalitat: registre de les persones físiques, transportistes d'animals vius, fet que ha de permetre'n la ràpida identificació quan es facin controls.

Usos: control, per mitjà de les autoritats competents, del compliment de la normativa vigent.

Persones i col·lectius afectats: qualsevol persona física, transportista d'animals vius, que radiqui a Espanya.

Procediments de recollida de dades: el que preveu l'article 5.

Estructura bàsica del fitxer i descripció dels tipus de dades de caràcter personal que inclou: dades de caràcter identificatiu dels transportistes:

1. Cognoms i nom del transportista i adreça postal completa.
2. Número d'identificació fiscal (NIF) o número de passaport i nacionalitat.
3. Nom i cognoms i nacionalitat del representant legal de l'empresa i el seu NIF.

Cessions de dades de caràcter personal i transferències internacionals de dades: a les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves competències. Així mateix, a les forces i cossos de seguretat i a l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit, responsables del control del transport d'animals.

Òrgan responsable: Direcció General de Ramaderia.

Òrgan davant el qual es poden exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació: autoritats competents de les comunitats autònomes i de les ciutats de Ceuta i de Melilla, d'acord amb el que preveu l'article 9.3.

Mesures de seguretat amb indicació del nivell exigible: nivell bàsic.

11290 REIAL DECRET 777/2006, de 23 de juny, pel qual es modifica el Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, pel qual s'aprova el Pla nacional d'assignació de drets d'emissió, 2005-2007. («BOE» 150, de 24-6-2006.)

El Pla nacional d'assignació de drets d'emissió, aprovat pel Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, posteriorment modificat pel Reial decret 60/2005, de 21 de gener, estableix per al trienni 2005-2007 la quantitat total de drets que es preveu assignar a les instal·lacions incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle. També estableix la metodologia de càlcul per a l'assignació individual de drets i determina la quantitat corresponent a la reserva de nous entrants i les regles per assignar-los.

De conformitat amb l'article 9 de la Directiva 2003/87, del Parlament Europeu i del Consell, de 13 d'octubre de 2003, per la qual s'estableix un règim per al comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle a la Comunitat i per la qual es modifica la Directiva 96/61/CE del Consell, el Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, juntament amb la llista d'assignació individual a les instal·lacions, va ser tramès a la Comissió Europea.

La decisió de la Comissió Europea de 27 de desembre de 2004, relativa al Pla nacional d'assignació de drets d'emissió presentat per Espanya, va establir que, per tal de considerar-lo conforme al dret comunitari, era imprescindible incorporar a l'àmbit d'aplicació de la llei espanyola totes les instal·lacions de combustió de més de 20 MW de potència tèrmica nominal, no incloses d'acord amb la interpretació inicialment adoptada per Espanya, i va instar les autoritats espanyoles a adoptar les decisions pertinents per fer-ho. Així mateix, de conformitat amb la decisió de la Comissió, «el pla nacional d'assignació es pot modificar quan l'esmena consisteixi a modificar els drets assignats a determinades instal·lacions dins de la quota total que s'hagi d'assignar a les instal·lacions enumerades en el pla com a conseqüència de la millora de la qualitat de les dades».

L'esmentada decisió de la Comissió Europea es va traduir en l'àmbit intern en la inclusió al Reial decret llei 5/2005, d'11 de març, de reformes urgents per a l'impuls a la productivitat i per a la millora de la contractació pública, de diverses modificacions a la Llei 1/2005, sobre el règim de comerç de drets d'emissió.

Així, a fi d'obrir un nou termini per sol·licitar autorització i drets per a les instal·lacions abans esmentades i habilitar el Consell de Ministres per modificar el pla vigent, es va afegir un apartat 2 a la disposició transitòria primera de la Llei 1/2005, que facultava el Consell de Ministres per modificar el Pla, i un apartat 3 a la disposició transitòria segona, en què es va establir el procediment que s'ha de seguir en relació amb aquestes instal·lacions.

De conformitat amb l'apartat 2 de la disposició transitòria primera de la Llei 1/2005, correspon al Govern aprovar una modificació del Pla nacional d'assignació de drets d'emissió 2005-2007, mitjançant un reial decret a proposta dels ministres d'Economia i Hisenda, d'Indústria, Turisme i Comerç i de Medi Ambient.

La modificació té per objecte establir la quantitat addicional de drets d'emissió, necessària per assignar drets a les instal·lacions que s'han d'incloure en el Pla nacional d'assignació 2005-2007 de conformitat amb el que exigeix la Comissió Europea, d'acord amb els criteris i la metodologia d'assignació que estableix el Reial decret 1866/2004, que aprova el Pla.

Per tant, és necessari emprendre la reforma del Pla nacional d'assignació 2005-2007. La reforma abordada se centra en la modificació del quadre que, en el punt 3 del Pla, recull l'escenari d'assignació per als sectors industrials. Així,

a) S'ajusten les quanties de drets i categories d'activitats a l'ampliació efectuada en l'àmbit d'aplicació de la Llei 1/2005, de 9 de març, després de la modificació introduïda pel Reial decret llei 5/2005, d'11 de març.

b) S'unifica la reserva per a nous entrants.

**ORDENANÇA MUNICIPAL DE PROTECCIÓ, CONTROL I
TINENÇA D'ANIMALS**

ÍNDIX

PREÀMBUL. MOTIUS I JUSTIFICACIÓ	5
ANTECEDENTS.....	5
TÍTOL I. OBJECTE I ÀMBIT D'APLICACIÓ	6
<i>Article 1r.....</i>	<i>6</i>
<i>Article 2n.....</i>	<i>6</i>
<i>Article 3r.....</i>	<i>6</i>
TÍTOL II. DE LA PROTECCIÓ I TINENÇA D'ANIMALS	8
CAPÍTOL I. CONDICIONS DE LA TINENÇA	8
<i>Article 4t.....</i>	<i>8</i>
<i>Article 5è.....</i>	<i>8</i>
<i>Article 6è.....</i>	<i>8</i>
<i>Article 7è.....</i>	<i>8</i>
<i>Article 8è.....</i>	<i>9</i>
<i>Article 9è.....</i>	<i>9</i>
<i>Article 10è.....</i>	<i>9</i>
<i>Article 11è.....</i>	<i>10</i>
<i>Article 12è.....</i>	<i>10</i>
CAPÍTOL II. PROHIBICIONS	10
<i>Article 13è.....</i>	<i>10</i>
CAPÍTOL III. CONDICIONS DE MANTENIMENT.....	11
<i>Article 14è.....</i>	<i>11</i>
<i>Article 15è.....</i>	<i>12</i>
<i>Article 16è.....</i>	<i>13</i>
<i>Article 17è.....</i>	<i>13</i>
CAPÍTOL IV. CONSIDERACIONS DELS ANIMALS POTENCIALMENT PERILLOSOS I DE PERILLOSITAT CONSTATADA	13
<i>Article 18è.....</i>	<i>13</i>
<i>Article 19è.....</i>	<i>14</i>
<i>Article 20è.....</i>	<i>14</i>
<i>Article 21è.....</i>	<i>14</i>
<i>Article 22è.....</i>	<i>14</i>
<i>Article 23è.....</i>	<i>14</i>
CAPÍTOL V. NORMES SANITÀRIES	15
<i>Article 24è.....</i>	<i>15</i>
<i>Article 25è.....</i>	<i>15</i>
<i>Article 26è.....</i>	<i>15</i>
<i>Article 27è.....</i>	<i>15</i>
TÍTOL III. CONVIVÈNCIA EN LA CIUTAT	16
CAPÍTOL I. CONDICIONS GENERALS. ANIMAL MOLEST, ABANDONAT O MORT	16
<i>Article 28è.....</i>	<i>16</i>
<i>Article 29è.....</i>	<i>17</i>

Article 30è.....	17
Article 31è.....	17
CAPÍTOL II. ANIMALS A LES VIES I/O ESPAIS PÚBLICS	18
Article 32è.....	18
Article 33è.....	18
Article 34è.....	18
Article 35è.....	19
CAPÍTOL III. PRESENCIA D'ANIMALS EN ESTABLIMENTS I TRANSPORTS PÚBLICS	19
Article 36è.....	19
Article 37è.....	19
Article 38è.....	20
TÍTOL IV. CONDICIONS ESPECÍFIQUES PER A ANIMALS DE COMPANYIA	20
Article 39è.....	20
CAPÍTOL I. IDENTIFICACIÓ I CENS	20
Article 40è.....	20
Article 41è.....	21
Article 42è.....	21
Article 43è.....	22
Article 44è.....	22
Article 45è.....	22
CAPÍTOL II. LLICÈNCIA PER A LA TINENÇA I/O CONDUCCIÓ DE GOSSOS POTENCIALMENT PERILLOSOS	22
Article 46è.....	22
TÍTOL V. RÈGIM SANCIONADOR.....	24
CAPÍTOL I. CLASSIFICACIÓ I TIPIFICACIÓ	24
Article 47è.....	24
Article 48è.....	24
Article 49è.....	26
Article 50è.....	27
CAPÍTOL II. SANCIONS.....	27
Article 51è.....	27
Article 52è.....	27
Article 53è.....	28
Article 54è.....	28
Article 55è. Comís d'animals	28
CAPÍTOL III. RESPONSABILITATS	29
Article 56è. Responsabilitat	29
CAPÍTOL IV. FUNCIÓ INSPECTORA.....	29
Article 57è. Funció inspectora	29
CAPÍTOL V. PROCEDIMENT SANCIONADOR	29
Article 58è. Principis del procediment sancionador.....	29
Article 59è. Incoació del procediment.....	29
Article 62è. Tramitació de les denúncies.....	30

<i>Article 63è. Notificació de les denúncies</i>	<i>31</i>
<i>Article 64è. Domicili de les notificacions.....</i>	<i>31</i>
<i>Article 65è. Instrucció del procediment.....</i>	<i>31</i>
<i>Article 66è. Pagament anticipat de la multa</i>	<i>31</i>
<i>Article 67è. Presumpció de veracitat de les denúncies efectuades pels agents de l'autoritat i els funcionaris municipals</i>	<i>32</i>
<i>Article 68è. Resolució.....</i>	<i>32</i>
<i>Article 69è. Caducitat.....</i>	<i>32</i>
<i>Article 70è. Prescripció.....</i>	<i>32</i>
DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA.....	33
DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA	33
DISPOSICIONS FINALS	33
ANNEX I. QUADRE D'INFRACCIONS I SANCIONS DE CARÀCTER OBLIGATORI	34

PREÀMBUL. MOTIUS I JUSTIFICACIÓ

En els darrers anys s'han produït canvis significatius en la ciutadania en relació amb la sensibilitat envers els animals, pel que fa a considerar el respecte de l'espècie humana pels drets dels animals com a base de la coexistència de les espècies en el món.

S'ha incrementat el nombre d'animals que viuen a les ciutats i, per tant, les implicacions que aquest increment té en aspectes de convivència ciutadana.

La tinença d'aquests animals té un valor potencial afectiu i emocional molt important per a alguns ciutadans i ciutadanes, però comporta tot un seguit d'obligacions i responsabilitats en relació amb la resta de persones, la ciutat i el mateix animal, com també amb la resta d'espècies animals i vegetals que conviuen de forma natural a l'ecosistema urbà.

S'han produït modificacions importants en la normativa estatal i autonòmica que recullen aquests canvis de la ciutadania amb l'objectiu de regular la protecció dels animals i la tinença responsable.

Aquestes circumstàncies han motivat la redacció d'una nova ordenança municipal que reguli la protecció i la tinença responsable dels animals adaptada al moment actual i a la normativa sectorial vigent, amb l'objectiu de millorar i garantir la convivència entre persones i animals a la ciutat.

ANTECEDENTS

- ✚ Ordenança municipal de control i tinença d'animals, aprovada en la sessió ordinària del Ple de la corporació del 23 de juliol de 1996.
- ✚ L'any 2005 es va iniciar la supressió del sacrifici d'animals de companyia en el centre d'acolliment d'animals municipal de Girona, llevat d'aquells casos que presentessin patologies que impliquessin un greu sofriment a l'animal i/o risc de transmissió de patologies contagioses greus.
- ✚ Normativa sectorial relacionada amb els animals publicada des de l'any 1996:
 - Decret 235/1998, de 8 de setembre, sobre la regulació de certàmens i altres concentracions d'animals vius a Catalunya.
 - Decret 328/1998, de 24 de desembre, pel qual es regula la identificació i el registre general d'animals de companyia.
 - Decret 6/1999, de 26 de gener, pel qual s'estableixen les condicions de manteniment dels animals de companyia.
 - Llei 10/1999, de 30 de juliol, sobre la tinença de gossos considerats potencialment perillosos.
 - Llei 50/1999, de 23 de desembre, sobre el règim jurídic de la tinença d'animals potencialment perillosos.
 - Decret 254/2000, de 24 de juliol, pel qual s'estableixen els mètodes d'eutanàsia per als animals de companyia.

RD 287/2002, de 22 de març, pel qual es desenvolupa la Llei 50/1999 i la seva modificació en el RD 1570/2007 de 30 de novembre.

Decret 170/2002, d'11 de juny, sobre mesures en matèria de gossos considerats potencialment perillosos.

Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives.

Llei 16/2008, de 23 de desembre, de mesures fiscals i financeres.

Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals.

TÍTOL I. OBJECTE I ÀMBIT D'APLICACIÓ

Article 1r.

1. És objecte d'aquesta ordenança regular la protecció, el control i la tinença d'animals, amb independència d'on resideixi el propietari, dins el terme municipal de Girona i, en especial, la interrelació entre les persones i els animals en aspectes de convivència humana i en activitats d'esbarjo i lucratives amb una doble finalitat: la protecció, seguretat i salut de les persones, i la protecció i el benestar dels animals.

2. L'Ajuntament de Girona disposarà d'un registre censal municipal per a la inscripció dels animals de companyia del municipi, en el qual hi haurà un apartat específic per als gossos considerats potencialment perillosos.

3. Són objecte d'especial regulació el cens i la identificació dels animals de companyia amb l'objectiu de disminuir els abandonaments a la via pública i garantir la convivència i tinença responsable.

4. Aquesta ordenança s'aplica en el marc de la normativa internacional, europea, estatal i catalana de protecció i tinença d'animals i de tinença de gossos potencialment perillosos.

Article 2n.

1. Els animals a què fan referència les normes establertes per aquesta ordenança són els animals domèstics i els anàlegs a domèstics.

2. Queden inclosos en aquesta ordenança els animals considerats potencialment perillosos i els de perillositat constatada dels grups abans descrits.

3. Queden exclosos d'aquesta ordenança i condicionats a la seva normativa específica, els animals de la fauna salvatge autòctona i no autòctona excepte els considerats animals anàlegs a domèstics, els animals que es crien per a la producció de carn i els que treballen en l'agricultura.

Article 3r.

Als efectes d'aquesta ordenança s'entén per:

1. Animal domèstic: el que pertany a espècies que habitualment es crien, es reproduïxen i conviuen amb persones i que no pertanyen a la fauna salvatge, i proporcionen companyia, esbarjo o lleure, ajut personal i/o laboral, estiguin o no en les llars, instal·lacions temporals o en establiments de venda.
2. Animal anàleg a domèstic: el que, tot i no estar destinat a conviure amb persones, viu en captivitat o domesticitat en la llar. S'hi inclouen els animals salvatges de la fauna autòctona i no autòctona de tinença permesa per la legislació vigent, els animals utilitzats en activitats empresarials d'esbarjo o en espectacles, els animals ensinistrats propis de l'activitat de circ i els criats a la llar amb la finalitat exclusiva d'autoconsum familiar, en ambdós casos d'acord amb les limitacions que s'estableixen en aquesta ordenança.
3. Animal de companyia: animal domèstic que les persones mantenen generalment a la llar amb la finalitat d'obtenir-ne companyia. Als efectes d'aquesta ordenança, totes les varietats i espècies de gossos, gats i fures.
4. Animal de companyia exòtic: és l'animal de la fauna salvatge no autòctona que de manera individual depèn dels humans, hi conviu i ha assumit el captiveri. A efectes d'aquesta ordenança, seria un animal anàleg a domèstic.
5. Fauna salvatge: autòctona (espècies animals originàries de Catalunya o de la resta de l'Estat espanyol i les que hi hivernen o hi són de pas) i no autòctona (espècies animals originàries de fora de l'Estat espanyol i de l'àrea biogeogràfica que ens concorreix).
6. Animal ensalvatgit: és l'animal de companyia que perd les condicions que el fan apte per a la convivència amb les persones.
7. Animal salvatge urbà: és l'animal salvatge que viu al nucli urbà de les ciutats i pobles compartint territori geogràfic amb les persones (colom roquer, gavià argentat, estornells i d'altres espècies de la fauna salvatge no autòctona que determini la legislació sectorial).
8. Nucli zoològic: les agrupacions zoològiques per a l'exhibició d'animals, les instal·lacions per al manteniment d'animals, els establiments de venda i/o cria d'animals, els centres d'acollida d'animals, els domicilis particulars on es fan vendes o d'altres transaccions amb animals i les instal·lacions que allotgin més de cinc animals de companyia en un habitatge de tipus horitzontal situat en zona urbana, jardí, finca o altre espai, i més de tres en un habitatge de tipus vertical. D'altres que determini la legislació sectorial.

Queden excloses les instal·lacions que allotgin animals que es criïn per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà, els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.
9. Instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia: establiments on es guarden els animals de companyia i se'n té cura, com ara les residències, les escoles d'ensinistrament, els clubs esportius, les gosseres esportives i de caça i els centres d'importació d'animals.

TÍTOL II. DE LA PROTECCIÓ I TINENÇA D'ANIMALS

Capítol I. Condicions de la tinença

Article 4t.

1. La tinença d'animals domèstics i anàlegs a domèstics resta condicionada al compliment dels següents requisits per part de les persones propietàries o posseïdores:

- a) Disposar de les condicions higièniques, sanitàries, de benestar i de seguretat òptimes per al seu allotjament, maneig i tracte.
- b) Garantir l'absència de risc sanitari, perill o molèsties als veïns, a altres persones o a l'animal mateix.
- c) Tenir 16 o més anys i/o disposar de plena capacitat d'obrar o tenir-la complementada en els termes previstos per les normes civils.
- d) Disposar de les autoritzacions administratives i requeriments sanitaris, de seguretat o altres establerts per les autoritats competents, si escau.

2. Els posseïdors d'animals estan obligats a evitar-ne la fugida, tant dels exemplars com de les cries.

Article 5è.

Els propietaris de gossos considerats potencialment perillosos hauran de disposar, a més, de la llicència administrativa per a la tinença i conducció a què es refereix el capítol II del títol IV d'aquesta ordenança.

Article 6è.

1. La tinença d'animals salvatges anàlegs a domèstics de la fauna autòctona i no autòctona, de tinença permesa per la legislació vigent, considerats molestos, potencialment perillosos o de perillositat constatada, que viuen en la llar, a més, restarà condicionada a l'obtenció d'una autorització administrativa municipal, que s'atorgarà sens perjudici de les autoritzacions establertes per altres administracions.

2. La sol·licitud d'autorització municipal haurà d'anar acompanyada d'una descripció de l'animal o animals (espècie, raça, edat i sexe), del domicili habitual de l'animal o animals i de les condicions de manteniment, de l'informe veterinari relatiu a les condicions higienicosanitàries, de seguretat i de benestar animal, de la còpia de la pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil i de l'autorització prevista per la legislació vigent per a la tinença dels animals salvatges.

Article 7è.

1. La cria domèstica per a l'autoconsum familiar d'aus de corral, conills, coloms, faisans, xais, cabres i d'altres animals anàlegs en domicilis particulars, independentment del nombre, resta condicionada, a més, a les característiques de l'habitatge i de la zona, a l'adequació de les

instal·lacions i al nombre d'animals. Requereix d'una autorització administrativa municipal que s'atorga sens perjudici de la inscripció en el registre pertinent del departament competent de la Generalitat de Catalunya.

2. La sol·licitud d'autorització municipal haurà d'anar acompanyada d'un croquis de la situació i de les instal·lacions, llista d'animals (espècie, raça i nombre), procedència dels exemplars, període previst de la tinença i destí dels residus.

3. Quan, pel nombre d'animals, es considera activitat econòmica tipificada, segons la normativa sectorial específica vigent en cada moment, cal sol·licitar la corresponent llicència municipal.

Article 8è.

1. La tinença d'animals domèstics que per les seves característiques necessiten un allotjament diferent a la llar familiar (com els cavalls) resta condicionada, a més, al fet que les circumstàncies de l'allotjament, l'adequació de les instal·lacions i el nombre d'animals ho permetin. Requereix una autorització administrativa municipal que s'atorga sens perjudici de la inscripció en el registre pertinent del departament competent de la Generalitat de Catalunya.

2. La sol·licitud d'autorització municipal haurà d'anar acompanyada d'un croquis de la situació i plànol de les instal·lacions, llista d'animals (espècie, raça i nombre), procedència dels exemplars, període previst de la tinença, destí dels residus, pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil i autorització prevista pel departament competent de la Generalitat, si escau.

3. Quan, pel nombre d'animals, es considera activitat econòmica tipificada, segons la normativa sectorial específica vigent en cada moment, cal sol·licitar la corresponent llicència municipal.

Article 9è.

1. La tinença d'animals en instal·lacions fixes que segons normativa s'han d'inscriure com a nucli zoològic, necessita, a més, l'autorització administrativa municipal o llicència municipal com a activitat tipificada que s'atorgarà sens perjudici de la inscripció en el registre pertinent del departament competent de la Generalitat de Catalunya.

2. Les instal·lacions ambulants amb animals, circs i exposicions zoològiques, necessiten, a més, l'informe municipal específic per a la tinença d'animals que serà previ a l'autorització o llicència municipal.

3. La sol·licitud d'autorització municipal haurà d'anar acompanyada d'un croquis de la situació, plànol de les instal·lacions, llista d'animals (espècie, raça i nombre) i memòria de l'activitat, i especificar si disposa d'aigua, de sistema de sanejament, de recollida de residus i de cadàvers d'animals, veterinari responsable i pla d'higiene i profilaxi.

Article 10è.

1. Els certàmens amb animals vius (mercats, exhibicions, exposicions, concursos, competicions esportives o altres), siguin itinerants o no, necessiten, a més, l'autorització municipal que s'atorgarà prèviament i sens perjudici de la autorització del departament competent de la Generalitat de Catalunya

2. La sol·licitud d'autorització municipal haurà d'anar acompanyada de les dades següents: la identificació del certamen; descripció del lloc, dies i hores on se celebrarà; nombre aproximat d'animals classificat per espècies; programa de mesures sanitàries signat pel veterinari responsable;

nom, adreça i telèfon de la persona o persones encarregades de l'organització, a l'efecte de la comunicació urgent; normes de participació i memòria justificativa (mitjans de neteja i desinfecció de les instal·lacions o espais que s'utilitzen, zona d'aïllament sanitari, revisió veterinària dels animals, manteniment de les condicions higienicosanitàries dels animals i de les instal·lacions, característiques de les gàbies o tancats per allotjar els animals, sistema de recollida i eliminació de femtes i residus, acreditació de la procedència dels animals i tot allò que sigui de rellevància per a l'emissió de l'autorització).

3. La venda d'animals de companyia en certàmens o altres concentracions d'animals vius requereix l'autorització expressa del departament competent de la Generalitat de Catalunya.

Article 11è.

La tinença d'animals considerats molestos, potencialment perillosos o amb perillositat constatada per l'autoritat competent restarà condicionada als requeriments i exigències específics, de seguretat, de manteniment i de convivència que se'ls imposi i, en cas d'incompliments, podran ser comissats i traslladats a un establiment adequat a càrrec del propietari o a les caneres municipals fins a la resolució de l'expedient sancionador.

Article 12è.

La persona posseïdora d'un animal, sens perjudici de la responsabilitat subsidiària de la persona propietària, és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i espais públics i al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.

Capítol II. Prohibicions

Article 13è.

Queda expressament prohibit respecte als animals:

- a) Maltractar-los, agredir-los i/o afectar-los físicament o psicològicament.
- b) Abandonar-los.
- c) Mantenir-los en instal·lacions indegudes des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat de l'animal.
- d) Practicar-los mutilacions, extirpar-los parts del cos o òrgans, llevat de les intervencions fetes amb assistència veterinària en cas de necessitat terapèutica, per garantir la salut de l'animal o per limitar-ne o anul·lar-ne la capacitat reproductiva.
- e) No facilitar-los l'alimentació suficient i equilibrada per mantenir uns bons nivells de nutrició i salut.
- f) Fer-ne donació com a premi, recompensa, gratificació o regal de compensació per altres adquisicions de naturalesa diferent o transacció onerosa d'animals.
- g) Vendre'ls a les persones menors de setze anys i a les persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.

- h) Comercialiar-hi fora dels certàmens o d'altres concentracions d'animals vius i establiments de venda i de cria autoritzats, llevat de les donacions entre els particulars quan es limitin a llurs animals de companyia, no tinguin afany de lucre i es garanteixi el benestar de l'animal
- i) Exhibir-los de forma ambulat com a reclam.
- j) Utilitzar animals salvatges, encara que no es tracti d'espècies protegides, en captivitat en els cirks.
- k) En tot el terme municipal, la caça i la pesca, excepte en llocs autoritzats i si es disposa d'autorització expressa, i la captura d'animals, llevat la que realitzen els serveis autoritzats en la funció de protegir la salut pública i la seguretat. Pel que fa a la pesca, només podrà ser feta amb les autoritzacions corresponents, als llocs senyalitzats com a tals i sempre amb la pràctica de "pesca sense mort". Pel que fa a la cacera, sempre caldrà avenir-se al pla cinegètic vigent aprovat per l'Ajuntament d'acord amb el departament corresponent de la Generalitat de Catalunya.
- l) Sotmetre'ls a treballs inadequats pel que fa a les característiques dels animals i a les condicions higienicosanitàries.
- m) Mantenir-los lligats durant la major part del dia o limitar-los, de forma duradora, el moviment necessari.
- n) Mantenir-los en locals públics o privats en condicions de qualitat ambiental, lluminositat, soroll, fums i similars que els puguin afectar tant físicament com psicològicament.
- o) Transportar-los sense ajustar-se a la normativa sobre protecció i condicions de seguretat dels animals en el transport.
- p) Utilitzar animals en baralles, en atraccions firals giratòries i en espectacles, filmacions i altres activitats publicitàries, culturals o religioses que els puguin ocasionar dany o sofriment o bé que suposin degradació, paròdies, burles o tractaments antinaturals, o que poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen.
- q) Molestar, alimentar (tret de la col·locació de menjadores per a ocells passeriformes), capturar o comercialitzar els animals salvatges urbans, llevat dels controls de poblacions d'animals.
- r) Matar-los per joc o perversitat o torturar-los.

Capítol III. Condicions de manteniment

Article 14è.

1. Els propietaris o posseïdors d'un animal han de proporcionar-li l'aliment, l'aigua, l'allotjament i les condicions ambientals d'espai, ventilació, humitat, temperatura, llum, aixopluc i les cures necessàries per evitar que pateixi cap sofriment i per satisfer les necessitats que n'assegurin el benestar, incloent-hi l'activitat física, en condicions adequades a la seva espècie i raça.

2. Sens perjudici del que les autoritats competents puguin establir reglamentàriament o determinar en casos particulars, d'acord amb les característiques especials del lloc d'ubicació i de l'animal, s'estableixen les següents condicions d'allotjament:

- a) Els animals han de disposar d'espai suficient i poder accedir a un aixopluc contra la intempèrie, especialment els que es mantenen en zones exteriors i en caneres. L'aixopluc ha de ser impermeable i d'un material que aïlli de forma suficient i que, a la vegada, no pugui produir lesions a l'animal; ha d'estar convenientment airejat i s'ha de mantenir permanentment en un bon estat de conservació i de neteja. En tot moment s'han de prendre les mesures que calguin per evitar-hi l'entrada d'aigua, així com l'escalfament excessiu durant els mesos d'estiu.
 - b) Els animals d'un pes superior a 25 kg no poden tenir com a habitacle espais inferiors a 6 m².
 - c) Els animals mai no poden tenir com a allotjament habitual els vehicles, celoberts o balcons.
 - d) Els animals no poden mantenir-se permanentment lligats.
 - e) Es prohibeix mantenir els animals en un lloc sense ventilació, sense llum o en condicions climàtiques extremes.
3. Els animals han de tenir accés en tot moment a aigua potable i neta i degudament protegida del fred i de la calor, i se'ls ha de facilitar una alimentació equilibrada i en quantitat suficient per mantenir uns bons nivells de nutrició i salut.
4. La retirada dels excrements i dels orins s'ha de fer diàriament, i s'han de mantenir els allotjaments nets, desinfectats, desratitzats i desinsectats convenientment, per garantir les condicions higienicosanitàries de l'allotjament.
5. Les instal·lacions que alberguin animals potencialment perillosos o amb perillositat constatada han de tenir les característiques següents, a fi d'evitar que en surtin i cometin danys a tercers:
- a) Les parets i les tanques han d'ésser suficientment altes i consistents i han d'estar ben fixades per tal de suportar el pes i la pressió de l'animal.
 - b) Les portes de les instal·lacions han d'ésser tan resistents i efectives com la resta del contorn i s'han de dissenyar per evitar que els animals puguin desencaixar o obrir ells mateixos els mecanismes de seguretat.
 - c) El recinte ha d'estar convenientment senyalitzat amb l'avertiment que hi ha un animal d'aquest tipus.
 - d) Si les instal·lacions no poden garantir la seguretat en l'acompliment de les característiques anteriors, els animals hauran d'estar lligats per protegir les persones o animals que s'hi acostin.

Article 15è.

1. El contingut d'aquest article és d'aplicació als animals que, per causes justificades, s'han de mantenir subjectes en un lloc concret durant un espai de temps determinat, llevat del que disposin les autoritats competents per a casos particulars específics.
2. El mètode de subjecció habitual són les cadenes escorredores. Les cadenes fixes només s'utilitzaran quan la impossibilitat d'instal·lar una cadena escorredora estigui justificada.
3. El collar i la cadena han de ser proporcionals a la talla i a la força de l'animal, no poden tenir un pes excessiu ni impossibilitar-li els moviments, el qual ha de poder jeure i arribar sense problemes a l'aigua i l'aixopluc.

Les cadenes escorredores han d'anar sobre un cable horitzontal i han de permetre que l'animal pugui jeure i arribar a l'aixopluc, a l'aigua i a l'aliment.

Les cadenes de tipus fix han de portar un dispositiu que eviti la torsió o l'enrotllament i la immobilització de l'animal.

En cap cas el collar dels animals de companyia que es mantenen lligats ha de ser la mateixa cadena que el lliga, ni un collar de força o que produeixi estrangulació.

4. Els gossos de guarda i, de forma general, els animals que es mantenen lligats o en un espai reduït, no poden restar en aquestes condicions més de sis hores seguides; en aquest cas, han de poder fer exercici.

Els animals amb edat subadulta han de disposar d'un grau superior de llibertat de moviments i no es poden mantenir lligats o en un espai reduït més de dues hores seguides.

Article 16è.

És prohibit mantenir els animals en vehicles estacionats sense adoptar les mesures necessàries perquè a l'interior del vehicle no s'assoleixin temperatures que puguin provocar-los alteracions, s'ha de facilitar en tot moment la ventilació i no poden romandre-hi més de 4 hores, per la qual cosa en cap cas pot ser el lloc que els albergui de forma habitual.

Article 17è.

No es permet mantenir els animals en gàbies o espais reduïts que impedeixin o limitin considerablement el moviment, ni de forma habitual ni temporal, inclosos els establiments de venda.

Capítol IV. Consideracions dels animals potencialment perillosos i de perillositat constatada

Article 18è.

1. Als efectes d'aquesta ordenança tenen la consideració d'animals potencialment perillosos tots aquells que mostren de forma individual una conducta d'amenaça o d'agressió sense provocació constatada o responen agressivament sense cap estímul extern, previ informe o peritatge veterinari; també aquells per als quals reglamentàriament i amb caràcter general, per a l'espècie o raça amb independència de l'agressivitat individual.

2. Estan catalogats com a animals potencialment perillosos els següents:

- a) Gossos que pertanyen a una de les races següents o a llurs encreuaments: bullmastiff, dòberman, dog argentí, dog de Bordeus, fila brasiler, mastí napolità, pit bull terrier, presa canari, rottweiler, staffordshire bull terrier, terrier de staffordshire americà, Tosa Inu o japonès, Akita Inu.
- b) Gossos que han estat ensinistrats per a l'atac i la defensa.

c) Gossos que reuneixen tots o alguns dels següents requisits, excepte els gossos guia o d'assistència acreditats o ensinistrats en centres oficialment reconeguts o en període d'instrucció: forta musculatura, aspecte poderós, robust, configuració atlètica, agilitat, vigor i resistència; marcat caràcter i gran valor; pèl curt; perímetre toràcic entre 60 cm i 80 cm, alçada a la creu entre 50 cm i 70 cm i pes superior a 20 kg; cap voluminós, cuboide, robust, amb crani ample; mandíbules grans i fortes, boca robusta, ampla i profunda; coll ample, musculós i curt; tòrax ample, gran, profund, costelles arquejades i llom musculat i curt; extremitats anteriors paral·leles, rectes i robustes i les posteriors musculoses, amb potes relativament llargues formant un angle moderat.

d) Qualsevol altre que indiqui el desplegament i/o modificació de la legislació vigent.

Article 19è.

Tindran la consideració d'animals de perillositat constatada aquells que han tingut episodis d'agressions a persones o a altres animals, concretament que hagin mossegat o causat lesions més de dues vegades al llarg de la seva vida a persones o a animals o danys a coses, previ dictamen de l'autoritat competent.

Article 20è.

No tenen la consideració legal de gossos potencialment perillosos els que pertanyen a les forces armades, forces i cossos de seguretat, cossos de policia de les comunitats autònomes, policia local i empreses de seguretat amb autorització oficial.

Article 21è.

Els establiments que acullen animals potencialment perillosos i els que es dediquen a la seva explotació hauran de disposar de les autoritzacions pertinents, així com complir les mesures de registre i de seguretat establertes.

Article 22è.

La castració per mesures de seguretat d'aquest tipus d'animals que presentin comportaments agressius patològics, no solucionats amb les tècniques d'ensinistrament i terapèutiques existents, podrà ser efectuada de forma voluntària a petició del propietari o posseïdor o instada per l'autoritat competent i sempre sota el control d'un veterinari facultat.

Article 23è.

1. Els propietaris o posseïdors d'animals de guarda i vigilància d'obres, empreses i habitatges han d'impedir que l'animal pugui abandonar el recinte i molestar els vianants o causar-los lesions o provocar accidents.

2. Cal col·locar en un lloc ben visible un rètol que adverteixi del perill de l'existència d'un animal de vigilància.

Capítol V. Normes sanitàries

Article 24è.

1. Els propietaris o posseïdors estan obligats a proporcionar les cures necessàries per garantir la salut i el benestar dels animals tant pel que fa a tractaments preventius com guaridors de malalties i les que disposin les autoritats sanitàries o legislació vigent.
2. En cas de declaració d'epizoòties els propietaris o posseïdors d'animals compliran les disposicions preventives sanitàries que estableixen les autoritats competents.
3. Els animals que, segons diagnòstic veterinari, estiguin afectats per malalties o que pateixin afeccions cròniques incurables que suposin un perill per a la salut de les persones s'hauran de sacrificar a criteri de les autoritats sanitàries i amb càrrec al propietari o posseïdor.

Article 25è.

1. Els veterinaris, les clíniques, consultoris i hospitals veterinaris han de dur obligatòriament un arxiu amb la fitxa clínica dels animals tractats i vacunats. L'esmentat arxiu haurà d'estar a disposició de l'autoritat sanitària competent.
2. Qualsevol veterinari radicat al municipi està obligat a comunicar a les autoritats competents tota malaltia inclosa a les considerades de declaració obligatòria, per poder prendre les mesures col·lectives necessàries, independentment de les mesures zoonosològiques individuals.

Article 26è.

1. Si cal sacrificar un animal, s'ha de fer sota control i responsabilitat d'un veterinari, utilitzant mètodes que evitin el patiment físic i psíquic de l'animal, amb sedació profunda o anestèsia general prèvia i d'acord amb la normativa sectorial vigent.
2. L'eliminació de l'animal mort o sacrificat s'haurà de fer d'acord amb la normativa vigent i amb les especificacions que determinin les autoritats sanitàries.
3. Només està permès el sacrifici domèstic privat d'aviram i conills criats a la llar i destinats a l'autoconsum familiar. La resta d'animals s'han de sacrificar, tot i ser de cria domèstica i per a autoconsum, en un escorxador registrat i autoritzat per tal que la inspecció de l'Administració garanteixi que la carn és apta i segura per al consum humà.

Article 27è.

1. Les persones propietàries o posseïdores d'animals que hagin mossegat o causat lesions a persones o d'altres animals estan obligades a:

- a) Facilitar les dades de l'animal agressor i les seves pròpies a la persona agredida o als propietaris de l'animal agredit, als seus representants legals i a les autoritats competents que ho sol·licitin.
- b) Comunicar l'agressió i presentar la documentació sanitària i censal de l'animal, en un termini màxim de 24 hores després dels fets, a les autoritats municipals i posar-se a la seva disposició.
- c) Sotmetre l'animal agressor a observació veterinària i presentar el corresponent certificat veterinari o informe a les autoritats sanitàries municipals en un termini no superior a 48 hores després de la lesió i al cap de 14 dies d'haver iniciat l'observació veterinària. L'observació veterinària es pot fer en el domicili.

Quan les circumstàncies ho aconsellin i l'autoritat municipal ho consideri necessari es podrà obligar a ingressar l'animal en el centre municipal d'acollida d'animals o en qualsevol altre centre autoritzat per realitzar l'observació. Les despeses de captura i estada aniran a càrrec de la persona propietària o posseïdora.

- d) Comunicar a l'autoritat sanitària local i al professional veterinari encarregat de l'observació de qualsevol incidència que esdevingui (mort de l'animal, robatori, pèrdua, trasllat...) durant el període d'observació veterinària.

2. Els veterinaris clínics de la ciutat tenen l'obligació de notificar a l'Administració municipal els casos que hagin atès consistents en lesions produïdes per agressions entre animals o a persones.

3. El certificat veterinari final o informe emès per un veterinari clínic haurà d'especificar la potencial perillositat de l'animal a l'efecte de considerar-lo potencialment perillós, a més d'altres dades sanitàries.

4. Si l'animal agressor no té propietari conegut, els serveis municipals es faran càrrec de la captura i de les despeses d'observació.

5. Les persones agredides per un animal s'hauran de posar en contacte amb les autoritats sanitàries locals i hauran de facilitar les dades que coneguin de l'animal agressor i del seu propietari o posseïdor per donar compliment al que preveu aquesta ordenança.

TÍTOL III. CONVIVÈNCIA EN LA CIUTAT

Capítol I. Condicions generals. Animal molest, abandonat o mort

Article 28è.

1. Els posseïdors d'animals estan obligats a adoptar les mesures necessàries per impedir que la tranquil·litat dels seus veïns sigui alterada pel comportament i les molèsties derivades del seu manteniment i allotjament, tant de dia com de nit.

2. Es prohibeix, des de les 22 hores fins a les 8 hores, deixar en patis, terrasses, galeries i balcons o altres espais oberts, animals domèstics que amb els seus sons, crits i/o cants destorbin el descans dels veïns.

Article 29è.

1. Als efectes d'aquesta ordenança, tindrà la consideració d'animal molest aquell animal domèstic o anàleg a domèstic que hagi estat recollit en la via o espai públic més de dues vegades en un any. També aquell animal que, de forma constatada pel personal municipal, hagi provocat molèsties per sorolls, males condicions higièniques o danys en més de dues ocasions en els darrers sis mesos.

Article 30è.

1. Es considerarà que un animal està perdut si no va acompanyat de cap persona, però va proveït d'identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària o posseïdora. En aquest supòsit els serveis municipals o entitat concertada l'hauran de recollir sempre que pel volum sigui possible i l'hauran de traslladar al centre municipal d'acollida d'animals i/o a un altre establiment adequat. S'avisarà el seu propietari o posseïdor i se li haurà de comunicar que té un termini de vint dies per recuperar l'animal des de la notificació i abonar prèviament totes les despeses originades i taxes corresponents, independentment de les sancions pertinents que li puguin ser aplicables. Així mateix cal comunicar que transcorregut aquest termini serà considerat animal abandonat, per la qual cosa se'n promourà la cessió o l'adopció.

2. Es considerarà que un animal està abandonat si no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària o posseïdora. En aquest supòsit els serveis municipals o entitat concertada l'hauran de recollir, sempre que pel volum sigui possible i l'hauran de traslladar al centre municipal d'acollida d'animals i/o a un altre establiment adequat, fins que el propietari el recuperi en un termini màxim de vint dies naturals, des de la recollida, previ pagament de les taxes i despeses corresponents. Transcorregut aquest període l'animal es podrà cedir o adoptar. També, l'animal perdut que no ha estat recuperat pel seu propietari, transcorregut el període legal des de la comunicació de la troballa, serà considerat abandonat.

3. No es lliurarà al propietari un animal que no porti identificació d'acord amb els mètodes legalment establerts, haurà d'acreditar-ne la propietat, aportar la cartilla sanitària i estar al corrent de les obligacions, excepte en casos justificats determinats per l'autoritat municipal.

4. Qualsevol persona que s'adoni de l'existència d'animals sols per les vies i/o espais públics ha de comunicar-ho a l'Ajuntament o a la Policia Municipal perquè puguin recollir-los.

Article 31è.

1. Els animals ferits o morts en la via i espais públics, abandonats o a sol·licitud del seu propietari, seran retirats pels serveis municipals, si el volum ho permet, i, si no, ho faran empreses autoritzades amb destinació a indrets autoritzats, si és mort, o a establiments veterinaris concertats, si està ferit, i es farà d'acord amb la normativa vigent. Qualsevol ciutadà pot comunicar-ho a l'Ajuntament o a la Policia Local.

2. Els animals morts en el domicili del propietari podran ser recollits pels serveis municipals, prèvia sol·licitud de recollida a l'Ajuntament, si es disposa del servei de titularitat municipal i segons l'espècie i característiques de l'animal. En qualsevol cas s'informarà el propietari de les empreses que el poden recollir.

3. Les persones que no puguin o no desitgin continuar tenint un animal del qual són propietaris o responsables hauran de comunicar-ho per escrit a l'Ajuntament, per tal que els serveis municipals corresponents o altres empreses autoritzades procedixin a recollir-lo.

4. Les despeses i taxes que es generin per la recollida, cures, manteniment, eutanàsia o eliminació aniran a càrrec del propietari de l'animal.

Capítol II. Animals a les vies i/o espais públics

Article 32è.

1. En les vies i/o espais públics, tot incloent també les parts comunes dels immobles col·lectius, els transports públics i els llocs i espais d'ús públic en general, els animals han d'anar acompanyats i conduïts per persones que puguin respondre del comportament de l'animal, proveïts de corretja o cadena i collar o qualsevol altre mètode de subjecció que no provoqui dany físic ni lesions a l'animal, adient a l'espècie i raça i amb la identificació pròpia de l'animal que permeti la identificació del propietari; excepte en aquells indrets especialment condicionats per deixar els gossos lliures, determinats per l'autoritat municipal.

El conductor de gossos potencialment perillosos ha de portar sempre la llicència de la tinença i/o conducció de gossos potencialment perillosos.

2. Els animals potencialment perillosos o de perillositat constatada han d'anar lligats i amb un collar amb una cadena o corretja no extensible de menys de 2 metres que no ocasioni lesions a l'animal, el corresponent morrió homologat i adequat a la seva raça o qualsevol altra mesura imposada per les autoritats competents. Els menors d'edat no poden conduir-los ni es pot portar més d'un animal potencialment perillós per persona; així mateix han de portar la corresponent llicència administrativa de tinença i/o conducció de gossos potencialment perillosos.

3. Els propietaris o conductors d'animals estan obligats a respectar les indicacions dels rètols informatius col·locats en el municipi.

Article 33è.

1. És prohibida la presència d'animals en les àrees i zones enjardinades i en els parcs i zones destinades a l'ús infantil en un radi de 5 metres al voltant, fins i tot en espais on aquesta prohibició no ha estat senyalada.

2. Es prohibeix rentar o efectuar altres activitats d'higiene corporal als animals a la via pública i espais públics, fonts i estanys i a les lleres dels rius i que els animals beguin a les fonts públiques.

Article 34è.

Es prohibeix donar aliments als animals en les vies públiques, espais públics o rius. En el cas dels animals salvatges urbans i gats urbans, la prohibició de donar aliments es fa extensiva també a les zones privades exteriors: portals, finestres, terrasses i balcons, a excepció de les persones autoritzades per l'Ajuntament en les colònies controlades amb l'objectiu d'evitar la proliferació d'animals incontrolats en el municipi i a excepció de la col·locació de menjadores per a ocells passeriformes.

Article 35è.

1. Els propietaris o conductors d'animals han d'adoptar mesures perquè no embrutin amb els excrements les vies i/o espais públics i per evitar les miccions en les façanes d'edificis i en el mobiliari urbà a excepció de l'específic per a aquesta finalitat.
2. Els propietaris o conductors d'animals estan obligats a recollir les deposicions immediatament, de forma higiènicament acceptable i netejar, si fos necessari, la part de la via, espai públic o mobiliari urbà que hagués resultat afectat.
3. Els excrements recollits s'han de dipositar en els contenidors de rebuig i papereres, utilitzant bosses o d'altres embolcalls.
4. En cas que es produeixi infracció d'aquesta norma, els agents de l'autoritat municipal podran requerir el propietari o el posseïdor de l'animal perquè netegi els elements afectats, sens perjudici de la imposició de la sanció corresponent.

Capítol III. Presència d'animals en establiments i transports públics

Article 36è.

1. Queda prohibida l'entrada i permanència d'animals domèstics i anàlegs, excepte els gossos pigall i d'assistència i els d'utilitat pública, en les següents instal·lacions i establiments:
 - a) Locals destinats a fabricar, emmagatzemar, transportar, manipular o vendre aliments.
 - b) Locals d'espectacles públics, culturals, esportius o recreatius en el marc de la normativa que reguli aquests establiments.
 - c) Piscines públiques.
 - d) Altres establiments públics on la presència d'animals no estigui específicament autoritzada.
2. Els propietaris d'aquests locals han de senyalitzar, amb una placa indicadora de la prohibició, l'entrada.

Article 37è.

1. Els propietaris d'establiments públics de tota mena, com hotels, pensions, restaurants, bars, bars restaurant i similars, segons el seu criteri, podran prohibir l'entrada i permanència d'animals en llurs establiments, llevat que es tracti de gossos pigall, d'assistència o d'utilitat pública.
2. Caldrà col·locar en l'entrada de l'establiment i en un lloc ben visible una placa indicadora de la prohibició.

3. Tot i comptant amb l'autorització, s'exigirà que vagin subjectes amb corretja o cadena i els gossos potencialment perillosos, amb el morrió col·locat.

Article 38è.

1. Es podran traslladar animals en transports públics a l'interior de cistelles de transport, o altres mitjans homologats per aquest ús, en les condicions d'higiene i seguretat oportunes i amb la documentació corresponent. També d'acord amb les disposicions vigents del servei de transports i de les autoritats competents.

2. Els gossos pigall, els d'assistència i els declarats d'utilitat pública podran circular lliurement en els transports públics urbans, sempre que vagin acompanyats pel seu amo o agent de seguretat i gaudeixin de les condicions higienicosanitàries i de seguretat que preveuen les ordenances.

3. La circulació i conducció d'animals i vehicles de tracció animal a la via pública s'ha d'ajustar a allò que disposa la legislació sectorial vigent.

TÍTOL IV. CONDICIONS ESPECÍFIQUES PER A ANIMALS DE COMPANYIA

Article 39è.

Són aplicables als animals de companyia totes les normes recollides en el títol de protecció, tinença d'animals i de convivència en la ciutat.

Capítol I. Identificació i cens

Article 40è.

Els propietaris o posseïdors d'animals de companyia estan obligats a:

a) Identificar-los electrònicament mitjançant la implantació d'un transponedor que contingui un microxip amb un codi homologat o d'altres sistemes que es puguin establir per via reglamentària dins els dos mesos següents a la data de naixement de l'animal.

b) Inscriure'ls en el registre censal municipal en el moment de l'adquisició, o en el termini de dos mesos des de la data de canvi de residència de l'animal o trasllat temporal per un període superior a sis mesos al terme municipal de Girona o dins els tres primers mesos de vida de l'animal.

En cas de gossos potencialment perillosos, s'ha de fer de forma simultània la sol·licitud de la llicència administrativa per a la tinença i conducció de gossos potencialment perillosos i aportar la documentació requerida en l'article 46 d'aquesta ordenança.

c) Fer el pagament anual de la taxa municipal per a tinença de gossos.

d) Comunicar al registre censal municipal en el termini màxim de dos mesos la baixa per mort, la pèrdua, la cessió, el canvi de residència de l'animal i/o del propietari i qualsevol altra modificació de les dades que figuren en aquest cens justificar-ne els canvis.

e) Comunicar per escrit o telemàticament, de forma que en quedi constància, a l'ajuntament del terme municipal on s'ha produït la pèrdua i a l'ajuntament on està censat l'animal, en el termini de 48 hores, des que es té coneixement del robatori o pèrdua d'un animal de companyia amb la documentació identificativa pertinent a l'efecte de facilitar-ne la recuperació.

f) Proveir-los de la cartilla sanitària oficial, de forma prèvia a la inscripció en el registre censal municipal i efectuar controls veterinaris periòdicament, com a mínim una vegada a l'any, i disposar de la documentació sanitària.

Article 41è.

Els propietaris o posseïdors d'animals de companyia han de presentar la següent documentació segons el tràmit a realitzar:

1. Per inscriure un animal en el cens han d'acreditar la identificació de l'animal mitjançant el document d'identificació i aportar la cartilla sanitària; comunicar les dades del propietari o posseïdor relatives al nom, cognoms, domicili, telèfon i DNI, entre altres, i les dades de l'animal relatives a l'espècie, raça, sexe, data de naixement, codi d'identificació i domicili habitual de l'animal. També els antecedents d'atacs a persones i animals que hagi ocasionat, si escau.
2. Les baixes per mort s'han de justificar mitjançant informe de defunció signat pel veterinari i/o document d'eliminació del cadàver o declaració jurada.
3. Les pèrdues i els robatoris s'han de justificar mitjançant còpia de la denúncia a la policia municipal o còpia del document de comunicació de la pèrdua o declaració jurada.
4. Els canvis de residència en el mateix municipi, cal aportar la justificació de la nova adreça del propietari i/o de l'animal i el document de modificació de l'adreça en el registre d'identificació.
5. Les baixes per trasllat a un altre municipi s'han de justificar mitjançant l'alta de l'animal en el registre censal del nou municipi o la justificació de petició d'alta.
6. Els canvis de titular s'han d'acreditar amb una còpia de la declaració de donació o venda signada on han de constar les dades i les signatures dels propietaris i dels contribuents actuals i anteriors, el document de modificació del titular en el registre d'identificació i el nou domicili del titular o propietari i/o de l'animal de companyia, si escau.

Article 42è.

La inscripció en el registre censal municipal s'ha de completar amb el lliurament a la persona propietària o posseïdora d'un document d'alta identificatiu i que ha d'acreditar les dades de l'animal i de la persona propietària o posseïdora i la inscripció i número del registre del cens.

Així mateix, en el moment de la inscripció en el cens municipal es lliurarà una placa censal als gossos, amb el número corresponent en el cens, previ pagament de la taxa corresponent prevista.

2. Per raons de seguretat, els gossos destinats a activitats esportives, salvaguarda, protecció civil, cossos i forces de seguretat i d'altres assimilables estan exempts de l'obligació de dur la placa identificativa durant la realització de l'activitat.

Article 43è.

En les vies i espais públics els animals de companyia han de dur d'una manera permanent una placa identificadora, o qualsevol altre mitjà d'identificació, adaptada al collar o a la corretja en què han de constar el nom de l'animal i les dades i el telèfon de la persona que n'és posseïdora o propietària. Els gossos han de portar la placa del cens de l'Ajuntament.

Article 44è.

Per facilitar el control i la funció social que tenen els animals de companyia envers alguns col·lectius ciutadans, l'Ajuntament podrà atorgar bonificacions, previ informe de Serveis Socials, en funció de la capacitat econòmica d'aquestes persones, per tal de garantir la identificació, el registre censal i l'esterilització d'aquests animals.

Article 45è.

1. En qualsevol transacció amb animals de companyia (donació, cessió, venda, permuta...), incloses les efectuades per particulars, els animals han d'estar identificats i amb el tràmit del cens iniciat.

2. En les transaccions amb gossos considerats potencialment perillosos cal que el nou propietari sol·liciti la corresponent llicència municipal de tinença i/o conducció.

3. Els establiments de venda estan obligats a facilitar la inscripció de l'animal motiu de la transacció en el registre censal municipal mitjançant el procediment que estableixi l'Ajuntament de Girona.

4. Els animals de companyia del centre municipal d'acollida d'animals aptes per ser adoptats, prèvia revisió veterinària, seran desparasitats, vacunats, esterilitzats i identificats prèviament al lliurament en adopció i les despeses aniran a càrrec de l'adoptant. Es lliurarà l'animal juntament amb un contracte d'adopció. S'haurà de censar d'immediat si el propietari resideix al municipi de Girona. Es comunicarà a l'ajuntament pertinent, si l'adoptant és d'un altre municipi.

Capítol II. Llicència per a la tinença i/o conducció de gossos potencialment perillosos

Article 46è.

La tinença de gossos considerats potencialment perillosos requerirà l'obtenció prèvia de la llicència administrativa per a la tinença i conducció de gossos potencialment perillosos.

Aquesta llicència l'emet l'ajuntament del municipi on resideix habitualment el gos i on ha d'estar censat i l'ha de sol·licitar l'interessat.

L'obtenció o renovació de la llicència administrativa per a la tinença i conducció de gossos potencialment perillosos requereix el compliment dels requisits següents:

- a) Inscripció del gos en el registre censal municipal.
- b) Ser major d'edat. Cal acreditar-ho amb el DNI, passaport o carnet de conduir.

- c) No haver estat condemnat/ada per delictes d'homicidi, lesions o tortures contra la llibertat o contra la integritat moral, la llibertat sexual i la salut pública, associació amb banda armada o de narcotràfic, així com no estar privat/ada per resolució judicial del dret a la tinença d'animals potencialment perillosos. Aquest certificat d'antecedents penals el sol·licita la mateixa Administració municipal.
- d) No haver estat sancionat/ada per infraccions greus o molt greus amb alguna de les sancions accessòries de les que preveu l'article 13.3 de la Llei de les Corts Generals 50/1999, de 23 de desembre, sobre el règim jurídic d'animals potencialment perillosos. No obstant això, no serà impediment per a l'obtenció o, si escau, renovació de la llicència, haver estat sancionat/ada amb la suspensió temporal d'aquesta llicència, sempre que, en el moment de la sol·licitud, la sanció de suspensió anteriorment imposada hagi estat complerta íntegrament.

Igualment, no haver estat sancionat/ada per infraccions greus o molt greus que hagin comportat comís de l'animal, d'acord amb els articles 10 i següents de la Llei del Parlament de Catalunya 10/1999, de 30 de juliol, sobre la tinença de gossos considerats potencialment perillosos.

A l'efecte de facilitar la justificació del compliment d'aquest requisit, en aquells casos en què no existeixi delegació perquè els ajuntaments puguin sancionar, els directors territorials del Departament de Medi Ambient notificaran a l'ajuntament corresponent les sancions imposades que hagin comportat mesures accessòries. També es pot presentar una declaració jurada de l'interessat si no ha estat sancionat per infraccions greus o molt greus.

- e) Disposar de capacitat física i aptitud psicològica per a la tinença de gossos potencialment perillosos. Aquest requisit s'acreditarà mitjançant certificat emès pels centres de reconeixement per a l'obtenció o revisió de permisos de conduir autoritzats pel Departament de Sanitat i Seguretat Social.
- f) Acreditació d'haver formalitzat una assegurança de responsabilitat civil per danys a tercers amb una cobertura no inferior a 150.253 €, d'acord amb el que estableix l'article 3.4 de la Llei 10/1999, de 30 de juliol, en la redacció que en fa la Llei 21/2001, de 28 de desembre, de mesures fiscals i administratives.

En aquesta pòlissa, hi hauran de figurar les dades d'identificació de l'animal. Anualment, coincidint amb la renovació de la pòlissa, se n'haurà de lliurar una còpia a l'Ajuntament per tal que pugui comprovar-ne la vigència. S'haurà de presentar còpia de la pòlissa i del rebut acreditatiu de l'últim pagament.

- g) Acreditació de la identificació de l'animal mitjançant el sistema de microxip i la cartilla sanitària de l'animal.
- h) Fer el pagament de la taxa per a l'expedició de la llicència municipal per a la tinença i conducció de gossos considerats potencialment perillosos.

La llicència tindrà una vigència de cinc anys, que es pot renovar a petició del seu titular per períodes successius d'igual termini. No obstant això, la llicència perdrà la seva vigència en el moment en què el seu titular deixi de complir qualsevol dels requisits exigits.

La inscripció al registre municipal es completarà amb el lliurament al propietari i/o conductor de la resolució municipal i d'un carnet on constaran les dades de l'animal i de la persona propietària o conductora.

TÍTOL V. RÈGIM SANCIONADOR

Capítol I. Classificació i tipificació

Article 47è.

1. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.
2. Són infraccions en matèria de protecció, control i tinença d'animals les tipificades com a lleus, greus i molt greus al Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals, i a la Llei 10/1999, de 30 de juliol, sobre la tinença de gossos potencialment perillosos, així com les disposicions amb rang de llei que substitueixin o modifiquin les anteriors.
3. Competència sancionadora. Correspon a l'Alcaldia la resolució dels expedients sancionadors per infraccions lleus, greus i molt greus d'aquesta ordenança, excepte per les infraccions tipificades de greus i molt greus relacionades amb la tinença de gossos potencialment perillosos quina competència correspon al Ple municipal.

Correspon també a l'Alcaldia la resolució dels expedients sancionadors per infraccions lleus derivades de l'aplicació del Decret Legislatiu 2/2008, pel que s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals sense perjudici de l'actualització normativa que es pugui produir en aquesta matèria.

Article 48è.

Infraccions lleus

A més de les infraccions tipificades en la legislació esmentada a l'article anterior, són faltes lleus per infracció d'aquesta ordenança, les següents:

1. Maltractar o agredir físicament els animals, si no els produeix resultats lesius.
2. Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari, de benestar animal i de seguretat, si no els comporta un risc greu.
3. No evitar la fugida d'animals.
4. Mantenir els animals lligats durant la major part del temps o limitar-los, de forma duradora, el moviment necessari.
5. No donar als animals l'atenció veterinària necessària per garantir-ne la salut, si això no els causa perjudicis greus.
6. Fer exhibició ambulat d'animals com a reclam.
7. Vendre animals a menors de 16 anys o persones incapacitades sense l'autorització pertinent.
8. Fer donació d'un animal com a premi o recompensa.

9. Comerciar amb animals fora dels certàmens o altres concentracions d'animals vius, establiments de venda i de cria autoritzats.
10. Transportar animals amb vulneració dels requisits establerts per la Llei de protecció dels animals i per aquesta ordenança.
11. Vendre o transmetre animals de companyia sense identificar i censar en la forma i procediment establert per l'Ajuntament.
12. Molestar, capturar, alimentar (tret dels casos permesos) o comercialitzar els animals salvatges urbans, llevat dels controls de poblacions d'animals, sempre que no estigui tipificat com a infracció greu o molt greu.
13. Pertorbar la vida dels veïns, amb crits, cants, sons o altres sorolls produïts pels animals.
14. Alimentar qualsevol tipus d'animal a les vies i espais públics.
15. Alimentar animals salvatges urbans i gats urbans.
16. La circulació dels animals en espais i vies públiques sense corretja o cadena i collar o qualsevol altre mètode de subjecció adient.
17. No recollir els excrements dels gossos de les vies i espais públics, dipositar les defecacions dels animals fora dels llocs destinats a tal fi i deixar-los orinar en les façanes d'edificis i/o mobiliari urbà.
18. Portar els animals de companyia a la via pública i als espais públics sense una placa identificativa o un altre sistema al collar, on consti el nom de l'animal i les dades del propietari o posseïdor i, en el cas dels gossos, la placa del cens de l'Ajuntament.
19. La presència d'animals en les àrees i zones enjardinades i als parcs i zones destinades a l'ús infantil.
20. No respectar les indicacions contingudes en els rètols informatius col·locats en el municipi.
21. Caçar, capturar i pescar, excepte en els llocs autoritzats i persones expressament autoritzades.
22. Tenir animals sense l'autorització municipal quan sigui obligatòria.
23. Tenir gossos potencialment perillosos a les vies i als espais públics sense que la persona que el condueixi i controli dugui la llicència municipal per a la tinença i/o conducció de gossos considerats potencialment perillosos i la certificació acreditativa de la inscripció registral.
24. Conduir gossos potencialment perillosos a les vies i espais públics els menors de divuit anys.
25. Conduir més d'un gos potencialment perillós per persona a les vies i espais públics.
26. Conduir gossos potencialment perillosos a les vies i espais públics amb una corretja o cadena extensible o de longitud superior a 2 metres.
27. Permetre l'entrada d'animals als establiments de concurrència pública quan estigui prohibit per la normativa.

28. La presència d'animals a les piscines públiques llevat dels gossos pigall i dels de seguretat.
29. No comunicar la desaparició o pèrdua d'un animal, en el termini de 48 hores.
30. Tenir en possessió un animal de companyia no inscrit al registre censal municipal dels animals de companyia.
31. Incomplir les obligacions d'identificació o d'inscripció al registre censal municipal d'un gos potencialment perillós.
32. No comunicar a l'Ajuntament, en el termini d'un mes, la baixa per mort, pèrdua, cessió, canvi de residència de l'animal i/o del propietari i altres, a l'efecte de la seva regularització en el registre censal municipal d'animals de companyia.
33. Incomplir les obligacions d'identificació dels animals de companyia mitjançant microxip.
34. No contractar l'assegurança de responsabilitat civil exigible als propietaris de gossos potencialment perillosos.
35. No renovar la llicència de conducció de gossos perillosos.
36. No complir les mesures de seguretat establertes per a les instal·lacions que alberguin gossos potencialment perillosos.
37. Incomplir qualsevulla de les obligacions sobre gossos potencialment perillosos previstes en aquesta ordenança.
38. Qualsevol altra infracció de la Llei de protecció dels animals i de la normativa que la desenvolupi que no hagi estat tipificada de greu o molt greu.
39. Rentar els animals o efectuar d'altres activitats d'higiene corporal als animals a la via pública, fonts, estanys o lleres dels rius

Article 49è.

Són infraccions greus les següents:

1. No comunicar ni complir les obligacions derivades de la lesió o mossegada d'un animal.
2. La presència d'animals en els locals destinats a la fabricació, emmagatzematge, transport, manipulació o venda d'aliments, llevat dels gossos pigall i dels de seguretat.
3. Conduir un gos potencialment perillós en llocs públics sense morrió o sense estar subjecte a una cadena.
4. Deixar solt o abandonar un animal potencialment perillós o no haver adoptat les mesures necessàries per evitar que s'escapi o perdi, la qual cosa succeeix quan l'animal no va acompanyat de cap persona amb independència que dugui o no identificació.
5. El sacrifici domèstic privat d'animals per a autoconsum excepte aviram i conills.
6. Reincidir en la comissió d'infraccions lleus durant l'últim any.

Article 50è.

Són infraccions molt greus les següents:

1. Tenir gossos potencialment perillosos sense disposar de la llicència administrativa per a la tinença i conducció de gossos considerats potencialment perillosos.
2. Vendre o transmetre un gos potencialment perillós a qui no tingui llicència.
3. Utilitzar animals salvatges en captivitat en circs.
4. Reincidir en la comissió d'infraccions greus durant l'últim any.

Capítol II. Sancions

Article 51è.

Les sancions a imposar per infraccions comeses contra aquesta ordenança són les següents:

1. Multa.
2. Comís dels animals objecte de la infracció.
3. Clausura temporal, total o parcial, de les instal·lacions o locals.
4. Execució de treballs comunitaris o familiars que aportin la consciència que ha faltat en cometre la infracció.

La imposició de la multa pot comportar el comís dels animals objecte de la infracció, sens perjudici de l'aplicació del comís preventiu que es pot determinar a criteri de l'autoritat actuant en el moment d'estendre l'acta d'inspecció o interposar la denúncia. La imposició de la multa també comporta, en tots els casos, el comís dels arts de caça o captura i dels instruments amb què s'ha dut a terme, els quals poden de ser retornats a la persona propietària un cop abonada la sanció, llevat que es tracti d'arts de caça o captura prohibits.

La comissió d'infraccions molt greus o la reiteració en les infraccions greus pot comportar el tancament temporal de les instal·lacions, els locals o els establiments respectius, i també la inhabilitació per a la tinença d'animals per un període de dos mesos a cinc anys.

En el cas de comissió, per primer cop, d'infraccions de caràcter lleu, es poden dur a terme actuacions d'educació ambiental, de prestació de serveis de caràcter cívic en benefici de la comunitat relacionades amb la protecció dels animals, o d'advertiment, sense que calgui iniciar un procediment sancionador.

Article 52è.

La quantitat de la multa és, com a mínim, de 100 € i, com a màxim, de 3.000 €.

Les infraccions lleus són sancionades amb una multa de 100 € fins a 400 €.

Les greus són sancionables amb una multa de 401 € fins a 1.500 €.

Les molt greus són sancionables amb una multa de 1.501 € fins a 3.000 €.

Article 53è.

En la imposició de les sancions s'han de tenir en compte, per graduar la quantia de les multes i la imposició de les sancions accessòries, els criteris següents:

- a) La transcendència social i el perjudici causat per la infracció comesa.
- b) L'ànim de lucre il·lícit i la quantia del benefici obtingut en la comissió de la infracció.
- c) La reiteració o la reincidència en la comissió d'infraccions.
- d) La irreparabilitat dels danys causats al medi ambient o l'elevat cost de reparació.
- e) El grau d'intencionalitat en la comissió de la infracció.
- f) El fet que hi hagi requeriment previ.
- g) El risc per a la salut i la seguretat de les persones.

Hi ha reincidència , per la comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així hagi estat declarat per resolució ferma

Les denúncies amb consideració de caràcter obligatori se sancionaran amb la multa màxima que es recull en l'annex I (quadre d'infraccions i sancions de caràcter obligatori).

Article 54è.

L'incompliment de les obligacions contingudes en els apartats anteriors i, essencialment, quan hi hagi risc per a la seguretat o la salut de les persones o generin molèsties als veïns (sorolls, agressivitat, males condicions higièniques...), l'Administració municipal podrà requerir els propietaris o posseïdors dels animals perquè arreglin el problema i podrà sancionar-los. La inobservança dels requeriments efectuats i el fet de no disposar de les autoritzacions pertinents pot derivar en mesures provisionals o definitives de limitació de la tinença: comissar temporalment l'animal fins al compliment de les obligacions i/o requeriments o comissar-lo definitivament, sense dret a indemnització, i traslladar l'animal a un establiment adequat o a les caneres municipals i adoptar qualsevol altra mesura addicional que es consideri necessària.

Article 55è. Comís d'animals

L'autoritat municipal pot comissar de manera immediata els animals, sempre que hi hagi indicis racionals d'infracció de les disposicions d'aquesta ordenança o de les normatives sectorials.

El comís es podrà practicar en el mateix domicili, prèvia valoració dels criteris de salubritat, seguretat i convivència que els serveis tècnics municipals han de justificar.

Quan fineixin les circumstàncies que han determinat el comís, en cas que la persona sigui sancionada, s'ha de determinar la destinació de l'animal.

Les despeses ocasionades pel comís i les actuacions que hi estiguin relacionades van a compte de la persona causant de les circumstàncies que l'han determinat.

Capítol III. Responsabilitats

Article 56è. Responsabilitat

Són responsables de les infraccions administratives les persones físiques que les cometin a títol d'autors i coautors, i es podrà estendre a aquelles persones físiques o jurídiques a qui per Llei s'atribueixi el deure de preveure la infracció administrativa comesa per uns altres.

De les infraccions relatives a actes sotmesos a llicència o autorització administrativa perceptiva que es produeixin sense la seva prèvia obtenció o amb incompliment de les seves condicions, en seran responsables les persones físiques o jurídiques que siguin titulars de la llicència, i si no n'hi hagués, la persona física o jurídica sota la dependència de la qual actués l'autor material de la infracció.

Si no és possible determinar el grau de participació de les diferents persones físiques o jurídiques que han intervingut en la comissió de la infracció, la responsabilitat és solidària.

Aquesta regulació s'entén sens perjudici de la corresponent responsabilitat civil i penal que pugui derivar de la comissió de la infracció.

Capítol IV. Funció inspectora

Article 57è. Funció inspectora

Totes les activitats regulades en aquesta ordenança queden subjectes a l'acció inspectora de l'Ajuntament, la qual es podrà dur a terme en qualsevol moment, sens perjudici de les accions específiques de control de les activitats i de revisió de les autoritzacions i de les llicències municipals.

Els propietaris o posseïdors d'aquests animals han de facilitar l'accés als agents de l'autoritat i als funcionaris municipals que desenvolupin tasques d'inspecció en matèria de medi ambient així com als serveis sanitaris municipals per realitzar la inspecció i determinació de les circumstàncies dels articles anteriors i sol·licitar el permís municipal, si escau, i han d'aplicar les mesures higienicosanitàries que l'autoritat municipal decideixi.

Capítol V. Procediment sancionador

Article 58è. Principis del procediment sancionador

El procediment sancionador s'ajustarà als principis de la potestat sancionadora continguda en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, així com el Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, que aprova el Reglament per a l'exercici de la potestat sancionadora, sens perjudici de les normes autonòmiques i municipals que li siguin d'aplicació, i el Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador que els òrgans de l'Administració de la Generalitat han d'aplicar d'acord amb la normativa de l'Estat, i en especial a la regularització que es determinarà a continuació.

Article 59è. Incoació del procediment

El procediment sancionador s'incoarà mitjançant denúncia formulada pels agents municipals de l'autoritat o pels funcionaris municipals que desenvolupin les tasques d'inspecció en matèria de medi

ambient. Aquestes denúncies tindran la consideració de denúncies de caràcter obligatori i estan determinades a l'annex I d'aquesta ordenança amb el corresponent import de la multa.

També podrà incoar-se un procediment sancionador com a conseqüència de denúncia formulada amb caràcter voluntari per qualsevol persona que tingui coneixement dels fets esmentats, prèvia comprovació dels serveis municipals, mitjançant escrit presentat en el registre de documents de l'Ajuntament o altres sistemes previstos per la normativa sobre procediment administratiu.

Article 60è. Contingut de les denúncies

Les denúncies de caràcter obligatori per fets derivats d'aquesta ordenança es formularan a través de butlletins en els quals hi haurà de constar, entre altres dades, la identificació del denunciador; la identificació de l'animal, si fos possible; una relació circumstanciada del fet denunciat amb indicació del lloc, data i hora; el precepte infringit; la quantia de la multa i la identificació de l'agent o inspector actuant.

Les denúncies redactades amb aquest contingut tindran la consideració formal de liquidació practicada per l'Ajuntament de Girona.

Article 61è. Requisits de les denúncies

Les corresponents denúncies s'han d'estendre per triplicat. Un primer exemplar ha de quedar en poder del denunciador, un segon s'ha d'entregar al denunciat, si és possible, i un tercer s'ha de remetre a l'àrea de gestió de l'Ajuntament.

Els butlletins de denúncia els ha de signar el denunciador i el denunciat, si és possible, sense que aquest acte impliqui conformitat amb els fets que han motivat la denúncia, sinó únicament amb la recepció de l'exemplar al denunciat.

Article 62è. Tramitació de les denúncies

La formulació de denúncies, ja siguin de caràcter obligatori o voluntari, donarà lloc a la instrucció d'un procediment sancionador que s'haurà de tramitar de conformitat amb els principis del procediment sancionador.

En especial, i pel que fa a les denúncies de caràcter obligatori, s'hauran d'observar els següents tràmits processals:

- Un cop l'Ajuntament hagi rebut la denúncia, es qualificaran els fets i graduació de la multa o es verificarà la qualificació i multa consignades per l'agent o funcionari denunciador. Llavors s'impulsarà la tramitació o es proposarà a l'òrgan instructor o a l'autoritat competent la resolució corresponent que declari la inexistència d'infracció en els casos en què els fets denunciats no fossin constitutius d'aquesta infracció, o la improcedència d'imposar sancions, en els supòsits en què no se'n pugui identificar l'autor.
- Sens perjudici que els òrgans competents puguin comprovar els fets a què es refereixen, en els casos en què puguin suposar un risc per a la seguretat, higiene i salubritat pública, les denúncies de caràcter anònim s'arxivaran sense que hagin d'efectuar-se tràmits ulteriors.

Article 63è. Notificació de les denúncies

Com a norma general, les denúncies de caràcter obligatori formulades pels agents municipals de l'autoritat o pels funcionaris municipals es notificaran en el mateix moment als denunciats, i s'hi faran constar les següents dades: la identificació del denunciat; la identificació de l'animal, si fos possible; una relació circumstanciada del fet denunciat amb expressió del lloc, data i hora; el precepte infringit; la quantia de la multa i la identificació de l'agent o inspector actuant. Quan aquest sigui un agent de l'autoritat podran substituir-se aquestes dades pel seu número d'identificació. En el mateix acte de notificació quedaran incoats els corresponents expedients i, en conseqüència, s'iniciarà un termini de quinze dies perquè el denunciat al·legui el que consideri convenient en la seva defensa i proposi les proves que estimi oportunes. Per raons justificades, que hauran de constar en la denúncia, podran notificar-se amb posterioritat.

Article 64è. Domicili de les notificacions

A l'efecte de notificacions, es considerarà domicili de l'animal i del titular aquell que els interessats hagin indicat expressament i, si no, el que figuri en els registres de cens d'animals.

Els titulars dels animals estan obligats a comunicar els canvis de domicili.

Les notificacions de les denúncies que no es lliurin en el mateix acte i les altres notificacions relacionades amb la tramitació del procediment sancionador, es tramitaran en el domicili indicat en els apartats anteriors d'aquest article i s'ajustaran al règim i requisits previstos en la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 65è. Instrucció del procediment

Els òrgans competents que determini l'Ajuntament a través de resolució seran els instructors de l'expedient i hauran de notificar les denúncies, si no ho hagués fet el denunciat, al presumpte infractor, i li concediran un termini de quinze dies perquè formuli les al·legacions que consideri convenientes en la seva defensa i proposi les proves que estimi oportunes.

L'abonament de l'import de la multa indicat en la notificació de la denúncia, tant si és assenyalat per l'agent municipal de l'autoritat o pel funcionari municipal en l'acte de la denúncia com en la notificació enviada posteriorment per l'instructor, implicarà la finalització del procediment, una vegada conclòs el tràmit d'al·legacions sense que el denunciat les hagi formulat, i finalitzarà l'expedient.

Quan s'hagi minorat la quantia de la sanció pecuniària pel pagament anticipat efectuat amb anterioritat a la resolució que es dicti, no serà possible aplicar a la quantitat resultant cap altra reducció basada en l'aplicació de mesures recaptatòries. No obstant això, la minoració de la sanció pecuniària per pagament anticipat serà compatible amb la reducció pel desenvolupament de mesures reeducadores o alternatives.

Article 66è. Pagament anticipat de la multa

L'import de les multes derivades de les denúncies de caràcter obligatori serà objecte d'una reducció del 30% de l'import establert a l'annex I d'aquesta ordenança.

Els terminis de pagament en període voluntari d'aquestes multes són els determinats a l'article 62.2 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.

Article 67è. Presumpció de veracitat de les denúncies efectuades pels agents de l'autoritat i els funcionaris municipals

Les denúncies efectuades pels agents de l'autoritat i els funcionaris municipals que desenvolupen les tasques d'inspecció en matèria de medi ambient tindran valor probatori respecte dels fets denunciats, sens perjudici del deure d'aquells d'aportar tots els elements probatoris que siguin possibles sobre el fet denunciat i de les proves que en defensa dels respectius drets o interessos puguin assenyalar o aportar els mateixos denunciants.

Article 68è. Resolució

L'Alcaldia i/o el Ple municipal dictarà resolució sancionadora o resolució que declari la inexistència de responsabilitat per la infracció. Aquesta resolució es dictarà per escrit d'acord amb el que preveu l'article 55.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i haurà de ser motivada i decidirà totes les qüestions plantejades pels interessats i aquelles altres derivades del procediment. La resolució haurà d'indicar si aquests són o no definitius en la via administrativa, amb expressió dels recursos que siguin procedents, òrgan davant el qual s'han d'interposar i termini per interposar-los.

La resolució no podrà tenir en compte fets diferents dels determinats en la fase d'instrucció del procediment, sens perjudici de la seva valoració jurídica diferent.

Els alcaldes podran delegar la potestat sancionadora de conformitat amb la normativa reguladora del règim local.

Article 69è. Caducitat

Si no recau resolució sancionadora expressa en el termini de 6 mesos des de l'inici del procediment, aquest caducarà i s'arxivaran les actuacions, a sol·licitud de qualsevol interessat o d'ofici per l'òrgan competent per dictar la resolució. Quan la paralització del procediment es produeix a causa del coneixement dels fets per la jurisdicció penal i quan hi ha intervingut una altra autoritat competent per imposar la sanció de multa i que hagi de traslladar-se l'expedient per substanciar qualsevol altra actuació, el termini de caducitat se suspendrà i es reprendrà pel temps que resti fins a 6 mesos, una vegada hagi adquirit fermesa la resolució judicial o administrativa corresponent.

La interrupció de la caducitat es computarà des que es notifiqui la resolució a l'interessat i es reprendrà quan la resolució sigui ferma, ja sigui perquè la consenti l'interessat o perquè es resolgui el recurs interposat.

Article 70è. Prescripció

El termini de prescripció de les infraccions és el següent:

- Les infraccions molt greus, 3 anys.
- Les infraccions greus, 2 anys
- Les infraccions lleus, 1 any.

El termini de prescripció es compta a partir del dia en què els fets s'han comès. La prescripció s'interromp per qualsevol actuació administrativa de la qual tingui coneixement el denunciat o estigui encaminada a esbrinar la seva identitat o domicili i es practiquin les actuacions amb projecció externa a la dependència en què s'origini. La prescripció es reprèn si el procediment es paralitza durant més d'un mes per causes imputables al denunciat.

Disposició transitòria

Els propietaris o posseïdors d'animals de companyia i d'animals potencialment perillosos que a l'entrada en vigència d'aquesta ordenança no estiguin inscrits en el registre censal municipal ni disposin de llicència municipal específica, hauran de formalitzar-ne la inscripció i tramitar la llicència corresponent en un termini que finalitzarà l'1 d'octubre de 2009.

Disposició derogatòria

Resten derogades totes les disposicions municipals d'igual o inferior rang, en allò que contradiguin o resultin incompatibles amb aquesta ordenança. En especial queda derogada l'ordenança municipal de control i tinença d'animals aprovada pel Ple de l'Ajuntament el 23 de juliol de 1996 i publicada en el Butlletí Oficial de la Província núm. 119 de 26 d'agost de 1996.

Disposicions finals

Primera. L'import de les multes establertes en l'article 51è. i en l'annex I d'aquesta ordenança, s'actualitzarà anualment en funció de l'índex de preus de consum publicat per l'Institut Català d'Estadística, prèvia aprovació pels òrgans de govern competents de l'Ajuntament de Girona.

Segona. Aquesta ordenança entrarà en vigor quinze dies després de la seva publicació en el Butlletí Oficial de la Província.

Girona, 6 de juliol de 2009
El president de la Comissió Informativa de Medi Ambient
i Sostenibilitat

Enric Pardo i Cifuentes

ANNEX I. QUADRE D'INFRACCIONS I SANCIONS DE CARÀCTER OBLIGATORI

Article	Fet denunciat	Multa
13è.i)	Fer exhibició ambulat d'animals com a reclam.	200,00 €
13è.f)	Fer donació d'un animal com a premi o recompensa.	400,00 €
13è.q)	Capturar o comercialitzar els animals salvatges urbans llevat dels controls de poblacions d'animals.	400,00 €
34è.	Alimentar qualsevol tipus d'animal a les vies i/o espais públics, tret dels casos permesos.	150,00 €
34è.	Alimentar animals salvatges urbans i gats urbans.	150,00 €
32è.1)	La circulació dels animals en espais i vies públiques sense corretja o cadena i collar o qualsevol altre mètode de subjecció adient.	150,00 €
35è.	No recollir els excrements dels gossos de les vies i/o espais públics, o deixar-los orinar en les façanes d'edificis i/o mobiliari urbà.	300,00 €
43è.	Portar els gossos sense la placa del cens de l'Ajuntament.	150,00 €
33è.1)	La presència d'animals en les àrees i zones enjardinades i als parcs i zones destinades a l'ús infantil.	300,00 €
32è.3)	No respectar les indicacions contingudes en els rètols informatius col·locats en el municipi.	150,00 €
13è.k)	Caçar, capturar i pescar, excepte en llocs autoritzats i persones expressament autoritzades.	400,00 €
32è.2)	Tenir gossos potencialment perillosos a les vies i els espais públics sense que la persona que els condueixi i controli dugui la llicència municipal de tinença i/o conducció de gossos considerats potencialment perillosos i la certificació acreditativa de la inscripció registral.	400,00 €
32è.2)	Conduir, els menors de divuit anys, gossos potencialment perillosos a les vies i espais públics..	400,00 €
32è.2)	Conduir més d'un gos potencialment perillós per persona a les vies i espais públics.	400,00 €
32.2)	Conduir gossos potencialment perillosos a les vies i espais públics amb una corretja o cadena extensible o de longitud superior a 2 metres.	400,00 €
36è.1)	La presència d'animals a les piscines públiques llevat dels gossos pigall i dels de seguretat.	300,00 €
40è.b)	Tenir en possessió un animal de companyia no inscrit al registre censal municipal dels animals de companyia.	400,00 €

40è.a)	Incomplir les obligacions d'identificació dels animals de companyia mitjançant microxip.	300,00 €
33è.2)	Rentar els animals o realitzar d'altres activitats d'higiene corporal als animals a la via pública, fonts, estanys o lleres dels rius.	400,00 €
36è.1.a)	La presència d'animals en els locals destinats a la fabricació, emmagatzematge, transport, manipulació o venda d'aliments llevat dels gossos pigall i dels de seguretat.	500,00 €
32è.2)	Conduir un gos potencialment perillós en llocs públics sense morrió o sense estar subjecte a una cadena.	600,00 €
46è.	Tenir gossos potencialment perillosos sense disposar de la llicència administrativa per a la tinença i conducció de gossos considerats potencialment perillosos.	2.000,00 €

Girona, 6 de juliol de 2009
El president de la Comissió Informativa de Medi Ambient
i Sostenibilitat

Enric Pardo i Cifuentes

BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO

ANY CCCXLIII • DIVENDRES 16 DE MAIG DE 2003 • SUPLEMENT NÚM. 11 EN LLENGUA CATALANA

FASCICLE SEGON

CAP DE L'ESTAT

8510 *LLEI 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.*
(«BOE» 99, de 25-4-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La legislació sobre sanitat animal ha tingut la seva base fonamental en la Llei d'epizoòties de 20 de desembre de 1952 i al Reglament que la desplega, aprovat pel Decret de 4 de febrer de 1955, i ha constituït un instrument de gran utilitat en la prevenció, la lluita i el

MINISTERIO
DE LA PRESIDENCIA

control de les malalties dels animals, tant de caràcter epizoòtic com enzoòtic, establertes a la primera meitat del segle passat a Europa i al món.

Els importants canvis sociopolítics, econòmics i tecnològics esdevinguts en els últims anys han fet que sigui necessari actualitzar i adequar la legislació a les noves directrius de l'ordenació nacional i del context internacional.

Els principals canvis estructurals produïts, que afecten plenament la sanitat animal, són els següents:

a) La modificació de l'estructura de l'Estat, amb la implantació de l'Estat de les autonomies, i l'assumpció per les comunitats autònomes de la competència exclusiva en matèria de ramaderia, i també de desplegament legislatiu i execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de sanitat animal.

b) La incorporació d'Espanya, com a membre de ple dret, a la Unió Europea.

c) La desaparició de les fronteres internes entre els estats membres per al comerç intracomunitari, que incrementa el risc de difusió de les malalties infeccioses dels animals i altres patologies.

d) L'aplicació d'una tecnologia nova a fi de disminuir els costos de producció i fer les explotacions viables des del punt de vista econòmic, que ha donat lloc a la concentració de poblacions d'animals, amb el consegüent risc d'incrementar la difusió de les malalties, i que ha originat el que s'anomena «patologia de les col·lectivitats», amb perill tant per a la població animal domèstica i silvestre, com per a la humana.

e) La necessitat de disposar d'explotacions ramaderes l'activitat de les quals sigui respectuosa amb el medi ambient i l'entorn natural, en especial des del punt de vista de la correcta gestió dels residus.

Per tot això, es fa imprescindible promulgar una nova llei de sanitat animal en la qual es prevegin tots aquests casos i que contribueixi a facilitar les tasques de prevenció i eradicació ràpida de qualsevol malaltia.

I

La sanitat animal es considera un factor clau per al desenvolupament de la ramaderia i és de vital transcendència tant per a l'economia nacional, com per a la salut pública, i també per al manteniment i la conservació de la diversitat d'espècies animals. Per a la salut pública, per la possible transmissió de malalties dels animals a l'home, i pels efectes nocius que per a aquest pot provocar la utilització de determinats productes a fi d'augmentar la productivitat animal. Per a l'economia nacional, no només per les pèrdues directes que la malaltia produeix en les explotacions afectades, sinó també per les pèrdues indirectes que originen les restriccions que es poden produir en els mercats interior i exteriors per als animals afectats i els seus productes, que determinen la utilització d'importants recursos de l'Estat i, en casos extrems, poden arribar a adquirir proporcions amb unes conseqüències que poden ser qualificades de catastròfiques.

La situació de contagi entre les mateixes espècies d'animals domèstics i silvestres per una mateixa malaltia, i també la possible creació de reservoris en el medi natural fan inseparables les actuacions sanitàries tant en un medi com en l'altre. Les malalties epizoòtiques, fins i tot en el concepte més lleu, poden tenir unes conseqüències molt més greus en el medi natural, i poden arribar a afectar tota la piràmide ecològica i provocar danys irreparables a la fauna silvestre.

II

L'establiment d'un mercat intracomunitari sense fronteres fa necessari evitar, en la mesura que sigui possible, la introducció de malalties a Espanya des dels mercats exteriors, mitjançant la regulació de la inspecció sanitària a la frontera, com una primera barrera defensiva, formada per veterinaris ben informats del comportament i l'evolució de les malalties exòtiques en l'àmbit mundial, que participin de manera ràpida en el seu control, complementada amb la necessària coordinació entre les administracions públiques espanyoles amb competències en l'àmbit de la sanitat animal. Per a això, ha de disposar, a més, dels mètodes de detecció necessaris i amb equips humans preparats i enquadrats en una estructura que permeti, en el marc de la legislació vigent, actuar amb rapidesa i eficàcia per eradicar qualsevol focus de malaltia epizoòtica que pugui sorgir.

Específicament, la necessitat d'implementar i mantenir les tècniques de diagnòstic de les malalties exòtiques i les soques dels agents patògens que les produeixen, i també manejar-los dins d'unes condicions de màxima seguretat biològica, de coordinar i homologar les tècniques de tots els laboratoris que se n'ocupen, i de promocionar la formació continuada del personal tècnic que hi treballa, requereix la designació de laboratoris centrals de sanitat animal.

Les normes d'actuació davant la presentació d'epizoòties concedeixen una gran importància al coneixement immediat de qualsevol focus de malaltia i a la ràpida i eficaç actuació de les administracions públiques, mitjançant la coordinació de les seves accions i amb la disponibilitat de mitjans adequats, entre els quals la possibilitat de sacrifici immediat dels animals malalts o sospitosos d'estar-ho, i la indemnització justa i compensatòria al particular afectat, adquireixen una especial importància en la Llei.

III

No hi ha dubte que la base d'una bona sanitat animal és l'existència d'una ordenació sanitària adequada del sector productiu. L'establiment de condicions sanitàries bàsiques en les explotacions, el suport a la creació d'agrupacions de defensa sanitària ramadera i la regulació de la qualificació sanitària mereixen una especial consideració en la Llei.

Organitzacions internacionals com l'Oficina per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) i l'Oficina Internacional d'Epizoòties (OIE) han advertit la Unió Europea del greu creixement del risc de difusió de les epizoòties per l'augment de les relacions comercials i l'increment que han tingut, com a conseqüència del transport d'animals a llarga distància. Per tant, es considera imprescindible determinar les condicions higienicosanitàries del transport, i també la regulació sanitària dels certàmens ramaders i, amb especial atenció, dels centres de concentració d'animals, on la reunió i posterior dispersió d'animals impliquen riscos sanitaris addicionals d'especial importància.

Un altre element important a la cadena sanitària preventiva animal està representat pels escorxadors, centres d'observació epidemiològica que permeten orientar les actuacions en matèria de sanitat animal. Per aquest motiu, és necessari establir sistemes coordinats que canalitzin oportunament la informació que s'hi genera perquè serveixi de referència per als plans i les actuacions en l'àmbit de la sanitat animal.

IV

La indústria farmacèutica ha posat a disposició de la ramaderia productes potents i eficaços per preservar

la sanitat, però que poden tenir importants efectes nocius per al consumidor de carn o productes ramaders quan són manejats de manera inadequada, o no es respecten els temps d'espera pertinents perquè l'organisme animal els elimini. Per aquest motiu, s'imposa el control de la seva aplicació, i també del temps d'espera d'eliminació i el control dels nivells de fàrmacs en productes destinats al consum. D'aquesta manera, a més d'assegurar els objectius econòmics, es garanteix la salubritat de la carn i dels productes ramaders en el moment del consum.

Així mateix, s'ha de regular l'autorització administrativa prèvia dels productes zosanitaris, amb especial atenció a les limitacions en la tinença dels reactius de diagnòstic de les malalties dels animals objecte de programes nacionals d'actuació.

Finalment, no es pot oblidar la necessària autorització administrativa prèvia en matèria d'alimentació animal, atesa la importància que té per a la salut dels animals i també per a la salut pública.

V

Encara que aquesta Llei pretén millorar la sanitat animal mitjançant un sistema preventiu que sigui eficaç per impedir l'aparició i el desenvolupament de les malalties, sempre existiran accions que, de manera negligent o intencionada, infringeixin les normes establertes. Com a conseqüència, és necessari establir un règim sancionador també justificat per la necessitat d'integració completa de les normes comunitàries en l'ordenament jurídic intern mentre s'han de preveure els controls i les inspeccions necessaris per assegurar el compliment de la Llei, i atorgar el caràcter d'autoritat als funcionaris inspectors actuants.

VI

Finalment, es regulen les taxes competència de l'Administració General de l'Estat en matèria de sanitat animal, en compliment del principi de legalitat.

Aquesta Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.10a, 13a, 14a, 16a i 23a de la Constitució, que reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de comerç exterior, de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, d'hisenda general, de sanitat exterior, bases i coordinació general de la sanitat i legislació sobre productes farmacèutics, i de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, respectivament.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i finalitats de la Llei.*

1. Aquesta Llei té per objecte:

- L'establiment de les normes bàsiques i de coordinació en matèria de sanitat animal.
- La regulació de la sanitat exterior pel que fa a la sanitat animal.

2. Són finalitats d'aquesta Llei:

- La prevenció, la lluita, el control i l'eradicació de les malalties dels animals.
- La millora sanitària dels animals, de les explotacions, dels seus productes i de la fauna dels ecosistemes naturals.
- La prevenció de la introducció al territori nacional, i a la resta de la Unió Europea, de malalties dels animals, i també evitar la propagació de les existents.

- La protecció de la salut humana i animal mitjançant la prevenció, la lluita, el control i, si s'escau, l'eradicació de les malalties dels animals susceptibles de ser transmèses a l'espècie humana o que impliquin riscos sanitaris que comprometin la salut dels consumidors.

- La prevenció dels riscos per a la salut humana derivats del consum de productes alimentaris d'origen animal que puguin ser portadors de substàncies o additius nocius o fraudulents, i també de residus perjudicials de productes zosanitaris o qualssevol altres elements d'utilització en terapèutica veterinària.

- La prevenció dels riscos per a la sanitat animal derivats de la utilització incorrecta de productes zosanitaris, de l'administració de productes nocius i del consum de productes per a l'alimentació animal que continguin substàncies capaces de desencadenar l'aparició de malalties als animals.

- L'avaluació dels riscos per a la sanitat animal del territori nacional, tenint en compte els testimonis i les evidències científiques existents, els processos i els mètodes de producció pertinents, l'activitat econòmica subjacent, la pèrdua de rendes, els mètodes pertinents d'inspecció, mostreig i prova, la prevalença de malalties concretes, l'existència de zones lliures de malalties i les condicions ecològiques i ambientals.

- Aconseguir un nivell òptim de protecció de la sanitat animal contra els riscos potencials, tenint en compte els factors econòmics de l'activitat pecuària i, entre altres, el possible perjudici per la pèrdua de producció o de vendes en cas d'entrada, difusió o propagació d'una malaltia, els costos de control o eradicació i la relació cost-benefici d'altres possibles mètodes per limitar els riscos.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

L'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei comprèn:

- Tots els animals, les explotacions i els seus conreus, i també les seves produccions específiques i derivades.

- Els productes zosanitaris, productes per a l'alimentació animal i altres mitjans de producció animal pel que fa a l'elaboració o fabricació, emmagatzemament o conservació, transport, comercialització, aplicació o subministrament i presència residual, si s'escau, en animals i en els productes d'origen animal.

- Els allotjaments del bestiar, els terrenys, pastius, estanys i ecosistemes naturals, les explotacions d'aquicultura, les instal·lacions i l'utilatge, els materials, mitjans de transport i de sacrifici d'animals, i també de conservació o emmagatzemament de les seves produccions.

- Les activitats de les persones físiques o jurídiques, de naturalesa pública o privada, relacionades amb alguna de les finalitats d'aquesta Llei.

Article 3. *Definicions.*

A l'objecte d'aquesta Llei, s'entén per:

- Agrupació de defensa sanitària: l'associació de propietaris o titulars d'explotacions d'animals constituïda per a l'elevació del nivell sanitari i productiu, i la millora de les condicions zootècniques de les seves explotacions, mitjançant l'establiment i l'execució de programes de profilaxi, lluita contra les malalties dels animals i millora de les condicions higièniques i productives. A aquests efectes, les cooperatives agràries també es poden constituir en agrupacions de defensa sanitària.

- Animals de producció: els animals de producció, reproducció, esquer o sacrifici, inclosos els animals de pel·leteria o d'activitats cinegètiques, mantinguts, ence-

bats o criats per a la producció d'aliments o productes d'origen animal per a qualsevol ús industrial o una altra finalitat comercial o lucrativa.

3. Animals de companyia: els animals que tingui en poder seu l'home, sempre que la tinença no tingui com a destinació el consum o l'aprofitament de les seves produccions, o no es dugui a terme, en general, amb finalitats comercials o lucratives.

4. Animals domèstics: els animals de companyia que pertanyen a espècies que criï i tingui tradicionalment i habitualment l'home, a fi de viure en domesticitat a casa, i també els d'acompanyament, conducció i ajuda de persones cegues o amb una deficiència visual greu o severa.

5. Fauna silvestre: el conjunt d'espècies, subespècies, població i individus animals que viuen i es reproduïxen de manera natural en estat silvestre en el territori nacional, inclosos els que estan en hivernada o de pas, amb independència del caràcter autòcton o al·lòcton, i de la possibilitat del seu aprofitament cinegètic. No s'hi entenen inclosos els animals d'aquestes espècies que tinguin el caràcter de domèstics, criats amb finalitats productives o d'aprofitament d'ells mateixos o de les seves produccions o conreus, i els d'experimentació o recerca científica amb la deguda autorització.

6. Autoritat competent: els òrgans competents de les comunitats autònomes i de les ciutats de Ceuta i Melilla; els òrgans competents de l'Administració General de l'Estat en matèria de sanitat exterior i d'autorització de comercialització de productes zoonosanitaris; i els òrgans competents de les entitats locals en les funcions pròpies o complementàries que la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, i qualsevol altres lleis sectorials que encomanin a aquestes entitats.

7. Centre de concentració d'animals: les instal·lacions, incloses les explotacions o certàmens, en les quals es reuneix bestiar procedent de diferents explotacions per formar lots d'animals destinats al seu comerç posterior, concurs o exposició, i també els centres de testatge d'animals.

8. Certamen ramader: l'activitat autoritzada en la qual es reuneix el bestiar en instal·lacions adequades, amb destinació a la seva transacció comercial, sigui per a reproducció, esquer o sacrifici o un altre aprofitament, o amb destinació a la seva exhibició o mostra, o a la seva valoració i posterior premi, si s'escau, i en les quals poden participar tots els ramaders o les persones interessades que compleixin, en cada cas, els requisits exigibles.

9. Enzoòtia: malaltia dels animals amb freqüència normal o presència regular i constant en una població animal d'un territori determinat.

10. Epizoòtia: malaltia infectocontagiosa dels animals que determina un augment notable i relativament ràpid del nombre de casos en una regió o un territori determinats.

11. Espai natural delimitat: qualsevol espai o terreny natural tancat o senyalitzat de manera que impedeix el pas de persones alienes. Correspon a deveses, pastius, muntanyes comunals, reserves de caça, parcs naturals, parcs nacionals, vedats de caça o qualsevol lloc sotmès al règim especial d'explotació animal cinegètica o pesquera.

12. Explotació d'animals: qualsevol instal·lació, construcció o, en el cas de cria a l'aire lliure, qualsevol lloc on es tinguin, es criïn o es manegin animals o s'exposin al públic, amb finalitats lucratives o sense. A aquests efectes, s'hi entenen inclosos els nuclis zoològics, els escorxadors i altres llocs on es realitzi el sacrifici d'animals, els centres on es duguin a terme espectacles taurins, les instal·lacions dels operadors comercials i els centres de concentració.

13. Exportació: la sortida d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, del territori espanyol comprès en el territori duaner de la Unió Europea, amb destinació a països tercers o a territoris tercers. Es considera exportador la persona, física o jurídica, que sol·licita l'exportació o, si s'escau, la realització de la inspecció veterinària en frontera a què es refereix l'article 11.

14. Focus: aparició d'una malaltia en una explotació o un lloc determinat. Si no es pot fer aquesta limitació, un focus correspon a la part del territori on no es pot garantir que els animals no hagin pogut tenir cap contacte amb els animals malalts.

15. Importació: l'entrada d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal en el territori espanyol comprès en el territori duaner de la Unió Europea, procedent de tercers països o de territoris tercers. Es considera importador la persona, física o jurídica, que sol·licita la importació o, si s'escau, la realització de la inspecció veterinària en frontera a què es refereix l'article 12.

16. Integració: la relació contractual ramadera en què una part, anomenada integrador, s'obliga a aportar els animals i/o els productes per a l'alimentació animal, productes sanitaris i assistència veterinària, i l'altra, anomenada ramader integrat, aporta els serveis d'allotjament del bestiar, instal·lacions, mà d'obra i cures als animals. A aquests efectes, l'integrador o l'integrat poden ser persones físiques o jurídiques, incloses les entitats associatives agràries de qualsevol tipus.

17. Laboratori nacional de referència: laboratori designat oficialment per l'Administració General de l'Estat per a una determinada malaltia dels animals o per a un determinat residu en productes d'origen animal, responsable de la coordinació de les actuacions necessàries amb els laboratoris de totes les administracions públiques, a fi que els resultats obtinguts en l'àmbit d'aquesta responsabilitat siguin homogenis en tots ells. Aquest laboratori també ha de complir la resta de funcions que siguin necessàries i que es detallen en la seva designació.

18. Productes zoonosanitaris: les substàncies o els ingredients actius, i també les formulacions o els preparats que en continguin un o diversos, destinats al diagnòstic, la prevenció, el tractament, l'alleujament o la cura de les malalties o els mals dels animals, per modificar les funcions corporals, la inducció o el reforç de les defenses orgàniques o la consecució de reaccions que les evidenciiïn, o a la seva utilització en l'entorn dels animals o en les activitats estretament relacionades amb l'explotació, per a la lluita contra els vectors de malalties dels animals o davant espècies animals no desitjades, o els productes d'ús específic en l'àmbit ramader, en els termes que estableix la normativa d'aplicació.

En aquesta definició s'entenen inclosos, al costat d'altres productes zoonosanitaris, els medicaments veterinaris i els biocides d'ús ramader, que es regeixen per la seva normativa específica d'aplicació, sens perjudici del que disposa expressament respecte d'aquests la present Llei.

19. Biocides d'ús ramader: els productes zoonosanitaris que consisteixen en substàncies o ingredients actius, i també formulacions o preparats que en continguin un o diversos, emprats amb finalitats d'higiene veterinària, destinats a la seva utilització en l'entorn dels animals o en les activitats estretament relacionades amb la seva explotació.

20. Productes d'origen animal: qualsevol part de l'animal, en estat natural o transformat, destinada al consum humà o animal, o a usos tècnics o industrials. S'hi entenen inclosos els òvuls, el semen o els embrions, els derivats o subproductes d'origen animal, els ous embrionats, els trofeus d'animals o d'origen animal, les excrecions i els cadàvers d'animals.

21. Productes per a l'alimentació animal: els pinsos, les premescles, els additius, les matèries primeres i les substàncies i els productes emprats en l'alimentació animal.

22. Veterinari oficial: el llicenciat en veterinària al servei d'una administració pública, destinat a aquest efecte per l'autoritat competent.

23. Veterinari autoritzat o habilitat: el llicenciat en veterinària reconegut per l'autoritat competent per a l'execució de les funcions que s'estableixin per reglament, en especial, el veterinari de les agrupacions de defensa sanitària i el veterinari d'explotació. S'entén per veterinari d'explotació el veterinari o empresa veterinària que estigui al servei, exclusiu o no, d'una explotació, de manera temporal o permanent, per prestar-hi els serveis i les tasques propis de la professió veterinària que el titular o responsable de l'explotació li encomani.

24. Punt d'inspecció fronterer: qualsevol punt d'inspecció designat i autoritzat per les normes comunitàries i amb instal·lacions destinades a la realització dels controls veterinaris previs a la importació o exportació.

25. Centre d'inspecció: qualsevol instal·lació o centre diferenciat inclòs en un punt d'inspecció fronterera on es realitzin els controls veterinaris previs a la importació. Aquests centres sempre han d'estar inclosos en els recintes duaners corresponents. Així mateix, s'entén com a centre d'inspecció qualsevol recinte autoritzat per l'òrgan competent a l'Administració General de l'Estat on s'efectuïn controls veterinaris de les mercaderies objecte d'exportació.

26. Centre de quarantena: local autoritzat, constituït per una o diverses unitats separades operativament i físicament, inclòs o adscrit a un punt d'inspecció fronterera, destinat a la introducció d'animals amb la mateixa situació sanitària, per mantenir-los en aïllament i observació clínica a la espera que es dictamini sobre la seva situació sanitària.

27. Rastreig: introducció d'animals de l'espècie susceptible a una malaltia epizootica en tots els allotjaments d'una explotació o, si s'escau, d'una zona sanejada, on van romandre animals afectats per la malaltia, per tal d'evidenciar la no-persistència de l'agent causal.

28. Residus en productes d'origen animal: qualsevol substància, inclosos els seus metabòlits, que roman en les produccions o en l'animal, i, després del sacrifici, en qualsevol dels seus teixits, com a resultat d'un tractament, ingesta o exposició de l'animal a la substància, inclosos els contaminants ambientals, o com a resultat de l'administració de substàncies o productes no autoritzats.

29. Residus d'especial tractament: els envasos de medicaments, les vacunes, els medicaments caducats, les xeringues d'un sol ús i tota mena d'estrís d'exploració o aplicació, i també el material quirúrgic d'un sol ús.

30. Subproductes d'explotació: tot material orgànic eliminable generat en l'explotació d'animals, com ara fems, purins, jaços i pinsos alterats no aptes per al consum.

31. Vector: mitjà transmissor, mecànic o biològic, que serveix de transport d'agents patògens d'un animal a un altre.

32. Zoonosi o antropozoonosi: malaltia que es transmet dels animals a l'home, i viceversa, de manera directa o indirecta.

Article 4. *Principi de proporcionalitat.*

Les mesures que adoptin les administracions públiques en l'àmbit d'aquesta Llei, per a la protecció i la defensa sanitàries dels animals, han de ser proporcionals al resultat que es pretengui obtenir, prèvia avaluació del

risc sanitari, d'acord amb els coneixements tècnics i científics en cada moment, i han de tenir en compte l'objectiu de reduir al mínim, en la mesura que sigui possible, els efectes negatius que puguin tenir sobre el comerç d'animals i els seus productes.

Article 5. *Obligació de comunicació.*

Qualsevol persona, física o jurídica, pública o privada, està obligada a comunicar a l'autoritat competent, de manera immediata i, en tot cas, en la forma i dins els terminis establerts, tots els focus de què tingui coneixement de malalties de caràcter epizootic, o que per la seva especial virulència, extrema gravetat o ràpida difusió impliquin un perill potencial de contagi per a la població animal, inclosa la domèstica o silvestre, o un risc per a la salut pública o per al medi ambient. En els casos en què no es prevegi un termini específic en la normativa aplicable, el termini és de 24 hores com a màxim per a les malalties de declaració obligatòria.

També és obligatòria la comunicació de qualsevol procés patològic que, fins i tot sense reunir aquestes característiques, ocasioni la sospita de ser una malaltia de les incloses a les llistes de malalties de declaració obligatòria.

Igualment, s'han de comunicar tots els fets o activitats que suposin una sospita de risc i un perill greu per a la salut humana, animal o per al medi ambient en relació amb els productes zoonosanitaris i per a l'alimentació animal.

Aquest principi afecta, d'una manera especial, els laboratoris privats de sanitat animal, en relació amb les mostres que processin.

Article 6. *Coordinació de la sanitat animal.*

Les administracions públiques han d'adoptar els programes i les actuacions necessaris en matèria de sanitat animal, en l'àmbit de les seves competències respectives. La coordinació en matèria de sanitat animal inclou:

a) L'establiment d'índexs o criteris mínims comuns per avaluar les necessitats dels programes sanitaris per espècies animals i produccions, en funció dels mapes epizootiològics.

b) La determinació de les finalitats o els objectius mínims comuns en matèria de prevenció, promoció i assistència sanitària veterinària.

c) L'establiment de criteris mínims comuns d'avaluació de l'eficàcia dels programes zoonosanitaris.

TÍTOL II

Prevenió, lluita, control i eradicació de les malalties dels animals

CAPÍTOL I

Prevenió de les malalties dels animals

Article 7. *Obligacions dels particulars.*

1. Els propietaris o responsables dels animals, comerciants, importadors, exportadors, transportistes, i els professionals que exerceixin activitats relacionades amb la sanitat animal, siguin persones físiques o jurídiques, han de:

a) Vigilar els animals, els productes d'origen animal, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoonosanitaris i, en general, els altres medis relacionats amb la sanitat animal, que tinguin o hagin tingut sota la seva responsabilitat.

b) Facilitar tota classe d'informació que els sigui requerida per l'autoritat competent sobre l'estat sanitari dels animals i els productes d'origen animal, els productes zoonosanitaris, els productes per a l'alimentació animal i, en general, els altres medis relacionats amb la sanitat animal, que tinguin o hagin tingut sota la seva responsabilitat.

c) Aplicar i dur a terme totes les mesures sanitàries imposades per la normativa vigent en cada cas, i també les mesures sanitàries obligatòries que s'estableixin per prevenir les malalties dels animals, o consentir la seva aplicació, i també posar els mitjans necessaris perquè es puguin realitzar aquestes mesures amb les degudes garanties de seguretat, tant per als animals objecte d'aquelles, com per al personal que les executi.

d) Tenir degudament identificats els animals, en la forma i les condicions que imposa la normativa aplicable.

e) Comunicar a les administracions públiques, dins el termini i en la forma escaient, les dades sanitàries que exigeix la normativa aplicable en cada cas, especialment les relatives a naixements, morts, entrades i sortides d'animals, i també l'aparició reiterada d'animals morts de la fauna silvestre.

f) Procedir a l'eliminació o destrucció dels cadàvers d'animals i altres productes d'origen animal, que tinguin sota la seva responsabilitat, en la forma i les condicions establertes en la normativa aplicable en cada cas.

g) No abandonar els animals que tinguin sota la seva responsabilitat, o els seus cadàvers.

h) Complir adequadament les obligacions relatives als medicaments veterinaris, en especial el control i la deguda observança dels terminis d'espera establerts en cas de tractament dels animals amb els medicaments.

i) Assumir els costos derivats de la custòdia, el transport, l'emmagatzemament, l'alimentació, el sacrifici, la destrucció i, en general, de tota mena, en relació amb els seus animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, que tinguin sota la seva responsabilitat i derivin de les mesures sanitàries, incloses les de salvaguarda i les cautelars que puguin adoptar les autoritats competents.

j) Sol·licitar els certificats o la documentació sanitària exigibles per a la importació i l'exportació, en la forma i les condicions previstes per reglament. Així mateix, correspon a l'importador o exportador assumir els costos derivats de la custòdia, el transport, l'emmagatzemament, l'alimentació, el sacrifici, la destrucció i, en general, de tota mena, en relació amb els animals, els productes d'origen animal, els productes zoonosanitaris i els productes per a l'alimentació animal, que tinguin com a destinació la importació o l'exportació, fins que es realitzi la inspecció veterinària en frontera que preveu el capítol II d'aquest títol i, si s'escau, posteriorment.

k) Mantenir en bon estat sanitari els seus animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal i, si s'escau, fer les revisions i les modificacions en les instal·lacions que disminueixin el risc d'aparició de malalties.

l) Mantenir les condicions sanitàries adequades de les espècies cinegètiques, a fi d'evitar l'aparició de malalties.

m) Comunicar a l'autoritat competent les malalties dels animals a què es refereix l'article 5, de què tingui sospita.

n) En general, complir les obligacions que la normativa aplicable els imposi en matèria de sanitat animal.

2. En les integracions també són obligacions de l'integrador i de l'integrat les següents:

a) L'integrador ha de:

1r Comunicar a l'òrgan competent de la comunitat autònoma en què radiqui la relació de les explotacions que té integrades, amb les seves ubicacions respectives.

2n Vetllar per la correcta sanitat dels animals i el seu transport adequat, i també vetllar perquè els medicaments veterinaris i les pautes d'aplicació es corresponguin amb la normativa establerta, i ser-ne el responsable.

3r Comunicar a l'autoritat competent les malalties dels animals a què es refereix l'article 5, esdevingudes en les explotacions dels seus integrats i de les quals tingui sospita.

4t Cerciorar-se que els animals o els productes obtinguts en l'explotació estiguin en condicions sanitàries adequades en posar-los al mercat i que el seu transport compleixi les condicions de sanitat i protecció animal establertes per la normativa aplicable.

b) I a l'integrat, per la seva part, li correspon:

1r Comunicar a l'òrgan competent de la comunitat autònoma en què radiqui la identificació de l'integrador.

2n Vetllar per la cura sanitària del bestiar dipositat en la seva explotació per l'integrador, de manera conjunta amb aquest, especialment pel seu adequat maneig i higiene, i l'aplicació correcta de la medicació, seguint les pautes indicades pel servei d'assistència veterinària de l'integrador, i també complir i fer complir les normes sanitàries pel que fa a l'entrada a l'explotació de persones i vehicles.

3r Comunicar a l'integrador qualsevol sospita de qualsevol malaltia infecciosa que afecti els animals dipositats per aquest en la seva explotació.

Article 8. *Mesures sanitàries de salvaguarda.*

1. Per prevenir la introducció o difusió al territori nacional de malalties dels animals de declaració obligatòria previstes en el Codi Zoonosanitari Internacional de l'Oficina Internacional de Epizooties o en la normativa nacional o comunitària, en especial d'aquelles d'alta difusió, o per prevenir l'extensió d'aquestes malalties en cas d'existència de casos sospitosos o confirmats o de greu risc sanitari, l'Administració General de l'Estat o els òrgans competents de les comunitats autònomes, d'ofici o a instància de la primera, poden adoptar les mesures cautelars següents:

a) Prohibició cautelar del moviment i el transport d'animals i productes d'origen animal o subproductes d'explotació, en una zona o territori determinats o en tot el territori nacional, prohibició cautelar de l'entrada o sortida d'aquells en explotacions, o la seva immobilització cautelar en llocs o instal·lacions determinats.

b) Sacrifici obligatori d'animals.

c) Confiscació i, si s'escau, destrucció obligatòria de productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, en una zona o territori determinats o a tot el territori nacional.

d) Confiscació i, si s'escau, sacrifici dels animals que no compleixin la normativa sanitària o d'identificació vigent.

e) Suspensió cautelar de la celebració de qualssevol certàmens o concentracions de bestiar, en una zona o territori determinats, o a tot el territori nacional.

f) Suspensió cautelar de les activitats cinegètiques o pesqueres.

g) Realització d'un programa obligatori de vacunacions.

h) Prohibició o limitacions de la importació o entrada a Espanya, o de sortida o exportació del territori nacional, d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, o el canvi o restriccions del seu ús o destinació, amb transformació o sense.

i) La suspensió de les autoritzacions, la prohibició transitòria o el tancament temporal dels establiments

d'elaboració, fabricació, producció, distribució, dispensació o comercialització de productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, i també el tancament o la suspensió temporal d'escorxadors o centres on es realitzi el sacrifici dels animals, centres de neteja i desinfecció, i altres establiments relacionats amb la sanitat animal.

j) En general, totes les mesures, incloses la desinfecció o desinsectació, necessàries per prevenir la introducció al territori nacional de malalties dels animals de declaració obligatòria, en especial d'aquelles d'alta difusió, o l'extensió d'aquestes malalties en cas d'existència de casos sospitosos o confirmats, i també en situacions de greu risc sanitari.

2. En cas que aquestes mesures afectin o es refereixin a un Estat membre de la Unió Europea i, si s'escau, a tercers països, en especial la prohibició de l'entrada a Espanya de determinats animals o productes d'origen animal, s'ha de sol·licitar prèviament a la Comissió Europea l'adopció de les mesures que siguin necessàries. Fins que la Comissió Europea adopti les mesures o la decisió corresponents, es poden establir provisionalment les que es considerin imprescindibles.

3. El ministeri competent ha d'informar la Comissió Europea i els altres estats membres o tercers països afectats, per mitjà del curs corresponent, sobre les mesures adoptades o que s'hagin d'adoptar de conformitat amb el que disposa aquest article.

Article 9. *Plans de gestió d'emergències sanitàries.*

A fi de perfeccionar la capacitat de resposta de totes les estructures del sistema d'alerta sanitària veterinària davant l'aparició d'emergències sanitàries greus, avaluar els riscos sanitaris, elaborar protocols, preparar les mesures de coordinació, dissenyar les polítiques, procediments i tasques, prevenir la dotació estratègica, mobilització de recursos, educació, capacitació, informació i treball comunitari, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències respectives, han d'establir i desenvolupar, de manera coordinada, simulacres i exercicis de simulació d'emergències sanitàries, tant empíriques com en escenaris reals.

Article 10. *Introducció de material infeccios.*

La introducció al territori nacional de material infeccios, sigui quina sigui la seva destinació posterior, requereix l'autorització prèvia del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Article 11. *Deure d'informació.*

Les administracions públiques s'han de proporcionar entre si la informació que necessitin sobre l'activitat que porten a terme en l'exercici de les seves pròpies competències, en particular pel que fa a l'abast i la intensitat de les epizooties i zoonosis, i d'aquelles altres que tinguin una especial incidència i hagin estat detectades en el seu àmbit territorial, i també de les mesures sanitàries adoptades.

CAPÍTOL II

Intercanvis amb tercers països

Article 12. *Inspeccions en frontera.*

1. La importació d'animals, productes d'origen animal i productes zoonosanitaris, sigui quina sigui la seva destinació posterior, o l'entrada d'altres elements que

puguin representar un risc sanitari greu i la seva inspecció, només s'ha de fer per mitjà dels punts d'inspecció fronterers o dels centres d'inspecció autoritzats a aquest efecte, i en el cas dels productes per a l'alimentació animal, per mitjà dels punts d'entrada autoritzats a aquest efecte per l'Administració General de l'Estat.

L'exportació d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, sigui quina sigui la destinació posterior, i la inspecció, s'ha de fer només a través dels punts d'inspecció fronterers o dels centres d'inspecció, recintes o punts de sortida autoritzats a aquest efecte per l'Administració General de l'Estat.

2. Les mercaderies a què es refereix l'apartat anterior han de ser inspeccionades, i les inspeccions o proves sanitàries s'han de dur a terme en els punts d'inspecció fronterers, centres d'inspecció, punts o recintes a què es refereix l'apartat anterior. En les exportacions, les inspeccions o proves sanitàries també es poden iniciar en els establiments de producció autoritzats a aquest efecte per l'Administració General de l'Estat. En tot cas, és necessària l'autorització sanitària corresponent per ser despatxats per les duanes.

3. Aquests punts d'inspecció fronterers, centres, punts o recintes han d'estar dotats de locals, mitjans i personal necessaris per a la realització de les inspeccions pertinents de les mercaderies esmentades a l'apartat 1 i, en cas que estiguin autoritzats per a l'entrada d'animals, de l'espai suficient i mitjans per al compliment de les normes de benestar animal. Els òrgans competents de l'Administració General de l'Estat han de vetllar per la idoneïtat d'aquestes instal·lacions i establir les adaptacions que siguin procedents.

4. Els animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, subjectes a inspecció veterinària en frontera, són els establerts en la corresponent normativa d'aplicació en cada cas.

Article 13. *Importació.*

1. Els òrgans competents i, si s'escau, els inspectors sanitaris actuants, han d'adoptar les mesures procedents, d'entre les que preveu l'article 8, a la importació d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal en què concurri algun dels casos següents:

- a) Estigui prohibit introduir-los.
- b) Quan hi hagi evidència, o sospita fonamentada, per als no prohibits, que estan afectats per malalties dels animals, que contenen residus superiors als límits màxims autoritzats o que estan acompanyats de documentació o certificats sanitaris presumptament falsos o incorrectes.
- c) Quan hi hagi evidència, o sospita fonamentada, d'incompliment de la normativa vigent del fet que derivi o pugui derivar un risc sanitari greu. En aquest cas, s'han de traslladar les mesures adoptades a la comunitat autònoma on estigui ubicat el punt d'inspecció fronterer, centre d'inspecció autoritzat o punt d'entrada corresponent.

En aquests casos es pot adoptar com a mesura cautelar addicional la reexpedició immediata a un país tercer, amb confiscació provisional, si escau, de la documentació sanitària.

2. Totes les despeses que s'originin com a conseqüència de l'aplicació d'aquestes mesures són a càrrec de l'importador. No obstant això, sempre que el nivell de garantia sanitària no es vegi afectat, s'ha de concedir a l'importador la possibilitat de triar, entre les mesures esmentades a l'apartat anterior, aquella o aquelles que consideri més oportunes.

3. Els controls veterinaris en els punts d'inspecció fronterers tenen caràcter únic. Una vegada realitzats, s'ha d'emetre un certificat oficial veterinari que ha d'acompanyar la mercaderia en els desplaçaments interns. Aquest certificat substitueix el certificat sanitari oficial establert per al moviment intern.

No obstant això, disposicions comunitàries o nacionals poden establir procediments de control reforçats en casos determinats.

Article 14. *Exportació.*

1. En les exportacions, després de fer les inspeccions i els controls sanitaris que preveu l'article 12, s'ha d'expedir o denegar el certificat sanitari corresponent, segons escaigui, per part del personal competent a aquest efecte del punt d'inspecció fronterer, centre d'inspecció, recinte o punt de sortida de què es tracti.

2. Quan per exigències d'un tercer país importador es requereixi la realització d'altres proves o controls sanitaris, previs als que estableix l'apartat anterior, aquests els pot fer l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat, directament o per mitjà d'entitats acreditades a aquests efectes.

3. L'exportació sense la prèvia obtenció del certificat sanitari és responsabilitat exclusiva de l'exportador.

Article 15. *Procediment.*

1. El procediment per a la realització de les inspeccions i els controls previs a la importació o exportació, que regula aquest capítol s'inicia a sol·licitud de l'interessat o d'ofici.

2. La realització de les inspeccions i els controls previs a la importació està subjecta a la liquidació prèvia de les taxes corresponents.

CAPÍTOL III

Lluita, control i eradicació de malalties dels animals

Article 16. *Obligacions dels particulars.*

1. Corresponen als titulars d'explotacions ramaderes, incloses les cinegètiques i, en general, als propietaris o responsables d'animals, inclosos els silvestres, les obligacions següents:

- Mantenir els animals en bon estat sanitari.
- Aplicar les mesures sanitàries obligatòries que s'estableixin per lluitar, controlar o eradicar les malalties dels animals, o consentir la seva aplicació, i també posar els mitjans necessaris perquè es puguin portar a terme aquestes mesures amb les degudes garanties de seguretat, tant per als animals objecte d'aquestes, com per al personal que les executi.
- Efectuar les revisions i les modificacions a les instal·lacions, que disminueixin el risc d'aparició de malalties.
- Mantenir l'equilibri de la fauna silvestre en els aspectes sanitaris.

2. En les integracions, correspon el compliment de les obligacions que preveu l'apartat anterior:

- A l'integrat mentre els animals romanguin en l'explotació, llevat que el poder de decisió últim respecte de l'obligació de què es tracti sigui de l'integrador, i l'execució o l'aplicació l'hagi de fer l'integrat, cas en què correspon a ambdós solidàriament el compliment.
- A l'integrador en la resta de casos.

3. Els comerciants, importadors o exportadors han de mantenir en bon estat sanitari els seus animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, i, si s'escau, executar les mesures sanitàries obligatòries que s'estableixin davant la sospita o confirmació d'una malaltia animal, i també fer les revisions i modificacions a les instal·lacions que disminueixin el risc de difusió de malalties.

Article 17. *Actuacions immediates en cas de sospita.*

1. La comunicació a què es refereix l'article 5 dóna lloc a una intervenció d'urgència de l'autoritat competent, que s'ha de personar en el lloc del presumible focus i emetre un diagnòstic clínic preliminar, amb presa, si escau, de les mostres que la situació requereixi i tramesa immediata de les preses al laboratori de diagnòstic corresponent o, si s'escau, al laboratori nacional de referència de la malaltia la incidència de la qual se sospita.

Així mateix, s'han d'adoptar les mesures de precaució encaminades a evitar la possible difusió del focus i a establir la identificació de la malaltia, les quals, a més de les previstes en la normativa vigent d'aplicació en cada cas, poden ser les següents:

- Immobilització dels animals en l'explotació afectada o en les instal·lacions habilitades a aquest efecte.
- Censament oficial de tots els animals de l'explotació intervinguda i, si s'escau, marcatge especial dels animals, alhora, de manera particular, fins i tot tenint una identificació ajustada a la normativa vigent. Així mateix, es poden senyalitzar les explotacions, els mitjans de transport relacionats amb el focus o les zones sotmeses a un control especial.
- Prohibició temporal d'entrada o sortida de l'explotació o recinte d'animals de qualsevol espècie, de productes d'origen animal, de productes per a l'alimentació animal, estris, fems i, en general, de qualsevol producte, substància, subproductes d'explotació o residus d'especial tractament, que puguin ser susceptibles de vehicular l'agent patògen productor del focus.
- Prohibició temporal d'entrada o sortida de l'explotació o recinte de vehicles, o restricció, si s'escau, i determinació de les condicions higienicosanitàries que s'han de complir.
- Prohibició temporal d'entrada de persones o determinació de les mesures higièniques pertinents que siguin necessàries per reduir el risc de propagació de l'agent patògen o vector, a què ha de sotmetre qualsevol persona que entri o surti de l'explotació o el recinte.
- Suspensió temporal de les autoritzacions, quan escaigui, per al funcionament d'establiments comercials o de transport d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal, i també, si s'escau, de les habilitacions per expedir certificats sanitaris.
- El sacrifici obligatori dels animals malalts i sospitosos, i també, segons els casos, la destrucció dels cadàvers d'animals, productes d'origen animal i productes per a l'alimentació animal, o qualsevol material susceptible de vehicular l'agent patògen. En els espais naturals pot consistir en el control i la disminució de les poblacions de les espècies afectades.
- L'establiment en el lloc del presumible focus, i en una àrea al voltant d'aquest, d'un programa de lluita contra vectors quan la naturalesa de la malaltia ho aconselli.

La sistemàtica de les mesures d'intervenció s'ha d'adaptar a les peculiaritats de la situació en els casos de confinament al domicili del propietari dels seus animals de companyia, o quan la incidència sanitària hagi sorgit en deveses o pastius, zones de muntanya i espais natu-

rals delimitats, o quan afectin el transport de bestiar o animals en règim de transhumància, i s'han d'adoptar les mesures complementàries d'emergència que cada situació requereixi.

Els cadàvers dels animals morts i sacrificats s'han d'eliminar de manera higiènica o, si s'escau, s'han de destruir d'acord amb el que disposa la normativa vigent, llevat de les parts de l'animal que, en aplicació d'aquella, s'hagin de conservar. Posteriorment, s'ha de procedir a la neteja de les instal·lacions ramaderes, i també a aplicar mesures de desinfecció i desinsectació, i a la destrucció de totes les matèries presumptament contaminants, llevat d'aquelles que la normativa vigent especifiqui. La reposició d'animals ha de ser vigilada i no es pot autoritzar fins que no s'hagin fet, si s'escau, els mostreigs i rastreigs de comprovació.

2. La intervenció també pot comprendre l'establiment de zones de protecció, vigilància i, si escau, de seguretat, amb graus d'exigència diferents en l'extensió i en les mesures aplicables en aquestes zones sobre immobilització, controls de moviment d'animals, desinfecció, desratització, prohibició temporal de certàmens i concentracions ramaderes, i també la comprovació de l'estat sanitari de cada explotació, que pot incloure les recerques diagnòstiques pertinents. Sense perjudici d'això, sempre que les condicions sanitàries i la normativa aplicable en cada cas ho permetin, i de manera restrictiva, l'autoritat competent pot permetre el moviment d'animals procedents de la zona de vigilància o de seguretat. En casos excepcionals es pot recórrer a la vacunació, amb l'autorització prèvia, si s'escau, de la Unió Europea.

3. L'òrgan competent en cada cas ha de procedir, amb la màxima brevetat, a donar per finalitzades, o a reforçar o ampliar, si és necessari, les mesures cautelars adoptades, dins els límits geogràfics de la zona de protecció, vigilància i, si s'escau, de seguretat, que es determinin, fins a l'extinció de la sospita o el focus i la desaparició consegüent del risc de propagació de la malaltia.

Article 18. *Confirmació i declaració oficial de la malaltia.*

1. La confirmació definitiva de l'existència de la malaltia determina que la comunitat autònoma faci la declaració obligatòria oficial de la seva existència, en els termes que estableixi la normativa d'aplicació, i n'efectuï la notificació oficial al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i ha d'actuar de la manera establerta en cada cas i procedir a la ratificació, complementació o rectificació de les mesures a què es refereix l'article anterior.

2. Quan la confirmació ho sigui d'una malaltia recollida a les llistes de declaració obligatòria o subjectes a restriccions intracomunitàries o internacionals, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació ha de procedir a comunicar, en la forma i dins els terminis establerts, la incidència a les autoritats sanitàries de la Unió Europea, i també a les de països tercers i organismes internacionals amb els quals hagi concertat l'eventualitat. Així mateix, quan la confirmació ho sigui d'una zoonosi inclosa a la llista A del Codi Zoonosari Internacional de l'Oficina Internacional d'Epizooties, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació ho ha de comunicar al Ministeri de Sanitat i Consum.

3. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació ha de comunicar al Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària el conjunt de mesures adoptades per a l'eradicació del focus epizootic, a fi que per part de l'esmentat òrgan puguin ser analitzades i avaluades. A aquest efecte, aquest ha de fer un seguiment dels resultats que s'obtinguin i formular les propostes o pautes d'actuació corresponents.

Article 19. *Tractaments i vacunacions.*

1. En els casos en què la vacunació o un altre tractament dels animals estiguin prohibits per la Unió Europea, l'autoritat competent ha de remetre la sol·licitud d'aplicació dels tractaments o les vacunacions que puguin ser considerats d'emergència o de necessitat urgent al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, que ha de sol·licitar, si s'escau, l'autorització corresponent a les instàncies comunitàries europees competents.

2. L'Administració General de l'Estat pot establir, per a tot el territori nacional, escoltades les comunitats autònomes, i com a conseqüència d'acords presos al si de la Unió Europea o per aplicació de programes d'harmonització sanitària internacional, calendaris o pautes de vacunacions, tractaments o mesures de simple diagnòstic, que s'han de practicar obligatòriament, igual com les prohibicions que a aquests efectes es puguin considerar pertinents per la seva potencial perillositat o perquè alteren l'efectivitat i la sensibilitat de les tècniques habituals de diagnòstic.

3. Així mateix, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, escoltat el Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària pot establir, en els casos en què no hi hagi normativa comunitària dictada sobre això i sempre que es tracti de malalties amb greu perill sanitari per al territori nacional, les malalties en les quals estiguin prohibits la vacunació o el tractament, i també l'aplicació de vacunes i tractaments que tenen caràcter obligatori i les condicions particulars en les quals s'ha de fer l'aplicació.

4. Les vacunes i els productes per a tractaments que siguin d'obligada aplicació, d'acord amb el que disposa l'apartat anterior, han de ser contrastats prèviament pel laboratori de referència corresponent, nacional o, si s'escau, europeu.

5. L'Administració General de l'Estat pot disposar d'un banc de vacunes de les malalties de la llista A del Codi Zoonosari Internacional de l'Oficina Internacional d'Epizooties.

Article 20. *Sacrifici obligatori.*

1. Tant en fase de sospita, com una vegada confirmat el diagnòstic de la malaltia per l'autoritat competent de què es tracti, es pot establir el sacrifici obligatori dels animals sospitosos, malalts, que corrin el risc de ser afectats, o respecte dels quals sigui necessari com a resultat d'enquestes epidemiològiques, com a mesura per preservar de la malaltia i quan es tracti d'una malaltia d'alta difusió i de difícil control, o quan es consideri necessari.

2. El sacrifici d'animals s'ha de fer en escorxadors o instal·lacions autoritzats a aquest efecte. Per a la realització del sacrifici dels animals en escorxadors és necessari l'informe previ de l'Administració sanitària de la comunitat autònoma corresponent. No obstant això, es pot autoritzar el sacrifici «in situ» si hi ha risc de difusió de la malaltia o si les circumstàncies sanitàries ho fan necessari.

3. Per reglament s'ha de regular la destrucció i el trasllat, quan així sigui necessari, dels cadàvers dels animals i, si s'escau, dels materials contaminants.

4. El sacrifici d'animals silvestres s'ha d'adaptar a les especials circumstàncies del medi on estan. Aquesta intervenció es pot limitar a un control de la població fins a un grau suficient que assegurï el mínim risc de difusió de la malaltia.

5. No obstant això, l'autoritat competent pot establir determinades excepcions al sacrifici obligatori d'animals per a la preservació de recursos genètics en perill d'extinció, sempre que es mantinguin les adequades mesures sanitàries i això no afecti la sanitat dels animals, les persones o el medi ambient.

Article 21. Indemnitzacions.

1. El sacrifici obligatori dels animals i, si s'escau, la destrucció dels mitjans de producció que es considerin contaminats dona lloc a la indemnització corresponent per l'autoritat competent, en funció dels barems aprovats oficialment i en la forma i les condicions establerts per reglament.

2. Són indemnitzables els animals que morin per una causa directa després d'haver-los sotmès a tractaments o manipulacions preventius o amb finalitats de diagnòstic o, en general, els que hagin mort en el context de les mesures de prevenció o lluita contra una malaltia com a conseqüència de l'execució d'actuacions imposades per l'autoritat competent.

Igualment, són indemnitzables altres perjudicis greus que es produeixin, com ara avortaments o incapacitats productives permanents, sempre que es demostrï i s'acrediti la relació causa-efecte amb el tractament aplicat.

3. Per tenir dret a la indemnització, el propietari dels animals o dels mitjans de producció ha d'haver complert la normativa de sanitat animal aplicable en cada cas.

Article 22. Sanejament dels focus.

1. Una vegada efectuat el sacrifici i l'eliminació higiènica dels cadàvers, aliments i qualsevol altre material de risc, el propietari ha de sotmetre les instal·lacions a un procés de neteja, desinfecció, desinsectació, desratització i obres d'adequació sanitària, si són necessàries.

2. Aquesta actuació s'ha de complementar amb l'evacuació dels subproductes d'explotació, i s'ha de determinar el tractament previ per destruir els agents patògens de la malaltia que puguin sobreviure en aquests materials.

3. S'han d'establir per reglament les mesures sanitàries de desinfecció específica, i també, si s'escau, els períodes de buidatge sanitari durant els quals les explotacions han d'estar tancades i precintades.

Article 23. Repoblació de l'explotació.

Una vegada finalitzades les tasques de buidatge i sanejament de l'explotació afectada, l'òrgan competent ha de supervisar la realització d'un rastreig, en cas que sigui possible, previ a la repoblació de l'explotació, amb un nombre reduït d'animals, amb el compliment de les normes que s'estableixin per a cada malaltia. La repoblació s'autoritza una vegada comprovada l'absència de risc de persistència de l'agent patògen.

Article 24. Extinció oficial de la malaltia.

1. La declaració oficial de l'extinció de la malaltia l'ha de fer el mateix òrgan i procediment pel qual se'n va declarar l'existència, una vegada realitzades totes les mesures d'intervenció i sanejament, i transcorreguts els terminis que en cada cas es determinin.

2. L'extinció comporta l'anul·lació de les mesures sanitàries adoptades, sense perjudici de l'establiment de les mesures precautòries que es considerin procedents.

3. L'extinció l'ha de comunicar el ministeri competent, per mitjà del curs corresponent, a la Comissió Europea, i també als països tercers i organismes internacionals als quals s'hagi notificat la declaració de la malaltia.

Article 25. Programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de malalties dels animals.

1. S'han de sotmetre a programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de malalties dels ani-

mals les que determini l'Administració General de l'Estat, consultades amb caràcter previ les comunitats autònomes i consultat el Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària, en funció de les repercussions econòmiques sanitàries i socials. Aquests programes es regeixen pel que disposa aquest article i els és aplicable, en defecte de previsió expressa, el que regula aquest capítol.

2. Quan el desenvolupament dels programes estableixi el sacrifici obligatori dels animals afectats, aquests, degudament marcats i identificats, han de ser sacrificats immediatament o, si s'escau, en el termini que determini la normativa aplicable. En aquests casos, el sacrifici dels animals i la indemnització es regeixen pel que disposen els articles 20 i 21.

Article 26. Situacions d'emergència sanitària.

En situacions excepcionals en què hi hagi un greu perill d'extensió al territori nacional d'epizooties o zoonosis d'alta transmissibilitat i difusió, la declaració de la malaltia per l'autoritat competent faculta l'Administració General de l'Estat per exercir, si s'escau, i de forma motivada, les funcions necessàries per a l'adopció de mesures urgents tendents a impedir-ne de manera eficaç la transmissió i propagació a la resta del territori nacional, especialment les que preveu aquest títol, i també a vetllar per l'adequada execució, coordinació i seguiment d'aquelles fins al restabliment de la normalitat sanitària en tot el territori nacional, incloent-hi l'actuació de les Forces i els Cossos de Seguretat de l'Estat, segons l'autoritat que la Constitució i les lleis li atorguen.

CAPÍTOL IV**Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària****Article 27. Naturalesa.**

El Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària és l'òrgan de coordinació, en matèria de sanitat animal, entre el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i les comunitats autònomes.

Article 28. Composició i funcions.

1. El Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària té la composició que es determini per reglament, i en formen part representants de l'Administració General de l'Estat i de cada una de les comunitats autònomes i, si s'escau, de les entitats locals.

2. Les funcions principals del Comitè són les següents:

a) Coordinar les actuacions entre les diferents administracions, en matèria de sanitat animal.

b) Estudiar les mesures per a la prevenció, control, lluita i eradicació de les malalties objecte dels programes nacionals.

c) Seguir l'evolució de la situació epidemiològica de les malalties dels animals, en l'àmbit nacional, europeu i internacional.

d) Proposar les mesures pertinents.

e) Proposar el procediment que cal seguir a la inspecció sanitària requerida per a l'exportació i prèvia a aquesta, a què es refereix l'article 12.

Les altres funcions, i el règim de funcionament del Comitè són els establerts per reglament.

3. Mitjançant acord del Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària, es pot crear un comitè consultiu de sanitat animal, adscrit a aquell, en el qual estan

representades les organitzacions i les associacions agràries d'àmbit nacional de més representativitat i, si s'escau, l'Organització Col·legial Veterinària, les funcions principals del qual són les d'assessorar el Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària en totes les qüestions que li siguin sol·licitades, i també elevar a la seva consideració totes les qüestions que es considerin oportunes. En els casos en què s'hagin de tractar al comitè consultiu temes que afectin un sector específic, també s'hi han d'integrar les principals associacions o organitzacions nacionals representatives del sector.

CAPÍTOL V

Laboratoris

Article 29. *Laboratoris nacionals de referència.*

1. L'Administració General de l'Estat ha de designar els laboratoris estatals de referència, el caràcter dels quals és necessàriament públic, de:

- Les malalties dels animals de declaració obligatòria.
- Les anàlisis i els controls sobre els productes zoonosanitaris, en especial els medicaments veterinaris, i sobre les substàncies i els productes utilitzats en l'alimentació animal.
- Els residus en animals i en els productes d'origen animal dels medicaments veterinaris i les substàncies i els productes utilitzats en l'alimentació animal.
- Les anàlisis i els controls sobre els productes zoonosanitaris i altres mitjans utilitzats per a la prevenció, el control, la lluita i l'eradicació de les malalties dels animals.
- Les anàlisis i els controls en matèria de substàncies o productes no autoritzats.

2. Les funcions dels laboratoris nacionals de referència en la matèria específica per a la qual estan designats, a part de les que per reglament es determinin en cada cas, són les següents:

- Coordinar les actuacions necessàries amb els laboratoris de totes les administracions públiques, o privats homologats, a fi que les tècniques de laboratori siguin homogènies en tots aquests.
- Establir la col·laboració necessària amb els centres de recerca, públics o privats, nacionals, comunitaris o estrangers, quan aquests centres investiguin temes relacionats amb el laboratori de referència.
- Transferir als laboratoris oficials de les comunitats autònomes i de l'Administració General de l'Estat la informació i les noves tècniques que es duguin a terme als laboratoris de referència de la Unió Europea i de l'Oficina Internacional d'Epizooties.
- Fer les anàlisis o els assaigs que, a efectes pericials o amb altres finalitats, els siguin sol·licitats.
- Confirmar el diagnòstic de laboratori en els casos de sospita, o diagnosticats com a sospitosos o positius pels laboratoris oficials de les comunitats autònomes, quan es tracti de malalties de declaració obligatòria.
- Homologar els mètodes de diagnòstic dels laboratoris oficials de les comunitats autònomes als programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de les malalties dels animals.
- Organitzar proves comparatives i assaigs col·laboratius amb els laboratoris oficials de les comunitats autònomes.

Article 30. *Laboratoris oficials de les comunitats autònomes.*

Les comunitats autònomes poden establir els laboratoris de caràcter públic o, si s'escau, reconèixer o disig-

nar els de caràcter privat, competents per a l'anàlisi i el diagnòstic de les malalties dels animals, per a l'anàlisi i el control de les substàncies i els productes utilitzats en l'alimentació animal, i també per a l'anàlisi i el control dels residus d'aquestes substàncies i productes o medicaments veterinaris, tant en els animals com en els productes d'origen animal.

Article 31. *Caràcter oficial de les anàlisis.*

1. Només poden fer diagnòstics o anàlisis de malalties animals subjectes a programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació, o de qualsevol procés patològic dels animals de presentació col·lectiva o gran difusió, els laboratoris nacionals de referència, els laboratoris de caràcter públic de les comunitats autònomes, o expressament reconeguts o designats a aquest efecte per aquestes, i els laboratoris oficials de l'Administració General de l'Estat. Aquests laboratoris només poden tenir sota el seu control o utilitzar productes de diagnòstic d'aquestes malalties.

2. Només tenen caràcter i validesa oficial les anàlisis efectuades pels laboratoris nacionals de referència i pels laboratoris de caràcter públic de les comunitats autònomes o expressament reconeguts o designats a aquest efecte per les comunitats autònomes, en relació amb les analítiques per a les quals hagin estat designats com a tals.

Article 32. *Laboratoris oficials de l'Administració General de l'Estat.*

1. Sense perjudici de les funcions pròpies dels laboratoris nacionals de referència, els laboratoris centrals de sanitat animal de l'Administració General de l'Estat tenen, dins el camp de la sanitat animal, les funcions següents:

- Emetre informe preceptiu de l'homologació, si s'escau, de les noves tècniques de diagnòstic o anàlisi de les malalties dels animals i de les bones pràctiques de laboratori dels laboratoris públics o privats que treballin en sanitat animal.
- Mantenir la soca de gèrmens patògens altament infecciosos i exòtics de risc elevat.
- Tenir a punt les tècniques de diagnòstic de les malalties produïdes pels agents patògens esmentats en el paràgraf anterior i, si s'escau, de qualsevol altra patologia o procés morbós que afecti la sanitat animal.
- Transferir la tecnologia científica als laboratoris que l'Administració determini en cada cas.
- Atendre la formació tècnica continuada del personal que treballi en qualsevol dels laboratoris oficials, tant de l'Administració General de l'Estat com de les comunitats autònomes.
- Actuar com a laboratori nacional de referència per al diagnòstic d'una malaltia determinada o de qualsevol altra patologia o procés morbós que afecti la sanitat animal, o mitjançant un mètode d'anàlisi específica, si no està designat un laboratori nacional de referència específic.

2. La resta de laboratoris oficials de l'Administració General de l'Estat pot portar a terme tasques de suport i col·laboració dels laboratoris nacionals de referència, dels laboratoris oficials de les comunitats autònomes i dels laboratoris centrals de sanitat animal.

Article 33. *Condicions mínimes de seguretat dels laboratoris.*

El Govern, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes, ha de dictar les normes relatives a les con-

dicions mínimes de seguretat per a la sanitat animal que han de complir els laboratoris, públics o privats, que manegin material de risc i, especialment, pel que fa a:

- a) La infraestructura i els mitjans materials i personals adequats, i també la regulació del funcionament per minimitzar els riscos.
- b) Les normes de seguretat, d'acord amb el tipus de material amb què treballin.
- c) Els mitjans i les normes per a l'eliminació higiènica dels residus d'especial tractament que es produeixin.
- d) Les normes en l'experimentació amb animals.

Article 34. *Registre nacional de laboratoris de sanitat animal.*

L'Administració General de l'Estat ha de crear, a efectes informatius, un registre nacional de tots els laboratoris, públics i privats, que duguin a terme anàlisis relacionades amb la sanitat animal, sobre la base de la informació de què disposi i de la que aportin les comunitats autònomes.

Article 35. *Anàlisis en laboratoris d'un altre país.*

Per a la realització de qualsevol tipus d'anàlisi dels que preveu aquesta Llei, en un laboratori, públic o privat, ubicat fora del territori nacional i, en particular, d'anàlisis en matèria de malalties dels animals, s'ha de comunicar, amb caràcter previ a la tramesa de la mostra o mostres, als òrgans competents de l'Administració General de l'Estat i de la comunitat autònoma corresponent.

TÍTOL III

Organització sanitària sectorial

CAPÍTOL I

Ordenació sanitària de les explotacions d'animals

Article 36. *Condicions sanitàries bàsiques.*

1. Les explotacions d'animals de nova instal·lació, o l'ampliació de les existents, han de complir les distàncies mínimes que s'estableixin respecte a poblacions, carreteres, camins i altres explotacions o instal·lacions que puguin representar una possible font o mitjà de contagi de malalties, a més de disposar de l'autorització prèvia de l'autoritat competent.

2. Les condicions sanitàries bàsiques que han de complir les explotacions d'animals són les que estableixi la normativa vigent. En tot cas, les explotacions intensives i els allotjaments en les extensives han d'estar aïllats, de manera que es limiti i es reguli sanitàriament el lliure accés de persones, animals i vehicles.

3. Per a l'autorització de qualsevol explotació animal de nova planta o ampliació de les existents, l'autoritat competent ha de donar preferència, en els casos en què hi hagi limitacions en la normativa vigent per establir-les o ampliar-les, a les explotacions o els sistemes productius que, per les seves característiques, mitjans o infraestructura, permetin garantir degudament les condicions sanitàries del bestiar o evitar la possible difusió de malalties, i han de posar una especial atenció a l'alta densitat ramadera.

4. La reposició d'animals a les explotacions s'ha de fer sempre amb animals de la mateixa qualificació sanitària o superior.

Article 37. *Eliminació de residus d'explotació.*

Qualsevol activitat d'explotació animal està supeditada a l'eliminació higiènica d'efluents, subproductes d'explotació, residus d'especial tractament i cadàvers, d'acord amb les normes de sanitat animal, salut pública i protecció del medi ambient.

Article 38. *Registre i llibre d'explotació.*

1. Totes les explotacions d'animals han d'estar registrades a la comunitat autònoma on radiquin, i les dades bàsiques d'aquests registres han de ser incloses en un registre nacional de caràcter informatiu.

2. Cada explotació d'animals ha de mantenir actualitzat un llibre d'explotació on s'han de registrar, com a mínim, les dades que disposi la normativa aplicable, del qual és responsable el titular de l'explotació.

Article 39. *Sistema nacional d'identificació animal.*

1. L'Administració General de l'Estat ha d'establir les bases i la coordinació d'un sistema nacional únic i homogeni d'identificació de les diferents espècies animals.

2. Els animals s'han d'identificar d'acord amb el que disposa a aquest efecte la normativa comunitària europea o amb el sistema establert per reglament pel Govern. L'obligatorietat de la identificació s'estén, així mateix, a les dosis seminals, els ous per a reproducció i els embrions de qualsevol espècie animal.

3. L'obligació d'identificació correspon als titulars de les explotacions ramaderes a les quals pertanyin els animals, o als propietaris o responsables dels animals.

CAPÍTOL II

Agrupacions de defensa sanitària ramadera

Article 40. *Requisits d'autorització.*

Per a l'inici de la seva activitat, les agrupacions de defensa sanitària ramadera han d'estar prèviament reconegudes per l'òrgan competent de la comunitat autònoma on radiquin; a aquest efecte han de tenir personalitat jurídica i estatuts propis, un programa sanitari comú autoritzat oficialment, complir les condicions que estableixi la normativa vigent, i estar sota la direcció tècnica d'un veterinari, com a mínim, que desenvolupi el programa sanitari.

Article 41. *Registre Nacional.*

1. L'Administració General de l'Estat ha de crear, a efectes informatius, el Registre Nacional d'Agrupacions de Defensa Sanitària, que s'ha de nodrir de la informació que aportin les comunitats autònomes.

2. Les dades que reculli el Registre i el seu funcionament coordinat amb les comunitats autònomes s'han d'establir per reglament.

Article 42. *Extensió del programa sanitari de l'agrupació.*

En el cas que una agrupació de defensa sanitària ramadera compregui, com a mínim, el 60 per cent de les explotacions ubicades dins l'àrea geogràfica delimitada per les explotacions integrants de l'agrupació, o de l'àrea geogràfica prèviament determinada a aquest efecte per l'òrgan competent de la comunitat, totes les explotacions de bestiar de la mateixa espècie o d'espècies a què es refereixi l'agrupació, amb independència

del cens que tinguin, han de dur a terme el mateix programa sanitari autoritzat oficialment per a l'agrupació de defensa sanitària ramadera, en tots els aspectes relatius als programes nacionals o autonòmics de prevenció, control, lluita i eradicació de malalties dels animals.

Article 43. *Ajuts públics.*

Les administracions públiques, per fomentar la constitució d'agrupacions de defensa sanitària ramadera, poden habilitar línies d'ajuda encaminades a subvencionar els programes sanitaris.

CAPÍTOL III Qualificació sanitària

Article 44. *Qualificació sanitària d'explotacions.*

El Govern, consultades les comunitats autònomes, ha d'establir els criteris i els requisits per a la qualificació sanitària de les explotacions, i també per a la seva pèrdua i la suspensió.

Article 45. *Altres qualificacions sanitàries.*

La qualificació sanitària també la pot obtenir un municipi o, en general, una zona o un territori determinat, quan totes les explotacions integrants estiguin lliures d'una malaltia o estiguin qualificades sanitàriament.

CAPÍTOL IV Ordenació sanitària del mercat dels animals

SECCIÓ 1a COMERÇ, TRANSPORT I MOVIMENT PECUARI DINS DEL TERRITORI NACIONAL

Article 46. *Comerç d'animals.*

1. El comerç d'animals es regeix pel que disposen aquesta Llei i la resta de normativa aplicable.

2. Es prohibeix la venda ambulatant d'animals, amb les excepcions que es puguin establir per reglament en consideració a l'espècie o espècies de què es tracti, o a la seva relació amb activitats esportives, culturals o cinegètiques, i sempre que s'asseguri l'absència de risc per a la sanitat animal i la salut pública.

Article 47. *Requisits dels mitjans de transport.*

1. Els mitjans de transport d'animals, llevat d'animals domèstics, han d'estar autoritzats, igual com l'empresa propietària, per la comunitat autònoma en la qual radiquin, complir les condicions higienicosanitàries i de protecció animal que s'estableixin per reglament, i també portar els rètols indicatius que escaigui en cada circumstància.

2. En tot cas, els conductors han de portar a bord del vehicle la documentació de trasllat pertinent que especifica aquesta Llei, i també de l'autorització administrativa a què es refereix l'apartat anterior.

3. Per reglament, el Govern pot establir un règim específic i simplificat per a l'autorització que preveu l'apartat 1, en el cas de l'apicultura, quan es tracti del trasllat de ruscs d'explotacions de petites dimensions.

Article 48. *Registre d'activitat.*

Les empreses que es dediquen al transport d'animals han de disposar per a cada vehicle d'un registre o suport informàtic que han de mantenir durant el període mínim d'un any, i on s'han de reflectir tots els desplaçaments d'animals realitzats, amb la indicació de l'espècie, el nombre, l'origen i la destinació.

Article 49. *Neteja i desinfecció.*

1. Els vehicles o mitjans de transport utilitzats, una vegada feta la descàrrega d'animals, llevat dels d'animals domèstics i els que traslladin els ruscs d'abelles, s'han de netejar de residus sòlids, s'han de rentar i desinfectar amb productes autoritzats al centre de neteja i desinfecció més proper habilitat per a aquesta finalitat, que ha d'expedir un justificant de la tasca efectuada, que ha d'acompanyar el transport.

2. En el cas de transports i descàrrega en escorxador, el vehicle ha de sortir de l'escorxador necessàriament buit, net i desinfectat.

3. Els escorxadors han de disposar, en les seves instal·lacions, d'un centre de neteja i desinfecció de vehicles de transport d'animals. S'han d'establir per reglament els requisits per a la seva instal·lació i les situacions exceptuades d'aquesta exigència.

Article 50. *Certificació oficial de moviment.*

1. Per al moviment d'animals, llevat dels domèstics, i per al moviment d'òvuls, semen o embrions, es requereix l'emissió d'un certificat sanitari d'origen emès per veterinari oficial o, si s'escau, per un veterinari autoritzat o habilitat a aquest efecte pels òrgans competents de les comunitats autònomes. No obstant això, la dita certificació no és necessària quan es traslladin animals de producció, òvuls, semen o embrions, d'una explotació a una altra, sempre que el titular d'ambdues i del bestiar, els òvuls, el semen o els embrions sigui el mateix, que les explotacions radiquin dins del mateix terme municipal, i que una d'aquestes no sigui un escorxador o un centre de concentració. En situacions de crisi o risc sanitari, especialment en cas de sospita o confirmació dins el municipi d'una malaltia de declaració o notificació obligatòria, l'autoritat competent pot suspendre pel temps necessari aquesta excepció, i establir la necessitat de certificació sanitària per a aquests moviments.

2. Les dades bàsiques del certificat sanitari i el seu període de validesa s'han d'establir per reglament.

3. El Govern o les comunitats autònomes dins el seu àmbit territorial poden regular per reglament, una vegada que estiguin implantades les xarxes de vigilància epidemiològica, excepcions sobre el certificat sanitari quan el document pugui ser substituït per un altre sistema que presenti les mateixes garanties, sempre que les característiques de l'espècie animal de què es tracti o la seva comercialització ho justifiquin.

4. Per al transport d'animals sotmesos a restriccions específiques o de productes de risc o en situació d'emergència sanitària, s'han d'establir certificats especials, segons les normes establertes per la normativa d'aplicació en cada cas.

Article 51. *Moviment d'animals entre comunitats autònomes.*

1. Quan es faci un moviment d'animals, excepte dels animals domèstics, sempre que vagin acompanyats dels propietaris i sense finalitats lucratives, la comunitat autònoma d'origen ho ha de comunicar a la de destinació. Així mateix, la comunitat autònoma d'origen ha de comunicar el moviment esmentat a la comunitat autònoma o comunitats autònomes de trànsit, quan es transportin animals o productes d'origen animal considerats de risc o quan hi hagi restriccions sanitàries en aquestes, en la forma i les condicions que es determinin per reglament.

2. El trasllat de cadàvers o de parts de cadàvers, en els casos autoritzats oficialment, s'ha de comunicar a la comunitat autònoma de destinació.

3. Quan el moviment es refereixi a animals o productes d'origen animal considerats de risc, quan hi hagi restriccions sanitàries o en situacions de risc sanitari, està subjecte a la comunicació prèvia per la comunitat autònoma d'origen a la de destinació amb una antelació mínima de 48 hores, i a l'autorització per la comunitat de destinació, en els casos que es determinin per reglament.

Article 52. *Transhumància.*

1. Els animals en transhumància han d'estar emparats pel certificat sanitari oficial expedit pels veterinaris oficials o, si s'escau, per veterinaris autoritzats o habilitats a aquest efecte per les comunitats autònomes, i, en els casos en què s'estableixi per reglament, la transhumància ha de ser autoritzada per les comunitats autònomes de trànsit.

2. Només es pot fer la transhumància des de les explotacions qualificades sanitàriament i que tinguin un nivell sanitari igual o superior a l'existent en les zones de destinació.

3. Per reglament es poden regular excepcions al que disposen els dos apartats anteriors, especialment per a la transhumància de les abelles amb base en programes d'assentaments.

Article 53. *Comunicació del moviment d'animals dins del territori nacional.*

L'Administració General de l'Estat ha de crear un registre nacional de caràcter informatiu, en la forma i les condicions que es determinin per reglament, en el qual s'han d'incloure les dades bàsiques dels moviments d'animals dins del territori nacional.

SECCIÓ 2a CERTÀMENS DE BESTIAR I CENTRES DE CONCENTRACIÓ D'ANIMALS

Article 54. *Requisits d'autorització dels certàmens.*

1. Els certàmens pecuaris han d'estar autoritzats prèviament per l'òrgan competent de la comunitat autònoma en què radiquin; a aquest efecte han de complir, com a mínim, els requisits següents:

a) Tenir un emplaçament higiènic, amb unes instal·lacions adequades, i estar distanciat d'explotacions ramaderes o instal·lacions que puguin ser font o vehicle de malalties dels animals.

b) Disposar dels mitjans humans, materials i tècnics necessaris per assegurar el correcte desenvolupament del certamen.

c) Disposar d'un centre de neteja i desinfecció com a mínim en els certàmens de bestiar de caràcter nacional o en aquells on es pretengui destinar els animals a comerç intracomunitari.

2. La resta de requisits específics s'ha d'establir per reglament.

Article 55. *Funcionament dels certàmens.*

1. Només s'admet l'entrada i la sortida d'animals degudament identificats i documentats, i sempre després de ser inspeccionats pel veterinari oficial, habilitat o autoritzat a aquest efecte pels òrgans competents de la comunitat autònoma.

2. S'han de reflectir en un registre, com a mínim, les dades de les explotacions d'origen i de destinació, el nombre d'animals i l'espècie, la identificació individual en els casos en què sigui obligatòria i les dates d'entrada

i sortida, i també les dades de les certificacions sanitàries que els acompanyin. El registre és responsabilitat de la direcció del certamen, i ha d'estar a disposició de l'autoritat competent.

3. Els animals que participin en el mateix certamen dins del mateix període de temps han de procedir d'explotacions amb el mateix estatut sanitari.

Article 56. *Requisits dels centres de concentració.*

1. Han d'estar sotmesos a especials exigències quant a infraestructura, ubicació i control sanitari, especialment pel que fa a la situació sanitària de les explotacions d'origen de cada partida d'animals que ingressin en aquestes instal·lacions, i, si s'escau, es pot establir la necessitat que tots els animals procedeixin d'explotacions amb una determinada qualificació sanitària.

2. En el llibre d'explotació han de quedar reflectides totes les entrades i sortides d'animals, i se n'ha de detallar minuciosament l'origen o la destinació, segons escaigui, i també la identificació animal en els casos en què sigui obligatòria. Han de guardar els justificants dels certificats sanitaris oficials i els justificants de desinfecció de vehicles de totes les partides d'animals rebudes i expedides. Mensualment han de comunicar a l'òrgan competent de la seva comunitat autònoma el moviment d'animals que realitzin.

3. Han d'estar assistits per un veterinari oficial o, si s'escau, habilitat o autoritzat a aquest efecte per l'òrgan competent de la comunitat autònoma, encarregat de vigilar el compliment de la normativa vigent per a aquests centres.

4. En els certificats sanitaris de sortida hi ha de figurar clarament el pas pel centre de concentració.

5. Els òrgans competents de les comunitats autònomes han d'autoritzar i registrar, quan escaigui, els centres de concentració d'animals que s'ubiquin en el seu territori.

SECCIÓ 3a ESCORXADORS

Article 57. *Requisits.*

1. És obligatòria la presència, com a mínim, d'un veterinari oficial o autoritzat o, si s'escau, autoritzat o habilitat, responsable de l'aplicació de la normativa vigent en matèria de sanitat animal i de benestar animal i, en especial, dels aspectes següents:

a) Realització, a l'arribada dels animals, d'una revisió de la identificació i una inspecció sanitària «in vivo», i també la comprovació que els acompanya la documentació sanitària preceptiva; quan escaigui, s'han de prendre les mostres adequades per a les anàlisis que siguin necessàries.

b) Després del sacrifici i de la inspecció «post mortem» segons el procediment reglamentari s'han de prendre, quan escaigui, les mostres adequades per a les anàlisis que siguin necessàries.

c) Comunicació de sospita de malalties en els animals, o de possibles incompliments de la normativa vigent en matèria de sanitat i benestar animal, a l'autoritat competent de la comunitat autònoma on radiqui l'escorxador.

2. El veterinari oficial, o l'autoritzat o habilitat a l'escorxador, a requeriment de les autoritats competents, ha de participar en la presa de mostres, sempre que es consideri necessari, en els programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de les malalties dels animals, i també en els programes nacionals de recerca de residus en animals i carns fresques, i, en general, en totes les circumstàncies que siguin necessàries.

3. Els escorxadors han de disposar, dins les seves instal·lacions, d'un centre de neteja i desinfecció.

4. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació ha d'establir les bases per a la integració efectiva dels escorxadors dins el sistema d'alerta sanitària veterinària.

SECCIÓ 4a SALES DE TRACTAMENT I OBRADORS DE CAÇA

Article 58. *Sales de tractament i obradors de caça.*

Les sales de tractament, obradors i centres de recepció de les espècies cinegètiques estan obligats a complir els mateixos requisits als quals es refereix l'article 57.

CAPÍTOL V

Mapes epizootiològics

Article 59. *Mapes epizootiològics.*

L'Administració General de l'Estat ha de fer mapes epizootiològics en l'àmbit nacional, en col·laboració amb les comunitats autònomes, a partir de la informació disponible, derivada de les xarxes de vigilància epidemiològica, del sistema d'alerta sanitària veterinària, inclosos els resums de les incidències de patologia infecciosa trobades en els escorxadors, o la subministrada per ens nacionals o internacionals.

TÍTOL IV

Productes zoosanitaris i per a l'alimentació animal

CAPÍTOL I

Medicaments veterinaris

Article 60. *Autorització de productes biològics.*

Per a l'autorització de comercialització i registre de medicaments d'ús veterinari d'origen biològic, obtinguts a partir d'agents microbians responsables de les malalties infeccioses dels animals, i també per a la seva autorització com a producte en fase de recerca clínica fora de l'àmbit d'experimentació o de laboratori, té caràcter vinculant l'informe que, per raons de sanitat animal, emeti el representant del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació al Comitè d'Avaluació de Medicaments d'Ús Veterinari.

Article 61. *Limitacions.*

Ningú pot posseir o tenir sota el seu control productes biològics de malalties dels animals objecte de programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de malalties dels animals, o substàncies que es puguin emprar com a tals, llevat que tinguin una autorització expressa expedida pels òrgans competents de les comunitats autònomes, estigui emparat per la normativa aplicable o es tracti de laboratoris nacionals de referència, de laboratoris oficials de les comunitats autònomes o de l'Administració General de l'Estat.

Article 62. *Dispensació i distribució de medicaments d'ús veterinari.*

La presència i l'actuació professional del farmacèutic responsable del servei o els serveis farmacèutics, de les entitats o agrupacions ramaderes i dels establiments comercials detallistes, degudament autoritzats per a la dispensació de medicaments veterinaris, ha de garantir

el compliment de les funcions i responsabilitats corresponents que estableix la normativa bàsica en matèria de medicaments veterinaris. Un farmacèutic pot ser responsable de més d'un d'aquests serveis sempre que quedi assegurat el degut compliment de les funcions i responsabilitats esmentades.

Article 63. *Contrastació prèvia.*

Els lots de productes biològics de les malalties de declaració obligatòria han de ser contrastats, prèviament a la seva distribució, dispensació o subministrament, pel laboratori nacional o, si s'escau, europeu de referència de la malaltia de què es tracti.

Article 64. *Informació.*

El representant del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació al Comitè de Seguretat de Medicaments d'Ús Veterinari, de l'Agència Espanyola del Medicament, ha de subministrar al Comitè Nacional del sistema d'alerta sanitària veterinària tota la informació, relativa a la farmacovigilància veterinària, que sigui necessària per al compliment de les seves funcions.

CAPÍTOL II

Altres productes zoosanitaris

Article 65. *Autorització de productes zoosanitaris.*

1. Cap producte zoosanitari diferent dels medicaments veterinaris pot ser posat al mercat sense l'autorització prèvia expedida pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, en la forma i les condicions establerts per reglament.

2. En els casos en què sigui necessari, s'ha de procedir, així mateix, a l'autorització prèvia de l'entitat elaboradora dels productes zoosanitaris esmentats, pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

3. El termini màxim per resoldre la sol·licitud i notificar la resolució a l'interessat és d'un any.

4. El que disposa aquest article no és aplicable als biocides d'ús ramader, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 66. *Reactius biològics de diagnòstic.*

1. Els reactius biològics utilitzats per al diagnòstic de les malalties de declaració obligatòria han de ser contrastats, prèviament a l'autorització, pel laboratori nacional de referència que oficialment designi a aquest efecte el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

2. Així mateix, en situacions de crisi sanitària, es pot fer extensiva la contrastació prèvia als reactius biològics utilitzats per al diagnòstic de la resta de malalties, en les condicions que s'estableixin per reglament.

3. Els lots de productes biològics utilitzats per al diagnòstic de les malalties de la llista A del Codi Zoosanitari Internacional de l'Oficina Internacional d'Epizooties, i de les sotmeses a programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de malalties dels animals, han d'estar contrastats, prèviament a la seva distribució o subministrament, pel laboratori nacional o, si s'escau, europeu de referència de la malaltia de què es tracti.

Article 67. *Validesa i cancel·lació de les autoritzacions.*

1. Llevat que per raons d'ordre sanitari, zootècnic o tecnològic justificades, s'estableixin períodes més curts o experimentals, l'autorització d'un producte zoosanitari

dels que preveu en aquest capítol, o l'autorització d'una entitat elaboradora, i el seu registre corresponent, té un període de validesa de cinc anys, al cap dels quals s'ha de procedir a la seva cancel·lació; llevat que, prèviament, sigui sol·licitada la renovació, cas en què, i si les condicions sota les quals va ser autoritzat han sofert modificació, s'ha d'exigir a les entitats interessades la informació addicional que es consideri necessària. En aquest últim cas, el procediment a partir d'aquest acte és similar a l'establert per a la sol·licitud d'una nova autorització.

2. El que disposa aquest article no és aplicable als biocides d'ús ramader, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 68. *Autoritzacions excepcionals.*

1. En els casos d'aparició d'una malaltia exòtica, o quan raons urgents de sanitat animal ho facin necessari, i si no hi ha cap producte zoosanitari adequat d'entre els que preveu en aquest capítol, especialment reactius de diagnòstic de la malaltia de què es tracti, o fins i tot en cas que n'hi hagi, si hi ha risc de desproveïment, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació pot autoritzar la comercialització de productes zoosanitaris adequats, per a una utilització controlada i limitada per un període no superior a un any, de conformitat, si s'escau, amb la normativa comunitària.

2. El que disposa aquest article no és aplicable als biocides d'ús ramader, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 69. *Modificació de les autoritzacions i clàusula de salvaguarda.*

1. Les autoritzacions previstes en aquest capítol poden ser modificades, suspeses o revocades pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació a sol·licitud del titular o d'ofici, quan raons de caràcter ramader o sanitari ho facin necessari.

2. Igualment, quan hi hagi raons vàlides, veterinàries o científiques, per considerar que un producte zoosanitari autoritzat o que s'hagi d'autoritzar, especialment en el cas dels reactius de diagnòstic, constitueixi o pugui constituir un risc inacceptable per a la sanitat animal, el medi ambient, o la correcta execució dels programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de les malalties dels animals, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació pot restringir, suspendre o prohibir provisionalment, com a mesura cautelar, l'ús o la comercialització del producte.

3. El que disposa aquest article no és aplicable als biocides d'ús ramader, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 70. *Limitacions.*

Ningú pot posseir o tenir sota el seu control reactius de diagnòstic de malalties dels animals objecte de programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació de malalties dels animals, o substàncies que es puguin emprar com a tals, llevat que tingui una autorització expressa expedida pels òrgans competents de les comunitats autònomes, estigui emparat en la normativa aplicable o es tracti de laboratoris nacionals de referència o de laboratoris oficials de les comunitats autònomes o de l'Administració General de l'Estat.

Article 71. *Distribució i subministrament dels productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris.*

1. Els mitjans i els canals de distribució dels productes zoosanitaris que preveu aquest capítol són els establerts per reglament.

2. L'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes poden adquirir directament del fabricant, elaborador o importador, o de qualsevol centre de distribució autoritzat, els reactius de diagnòstic i altres productes zoosanitaris que siguin necessaris.

CAPÍTOL III

Productes per a l'alimentació animal

Article 72. *Autorització administrativa.*

1. Els productes per a l'alimentació animal no es poden posar al mercat sense una autorització prèvia, en els termes que preveu la normativa aplicable. Sense perjudici d'això, i sempre que es consideri aconsellable per raons derivades de la protecció de la salut pública, la sanitat animal o l'interès públic, els productes abans esmentats no poden ser posats al mercat sense l'autorització prèvia expedida per l'autoritat competent de la comunitat autònoma o, si s'escau, sense la comunicació prèvia a aquesta autoritat, en la forma i les condicions establerts per reglament.

2. Així mateix, els establiments o els intermediaris que es dediquin a l'elaboració, la fabricació, la importació, l'exportació, la distribució, el transport o la comercialització dels productes per a l'alimentació animal, a què es refereix l'apartat anterior, han de ser objecte d'una autorització, prèvia a l'exercici de l'activitat, en els termes que preveu la normativa aplicable. Sense perjudici d'això, i sempre que es consideri aconsellable per raons derivades de la protecció de la salut pública, la sanitat animal o l'interès públic, l'exercici de les activitats abans esmentades requereix l'autorització prèvia o, si s'escau, la inscripció prèvia als registres corresponents, per part de l'autoritat competent de la comunitat autònoma, en la forma i les condicions establertes per reglament.

Article 73. *Limitacions.*

La tinença o l'ús, en les explotacions d'animals, de productes per a l'alimentació animal, en els casos que específicament s'estableixin en consideració al seu risc potencial per a la sanitat animal o la salut pública, requereix l'autorització prèvia o, si s'escau, la inscripció als registres corresponents, per part de l'autoritat competent de la comunitat autònoma, en la forma i les condicions establerts per reglament.

Article 74. *Clàusula de salvaguarda.*

1. Les autoritzacions administratives establertes en els articles anteriors poden ser revocades, suspeses o modificades, quan sigui necessari per a la deguda protecció de la salut pública, la sanitat animal o l'interès públic.

2. En situacions de greu risc sanitari, o sempre que es faci aconsellable per raons derivades de la protecció de la salut pública, la sanitat animal o l'interès públic, la necessitat d'autorització administrativa prèvia es pot fer extensiva tant per a la posada al mercat dels productes per a l'alimentació animal en els quals la normativa aplicable exigeixi únicament la comunicació prèvia a l'autoritat competent de la comunitat autònoma, com per a l'exercici de l'activitat de fabricació, elaboració, importació, exportació, distribució, transport o comercialització d'aquests productes, en els quals la normativa aplicable exigeixi únicament la inscripció prèvia als registres corresponents.

TÍTOL V

Inspeccions, infraccions i sancions

CAPÍTOL I

Inspeccions

Article 75. *Competències.*

1. Correspon a les diferents administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències respectives, la realització de les inspeccions i els controls necessaris per assegurar el compliment del que preveuen aquesta Llei i les disposicions de les comunitats autònomes aplicables en la matèria.

2. En particular, correspon a l'Administració General de l'Estat la realització de les inspeccions i els controls següents:

a) En matèria d'importació i exportació d'animals, productes d'origen animal, productes zoonosanitaris i productes per a l'alimentació animal.

b) Els necessaris per a l'autorització d'entitats elaboradores de productes zoonosanitaris.

Article 76. *Controls.*

1. Els òrgans competents de les administracions públiques han d'establir els controls oficials necessaris per garantir el compliment del que disposa aquesta Llei. Aquests controls poden ser sistemàtics o aleatoris en qualsevol moment o lloc on circulin o hi hagi animals o productes d'origen animal.

2. Els controls en la fabricació, elaboració, comercialització i utilització dels productes per a l'alimentació animal i productes zoonosanitaris han de prestar especial atenció al compliment de les bones pràctiques de fabricació i al control dels nivells de residus i de substàncies prohibides, presents en els animals i productes d'origen animal, i en els aliments preparats.

Article 77. *Mesures cautelars.*

1. Les autoritats competents i, si s'escau, els inspectors acreditats poden adoptar, de forma motivada, per raons d'urgència o necessitat, mesures provisionals de caràcter cautelar, si de les actuacions preliminars efectuades en les actuacions d'inspecció o control es dedueix l'existència d'un risc immediat d'aparició o propagació d'una malaltia epizootica, o l'existència d'un risc cert i greu per a la salut pública o animal.

2. Les mesures cautelars poden ser qualssevol de les relacionades a l'apartat 1 de l'article 8, la confiscació de documents sanitaris presumptament falsos o incorrectes, o dels documents que es considerin necessaris per evitar la difusió de la malaltia o identificar-ne la procedència, i també la suspensió temporal de les activitats, instal·lacions, locals o mitjans de transport que no disposin de les autoritzacions o els registres preceptius.

3. Quan les mesures cautelars siguin adoptades pels inspectors, han de ser notificades immediatament a l'òrgan competent per a la iniciació del procediment sancionador, que, mitjançant resolució motivada, ha de procedir en el termini més breu possible, que, en tot cas, no pot excedir els 15 dies, a ratificar-les, modificar-les o aixecar-les i, si s'escau, complementar-les, i establir les altres mesures de garantia i precaució que consideri adequades. Quan sigui necessari, per raons d'urgència o de necessitat, els inspectors han d'adoptar les mesures cautelars de forma verbal; n'han de reflectir l'acord i la motivació per escrit amb la màxima brevetat i, en tot cas, en un termini no superior a tres dies, i l'han

de traslladar als interessats i a l'òrgan competent per a la iniciació del procediment sancionador, als efectes que preveu aquest apartat.

4. Aquestes mesures s'han d'ajustar sempre a la intensitat, la proporcionalitat i les necessitats tècniques dels objectius que es volen garantir en cada cas concret, i la durada no ha de superar la de la situació de risc que les van motivar.

5. L'autoritat sanitària competent, davant la confirmació de l'existència d'un risc sanitari per a la salut pública o la sanitat animal, ha de donar a conèixer amb caràcter immediat, pels mitjans necessaris, la relació d'aliments per a animals, animals o productes derivats afectats, posats en el mercat. La comunicació ha de contenir la indicació detallada d'aquells i de les característiques necessàries que en permetin la identificació, els riscos que comporten i les mesures que s'hagin d'adoptar a fi d'evitar-ne la propagació.

Article 78. *Personal inspector.*

1. El personal funcionari al servei de les administracions públiques, en l'exercici de les funcions inspectores que recull aquesta Llei, té el caràcter d'agent de l'autoritat, i pot demanar a les autoritats competents i, en general, als qui exerceixin funcions públiques, incloses les Forces i els Cossos de Seguretat de l'Estat o cossos policials autonòmics i locals, el concurs, el suport i la protecció que li siguin necessaris. Els centres directius corresponents han de proporcionar al personal inspector els mitjans d'identificació que l'acreditin degudament per a l'acompliment de les seves actuacions.

2. En situacions de greu risc sanitari, les autoritats competents poden habilitar, temporalment, per a la realització de funcions inspectores, personal al seu servei que no tingui la condició de funcionari i que estigui en possessió de la titulació acadèmica exigible en cada cas.

L'habilitació, temporal i no definitiva, els confereix el caràcter d'agents de l'autoritat, i finalitza en desaparèixer la situació de greu risc sanitari. En cap cas, l'acompliment de les esmentades funcions dóna dret a l'adquisició del caràcter de funcionari de carrera.

Article 79. *Actuacions inspectores.*

1. Els funcionaris que exerceixin les funcions d'inspecció estan autoritzats a:

a) Accedir lliurement, sense notificació prèvia, a qualsevol establiment, instal·lació, vehicle o mitjà de transport, o lloc en general, amb la finalitat de comprovar el grau de compliment del que preveu aquesta Llei, i sempre han de respectar les normes bàsiques d'higiene i profilaxi d'acord amb la situació. En efectuar una visita d'inspecció, han d'acreditar la condició a l'empresari, el seu representant o persona que està present en el lloc. Si la inspecció es practica al domicili de la persona física afectada, han d'obtenir el seu consentiment exprés o, si no, l'autorització judicial preceptiva prèvia.

b) Procedir a practicar qualsevol diligència d'investigació, examen o prova que considerin necessària per comprovar l'estat sanitari i el grau de compliment de les disposicions sanitàries aplicables.

c) Exigir la compareixença del titular o responsable de l'empresa o instal·lació, o del personal d'aquesta, al lloc en el qual s'estiguin duent a terme les actuacions inspectores, i poden requerir-los informació sobre qualsevol tema que presumiblement tingui transcendència sanitària, i també la col·laboració activa que la inspecció requereixi.

d) Prendre mostres dels animals o de qualssevol materials sospitosos, d'acord amb el procediment establert per reglament, a fi de procedir a efectuar o proposar

les proves, els exàmens clínics o de laboratori i les contrastacions que es considerin pertinents.

e) Examinar la identificació dels animals, la documentació, els llibres de registre, els arxius, inclosos els mantinguts en suports magnètics i programes informàtics, corresponents a l'explotació o al transport inspeccionats, i amb transcendència en la verificació del compliment de la normativa sanitària.

f) Adoptar les mesures cautelars que preveu l'article 77.

g) Confiscar i, si s'escau, ordenar el sacrifici, en el cas dels animals sospitosos que no compleixin amb la normativa sanitària o d'identificació vigent.

2. L'actuació inspectora es pot portar a terme a qualsevol lloc on hi hagi indicis o possibilitats d'obtenció de les proves necessàries per a la investigació de la incidència sanitària detectada, i també del compliment de les condicions que preveu aquesta Llei.

Article 80. *Acta d'inspecció.*

1. L'inspector ha d'aixecar una acta on hi han de constar les dades relatives a l'empresa o explotació inspeccionada i a la persona davant la qual es fa la inspecció, les mesures que hagin ordenat i tots els fets rellevants d'aquesta, especialment els que puguin tenir incidència en un procediment sancionador eventual.

2. Els fets recollits en l'acta en què s'observin els requisits legals pertinents tenen valor probatori, sense perjudici de les proves que en defensa dels drets o interessos respectius puguin assenyalar o aportar els mateixos administrats.

3. L'acta s'ha de remetre a l'òrgan competent per iniciar les actuacions, les diligències o els procediments oportuns, inclòs, si s'escau, el procediment sancionador.

Article 81. *Obligacions de la inspecció.*

1. Les persones físiques o jurídiques a les quals es practiqui una inspecció estan obligades a:

a) Subministrar tota mena d'informació sobre instal·lacions, productes, animals, serveis i, en general, sobre els aspectes que se li sol·licitin, i han de permetre la comprovació dels inspectors.

b) Facilitar que s'obtingui una còpia o reproducció de la informació.

c) Permetre que es practiqui la prova oportuna, o la presa de mostres gratuïta dels animals, productes, substàncies o mercaderies, en les quantitats que siguin estrictament necessàries.

d) I, en general, a consentir i col·laborar en la realització de la inspecció.

2. Els inspectors estan obligats a guardar el secret degut i la confidencialitat de totes les dades o els fets de qualsevol naturalesa que hagin conegut en l'exercici de la tasca inspectora.

CAPÍTOL II

Infraccions

Article 82. *Qualificació d'infraccions.*

Les infraccions que conté aquest capítol es classifiquen en lleus, greus i molt greus, en la forma que s'expressa en els articles següents, atenent els criteris de risc per a la salut pública, la sanitat animal o el medi ambient, grau d'intencionalitat, gravetat del possible dany i dificultats per a la vigilància i el control.

Article 83. *Infraccions lleus.*

Són infraccions lleus:

1. La tinença de menys del 10 per cent d'animals, quan la identificació sigui obligatòria, en relació amb els animals que es tinguin o, en el cas d'animals de producció, en relació amb els pertanyents a l'explotació, la identificació de la qual no tingui algun dels elements que preveu la normativa específica.

2. La falta de comunicació a l'autoritat competent de naixements, entrades o sortides dels animals de producció d'una explotació o, en general, de les dades i la informació d'interès en matèria de sanitat animal, quan la comunicació estigui exigida per la normativa aplicable, o el retard en la comunicació de les dades, quan sigui el doble o més del termini que preveu la normativa específica.

3. La comunicació de la sospita d'aparició d'una malaltia animal, o la comunicació d'una malaltia animal, quan es faci en ambdós casos fora del termini establert en la normativa vigent, i no estigui qualificat d'infracció greu o molt greu.

4. Les deficiències en els llibres de registres o els documents que obliguin a portar les disposicions vigents, d'interès en matèria de sanitat animal, sempre que l'incompliment no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

5. L'oposició i la falta de col·laboració amb l'actuació inspectora i de control de les administracions públiques, quan no impedeixi o dificulti greument la seva realització.

6. L'etiquetatge insuficient o defectuós, d'acord amb la normativa aplicable, dels pinsos, premescles, additius, matèries primeres, substàncies i productes emprats en l'alimentació animal, que no es pugui qualificar d'infracció greu o molt greu.

7. L'elaboració, fabricació, importació, exportació, distribució, comercialització, transport, o recomanació o prescripció d'ús de pinsos, premescles, additius, matèries primeres, substàncies i productes emprats en l'alimentació animal, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals hagi estat expressament prohibit o restringit, sempre que no es pugui qualificar de falta greu o molt greu.

8. L'ús o la tinença en l'explotació, o en locals annexos, de pinsos, premescles, additius, matèries primeres, substàncies i productes emprats en l'alimentació animal, l'ús dels quals hagi estat expressament prohibit o restringit, en condicions no permeses per la normativa vigent, que no es pugui qualificar d'infracció greu o molt greu.

9. La introducció al territori nacional, o sortida d'aquest, sense finalitats comercials, d'animals, productes d'origen animal, productes per a l'alimentació animal o productes zoonosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, quan estigui prohibit o limitat per raons de sanitat animal, o incomplint els requisits per a la seva introducció, inclòs el control veterinari en frontera en els casos en què sigui necessari, sempre que la prohibició o la limitació sigui conjuntural s'hagi procedit a la seva oportuna publicitat.

10. L'exercici d'activitats de fabricació, producció, comercialització, recerca, transformació, moviment, transport i, si s'escau, destrucció d'animals, productes d'origen animal o productes zoonosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, subjectes al requisit d'autorització prèvia, sense haver sol·licitat en termini la seva renovació, o sense complir els requisits merament formals, o en condicions diferents de les que preveu la normativa vigent, sempre que això no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

11. La falta d'identificació dels animals transportats, en els casos en què la identificació sigui obligatòria, fins

un 10 per cent de la partida, o la no correspondència del nombre dels animals transportats amb el que assenyalava la documentació sanitària de trasllat.

12. No emplenar adequadament la documentació sanitària exigida per al moviment i el transport d'animals, quan no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

13. L'incompliment pels tècnics de la cura sanitària dels animals o, en el cas de productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, per les persones responsables de controlar-los i, fins i tot, d'elaborar-los, de les obligacions sanitàries que els imposi la normativa aplicable, sempre que no es pugui qualificar de falta greu o molt greu.

14. Les simples irregularitats en l'observació de les normes establertes en aquesta Llei sense transcendència directa sobre la salut pública o la sanitat animal, que no estiguin incloses com a infraccions greus o molt greus.

Article 84. *Infraccions greus.*

Són infraccions greus:

1. La tinença en una explotació d'animals de producció la identificació de la qual sigui obligatòria d'acord amb la normativa aplicable, i no pugui ser establerta mitjançant cap dels elements d'identificació que preveu la normativa específica d'identificació, o la tinença de més d'un 10 per cent d'animals, en relació amb els animals que es tinguin o, en el cas d'animals de producció, en relació amb els que pertanyen a l'explotació, quan la identificació sigui obligatòria d'acord amb la normativa aplicable i li manqui algun dels elements que preveu la normativa específica esmentada.

2. L'inici de l'activitat en una explotació d'animals de nova instal·lació, o l'ampliació d'una explotació existent, sense comptar amb l'autorització administrativa prèvia o sense la inscripció al registre corresponent.

3. La falta de comunicació de la mort de l'animal de producció, quan la comunicació estigui exigida per la normativa aplicable.

4. La falta de notificació pels escorxadors de les entrades i els sacrificis d'animals procedents de zones afectades per una epizootia o zoonosi, i també, si s'escau, per part del veterinari de l'escorxador.

5. L'ocultació, la falta de comunicació, o la seva comunicació passant del doble del termini establert, de malalties dels animals que siguin de declaració o notificació obligatòria, sempre que no tinguin el caràcter d'especial virulència, extrema gravetat i ràpida difusió, ni es tracti de zoonosis.

6. La declaració de dades falses sobre els animals de producció que es tinguin, en les comunicacions a l'autoritat competent que preveu la normativa específica.

7. La falta de llibres de registres que siguin preceptius, o la seva extensió sense emplenar les dades que siguin essencials per comprovar el compliment de les normes en matèria de sanitat animal, i que no estigui tipificada com a falta lleu.

8. L'oposició, l'obstrucció o la falta de col·laboració a l'actuació inspectora i de control de les administracions públiques, quan impedeixi o dificulti greument la seva realització, i també el subministrament als inspectors, expressament, d'informació inexacta.

9. L'etiquetatge insuficient o defectuós, d'acord amb la normativa aplicable, dels pinsos, premescles, additius, matèries primeres, substàncies i productes emprats en l'alimentació animal, quan l'incompliment comporti un risc per a la sanitat animal.

10. L'elaboració, fabricació, importació, exportació, distribució, comercialització, transport i recomanació o prescripció d'ús de pinsos, premescles, additius, matèries primeres, substàncies i productes emprats en l'alimentació animal, o productes zoosanitaris diferents dels

medicaments veterinaris, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals hagi estat expressament prohibit o restringit, quan l'incompliment comporti un risc per a la sanitat animal.

11. L'ús o la tinença en l'explotació o en locals annexos de pinsos, premescles, additius, matèries primeres, substàncies i productes emprats en l'alimentació animal o productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals hagi estat expressament prohibit o restringit, quan l'incompliment comporti un risc per a la sanitat animal.

12. La introducció al territori nacional o la sortida d'aquest, amb finalitats comercials, d'animals, productes d'origen animal, productes per a l'alimentació animal o productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, sense autorització, quan aquesta sigui necessària i preceptiva, o incomplint els requisits per a la seva introducció, inclòs el control veterinari en frontera en els casos en què sigui necessari, sempre que no es pugui considerar falta molt greu.

13. La introducció al territori nacional d'animals, productes d'origen animal o productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, fent ús de certificació o documentació sanitària falsa, sempre que no es pugui considerar falta molt greu.

14. La venda o posada en circulació, amb una destinació diferent del consum humà, d'animals sospitosos o malalts diagnosticats de tenir una malaltia que sigui de declaració o notificació obligatòria, o dels seus productes, derivats o subproductes, quan n'estigui establerta la prohibició expressa, sempre que no estigui tipificat com a falta molt greu.

15. L'incompliment o la transgressió de les mesures cautelars adoptades per l'Administració per a situacions específiques, per tal d'evitar la difusió de malalties o substàncies nocives, o de les mesures sanitàries adoptades per l'Administració per a la prevenció, lluita, control o eradicació de malalties o substàncies nocives, o la resistència a la seva execució, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

16. El subministrament als animals, o l'addició als seus productes, de substàncies a fi de corregir defectes, mitjançant processos no autoritzats, o per amagar una malaltia o alteració en animals, o per emmascarar els resultats dels mètodes de diagnòstic o detecció de residus.

17. L'omissió de les anàlisis, proves i tests de detecció de les malalties a les quals s'han de sotmetre els animals que no es destinin al consum humà, i també la no realització als laboratoris designats per l'òrgan competent de la comunitat autònoma, o l'omissió dels controls serològics establerts per la normativa d'aplicació en cada cas, o la seva realització incomplint els terminis, requisits i obligacions imposats per la normativa vigent.

18. L'extracció dels materials especificats de risc en relació amb les encefalopaties espongiiformes transmissibles dels animals, per subjectes no autoritzats o en centres no permesos per la normativa vigent, o l'incompliment de les obligacions previstes en la normativa vigent sobre tractament dels materials esmentats especificats de risc previ a la seva destrucció.

19. L'extracció dels materials especificats de risc en relació amb les encefalopaties espongiiformes transmissibles dels animals, incomplint les condicions tècnico-sanitàries exigides o no respectant les autoritzacions administratives corresponents.

20. L'abandonament d'animals, dels cadàvers o de productes o matèries primeres que comportin un risc sanitari per a la sanitat animal, per a la salut pública o contaminin el medi ambient, o la seva tramesa a destins que no estiguin autoritzats, sempre que no estigui tipificat com a falta molt greu.

21. La falta de desinfecció, desinsectació i les mesures sanitàries que s'estableixin per reglament, per a explotacions i mitjans de transport d'animals.

22. La utilització de documentació sanitària defec-tuosa per al moviment i el transport d'animals, o la falta d'identificació dels animals transportats, en els casos en què la identificació sigui obligatòria, en un nombre supe-rior al 10 per cent de la partida.

23. L'absència de la documentació sanitària exigida per al moviment i transport d'animals, o la no corres-pondència d'aquesta amb l'origen, la destinació, el tipus d'animals o l'àmbit territorial d'aplicació, quan no estigui tipificat com a falta lleu.

24. L'emplenament, pels veterinaris oficials, auto-ritzats o habilitats per fer-ho, dels documents oficials per al transport d'animals que se sospiti que estaven afectats per una malaltia de declaració o notificació obli-gatòria, o d'animals afectats per una malaltia d'aquesta classe, o estiguin localitzats en zones sotmeses a res-triccions de moviments d'animals, sempre que no estigui qualificat de falta molt greu.

25. L'incompliment pels tècnics de la cura sanitària dels animals o, en el cas de productes zoonosanitaris dife-rents dels medicaments veterinaris, per les persones res-ponsables de controlar-los i, fins i tot, d'elaborar-los, de les obligacions sanitàries que els imposi la normativa aplicable, quan comporti un risc per a la sanitat animal.

26. La reincidència en la mateixa infracció lleu l'últim any. El termini comença a comptar des de l'endemà del dia en què adquireixi fermesa la resolució.

27. El sacrifici d'animals sospitosos o afectats per malalties infectocontagioses o parasitàries sense l'auto-rització corresponent.

Article 85. *Infraccions molt greus.*

Són infraccions molt greus:

1. Les infraccions greus que preveuen els apartats 1, 3, 5, 6 i 25 de l'article anterior, que puguin produir un risc per a la salut de les persones.

2. L'ocultació o la falta de comunicació de casos de malalties dels animals que siguin de declaració obli-gatòria, quan es tracti de zoonosi, o de malalties que es presentin amb caràcter epizootic, sempre que tinguin una especial virulència, extrema gravetat i ràpida difusió.

3. La fabricació no autoritzada, la falsificació, mani-pulació o utilització fraudulenta de les marques iden-tificatives dels animals o dels documents d'identificació que els emparen, o dels llibres de registre de les explo-tacions, que estableix la normativa específica que en regula la identificació i el registre.

4. Subministrar documentació falsa, expressament, als inspectors de l'Administració.

5. Les infraccions greus previstes als apartats 9, 10 i 11 de l'article anterior, quan l'incompliment comporti un risc per a la salut pública.

6. Les infraccions greus previstes als apartats 12 i 13 de l'article anterior, quan suposin un risc per a la salut humana, la sanitat animal o el medi ambient.

7. La destinació per a consum humà d'animals o productes d'origen animal, quan n'estigui establerta la prohibició expressa.

8. La venda, o simplement la posada en circulació, d'animals sospitosos o malalts diagnosticats de patir d'u-na epizootia de les considerades a l'apartat 14 d'aquest article, de la qual pugui derivar la introducció de la mal-ltia en altres explotacions o zones lliures d'aquesta, llevat que se n'autoritzi expressament el trasllat a una indústria de transformació de cadàvers.

9. La manipulació, el trasllat o la disposició en qual-sevol forma dels animals, productes d'origen animal, pro-ductes per a l'alimentació animal o productes zoonani-

taris diferents dels medicaments veterinaris, cautelar-ment intervinguts, o l'incompliment de les mesures d'in-tervenció.

10. L'omissió de les anàlisis, proves i tests de detec-ció de les malalties als quals s'hagin de sotmetre els animals amb destinació al consum humà, i també la no realització en els laboratoris designats per l'òrgan com-petent de la comunitat autònoma.

11. L'incompliment de l'obligació d'extracció, tenyi-da o marcatge de tots els materials especificats de risc en relació amb les encefalopaties espongi-formes trans-missibles, pels que estiguin obligats al seu compliment i autoritzats a la seva realització.

12. L'abandonament d'animals o dels cadàvers, diagnosticats prèviament de patir una malaltia de les considerades a l'apartat 15 d'aquest article.

13. La utilització de documentació sanitària falsa per al moviment i el transport d'animals.

14. El transport d'animals, malalts o sospitosos, que puguin difondre malalties d'alt risc sanitari.

15. L'emplenament, pels veterinaris oficials, o pels autoritzats o habilitats per fer-ho, dels documents oficials per al transport d'animals procedents d'una explotació o instal·lació on s'hagi diagnosticat una malaltia de decla-ració o notificació obligatòria i que tinguin caràcter epi-zootic, sempre que tinguin una especial virulència, extre-ma gravetat i ràpida difusió, i siguin capaços de causar un dany evident a la sanitat animal o a la salut pública.

16. Realització de diagnòstic o anàlisis de malalties sotmeses a programes nacionals d'eradicació, per part de laboratoris no reconeguts expressament per l'autoritat competent en matèria de sanitat animal.

Article 86. *Responsabilitat per infraccions.*

1. Es consideren responsables de les infraccions tipi-ficades en aquesta Llei les persones físiques o jurídiques que les cometin, fins i tot a títol de simple negligència. Quan el compliment de les obligacions que preveu aques-ta Llei correspongui a diverses persones conjuntament, o si la infracció és imputable a diverses persones i no és possible determinar el grau de participació de cada una d'elles, responen de manera solidària de les infrac-cions que, si s'escau, es cometin i de les sancions que s'imposin. Són responsables subsidiaris per l'incompliment de les obligacions de vigilància que estableix aques-ta Llei, per prevenir la comissió d'infraccions admini-stratives per altres les persones físiques i jurídiques sobre les quals es dictin aquestes obligacions.

2. En concret, es consideren responsables:

a) En el comerç d'animals o productes d'origen ani-mal, els tractants o els comerciants, majoristes, distri-buidors o compradors.

b) Quan es tracti d'animals, productes d'origen ani-mal o matèries primeres importats o per a exportació, l'importador o l'exportador.

c) En les infraccions en matèries primeres o pro-ductes envasats, amb tancament íntegre, la persona físi-ca o jurídica el nom o la raó social de la qual figuri a l'etiqueta, llevat que es demostrï la falsificació o mala conservació pel tenidor, sempre que siguin conegudes, o s'especifiquin en l'envàs original, les condicions de conservació.

d) De les infraccions comeses en matèries primeres o productes a granel, el seu tenidor, excepte quan aquest pugui identificar i provar la responsabilitat, de manera certa, d'un tenidor anterior.

e) En les integracions, es considera responsable:

1r L'íntegrat, de les infraccions comeses mentre els animals estiguin a l'explotació, en especial de l'aplicació incorrecta de la medicació i dels incompliments en matè-

ria d'entrada a l'explotació de persones i vehicles. No obstant això, si el poder de decisió últim sobre el compliment efectiu de l'obligació o el precepte de què es tracti correspon a l'integrador, i la seva execució o aplicació a l'integrat, es considera, en principi, responsables ambdós solidàriament.

2n L'integrador, en la resta dels casos.

3. En el cas d'infraccions greus o molt greus, quan una infracció sigui imputada a una persona jurídica, també poden ser considerades responsables les persones que integrin els seus òrgans rectors o de direcció, sempre que la infracció sigui imputable a la seva conducta dolosa o negligent, cas en què se'ls pot imposar la sanció que preveu el paràgraf b) de l'apartat 1 de l'article 88.

4. Sense perjudici de les sancions que siguin procedents, els responsables d'activitats infractores estan obligats a indemnitzar els danys i perjudicis que s'hagin causat.

5. La responsabilitat administrativa per les infraccions a què es refereix aquesta Llei és independent de la possible responsabilitat civil, penal o d'un altre ordre que, si s'escau, es pot exigir.

CAPÍTOL III

Sancions

Article 87. Disposicions generals.

1. Les infraccions en matèria de sanitat animal són objecte de les sancions administratives corresponents, amb la instrucció prèvia de l'expedient oportú.

2. Iniciat un procediment sancionador, si els fets poden ser presumptament constitutius de delictes o falta, s'ha de posar en coneixement del Ministeri Fiscal, amb la tramesa de les actuacions, a fi que aquest exerceixi, si s'escau, l'acció penal corresponent. La instrucció de causa penal davant els tribunals de justícia suspèn la tramitació de l'expedient administratiu sancionador que hagi estat incoat pels mateixos fets i, si s'escau, l'eficàcia dels actes administratius d'imposició de sanció.

3. En cap cas es pot imposar una doble sanció pels mateixos fets i en funció dels mateixos interessos públics protegits, per bé que s'han d'exigir les altres responsabilitats que es dedueixin d'altres infraccions concurrents.

4. Mitjançant un acord motivat, es poden adoptar les mesures provisionals que siguin necessàries per assegurar l'eficàcia de la resolució que es pugui dictar i, si s'escau, evitar que es mantinguin els efectes de la infracció o la situació de risc sanitari. En qualsevol moment es poden deixar sense efecte les mesures adoptades o substituir-se per altres de més adequades a les finalitats indicades.

Article 88. Classes.

1. Les sancions que es poden aplicar per la comissió de les infraccions que preveu aquesta Llei són les següents:

a) En el cas d'infraccions molt greus, s'aplica una multa de 60.001 a 1.200.000 euros.

b) En el cas d'infraccions greus s'aplica una multa de 3.001 a 60.000 euros.

c) En el cas d'infraccions lleus s'aplica una multa de 600 a 3.000 euros o advertiment. L'advertiment només s'imposa si no hi ha hagut frau i en els últims dos anys el responsable no hagi estat sancionat en la

via administrativa per la comissió de qualsevol altra infracció de les que preveu aquesta Llei.

2. En tot cas, el límit superior de les multes previstes en aquest article pot superar fins i tot el doble del benefici obtingut per l'infractor, quan aquest benefici excedeixi la quantia màxima de la multa.

Article 89. Circumstàncies per a la graduació de la sanció.

1. La sanció es gradua en funció dels criteris següents: les circumstàncies del responsable, les característiques de l'explotació o del sistema de producció, el grau de culpa, la reiteració, la participació, el benefici obtingut o que s'espera obtenir, el nombre d'animals afectats, el dany causat o el perill en què s'hagi posat la salut de les persones o la sanitat dels animals, l'incompliment d'advertències prèvies, l'alteració social que es pugui produir i, si s'escau, per efectuar actes d'intrusisme professional.

2. Quan un sol fet sigui constitutiu de dues infraccions o més, se sanciona només per la més greu.

Article 90. Sancions accessòries.

1. L'òrgan al qual correspongui resoldre l'expedient sancionador pot acordar, com a sancions accessòries, les següents:

a) Mesures de correcció, seguretat o control, que impedeixin la continuïtat en la producció del dany.

b) Decomís dels animals, productes o materials que puguin comportar risc greu per a la sanitat animal o qualsevol tipus de risc per a la salut humana.

c) Destrucció d'animals o productes d'origen animal, si la seva utilització o el consum constitueixen perill per a la salut pública o la sanitat animal, o quan així ho disposi la normativa comunitària.

Les despeses que originin les operacions d'intervenció, dipòsit, decomís, transport i destrucció i, en general, les derivades de les sancions accessòries són per compte de l'infractor. Si el decomís no és possible, pot ser substituït pel pagament de l'import del valor de mercat dels béns per l'infractor.

2. En el cas d'infraccions comeses per persones, físiques o jurídiques, que exerceixin una activitat subjecta a autorització o registre administratiu, l'òrgan al qual correspongui resoldre l'expedient sancionador també pot establir, com a sanció accessòria, la cessació, la interrupció de l'activitat de què es tracti o proposar, si s'escau, a l'autoritat competent la revisió, la suspensió temporal per un període màxim d'un any, la retirada o la no renovació de l'autorització administrativa o registre de què es tracti.

3. En el cas d'infraccions qualificades de molt greus, es pot establir el tancament o la clausura de l'empresa, l'explotació, el local o l'establiment, per un període màxim de cinc anys, i es poden adoptar mesures complementàries per a la plena eficàcia de la decisió adoptada.

4. En el cas d'infraccions qualificades de molt greus, es pot establir com a sanció accessòria la inhabilitació per obtenir subvencions o ajuts públics durant un termini màxim de cinc anys.

5. En el cas d'infraccions comeses per veterinaris habilitats o autoritzats per a l'emissió de certificats i documentació sanitària amb validesa oficial, es pot establir, com a sanció accessòria, la retirada, no renovació o cancel·lació de l'autorització per expedir els esmentats certificats i documentació, amb prohibició de tornar a sol·licitar-la per un període no inferior a tres mesos ni superior a cinc anys.

Article 91. Potestat sancionadora.

1. En els casos en què, d'acord amb la normativa aplicable, la potestat sancionadora correspongui a l'Administració General de l'Estat, aquesta l'exerceix:

a) El ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació en els casos d'infraccions lleus i greus, sens perjudici de la possibilitat de delegació.

b) El Consell de Ministres en els casos d'infraccions molt greus.

2. En tot el que no es regula expressament, les sancions es regeixen pel que estableix a aquest efecte la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

CAPÍTOL IV**Mitjans d'execució i altres mesures****Article 92. Multes coercitives.**

1. En el cas que l'interessat no executi les obligacions establertes en aquesta Llei, o que l'autoritat competent decideixi aplicar les mesures cautelars que preveuen els articles 8, 13, 17 i 77, aquesta pot requerir als afectats perquè, en un termini suficient, procedixin al compliment d'aquelles, amb l'advertiment que, en cas contrari, se'ls ha d'imposar una multa coercitiva, amb assenyalament de quantia, si s'escau, i fins a un màxim de 3.000 euros, sens perjudici de les sancions que hi puguin ser aplicables.

2. L'autoritat competent, en cas d'incompliment, pot efectuar requeriments successius, incrementant la multa coercitiva en el 20 per cent de l'establerta en el requeriment anterior.

3. Els terminis concedits han de ser suficients per poder realitzar la mesura de què es tracta, i també per evitar els danys que es puguin produir si no s'executa la mesura dins el termini.

Article 93. Execució subsidiària.

En cas que els afectats no executin, dins el termini i en la forma escaient, les mesures o les obligacions que els corresponguin d'acord amb el que disposa aquesta Llei, l'autoritat competent ha de procedir a executar-les amb els seus propis mitjans o utilitzant serveis aliens, a costa de l'obligat, l'import del qual se li pot exigir per via de constrenyiment, amb independència de les sancions o les multes coercitives a què hi hagi possibilitat.

Article 94. Altres mesures.

L'autoritat competent pot establir les mesures següents, que no tenen caràcter de sanció:

a) La clausura o el tancament d'empreses, instal·lacions, explotacions, locals o mitjans de transport, que no tinguin les autoritzacions o els registres preceptius, o la suspensió temporal del seu funcionament fins que es rectifiquin els defectes o es compleixin els requisits exigits per a la seva autorització.

b) El reintegrament dels ajuts o subvencions públiques percebuts de manera indeguda.

Article 95. Reposició.

Sense perjudici de les sancions que escaiguin, els responsables d'activitats infractores estan obligats a reposar les coses a la situació que tenien abans de la infracció.

TÍTOL VI**Taxes****CAPÍTOL I****Disposicions d'aplicació comuna****Article 96. Règim jurídic.**

Les taxes establertes en aquest títol es regeixen per aquesta Llei i per les altres fonts normatives que per a les taxes estableix l'article 9 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics.

Article 97. Pagament i gestió.

1. El pagament de les taxes s'ha de fer efectiu amb l'ingrés de l'import en una entitat de dipòsit autoritzada pel Ministeri d'Hisenda, que s'ha de verificar segons les normes que conté el Reglament general de recaptació de 20 de desembre de 1990.

2. Les taxes han de ser objecte d'autoliquidació pel subjecte passiu corresponent.

3. La gestió i la recaptació de les taxes les ha de portar a terme el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, sens perjudici de les competències que, si s'escau, corresponguin al Ministeri d'Administracions Públiques en relació amb la taxa que regula el capítol II d'aquest títol.

Article 98. Infraccions i sancions tributàries.

Pel que fa a la qualificació d'infraccions tributàries, i també en la determinació de les sancions corresponents, cal atènyer-se, en cada cas, al que disposen els articles 77 i següents de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària.

CAPÍTOL II**Taxa per inspeccions i controls veterinaris d'animals vius que s'introdueixin en el territori nacional procedents de països no comunitaris****Article 99. Fet imposable i quanties.**

1. Constitueix el fet imposable de la taxa la prestació o realització, pels serveis veterinaris d'inspecció fronterera de l'Administració General de l'Estat, adscrits als llocs per on s'introdueixin animals vius procedents de països tercers, dels serveis o activitats relatius a la inspecció i control veterinari de la importació dels animals vius relacionats a l'apartat següent.

La taxa no és aplicable als controls veterinaris dels animals domèstics de companyia, diferents dels èquids, que acompanyin viatgers sense finalitats lucratives.

2. Les quanties de la taxa són les següents:

a) Per als grups d'animals que s'expressen a continuació, la quota tributària és el resultat d'aplicar 4,916519 euros per tona de pes viu, amb un mínim de 29,486856 euros per lot: bovins, solípedes/èquids, porcí, oví, cabrum, aviram, conills, caça menor de ploma i pèl, i altres animals de caça, com ara senglars i rumnants.

b) Per a la resta d'animals, la quota tributària és el resultat d'aplicar 10,053730 euros per cada nombre d'unitats que s'expressen a continuació, multiplicats pel factor resultant de dividir les unitats que componen el lot per les unitats de cada grup anterior; aquest coeficient s'arrodoneix per excés, amb un mínim de 29,486856

euros per lot: abelles: 20 ruscs; animals de pes viu inferior o igual a 0,1 kg (excepte esquers vius per a pesca): 10.000 animals; animals de pes viu superior a 0,1 kg: 200 animals; animals de pes viu superior a 1 kg fins a 20 kg: 20 animals; altres animals de pes viu superior a 20 kg: un animal; i esquers vius per a pesca: 100 kg.

c) Aquestes tarifes s'han d'incrementar en un 50 per cent quan les actuacions hagin de ser fetes en horari nocturn o en dissabte o festiu.

d) En el cas d'importacions procedents de països tercers, amb els quals hi hagi acords globals d'equivalència amb la Unió Europea en matèria de garanties veterinàries, basades en el principi de reciprocitat de tracte, la quota tributària és la que resulti de l'aplicació dels acords esmentats.

Article 100. *Subjectes passius.*

Són subjectes passius de la taxa, en qualitat de contribuents, les persones, físiques o jurídiques, per a les quals es realitzin els serveis i les activitats descrites a l'article anterior.

Article 101. *Responsables.*

1. Són responsables de la taxa els agents de duanes que participin en la introducció d'animals al territori nacional procedents de tercers països. Aquesta responsabilitat és de caràcter solidari quan actuïn en nom propi i per compte del subjecte passiu, i subsidiària quan actuïn en nom i per compte del subjecte passiu.

2. Així mateix, són responsables dels deutes tributaris derivats d'aquesta taxa les persones i entitats a què es refereix la secció 2a del capítol III del títol II de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària, en els termes que aquesta preveu.

Article 102. *Meritació i reembors.*

1. La taxa es merita en el moment en què se sol·liciti la realització de les activitats d'inspecció i control sanitari en els establiments o les instal·lacions en les quals aquelles es duiguin a terme. La taxa s'abona abans que comencin les activitats d'inspecció i control la realització de les quals constitueix el fet imposable. No obstant això, se'n pot exigir el pagament en el moment en què se sol·licitin les actuacions d'inspecció i control, quan aquestes s'hagin de dur a terme en un termini no superior a 24 hores des de la sol·licitud. Els animals no poden abandonar el lloc fronterer sense que s'hagi fet el pagament.

La taxa s'ha d'abonar abans que comencin les activitats d'inspecció i control. Els animals no poden abandonar el lloc fronterer sense que s'hagi efectuat el pagament.

2. S'ha de procedir al reembors de l'import de la taxa, a sol·licitud del subjecte passiu, quan no s'arribi a fer l'actuació administrativa que constitueix el fet imposable per una causa no imputable a aquest.

Article 103. *Prohibició de despatx i restitució.*

1. Les autoritats no poden autoritzar el despatx a lliure pràctica en el territori de la Unió Europea sense que s'acrediti el pagament de la taxa.

2. L'import de la taxa corresponent no pot ser objecte de restitució a tercers, ja sigui de manera directa o indirecta.

CAPÍTOL III

Taxa per autorització i registre d'altres productes zoosanitaris

Article 104. *Fet imposable i quanties.*

1. Constitueix el fet imposable de la taxa la prestació o realització, pels òrgans competents de l'Administració General de l'Estat, dels següents serveis o activitats relacionats a productes zoosanitaris i entitats elaboradores, diferents en ambdós casos dels medicaments veterinaris i els biocides d'ús ramader:

a) Procediment d'autorització d'obertura d'una entitat elaboradora de productes zoosanitaris.

b) Presentació de la notificació de transmissió de la titularitat de l'autorització d'obertura d'una entitat elaboradora de productes zoosanitaris.

c) Procediment de revalidació de l'autorització d'obertura atorgada a una entitat elaboradora de productes zoosanitaris.

d) Procediment de modificació de l'autorització atorgada d'obertura d'una entitat elaboradora de productes zoosanitaris.

e) Procediment d'atorgament d'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari.

f) Procediment de notificació de transmissió de la titularitat de l'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari.

g) Procediment de modificació de l'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari.

h) Procediment de renovació quinquennial de l'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari.

i) Procediment d'expedició de certificacions.

2. Les quanties són les següents:

a) Procediment d'autorització d'obertura d'una entitat elaboradora de productes zoosanitaris: 588,51 euros.

b) Presentació de la notificació de transmissió de la titularitat de l'autorització d'obertura d'una entitat elaboradora de productes zoosanitaris: 67,43 euros.

c) Procediment de revalidació de l'autorització d'obertura atorgada a una entitat elaboradora de productes zoosanitaris: 116,47 euros.

d) Procediment de modificació de l'autorització atorgada d'obertura d'una entitat elaboradora de productes zoosanitaris: 588,51 euros.

e) Procediment d'atorgament d'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari: 398,47 euros.

f) Procediment de notificació de transmissió de la titularitat de l'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari: 67,43 euros.

g) Procediment de modificació de l'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari: 98,03 euros.

h) Procediment de renovació quinquennial de l'autorització per a la comercialització i inscripció al registre d'un producte zoosanitari: 134,86 euros.

i) Procediment d'expedició de certificacions: 18,39 euros.

Article 105. *Subjecte passiu.*

Són subjectes passius de la taxa les persones físiques o jurídiques que sol·licitin la prestació dels serveis o la realització de les activitats que constitueixen el fet imposable.

Article 106. Meritació.

1. La taxa es merita en el moment en què se sol·liciti la prestació del servei o la realització de l'activitat administrativa. Quan la taxa gravi l'expedició de documents es merita en el moment en què es presenta la sol·licitud que iniciï l'expedient.

2. No es pot tramitar cap sol·licitud que no vagi acompanyada del justificant de pagament de la taxa que correspongui.

TÍTOL VII**Informació, formació i sensibilització****Article 107. Programes i projectes.**

Les administracions competents han de promoure la formació dels ramaders en matèria de sanitat animal, incloent el seu estudi en tots els programes de formació desenvolupats al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i també la realització de projectes educatius i científics; tot això amb la finalitat de fomentar el coneixement de la sanitat animal i les seves repercussions en la salut de les persones i en el medi ambient.

Disposició addicional primera. Silenci administratiu.

En compliment del que preveu l'article 43 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, el venciment del termini màxim per resoldre, sense haver-se notificat la resolució expressa a l'interessat, s'entén com a silenci administratiu negatiu en els procediments següents:

a) Procediments d'autorització de comercialització i inscripció al registre de productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, i també de la seva renovació, modificació i notificació de transmissió de la titularitat.

b) Procediments d'autorització d'obertura d'entitats elaboradores de productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, i també de la seva revalidació, modificació i notificació de transmissió de la titularitat.

c) Procediment d'expedició de certificacions de productes zoosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, i d'entitats elaboradores d'aquests.

d) Procediments per a la realització dels controls veterinaris previs a la importació o exportació d'animals, productes d'origen animal, productes per a l'alimentació animal o productes zoosanitaris.

Disposició addicional segona. Ceuta i Melilla.

1. La introducció al territori de les ciutats de Ceuta i Melilla d'animals, productes d'origen animal i productes zoosanitaris, qualssevol que sigui la seva destinació posterior, s'ha de fer únicament per mitjà dels punts d'inspecció fronterers o dels centres d'inspecció autoritzats a aquest efecte, i, en el cas dels productes per a l'alimentació animal, per mitjà dels punts d'entrada autoritzats a aquest efecte per l'Administració General de l'Estat.

La sortida de Ceuta i Melilla d'animals, productes d'origen animal, productes zoosanitaris i productes per a l'alimentació animal, sigui quina sigui la destinació posterior, només s'ha de fer per mitjà dels punts d'inspecció fronterers o dels centres d'inspecció, recintes o punts de sortida autoritzats a aquest efecte per l'Administració General de l'Estat.

Les mercaderies han de ser inspeccionades, i les inspeccions o les proves sanitàries s'han de fer en els punts

d'inspecció fronterers, centres, recintes o punts autoritzats per l'Administració General de l'Estat. Els animals, productes d'origen animal, productes zoosanitaris i productes per a l'alimentació animal, subjectes a inspecció veterinària, són els establerts en la normativa d'aplicació corresponent en cada cas.

2. L'entrada a la resta del territori nacional d'animals, productes d'origen animal i productes zoosanitaris, procedents de Ceuta i Melilla, només es pot fer per mitjà dels punts d'inspecció fronterers o dels centres d'inspecció autoritzats a aquest efecte i, en el cas dels productes per a l'alimentació animal, per mitjà dels punts d'entrada autoritzats per l'Administració General de l'Estat. Les mercaderies han de ser inspeccionades, i les inspeccions o proves sanitàries s'han de fer en els esmentats punts d'inspecció fronterers, centres d'inspecció o punts d'entrada. Els animals, productes d'origen animal, productes zoosanitaris i productes per a l'alimentació animal, subjectes a inspecció veterinària, són els establerts en la normativa d'aplicació corresponent en cada cas.

Disposició addicional tercera. Competències d'altres ministeris.

Les disposicions d'aquesta Llei, quan afectin animals adscrits als ministeris de Defensa i de l'Interior i els seus organismes públics, les apliquen els òrgans competents d'aquests departaments, excepte en els casos d'importació o exportació, en què s'aplica el que disposa el capítol II del títol II d'aquesta Llei.

En qualsevol cas, els ministeris de Defensa i de l'Interior han de comunicar al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació tota la informació relativa als seus animals que sigui necessària perquè aquest departament pugui exercir les seves competències en matèria de sanitat animal.

Disposició addicional quarta. Pla nacional de retirada de residus especials.

El Comitè Nacional del Sistema d'Alerta Sanitària Veterinària ha d'elaborar i establir un pla nacional de retirada de residus d'especial tractament per a situacions excepcionals que assegurin en totes les comunitats autònomes la seva realització. L'esmentat pla ha de contenir l'àmbit i l'abast dels residus afectats.

Disposició transitòria primera. Procediment d'inspeccions.

Fins que s'estableixin procediments específics en matèria d'inspeccions, és aplicable el que disposa a aquest efecte el Reial decret 1945/1983, de 22 de juny, pel qual es regulen les infraccions i les sancions en matèria de defensa del consumidor i de la producció agroalimentària, en tot el que no s'oposi al que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i els seus reglaments de desplegament, sens perjudici de les competències de les comunitats autònomes.

Disposició transitòria segona. Normes reglamentàries en matèria de sanitat animal.

Fins que es dictin, d'acord amb el que preveu aquesta Llei, noves disposicions sobre les matèries respectives, queden vigents totes les normes reglamentàries dictades en matèria de sanitat animal, en el que no s'oposin al que disposa aquesta Llei, i especialment el Reglament de la Llei d'epizoòties, aprovat mitjançant el Decret de 4 de febrer de 1955.

Disposició transitòria tercera. Registre d'explotacions.

Els titulars d'explotacions d'animals que, en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, no estiguin registrades a la comunitat autònoma corresponent de conformitat amb el que disposa l'article 38, han de disposar d'un termini màxim de dos anys per sol·licitar aquest registre, sempre que la comunitat autònoma competent no hagi establert altres terminis inferiors.

Disposició derogatòria única. Derogació normativa.

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquesta Llei, i expressament les següents:

- La Llei d'epizoòties de 20 de desembre de 1952.
- L'article 19 de la Llei 66/1997, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.
- L'article 8 i els apartats 2, 3 i 4 de l'article 103 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.
- El Grup X «Productes zoonòtics» de l'apartat 1 de l'article 117 de la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicament.
- La Llei 26/2001, de 27 de desembre, per la qual s'estableix el sistema d'infraccions i sancions en matèria d'encefalopaties espongiformes transmissibles.

Disposició final primera. Títols competencials.

Aquesta Llei té el caràcter de normativa bàsica a l'empara del que disposa l'article 149.1.13a, 16a i 23a de la Constitució, que reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, bases i coordinació general de la sanitat i legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

S'exceptua d'aquest caràcter de normativa bàsica la regulació que contenen els articles 12 a 15 d'aquesta Llei, i també el règim sancionador relatiu a importacions i exportacions que s'hi preveu, que es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.10a i 16a, primer incís, de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de comerç exterior i sanitat exterior, respectivament, i la regulació que contenen els articles 96 a 106, que es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.14a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'hisenda general.

Així mateix la regulació que contenen els articles 60 a 63 d'aquesta Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.16a, tercer incís, de la Constitució, que atribueix a l'Estat competència exclusiva en matèria de legislació sobre productes farmacèutics.

Disposició final segona. Modificació de la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicament.

S'afegeix un apartat 4 a l'article 50 de la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicament, amb el contingut següent:

- «4. Les administracions públiques, en l'exercici de les seves competències, poden adquirir els medicaments veterinaris, en especial les vacunes, que siguin necessaris, directament dels fabricants o de qualsevol centre de distribució autoritzat.»

Disposició final tercera. Actualització de sancions.

Es faculta el Govern per actualitzar, mitjançant real decret, l'import de les sancions que preveu aquesta Llei, d'acord amb els índexs de preus de consum de l'Institut Nacional d'Estadística.

Disposició final quarta. Modificació de la quantia de la taxa per inspeccions i controls veterinaris d'animals que s'introdueixin en el territori nacional procedents de països no comunitaris.

1. Els paràmetres per quantificar la taxa que preveu l'article 99 d'aquesta Llei són:

- Respecte al que preveu l'apartat 2.a), la tona per pes viu i un mínim per lot.
- Respecte al que preveu l'apartat 2.b), el nombre d'unitats de cada grup d'animals i un mínim per lot.

2. Per ordre ministerial es pot modificar la quantia dels paràmetres anteriors.

Disposició final cinquena. Facultat d'aplicació i desplegament.

S'autoritza el Govern a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta Llei.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 24 d'abril de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

MINISTERI D'AFERS EXTERIORS

8511 *ACORD intern entre els representants dels governs dels estats membres, reunits al si del Consell, relatiu a les mesures i els procediments que s'han d'adoptar per a l'aplicació de l'Acord d'Associació ACP-CE, fet a Brussel·les el 18 de setembre de 2000. («BOE» 99, de 25-4-2003.)*

ACORD INTERN ENTRE ELS REPRESENTANTS DELS GOVERNOS DELS ESTATS MEMBRES, REUNITS AL SI DEL CONSELL, RELATIU A LES MESURES I ELS PROCEDIMENTS QUE S'HAN D'ADOPTAR PER A L'APLICACIÓ DE L'ACORD D'ASSOCIACIÓ ACP-CE

Els representants dels governs dels estats membres de la Comunitat Europea, reunits al si del Consell,

Vist el Tractat constituent de la Comunitat Europea, denominada en endavant el «Tractat»,

Vist l'Acord d'Associació ACP-CE signat a Cotonou (Benín), el 23 de juny de 2000, en endavant denominat «Acord ACP-CE»,

Vist el projecte de la Comissió,
Tenint en compte el següent:

(1) Els representants de la Comunitat han d'adoptar posicions comunes al Consell de Ministres previst per l'Acord ACP-CE, denominat en endavant «Consell de Ministres ACP-CEE». D'altra banda, l'aplicació de les decisions, les recomanacions i els dictàmens de l'esmentat Consell pot exigir, segons el cas, l'actuació de la Comunitat, l'actuació conjunta dels estats membres o l'actuació d'un Estat membre.

I

(Actos cuya publicación es una condición para su aplicabilidad)

REGLAMENTO (CE) Nº 1/2005 DEL CONSEJO

de 22 de diciembre de 2004

relativo a la protección de los animales durante el transporte y las operaciones conexas y por el que se modifican las Directivas 64/432/CEE y 93/119/CE y el Reglamento (CE) nº 1255/97

EL CONSEJO DE LA UNIÓN EUROPEA,

Visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea, y en particular su artículo 37,

Vista la propuesta de la Comisión,

Visto el dictamen del Parlamento Europeo ⁽¹⁾,

Visto el dictamen del Comité Económico y Social Europeo ⁽²⁾,

Previa consulta al Comité de las Regiones,

Considerando lo siguiente:

(1) El Protocolo sobre la protección y el bienestar de los animales anexo al Tratado dispone que, al formular y aplicar las políticas comunitarias en materia de agricultura y transporte, la Comunidad y los Estados miembros tengan plenamente en cuenta las exigencias en materia de bienestar de los animales.

(2) En virtud de la Directiva 91/628/CEE del Consejo, de 19 de noviembre de 1991, relativa a la protección de los animales durante el transporte ⁽³⁾, el Consejo adoptó normas en el ámbito del transporte de los animales con el fin de eliminar los obstáculos técnicos al comercio de animales vivos y permitir el buen funcionamiento de las organizaciones de mercado, garantizando al mismo tiempo un nivel satisfactorio de protección de los animales en cuestión.

(3) En el informe de la Comisión al Parlamento Europeo y al Consejo sobre la experiencia adquirida por los Estados miembros desde la aplicación de la Directiva 95/29/CE del Consejo, de 29 de junio de 1995, por la que se modifica la Directiva 91/628/CEE sobre la protección de los animales durante el transporte ⁽⁴⁾, informe presentado con arreglo a la Directiva 91/628/CEE, se recomienda proceder a la modificación de la legislación comunitaria vigente en este ámbito.

(4) La mayoría de los Estados miembros han ratificado el Convenio europeo sobre la protección de los animales en el transporte internacional y el Consejo otorgó a la Comisión el mandato de negociar, en nombre de la Comunidad, la revisión de dicho Convenio.

(5) Por razones vinculadas al bienestar de los animales, conviene limitar en la medida de lo posible los viajes largos, incluido el transporte de animales para sacrificio.

(6) El 19 de junio de 2001 ⁽⁵⁾ el Consejo invitó a la Comisión a presentar propuestas destinadas a garantizar la aplicación efectiva y el control riguroso de la legislación comunitaria existente, mejorar la protección y el bienestar de los animales y prevenir la aparición y la propagación de enfermedades animales infecciosas, así como establecer requisitos más estrictos para evitar el dolor y el sufrimiento y proteger el bienestar y la salud de los animales durante y después del transporte.

(7) El 13 de noviembre de 2001 el Parlamento Europeo invitó a la Comisión a presentar propuestas de modificación de la normativa comunitaria existente con respecto al transporte de animales, en particular con vistas a:

— consultar al Comité científico competente sobre la duración del transporte de animales,

— presentar un modelo armonizado de certificado europeo para los transportistas, que armonice los planes de viaje para el transporte de larga duración,

— garantizar que cualquier miembro del personal encargado de manipular el ganado durante el transporte haya seguido una formación reconocida por las autoridades competentes, y

— velar por que los controles veterinarios efectuados en los puestos de inspección fronterizos incluyan un seguimiento exhaustivo de las condiciones de bienestar en las que se realiza el transporte de animales.

⁽¹⁾ Dictamen emitido el 30 de marzo de 2004 (no publicado aún en el Diario Oficial).

⁽²⁾ DO C 110 de 30.4.2004, p. 135.

⁽³⁾ DO L 340 de 11.12.1991, p. 17. Directiva cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) nº 806/2003 (DO L 122 de 16.5.2003, p. 1).

⁽⁴⁾ DO L 148 de 30.6.1995, p. 52.

⁽⁵⁾ DO C 273 de 28.9.2001, p. 1.

- (8) El 11 de marzo de 2002, el Comité científico de salud y bienestar de los animales emitió un dictamen sobre el bienestar de los animales durante el transporte. Conviene por lo tanto modificar la legislación comunitaria con el fin de tener en cuenta las nuevas pruebas científicas, manteniendo al mismo tiempo como prioridad la necesidad de que su aplicabilidad pueda garantizarse adecuadamente en un futuro inmediato.
- (9) Las disposiciones específicas para aves de corral, gatos y perros se establecerán en las propuestas adecuadas, cuando se disponga de los dictámenes pertinentes de la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria.
- (10) A la luz de la experiencia adquirida con la Directiva 91/628/CEE por lo que respecta a la armonización de la legislación comunitaria en materia de transporte de animales, y vistas las dificultades encontradas a causa de las divergencias en la incorporación de dicha Directiva a la legislación nacional, es más adecuado establecer normas comunitarias en este ámbito en forma de reglamento. En espera de la adopción de disposiciones detalladas para determinadas especies que tengan necesidades particulares y representen una parte muy limitada del ganado de la Comunidad, es preciso permitir a los Estados miembros establecer o conservar normas nacionales adicionales que se apliquen al transporte de animales de dichas especies.
- (11) Para garantizar una aplicación coherente y eficaz del presente Reglamento a través de la Comunidad a la luz de su principio básico según el cual los animales no deben ser transportados de una forma que pueda causarles lesiones o sufrimiento, es preciso establecer disposiciones detalladas relativas a las necesidades específicas derivadas de los distintos tipos de transporte. Dichas normas detalladas deberán interpretarse y aplicarse con arreglo al citado principio y deberán actualizarse cuando proceda, en particular en función de los nuevos conocimientos científicos, siempre que se ponga de manifiesto que ya no garantizan el cumplimiento del citado principio en determinados modos o tipos de transporte.
- (12) El transporte con fines comerciales no se limita a los transportes que implica un intercambio inmediato de dinero, bienes o servicios. El transporte con fines comerciales incluye, en particular, los transportes que producen o intentan producir, directa o indirectamente, un beneficio.
- (13) La descarga y posterior carga de animales podría también serles causa de nerviosismo y el contacto en los puestos de control, antes llamados puntos de parada, podría desembocar, en determinadas condiciones, en la propagación de enfermedades infecciosas. Conviene, pues, establecer medidas específicas que garanticen la salud y bienestar de los animales cuando permanezcan en puestos de control. Por consiguiente, es necesario modificar las disposiciones del Reglamento (CE) n° 1255/97 del Consejo, de 25 de junio de 1997, sobre los criterios comunitarios que deben cumplir los puntos de parada y por el que se adapta el plan de viaje mencionado en el anexo de la Directiva 91/628/CEE⁽¹⁾.
- (14) A menudo, la ausencia de un nivel de bienestar adecuado se debe a la falta de formación. Por consiguiente, toda persona que manipule los animales durante el transporte debe haber seguido previamente una formación, impartida únicamente por organismos autorizados por las autoridades competentes.
- (15) Las condiciones de bienestar de los animales durante el transporte dependen esencialmente del comportamiento diario de los transportistas. Los controles efectuados por las autoridades competentes pueden verse obstaculizados en la medida en que los transportistas tienen la posibilidad de operar libremente en diferentes Estados miembros. Los transportistas deberían mostrar, por tanto, mayor responsabilidad y transparencia en cuanto a su situación y sus operaciones. En particular, deben disponer de una autorización para operar, notificar sistemáticamente cualquier dificultad y mantener registros detallados de sus acciones y de los resultados de ellas.
- (16) El transporte de animales no concierne únicamente a los transportistas, sino también a otras categorías de operadores, tales como ganaderos y comerciantes, así como al personal de los centros de concentración y los mataderos. Conviene por lo tanto hacer extensivas algunas obligaciones relativas al bienestar de los animales a todo operador que participe en el transporte de animales.
- (17) Los centros de concentración desempeñan un papel clave en el transporte de algunas especies de ganado, por lo que es preciso que sus empleados y visitantes conozcan y cumplan la legislación comunitaria relativa a la protección de los animales durante el transporte.
- (18) Los viajes largos pueden ser más nocivos para el bienestar de los animales que los viajes efectuados en distancias cortas. Conviene, por lo tanto, establecer procedimientos específicos con el fin de garantizar un mejor control del cumplimiento de las normas, en particular, mejorando la trazabilidad de este tipo de operaciones de transporte.

⁽¹⁾ DO L 174 de 2.7.1997, p. 1. Reglamento cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) n° 1040/2003, de 11 de junio de 2003 (DO L 151 de 19.6.2003, p. 21).

- (19) El Reglamento (CEE) n° 3820/85 del Consejo, de 20 de diciembre de 1985, relativo a la armonización de determinadas disposiciones en materia social en el sector de los transportes por carretera ⁽¹⁾ establece tiempos de conducción máximos y períodos mínimos de descanso para los conductores. Procede regular de manera similar los viajes en el transporte de animales. El Reglamento (CEE) n° 3821/85 del Consejo, de 20 de diciembre de 1985, relativo al aparato de control en el sector de los transportes por carretera ⁽²⁾, dispone la instalación y utilización de aparatos de control que permitan supervisar eficazmente el cumplimiento de las disposiciones en materia social en el ámbito de los transportes por carretera. Es necesario que la información registrada esté disponible a fin de poder comprobar el respeto de la duración máxima del transporte prevista por la legislación sobre el bienestar de los animales.
- (20) El insuficiente intercambio de información entre las autoridades competentes da lugar a una aplicación inadecuada de la legislación comunitaria en materia de protección de los animales durante el transporte. En consecuencia, es preciso introducir procedimientos flexibles con el fin de mejorar el nivel de colaboración entre las autoridades competentes de los distintos Estados miembros.
- (21) Los équidos registrados, definidos en la letra c) del artículo 2 de la Directiva 90/426/CEE del Consejo ⁽³⁾, se transportan frecuentemente con fines no comerciales de acuerdo con los objetivos generales del presente Reglamento. Dada la naturaleza de esos movimientos, aparece adecuado no aplicar algunas disposiciones cuando los équidos registrados se transporten para competiciones, carreras, actos culturales o cría. Sin embargo, no es adecuado aplicar dichas excepciones a los équidos transportados, directamente o después de haber transitado por un mercado o un centro de agrupamiento autorizado, a un matadero para ser sacrificados, los cuales de conformidad con la letra d) del artículo 2 y el segundo guión del apartado 1 del artículo 8 de la Directiva 90/426/CEE deben ser considerados como «équidos de abasto».
- (22) Un seguimiento inadecuado de las infracciones de la legislación sobre bienestar de los animales fomenta el incumplimiento de ésta y da origen a distorsiones de la competencia. Procede, por lo tanto, establecer procedimientos uniformes en el conjunto de la Comunidad a fin de reforzar los controles y la imposición de sanciones en caso de infracción de la legislación en este ámbito. Conviene que los Estados miembros establezcan normas relativas a las sanciones aplicables en caso de infracción del presente Reglamento y velen por su aplicación. Estas sanciones deben ser eficaces, proporcionadas y disuasorias.
- (23) Los buques de transporte de ganado transportan un número significativo de animales durante viajes muy largos a partir de la Comunidad, y en el interior de ésta, y este transporte marítimo puede controlarse en el lugar de salida. Por lo tanto, es esencial adoptar medidas y normas específicas para este modo de transporte.
- (24) Por coherencia de la legislación comunitaria, resulta oportuno modificar la Directiva 64/432/CEE del Consejo, de 26 de junio de 1964, relativa a problemas de policía sanitaria en materia de intercambios intracomunitarios de animales de las especies bovina y porcina ⁽⁴⁾ con el fin de adaptarla al presente Reglamento en lo tocante a la autorización de los centros de concentración y los requisitos que deben cumplir los transportistas.
- (25) Procede asimismo modificar la Directiva 93/119/CE del Consejo, de 22 de diciembre de 1993, relativa a la protección de los animales en el momento de su sacrificio o matanza ⁽⁵⁾ con el objeto de adaptarla al presente Reglamento por lo que se refiere a la utilización de instrumentos que administran descargas eléctricas.
- (26) Conviene que las normas y los procedimientos de información definidos en la Directiva 89/608/CEE del Consejo, de 21 de noviembre de 1989, relativa a la asistencia mutua entre las autoridades administrativas de los Estados miembros y a la colaboración entre éstas y la Comisión con objeto de asegurar la correcta aplicación de las legislaciones veterinaria y zootécnica ⁽⁶⁾ se apliquen al bienestar de los animales durante el transporte a fin de garantizar el cumplimiento del presente Reglamento.
- (27) La Decisión 98/139/CE de la Comisión ⁽⁷⁾, de 4 de febrero de 1998, fija determinadas normas relativas a los controles efectuados *in situ* en el ámbito veterinario por expertos de la Comisión en los Estados miembros, normas que deben contribuir a garantizar la aplicación uniforme del presente Reglamento.
- (28) El presente Reglamento contiene disposiciones relativas a la ventilación de los vehículos de carretera utilizados para el transporte de ganado en viajes largos. Procede, pues, derogar el Reglamento (CE) n° 411/98 del Consejo, de 16 de febrero de 1998, relativo a normas complementarias sobre la protección de los animales aplicables a los vehículos de carretera utilizados para el transporte de ganado en viajes de más de ocho horas de duración ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ DO L 370 de 31.12.1985, p. 1.

⁽²⁾ DO L 370 de 31.12.1985, p. 8. Reglamento cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) n° 432/2004 de la Comisión (DO L 71 de 10.3.2004, p. 3).

⁽³⁾ DO L 224 de 18.8.1990, p. 42. Directiva cuya última modificación la constituye la Directiva 2004/68/CE (DO L 139 de 30.4.2004, p. 320).

⁽⁴⁾ DO P 121 de 29.7.1964, p. 1977/64. Directiva cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) n° 21/2004 (DO L 5 de 9.1.2004, p. 8).

⁽⁵⁾ DO L 340 de 31.12.1993, p. 21. Directiva modificada por el Reglamento (CE) n° 806/2003 (DO L 122 de 16.5.2003, p. 1).

⁽⁶⁾ DO L 351 de 2.12.1989, p. 34.

⁽⁷⁾ DO L 38 de 12.2.1998, p. 10.

⁽⁸⁾ DO L 52 de 21.2.1998, p. 8.

- (29) Conviene prever un procedimiento sencillo para que el Consejo actualice algunos elementos técnicos importantes del presente Reglamento en particular a la luz de una evaluación de sus consecuencias sobre el transporte de animales vivos dentro de una Comunidad ampliada y establezca las especificaciones del sistema de navegación que deberá emplearse en todos los medios de transportes por carretera a la luz de los futuros avances tecnológicos en este ámbito, como la realización del sistema Galileo.
- (30) Es preciso prever la posibilidad de establecer excepciones para tener en cuenta la lejanía de determinadas regiones del territorio continental de la Comunidad, en particular las regiones ultraperiféricas mencionadas en el artículo 299 del Tratado.
- (31) Las medidas necesarias para la ejecución del presente Reglamento deben aprobarse con arreglo a la Decisión 1999/468/CE del Consejo, de 28 de junio de 1999, por la que se establecen los procedimientos para el ejercicio de las competencias de ejecución conferidas a la Comisión ⁽¹⁾.

HA ADOPTADO EL PRESENTE REGLAMENTO:

CAPÍTULO I

ÁMBITO DE APLICACIÓN, DEFINICIONES Y CONDICIONES GENERALES APPLICABLES AL TRANSPORTE DE ANIMALES

Artículo 1

Ámbito de aplicación

1. El presente Reglamento se aplicará al transporte de animales vertebrados vivos dentro de la Comunidad, incluidos los controles específicos de las partidas de animales que entran o salen del territorio aduanero de la Comunidad realizados por los funcionarios competentes.
2. Sólo los artículos 3 y 27 serán aplicables:
 - a) al transporte de animales realizado por agricultores que utilicen vehículos agrícolas o medios de transporte que les pertenezcan en casos en que las circunstancias geográficas exigen un transporte para la trashumancia estacional de determinados tipos de animales;
 - b) al transporte que realicen los ganaderos de sus propios animales, por sus propios medios de transporte, a una distancia de su explotación inferior a 50 km.
3. El presente Reglamento no impedirá posibles medidas nacionales más estrictas encaminadas a mejorar el bienestar de los animales durante los transportes efectuados por entero en

⁽¹⁾ DO L 184 de 17.7.1999, p. 23.

su territorio o para los transportes marítimos que partan de su territorio.

4. El presente Reglamento se aplicará sin perjuicio de la legislación comunitaria en el ámbito veterinario.

5. El presente Reglamento no se aplicará al transporte de animales que no se efectúe en relación con una actividad económica, ni al transporte de animales directamente desde o hacia consultas o clínicas veterinarias, por consejo de un veterinario.

Artículo 2

Definiciones

A efectos del presente Reglamento, se entenderá por:

- a) «animales», los animales vertebrados vivos;
- b) «centros de concentración», los lugares, tales como explotaciones, centros de recogida y mercados, en los cuales se agrupan, para la constitución de partidas, équidos domésticos o animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina o porcina procedentes de distintas explotaciones;
- c) «cuidador», una persona directamente encargada del bienestar de los animales a los que acompaña durante el viaje;
- d) «puesto de inspección fronterizo», cualquier puesto de inspección designado y autorizado, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 6 de la Directiva 91/496/CEE ⁽²⁾, para efectuar controles veterinarios de los animales procedentes de terceros países en la frontera del territorio de la Comunidad;
- e) «legislación veterinaria comunitaria», la legislación mencionada en el capítulo 1 del anexo A de la Directiva 90/425/CEE ⁽³⁾, así como las correspondientes disposiciones de aplicación;
- f) «autoridad competente», la autoridad central de un Estado miembro competente para efectuar controles del bienestar de los animales o cualquier autoridad en la que se haya delegado dicha competencia;
- g) «contenedor», todo cajón, caja, receptáculo u otra estructura rígida utilizada para el transporte de animales, que no sea un medio de transporte;
- h) «puesto de control», cualquiera de los aludidos en el Reglamento (CE) n° 1255/97;
- i) «punto de salida», un puesto de inspección fronterizo, o cualquier otro lugar designado por un Estado miembro, por el que los animales salen del territorio aduanero de la Comunidad;

⁽²⁾ DO L 268 de 24.9.1991, p. 56. Directiva cuya última modificación la constituye el Acta de adhesión de 2003.

⁽³⁾ DO L 224 de 18.8.1990, p. 29. Directiva cuya última modificación la constituye la Directiva 2002/33/CE del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 315 de 19.11.2002, p. 14).

- j) «viaje», la operación de transporte completa, desde el lugar de salida hasta el lugar de destino, incluidos la descarga, el alojamiento y la carga en los puntos intermedios del viaje;
- k) «poseedor», toda persona física o jurídica, con excepción de los transportistas, que sea responsable de los animales o se ocupe de éstos de manera permanente o temporal;
- l) «buque destinado al transporte de ganado», un buque utilizado para el transporte de équidos domésticos o de animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina o porcina, o destinado a tal uso, que no sea un buque de carga rodada u otra embarcación de transporte de animales en contenedores móviles;
- m) «viaje largo», un viaje cuya duración supere las ocho horas a partir del momento en que se traslada al primer animal de la partida;
- n) «medio de transporte», vehículos de carretera o ferroviarios, embarcaciones y aviones utilizados para el transporte de animales;
- o) «sistemas de navegación», infraestructuras basadas en satélites que ofrezcan, de forma ininterrumpida, exacta y garantizada, servicios de medición de tiempo y de posicionamiento globales, o cualquier tecnología que proporcione servicios considerados equivalentes a efectos del presente Reglamento;
- p) «veterinario oficial», el veterinario nombrado por la autoridad competente del Estado miembro;
- q) «organizador»:
- i) un transportista que subcontrate una parte del viaje a, por lo menos, otro transportista;
 - ii) una persona física o jurídica que contrate para la realización de un viaje a más de un transportista; o
 - iii) la persona que firma la sección 1 del cuaderno de a bordo u hoja de ruta mencionados en el anexo II;
- r) «lugar de salida», el lugar en el que se carga al animal por primera vez en un medio de transporte, siempre que le haya albergado en ese lugar durante al menos 48 horas antes de la salida.
- No obstante, los centros de concentración que hayan sido autorizados de conformidad con la legislación veterinaria comunitaria podrán considerarse lugares de salida siempre que:
- i) la distancia recorrida entre el primer lugar de carga y el centro de concentración sea inferior a 100 km; o
 - ii) se haya albergado a los animales de forma que puedan disponer de yacija suficiente, permanecer sueltos, si ello es posible, y abrevarse durante al menos seis horas antes de la salida del centro de concentración.
- s) «lugar de destino», el lugar donde se descarga un animal de un medio de transporte y:
- i) se le alberga durante al menos 48 horas antes de la salida; o
 - ii) se le sacrifica;
- t) «lugar de descanso o transbordo», cualquier parada durante el viaje que no sea el lugar de destino, incluido el lugar donde los animales hayan cambiado de medio de transporte, procediéndose o no para ello a su descarga;
- u) «équidos registrados», los definidos como tales en la Directiva 90/426/CEE ⁽¹⁾;
- v) «buque de carga rodada», un buque dotado con equipamientos que permiten el embarque y desembarque de vehículos rodados o ferroviarios;
- w) «transporte», el desplazamiento de animales efectuado en uno o varios medios de transporte, así como las operaciones conexas, incluidos la carga, la descarga, el transbordo y el descanso, hasta la descarga final de los animales en el lugar de destino;
- x) «transportista», toda persona física o jurídica que transporte animales por cuenta propia o por cuenta de un tercero;
- y) «équidos no desbravados», los équidos a los que no puede atarse o llevarse del cabestro sin ocasionarles una excitación, dolor o sufrimiento evitables;
- z) «vehículo», un medio de transporte sobre ruedas, propulsado o remolcado.

Artículo 3

Condiciones generales aplicables al transporte de animales

Nadie podrá transportar o hacer transportar animales de una forma que pueda causarles lesiones o sufrimiento.

Además, deberán cumplirse las siguientes condiciones:

- a) se tomarán previamente todas las disposiciones necesarias con el fin de reducir al mínimo la duración del viaje y atender a las necesidades de los animales durante el mismo;
- b) los animales estarán en condiciones de realizar el viaje previsto;
- c) el medio de transporte se concebirá, construirá, mantendrá y utilizará de modo que se eviten lesiones y sufrimiento a los animales y se garantice su seguridad;

⁽¹⁾ DO L 224 de 18.8.1990, p. 42. Directiva cuya última modificación la constituye la Directiva 2004/68/CE (DO L 139 de 30.4.2004, p. 320).

- d) las instalaciones de carga y descarga se concebirán, construirán, mantendrán y utilizarán adecuadamente de modo que se eviten lesiones y sufrimiento a los animales y se garantice su seguridad;
- e) el personal que manipula los animales estará convenientemente formado o capacitado para ello y realizará su cometido sin recurrir a la violencia o a métodos que puedan causar a los animales temor, lesiones o sufrimientos innecesarios;
- f) el transporte se llevará a cabo sin demora hasta el lugar de destino y las condiciones de bienestar de los animales se comprobarán regularmente y se mantendrán de manera apropiada;
- g) se dispondrá un espacio y una altura suficientes para los animales habida cuenta de su tamaño y del viaje previsto;
- h) se ofrecerá a los animales agua, alimento y períodos de descanso a intervalos suficientes y en condiciones cuantitativa y cualitativamente adecuadas a su especie y tamaño.

CAPÍTULO II

ORGANIZADORES, TRANSPORTISTAS, POSEEDORES Y CENTROS DE CONCENTRACIÓN

Artículo 4

Documentos de transporte

1. El transporte de animales sólo podrá efectuarse si se lleva en el medio de transporte la documentación que acredite:
 - a) el origen y el propietario de los animales;
 - b) el lugar de salida;
 - c) la fecha y hora de salida;
 - d) el lugar de destino previsto;
 - e) la duración prevista del viaje.
2. El transportista proporcionará a las autoridades competentes, a petición de éstas, los documentos mencionados en el apartado 1.

Artículo 5

Obligaciones de planificación relativas al transporte de los animales

1. El transporte de animales podrá contratarse o subcontratarse únicamente a transportistas autorizados con arreglo a lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 10 o en el apartado 1 del artículo 11.
2. Los transportistas deberán designar a una persona física responsable del transporte y velarán por que esté disponible en todo momento la información relativa a la planificación, ejecu-

ción y conclusión de la parte del viaje que esté bajo su supervisión.

3. En cada viaje los organizadores se asegurarán de que:
 - a) el bienestar de los animales no se vea perjudicado por una coordinación insuficiente entre las distintas etapas del viaje, y de que se tengan en cuenta las condiciones meteorológicas; y
 - b) una persona física se responsabilice de proporcionar a la autoridad competente, en todo momento, la información relativa a la planificación, ejecución y conclusión del viaje.
4. En el caso de que équidos domésticos —que no sean équidos no desbravados— y animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina deban realizar viajes largos entre Estados miembros y con origen o destino en terceros países, los transportistas y los organizadores cumplirán las disposiciones relativas al cuaderno de a bordo u hoja de ruta que figuran en el anexo II.

Artículo 6

Transportistas

1. Nadie podrá operar como transportista salvo que haya sido autorizado a tal efecto por una autoridad competente de conformidad con lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 10 o, en caso de viajes largos, con arreglo al apartado 1 del artículo 11. Cuando que se realice el transporte de los animales, se pondrá a disposición de la autoridad competente una copia de dicha autorización.
2. Los transportistas notificarán a la autoridad competente todo cambio en relación con la información y la documentación indicadas en el apartado 1 del artículo 10 o, en caso de viajes largos, en el apartado 1 del artículo 11, en el plazo de quince días laborables a partir de la fecha en la cual se hayan producido tales cambios.
3. Los transportistas transportarán a los animales de conformidad con las especificaciones técnicas que figuran en el anexo I.
4. Los transportistas confiarán la manipulación de los animales al personal que haya seguido una formación en relación con las disposiciones pertinentes de los anexos I y II.

5. Únicamente podrán ser conductores o cuidadores en un vehículo de carretera destinado al transporte de équidos domésticos, de animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina o de aves de corral, las personas que hayan obtenido un certificado de competencia de conformidad con lo dispuesto en el apartado 2 del artículo 17. Cuando se realice el transporte de los animales, se pondrá a disposición de la autoridad competente dicho certificado de competencia.

6. Los transportistas velarán por que un cuidador acompañe a cada partida de animales, excepto cuando:

- a) el transporte se efectúe en contenedores anclados, adecuadamente ventilados y, si es necesario, con una provisión suficiente de alimentos y agua en distribuidores que no puedan volcarse, para un viaje de una duración dos veces superior a la prevista;
- b) el conductor ejerza las funciones de cuidador.

7. Los apartados 1, 2, 4 y 5 no serán aplicables a las personas que transporten animales hasta una distancia máxima de 65 km entre el lugar de salida y el lugar de destino.

8. Los transportistas pondrán a disposición de la autoridad competente del país al que son transportados los animales el certificado de aprobación indicado en el apartado 2 del artículo 18 o en el apartado 2 del artículo 19.

9. A partir del 1 de enero de 2007, los transportistas de équidos domésticos —con excepción de los équidos registrados— y de animales domésticos de las especies bovina, caprina y porcina deberán utilizar en los viajes largos por carretera, para los medios de transporte en servicio por vez primera, un sistema de navegación conforme a lo previsto en el punto 4.2. del capítulo VI del anexo I, y a partir del 1 de enero de 2009 deberán utilizarlo para todos los medios de transporte por carretera. Conservarán durante al menos tres años los registros obtenidos con dicho sistema de navegación, y los pondrán a disposición de la autoridad competente a petición de ésta, en particular cuando se efectúen los controles previstos en el apartado 4 del artículo 15. Podrán adoptarse normas de desarrollo del presente apartado con arreglo al procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31.

Artículo 7

Inspección previa y aprobación del medio de transporte

1. El transporte de animales por carretera en viajes largos sólo podrá realizarse previa inspección y aprobación del medio de transporte de conformidad con lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 18.

2. El transporte por vía marítima desde un puerto comunitario hasta una distancia de más de diez millas náuticas de équidos domésticos y animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina o porcina sólo podrá realizarse previa inspección y aprobación del buque de conformidad con lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 19.

3. Las disposiciones de los apartados 1 y 2 se aplicarán a los contenedores que se utilicen para el transporte de équidos domésticos o de animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina o porcina por carretera y/o por vía acuática para viajes largos.

Artículo 8

Poseedores

1. Los poseedores de animales en el lugar de salida, de transbordo o de destino velarán por que se cumplan las especificaciones técnicas que figuran en los capítulos I y III, sección 1, del anexo I con respecto a los animales que se transportan.

2. Los poseedores de animales controlarán a todos los animales que lleguen a un lugar de tránsito o de destino y determinarán si los animales efectúan o han efectuado un viaje largo entre Estados miembros y con origen o destino en terceros países. En el caso de viajes largos de équidos domésticos, distintos de los équidos registrados, y animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina, los poseedores deberán cumplir las disposiciones relativas al cuaderno de a bordo u hoja de ruta que figuran en el anexo II.

Artículo 9

Centros de concentración

1. Los operadores de los centros de concentración velarán por que el trato dispensado a los animales sea conforme a lo dispuesto en las especificaciones técnicas que figuran en los capítulos I y III, sección 1, del anexo I.

2. Los operadores de los centros de concentración autorizados de acuerdo con la legislación veterinaria comunitaria deberán, además:

- a) confiarán la manipulación de los animales únicamente al personal que haya seguido cursos de formación sobre las normas técnicas pertinentes que figuran en el anexo I;
- b) informarán regularmente a las personas autorizadas a entrar en los centros sobre los deberes y las obligaciones que les incumben en virtud del presente Reglamento, así como de las sanciones aplicables en caso de infracción;
- c) tendrán permanentemente a disposición de las personas autorizadas a entrar en el centro de concentración los datos relativos a la autoridad competente a la que debe notificarse toda posible infracción de las disposiciones del presente Reglamento;
- d) en caso de incumplimiento del presente Reglamento por cualquier persona presente en el centro de concentración, y sin perjuicio de las posibles medidas adoptadas por la autoridad competente, adoptarán las medidas necesarias para remediar el incumplimiento observado e impedir que tal situación se repita;
- e) adoptarán, supervisarán y aplicarán el reglamento interno necesario para garantizar el cumplimiento de las letras a) a d).

CAPÍTULO III

DEBERES Y OBLIGACIONES DE LAS AUTORIDADES COMPETENTES*Artículo 10***Requisitos para la autorización de los transportistas**

1. La autoridad competente expedirá autorizaciones a los transportistas siempre y cuando:
 - a) los solicitantes estén establecidos en el Estado miembro en el que presentan la solicitud de autorización o, cuando se trate de solicitantes establecidos en un tercer país, estén representados en dicho Estado miembro;
 - b) los solicitantes hayan demostrado que disponen de personal, equipos y procedimientos operativos, incluidas, cuando corresponda, guías de buenas prácticas, suficientes y adecuados para poder cumplir lo dispuesto en el presente Reglamento;
 - c) los solicitantes, o sus representantes, no hayan infringido gravemente la legislación comunitaria o nacional sobre protección de animales en los tres años que preceden a la fecha de la solicitud. Esta disposición no será de aplicación cuando el solicitante demuestre a satisfacción de la autoridad competente que ha adoptado todas las medidas necesarias para evitar nuevas infracciones.
2. La autoridad competente expedirá las autorizaciones previstas en el apartado 1 conforme al modelo que figura en el capítulo I del anexo III. Dichas autorizaciones tendrán una validez máxima de cinco años a partir de la fecha de expedición, y no serán válidas para viajes largos.

*Artículo 11***Requisitos para la autorización de los transportistas en viajes largos**

1. La autoridad competente expedirá autorizaciones, previa solicitud, a los transportistas que realicen viajes largos, siempre y cuando:
 - a) cumplan lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 10; y
 - b) los solicitantes hayan presentado los siguientes documentos:
 - i) certificados de competencia válidos, con arreglo a lo dispuesto en el apartado 2 del artículo 17, para todos los conductores y cuidadores que deban efectuar viajes largos;
 - ii) certificados de aprobación válidos, con arreglo a lo dispuesto en el apartado 2 del artículo 18, para todos los medios de transporte por carretera que se utilicen para viajes largos;
 - iii) información pormenorizada de los procedimientos que permiten a los transportistas localizar y registrar la

circulación de los vehículos bajo su responsabilidad y mantener permanentemente el contacto con los conductores en cuestión durante los viajes largos;

iv) planes de contingencia para casos de emergencia.

2. A efectos del inciso iii) de la letra b) del apartado 1, los transportistas que transporten en viajes largos équidos domésticos que no sean équidos registrados, así como animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina, deberán demostrar que utilizan el sistema de navegación a que se refiere el apartado 9 del artículo 6:

- a) para los medios de transporte por carretera en servicio por vez primera, a partir del 1 de enero de 2007;
- b) para todos los medios de transporte por carretera en servicio por vez primera, a partir del 1 de enero de 2009.

3. La autoridad competente expedirá dichas autorizaciones conforme al modelo que figura en el capítulo II del anexo III. Estas autorizaciones tendrán una validez máxima de cinco años a partir de la fecha de expedición y serán válidas para todos los viajes, incluidos los viajes largos.

*Artículo 12***Limitación de solicitudes de autorización**

Los transportistas no solicitarán una autorización con arreglo a los artículos 10 u 11 a más de una autoridad competente en más de un Estado miembro.

*Artículo 13***Expedición de autorizaciones por la autoridad competente**

1. La autoridad competente podrá limitar el ámbito de aplicación de la autorización indicada en el apartado 1 del artículo 10, o en el apartado 1 del artículo 11 para viajes largos, en función de determinados criterios que pueden ser comprobados durante el transporte.

2. La autoridad competente expedirá cada autorización prevista en el apartado 1 del artículo 10, o en el apartado 1 del artículo 11 para viajes largos, con un número único en el Estado miembro. La autorización se redactará en la lengua o lenguas oficiales del Estado miembro de expedición y en inglés, cuando exista la posibilidad de que el transportista se desplace a otro Estado miembro.

3. La autoridad competente llevará un registro de las autorizaciones previstas en el apartado 1 del artículo 10 o en el apartado 1 del artículo 11 de modo que pueda identificar rápidamente a los transportistas, en particular en caso de incumplimiento de los requisitos establecidos en el presente Reglamento.

4. La autoridad competente registrará las autorizaciones expedidas de conformidad con el apartado 1 del artículo 11 en una base de datos electrónica. El nombre del transportista y su número de autorización serán públicos y estarán disponibles durante el periodo de validez de la autorización. Siempre que se respete la normativa comunitaria o nacional relativa a la protección de la intimidad, los Estados miembros darán acceso al público a otros datos relativos a las autorizaciones de los transportistas. La base de datos deberá contener asimismo las decisiones notificadas en aplicación de la letra c) del apartado 4 del artículo 26 y del apartado 6 del artículo 26.

Artículo 14

Controles y demás medidas relacionadas con el cuaderno de a bordo u hoja de ruta que la deben efectuar las autoridades competentes antes de los viajes largos

1. En el caso de viajes largos entre Estados miembros y con origen o destino en terceros países de équidos domésticos y animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina, la autoridad competente del lugar de salida:

- a) efectuará los controles pertinentes a fin de comprobar que:
 - i) los transportistas mencionados en el cuaderno de a bordo u hoja de ruta disponen de las autorizaciones válidas correspondientes, los certificados de aprobación válidos para medios de transporte utilizados para viajes largos y los certificados de competencia válidos para los conductores y cuidadores;
 - ii) el cuaderno de a bordo u hoja de ruta presentado por el organizador es realista y cumple las disposiciones del presente Reglamento;
- b) cuando el resultado de los controles indicados en la letra a) no sea satisfactorio, exigirá al organizador que modifique las disposiciones adoptadas para el viaje largo previsto, de modo que éste cumpla lo dispuesto en el presente Reglamento;
- c) cuando el resultado de los controles indicados en el punto a) sea satisfactorio, sellará el cuaderno de a bordo u hoja de ruta;
- d) comunicará cuanto antes a la autoridad competente del lugar de destino, del punto de salida o del puesto de control los pormenores del viaje largo previsto, tal como figuran en el cuaderno de a bordo u hoja de ruta, a través del sistema de intercambio de informaciones mencionado en el artículo 20 de la Directiva 90/425/CEE.

2. No obstante lo dispuesto en la letra c) del apartado 1, no será preciso sellar el cuaderno de a bordo u hoja de ruta en los transportes en que se utilice el sistema mencionado en el apartado 9 del artículo 6.

Artículo 15

Controles que la autoridad competente debe efectuar en cualquier etapa de un viaje largo

1. La autoridad competente llevará a cabo en cualquier momento del viaje largo los controles pertinentes, de manera aleatoria o sistemática, con el fin de comprobar que la duración del viaje declarada es realista y que el viaje cumple lo dispuesto en el presente Reglamento, y en particular que la duración de los tiempos de viaje y de los periodos de descanso se ajusta a los límites fijados en el capítulo V del anexo I.

2. En el caso de viajes largos entre Estados miembros y con terceros países, los controles de aptitud para el transporte efectuados en el lugar de salida, con arreglo a lo dispuesto en el capítulo I del anexo I, se llevarán a cabo antes de la carga como parte de los controles veterinarios establecidos en la correspondiente legislación comunitaria en materia veterinaria, dentro de los límites previstos en dicha legislación.

3. Cuando el lugar de destino sea un matadero, los controles previstos en el apartado 1 deberán llevarse a cabo como parte de la inspección veterinaria establecida en el Reglamento (CE) nº 854/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 29 de abril de 2004, por el que se establecen normas específicas para la organización de controles oficiales de los productos de origen animal destinados al consumo humano ⁽¹⁾.

4. Los registros de los movimientos de los medios de transporte por carretera obtenidos mediante sistemas de navegación podrán utilizarse, cuando proceda, para la realización de dichos controles.

Artículo 16

Formación del personal y equipamiento de la autoridad competente

La autoridad competente velará por que su personal esté debidamente formado y equipado para comprobar los datos registrados por:

- el aparato de control en los transportes por carretera, conforme a lo dispuesto en el Reglamento (CEE) nº 3821/85,
- el sistema de navegación.

Artículo 17

Cursos de formación y certificados de competencia

1. Deben existir cursos de formación a disposición del personal de los transportistas y de los centros de concentración a efectos de lo dispuesto en el apartado 4 del artículo 6 y en la letra a) del apartado 2 del artículo 9.

⁽¹⁾ DO L 226 de 25.6.2004, p. 83.

2. El certificado de competencia para los conductores y cuidadores de vehículos de carretera que transporten équidos domésticos, animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina o porcina o aves de corral indicado en el apartado 5 del artículo 6 se concederá conforme al anexo IV. El certificado de competencia estará redactado en la lengua o lenguas oficiales del Estado miembro de expedición y en inglés cuando exista la posibilidad de que el transportista o el cuidador operen en otro Estado miembro. El certificado de competencia será expedido por la autoridad competente o por el organismo designado a tal efecto por los Estados miembros con arreglo al modelo que figura en el capítulo III del anexo III. El ámbito del certificado de competencia podrá limitarse a especies específicas o grupos de especies específicos.

Artículo 18

Certificado de aprobación de los medios de transporte por carretera

1. La autoridad competente o el organismo designado por el Estado miembro concederá, previa solicitud, un certificado de aprobación de los medios de transporte por carretera utilizados para viajes largos, siempre y cuando dichos medios de transporte:

- a) no sean objeto de una solicitud presentada a otra autoridad competente en el mismo o en otro Estado miembro o de una autorización expedida por dicha autoridad;
- b) hayan superado una inspección de la autoridad competente u organismo designado por el Estado miembro y se haya comprobado que cumplen los requisitos establecidos en los capítulos II y VI del anexo I aplicables al diseño, la construcción y el mantenimiento de los medios de transporte por carretera utilizados para los viajes largos.

2. La autoridad competente o el organismo designado por el Estado miembro expedirá cada certificado con un número único en el Estado miembro, conforme al modelo que figura en el capítulo IV del anexo III. El certificado deberá estar redactado en la lengua o lenguas oficiales del Estado miembro de expedición y en inglés. El certificado será válido durante un período máximo de cinco años a partir de la fecha de expedición y dejará de serlo cuando se adapte o se modifique el medio de transporte de forma que afecte al bienestar de los animales.

3. La autoridad competente llevará un registro de los certificados de aprobación de los medios de transporte por carretera utilizados para viajes largos en una base de datos electrónica, de manera que sea posible su inmediata identificación por las autoridades competentes en todos los Estados miembros, en particular en caso de incumplimiento de lo dispuesto en el presente Reglamento.

4. Los Estados miembros podrán conceder excepciones a las disposiciones del presente artículo y a las de la letra b) del punto 1.4. del capítulo V y del capítulo VI del anexo I para los medios de transporte por carretera en el caso de viajes que no superen las 12 horas para llegar al lugar final de destino.

Artículo 19

Certificado de aprobación de los buques destinados al transporte de ganado

1. La autoridad competente o el organismo designado por el Estado miembro expedirá, previa solicitud, un certificado de aprobación para un buque destinado al transporte de ganado, siempre y cuando dicho buque:

- a) opere a partir del Estado miembro en el que se presenta la solicitud;
- b) no sea objeto de una solicitud presentada a otra autoridad competente en el mismo o en otro Estado miembro, o de una autorización expedida por dicha autoridad;
- c) haya superado una inspección de la autoridad competente u organismo designado por el Estado miembro y se haya comprobado que cumple los requisitos que figuran en la sección 1 del capítulo IV del anexo I relativos a la construcción y el equipamiento de los buques destinados al transporte de ganado.

2. La autoridad competente o el organismo designado por el Estado miembro expedirá cada certificado con un número único en el Estado miembro. El certificado deberá estar redactado en la lengua o lenguas oficiales del Estado miembro de expedición y en inglés. El certificado será válido durante un período máximo de cinco años a partir de la fecha de expedición y perderá su validez en el momento en que el medio de transporte se modifique o readapte de manera que afecte al bienestar de los animales.

3. La autoridad competente llevará un registro de los buques destinados al transporte de ganado que hayan recibido la aprobación, de manera que sea posible su inmediata identificación, en particular en caso de incumplimiento de lo dispuesto en el presente Reglamento.

4. La autoridad competente llevará un registro de los certificados de aprobación de buques destinados al transporte de ganado en una base de datos electrónica, de manera que sea posible su inmediata identificación, en particular en caso de incumplimiento de lo dispuesto en el presente Reglamento.

Artículo 20

Inspección de los buques destinados al transporte de ganado durante las operaciones de carga y descarga

1. La autoridad competente examinará los buques destinados al transporte de ganado antes de la operación de carga de los animales con el fin de comprobar, en particular, que:

- a) el buque destinado al transporte de ganado está construido y equipado para el número y tipo de animales que van a transportarse;

b) los compartimentos destinados a los animales están en buen estado de conservación;

c) el equipamiento indicado en el capítulo IV del anexo I se mantiene en buenas condiciones de funcionamiento.

2. La autoridad competente examinará los siguientes puntos antes y durante toda operación de carga y descarga de los buques destinados al transporte de ganado con el fin de asegurarse de que:

a) los animales están en condiciones de proseguir el viaje;

b) las operaciones de carga y descarga se efectúan con arreglo a lo dispuesto en el capítulo III del anexo I;

c) el suministro de alimento y agua es conforme a lo dispuesto en la sección 2 del capítulo IV del anexo I.

Artículo 21

Controles en los puntos de salida y en los puestos de inspección fronterizos

1. Sin perjuicio de los controles previstos en el artículo 2 del Reglamento (CE) nº 639/2003, siempre que los animales lleguen a los puntos de salida o a los puestos de inspección fronterizos, los veterinarios oficiales de los Estados miembros comprobarán que el transporte se realiza de conformidad con lo dispuesto en el presente Reglamento, y en particular:

a) que los transportistas hayan presentado una copia de la autorización válida prevista en el apartado 1 del artículo 10, o en el apartado 1 del artículo 11 para los viajes largos;

b) que los conductores de vehículos que transportan équidos domésticos, animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina o porcina, o aves de corral, y los cuidadores hayan presentado un certificado de competencia válido, con arreglo a lo dispuesto en el apartado 2 del artículo 17;

c) que los animales estén en condiciones de proseguir el viaje;

d) que el medio de transporte en el cual los animales deberán proseguir el viaje cumpla las disposiciones del capítulo II del anexo I y, cuando proceda, del capítulo VI de ese mismo anexo;

e) que, en caso de exportación, los transportistas hayan aportado pruebas de que el viaje entre el lugar de salida y el primer lugar de descarga del país de destino final cumple lo dispuesto en los acuerdos internacionales enumerados en el anexo V aplicables a los terceros países en cuestión;

f) si los équidos domésticos y los animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina han efectuado o deben efectuar viajes largos.

2. En el caso de viajes largos de équidos domésticos y animales domésticos de la especie bovina, ovina, caprina y porcina, los veterinarios oficiales de los puntos de salida y de

los puestos de inspección fronterizos efectuarán los controles mencionados en la sección 3 «Lugar de destino» del cuaderno de a bordo u hoja de ruta del anexo II y los registrarán. La autoridad competente conservará los documentos relativos a estos controles y al control previsto en el apartado 1 durante un período mínimo de tres años a partir de la fecha de realización de los mismos, incluida una copia de la hoja de registro correspondiente o de la hoja impresa, conforme a lo dispuesto en el anexo I o el anexo IB del Reglamento (CEE) nº 3821/85 si el vehículo está incluido en el ámbito de aplicación de dicho Reglamento.

3. Cuando la autoridad competente considere que los animales no están en condiciones de llevar a término su viaje, se procederá a su descarga a fin de que se abreen, reciban alimentos y descansen.

Artículo 22

Retraso durante el transporte

1. La autoridad competente adoptará las medidas necesarias con el fin de evitar o reducir al máximo cualquier retraso en el transporte o el sufrimiento de los animales en caso de producirse una circunstancia imprevista que obstaculice la aplicación del presente Reglamento. La autoridad competente velará por que se adopten disposiciones particulares en los lugares de transbordo, puntos de salida y puestos de inspección fronterizos para dar prioridad al transporte de los animales.

2. No podrá retenerse ninguna partida de ganado durante su transporte, salvo que dicha medida sea indispensable para el bienestar de los animales transportados o por motivos de seguridad pública. No se ocasionará ningún retraso indebido entre la finalización de la carga y la salida. Cuando deba retenerse alguna partida durante más de dos horas, la autoridad competente velará por que se adopten las medidas oportunas para atender a los animales y, si es necesario, se procederá a su descarga para que puedan abrevarse, comer y descansar.

CAPÍTULO IV

APLICACIÓN DEL REGLAMENTO E INTERCAMBIO DE INFORMACIÓN

Artículo 23

Medidas urgentes en caso de incumplimiento de las disposiciones del presente Reglamento por los transportistas

1. Cuando la autoridad competente constate que no se cumple, o no se ha cumplido, alguna de las disposiciones del presente Reglamento, adoptará las medidas necesarias para proteger el bienestar de los animales o exigirá a la persona responsable de los animales que lo haga.

Estas medidas no deberán causar sufrimientos innecesarios o adicionales a los animales y serán proporcionales a la gravedad de los riesgos. La autoridad competente recuperará los costes de estas medidas de la forma adecuada.

2. En función de las circunstancias de cada caso, dichas medidas podrán incluir:

- a) un cambio de conductor o de cuidador;
- b) la reparación temporal del medio de transporte con el fin de evitar lesiones inmediatas a los animales;
- c) la transferencia de la totalidad o de una parte de la partida a otro medio de transporte;
- d) el regreso de los animales a su lugar de salida por el itinerario más directo, o permitir que los animales continúen a su lugar de destino por el itinerario más directo, lo que más redunde en interés del bienestar de los animales;
- e) la descarga de los animales y su alojamiento en instalaciones adecuadas donde se les dispensen los cuidados apropiados hasta la resolución del problema.

En caso de que no exista ningún otro medio para proteger el bienestar de los animales, se procederá a su sacrificio o eutanasia sin crueldad.

3. Siempre que deban adoptarse medidas debido al incumplimiento de las disposiciones del presente Reglamento, con arreglo a lo establecido en el apartado 1, y sea necesario realizar el transporte de los animales infringiendo alguna disposición del Reglamento, la autoridad competente expedirá una autorización para el transporte de los animales afectados. En la autorización se identificará a los animales en cuestión y se definirán las condiciones en las cuales pueden transportarse hasta que las disposiciones del presente Reglamento se cumplan plenamente. Dicha autorización deberá acompañar a los animales.

4. La autoridad competente procederá inmediatamente a hacer lo necesario para que se tomen las medidas oportunas en caso de que no fuera posible ponerse en contacto con el responsable de los animales o éste no respete las instrucciones recibidas.

5. Las decisiones adoptadas por las autoridades competentes y su justificación se notificarán cuanto antes al transportista o a su representante, así como a la autoridad competente que haya expedido la autorización indicada en el apartado 1 del artículo 10 o el apartado 1 del artículo 11. En caso necesario, las autoridades competentes proporcionarán asistencia al transportista para facilitar la aplicación de las medidas urgentes que sean necesarias.

Artículo 24

Asistencia mutua e intercambio de información

1. Las normas y los procedimientos relativos a la comunicación de información definidos en la Directiva 89/608/CEE del Consejo ⁽¹⁾ son aplicables a efectos del presente Reglamento.

⁽¹⁾ DO L 351 de 2.12.1989, p. 34.

2. En los tres meses siguientes a la entrada en vigor del presente Reglamento, cada Estado miembro comunicará a la Comisión los datos de un punto de contacto a efectos de dicho Reglamento, cuando proceda con indicación de una dirección electrónica, así como toda actualización de esta información. La Comisión transmitirá los datos del punto de contacto a los demás Estados miembros en el marco del Comité permanente de la cadena alimentaria y de sanidad animal.

Artículo 25

Sancciones

Los Estados miembros establecerán las normas relativas a las sanciones aplicables en caso de infracción de las disposiciones del presente Reglamento y adoptarán todas las medidas necesarias para garantizar su aplicación. Las sanciones previstas deberán ser eficaces, proporcionadas y disuasorias. Los Estados miembros notificarán dichas disposiciones a la Comisión, así como las relativas a la aplicación del artículo 26, a más tardar el 5 de julio de 2006, y le comunicarán sin demora toda modificación ulterior que afecte a las mismas.

Artículo 26

Infracciones y notificación de las infracciones

1. En caso de infracción del presente Reglamento, la autoridad competente adoptará las medidas específicas mencionadas en los apartados 2 a 7.

2. Cuando una autoridad competente constate que un transportista no ha respetado las disposiciones del presente Reglamento o que un medio de transporte no cumple dichas disposiciones, lo notificará sin demora a la autoridad competente que hubiere expedido la autorización al transportista y, si el conductor estuviere implicado en el incumplimiento de lo dispuesto en el presente Reglamento, a la que hubiere expedido el certificado de competencia del transportista. Esta notificación irá acompañada de toda la información y los documentos pertinentes.

3. Cuando una autoridad competente del lugar de destino constate que el viaje realizado ha infringido el presente Reglamento, lo notificará sin demora a la autoridad competente del lugar de salida. Esta notificación irá acompañada de toda la información y los documentos pertinentes.

4. Cuando proceda, la autoridad competente que establezca que un transportista o un medio de transporte incumple lo dispuesto en el presente Reglamento, o que reciba una notificación con arreglo a los apartados 2 o 3, si procede:

- a) exigirá al transportista de que se trate que subsane las infracciones observadas y haga lo necesario para evitar que se repitan;

b) someterá al transportista en cuestión a controles complementarios, en particular pidiendo la presencia de un veterinario al cargar los animales;

c) suspenderá o retirará la autorización del transportista o el certificado de aprobación del medio de transporte de que se trate.

5. En caso de infracción del presente Reglamento cometida por un conductor o un cuidador titular de un certificado de competencia, con arreglo a lo previsto en el apartado 2 del artículo 17, la autoridad competente podrá suspender o retirar dicho certificado de competencia, en particular si la infracción pone de manifiesto que el conductor o el cuidador carece de los conocimientos necesarios o de la actitud apropiada para transportar animales de acuerdo con las disposiciones del presente Reglamento.

6. En caso de infracciones graves o repetidas del presente Reglamento, un Estado miembro podrá prohibir temporalmente al transportista o al medio de transporte de que se trate el transporte de animales en su territorio, aun cuando otro Estado miembro hubiera autorizado al transportista o al medio de transporte, siempre y cuando se hayan agotado todas las posibilidades ofrecidas por la asistencia mutua y por el intercambio de información, conforme a lo previsto en el artículo 24.

7. Los Estados miembros velarán por que se informe sin demora a los puntos de contacto indicados en el apartado 2 del artículo 24 sobre cualquier decisión que se adopte en aplicación de la letra c) del apartado 4 o de los apartados 5 o 6 del presente artículo.

Artículo 27

Inspecciones e informes anuales de las autoridades competentes

1. La autoridad competente comprobará el cumplimiento de los requisitos del presente Reglamento procediendo a inspecciones no discriminatorias de los animales, los medios de transporte y los documentos de acompañamiento. Estas inspecciones deberán realizarse en una proporción adecuada a los animales transportados anualmente en cada Estado miembro y podrán efectuarse al mismo tiempo que los controles realizados con otros fines. La proporción de las inspecciones se incrementará si se comprueba que no se han cumplido las disposiciones del presente Reglamento. Las proporciones antes señaladas se determinarán de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31.

2. Los Estados miembros presentarán a la Comisión, a más tardar el 30 de junio de cada año, un informe anual del año anterior relativo a las inspecciones previstas en el apartado 1. El informe irá acompañado de un análisis de las principales irregularidades constatadas y de un plan de acción destinado a corregirlas.

Artículo 28

Controles *in situ*

Los expertos veterinarios de la Comisión podrán, en colaboración con las autoridades del Estado miembro en cuestión y en la medida necesaria para garantizar una aplicación uniforme del presente Reglamento, proceder a controles *in situ* de acuerdo con los procedimientos previstos en el artículo 45 del Reglamento (CE) nº 882/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo ⁽¹⁾.

Artículo 29

Guías de buenas prácticas

Los Estados miembros fomentarán la elaboración de guías de buenas prácticas que contengan consejos relativos al cumplimiento de las disposiciones del presente Reglamento y, en particular, del apartado 1 del artículo 10. Dichas guías se elaborarán a nivel nacional, entre varios Estados miembros, o a nivel comunitario. Se fomentará la difusión y utilización de dichas guías tanto nacionales como comunitarias.

CAPÍTULO V

COMPETENCIAS DE EJECUCIÓN Y COMITOLOGÍA

Artículo 30

Modificación de los anexos y normas de desarrollo

1. Los anexos del presente Reglamento serán modificados por el Consejo, por mayoría cualificada, previa propuesta de la Comisión, principalmente con vistas a su adaptación al progreso técnico y científico, salvo en lo que respecta al capítulo IV y al punto 3.1. del capítulo VI del anexo I, a las secciones 1 a 5 del anexo II y a los anexos III, IV, V y VI, que podrán modificarse de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31.

2. Podrán adoptarse normas de desarrollo del presente Reglamento de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31.

3. Los certificados y otros documentos establecidos por la legislación veterinaria de la Comunidad para animales vivos podrán completarse de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31, a fin de tomar en consideración los requisitos del presente Reglamento.

4. La obligación de disponer del certificado de competencia indicado en apartado 5 del artículo 6 podrá hacerse extensiva a los conductores o cuidadores que transporten otras especies domésticas de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31.

5. La Comisión podrá prever excepciones respecto de la letra e) del punto 2 del capítulo I del anexo I en caso de medidas excepcionales de apoyo al mercado motivadas por restricciones de los desplazamientos en el marco de medidas veterinarias de control de las enfermedades. Informará de las medidas adoptadas al Comité mencionado en el artículo 31.

⁽¹⁾ DO L 191 de 28.5.2004, p. 1.

6. Podrán establecerse excepciones, de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31, con respecto a los requisitos para los viajes largos a fin de tener en cuenta la lejanía de determinadas regiones en relación con el territorio continental de la Comunidad.

7. No obstante lo dispuesto en el presente Reglamento, los Estados miembros podrán seguir aplicando las actuales disposiciones nacionales relativas al transporte de animales dentro de sus regiones ultraperiféricas, que partan de dichas regiones o lleguen a ellas. Informarán a la Comisión al respecto.

8. En espera de la adopción de disposiciones detalladas para las especies no explícitamente mencionadas en los anexos, los Estados miembros podrán establecer o conservar normas nacionales adicionales que se apliquen al transporte de animales de dichas especies.

Artículo 31

Comité

1. La Comisión estará asistida por el Comité Permanente de la Cadena Alimentaria y de Sanidad Animal creado por el Reglamento (CE) n° 178/2002 del Parlamento Europeo y del Consejo ⁽¹⁾.

2. En los casos en que se haga referencia al presente apartado, serán de aplicación los artículos 5 y 7 de la Decisión 1999/468/CE.

El plazo contemplado en el apartado 6 del artículo 5 de la Decisión 1999/468/CE queda fijado en tres meses.

3. El Comité aprobará su reglamento interno.

Artículo 32

Informe

En los cuatro años siguientes a la fecha mencionada en el segundo párrafo del artículo 37, la Comisión presentará un informe al Parlamento Europeo y al Consejo sobre las repercusiones del presente Reglamento en el bienestar de los animales durante el transporte y en los flujos comerciales de animales vivos dentro de la Comunidad ampliada. En particular, el informe tendrá en cuenta las pruebas científicas de la existencia de necesidades en materia de bienestar de los animales y el informe sobre la implantación de sistemas de navegación que se indica en el punto 4.3. del Capítulo VI del Anexo I, así como las consecuencias socioeconómicas del presente Reglamento, incluidos sus aspectos regionales. El informe podrá ir acompañado, cuando proceda, de las propuestas legislativas pertinentes sobre los viajes largos, en particular en lo que se refiere a la duración de los trayectos, los periodos de descanso y el espacio disponible.

⁽¹⁾ DO L 31 de 1.2.2002, p. 1. Reglamento cuya última modificación la constituye el Reglamento (CE) n° 1642/2003 (DO L 245 de 29.9.2003, p. 4).

CAPÍTULO VI

DISPOSICIONES FINALES

Artículo 33

Derogaciones

La Directiva 91/628/CEE y el Reglamento (CE) n° 411/98 quedarán derogados a partir del 5 de enero de 2007. Las referencias a la Directiva y al Reglamento derogados se entenderán hechas al presente Reglamento.

Artículo 34

Modificaciones de la Directiva 64/432/CEE

La Directiva 64/432/CEE quedará modificada del siguiente modo:

1) El artículo 11 se modifica como sigue:

a) en el apartado 1, se inserta la letra siguiente:

«ee) cumplir las disposiciones de la Directiva 98/58/CE y del Reglamento (CE) n° 1/2005 (*) que les sean aplicables;

(*) DO L 3 de 5 de enero de 2005.».

b) el apartado 4 se sustituye por el texto siguiente:

«4. La autoridad competente podrá suspender o retirar la autorización en caso de incumplimiento del presente artículo o de otras disposiciones pertinentes de la presente Directiva, del Reglamento (CE) n° 1/2005, o de cualquier otra legislación veterinaria comunitaria enumerada en el capítulo I del anexo A de la Directiva 90/425/CEE (*). Podrá volver a concederse la autorización cuando la autoridad competente constate que el centro de concentración cumple todas las disposiciones pertinentes de la presente Directiva.

(*) DO L 224 de 18.8.1990, p. 29.».

2) El artículo 12 se sustituye por el texto siguiente:

«Artículo 12

1. Los Estados miembros velarán por que los transportistas cumplan las siguientes condiciones adicionales:

a) para el transporte de animales deberán utilizar medios de transporte que:

i) se hayan construido de tal forma que las heces, la yacija o el forraje no puedan derramarse o caer fuera del vehículo; y

ii) se hayan limpiado y desinfectado con ayuda de desinfectantes autorizados por la autoridad competente, inmediatamente después de cada transporte de animales o de cualquier producto que pueda afectar a la salud animal y, en caso necesario, antes de cualquier otro cargamento de animales;

b) deberán:

i) disponer de instalaciones de limpieza y desinfección adecuadas, aprobadas por la autoridad competente, incluidas instalaciones para el almacenamiento de la yacija y el estiércol, o bien

ii) proporcionar pruebas documentadas de que estas operaciones son realizadas por terceros aprobados por la autoridad competente.

2. El transportista, para cada vehículo que efectúe el transporte de animales, llevará y mantendrá, durante un período mínimo de tres años, un registro que incluirá al menos la siguiente información:

a) los lugares, las fechas y las horas de recogida, así como el nombre o el nombre comercial y la dirección de la explotación o del centro de concentración en el que se recogieron los animales;

b) los lugares, las fechas y las horas de entrega, así como el nombre o el nombre comercial y la dirección del destinatario o destinatarios;

c) la especie y el número de animales transportados;

d) la fecha y el lugar de desinfección;

e) los pormenores de la documentación de acompañamiento, con indicación del número;

f) la duración prevista de cada viaje.

3. Los transportistas velarán por que el lote de animales no entre en contacto en ningún momento con animales de un estatuto sanitario inferior, desde su salida de la explotación o del centro de concentración de origen hasta su llegada al lugar de destino.

4. Los Estados miembros velarán por que los transportistas respeten las disposiciones del presente artículo, así como a las que se refieren a la documentación pertinente que debe acompañar a los animales.

5. El presente artículo no será aplicable a las personas que transporten animales hasta una distancia máxima de 65 km entre el lugar de salida y el lugar de destino.

6. En caso de incumplimiento del presente artículo, se aplicarán *mutatis mutandis* las disposiciones relativas a las infracciones y a las notificaciones de infracciones con respecto a la salud de los animales contempladas en el artículo 26 del Reglamento (CE) nº 1/2005.

Artículo 35

Modificación de la Directiva 93/119/CE

En el anexo A de la Directiva 93/119/CE, el apartado 3 de la parte II se sustituye por el siguiente texto:

«3. Se desplazará a los animales con cuidado. Los corredores estarán diseñados de tal modo que se reduzca al mínimo el riesgo de que los animales puedan herirse y su disposición permita aprovechar la naturaleza gregaria de éstos. Los instrumentos destinados a guiar a los animales sólo podrán emplearse con este fin y únicamente durante breves momentos. Deberá evitarse, en la medida posible, la utilización de aparatos que administren descargas eléctricas. En cualquier caso, tales aparatos únicamente se aplicarán a los bovinos o porcinos adultos que rehúsen moverse y sólo cuando tengan espacio delante para avanzar. Las descargas no deberán durar más de un segundo, deberán espaciarse convenientemente y se aplicarán únicamente a los músculos de los cuartos traseros. Las descargas no deberán aplicarse de forma repetida si el animal no reacciona.»

Artículo 36

Modificaciones del Reglamento (CE) nº 1255/97

El Reglamento (CE) nº 1255/97 se modifica del siguiente modo:

1) En todo el texto del Reglamento se sustituye la expresión «puntos de parada» por «puestos de control».

2) Se sustituye el apartado 1 del artículo 1 por el siguiente texto:

«1. Se entenderá por “puestos de control” los lugares en que los animales descansen durante un mínimo de 12 horas con arreglo al punto 1.5. o a la letra b) del punto 1.7. del capítulo V del anexo I del Reglamento (CE) nº 1/2005 (*).

(*) DO L 3 de 5 de enero de 2005.»

3) El artículo 3 se sustituye por el siguiente texto:

«Artículo 3

1. La autoridad competente aprobará cada puesto de control y le atribuirá un número de aprobación. La aprobación podrá limitarse a una especie determinada o a determinadas categorías de animales y de condiciones zoonosanitarias. Los Estados miembros notificarán a la Comisión la lista de puestos de control aprobados y, en su caso, las actualizaciones.

Los Estados miembros notificarán igualmente a la Comisión las normas de desarrollo pormenorizadas del apartado 2 del artículo 4, especialmente el período de utilización como puestos de control y la doble finalidad de las instalaciones aprobadas.

2. La Comisión establecerá una lista de puestos de control con arreglo al procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31 del Reglamento (CE) nº 1/2005, a propuesta de la autoridad competente del Estado miembro de que se trate.

3. Los Estados miembros sólo podrán proponer la inclusión de un puesto de control en dicha lista una vez que la autoridad competente haya comprobado que cumple los requisitos pertinentes y le haya concedido la aprobación. A efectos de dicha aprobación, la autoridad competente definida en el apartado 6 del artículo 2 de la Directiva 90/425/CEE velará por que los puestos de control cumplan los requisitos del anexo I del presente Reglamento; por otra parte, los puestos de control deberán:

- a) estar situados en una zona que no esté sujeta a prohibición o a restricciones con arreglo a la legislación comunitaria pertinente;
- b) estar sujetos al control de un veterinario oficial, que deberá velar, entre otras cosas, por el cumplimiento de lo dispuesto en el presente Reglamento;
- c) funcionar con arreglo a las normas comunitarias pertinentes en materia de sanidad animal, transporte de animales y protección de los animales en el momento de su sacrificio;
- d) ser objeto de inspecciones periódicas, al menos dos veces al año, con el fin de comprobar que siguen cumpliéndose los requisitos de la aprobación.

4. En casos graves, un Estado miembro deberá suspender, en particular por motivos de salud o bienestar animales, la utilización de un puesto de control situado en su territorio. Informará a la Comisión y a los demás Estados miembros de dicha supresión y de sus motivos. La suspensión de la utilización del puesto de control sólo podrá retirarse cuando haya informado a la Comisión y a los demás Estados miembros de sus motivos.

5. La Comisión podrá suspender, con arreglo al procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31 del Reglamento (CE) nº 1/2005, la utilización de un puesto de control o retirarlo de la lista si los controles sobre el terreno

realizados por los expertos de la Comisión a que se refiere el artículo 28 de dicho Reglamento indican un incumplimiento de la respectiva legislación comunitaria.»

4) En el artículo 4 se añade el siguiente apartado:

«4. La autoridad competente del lugar de salida notificará el transporte de animales que pasan por los puestos de control mediante el sistema de intercambio de información a que se refiere el artículo 20 de la Directiva 90/425/CEE.»

5) El artículo 6 se sustituye por el siguiente texto:

«Artículo 6

1. Antes de que los animales abandonen el puesto de control, el veterinario oficial o cualquier veterinario designado a tal efecto por la autoridad competente confirmará en el plan de viaje previsto en el anexo II del Reglamento (CE) nº 1/2005 que los animales son capaces de continuar el viaje. Los Estados miembros podrán establecer que los gastos que ocasione el citado control veterinario corran a cargo del operador interesado.

2. Las normas relativas al intercambio de información entre autoridades para el cumplimiento de los requisitos del presente Reglamento se fijarán con arreglo al procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31 del Reglamento (CE) nº 1/2005.»

6) El artículo 6 bis se sustituye por el siguiente texto:

«Artículo 6 bis

El Consejo, por mayoría cualificada, a propuesta de la Comisión, modificará el presente Reglamento a fin de adaptarlo, en particular, al progreso tecnológico y científico, excepto en lo que respecta a las modificaciones del anexo necesarias para adaptarlo a la situación zoonosológica que se adoptarán de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31 del Reglamento (CE) nº 1/2005.»

7) La primera frase del artículo 6 ter se sustituye por el siguiente texto:

«Artículo 6 ter

Los Estados miembros aplicarán las disposiciones del artículo 26 del Reglamento (CE) nº 1/2005 del Consejo con objeto de sancionar cualquier infracción de las disposiciones del presente Reglamento y adoptarán las medidas necesarias a fin de garantizar su aplicación.»

8) El anexo I se modifica del siguiente modo:

a) El título se sustituye por el siguiente texto:

«ANEXO

CRITERIOS COMUNITARIOS PARA LOS PUESTOS DE CONTROL»

b) La sección A se sustituye por el siguiente texto:

«A. MEDIDAS ZOOSANITARIAS

1. Todos los puestos de control:

a) Estarán ubicados, diseñados, construidos y explotados de modo que garantice una bioseguridad suficiente que evite la propagación de enfermedades infecciosas graves a otras explotaciones y entre partidas consecutivas de animales que pasen por dichas instalaciones.

b) Estarán construidos, equipados y explotados de forma que se garantice que los procedimientos de limpieza y desinfección se pueden llevar a cabo. Se dispondrá sobre el terreno de un dispositivo para lavar los camiones. Dichas facilidades deberán ser operativas en todas las condiciones meteorológicas.

c) Se limpiarán y desinfectarán antes y después de cada utilización, del modo exigido por el veterinario oficial.

2. El personal y los equipos que estén en contacto con los animales acogidos se destinarán exclusivamente a las instalaciones en cuestión, a menos que éstas hayan sido sometidas a un procedimiento de limpieza y desinfección después de haber estado en contacto con los animales o sus heces u orina. En particular, los responsables de los puestos de control deberán proporcionar equipo limpio y ropas de protección reservados para el uso exclusivo de las personas que entren en dichos puestos, poniendo a su disposición los equipos adecuados para su limpieza y desinfección.

3. Cada vez que una remesa de animales abandone un establo se retirará la yacija utilizada y, una vez se haya procedido a la limpieza y desinfección previstas en la letra c) del punto 1, se repondrá como nueva.

4. Los desechos, heces y orina animales no se recogerán de las instalaciones a menos que hayan sido sometidos a un tratamiento apropiado para evitar la propagación de enfermedades de los animales.

5. Se respetarán pausas sanitarias adecuadas entre dos remesas de animales consecutivas y, en su caso, se adaptarán en función de si proceden de una región, zona o compartimento similar. En particular, los puestos de control se mantendrán completamente

libres de animales durante un período de al menos 24 horas tras una utilización de 6 días como máximo y tras su limpieza y desinfección, y antes de la llegada de una nueva remesa.

6. Antes de acoger nuevos animales, los puntos de parada deberán:

a) haber iniciado las operaciones de limpieza y desinfección, como máximo 24 horas después de la salida de todos los animales con arreglo a lo dispuesto en el apartado 3 del artículo 4 del presente Reglamento;

b) no haber albergado animales hasta no haberse terminado las operaciones de limpieza y desinfección a satisfacción del veterinario oficial.».

c) El apartado 1 de la sección B se sustituye por el siguiente texto:

«1. Además de las disposiciones de los capítulos II y III del anexo I del Reglamento (CE) n° 1/2005 relativas a los medios de transporte para la carga y la descarga de animales, los puestos de control deberán estar provistos del equipo y las instalaciones adecuados para la descarga y subsiguiente carga de los animales en los medios de transporte. Particularmente importante será que ese equipo e instalaciones dispongan de un revestimiento de suelo antideslizante y, en caso necesario, de protecciones laterales. Los puentes, rampas y pasarelas deberán contar con bandas laterales, rejas u otros medios de protección para evitar la caída de los animales. Las rampas de carga y descarga tendrán la inclinación mínima posible. Los pasillos y corredores deberán contar con revestimientos de suelo que reduzcan los riesgos de deslizamiento y estar construidos de forma que se reduzca al mínimo el riesgo de que los animales sufran heridas. Especial atención se prestará al hecho de que, entre el suelo del vehículo y la rampa y entre ésta y el suelo de la zona de descarga, no quede ninguna distancia o desnivel apreciable que obligue a los animales a saltar o que propicie tropiezos o resbalones.».

9) Se suprime el anexo II.

Artículo 37

Entrada en vigor y fecha de aplicación

El presente Reglamento entrará en vigor a los veinte días de su publicación en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

Será aplicable a partir del 5 de enero de 2007.

No obstante, el apartado 5 del artículo 6 será aplicable a partir del 5 de enero de 2008.

El presente Reglamento será obligatorio en todos sus elementos y directamente aplicable en cada Estado miembro.

Hecho en Bruselas, el 22 de diciembre de 2004.

Por el Consejo

El Presidente

C. VEERMAN

ANEXO I

ESPECIFICACIONES TÉCNICAS

[mencionadas en el apartado 3 del artículo 6, en el apartado 1 del artículo 8 y en los apartados 1 y 2 a) del artículo 9]

CAPÍTULO I

APTITUD PARA EL TRANSPORTE

1. Sólo podrán transportarse los animales aptos para efectuar el viaje previsto en condiciones tales que no puedan resultar heridos o padecer sufrimientos innecesarios.
2. Los animales que presenten lesiones, problemas fisiológicos o un proceso patológico no se considerarán aptos para el transporte, en particular si:
 - a) son incapaces de moverse por sí solos sin dolor o de desplazarse sin ayuda;
 - b) presentan una herida abierta grave o un prolapso;
 - c) se trata de hembras preñadas que hayan superado al menos el 90 % del tiempo de gestación previsto, o de hembras que hayan parido la semana anterior;
 - d) se trata de mamíferos recién nacidos cuyo ombligo no ha cicatrizado completamente;
 - e) son cochinitos con menos de tres semanas de vida, corderos con menos de una semana y terneros menores de diez días, salvo si la distancia del transporte es inferior a 100 km;
 - f) se trata de perros y gatos con menos de ocho semanas de vida, salvo si van acompañados de sus madres;
 - g) se trata de cérvidos en fase de mudar la cornamenta.
3. No obstante, podrán considerarse aptos para el transporte los animales enfermos o heridos cuando:
 - a) presenten lesiones o enfermedades leves y su transporte no dé lugar a sufrimientos adicionales; en caso de duda, se pedirá asesoramiento veterinario;
 - b) el transporte se realice con los fines enunciados en la Directiva 86/609/CEE del Consejo ⁽¹⁾ si la enfermedad o la herida forman parte de un programa de investigación;
 - c) se transporten bajo supervisión veterinaria o tras un tratamiento o diagnóstico veterinario. No obstante, dicho transporte se autorizará únicamente si no causa ningún sufrimiento innecesario o maltrato a los animales;
 - d) se trate de animales que hayan sufrido intervenciones veterinarias en relación con prácticas ganaderas, como el descornado o la castración, siempre que sus heridas estén completamente cicatrizadas.
4. Los animales que enfermen o se lesionen durante el transporte deberán ser separados de los demás y recibir primeros auxilios cuanto antes. Deberán recibir una atención veterinaria adecuada y, si fuera necesario, se procederá a su sacrificio o matanza de urgencia, de modo que se les evite todo sufrimiento innecesario.
5. No deberán administrarse sedantes a los animales que van a transportarse, excepto cuando sea estrictamente necesario para garantizar su bienestar, en cuyo caso deberán utilizarse bajo control veterinario.
6. Las hembras en período de lactancia de las especies bovina, ovina y caprina que no vayan acompañadas de sus crías deberán ser ordeñadas a intervalos no superiores a doce horas.
7. Los requisitos de las letras c) y d) del punto 2 no serán aplicables a los équidos registrados si el propósito del viaje es mejorar su salud y su bienestar en el parto; tampoco serán aplicables a los potros recién nacidos con sus madres registradas, siempre que en ambos casos los animales estén continuamente acompañados por un cuidador que se dedique a ellos durante el viaje.

⁽¹⁾ DO L 358 de 18.12.1986, p. 1. Directiva cuya última modificación la constituye la Directiva 2003/65/CE del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 230 de 16.9.2003, p. 32).

CAPÍTULO II

MEDIOS DE TRANSPORTE

1. Disposiciones aplicables a todos los medios de transporte

- 1.1. Los medios de transporte, los contenedores y sus equipamientos deberán diseñarse, construirse, mantenerse y utilizarse de modo que sea posible:
 - a) evitar lesiones y sufrimiento y garantizar la seguridad de los animales;
 - b) proteger a los animales contra las inclemencias del tiempo, de las temperaturas extremas y de los cambios meteorológicos desfavorables;
 - c) limpiarlos y desinfectarlos;
 - d) evitar que los animales puedan escaparse o caer, y que puedan resistir las tensiones provocadas por el movimiento;
 - e) garantizar el mantenimiento de una calidad y cantidad de aire apropiada para la especie transportada;
 - f) facilitar el acceso a los animales para que puedan ser inspeccionados y atendidos;
 - g) disponer de suelo antideslizante;
 - h) disponer de un suelo que reduzca las fugas de orina o excrementos;
 - i) prever una fuente de luz que permita inspeccionar o atender a los animales durante el transporte.
- 1.2. El compartimento destinado a los animales, así como cada uno de sus niveles, dispondrá de espacio suficiente para garantizar que exista una ventilación adecuada por encima de los animales cuando éstos estén de pie en posición normal y que no se les impida en ningún momento moverse.
- 1.3. Cuando se trate de animales salvajes o de especies distintas de équidos domésticos o animales domésticos de las especies bovina, ovina o porcina, según corresponda, deberán acompañar a los animales los siguientes documentos:
 - a) un aviso que indique que los animales son salvajes, tímidos o peligrosos;
 - b) instrucciones escritas relativas al suministro de comida y agua y de cualquier atención especial que se requiera.
- 1.4. Las separaciones deberán ser lo suficientemente resistentes como para soportar el peso de los animales. Los equipamientos deberán diseñarse de modo que puedan manipularse de manera rápida y fácil.
- 1.5. Los cochinitos de menos de 10 kg, los corderos de menos de 20 kg, los terneros menores de seis meses y los potros de menos de cuatro meses deberán disponer de yacijas adecuadas o de material equivalente que garantice una comodidad adecuada a las especies, al número de animales transportados, a la duración del viaje y a las condiciones meteorológicas. Este material tendrá que procurar una absorción adecuada de la orina y las heces.
- 1.6. Sin perjuicio de las normas comunitarias o nacionales de seguridad de tripulaciones y pasajeros, siempre que el transporte por mar, por aire o por ferrocarril tenga una duración superior a tres horas, deberá ponerse a disposición del cuidador, o de cualquier otra persona a bordo que esté cualificada para realizar esta tarea sin crueldad y eficazmente, un método de sacrificio adaptado a la especie transportada.

2. Disposiciones complementarias para el transporte por carretera o por ferrocarril

- 2.1. Los vehículos en los que se transportan animales deberán llevar una señal clara y visible que indique la presencia de animales vivos, salvo cuando los animales se transporten en contenedores marcados de conformidad con el punto 5.1.
- 2.2. Los vehículos de carretera deberán estar dotados de los equipos necesarios para las operaciones de carga y descarga.
- 2.3. Durante la formación de los trenes o cualquier otra maniobra de los vagones, se tomarán todas las precauciones pertinentes para evitar sacudidas en los vagones que contengan animales.

3. Disposiciones complementarias para el transporte en buques de carga rodada

- 3.1. Antes de proceder a la carga de un buque, el capitán deberá comprobar que, cuando los vehículos se coloquen:
 - a) en cubiertas cerradas, el buque esté equipado con un sistema de ventilación forzada, un sistema de alarma y una fuente secundaria de energía en caso de avería;
 - b) en cubiertas al aire libre, exista una protección adecuada contra el agua de mar.
- 3.2. Los vehículos de carretera y los vagones de ferrocarril deberán ir equipados con un número suficiente de puntos de anclaje adecuadamente diseñados, colocados y mantenidos para asegurar una sujeción firme a los buques. Los vehículos de carretera y los vagones de ferrocarril deberán sujetarse al buque antes del inicio del viaje a fin de evitar su desplazamiento por el movimiento del buque.

4. Disposiciones complementarias para el transporte aéreo

- 4.1. Los animales deberán ser transportados en contenedores, recintos o compartimentos adaptados a su especie, que cumplan las normas de la Asociación de Transporte Aéreo Internacional (IATA) relativas a los animales vivos, en la versión a que se refiere el anexo VI.
- 4.2. Los animales podrán ser transportados únicamente en condiciones que permitan mantener durante todo el viaje la calidad del aire, la temperatura y la presión en los niveles apropiados para cada especie.

5. Disposiciones complementarias para el transporte en contenedores

- 5.1. Los contenedores que se utilicen para el transporte de animales deberán estar señalizados claramente y de manera visible indicando la presencia de animales vivos, y con una señal que permita saber cuál es la parte superior del contenedor.
- 5.2. Durante el transporte y la manipulación, los contenedores deberán mantenerse siempre en posición vertical con la parte superior hacia arriba y se procurarán evitar las sacudidas o los choques violentos. Los contenedores deberán ir sujetos de modo que no puedan desplazarse con el movimiento del medio de transporte.
- 5.3. Los contenedores de más de 50 kg deberán ir equipados con un número suficiente de puntos de anclaje diseñados, colocados y mantenidos de modo que puedan ir firmemente sujetos al medio de transporte sobre el cual se cargan. Los contenedores deberán sujetarse al medio de transporte antes del inicio del viaje de modo que no puedan desplazarse con el movimiento del medio de transporte.

CAPÍTULO III

PRÁCTICAS DE TRANSPORTE

1. Carga, descarga y manipulación

- 1.1. Se prestará la debida atención a la necesidad de que determinadas categorías de animales, tales como los animales salvajes, se aclimaten al medio de transporte antes de iniciar el viaje previsto.
- 1.2. Cuando las operaciones de carga o descarga duren más de cuatro horas, salvo en el caso de las aves de corral:
 - a) deberán existir instalaciones adecuadas para albergar, alimentar y abreviar a los animales fuera del medio de transporte sin que estén atados;
 - b) las operaciones deberán ser supervisadas por un veterinario autorizado y deberán tomarse precauciones particulares para garantizar que se mantienen las condiciones de bienestar de los animales durante las mismas.

Instalaciones y procedimientos

- 1.3. Las instalaciones de carga y descarga, incluido el revestimiento del suelo, deberán diseñarse, construirse, mantenerse y utilizarse de modo que:
 - a) se eviten las lesiones y el sufrimiento, se reduzcan al mínimo las causas de agitación y angustia durante los desplazamientos de los animales y se garantice su seguridad; en particular, las superficies no deben ser resbaladizas y deberán preverse protecciones laterales con el fin de evitar que los animales escapen;
 - b) puedan limpiarse y desinfectarse.

- 1.4. a) La inclinación de las rampas no deberá ser superior a un ángulo de 20 grados, es decir, al 36,4 % con respecto a la horizontal, cuando se transporten cerdos, terneros y caballos, ni a un ángulo de 26 grados 34 minutos, es decir, al 50 % con respecto a la horizontal, en el caso de ovejas y bovinos que no sean terneros. Cuando la pendiente sea superior a 10 grados, es decir, al 17,6 % con respecto a la horizontal, las rampas estarán equipadas con un sistema, por ejemplo unos listones transversales, que garantice que los animales suban o bajen sin riesgo ni dificultad;
- b) las plataformas elevadoras y los pisos superiores tendrán barreras de seguridad para impedir que los animales se caigan o escapen durante las operaciones de carga y descarga.
- 1.5. Las mercancías transportadas en el mismo medio de transporte que los animales deberán colocarse de modo que no causen lesiones, sufrimiento o angustia a los animales.
- 1.6. Deberá existir una iluminación adecuada durante las operaciones de carga y descarga.
- 1.7. Cuando los contenedores cargados con animales se dispongan unos sobre otros en el medio de transporte, se tomarán las precauciones necesarias para:
 - a) evitar, o en el caso de las aves de corral, conejos y animales de peletería, limitar la caída de orina o excrementos sobre los animales colocados en el nivel inferior;
 - b) garantizar la estabilidad de los contenedores;
 - c) garantizar que no se obstruya la ventilación.

Manipulación

- 1.8. Está prohibido:
 - a) golpear o dar patadas a los animales;
 - b) aplicar presión en los puntos especialmente sensibles del cuerpo de los animales de manera que se les cause dolor o sufrimiento innecesario;
 - c) colgar a los animales por medios mecánicos;
 - d) levantar o arrastrar a los animales por la cabeza, las orejas, los cuernos, las patas, la cola o el pelo, o manipularlos de modo que se les cause dolor o sufrimiento innecesario;
 - e) utilizar pinchos u otros instrumentos puntiagudos;
 - f) obstaculizar voluntariamente el paso a un animal al que se guía o conduce en cualquier lugar en el que se manipulen animales.
- 1.9. Deberá evitarse, en la medida de lo posible, la utilización de aparatos que administren descargas eléctricas. En todo caso, esos aparatos no se usarán más que en los bovinos o porcinos adultos que rehúsen moverse y sólo cuando tengan espacio delante para avanzar. Las descargas no deberán durar más de un segundo, deberán espaciarse convenientemente y deberán aplicarse únicamente a los músculos de los cuartos traseros. Las descargas no deberán utilizarse de manera repetitiva si el animal no reacciona.
- 1.10. Los mercados o los centros de concentración deberán disponer de medios que permitan amarrar a los animales cuando sea necesario. Los animales que no estén acostumbrados a estar atados irán sin atar. Los animales tendrán que poder abrevarse.
- 1.11. No se atará a los animales por los cuernos, la cornamenta, las argollas nasales, ni con las patas juntas. No se pondrá bozal a los terneros. Los équidos domésticos mayores de ocho meses deberán utilizar un cabestro durante el transporte salvo cuando se trate de caballos no desbravados.

Siempre que sea necesario atar a los animales, las cuerdas, ronzales u otros medios utilizados deberán:

- a) ser lo suficientemente resistentes para no romperse en condiciones de transporte normales;
- b) ser de forma que los animales, de ser necesario, puedan tumbarse, alimentarse y abrevarse;
- c) estar diseñados de forma que se evite todo riesgo de estrangulación o lesión, y de modo que sea posible soltar rápidamente a los animales.

Separación

- 1.12. Los animales se manipularán y transportarán separadamente en los siguientes casos:
- animales de especies diferentes;
 - animales de tamaños o edades muy diferentes;
 - verracos reproductores adultos o caballos sementales;
 - machos y hembras sexualmente maduros;
 - animales con y sin cuernos;
 - animales hostiles entre sí;
 - animales atados y no atados.
- 1.13. Las disposiciones de las letras a), b), c) y e) del punto 1.12. no se aplicarán a los animales criados en grupos compatibles, habituados a estar juntos, en cuyo caso la separación podría provocar angustia, o cuando se trate de hembras acompañadas de crías que dependen de ellas.

2. Durante el transporte

- 2.1. El espacio disponible deberá cumplir como mínimo los límites fijados en el capítulo VII por lo que se refiere a los animales y a los medios de transporte contemplados.
- 2.2. Los équidos domésticos, excepto las yeguas que viajen con sus potros, se transportarán en compartimentos individuales cuando el vehículo se cargue en un buque de carga rodada. Podrán concederse exenciones respecto de esta disposición, de conformidad con la normativa nacional, siempre que los Estados miembros las notifiquen al Comité Permanente de la Cadena Alimentaria y de Sanidad Animal.
- 2.3. El transporte de équidos en vehículos de varios pisos sólo podrá realizarse cuando los animales ocupen el nivel inferior y no se coloque ningún animal en el piso superior. La altura mínima dentro de los compartimentos deberá ser al menos 75 cm mayor que la altura de cruz del animal más alto.
- 2.4. Los équidos no desbravados no se transportarán en grupos de más de cuatro individuos.
- 2.5. Los puntos 1.10. a 1.13. se aplicarán *mutatis mutandis* a los medios de transporte.
- 2.6. Deberá garantizarse una ventilación suficiente para satisfacer plenamente las necesidades de los animales, teniendo en cuenta, en particular, el número y el tipo de animales que deben transportarse, así como las condiciones meteorológicas previstas durante el viaje. Los contenedores deberán estibarse de modo que no se obstruya la ventilación.
- 2.7. Durante el transporte, los animales deberán recibir alimentos y agua, y deberán poder descansar el tiempo necesario en función de su especie y edad, a intervalos adecuados, tal como se prevé en el capítulo V. Salvo que se disponga lo contrario, se alimentará a los mamíferos y aves al menos cada 24 horas y se les abrevará al menos cada doce horas. El agua y los alimentos deberán ser de buena calidad y se suministrarán a los animales de manera que se evite en la medida de lo posible la contaminación. Se prestará la debida atención a la necesidad de que los animales se acostumbren al modo de alimentarse y abrevarse.

CAPÍTULO IV

DISPOSICIONES COMPLEMENTARIAS PARA LOS BUQUES DE TRANSPORTE DE GANADO O BUQUES DE TRANSPORTE DE CONTENEDORES POR MAR

SECCIÓN 1

Requisitos de construcción y equipamiento de los buques de transporte de ganado

- La resistencia de las barras de los cercados y las cubiertas deberá adaptarse a los animales transportados. Los cálculos relativos a la resistencia de las barras y las cubiertas serán verificados por un organismo de clasificación reconocido por la autoridad competente durante la construcción o adaptación de los buques de transporte de ganado.
- Los compartimentos en los que se transporte a los animales deberán estar dotados de un sistema de ventilación forzada con la capacidad suficiente para renovar completamente el caudal de aire contenido en ese espacio de la siguiente manera:
 - 40 renovaciones del aire por hora cuando el compartimento esté completamente cerrado y la altura libre sea inferior o igual a 2,30 metros;

- b) 30 renovaciones por hora cuando el compartimento esté completamente cerrado y la altura libre sea superior a 2,30 metros;
- c) el 75 % de la capacidad antes mencionada cuando el compartimento esté parcialmente cerrado.
3. La capacidad de almacenamiento o producción de agua potable deberá ser suficiente para cumplir los requisitos que figuran en el capítulo VI, habida cuenta del número y tipo de animales transportados, así como de la duración máxima del viaje previsto.
4. El sistema de distribución de agua potable deberá permitir un suministro continuo de agua potable a cada zona ocupada por los animales, y deberán preverse receptáculos en un número suficiente para que todos los animales puedan acceder fácilmente y en todo momento al agua potable. Deberá preverse además un equipo alternativo de bombeo a fin de garantizar el suministro de agua en caso de avería en el sistema primario.
5. El sistema de desagüe deberá tener la suficiente capacidad para absorber los fluidos de los cercados y las cubiertas en cualquier circunstancia. Estos fluidos serán recogidos por tuberías y canales y conducidos hasta cisternas o tanques desde los cuales las aguas residuales podrán evacuarse con ayuda de bombas o eyectores. Deberá preverse además un equipo alternativo de bombeo a fin de garantizar el drenaje en caso de avería del sistema primario.
6. Las zonas ocupadas por los animales, así como sus corredores y rampas de acceso, deberán estar suficientemente iluminadas. Habrá un alumbrado de emergencia en caso de avería en la instalación eléctrica principal. Será necesario disponer de un número suficiente de lámparas portátiles para que el cuidador pueda inspeccionar y atender adecuadamente a los animales.
7. Todas las zonas ocupadas por los animales deberán disponer de un sistema de extinción de incendios, que deberá ser conforme a las normas más recientes del Convenio internacional para la seguridad de la vida humana en el mar (Convenio SOLAS), por lo que se refiere a la prevención, la detección y la extinción de incendios.
8. Deberán estar equipados con dispositivos de vigilancia, control y alarma en la caseta de gobierno los siguientes sistemas:
- ventilación;
 - suministro de agua potable y desagüe;
 - iluminación;
 - producción de agua potable, cuando proceda.
9. Una fuente primaria de energía debería ser suficiente para proporcionar de manera continuada corriente eléctrica a los sistemas mencionados en los puntos 2, 4, 5 y 6, en condiciones normales de funcionamiento del buque de transporte de ganado. Una fuente secundaria de energía debería ser suficiente para reemplazar a la fuente principal durante un período ininterrumpido de tres días.

SECCIÓN 2

Suministro de alimentos y agua en buques de transporte de ganado o buques de transporte de contenedores por mar

Los buques de transporte de ganado o los buques de transporte de contenedores por mar con équidos domésticos y animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina, para viajes de más de 24 horas, deberán transportar desde su salida, además de suficiente material para yacija, alimentos y agua en cantidad suficiente para cubrir las necesidades mínimas diarias para el viaje previsto indicadas en el cuadro 1, más otro 25 % adicional de material de yacija, alimentos y agua o el equivalente a tres días suplementarios, lo que sea mayor.

Cuadro 1

Suministro mínimo diario de alimentos y agua en buques de transporte de ganado o buques de transporte de contenedores por mar

Categoría	Alimentos (en % del peso del animal vivo)		Agua potable (litros por animal) (*)
	Forraje	Piensos concentrados	
Bovinos y équidos	2	1,6	45
Ovejas	2	1,8	4
Porcinos	—	3	10

(*) La cantidad mínima de agua que figura en la cuarta columna podrá sustituirse para todas las especies por una cantidad de agua equivalente al 10 % del peso del animal vivo de los animales.

El forraje podrá sustituirse por piensos concentrados y viceversa. No obstante, se prestará la debida atención a la necesidad de algunas categorías de animales de acostumbrarse al cambio de alimentación en lo que respecta a sus necesidades metabólicas.

CAPÍTULO V

INTERVALOS DE SUMINISTRO DE AGUA, DE ALIMENTACIÓN Y TIEMPO DE VIAJE Y DE DESCANSO

1. **Équidos domésticos, animales domésticos de las especies bovina, ovina, caprina y porcina**

- 1.1. Los requisitos establecidos en el presente capítulo serán aplicables al transporte de équidos domésticos, excepto los équidos registrados, y de animales de las especies bovina, ovina, caprina y porcina, excepto en el caso de transporte aéreo.
- 1.2. El tiempo de viaje para animales de las especies consideradas en el punto 1.1. no superará las ocho horas.
- 1.3. El tiempo máximo de viaje indicado en el punto 1.2. podrá ampliarse cuando el vehículo de transporte reúna los requisitos adicionales del capítulo VI.
- 1.4. Los intervalos de suministro de agua y de alimentación y los tiempos de viaje y de descanso, cuando se utilicen vehículos de carretera que reúnan los requisitos mencionados en el punto 1.3. serán los siguientes:
 - a) a los terneros, corderos, cabritos y potros no destetados y que reciben alimentación láctea así como a los lechones no destetados se les dará un descanso suficiente de una hora al menos, después de 9 horas de transporte, en especial para suministrarles agua y, si fuera necesario, alimento. Tras este período de descanso, podrá proseguirse su transporte durante 9 horas más;
 - b) los cerdos podrán transportarse durante un tiempo máximo de viaje de 24 horas. Los animales deberán disponer de agua continuamente durante el viaje;
 - c) los équidos domésticos podrán transportarse durante un tiempo máximo de viaje de 24 horas. Durante ese tiempo deberán ser abrevados y, en caso necesario, alimentados cada 8 horas;
 - d) todos los demás animales de las especies consideradas en el punto 1.1. deberán tener un descanso suficiente de una hora al menos, después 14 horas de transporte, en especial para suministrarles agua y, si fuera necesario, alimento. Tras este período de descanso, podrá proseguirse su transporte durante 14 horas más.
- 1.5. Al término del tiempo de viaje establecido, los animales serán descargados, se les suministrará agua y alimentos y descansarán durante el menos 24 horas.
- 1.6. Los animales no deberán transportarse por tren si el tiempo máximo de viaje es superior al previsto en el punto 1.2. No obstante, los tiempos de viaje previstos en el punto 1.4. serán aplicables si se cumplen las condiciones previstas en los puntos 1.3. y 1.4. exceptuados los tiempos de descanso.
- 1.7.
 - a) Los animales no deberán transportarse por mar cuando la duración máxima del viaje sea superior a la prevista en el punto 1.2, salvo si se cumplen las condiciones previstas en los puntos 1.3. y 1.4. exceptuados los tiempos de viaje de descanso.
 - b) En caso de transporte marítimo que una de manera regular y directa dos puntos geográficos de la Comunidad mediante vehículos cargados en buques y sin descargar a los animales, deberá preverse un descanso de 12 horas tras la descarga de los animales en el puerto de destino o en un punto próximo, excepto cuando la duración del transporte marítimo permita incluir el viaje en el plan general de los puntos 1.2. a 1.4.
- 1.8. Los tiempos de viaje previstos en los puntos 1.3, 1.4. y en la letra b) del punto 1.7. podrán prolongarse dos horas en beneficio de los animales, habida cuenta, en particular, de la proximidad al lugar de destino.
- 1.9. Sin perjuicio de lo dispuesto en los puntos 1.3. a 1.8, los Estados miembros estarán autorizados a establecer una duración máxima de transporte de ocho horas no prorrogable para los transportes de animales destinados al sacrificio que se efectúen exclusivamente desde un punto de partida hasta un punto de destino situados en su propio territorio.

2. **Otras especies**

- 2.1. Por lo que respecta a las aves de corral, las aves domésticas y los conejos domésticos, deberá preverse comida y agua en cantidad suficiente, excepto en el caso de un viaje con una duración inferior a:
 - a) 12 horas, sin contar el tiempo de carga y de descarga, o
 - b) 24 horas para los polluelos de todas las especies, a condición de que el viaje concluya en las 72 horas siguientes a la eclosión.

- 2.2. Cuando se transporten perros y gatos, éstos recibirán alimentos cada 24 horas y agua cada ocho horas como máximo. Existirán instrucciones claras por escrito sobre el suministro de comida y agua a estos animales.
- 2.3. Las especies distintas de las mencionadas en los puntos 2.1. y 2.2. se transportarán con arreglo a las instrucciones escritas relativas al suministro de comida y agua y teniendo en cuenta los cuidados particulares que necesiten.

CAPÍTULO VI

DISPOSICIONES COMPLEMENTARIAS PARA LOS VIAJES LARGOS DE ÉQUIDOS DOMÉSTICOS Y ANIMALES DOMÉSTICOS DE LAS ESPECIES BOVINA, OVINA, CAPRINA Y PORCINA

1. Todos los viajes largos

Techo

- 1.1. El medio de transporte tendrá un techo de color claro y estará debidamente aislado.

Suelo y yacijas

- 1.2. Los animales deberán disponer de yacijas adecuadas o de material equivalente que garantice una comodidad adecuada a las especies, al número de animales transportados, a la duración del viaje y a las condiciones meteorológicas. Este material tendrá que procurar una absorción adecuada de la orina y las heces.

Piensos

- 1.3. El medio de transporte deberá transportar una cantidad suficiente de pienso adecuado para cubrir las necesidades alimentarias de los animales durante el viaje. Los piensos deberán protegerse de las inclemencias del tiempo y de contaminantes como el polvo, el combustible, los gases de escape y la orina y el estiércol animales.
- 1.4. Cuando sea necesario un equipo especial para alimentar a los animales, dicho equipo deberá transportarse a bordo del medio en cuestión.
- 1.5. En caso de que deba utilizarse el equipo especial para alimentar a los animales al que se refiere el punto 1.4, dicho equipo estará diseñado de modo que pueda fijarse al medio de transporte, en caso necesario, a fin de evitar que vuelque. Cuando el medio de transporte esté en movimiento y el equipo no esté siendo utilizado, deberá almacenarse en una parte del vehículo separada de los animales.

Separaciones

- 1.6. Los équidos, a excepción de las yeguas que viajen con sus crías, deberán ser transportados en compartimentos individuales.
- 1.7. El medio de transporte deberá ir equipado con separaciones de modo que puedan crearse compartimentos separados, garantizando el libre acceso al agua de todos los animales.
- 1.8. Las separaciones deberán concebirse a fin de que puedan colocarse en distintas posiciones; de este modo, el tamaño de los compartimentos podrá adaptarse a las necesidades específicas de los animales, así como a su tipo y tamaño, y al número de cabezas transportadas.

Criterios mínimos para determinadas especies

- 1.9. Salvo cuando vayan acompañados por su madre, sólo se permitirán los viajes largos de équidos domésticos y de animales domésticos de la especie bovina y porcina si:
 - los équidos domésticos tienen más de cuatro meses, con excepción de los équidos registrados,
 - los terneros tienen más de catorce días,
 - los cerdos pesan más de 10 kilos.Los caballos sin desbravar no se transportarán en viajes largos.

2. Provisión de agua para el transporte por carretera, ferroviario o marítimo

- 2.1. El medio de transporte y los contenedores marítimos deberán estar equipados con un suministro de agua que permita al cuidador proporcionar agua al instante en cualquier momento del viaje, de modo que todos los animales tengan acceso al agua.
- 2.2. El sistema de distribución de agua deberá estar en buen estado de funcionamiento y deberá diseñarse y colocarse adecuadamente en función de los tipos de animales que vayan a abrevarse a bordo del vehículo.

- 2.3. Capacidad total de los tanques de agua deberá ser por lo menos igual al 1,5 % de la carga útil máxima de cada medio de transporte. Los tanques deberán poder drenarse y limpiarse después de cada viaje y dispondrán de un sistema que permita controlar el nivel de agua. Deberán estar conectados a los bebederos situados dentro de los compartimentos y mantenerse en buen estado de funcionamiento.
- 2.4. Podrá preverse una excepción al punto 2.3. para los contenedores marítimos que se utilicen únicamente en buques que les abastecen con agua de sus propios tanques.
- 3. Ventilación para los medios de transporte por carretera y control de la temperatura**
- 3.1. Los sistemas de ventilación de los medios de transporte por carretera deberán diseñarse, construirse y mantenerse de modo que, en todo momento del viaje, independientemente de que el vehículo esté parado o en movimiento, en el interior del medio de transporte pueda mantenerse un intervalo de temperatura de 5° C a 30° C, para todos los animales, con una tolerancia de +/- 5° C en función de la temperatura exterior.
- 3.2. El sistema de ventilación deberá poder garantizar una distribución uniforme y constante, con un caudal de aire mínimo para una capacidad nominal de 60 m³/h/KN de carga útil. Deberá tener una autonomía de funcionamiento de al menos cuatro horas, sin depender del motor del vehículo.
- 3.3. Los medios de transporte por carretera deberán estar equipados con un sistema de control de la temperatura, así como con un dispositivo de registro de estos datos. Deberán instalarse sensores en las partes del camión que por sus características de diseño puedan estar expuestas a las peores condiciones meteorológicas. Los registros de temperatura así obtenidos deberán ir fechados y ponerse a disposición de la autoridad competente cuando ésta lo solicite.
- 3.4. Los medios de transporte por carretera deberán estar equipados con un sistema de alerta que avise al conductor cuando la temperatura en los compartimentos en los que se encuentran los animales alcance el límite máximo o mínimo.
- 3.5. La Comisión elaborará antes del 31 de julio de 2005 un informe, basado en un dictamen de la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria, que acompañará de un proyecto con las medidas pertinentes para fijar un intervalo de temperaturas máximas y mínimas para los animales transportados, que se adoptará de conformidad con el procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31, teniendo en cuenta las temperaturas existentes en determinadas regiones de la Comunidad que tienen condiciones climatológicas particulares.
- 4. Sistema de navegación**
- 4.1. Los medios de transporte por carretera, desde el 1 de enero de 2007 para los que hayan sido puestos en servicio por vez primera y desde el 1 de enero de 2009 para todos los medios de transporte, deberán ir equipados con el apropiado sistema de navegación que permita registrar y proporcionar información equivalente a la del cuaderno de a bordo, según se menciona en la sección 4 del Anexo II, así como información sobre la apertura/cierre de la trampilla de carga.
- 4.2. La Comisión presentará al Consejo a más tardar el 1 de enero de 2008 los resultados del estudio sobre el sistema de navegación y la aplicación de dicha tecnología a efectos del presente Reglamento.
- 4.3. A más tardar el 1 de enero de 2010, la Comisión presentará al Consejo un informe sobre la implantación del sistema de navegación a que se refiere el punto 4.2, junto con las propuestas que considere oportunas con objeto de definir en particular las especificaciones del sistema de navegación que deberá utilizarse en todos los medios de transporte. El Consejo decidirá sobre dichas propuestas por mayoría cualificada.

CAPÍTULO VII

ESPACIO DISPONIBLE

El espacio disponible para los animales deberá ajustarse al menos a las cifras siguientes:

A. **Équidos domésticos***Transporte por ferrocarril*

Caballos adultos	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m) (*)
Potros (6 - 24 meses) (para viajes de hasta 48 horas)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Potros (6 - 24 meses) (para viajes de más de 48 horas)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Poneys (menos de 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Potrillos (0 - 6 meses)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

(*) La anchura útil normalizada de los vagones es de 2,6 a 2,7 m.

Nota: En los viajes largos, los potrillos y potros deberán poder tumbarse

Estas cifras podrán variar en un 10 % como máximo para los caballos adultos y para los poneys, y en un 20 % como máximo para los potros y potrillos, no sólo en función del peso y el tamaño de éstos sino también de su estado físico, de las condiciones meteorológicas y de la duración probable del trayecto.

Transporte por carretera

Caballos adultos	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m)
Potros (6 - 24 meses) (para viajes de hasta 48 horas)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Potros (6 - 24 meses) (para viajes de más de 48 horas)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Poneys (menos de 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Potrillos (0 - 6 meses)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

Nota: En los viajes largos, los potrillos y potros deberán poder tumbarse

Estas cifras podrán variar en un 10 % como máximo para los caballos adultos y para los poneys, y en un 20 % como máximo para los potros y potrillos, no sólo en función del peso y el tamaño de éstos sino también de su estado físico, de las condiciones meteorológicas y de la duración probable del trayecto.

Transporte aéreo

Densidad de carga de los caballos en relación con la superficie en el suelo

0 - 100 kg	0,42 m ²
100 - 200 kg	0,66 m ²
200 - 300 kg	0,87 m ²
300 - 400 kg	1,04 m ²
400 - 500 kg	1,19 m ²
500 - 600 kg	1,43 m ²
600 - 700 kg	1,51 m ²
700 - 800 kg	1,73 m ²

Transporte marítimo

Peso vivo en kg	m ² /animal
200 - 300	0,90 - 1,175
300 - 400	1,175 - 1,45
400 - 500	1,45 - 1,725
500 - 600	1,725 - 2
600 - 700	2 - 2,25

B. Bovinos

Transporte por ferrocarril

Categoría	Peso aproximado (en kg)	Superficie en m ² por animal
Terneros de cría	55	0,30 a 0,40
Terneros medianos	110	0,40 a 0,70
Terneros pesados	200	0,70 a 0,95
Bovinos medianos	325	0,95 a 1,30
Bovinos pesados	550	1,30 a 1,60
Bovinos muy pesados	>700	>1,60

Estas cifras podrán variar, no sólo en función del peso y el tamaño de los animales, sino también de su estado físico, de las condiciones meteorológicas y de la duración probable del trayecto.

Transporte por carretera

Categoría	Peso aproximado (en kg)	Superficie en m ² por animal
Terneros de cría	50	0,30 a 0,40
Terneros medianos	110	0,40 a 0,70
Terneros pesados	200	0,70 a 0,95
Bovinos medianos	325	0,95 a 1,30
Bovinos pesados	550	1,30 a 1,60
Bovinos muy pesados	>700	>1,60

Estas cifras podrán variar, no sólo en función del peso y el tamaño de los animales, sino también de su estado físico, de las condiciones meteorológicas y de la duración probable del trayecto.

Transporte aéreo

Categoría	Peso aproximado (en kg)	Superficie en m ² por animal
Teneros	50	0,23
	70	0,28
Bovinos	300	0,84
	500	1,27

Transporte marítimo

Peso vivo en kg	m ² /animal
200 - 300	0,81 - 1,0575
300 - 400	1,0575 - 1,305
400 - 500	1,305 - 1,5525
500 - 600	1,5525 - 1,8
600 - 700	1,8 - 2,025

Debe concederse un 10 % de espacio adicional a las hembras preñadas.

C. Ovinos/caprinos

Transporte por ferrocarril

Categoría	Peso en kg	Superficie en m ² por animal
Ovinos esquilados	<55	0,20 a 0,30
	>55	>0,30
Ovinos no esquilados	<55	0,30 a 0,40
	>55	>0,40
Hembras ovinas en estado de gestación avanzada	<55	0,40 a 0,50
	>55	>0,50

Categoría	Peso en kg	Superficie en m ² por animal
Caprinos	<35	0,20 a 0,30
	35 a 55	0,30 a 0,40
	>55	0,40 a 0,75
Hembras caprinas en estado de gestación avanzada	<55	0,40 a 0,50
	>55	>0,50

La superficie en el suelo que se indica en el presente cuadro puede variar en función de la raza, tamaño, estado físico y longitud del pelaje de los animales, así como en función de las condiciones meteorológicas y de la duración del viaje.

Transporte por carretera

Categoría	Peso en kg	Superficie en m ² por animal
Ovinos esquilados y corderos de más de 26 kg	<55	0,20 a 0,30
	>55	>0,30
Ovinos no esquilados	<55	0,30 a 0,40
	>55	>0,40
Hembras ovinas en estado de gestación avanzada	<55	0,40 a 0,50
	>55	>0,50
Caprinos	<35	0,20 a 0,30
	35 a 55	0,30 a 0,40
	>55	0,40 a 0,75
Hembras caprinas en estado de gestación avanzada	<55	0,40 a 0,50
	>55	>0,50

La superficie en el suelo que se indica en el presente cuadro puede variar en función de la raza, tamaño, estado físico y longitud del pelaje de los animales, así como en función de las condiciones meteorológicas y de la duración del viaje. A modo de ejemplo, para los corderos pequeños puede disponerse una superficie inferior a 0,2 m² por animal.

Transporte aéreo

Densidad de carga de los ovinos y caprinos en relación con la superficie en el suelo

Peso medio (en kg)	Superficie en el suelo por animal ovino/caprino (en m ²)
25	0,2
50	0,3
75	0,4

Transporte marítimo

Peso vivo en kg	m ² /animal
20 - 30	0,24 - 0,265
30 - 40	0,265 - 0,290
40 - 50	0,290 - 0,315
50 - 60	0,315 - 0,34
60 - 70	0,34 - 0,39

D. Porcinos*Transporte por ferrocarril y por carretera*

Todos los cerdos deberán, como mínimo, poder tumbarse simultáneamente y permanecer de pie en su posición natural.

Para que puedan cumplirse estos requisitos mínimos, la densidad de carga de los cerdos de 100 kg de peso aproximado en el transporte no debería superar los 235 kg/m².

La raza, el tamaño y el estado físico de los cerdos pueden requerir el aumento de la superficie mínima en el suelo establecida en el párrafo anterior; dicha superficie podrá también incrementarse en hasta un 20 % en función de las condiciones meteorológicas y de la duración del viaje.

Transporte aéreo

La densidad de carga debería ser suficientemente elevada para evitar lesiones durante el despegue, en caso de turbulencia o durante el aterrizaje, pero debería permitir asimismo que cada uno de los animales pudiese tumbarse. Para la determinación de la densidad de carga se deberían tener en cuenta el clima, la duración total del viaje y la hora de llegada.

Peso medio	Superficie en el suelo por cerdo
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Transporte marítimo

Peso vivo en kg	m ² /animal
10 o menos	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

E. Aves de corral*Densidades aplicables al transporte de aves en contenedores*

Deberá disponerse de superficies de las dimensiones siguientes:

Categoría	Espacio en cm ²
Pollos de un día	21 - 25 cm ² por pollo
Aves de menos de 1,6 kg	180 a 200 cm ² /kg
Aves de 1,6 kg a 3 kg	160 cm ² /kg
Aves de 3 kg a 5 kg	115 cm ² /kg
Aves de más de 5 kg	105 cm ² /kg

Estas cifras podrán variar, no sólo en función del peso y del tamaño de las aves, sino también de su estado físico, de las condiciones meteorológicas y de la duración probable del trayecto.

ANEXO II

CUADERNO DE A BORDO U HOJA DE RUTA

[mencionado en el apartado 4 del artículo 5, en el apartado 2 del artículo 8, en las letras a) y c) del apartado 1 del artículo 14 y en el apartado 2 del artículo 21]

1. Toda persona que organice un viaje largo deberá preparar, sellar y firmar cada una de las páginas del cuaderno de a bordo u hoja de ruta conforme a las disposiciones del presente anexo.
2. El cuaderno de a bordo u hoja de ruta constará de las siguientes secciones:
 - Sección 1 — Planificación,
 - Sección 2 — Lugar de salida,
 - Sección 3 — Lugar de destino,
 - Sección 4 — Declaración del transportista,
 - Sección 5 — Parte de incidencias.Las páginas del cuaderno de a bordo u hoja de ruta deberán ir unidas.
Los modelos de cada sección figuran en el apéndice.
3. El organizador deberá:
 - a) asignar a cada cuaderno de a bordo u hoja de ruta un número de identificación;
 - b) velar por que la autoridad competente del lugar de salida reciba, al menos dos días hábiles antes del principio del viaje, de la manera definida por dicha autoridad, una copia firmada de la sección 1 del cuaderno de a bordo u hoja de ruta debidamente cumplimentada, salvo en lo que se refiere a los números de certificados veterinarios;
 - c) cumplir todas las instrucciones que imparta la autoridad competente en aplicación de la letra a) del apartado 1 del artículo 14;
 - d) garantizar que el cuaderno de a bordo u hoja de ruta está sellado según lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 14;
 - e) velar por que el cuaderno de a bordo u hoja de ruta acompañe a los animales durante el viaje hasta el punto de destino o, en caso de exportación a un tercer país, al menos hasta el punto de salida.
4. Los poseedores en el lugar de salida y, cuando el lugar de destino esté en el territorio de la Comunidad, los poseedores en el lugar de destino, deberán cumplimentar y firmar las secciones pertinentes del cuaderno de a bordo u hoja de ruta. Informarán sin demora a la autoridad competente de sus posibles reservas en cuanto al cumplimiento de las disposiciones del presente Reglamento utilizando a tal fin el modelo que figura en la sección 5.
5. Cuando el lugar de destino esté en el territorio de la Comunidad, los poseedores en el lugar de destino conservarán el cuaderno de a bordo u hoja de ruta, salvo la sección 4, durante al menos tres años a partir de la fecha de llegada al lugar de destino.
El cuaderno de a bordo u hoja de ruta estará a disposición de la autoridad competente a petición de ésta.
6. Al finalizar el viaje dentro del territorio de la Comunidad, el transportista cumplimentará y firmará la sección 4 del cuaderno de a bordo u hoja de ruta.
7. Cuando los animales se exporten a un tercer país, los transportistas entregarán al veterinario oficial en el punto de salida el cuaderno de a bordo u hoja de ruta.
En caso de exportación de bovinos vivos con restitución, no será necesario cumplimentar la sección 3 del cuaderno de a bordo u hoja de ruta cuando la legislación agrícola exija la presentación de un informe.
8. El transportista a que se refiere la sección 3 del cuaderno de a bordo u hoja de ruta deberá conservar:
 - a) una copia del cuaderno de a bordo u hoja de ruta cumplimentado;
 - b) la hoja de registro o impresión correspondiente, tal como se indica en el anexo I o en el anexo IB del Reglamento (CEE) nº 3821/85, cuando al vehículo le sea aplicable dicho Reglamento.

Los documentos mencionados en las letras a) y b) deberán ponerse a disposición de la autoridad competente que haya concedido la autorización al transportista y, previa petición, de la autoridad competente del lugar de salida en el plazo de un mes después de haberse cumplimentado; el transportista deberá conservarlos durante al menos tres años a partir de la fecha en que se haya efectuado el control.

El documento mencionado en la letra a) se devolverá a la autoridad competente del lugar de salida en el plazo de un mes tras la realización del viaje, a menos que se utilicen los sistemas mencionados en el apartado 9 del artículo 6. Se establecerá una versión simplificada del cuaderno de a bordo u hoja de ruta y directrices para la presentación de los registros mencionados en el apartado 9 del artículo 6 con arreglo al procedimiento mencionado en el apartado 2 del artículo 31 cuando los vehículos estén equipados con los sistemas indicados en el apartado 9 del artículo 6.

SECCIÓN 2
LUGAR DE SALIDA

1. POSEEDOR ^(a) del lugar de salida – Nombre y dirección (cuando difiera del organizador indicado en la sección 1)		
2. Lugar y Estado miembro de salida ^(b)		
3. Fecha y hora de la carga del primer animal ^(b)	4. Número de animales cargados ^(b)	5. Identificación del medio de transporte
6. El abajo firmante, poseedor de los animales en el lugar de salida, declara por la presente que ha estado presente en la carga de los animales. En el momento de la carga, los animales antes mencionados eran, a mi leal saber y entender, aptos para el transporte y los equipos y procedimientos utilizados con los animales eran conformes con las disposiciones del Reglamento (CE) nº 1/2005 relativo a la protección de los animales durante el transporte y las operaciones conexas.		
7. Firma del poseedor en el lugar de salida		
8. CONTROLES COMPLEMENTARIOS EN EL LUGAR DE SALIDA		
9. Veterinario en el lugar de salida (nombre y dirección)		
10. El abajo firmante, veterinario, declara por la presente que ha controlado y autorizado la carga de los animales antes mencionados. En el momento de la salida, estos animales eran, a mi leal saber y entender, aptos para el transporte, y tanto los medios como las prácticas de transporte eran conformes con las disposiciones del Reglamento (CE) nº 1/2005 del Consejo.		
11. Firma del veterinario		

^(a) Poseedor: véase la definición que figura en la letra k) del artículo 2 del Reglamento (CE) nº 1/2005 del Consejo.

^(b) Cuando difiera del indicado en la sección 1.

SECCIÓN 3
LUGAR DE DESTINO

1. POSEEDOR en el lugar de destino/ VETERINARIO OFICIAL – Nombre y dirección ^(a)			
2. Lugar y Estado miembro de destino/puesto de control ^(a)		3. Fecha y hora del control	
4. CONTROLES REALIZADOS		5. RESULTADO DE LOS CONTROLES	
		5.1. CUMPLE LOS REQUISITOS	5.2. RESERVA(S)
4.1. Transportista N.º de autorización ^(b)		☐	☐
4.2. Conductor N.º del certificado de competencia		☐	☐
4.3. Medio de transporte Identificación ^(c)		☐	☐
4.4. Espacio disponible Espacio medio por animal en m ²		☐	☐
4.5. Datos registrados en el cuaderno de a bordo u hoja de ruta y limitación de la duración del viaje		☐	☐
4.6. Animales (precisar el número para cada categoría)			
Número total de animales controlados	NO – No aptos	M – Muertos	A – Aptos
6. El abajo firmante, poseedor de los animales en el lugar de destino/veterinario oficial, declara por la presente que ha controlado esta partida de animales. En el momento del control se obtuvieron, a mi leal saber y entender, los resultados antes mencionados. El abajo firmante conoce su obligación de informar sin demora a las autoridades competentes en caso de albergar cualquier reserva y siempre que se descubran animales muertos.			
7. Firma del poseedor en el lugar de destino/ veterinario oficial (con sello oficial)			

^(a) Táchese lo que no proceda.

^(b) Cuando difiera de lo indicado en la sección 1.

^(c) Cuando difiera de lo indicado en la sección 2.

SECCIÓN 5

PARTE DE INCIDENCIAS Nº

Deberá transmitirse a la autoridad competente una copia del parte de incidencias acompañado de una copia de la sección 1 del cuaderno de a bordo u hoja de ruta.

1. DECLARANTE: Nombre, función y dirección	
2. Lugar y Estado miembro donde se ha constatado la incidencia	3. Fecha y hora de constatación de la incidencia
4. TIPO DE INCIDENCIA según el Reglamento (CE) Nº 1/2005 del Consejo	
4.1. Aptitud para el transporte ⁽¹⁾ ☐	4.6. Dotación del espacio ⁽⁶⁾ ☐
4.2. Medio de transporte ⁽²⁾ ☐	4.7. Autorización del transportista ⁽⁷⁾ ☐
4.3. Prácticas de transporte ⁽³⁾ ☐	4.8. Certificado de competencia del conductor ⁽⁸⁾ ☐
4.4. Limitación de la duración del viaje ⁽⁴⁾ ☐	4.9. Datos registrados en el cuaderno de a bordo u hoja de ruta ☐
4.5. Disposiciones complementarias para viajes largos ⁽⁵⁾ ☐	4.10. Otros ☐
4.11. Observaciones:	
5. Por la presente, el abajo firmante declara que ha procedido al control de la partida de animales antes mencionados y que ha expresado las reservas que figuran en el presente informe en relación con el cumplimiento de las disposiciones del Reglamento (CE) nº 1/2005 del Consejo relativo a la protección de los animales durante el transporte y las operaciones conexas.	
6. Fecha y hora de la declaración a la autoridad competente	7. Firma del declarante

⁽¹⁾ Anexo I, capítulo I y capítulo VI, punto 1.9.

⁽²⁾ Anexo I, capítulos II y IV.

⁽³⁾ Anexo I, capítulo III.

⁽⁴⁾ Anexo I, capítulo V.

⁽⁵⁾ Anexo I, capítulo VI.

⁽⁶⁾ Anexo I, capítulo VII.

⁽⁷⁾ Artículo 6.

⁽⁸⁾ Artículo 6, apartado 5.

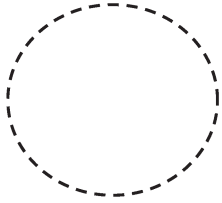
ANEXO III

FORMULARIOS

(mencionados en el apartado 2 del artículo 10, en el apartado 2 del artículo 11, en el apartado 2 del artículo 17 y en el apartado 2 del artículo 18)

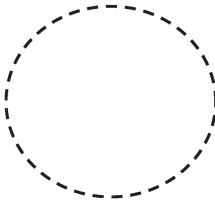
CAPÍTULO I

Autorización para los transportistas con arreglo al apartado 1 del artículo 10

1. N° DE AUTORIZACIÓN DEL TRANSPORTISTA			
2. IDENTIFICACIÓN DEL TRANSPORTISTA		TIPO 1 NO VÁLIDA PARA LOS VIAJES LARGOS	
2.1. Nombre de la empresa			
2.2. Dirección			
2.3. Localidad		2.4. Código postal	2.5. Estado miembro
2.6. Teléfono	2.7. Fax	2.8. Correo electrónico	
3. AUTORIZACIÓN LIMITADA A DETERMINADOS			
Tipos de animales ☐		Modos de transporte ☐	
Sírvase precisar			
Fecha de expiración.....			
4. AUTORIDAD QUE EXPIDE LA AUTORIZACIÓN			
4.1. Nombre y dirección de la autoridad			
4.2. Teléfono	4.3. Fax	4.4. Correo electrónico	
4.5. Fecha	4.6. Lugar	4.7. Sello oficial	
4.8. Nombre y firma del funcionario			

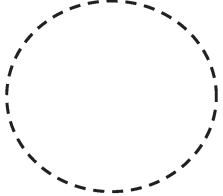
CAPÍTULO II

Autorización para los transportistas con arreglo al apartado 1 del artículo 11

1. N° DE AUTORIZACIÓN DEL TRANSPORTISTA		
2. IDENTIFICACIÓN DEL TRANSPORTISTA		TIPO 2 VÁLIDA PARA TODOS LOS VIAJES INCLUIDOS LOS VIAJES LARGOS
2.1. Nombre de la empresa		
2.2. Dirección		
2.3. Localidad	2.4. Código postal	2.5. Estado miembro
2.6. Teléfono	2.7. Fax	2.8. Correo electrónico
3. ALCANCE DE LA AUTORIZACIÓN limitada a determinados Tipos de animales ☐ Modos de transporte ☐		
Srvase precisar:		
Fecha de expiración.....		
4. AUTORIDAD QUE EXPIDE LA AUTORIZACIÓN		
4.1. Nombre y dirección de la autoridad		
4.2. Teléfono	4.3. Fax	4.4. Correo electrónico
4.5. Fecha	4.6. Lugar	4.7. Sello oficial
4.8. Nombre y firma del funcionario		

CAPÍTULO III

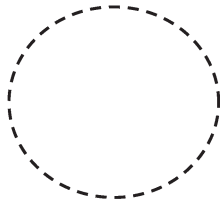
Certificado de competencia para los conductores y cuidadores con arreglo al apartado 2 del artículo 17

1. IDENTIFICACIÓN DEL CONDUCTOR/CUIDADOR (¹)		
1.1. Apellidos		
1.2. Nombre		
1.3. Fecha de nacimiento	1.4. Lugar y país de nacimiento	1.5. Nacionalidad
2. N.º DEL CERTIFICADO		
2.1. La presente autorización es válida hasta el		
3. ORGANISMO QUE EXPIDE EL CERTIFICADO		
3.1. Nombre y dirección del organismo que expide el certificado		
3.2. Teléfono	3.3. Fax	3.4. Correo electrónico
3.5. Fecha	3.6. Lugar	3.7. Sello
3.8. Nombre y firma		

(¹) Táchese lo que no proceda.

CAPÍTULO IV

Certificado de aprobación de los medios de transporte por carretera para viajes largos con arreglo al apartado 2 del artículo 18

1. Nº DE MATRÍCULA		
1.2. Equipados con sistema de navegación por satélite:	SÍ	NO
2. Tipos de animales que pueden transportarse		
3. SUPERFICIE EN M²/PISO		
4. La presente autorización es válida hasta el		
5. ORGANISMO QUE EXPIDE EL CERTIFICADO		
5.1. Nombre y dirección del organismo que expide el certificado		
5.2. Teléfono	5.3. Fax	5.4. Correo electrónico
5.5. Fecha	5.6. Lugar	5.7. Sello
5.8. Nombre y firma		

ANEXO IV

FORMACIÓN

1. Los conductores de transportes por carretera y los cuidadores indicados en el apartado 5 del artículo 6 y en el apartado 1 del artículo 17 deberán haber superado con éxito los cursos de formación previstos en el punto 2 y haber aprobado un examen que esté reconocido por la autoridad competente, lo que garantizará la independencia de los examinadores.
 2. Los cursos de formación mencionados en el punto 1 abordarán al menos los aspectos técnicos y administrativos de la legislación comunitaria relativa a la protección de los animales durante el transporte y se centrarán, en particular, en:
 - a) los artículos 3 y 4 y los anexos I y II;
 - b) la fisiología de los animales, sobre todo sus necesidades de comida y agua, su comportamiento y el concepto de estrés;
 - c) los aspectos prácticos de la manipulación de los animales;
 - d) la repercusión de las prácticas de conducción en el bienestar de los animales transportados y en la calidad de la carne;
 - e) los cuidados de emergencia dispensados a animales;
 - f) los criterios de seguridad para el personal que trabaja con animales.
-

ANEXO V

CONVENIOS INTERNACIONALES

[mencionados en la letra e) del apartado 1 del artículo 21]

Convenio europeo sobre la protección de los animales en el transporte internacional.

—

ANEXO VI

**NORMAS INTERNACIONALES SOBRE CONTENEDORES, RECINTOS O COMPARTIMENTOS ADECUADOS
PARA EL TRANSPORTE AÉREO DE ANIMALES VIVOS**

[mencionadas en el capítulo II del anexo I (punto 4.1)]

Normas de la Asociación de Transporte Aéreo Internacional (IATA) sobre animales vivos, 31. edición, 1 de octubre de 2004.

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

23514 REIAL DECRET 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació per a l'aplicació i el desplegament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març. («BOE» 306, de 23-12-2003.)

La disposició final segona de la Llei 19/2001, de 19 de desembre, de reforma del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, estableix que el Govern, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor de la reforma, ha de modificar el Reglament general de circulació, aprovat pel Reial decret 13/1992, de 17 de gener, per adequar-lo a les modificacions que conté la reforma. Aquest Reial decret transcendeix el manament legislatiu, ja que a part de complir-lo, la magnitud de les reformes que requereix el Reglament general de circulació aprovat pel Reial decret 13/1992, de 17 de gener, aconsella promulgar-ne un de nou, en el qual a més es refonguin les modificacions anteriors efectuades pel Reial decret 116/1998, de 30 de gener, que va adaptar el Reglament general de circulació a la Llei 5/1997, de 24 de març, també de reforma del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, com, així mateix, el Reial decret 1333/1994, de 20 de juny, i el Reial decret 2282/98, de 23 d'octubre, que va modificar el Reglament general de circulació en matèria d'alcoholèmia.

Quant a l'adaptació del nou text a la Llei 19/2001, no només s'introdueixen normes en matèria de ciclisme i es preveuen noves infraccions o es varia la qualificació d'altres, com és el cas de l'ús de dispositius de telefonia mòbil o la circulació en sentit contrari, respectivament, sinó que també es modernitzen altres preceptes en harmonia amb una nova concepció de la gestió del trànsit que disposa de mitjans tècnics de regulació de la circulació que la norma ha de fer plenament operatius.

En matèria de ciclisme s'ha d'assenyalar que la Llei 43/1999, de 25 de novembre, sobre adaptació de les normes de circulació a la pràctica del ciclisme, va efectuar una important reforma del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, que, al seu torn, ha resultat afectada per la Llei 19/2001, a la promulgació de la qual s'ha hagut d'esperar per efectuar un extens desplegament reglamentari, que ara du a terme.

Això també ha portat a revisar i actualitzar tot el sistema de senyalització, per adaptar-lo als avenços en els criteris d'utilització generalitzats als països del nostre entorn, i millorar així la concordança entre la normativa de trànsit i la de carreteres en aquest sentit. A l'annex I es representen gràficament els senyals.

A l'annex II es regulen les proves esportives, les marxes ciclistes i altres esdeveniments, fins ara regulats per l'article 108 i l'annex 2 del Codi de la circulació, preceptes que cal derogar i s'han de reordenar les proves esportives entorn de l'article 55 del Reglament general de circulació, que tracta de les curses, concursos, certàmens o altres proves esportives.

Destaca la competència de les comunitats autònomes per autoritzar la realització de proves esportives per vies interurbanes del seu àmbit territorial, tenint en compte que tenen assumida i traspasada la competència en matèria d'espectacles públics en general, caràcter del qual participen les proves esportives, la singularitat i la

incidència en la seguretat viària de les quals se salva-guarda a través d'un informe vinculant, que emeten amb caràcter previ a l'autorització les administracions públiques encarregades de la vigilància i regulació del trànsit.

L'annex III tracta de les normes i condicions especials de circulació dels vehicles especials i dels vehicles en règim de transport especial, cosa que constituïa una llacuna existent en el nostre dret de la circulació que era urgent regular, atesa la magnitud dels accidents que poden sobrevenir quan hi estan implicats aquest tipus de vehicles.

També es regula en aquest annex el règim específic de circulació de combois i transports de les Forces Armades que, d'altra banda, en molts aspectes i sota determinats supòsits, està sotmès a acords internacionals, per la qual cosa es fa necessari establir una regulació específica. Això és possible a l'empara del que determinen l'apartat 2 de la disposició final del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, i la disposició final segona del Reglament general de vehicles, aprovat pel Reial decret 2822/1998, de 23 de desembre.

D'altra banda, la pertinença del nostre país a organitzacions supranacionals que assegurin una defensa comuna ha impulsat la cooperació en aquesta matèria amb altres països del nostre entorn, de manera que amb una certa freqüència vehicles militars d'altres nacions circulen per les carreteres espanyoles, especialment amb motiu de maniobres i d'exercicis que inclouen transport de material militar.

Finalment, a la disposició final primera es fa ús de la facultat atorgada al Govern per la disposició final del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària per modificar conceptes bàsics de circulació i afegir definicions als continguts en l'annex del text articulat i que són complements indispensables per a l'aplicació del nou Reglament de circulació que s'aprova.

El Consell Superior de Trànsit i Seguretat de la Circulació Viària ha emès informe sobre el present Reial decret.

En virtut d'això, a proposta dels ministres de l'Interior, de Defensa, de Foment i de Ciència i Tecnologia, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 21 de novembre de 2003,

DISPOSO:

Article únic. *Aprovació del Reglament general de circulació.*

S'aprova el Reglament general de circulació per a l'aplicació i el desplegament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, el text del qual s'insereix a continuació.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogats el Reial decret 13/1992, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació, per a l'aplicació i el desplegament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, així com l'article 108 i l'annex 2 del Codi de la circulació, i totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Modificació de l'annex del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.*

L'annex del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, es modifica de la manera següent:

U. Queda suprimit el concepte bàsic «via ràpida» que conté l'apartat 63 de l'annex. Els conceptes bàsics numerats a partir de l'apartat 64 passen a ocupar un número menys, de tal manera que l'apartat 64 es converteix en 63, el 65 en 64 i així fins a l'últim.

Dos. Es modifiquen les definicions dels conceptes bàsics següents: «autovia», que conté l'apartat 62; «carretera convencional», que conté l'apartat 64, i «travessia», que conté l'apartat 66, que queden redactats en els termes següents:

«62. Autovia. Autovia és la carretera especialment projectada, construïda i senyalitzada com a tal que té les característiques següents:

a) Tenir-hi accés limitat les propietats limítrofes.

b) No creuar a nivell cap altra sender, via, línia de ferrocarril o tramvia, ni ser creuada a nivell per cap sender, via de comunicació o servitud de pas.

c) Constar de diferents calçades per a cada sentit de circulació, separades entre si excepte en punts singulars o amb caràcter temporal, per una franja de terreny no destinada a la circulació, o per altres mitjans.»

«64. Carretera convencional. És tota carretera que no compleix les característiques pròpies de les autopistes, autovies i vies per a automòbils.»

«66. Travessia. Als efectes d'aquesta disposició normativa, és el tram de carretera que discorre per poblat. No tenen la consideració de travessies els trams que disposin d'una alternativa viària o variant a la qual té accés.»

Tres. S'introdueixen les noves definicions dels conceptes bàsics següents: «via per a automòbils», que figura com el concepte bàsic número 75; «via interurbana», que figura com el concepte bàsic número 76; «via urbana», que figura com el concepte bàsic número 77; «carretera», que figura com el concepte bàsic número 78; «rotonda», que figura com el concepte bàsic número 79, i «carril per a vehicles amb alta ocupació», que figura com el concepte bàsic número 80. Aquests conceptes bàsics tenen la redacció següent:

«75. Via per a automòbils. Tota via reservada exclusivament a la circulació d'automòbils, amb una sola calçada i amb limitació total d'accessos a les propietats limítrofes, i senyalitzada amb els senyals S-3 i S-4, respectivament.

76. Via interurbana. És tota via pública situada fora de poblat.

77. Via urbana. És tota via pública situada dins de poblat, excepte les travessies.

78. Carretera. Als efectes d'aquesta disposició normativa, és tota via pública pavimentada situada fora de poblat, llevat dels trams en travessia.

79. Rotonda. S'entén per rotonda un tipus especial d'intersecció caracteritzat pel fet que els trams que hi conflueixen es comuniquen a través d'un anell en el qual s'estableix una circulació rotatòria al voltant d'un illot central. No són rotondes

pròpiament dites les denominades rotondes partides en les quals dos trams, generalment oposats, es connecten directament a través de l'illot central, per la qual cosa el trànsit passa d'un a l'altre i no l'envolta.

80. Carril per a vehicles amb alta ocupació. És aquell especialment reservat o habilitat per a la circulació dels vehicles amb alta ocupació.»

Disposició final segona. *Facultats de desplegament.*

Es faculta el ministre de l'Interior per dictar, per si mateix o conjuntament amb els titulars dels altres departaments ministerials afectats per raó de la matèria, les disposicions oportunes per a l'aplicació i el desplegament del que estableix aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Vehicles de les Forces Armades.*

Es faculten els ministres de Defensa i de l'Interior i, si s'escau, els altres ministres competents, per regular les peculiaritats del règim d'autoritzacions i circulació dels vehicles que pertanyen a les Forces Armades.

Disposició final quarta. *Estupefaents i substàncies psicotròpiques.*

Es faculten els ministres de l'Interior i de Sanitat i Consum i, si s'escau, els altres ministres competents, per regular tot el que fa referència a estupefaents i substàncies psicotròpiques que puguin influir negativament en el conductor de vehicles de motor.

Disposició final cinquena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el mes següent de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 21 de novembre de 2003.

JUAN CARLOS R.

El vicepresident segon del Govern
i ministre de la Presidència,
JAVIER ARENAS BOCANEGRA

REGLAMENT GENERAL DE CIRCULACIÓ

ÍNDEX

Títol preliminar. Àmbit d'aplicació de les normes sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 1. Àmbit d'aplicació.

Títol I. Normes generals de comportament en la circulació.

Capítol I. Normes generals.

Article 2. Usuaris.

Article 3. Conductors.

Article 4. Activitats que afecten la seguretat de la circulació.

Article 5. Senyalització d'obstacles i perills.

Article 6. Prevenció d'incendis.

Article 7. Emissió de pertorbacions i contaminants.

Capítol II. De la càrrega de vehicles i del transport de persones i mercaderies o coses.

Article 8. Càrrega de vehicles i transport de persones i mercaderies o coses.

Secció 1a Transport de persones.

Article 9. Del transport de persones.

Article 10. Emplaçament i condicionament de les persones.

Article 11. Transport col·lectiu de persones.

Article 12. Normes relatives a velocípedes, ciclomotors i motocicletes.

Secció 2a Transport de mercaderies o coses.

Article 13. Dimensions del vehicle i la seva càrrega.

Article 14. Disposició de la càrrega.

Article 15. Dimensions de la càrrega.

Article 16. Operacions de càrrega i descàrrega.

Capítol III. Normes generals dels conductors.

Article 17. Control del vehicle o animals.

Article 18. Altres obligacions del conductor.

Article 19. Visibilitat al vehicle.

Capítol IV. Normes sobre begudes alcohòliques.

Article 20. Taxes d'alcohol en sang i aire exhalat.

Article 21. Investigació de l'alcoholèmia. Persones obligades.

Article 22. Proves de detecció alcohòlica mitjançant l'aire exhalat.

Article 23. Pràctica de les proves.

Article 24. Diligències de l'agent de l'autoritat.

Article 25. Immobilització del vehicle.

Article 26. Obligacions del personal sanitari.

Capítol V. Normes sobre estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues.

Article 27. Estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues.

Article 28. Proves per a la detecció de substàncies estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues.

Títol II. De la circulació de vehicles.

Capítol I. Lloc a la via.

Secció 1a Sentit de la circulació.

Article 29. Norma general.

Secció 2a Utilització dels carrils.

Article 30. Utilització dels carrils en calçades amb doble sentit de circulació.

Article 31. Utilització dels carrils, fora de poblat, en calçades amb més d'un carril per al mateix sentit de marxa.

Article 32. Utilització dels carrils, fora de poblat, en calçades amb tres o més carrils per al mateix sentit de marxa.

Article 33. Utilització dels carrils, en poblat, en calçades amb més d'un carril reservat per al mateix sentit de marxa.

Article 34. Còmput de carrils.

Article 35. Utilització dels carrils en funció de la velocitat senyalitzada i dels reservats a determinats vehicles i a certes maniobres.

Secció 3a Voreres.

Article 36. Conductors obligats a utilitzar-los.

Secció 4a Supòsits especials del sentit de circulació i de la utilització de calçades, carrils i voreres.

Article 37. Ordenació especial del trànsit per raons de seguretat o fluïdesa de la circulació.

Article 38. Circulació en autopistes i autovies.

Article 39. Limitacions a la circulació.

Article 40. Carrils reversibles.

Article 41. Carrils d'utilització en sentit contrari a l'habitual.

Article 42. Carrils addicionals circumstancials de circulació.

Secció 5a Refugis, illots o dispositius de guia o anàlegs.

Article 43. Sentit de la circulació.

Secció 6a Divisió de les vies en calçades.

Article 44. Utilització de les calçades.

Capítol II. Velocitat.

Secció 1a Límits de velocitat.

Article 45. Adequació de la velocitat a les circumstàncies.

Article 46. Moderació de la velocitat. Casos.

Article 47. Velocitats màximes i mínimes.

Article 48. Velocitats màximes en vies fora de poblat.

Article 49. Velocitats mínimes en poblat i fora de poblat.

Article 50. Límits de velocitat en vies urbanes i travessies.

Article 51. Velocitats màximes en avançaments.

Article 52. Velocitats prevalents.

Secció 2a Reducció de velocitat i distàncies entre vehicles.

Article 53. Reducció de velocitat.

Article 54. Distàncies entre vehicles.

Secció 3a Competicions.

Article 55. Proves esportives, marxas ciclistes i altres esdeveniments.

Capítol III. Prioritat de pas.

Secció 1a Normes de prioritat a les interseccions.

Article 56. Interseccions senyalitzades.

Article 57. Interseccions sense senyalitzar.

Article 58. Normes generals.

Article 59. Interseccions.

Secció 2a Trams en obres, estretalls i trams de gran pendent.

Article 60. Trams en obres i estretalls.

Article 61. Pas de ponts o obres de pas senyalitzat.

Article 62. Ordre de preferència en absència de senyalització.

Article 63. Trams de gran pendent.

Secció 3a Normes de comportament dels conductors respecte als ciclistes, vianants i animals.

Article 64. Normes generals i prioritat de pas de ciclistes.

Article 65. Prioritat de pas dels conductors sobre els vianants.

Article 66. Prioritat de pas dels conductors sobre els animals.

- Secció 4a Vehicles en serveis d'urgència.
- Article 67. Vehicles prioritaris.
- Article 68. Facultats dels conductors dels vehicles prioritaris.
- Article 69. Comportament dels altres conductors respecte dels vehicles prioritaris.
- Article 70. Vehicles no prioritaris en servei d'urgència.
- Capítol IV. Vehicles i transports especials.
- Article 71. Normes de circulació i senyalització.
- Capítol V. Incorporació a la circulació.
- Article 72. Obligacions dels conductors que s'incorporin a la circulació.
- Article 73. Obligació dels altres conductors de facilitar la maniobra.
- Capítol VI. Canvis de direcció i de sentit, i marxa enrere.
- Secció 1a Canvis de via, calçada i carril.
- Article 74. Normes generals.
- Article 75. Execució de la maniobra de canvi de direcció.
- Article 76. Supòsits especials.
- Article 77. Carril de desacceleració.
- Secció 2a Canvi de sentit.
- Article 78. Execució de la maniobra.
- Article 79. Prohibicions.
- Secció 3a Marxa cap enrere.
- Article 80. Normes generals.
- Article 81. Execució de la maniobra.
- Capítol VII. Avançament.
- Secció 1a Avançament i circulació paral·lela.
- Article 82. Avançament per l'esquerra. Excepcions.
- Article 83. Avançament en calçades de diversos carrils.
- Secció 2a Normes generals de l'avançament.
- Article 84. Obligacions del que avança abans d'iniciar la maniobra.
- Secció 3a Execució de l'avançament.
- Article 85. Obligacions del que avança durant l'execució de la maniobra.
- Secció 4a Vehicle avançat.
- Article 86. Obligacions del conductor.
- Secció 5a Maniobres d'avançament que atempten contra la seguretat viària.
- Article 87. Prohibicions.
- Secció 6a Supòsits excepcionals d'ocupació del sentit contrari.
- Article 88. Vehicles immobilitzats.
- Article 89. Obstacles.
- Capítol VIII. Parada i estacionament.
- Secció 1a Normes generals de parades i estacionaments.
- Article 90. Llocs en els quals s'han d'efectuar.
- Article 91. Manera i forma d'execució.
- Article 92. Col·locació del vehicle.
- Article 93. Ordenances municipals.
- Secció 2a Normes especials de parades i estacionaments.
- Article 94. Llocs prohibits.
- Capítol IX. Traspàs de passos a nivell, ponts mòbils i túnels.
- Secció 1a Normes generals sobre passos a nivell, ponts mòbils i túnels.
- Article 95. Obligacions dels usuaris i titulars de les vies.
- Article 96. Barreres, semibarreres i semàfors.
- Secció 2a Bloqueig de passos a nivell, ponts mòbils i túnels.
- Article 97. Detenció d'un vehicle en pas a nivell, pont mòbil o túnel.
- Capítol X. Utilització de l'enllumenat.
- Secció 1a Ús obligatori de l'enllumenat.
- Article 98. Normes generals.
- Article 99. Llums de posició i de gàlib.
- Article 100. Llums de llarg abast o carretera.
- Article 101. Llums de curt abast o d'encreuament.
- Article 102. Enlluernament.
- Article 103. Llum de placa de matrícula.
- Article 104. Ús de l'enllumenat durant el dia.
- Article 105. Immobilitzacions.
- Secció 2a Supòsits especials d'enllumenat.
- Article 106. Condicions que disminueixen la visibilitat.
- Article 107. Inutilització o avaria de l'enllumenat.
- Capítol XI. Advertències dels conductors.
- Secció 1a Normes generals.
- Article 108. Obligació d'advertir les maniobres.
- Article 109. Advertències òptiques.
- Article 110. Advertències acústiques.
- Secció 2a Advertències dels vehicles de serveis d'urgència i d'altres serveis especials.
- Article 111. Normes generals.
- Article 112. Advertències dels vehicles de serveis d'urgència.
- Article 113. Advertències d'altres vehicles.
- Títol III. Altres normes de circulació.
- Capítol I. Portes i apagada de motor.
- Article 114. Portes.
- Article 115. Apagada de motor.

Capítol II. Cinturó, casc i altres elements de seguretat.

Article 116. Obligatorietat del seu ús i excepcions.

Article 117. Cinturons de seguretat o altres sistemes de retenció homologats.

Article 118. Cascos i altres elements de protecció.

Article 119. Exempcions.

Capítol III. Temps de conducció i descans.

Article 120. Normes generals.

Capítol IV. Vianants.

Article 121. Circulació per zones per als vianants. Excepcions.

Article 122. Circulació per la calçada o el voral.

Article 123. Circulació nocturna.

Article 124. Passos per a vianants i traspàs de calçades.

Article 125. Normes relatives a autopistes i auto-vies.

Capítol V. Circulació d'animals.

Article 126. Normes generals.

Article 127. Normes especials.

Article 128. Normes relatives a autopistes i auto-vies.

Capítol VI. Comportament en cas d'emergència.

Article 129. Obligació d'auxili.

Article 130. Immobilització del vehicle i caiguda de la càrrega.

Títol IV. De la senyalització.

Capítol I. Normes generals.

Article 131. Concepte.

Article 132. Obediència dels senyals.

Capítol II. Prioritat entre senyals.

Article 133. Ordre de prioritat.

Capítol III. Format dels senyals.

Article 134. Catàleg oficial de senyals de circulació.

Capítol IV. Aplicació dels senyals.

Secció 1a Generalitats.

Article 135. Aplicació.

Article 136. Visibilitat.

Article 137. Inscripcions.

Article 138. Idioma dels senyals.

Secció 2a Responsabilitat de la senyalització a les vies.

Article 139. Responsabilitat.

Article 140. Senyalització de les obres.

Article 141. Objecte i tipus de senyals.

Capítol V. Retirada, substitució i alteració de senyals.

Article 142. Obligacions relatives a la senyalització.

Capítol VI. Dels tipus i significats dels senyals de circulació i marques viàries.

Secció 1a Dels senyals i ordres dels agents de circulació.

Article 143. Senyals amb el braç i altres.

Secció 2a De la senyalització circumstancial que modifica el règim normal d'utilització de la via i dels senyals d'abalisament.

Article 144. Senyals circumstancials i d'abalisament.

Secció 3a Dels semàfors.

Article 145. Semàfors reservats per a vianants.

Article 146. Semàfors circulars per a vehicles.

Article 147. Semàfors quadrats per a vehicles, o de carril.

Article 148. Semàfors reservats a determinats vehicles.

Secció 4a Dels senyals verticals de circulació.

Subsecció 1a Dels senyals d'advertència de perill.

Article 149. Objecte i tipus.

Subsecció 2a Dels senyals de reglamentació.

Article 150. Objecte, classes i normes comunes.

Article 151. Senyals de prioritat.

Article 152. Senyals de prohibició d'entrada.

Article 153. Senyals de restricció de pas.

Article 154. Altres senyals de prohibició o restricció.

Article 155. Senyals d'obligació.

Article 156. Senyals de final de prohibició o restricció.

Article 157. Format dels senyals de reglamentació.

Subsecció 3a Dels senyals d'indicació.

Article 158. Objecte i tipus.

Article 159. Senyals d'indicacions generals.

Article 160. Senyals de carrils.

Article 161. Senyals de servei.

Article 162. Senyals d'orientació.

Article 163. Plafons complementaris.

Article 164. Altres senyals.

Article 165. Format dels senyals d'indicació.

Secció 5a De les marques viàries.

Article 166. Objecte i classes.

Article 167. Marques blanques longitudinals.

Article 168. Marques blanques transversals.

Article 169. Senyals horitzontals de circulació.

Article 170. Altres marques i inscripcions de color blanc.

Article 171. Marques d'altres colors.

Article 172. Format de les marques viàries.

Títol V. Senyals als vehicles.

Article 173. Objecte, significat i classes.

Disposició addicional primera. Comunitats autònomes.

Disposició addicional segona. Ús obligatori de cinturons de seguretat en turismes.

Disposició addicional tercera. Sistemes de retenció infantils.

Disposició final primera. Obligació d'utilitzar les armilles reflectores d'alta visibilitat.

Disposició final segona. Obligacions sobre sistemes de retenció infantils.

Annex I. Senyals de circulació.

Annex II. Proves esportives, marxes ciclistes i altres esdeveniments.

Secció 1a Proves esportives.

Secció 2a Marxes ciclistes.

Secció 3a Altres esdeveniments.

Annex III. Normes i condicions de circulació dels vehicles especials i dels vehicles en règim de transport especial.

Secció 1a Condicions de circulació comunes per als grups 1, 2 i 3.

Secció 2a Règim específic de circulació de combois i columnes militars, transports especials de material militar en vehicles que pertanyen al Ministeri de Defensa o al servei de les casernes generals militars internacionals de l'OTAN.

TÍTOL PRELIMINAR

Àmbit d'aplicació de les normes sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària

Article 1. *Àmbit d'aplicació.*

1. Els preceptes de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, els d'aquest Reglament i els de les altres disposicions que la despleguin són aplicables a tot el territori nacional i obliguen els titulars i usuaris de les vies i terrenys públics aptes per a la circulació, tant urbans com interurbans, els de les vies i terrenys que, sense tenir aquesta aptitud, siguin d'ús comú i, a falta d'altres normes, els de les vies i terrenys privats que siguin utilitzats per una col·lectivitat indeterminada d'usuaris.

2. En concret, aquests preceptes són aplicables:

a) Als titulars de les vies públiques o privades, compreses en el paràgraf c), i als seus usuaris, ja ho siguin en concepte de titulars, propietaris, conductors o ocupants de vehicles o en concepte de vianants, i tant si circulen individualment com en grup.

Així mateix, són aplicables a totes les persones físiques o jurídiques que, sense estar compreses en l'incís anterior, resultin afectades pels preceptes esmentats.

b) Als animals solts o en ramat i als vehicles de qualsevol classe que, estàtics o en moviment, estiguin incorporats al trànsit en les vies compreses en el primer incís del paràgraf c).

c) A les autopistes, autovies, carreteres convencionals, a les àrees i zones de descans i de servei, situades i afectes a les esmentades vies, calçades de servei i a les zones de parada o estacionament de qualsevol classe de vehicles; a les travessies, a les places, carrers o vies urbanes; als camins de domini públic; a les pistes i terrenys públics aptes per a la circulació; als camins de servei construïts com a elements auxiliars o complementaris de les activitats dels seus titulars i als construïts amb finalitats anàlogues, sempre que estiguin oberts a l'ús públic i, en general, a totes les vies d'ús comú públiques o privades.

No són aplicables els preceptes esmentats als camins, terrenys, garatges, cotxeres o altres locals de naturalesa similar, construïts dins de finques privades, sostrets a l'ús públic i destinats a l'ús exclusiu dels propietaris i els seus dependents.

3. El desplaçament ocasional de vehicles per terrenys o zones d'ús comú no aptes per a la circulació,

pel fet de tractar-se de llocs no destinats al trànsit, queda sotmès a les normes que contenen el títol I i el capítol X del títol II d'aquest Reglament, quan siguin aplicables, i al que disposa la regulació vigent sobre conductors i vehicles, respecte del règim d'autorització administrativa prèvia, previst al títol IV del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, per tal de garantir l'aptitud dels conductors per manejar els vehicles i la idoneïtat d'aquests per circular amb el mínim risc possible.

4. En defecte d'altres normes, els titulars de vies o terrenys privats no oberts a l'ús públic, situats en urbanitzacions, hotels, clubs i altres llocs d'esbarjo, poden regular, dins de les seves respectives vies o recintes, la circulació exclusiva dels mateixos titulars o els seus clients quan constitueixin una col·lectivitat indeterminada de persones, sempre que ho facin de manera que no desvirtuin les normes d'aquest Reglament, ni indueixin a confusió amb aquestes.

TÍTOL I

Normes generals de comportament en la circulació

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 2. *Usuaris.*

Els usuaris de la via estan obligats a comportar-se de manera que no entorpeixin indegudament la circulació ni causin perill, perjudicis o molèsties innecessàries a les persones, o danys als béns (article 9.1 del text articulat).

Article 3. *Conductors.*

1. S'ha de conduir amb la diligència i la precaució necessàries per evitar qualsevol dany, propi o aliè, tenint cura de no posar en perill tant el mateix conductor com els altres ocupants del vehicle i la resta dels usuaris de la via. Queda terminantment prohibit conduir de manera negligent o temerària (article 9.2 del text articulat).

2. Les conductes referides a la conducció negligent tenen la consideració d'infraccions greus i les referides a la conducció temerària tenen la consideració d'infraccions molt greus, d'acord amb el que disposa l'article 65.4.a) i 5.c) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, respectivament.

Article 4. *Activitats que afecten la seguretat de la circulació.*

1. La realització d'obres, instal·lacions, col·locació de contenidors, mobiliari urbà o qualsevol altre element o objecte de forma permanent o provisional a les vies o terrenys objecte d'aplicació de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària requereix l'autorització prèvia del seu titular i es regeixen pel que disposen la legislació de carreteres i els seus reglaments de desplegament, i les normes municipals. Les mateixes normes són aplicables a la interrupció de les obres per raó de les circumstàncies o característiques especials de trànsit, que es poden portar a efecte a peti-

ció de l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit (article 10.1 del text articulat).

2. Es prohibeix llançar, dipositar o abandonar sobre la via objectes o matèries que puguin entorpir la lliure circulació, parada o estacionament, fer-los perillosos o deteriorar la via o les seves instal·lacions, o produir a la via o al seu voltant efectes que modifiquin les condicions apropiades per circular, parar o estacionar (article 10.2 del text articulat).

3. No s'ha d'instalar en vies o terrenys objecte de l'àmbit d'aplicació de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària cap aparell, instal·lació o construcció, ni s'hi han de realitzar actuacions com ara rodatges, enquestes o assajos, encara que sigui amb caràcter provisional o temporal, que puguin entorpir la circulació.

Article 5. *Senyalització d'obstacles i perills.*

1. Els qui hagin creat sobre la via algun obstacle o perill l'han de fer desaparèixer tan aviat com sigui possible, i mentrestant han d'adoptar les mesures necessàries perquè pugui ser advertit pels altres usuaris i perquè no es dificulti la circulació (article 10.3 del text articulat).

2. No es consideren obstacles a la calçada els ressaltos en els passos per a vianants i bandes transversals, sempre que compleixin la regulació bàsica establerta a aquest efecte pel Ministeri de Foment i es garanteixi la seguretat viària dels usuaris i, en particular, dels ciclistes.

3. Per advertir la presència a la via de qualsevol obstacle o perill creat, el qui l'hagi causat ho ha de senyalitzar de forma eficaç, tant de dia com de nit, de conformitat amb el que disposen els articles 130.3, 140 i 173.

4. Totes les actuacions que hagin de desenvolupar els serveis d'assistència mecànica, sanitària o qualsevol altre tipus d'intervenció s'han de regir pels principis d'utilització dels recursos idonis i estrictament necessaris en cada cas. L'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit, o els seus agents, han d'acordar la presència i permanència a la zona d'intervenció de tot el personal i l'equip que sigui imprescindible i garantir l'absència de persones alienes a les tasques pròpies de l'assistència; a més, és l'encarregada d'assenyalar en cada cas concret els llocs on s'han de situar els vehicles de serveis d'urgència o d'altres serveis especials, atenent la prestació de la millor assistència i vetllant pel millor auxili de les persones.

5. L'actuació dels equips dels serveis d'urgència, així com la dels d'assistència mecànica i de conservació de carreteres, ha de procurar sempre la menor afectació possible sobre la resta de la circulació, ocupant el mínim possible de la calçada i seguint en tot moment les instruccions que doni l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit, o els seus agents. El comportament dels conductors i usuaris en cas d'emergència s'ha d'ajustar al que estableixen els articles 69, 129 i 130 i, en particular, el dels conductors dels vehicles de servei d'urgència, al que disposen els articles 67, 68, 111 i 112.

6. La detenció, parada o estacionament dels vehicles destinats a aquests serveis s'ha de fer de manera que no creï un nou perill, i on causi menys obstacle a la circulació.

7. Els supòsits de parada o estacionament en llocs diferents dels fixats pels agents de l'autoritat responsable

del trànsit tenen la consideració d'infracció greu d'acord amb el que disposa l'article 65.4.d) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 6. *Prevenició d'incendis.*

1. Es prohibeix llançar a la via o al seu voltant qualsevol objecte que pugui donar lloc a la producció d'incendis o, en general, posar en perill la seguretat viària (article 10.4 del text articulat).

2. Les infraccions a aquest precepte tenen la consideració d'infracció greu d'acord amb el que disposa l'article 65.4.b) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 7. *Emissió de perturbacions i contaminants.*

1. Els vehicles no poden circular per les vies o terrenys objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària si emeten perturbacions electromagnètiques, amb nivells d'emissió de soroll superiors als límits establerts per les normes específicament reguladores de la matèria, i tampoc no poden emetre gasos o fums en valors superiors als límits establerts ni en els supòsits d'haver estat objecte d'una reforma d'importància no autoritzada, tot això d'acord amb el que disposa l'annex I del Reglament general de vehicles.

Tots els conductors de vehicles queden obligats a col·laborar en les proves de detecció que permetin comprovar les possibles deficiències indicades.

2. Tant a les vies públiques urbanes com a les interurbanes es prohibeix la circulació de vehicles de motor i ciclomotors amb l'anomenat escapament lliure, sense el preceptiu dispositiu silenciador de les explosions.

Així mateix, es prohibeix la circulació dels vehicles esmentats quan els gasos expulsats pels motors, en lloc de travessar un silenciador eficaç, surtin des del motor a través d'un d'incomplet, inadequat, deteriorat o a través de tubs ressonadors, i la dels de motor de combustió interna que circulin sense estar dotats d'un dispositiu que eviti la projecció descendent a l'exterior de combustible no cremat, o llancin fums que puguin dificultar la visibilitat als conductors d'altres vehicles o resultin nocius.

Els agents de l'autoritat poden immobilitzar el vehicle en el cas que superi els nivells de gasos, fums i sorolls permesos reglamentàriament, segons el tipus de vehicle, d'acord amb l'article 70.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

3. Queda prohibida l'emissió dels contaminants als quals es refereix l'apartat 1 produïda per vehicles de motor per sobre de les limitacions previstes a les normes reguladores dels vehicles.

4. Igualment, queda prohibida aquesta emissió per altres focus emissors de contaminants diferents dels produïts per vehicles de motor, sigui quina sigui la seva naturalesa, per sobre dels nivells que el Govern estableixi amb caràcter general.

Queden prohibits, en concret, els abocadors d'escombraries i residus dins de la zona d'afecció de les carreteres, en tot cas, i fora d'aquesta quan hi hagi perill que el fum produït per la incineració de les escombraries o incendis ocasionals pugui arribar a la carretera.

CAPÍTOL II

De la càrrega de vehicles i del transport de persones i mercaderies o coses**Article 8. Càrrega de vehicles i transport de persones i mercaderies o coses.**

Es prohibeix carregar els vehicles o transportar-hi persones, mercaderies o coses de forma diferent de la que determina aquest capítol.

SECCIÓ 1a TRANSPORT DE PERSONES

Article 9. Del transport de persones.

1. El nombre de persones transportades en un vehicle no pot ser superior al de les places que tingui autoritzades, que, en els de servei públic i als autobusos, ha d'estar assenyalat en plaques col·locades a l'interior, sense que, en cap cas, es pugui sobrepassar, entre viatgers i equipatge, la massa màxima autoritzada per al vehicle.

2. Als efectes de còmput del nombre de persones transportades:

a) En turismes, autobusos i vehicles mixtos adaptables no es compta cap menor de dos anys que vagi a cura d'un adult diferent del conductor, sempre que no ocupi plaça.

b) En els turismes, cada menor de més de dos anys i menys de 12 es computa com a mitja plaça, sense que el nombre màxim de places computat així pugui passar del que correspongui al 50 per cent del total, exclosa la del conductor.

c) En els automòbils autoritzats per a transport escolar i de menors cal atènyer-se al que estableix la legislació específica sobre la matèria.

3. Les infraccions a aquest precepte quan suposi augmentar en un 50 per cent el nombre de places autoritzades, exclos el conductor, tenen la consideració de molt greus, d'acord amb el que estipula l'article 65.5.d) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, i els agents de l'autoritat han de procedir a la immobilització del vehicle, que l'han de mantenir immobilitzat mentre subsisteixi la causa de la infracció, d'acord amb el que disposa l'article 70.3 del text articulat.

Article 10. Emplaçament i condicionament de les persones.

1. Està prohibit transportar persones en un emplaçament diferent del destinat i condicionat per a elles als vehicles.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, en els vehicles de transport de mercaderies o coses poden viatjar persones al lloc reservat a la càrrega, en les condicions que s'estableixen a les disposicions que regulen la matèria.

3. Els vehicles autoritzats a transportar simultàniament persones i càrrega han d'estar proveïts d'una protecció adequada a la càrrega que transportin, de manera que no destorbi els ocupants ni els pugui fer mal en cas que sigui projectada.

La protecció s'ha d'ajustar al que preveu la legislació reguladora dels vehicles.

4. El fet de no portar instal·lada la protecció a la qual es refereix l'apartat anterior se sanciona d'acord amb el que disposa l'article 67.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 11. Transport col·lectiu de persones.

1. El conductor ha d'efectuar les parades i les engegades sense sotrats ni moviments bruscos, al més a prop possible de la vora dreta de la calçada, i s'ha d'abstenir de realitzar cap acte que el pugui distreure durant la marxa; el conductor i, si s'escau, l'encarregat, tant durant la marxa com a les pujades i baixades, han de vetllar per la seguretat dels viatgers.

2. En els vehicles destinats al servei públic de transport col·lectiu de persones es prohibeix als viatgers:

a) Distreure el conductor durant la marxa del vehicle.

b) Entrar o sortir del vehicle per llocs diferents dels destinats, respectivament, a aquestes finalitats.

c) Entrar al vehicle quan s'hagi fet l'advertència que està complet.

d) Dificultar innecessàriament el pas als llocs destinats al trànsit de persones.

e) Portar qualsevol animal, llevat que hi hagi al vehicle un lloc destinat per transportar-lo. S'exceptuen d'aquesta prohibició, sempre sota la seva responsabilitat, els invidents acompanyats de gossos, especialment ensinistrats com a pigalls.

f) Portar matèries o objectes perillosos en condicions diferents de les establertes a la regulació específica sobre la matèria.

g) Desatendre les instruccions que donin sobre el servei el conductor o l'encarregat del vehicle.

El conductor i, si s'escau, l'encarregat dels vehicles destinats al servei públic de transport col·lectiu de persones han de prohibir l'entrada i ordenar que surtin als viatgers que incompleixin els preceptes que estableix aquest apartat.

Article 12. Normes relatives a velocípedes, ciclomotors i motocicletes.

1. Els velocípedes que, per construcció, no puguin ser ocupats per més d'una persona poden transportar, tanmateix, quan el conductor sigui major d'edat, un menor de fins a set anys en un seient addicional que ha de ser homologat.

2. En els ciclomotors i les motocicletes, a més del conductor i, si s'escau, de l'ocupant del sidecar d'aquestes, hi pot viatjar, sempre que consti a la seva llicència o permís de circulació, un passatger que tingui més de 12 anys, utilitzi casc de protecció i compleixi les condicions següents:

a) Que hi vagi a cavall i amb els peus recolzats als reposapeus laterals.

b) Que utilitzi el seient corresponent darrere del conductor.

En cap cas es pot situar el passatger en un lloc intermedi entre la persona que condueix i el manillar de direcció del ciclomotor o la motocicleta.

3. Excepcionalment, els més grans de set anys poden circular en motocicletes o ciclomotors conduïts pel pare, la mare o un tutor o per persones majors d'edat

autoritzades per ells, sempre que utilitzin casc homologat i es compleixin les prescripcions de l'apartat anterior (article 11.4 del text articulat).

4. Les motocicletes, els vehicles de tres rodes, els ciclomotors i els velocípedes i bicicletes poden arrossegar un remolc o semiremolc, sempre que no superin el 50 per cent de la massa en buit del vehicle tractor i es compleixin les condicions següents:

a) Que la circulació sigui de dia i en condicions que no disminueixin la visibilitat.

b) Que la velocitat a què se circuli en aquestes condicions quedi reduïda en un 10 per cent respecte a les velocitats genèriques que estableix l'article 48 per a aquests vehicles.

c) Que en cap cas transportin persones al vehicle remolcat.

En circulació urbana cal atènyer-se al que disposen les ordenances corresponents.

SECCIÓ 2a TRANSPORT DE MERCADERIES O COSES

Article 13. *Dimensions del vehicle i la seva càrrega.*

1. En cap cas, la llargada, l'amplada i l'alçària dels vehicles i la seva càrrega no poden passar del que assenyalen les normes reguladores dels vehicles o per a la via per la qual circulin.

2. El transport de càrregues indivisibles que, inevitablement, excedeixin els límits assenyalats a l'apartat anterior s'ha de realitzar mitjançant autoritzacions complementàries de circulació, que es regulen al Reglament general de vehicles, de conformitat amb les normes i condicions de circulació que estableix l'annex III d'aquest Reglament.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte se sancionen d'acord amb el que disposa l'article 67.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 14. *Disposició de la càrrega.*

1. La càrrega transportada en un vehicle, així com els accessoris que s'utilitzin per al seu condicionament o protecció, han d'estar disposats i, si cal, subjectes de tal forma que no puguin:

a) Arrossegar-se, caure totalment o parcialment o desplaçar-se de manera perillosa.

b) Comprometre l'estabilitat del vehicle.

c) Produir soroll, pols o altres molèsties que puguin ser evitades.

d) Ocultar els dispositius d'enllumenat o de senyalització lluminosa, les plaques o distintius obligatoris i les advertències manuals dels seus conductors.

2. El transport de matèries que produeixen pols o puguin caure s'ha de fer sempre cobrint-les totalment i eficaçment.

3. El transport de càrregues molestes, nocives, insalubres o perilloses, així com les que comportin especialitats en el seu condicionament o estiba s'ha d'atènyer, a més, a les normes específiques que regulen la matèria.

Article 15. *Dimensions de la càrrega.*

1. La càrrega no ha de sobresortir de la projecció en planta del vehicle, excepte en els casos i les condicions que preveuen els apartats següents. En els de tracció animal, s'entén per projecció la del vehicle pròpiament dit prolongada cap endavant, amb la seva mateixa amplada, sense sobrepassar el cap de l'animal de tir més pròxim a aquell.

2. En els vehicles destinats exclusivament al transport de mercaderies, si es tracta de càrregues indivisibles i sempre que es compleixin les condicions establertes per a la seva estiba i condicionament, poden sobresortir:

a) En el cas de bigues, pals, tubs o altres càrregues de llargada indivisible:

1r En vehicles d'una llargada superior a cinc metres, dos metres per la part anterior i tres metres per la posterior.

2n En vehicles d'una llargada igual o inferior a cinc metres, el terç de la llargada del vehicle per cada extrem anterior i posterior.

b) En el cas que la dimensió més curta de la càrrega indivisible sigui superior a l'amplada del vehicle, pot sobresortir fins a 0,40 metres per cada lateral, sempre que l'amplada total no sigui superior a 2,55 metres.

3. En la resta dels vehicles no destinats exclusivament al transport de mercaderies la càrrega pot sobresortir per la part posterior fins a un 10 per cent de la seva llargada, i si és indivisible, un 15 per cent.

4. En els vehicles d'una amplada inferior a un metre la càrrega no ha de sobresortir lateralment més de 0,50 metres a cada costat del seu eix longitudinal. No pot sobresortir per l'extremitat anterior, ni més de 0,25 metres per la posterior.

5. Quan la càrrega sobresurti de la projecció en planta del vehicle, sempre dins els límits dels apartats anteriors, s'han d'adoptar totes les precaucions convenients per evitar danys o perills als altres usuaris de la via pública, i ha d'anar protegida a l'extremitat sortint per disminuir els efectes d'una fricció o xoc possibles.

6. En tot cas, la càrrega que sobresurti per darrere dels vehicles a què es refereixen els apartats 2 i 3 ha de ser senyalitzada per mitjà del senyal V-20 al qual es refereix l'article 173 i les característiques del qual s'estableixen a l'annex XI del Reglament general de vehicles. Aquest senyal s'ha de col·locar a l'extrem posterior de la càrrega de manera que quedi constantment perpendicular a l'eix del vehicle. Quan la càrrega sobresurti longitudinalment per tota l'amplada de la part posterior del vehicle, s'han de col·locar transversalment dos plafons de senyalització, cada un en un extrem de la càrrega o de l'amplada del material que sobresurti. Ambdós plafons s'han de col·locar de tal manera que formin una geometria de «v» invertida.

Quan el vehicle circuli entre la posta i la sortida del sol o sota condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visibilitat, la càrrega ha d'anar senyalitzada, a més, amb un llum vermell. Quan la càrrega sobresurti per davant, la senyalització s'ha de fer per mitjà d'un llum blanc.

7. Les càrregues que sobresurtin lateralment del gàlib del vehicle, de tal manera que la seva extremitat lateral estigui a més de 0,40 metres de la vora exterior del llum davanter o posterior de posició del vehicle, han d'estar senyalitzades entre la posta i la sortida del sol, com també quan hi hagi condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visibilitat, respectivament, en cada una de les seves extremitats laterals, cap endavant, per mitjà d'un llum blanc i un dispositiu reflector de color blanc, i cap enrere, per mitjà d'un llum vermell i d'un dispositiu reflector de color vermell.

8. En el cas de circulació de vehicles en règim de transport especial, cal atènyer-se al que disposa la seva autorització.

Article 16. *Operacions de càrrega i descàrrega.*

Les operacions de càrrega o descàrrega s'han de dur a terme fora de la via.

Excepcionalment, quan sigui inexcusable efectuar-les a la via, s'han de realitzar sense ocasionar perills ni perturbacions greus al trànsit d'altres usuaris i tenint en compte les normes següents:

a) S'han de respectar les disposicions sobre parades i estacionaments i, a més, en poblat, les que dictin les autoritats municipals sobre hores i llocs adequats.

b) S'han de fer, en la mesura que sigui possible, pel costat del vehicle més pròxim a la vora de la calçada.

c) S'han de dur a terme amb mitjans suficients per aconseguir la màxima celeritat, i procurant evitar sorolls i molèsties innecessàries. Queda prohibit dipositar la mercaderia a la calçada, el voral i zones per als vianants.

d) Les operacions de càrrega i descàrrega de mercaderies molestes, nocives, insalubres o perilloses, així com les que comportin especialitats en el seu maneig o estiba es regeixen, a més, per les disposicions específiques que regulen la matèria.

CAPÍTOL III

Normes generals dels conductors

Article 17. *Control del vehicle o d'animals.*

1. Els conductors han d'estar sempre en condicions de controlar els seus vehicles o animals. En aproximar-se a altres usuaris de la via, han d'adoptar les precaucions necessàries per a la seva seguretat, especialment quan es tracti de nens, persones grans, invidents o altres persones manifestament impedides (article 11.1 del text articulat).

2. Als conductors de cavalleries, bestiar i vehicles de càrrega de tracció animal els està prohibit portar-los corrent per la via a prop d'altres de la mateixa espècie o de les persones que van a peu, així com abandonar la seva conducció i deixar-los marxar lliurement pel camí o aturar-s'hi.

Article 18. *Altres obligacions del conductor.*

1. El conductor d'un vehicle està obligat a mantenir la seva pròpia llibertat de moviments, el camp necessari de visió i l'atenció permanent a la conducció, que garanteixin la seva pròpia seguretat, la de la resta dels ocupants del vehicle i la dels altres usuaris de la via. A aquests efectes, ha de tenir cura especialment de mantenir la posició adequada i que la mantinguin la resta dels passatgers, i la col·locació adequada dels objectes o animals transportats perquè no hi hagi interferència entre el conductor i qualsevol d'ells (article 11.2 del text articulat).

Es considera incompatible amb l'obligatòria atenció permanent a la conducció l'ús pel conductor amb el vehicle en moviment de dispositius com ara pantalles amb accés a Internet, monitors de televisió i reproductors de vídeo o DVD. A aquests efectes, s'exceptua l'ús de monitors que estiguin a la vista del conductor i la utilització dels quals sigui necessària per a la visió d'accés o baixada de vianants o per a la visió en vehicles amb càmera de maniobres posteriors, així com el dispositiu GPS.

2. Queda prohibit conduir i utilitzar cascos o auriculars connectats a aparells receptors o reproductors de so, excepte durant el corresponent ensenyament i la realització de les proves d'aptitud en circuit obert per obtenir el permís de conducció de motocicletes de dues rodes quan ho exigeixi el Reglament general de conductors.

Es prohibeix fer servir durant la conducció dispositius de telefonia mòbil i qualsevol altre mitjà o sistema de comunicació, excepte quan el desenvolupament de la

comunicació tingui lloc sense emprar les mans ni usar cascos, auriculars o instruments similars (article 11.3, paràgraf segon, del text articulat).

Queden exempts d'aquesta prohibició els agents de l'autoritat en l'exercici de les funcions que tinguin encomanades (article 11.3, paràgraf tercer, del text articulat).

3. Es prohibeix que als vehicles s'instal·lin mecanismes o sistemes, es portin instruments o es condicionin de forma encaminada a eludir la vigilància dels agents de trànsit, o que s'emetin o es facin senyals amb aquesta finalitat, així com la utilització de mecanismes de detecció de radar.

Article 19. *Visibilitat al vehicle.*

1. La superfície envidrada del vehicle ha de permetre, en tot cas, la visibilitat diàfana del conductor sobre tota la via per la qual circuli, sense interferències de làmines o adhesius.

Unicament es permet circular amb làmines adhesives o cortinetes contra el sol a les finestretes posteriors quan el vehicle porti dos miralls retrovisors exteriors que compleixin les especificacions tècniques necessàries.

Això no obstant, la utilització de làmines adhesives als vehicles es permet en les condicions establertes a la reglamentació de vehicles.

La col·locació dels distintius previstos a la legislació de transports o en altres disposicions s'ha de fer de manera que no impedeixin la visió correcta del conductor.

2. Queda prohibida, en tot cas, la col·locació de vidres fumats o acolorits no homologats.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte se sancionen d'acord amb el que disposa l'article 67.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

CAPÍTOL IV

Normes sobre begudes alcohòliques

Article 20. *Taxes d'alcohol en sang i aire exhalat.*

No poden circular per les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària els conductors de vehicles de motor i seguretat viària els conductors de vehicles ni els conductors de bicicletes amb una taxa d'alcohol en sang superior a 0,5 grams per litre, o d'alcohol en aire exhalat superior a 0,25 mil·ligrams per litre.

Quan es tracti de vehicles destinats al transport de mercaderies amb una massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms, vehicles destinats al transport de viatgers de més de nou places, o de servei públic, al transport escolar i de menors, al de mercaderies perilloses o de servei d'urgència o transports especials, els conductors no poden fer-ho amb una taxa d'alcohol en sang superior a 0,3 grams per litre, o d'alcohol en aire exhalat superior a 0,15 mil·ligrams per litre.

Els conductors de qualsevol vehicle no poden superar la taxa d'alcohol en sang de 0,3 grams per litre ni d'alcohol en aire exhalat de 0,15 mil·ligrams per litre durant els dos anys següents a l'obtenció del permís o llicència que els habilita per conduir.

A aquests efectes, només es computa l'antiguitat de la llicència de conducció quan es tracti de la conducció de vehicles per als quals sigui suficient aquesta llicència.

Article 21. *Investigació de l'alcoholèmia. Persones obligades.*

Tots els conductors de vehicles i de bicicletes queden obligats a sotmetre's a les proves que s'estableixin per detectar les possibles intoxicacions per alcohol. Igual-

ment hi queden obligats els altres usuaris de la via quan estiguin implicats en algun accident de circulació (article 12.2, paràgraf primer, del text articulat).

Els agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit poden sotmetre a aquestes proves:

a) Qualsevol usuari de la via o conductor de vehicle implicat directament com a possible responsable en un accident de circulació.

b) Els qui condueixin qualsevol vehicle amb símptomes evidents, manifestacions que denotin o fets que permetin presumir raonablement que ho fan sota la influència de begudes alcohòliques.

c) Els conductors que siguin denunciats per la comissió d'alguna de les infraccions a les normes que conté aquest Reglament.

d) Els qui, en ocasió de conduir un vehicle, siguin requerits a aquest efecte per l'autoritat o els seus agents dins els programes de controls preventius d'alcoholèmia ordenats per aquesta autoritat.

Article 22. *Proves de detecció alcohòlica mitjançant l'aire exhalat.*

1. Les proves per detectar la possible intoxicació per alcohol les duen a terme els agents encarregats de la vigilància de trànsit i consisteixen, normalment, en la verificació de l'aire exhalat mitjançant etilòmetres que, oficialment autoritzats, determinen de forma quantitativa el grau d'impregnació alcohòlica dels interessats.

A petició de l'interessat o per ordre de l'autoritat judicial, es poden repetir les proves a l'efecte de contrast, que poden consistir en anàlisis de sang, orina o altres d'anàlogues (article 12.2, paràgraf segon, «in fine», del text articulat).

2. Quan les persones obligades pateixin lesions, malalties o mals la gravetat de les quals impedeixi practicar les proves, el personal facultatiu del centre mèdic al qual siguin evacuades ha de decidir les que s'han de realitzar.

Article 23. *Pràctica de les proves.*

1. Si el resultat de la prova practicada dóna un grau d'impregnació alcohòlica superior a 0,5 grams d'alcohol per litre de sang o a 0,25 mil·ligrams d'alcohol per litre d'aire exhalat, o al previst per a determinats conductors a l'article 20 o, fins i tot sense assolir aquests límits, la persona examinada presenta símptomes evidents de trobar-se sota la influència de begudes alcohòliques, l'agent ha de sotmetre l'interessat, per a més garantia i a l'efecte de contrast, a la pràctica d'una segona prova de detecció alcohòlica per l'aire exhalat, mitjançant un procediment similar al que va servir per efectuar la primera prova, de la qual cosa l'ha d'informar prèviament.

2. De la mateixa forma ha d'advertir la persona sotmesa a examen del dret que té a controlar, per si mateixa o per qualsevol dels seus acompanyants o testimonis presents, que entre la realització de la primera prova i de la segona hi hagi un temps mínim de 10 minuts.

3. Igualment, l'ha d'informar del dret que té a formular totes les alegacions o observacions que tingui per convenient, per si mateix o per mitjà del seu acompanyant o defensor, si en té, que s'han de consignar per diligència, i a contrastar els resultats obtinguts mitjançant anàlisis de sang, orina o altres d'anàlogues, que el personal facultatiu del centre mèdic al qual sigui traslladat consideri més adequades.

4. En el cas que l'interessat decideixi dur a terme aquestes anàlisis, l'agent de l'autoritat ha d'adoptar les mesures més adequades per traslladar-lo al centre sanitari més pròxim al lloc dels fets. Si el personal facultatiu del centre aprecia que les proves sol·licitades per l'in-

teressat són les adequades, ha d'adoptar les mesures tendents a complir el que disposa l'article 26.

L'import de les anàlisis ha de ser prèviament dipositat per l'interessat i amb aquest import s'atén el pagament quan el resultat de la prova de contrast és positiu; és a càrrec dels òrgans perifèrics de l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o de les autoritats municipals o autonòmiques competents quan és negatiu, cas en què es retorna el dipòsit.

Article 24. *Diligències de l'agent de l'autoritat.*

Si el resultat de la segona prova practicada per l'agent, o el de les anàlisis efectuades a instància de l'interessat, és positiu, o quan el qui condueixi un vehicle de motor presenti símptomes evidents de fer-ho sota la influència de begudes alcohòliques o apareix presumptament implicat en una conducta delictiva, l'agent de l'autoritat, a més d'ajustar-se, en tot cas, al que estableix la Llei d'enjudiciament criminal, ha de:

a) Descriure amb precisió, al butlletí de denúncia o a l'atestat de les diligències que practiqui, el procediment seguit per efectuar la prova o proves de detecció alcohòlica, fent constar les dades necessàries per a la identificació de l'instrument o instruments de detecció emprats, les característiques genèriques dels quals també ha de detallar.

b) Signar les advertències fetes a l'interessat, especialment la del dret que l'assisteix a contrastar els resultats obtinguts en les proves de detecció alcohòlica per l'aire exhalat mitjançant anàlisis adequades, i acreditar a les diligències les proves o anàlisis practicades al centre sanitari al qual va ser traslladat l'interessat.

c) Conduir el sotmès a examen, o a qui es negui a sotmetre's a les proves de detecció alcohòlica, en els casos en els quals els fets revesteixin caràcters delictius, de conformitat amb el que disposa la Llei d'enjudiciament criminal, al jutjat corresponent als efectes que escaiguin.

Article 25. *Immobilització del vehicle.*

1. En cas que el resultat de les proves i de les anàlisis, si s'escau, sigui positiu, l'agent pot procedir, a més, a la immobilització immediata del vehicle, precintant-lo o per mitjà d'un altre procediment efectiu que impedeixi la seva circulació, tret que es pugui fer càrrec de la seva conducció una altra persona degudament habilitada, i ha de proveir el que sigui necessari pel que fa a la seguretat de la circulació, la de les persones transportades en general, especialment si es tracta de nens, persones grans, malalts o invàlids, la del mateix vehicle i la de la seva càrrega.

2. També es pot immobilitzar el vehicle en els casos de negativa a efectuar les proves de detecció alcohòlica (article 70, «in fine», del text articulat).

3. Excepte en els casos en què l'autoritat judicial hagi ordenat el dipòsit o la intervenció, en els quals cal atènyer-se al que hagi disposat aquesta autoritat, la immobilització del vehicle es deixa sense efecte tan aviat com desaparegui la causa que la va motivar o pugui substituir el conductor un altre habilitat per fer-ho que ofereixi garantia suficient als agents de l'autoritat i l'actuació del qual hagi estat requerida per l'interessat.

4. Les despeses que es puguin ocasionar per la immobilització, el trasllat i el dipòsit del vehicle són a càrrec del conductor o de qui legalment hagi de respondre per ell.

Article 26. *Obligacions del personal sanitari.*

1. El personal sanitari està obligat, en tot cas, a obtenir mostres i a remetre-les al laboratori corresponent,

i a donar compte, del resultat de les proves que es realitzin, a l'autoritat judicial, als òrgans perifèrics de l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit i, quan escaigui, a les autoritats municipals competents (article 12.2, paràgraf tercer, del text articulat).

Entre les dades que comuniqui el personal sanitari a les autoritats o els òrgans esmentats hi ha d'haver, si s'escau, el sistema emprat en la investigació de l'alcoholèmia, l'hora exacta en la qual es va prendre la mostra, el mètode utilitzat per conservar-la i el percentatge d'alcohol en sang que presenti l'individu examinat.

2. Les infraccions a les diferents normes d'aquest capítol, relatives a la conducció havent ingerit begudes alcohòliques o a l'obligació de sotmetre's a les proves de detecció alcohòlica, tenen la consideració d'infraccions molt greus, tal com preveu l'article 65.5.a) i b) del text articulat.

CAPÍTOL V

Normes sobre estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues

Article 27. *Estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues.*

1. No poden circular per les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària els conductors de vehicles o bicicletes que hagin ingerit o incorporat al seu organisme psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues, entre les quals s'inclouen, en qualsevol cas, els medicaments o altres substàncies sota l'efecte dels quals s'alteri l'estat físic o mental apropiat per circular sense perill.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de molt greus, tal com preveu l'article 65.5.a) del text articulat.

Article 28. *Proves per a la detecció de substàncies estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues.*

1. Les proves per detectar estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues, així com les persones obligades a realitzar-les, s'han d'ajustar al que disposen els paràgrafs següents:

a) Les proves consisteixen normalment en el reconeixement mèdic de la persona obligada i en les anàlisis clíniques que el metge forense o un altre titular experimentat, o personal facultatiu del centre sanitari o institut mèdic on sigui traslladada aquella, considerin més adequades.

A petició de l'interessat o per ordre de l'autoritat judicial, es poden repetir les proves a l'efecte de contrast, que poden consistir en anàlisis de sang, orina o altres d'anàlogues (article 12.2, paràgraf segon, «in fine», del text articulat).

b) Tota persona que estigui en una situació anàloga a qualsevol de les enumerades a l'article 21, respecte a la investigació de l'alcoholèmia, queda obligada a sotmetre's a les proves assenyalades al paràgraf anterior. En els casos de negativa a efectuar les proves, l'agent pot procedir a la immobilització immediata del vehicle en la forma que preveu l'article 25.

c) L'agent de l'autoritat encarregat de la vigilància del trànsit que adverteixi símptomes evidents o manifestacions que raonablement denotin la presència de qualsevol de les substàncies esmentades en l'organisme de les persones a què es refereix l'article anterior s'ha d'ajustar al que estableix la Llei d'enjudiciament criminal i a tot el que ordeni, si s'escau, l'autoritat judicial, i ha d'ajustar la seva actuació, quan sigui possible, al que

disposa aquest Reglament per a les proves per a la detecció alcohòlica.

d) L'autoritat competent ha de determinar els programes per portar a efecte els controls preventius per a la comprovació d'estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues en l'organisme de qualsevol conductor.

2. Les infraccions a aquest precepte relatives a la conducció sota els efectes d'estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues, així com la infracció de l'obligació de sotmetre's a les proves per a la seva detecció, tenen la consideració d'infraccions molt greus, tal com preveu l'article 65.5.a) i b) del text articulat.

TÍTOL II

De la circulació de vehicles

CAPÍTOL I

Lloc a la via

SECCIÓ 1a SENTIT DE LA CIRCULACIÓ

Article 29. *Norma general.*

1. Com a norma general, i molt especialment als revolts i canvis de rasant de visibilitat reduïda, els vehicles han de circular en totes les vies objecte de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària per la dreta i al més a prop possible de la vora de la calçada, mantenint la separació lateral suficient per realitzar l'encreuament amb seguretat (article 13 del text articulat).

Encara que no existeixi senyalització expressa que els delimiti, en els canvis de rasant i revolts de visibilitat reduïda, tot conductor, excepte en els supòsits de depassament que preveu l'article 88, ha de deixar completament lliure la meitat de la calçada que correspongui als que puguin circular en sentit contrari.

2. Els supòsits de circulació per l'esquerra, en sentit contrari a l'estipulat en una via de doble sentit de la circulació, tenen la consideració d'infraccions molt greus, tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

SECCIÓ 2a UTILITZACIÓ DELS CARRILS

Article 30. *Utilització dels carrils en calçades amb doble sentit de circulació.*

1. El conductor d'un automòbil o d'un vehicle especial amb massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms ha de circular per la calçada i no pel voral, excepte per raons d'emergència. A més, s'ha d'atènyer a les regles següents:

a) A les calçades amb doble sentit de circulació i dos carrils, separats o no per marques viàries, ha de circular pel de la seva dreta.

b) En calçades amb doble sentit de circulació i tres carrils separats per marques longitudinals discontinües, també ha de circular pel de la seva dreta i, en cap cas, pel situat més a la seva esquerra.

En aquestes calçades, el carril central tan sols s'ha d'utilitzar per efectuar els avançaments necessaris i per canviar de direcció cap a l'esquerra.

2. Els supòsits de circulació per l'esquerra, en sentit contrari a l'estipulat, tenen la consideració d'infraccions molt greus tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

Article 31. *Utilització dels carrils, fora de poblat, en calçades amb més d'un carril per al mateix sentit de marxa.*

El conductor d'un automòbil o d'un vehicle especial amb massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms ha de circular per la calçada i no pel voral, excepte per raons d'emergència. A més, fora de poblat, a les calçades amb més d'un carril reservat per al seu sentit de marxa, ha de circular normalment pel situat més a la seva dreta, si bé pot utilitzar la resta dels de l'esmentat sentit quan les circumstàncies del trànsit o de la via ho aconsellin, a condició que no entorpeixi la marxa d'un altre vehicle que el segueixi.

Article 32. *Utilització dels carrils, fora de poblat, en calçades amb tres o més carrils per al mateix sentit de marxa.*

Quan una d'aquestes calçades tingui tres o més carrils en el sentit de la seva marxa, els conductors de camions o furgons amb massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms, els de vehicles especials que no estiguin obligats a circular pel voral i els de conjunts de vehicles de més de set metres de llargada han de circular normalment pel situat més a la seva dreta, i poden utilitzar l'immediat amb la mateixa condició i en les mateixes circumstàncies esmentades a l'article 31.

Article 33. *Utilització dels carrils, en poblat, en calçades amb més d'un carril reservat per al mateix sentit de marxa.*

Quan se circuli per calçades de poblats amb almenys dos carrils reservats per al mateix sentit, delimitats per marques longitudinals, excepte si es tracta d'autopistes o autovies, el conductor d'un automòbil o d'un vehicle especial pot utilitzar el que convingui millor a la seva destinació, sempre que no sigui un obstacle a la circulació dels altres vehicles, i només l'ha d'abandonar per preparar-se per canviar de direcció, avançar, parar o estacionar.

Article 34. *Còmput de carrils.*

Per al còmput de carrils, als efectes del que disposen els articles anteriors, no es tenen en compte els reservats a determinats vehicles o a certes maniobres d'acord amb el que disposa l'article següent.

Article 35. *Utilització dels carrils en funció de la velocitat senyalitzada i dels reservats a determinats vehicles i a certes maniobres.*

1. La utilització dels carrils en funció de la velocitat i dels reservats a determinats vehicles i a certes maniobres s'ha d'ajustar al que indiquin els senyals corresponents que regula aquest Reglament.

2. S'entén per vehicles amb alta ocupació els automòbils destinats exclusivament al transport de persones, la massa màxima autoritzada dels quals no excedeixi els 3.500 quilograms, que estiguin ocupats pel nombre de persones que per a cada tram de la xarxa viària es fixi d'acord amb el que disposa el paràgraf d) d'aquest apartat. La utilització dels carrils per a vehicles amb alta ocupació (VAO) s'ha d'atenir al següent:

a) La utilització del carril habilitat per a VAO queda limitada a motocicletes, turismes i vehicles mixtos adaptables, i està prohibida, per tant, a la resta dels vehicles i conjunts de vehicles, inclosos els turismes amb remolc, així com a vianants, velocípedes, ciclomotors, vehicles de tracció animal i animals.

Els carrils per a VAO poden ser utilitzats pels vehicles autoritzats d'acord amb el paràgraf anterior, encara que només l'ocupi el seu conductor, si el vehicle té el senyal V-15, i per autobusos amb massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms i autobusos articulats, amb independència del nombre d'ocupants, en les mateixes condicions de circulació establertes per als VAO, de forma simultània si així s'indica en la relació de trams a què es refereix el paràgraf d).

b) L'habilitació o reserva d'un o diversos carrils per a la circulació de VAO pot ser permanent o temporal, amb horari fix o en funció de l'estat de la circulació, segons ho estableixi l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit, que, en circumstàncies no habituals i per raons de seguretat viària o fluïdesa de la circulació, pot permetre, recomanar o ordenar a altres vehicles la utilització del carril reservat per a aquells, tot això sense perjudici de les competències dels organismes titulars de les carreteres i, si s'escau, de les societats concessionàries d'aquelles.

c) Els vehicles de policia, extinció d'incendis, protecció civil i salvament i assistència sanitària en servei d'urgència, així com els equips de manteniment de les instal·lacions i de la infraestructura de la via, poden utilitzar els carrils reservats.

d) L'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit, amb l'informe vinculant previ de l'organisme titular de la carretera, ha de determinar els trams de la xarxa viària en què funcionen carrils reservats per a VAO, ha de fixar les condicions d'utilització i ha de publicar, en la forma que preveu l'article 39.4, la relació de trams de la xarxa viària en els quals s'habilitin els carrils esmentats.

3. Les infraccions a les normes que estableix l'apartat 2 relatives a la circulació en sentit contrari a l'establert tenen la consideració de molt greus, tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

SECCIÓ 3a VORERES

Article 36. *Conductors obligats a la seva utilització.*

1. Els conductors de vehicles de tracció animal, vehicles especials amb massa màxima autoritzada no superior a 3.500 quilograms, velocípedes, ciclomotors, vehicles per a persones de mobilitat reduïda o vehicles en seguiment de ciclistes, en el cas que no existeixi una via o una part de la via que els estigui especialment destinada, han de circular pel voral de la seva dreta, si és transitable i suficient per a cada un d'aquests, i, si no ho és, han de fer servir la part imprescindible de la calçada. També han de circular pel voral de la seva dreta o, en les circumstàncies a les quals es refereix aquest apartat, per la part imprescindible de la calçada, els conductors dels vehicles la massa màxima autoritzada dels quals no passi de 3.500 quilograms que, per raons d'emergència, ho facin a una velocitat anormalment reduïda i pertorbin greument amb això la circulació.

En els descensos prolongats amb revolts, quan raons de seguretat ho permetin, els conductors de bicicletes poden abandonar el voral i circular per la part dreta de la calçada que necessitin.

2. Es prohibeix que els vehicles enumerats a l'apartat anterior circulin en posició paral·lela, llevat de les bicicletes, que ho poden fer en columna de dos, arrambant-se tant com sigui possible a l'extrem dret de la via i col·locant-se en filera en trams sense visibilitat, i quan formin aglomeracions de trànsit. A les autovies només poden circular pel voral, sense envair la calçada en cap cas.

Excepcionalment, quan el voral sigui transitable i suficient, els ciclomotors hi poden circular en columna de dos, sense envair la calçada en cap cas.

3. El conductor de qualsevol dels vehicles enumerats a l'apartat 1, excepte les bicicletes, no pot avançar-ne un altre si la durada de la marxa dels vehicles col·locats paral·lelament excedeix els 15 segons o el recorregut efectuat d'aquesta forma supera els 200 metres.

4. Pel que fa als vehicles històrics cal atènyer-se al que disposa el seu reglament específic.

5. Les infraccions al que disposa l'apartat 3 tenen la consideració de greus, d'acord amb el que estableix l'article 65.4.c) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

SECCIÓ 4a SUPÒSITS ESPECIALS DEL SENTIT DE CIRCULACIÓ I DE LA UTILITZACIÓ DE CALÇADES, CARRILS I VORERES

Article 37. Ordenació especial del trànsit per raons de seguretat o fluïdesa de la circulació.

1. Quan raons de seguretat o fluïdesa de la circulació ho aconsellin, l'autoritat competent pot ordenar un altre sentit de circulació, la prohibició total o parcial d'accés a parts de la via, o bé amb caràcter general, o bé per a determinats vehicles o usuaris, el tancament de determinades vies, el seguiment obligatori d'itineraris concrets o la utilització de voreres o carrils en sentit oposat al normalment previst (article 16.1 del text articulat).

2. Per evitar destorbar la circulació i per garantir-ne la fluïdesa, es poden imposar restriccions o limitacions a determinats vehicles i per a vies concretes, que són obligatòries per als usuaris afectats (article 16.2 del text articulat).

3. El tancament a la circulació d'una via objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària només s'ha de fer amb caràcter excepcional i ha de ser expressament autoritzat per l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, per l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit, llevat que estigui motivat per deficiències físiques de la infraestructura o per la realització d'obres en aquesta; en aquest cas l'autorització correspon al titular de la via, i s'ha de preveure, sempre que sigui possible, l'habilitació d'un itinerari alternatiu i la seva senyalització. El tancament i l'obertura al trànsit l'han d'executar, en tot cas, els agents de l'autoritat responsable de la vigilància i disciplina del trànsit o del personal dependent de l'organisme titular de la via responsable de la seva explotació. Les autoritats competents a les quals s'ha fet referència per autoritzar el tancament a la circulació d'una carretera s'han de comunicar els tancaments que hagin acordat.

4. L'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit, així com els organismes titulars de les vies, poden imposar restriccions o limitacions a la circulació per raons de seguretat viària o fluïdesa del trànsit, a petició del titular de la via o d'altres entitats, com ara les societats concessionàries d'autopistes de peatge, i el peticionari queda obligat a senyalitzar el corresponent itinerari alternatiu fixat per l'autoritat de trànsit, en tot el recorregut.

5. Els supòsits de circulació en sentit contrari a l'estipulat tenen la consideració de falta molt greu de conformitat amb el que estableix l'article 65.5.f) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

La circulació sense l'autorització corresponent per vies subjectes a restriccions o limitacions imposades per raons de seguretat viària o fluïdesa del trànsit se sanciona d'acord amb el que estableix l'article 67.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 38. Circulació en autopistes i autovies.

1. Es prohibeix circular per autopistes i autovies amb vehicles de tracció animal, bicicletes, ciclomotors i vehicles per a persones de mobilitat reduïda (article 18.1 del text articulat).

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, els conductors de bicicletes més grans de 14 anys poden circular pels vorals de les autovies, llevat que per raons justificades de seguretat viària es prohibeixi mitjançant la senyalització corresponent. Aquesta prohibició s'ha de complementar amb un plafó que informi de l'itinerari alternatiu.

2. Tot conductor que, per raons d'emergència, es vegi obligat a circular amb el seu vehicle per una autopista o autovia a una velocitat anormalment reduïda, regulada a l'article 49.1, l'ha d'abandonar per la primera sortida.

3. Els vehicles especials o en règim de transport especial que passin de les masses o dimensions que estableix el Reglament general de vehicles poden circular, excepcionalment, per autopistes i autovies quan així s'indiqui a l'autorització complementària de la qual han d'anar proveïts, i els que no passin de les masses o dimensions esmentades, quan, d'acord amb les seves característiques, puguin desenvolupar una velocitat superior a 60 km/h en pla i compleixin les condicions que assenyalava l'annex III d'aquest Reglament.

Article 39. Limitacions a la circulació.

1. Amb subjecció al que disposen els apartats següents, es poden establir limitacions de circulació, temporals o permanents, en les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, quan ho exigeixin les condicions de seguretat o fluïdesa de la circulació.

2. En determinats itineraris, o en parts o trams d'itineraris compresos dins de les vies públiques interurbanes, així com en trams urbans, fins i tot travessies, es poden establir restriccions temporals o permanents a la circulació de camions amb massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms, furgons, conjunts de vehicles, vehicles articulats i vehicles especials, així com de vehicles en general que no assoleixin o no els estigui permès assolir la velocitat mínima que es pugui fixar, quan, per raó de festivitats, vacances estacionals o desplaçaments massius de vehicles, es prevegin elevades intensitats de trànsit, o quan les condicions en què ordinàriament es desenvolupi aquell ho facin necessari o convenient.

També per raons de seguretat es poden establir restriccions temporals o permanents a la circulació de vehicles en què la seva pròpia perillositat o la de la seva càrrega aconsellin allunyar-se de nuclis urbans, de zones ambientalment sensibles o de trams singulars com ara ponts o túnels, o que transitin fora d'hores de gran intensitat de circulació.

3. Correspon establir aquestes restriccions a l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, a l'autoritat de trànsit de la comunitat autònoma que tingui transferida l'execució d'aquesta competència.

4. Les restriccions s'han de publicar, en tot cas, amb una antelació mínima de vuit dies hàbils en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i, facultativament, en els diaris oficials de les comunitats autònomes esmentades a l'apartat anterior.

En casos imprevistos o per circumstàncies excepcionals, quan es consideri necessari per aconseguir més fluïdesa o seguretat de la circulació, són els agents de l'autoritat responsable de la vigilància i disciplina del trànsit els que, durant el temps necessari, han de determinar

les restriccions mitjançant l'adopció de les mesures oportunes.

5. En cas d'urgència reconeguda es poden concedir autoritzacions especials per a la circulació de vehicles dins els itineraris i terminis objecte de les restriccions imposades de conformitat amb el que estableixen els apartats anteriors, amb la justificació prèvia de la necessitat ineludible d'efectuar el desplaçament per aquests itineraris i en els períodes objecte de restricció.

En aquestes autoritzacions especials s'hi ha de fer constar la matrícula i les característiques principals del vehicle al qual es refereixin, mercaderia transportada, vies a les quals afecta i les condicions a què s'han de subjectar en cada cas.

6. Correspon atorgar les autoritzacions a què es refereix l'apartat anterior a l'autoritat que va establir les restriccions.

7. Les restriccions a la circulació que regula aquest article són independents i no exclouen les que estableixin altres autoritats d'acord amb les seves competències específiques.

8. Els supòsits de circulació en vies restringides sense l'autorització que preveu l'apartat 5 tenen la consideració d'infracció, que se sanciona tal com preveu l'article 67.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 40. Carrils reversibles.

1. A les calçades amb doble sentit de la circulació, quan les marques dobles discontinües delimitin un carril per ambdós costats, indiquen que aquest és reversible, és a dir, que la circulació hi pot ser regulada en un sentit o en l'altre mitjançant semàfors de carril o altres mitjans. Els conductors que circulin per aquest carril han de portar encès, almenys, el llum de curt abast o d'encreuament als vehicles tant de dia com de nit, d'acord amb el que disposa l'article 104.

2. Els supòsits de circulació en sentit contrari a l'estipulat tenen la consideració d'infraccions molt greus, tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

Article 41. Carrils d'utilització en sentit contrari a l'habitual.

1. Quan les calçades disposin de més d'un carril de circulació en cada sentit de marxa, l'autoritat encarregada de regular el trànsit pot habilitar, per raons de fluïdesa de la circulació, carrils per utilitzar-los en sentit contrari a l'habitual, degudament senyalitzats d'acord amb el que disposa l'article 144.

La utilització dels carrils habilitats per a la circulació en sentit contrari a l'habitual queda limitada a les motocicletes i turismes, i està prohibida, per tant, a la resta dels vehicles, inclosos els turismes amb remolc. Els usuaris d'aquest tipus de carrils han de circular sempre, almenys, amb el llum de curt abast o d'encreuament encès, tant de dia com de nit, a una velocitat màxima de 80 quilòmetres per hora i a una mínima de 60, o inferiors si està establert així o específicament senyalitzat, i no es poden desplaçar lateralment i envair el carril o carrils destinats al sentit normal de la circulació, ni tan sols per avançar.

Els conductors dels vehicles que circulin per carrils destinats al sentit normal de circulació, contigus a l'habilitat per a circulació en sentit contrari a l'habitual, tampoc no es poden desplaçar lateralment i envair els habilitats per ser utilitzats en sentit contrari a l'habitual; han de dur encès el llum de curt abast o encreuament, almenys, tant de dia com de nit; i, a més, si disposen d'un sol carril en el seu sentit de circulació, ho han de fer a una velocitat màxima de 80 quilòmetres per hora i a una mínima de 60, o inferiors si està establert així

o específicament senyalitzat, i si disposen de més d'un carril en el seu sentit de circulació, ho han de fer a les velocitats que estableixen els articles 48.1.a)1a i 2a, 49 i 50. Aquests usuaris i conductors han de posar cura especialment a evitar alterar els elements d'abalisament permanents o mòbils.

L'autoritat titular de la carretera també pot habilitar carrils per utilitzar-los en sentit contrari a l'habitual, d'acord amb l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, amb l'autoritat autonòmica responsable del trànsit, quan la realització de feines a la calçada ho faci necessari, i, en aquest cas, poden circular pels carrils esmentats tots els tipus de vehicles que estiguin autoritzats a circular per la via en obra, llevat que hi hagi una prohibició expressa, en les mateixes condicions que estableixen els paràgrafs anteriors.

2. Els supòsits de circulació en sentit contrari a l'estipulat o amb vulneració dels límits de velocitat tenen la consideració d'infraccions molt greus, en el primer cas, i d'infraccions greus o molt greus, segons correspongui, per l'excés de velocitat, tal com preveuen els articles 65.5.f), 65.4.c) i 65.5.e), respectivament, tots del text articulat.

Article 42. Carrils addicionals circumstancials de circulació.

1. A les calçades amb doble sentit de la circulació i voreres, quan l'amplada de la plataforma ho permeti, l'autoritat encarregada de regular el trànsit pot habilitar un carril addicional de circulació en un dels sentits de la marxa, mitjançant la utilització d'elements provisionals de senyalització i abalisament, que modifiquin la banda de rodament dels vehicles al centre de la calçada.

L'habilitació d'aquest carril addicional circumstancial de circulació suposa, mitjançant la utilització de les dues voreres, disposar de dos carrils en un sentit de circulació i d'un en l'altre. En qualsevol cas, aquesta circumstància ha d'estar degudament senyalitzada. Els vehicles que circulin pels vorals i per aquest carril addicional ho han de fer a una velocitat màxima de 80 quilòmetres per hora i a una mínima de 60, o inferiors si està establert o específicament senyalitzat així, han d'utilitzar almenys els llums de curt abast o d'encreuament tant de dia com de nit i s'han d'observar, quan siguin aplicables, les normes que conté l'article anterior.

2. Els supòsits de circulació en sentit contrari a l'estipulat o amb vulneració dels límits de velocitat tenen la consideració d'infraccions molt greus, en el primer cas, i d'infraccions greus o molt greus, segons correspongui, per l'excés de velocitat, tal com preveuen els articles 65.5.f), 65.4.c) i 65.5.e), respectivament, tots del text articulat.

SECCIÓ 5a REFUGIS, ILLOTS O DISPOSITIUS DE GUIA O ANÀLEGS

Article 43. Sentit de la circulació.

1. Quan a la via hi hagi refugis, illots o dispositius de guia, s'ha de circular per la part de la calçada que quedi a la dreta d'aquests, en el sentit de la marxa, llevat que estiguin situats en una via de sentit únic o dins de la part corresponent a un sol sentit de circulació, cas en què es pot fer per qualsevol dels dos costats (article 17 del text articulat).

2. A les places, rotondes i trobades de vies els vehicles han de circular deixant a la seva esquerra el centre d'aquelles.

3. Els supòsits de circulació en sentit contrari a l'estipulat tenen la consideració d'infraccions molt greus, encara que no hi hagi refugis, illots o dispositius de via, tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

SECCIÓ 6a DIVISIÓ DE LES VIES EN CALÇADES

Article 44. *Utilització de les calçades.*

1. En les vies dividides en dues calçades, en el sentit de la seva llargada, per mitjanes, separadors o dispositius anàlegs els vehicles han d'utilitzar la calçada de la dreta, en relació amb el sentit de la seva marxa.

2. Quan la divisió determini tres calçades, la central pot estar destinada a la circulació en els dos sentits, o en un sentit únic, permanent o temporal, segons es disposi mitjançant els senyals corresponents, i les laterals per a la circulació en només un, sense perjudici que l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació del trànsit pugui establir per a aquestes últimes o per a algun dels carrils un altre sentit de circulació, que ha d'estar convenientment senyalitzat.

3. Els supòsits de circulació en sentit contrari a l'estipulat tenen la consideració d'infraccions molt greus, tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

CAPÍTOL II

Velocitat

SECCIÓ 1a LÍMITS DE VELOCITAT

Article 45. *Adequació de la velocitat a les circumstàncies.*

Tot conductor està obligat a respectar els límits de velocitat establerts i a tenir en compte, a més, les seves pròpies condicions físiques i psíquiques, les característiques i l'estat de la via, del vehicle i de la seva càrrega, les condicions meteorològiques, ambientals i de circulació i, en general, totes les circumstàncies que concorrin en cada moment, a fi d'adequar-hi la velocitat del seu vehicle, de manera que sempre el pugui detenir dins els límits del seu camp de visió i davant de qualsevol obstacle que es pugui presentar (article 19.1 del text articulat).

Article 46. *Moderació de la velocitat. Casos.*

1. S'ha de circular a velocitat moderada i, si cal, s'ha de detenir el vehicle quan les circumstàncies ho exigeixin, especialment en els casos següents:

a) Quan hi hagi vianants en la part de la via que s'estigui utilitzant o es pugui preveure racionalment que hi irrompin, principalment si es tracta de nens, persones grans, invidents o altres persones manifestament impedides.

b) En aproximar-se a velocípedes circulant, així com a les interseccions i a les proximitats de vies d'ús exclusiu de velocípedes i dels passos de vianants no regulats per semàfor o agents de la circulació, així com en apropar-se a mercats, centres docents o llocs en què sigui previsible la presència de nens.

c) Quan hi hagi animals a la part de la via que s'estigui utilitzant o es pugui preveure racionalment que hi irrompin.

d) En els trams amb edificis d'accés immediat a la part de la via que s'estigui utilitzant.

e) En aproximar-se a un autobús en situació de parada, principalment si es tracta d'un autobús de transport escolar.

f) Fora de poblat en apropar-se a vehicles immobilitzats a la calçada i a velocípedes que circulen per la calçada o pel seu voral.

g) En circular per paviment lliscant o quan pugui esquitxar-se o projectar-se aigua, graveta o altres matèries als altres usuaris de la via.

h) En aproximar-se a passos a nivell, a rotondes i interseccions en què no es tingui prioritat, a llocs de visibilitat reduïda o a estretalls.

Si les interseccions estan degudament senyalitzades i la visibilitat de la via és pràcticament nul·la la velocitat dels vehicles no ha de passar de 50 quilòmetres per hora.

i) En l'encreuament amb un altre vehicle, quan les circumstàncies de la via, dels vehicles o les meteorològiques o ambientals no permetin fer-ho amb seguretat.

j) En cas d'enlluernament, de conformitat amb el que disposa l'article 102.3.

k) En els casos de boira densa, pluja intensa, nevada o núvols de pols o fum.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus o molt greus, segons correspongui per l'excés de velocitat, tal com preveuen els articles 65.4.c) i 65.5.e), ambdós del text articulat.

Article 47. *Velocitats màximes i mínimes.*

Els titulars de la via, mitjançant l'ús de la senyalització corresponent, han de fixar les limitacions de velocitat específiques que corresponguin d'acord amb les característiques del tram de la via. En defecte de senyalització específica, s'ha de complir la genèrica establerta per a cada via.

L'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de la regulació i control del trànsit, quan les condicions sota les quals es desenvolupa la circulació ho aconsellin, pot fixar limitacions de velocitat amb caràcter temporal mitjançant la corresponent senyalització circumstancial o variable.

Article 48. *Velocitats màximes en vies fora de poblat.*

1. Les velocitats màximes que no han de ser excèdides, excepte en els supòsits que preveu l'article 51, són les següents:

a) Per a automòbils:

1r En autopistes i autovies: turismes i motocicletes, 120 quilòmetres per hora; autobusos, vehicles derivats de turismes i vehicles mixtos adaptables, 100 quilòmetres per hora; camions, vehicles articulats, conjunts de vehicles, furgons, autocaravanes i automòbils amb remolc de fins a 750 quilograms, 90 quilòmetres per hora; resta d'automòbils amb remolc, 80 quilòmetres per hora.

2n En carreteres convencionals senyalitzades com a vies per a automòbils i a la resta de carreteres convencionals, sempre que aquestes últimes tinguin un voral pavimentat d'1,50 metres o més d'amplada, o més d'un carril per a alguns dels sentits de circulació: turismes i motocicletes, 100 quilòmetres per hora; autobusos, vehicles derivats de turismes i vehicles mixtos adaptables, 90 quilòmetres per hora; camions, camions tractor, furgons, autocaravanes, vehicles articulats i automòbils amb remolc, 80 quilòmetres per hora.

3r En la resta de les vies fora de poblat: turismes, motocicletes i vehicles de tres rodes i quadricicles assimilats a motocicletes, 90 quilòmetres per hora; autobusos, vehicles derivats de turismes i vehicles mixtos adaptables, 80 quilòmetres per hora; camions, camions tractor, autocaravanes, furgons, vehicles articulats i automòbils amb remolc, 70 quilòmetres per hora.

4t En qualsevol tipus de via on estigui permesa la seva circulació: vehicles de tres rodes i quadricicles, 70 quilòmetres per hora.

b) Per als vehicles que realitzin transport escolar i de menors o que transportin mercaderies perilloses,

s'ha de reduir en 10 quilòmetres per hora la velocitat màxima fixada en el paràgraf a) en funció del tipus de vehicle i de la via per la qual circula.

En cas que en un autobús viatgin passatgers dempeus perquè estigui autoritzat així, la velocitat màxima, sigui quin sigui el tipus de via fora de poblat, és de 80 quilòmetres per hora.

c) Per a vehicles especials i conjunts de vehicles, també especials, encara que només tingui aquesta naturalesa un dels que integren el conjunt:

1r Si no tenen senyalització de frenada, porten remolc o són motocultors: 25 quilòmetres per hora.

2n Els altres vehicles especials: 40 quilòmetres per hora, llevat que puguin desenvolupar una velocitat superior als 60 quilòmetres per hora en pla d'acord amb les seves característiques, i compleixin les condicions que assenyalen les normes reguladores dels vehicles; en aquest cas, la velocitat màxima és de 70 quilòmetres per hora.

d) Per a vehicles en règim de transport especial, l'assenyalada a l'annex III d'aquest Reglament.

e) Per a velocípedes, ciclomotors de dues i tres rodes i quadricicles lleugers: 45 quilòmetres per hora. Això no obstant, els conductors de bicicletes poden superar aquesta velocitat màxima en els trams en què les circumstàncies de la via permetin desenvolupar una velocitat superior.

f) Els vehicles en els quals el conductor circuli a peu no han de sobrepassar la velocitat del pas humà, i els animals que arrosseguin un vehicle, la del trot.

g) Els vehicles als quals, per raons d'assaig o experimentació, els hagi estat concedit un permís especial per a assajos poden excedir les velocitats establertes com a màximes en 30 quilòmetres per hora, però només dins de l'itinerari fixat i en cap cas quan circulin per vies urbanes, travessies o per trams on hi hagi senyalització específica que limiti la velocitat.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus o molt greus, segons correspongui per l'excés de velocitat, tal com preveuen els articles 65.4.c) i 65.5.e), ambdós del text articulat.

Article 49. *Velocitats mínimes en poblat i fora de poblat.*

1. No s'ha d'entorpir la marxa normal d'un altre vehicle circulant sense causa justificada a una velocitat anormalment reduïda. A aquests efectes, es prohibeix la circulació en autopistes i autovies de vehicles de motor a una velocitat inferior a 60 quilòmetres per hora, i en les altres vies, a una velocitat inferior a la meitat de la genèrica assenyalada per a cada categoria de vehicles de cada una d'aquestes en aquest capítol, encara que no hi circulin altres vehicles.

2. Es pot circular per sota dels límits mínims de velocitat en els casos de vehicles especials i de vehicles en règim de transport especial o quan les circumstàncies del trànsit, del vehicle o de la via impedeixin mantenir una velocitat superior a la mínima sense risc per a la circulació, així com en els supòsits de protecció o acompanyament a altres vehicles en què s'ha d'adequar la velocitat a la del vehicle acompanyat.

En aquests casos els vehicles d'acompanyament han de portar a la part superior els senyals V-21 o V-22, segons escaigui, que preveu l'article 173.

3. Quan un vehicle no pugui assolir la velocitat mínima exigida i hi hagi perill d'encaç, s'han d'utilitzar durant la circulació els llums indicadors de direcció amb senyal d'emergència.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveuen els articles 65.4.c) del text articulat.

Article 50. *Límits de velocitat en vies urbanes i travessies.*

1. La velocitat màxima que no han d'excedir els vehicles en vies urbanes i travessies s'estableix, amb caràcter general, en 50 quilòmetres per hora, excepte per als vehicles que transportin mercaderies perilloses, que han de circular com a màxim a 40 quilòmetres per hora.

Aquests límits poden ser rebaixats en travessies especialment perilloses per acord de l'autoritat municipal amb el titular de la via, i a les vies urbanes, per decisió de l'òrgan competent de la corporació municipal.

En les mateixes condicions, els límits poden ser ampliat mitjançant l'ús de la senyalització corresponent, a les travessies i a les autopistes i autovies dins de poblat, sense excedir en cap cas els límits genèrics establerts per a aquestes vies fora de poblat. A falta de senyalització, la velocitat màxima que no han d'excedir els vehicles en autopistes i autovies dins de poblat és de 80 quilòmetres per hora.

Els autobusos que transportin passatgers dempeus amb autorització no poden superar en cap circumstància la velocitat màxima que estableix l'article 48.1.b) per als casos previstos al paràgraf anterior.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus tal com preveu l'article 65.4.c), llevat que tinguin la consideració de molt greus, de conformitat amb el que disposa l'article 65.5.e), ambdós del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 51. *Velocitats màximes en avançaments.*

1. Les velocitats màximes fixades per a les carreteres convencionals que no discorren per sòl urbà només poden ser excedides en 20 quilòmetres per hora per turismes i motocicletes quan avancin altres vehicles que circulin a una velocitat inferior a aquelles (article 19.4 del text articulat).

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus tal com preveu l'article 65.4.c), llevat que tinguin la consideració de molt greus, de conformitat amb el que disposa l'article 65.5.e), ambdós del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 52. *Velocitats prevalents.*

1. Sobre les velocitats màximes indicades als articles anteriors prevalen les que es fixin:

- A través dels senyals corresponents.
- A determinats conductors per raó de les seves circumstàncies personals.
- Als conductors novells.
- A determinats vehicles o conjunts de vehicles per les seves característiques especials o per la naturalesa de la seva càrrega.

2. En els supòsits compresos al paràgraf b) de l'apartat anterior i a l'article 48.1.c) i d) és obligatori portar a la part posterior del vehicle, sempre visible, el senyal de limitació de velocitat a què es refereix l'article 173.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus o molt greus, segons correspongui per l'excés de velocitat, tal com preveuen els articles 65.4.c) i 65.5.e), ambdós del text articulat.

SECCIÓ 2a REDUCCIÓ DE VELOCITAT I DISTÀNCIES
ENTRE VEHICLES

Article 53. *Reducció de velocitat.*

1. Excepte en cas de perill imminent, tot conductor, per reduir considerablement la velocitat del seu vehicle, s'ha de cerciorar que ho pot fer sense risc per a altres conductors i està obligat a advertir-ho prèviament de la manera que preveu l'article 109, i no ho pot fer de forma brusca, perquè no produeixi risc de col·lisió amb els vehicles que circulen darrere del seu.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 54. *Distàncies entre vehicles.*

1. Tot conductor d'un vehicle que circuli darrere d'un altre ha de deixar entre ambdós un espai lliure que li permeti aturar-se, en cas de frenada brusca, sense col·lidir-hi, tenint en compte especialment la velocitat i les condicions d'adherència i frenada. Això no obstant, es permet als conductors de bicicletes circular en grup sense mantenir aquesta separació, extremant en aquest cas l'atenció, a fi d'evitar encalços entre ells (article 20.2 del text articulat).

2. A més del que disposa l'apartat anterior, la separació que ha de guardar tot conductor de vehicle que circuli darrere d'un altre sense assenyalar el seu propòsit d'avançament ha de ser tal que permeti al que al seu torn el segueixi avançar-lo amb seguretat, excepte si es tracta de ciclistes que circulen en grup. Els vehicles amb massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms i els vehicles i conjunts de vehicles de més de 10 metres de llargada total han de guardar, a aquests efectes, una separació mínima de 50 metres (article 20.3 del text articulat).

3. El que disposa l'apartat anterior no és aplicable:

- En poblat.
- On estigui prohibit l'avançament.
- On hi hagi més d'un carril destinat a la circulació en el seu mateix sentit.
- Quan la circulació estigui tan saturada que no permeti l'avançament (article 20.4 del text articulat).

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, de conformitat amb el que disposa l'article 65.4.c) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

SECCIÓ 3a COMPETICIONS

Article 55. *Proves esportives, marxes ciclistes i altres esdeveniments.*

1. La celebració de proves esportives l'objecte de les quals sigui competir en espai o temps per les vies o terrenys objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, així com la realització de marxes ciclistes o altres esdeveniments, requereix autorització prèvia que s'ha d'expedir de conformitat amb les normes indicades a l'annex II d'aquest Reglament, que han de regular les activitats esmentades.

2. Es prohibeix entaular competicions de velocitat a les vies públiques o d'ús públic, llevat que, amb caràcter excepcional, l'autoritat competent les hagi delimitat per a això (article 20.5 del text articulat).

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de molt greus, tal com preveu l'article 65.5.g) del text articulat, sense perjudici de les mesures que adoptin els agents encarregats de la vigilància del trànsit per suspendre, interrompre o dissoldre les proves esportives no autoritzades.

CAPÍTOL III

Prioritat de pas

SECCIÓ 1a NORMES DE PRIORITAT A LES INTERSECCIONS

Article 56. *Interseccions senyalitzades.*

1. A les interseccions la preferència de pas s'ha de verificar sempre atenint-se a la senyalització que la reguli (article 21.1 del text articulat).

2. Els conductors de vehicles que s'aproximin a una intersecció regulada per un agent de la circulació han de detenir els seus vehicles quan ho ordeni l'agent mitjançant els senyals que preveu l'article 143.

3. Tot conductor d'un vehicle que s'aproximi a una intersecció regulada per semàfors ha d'actuar en la forma ordenada a l'article 146.

4. Els conductors dels vehicles que s'aproximin a una intersecció senyalitzada amb senyal d'intersecció amb prioritat, o que circulin per una via senyalitzada amb senyal de calçada amb prioritat, previstes als articles 149 i 151, tenen prioritat de pas sobre els vehicles que circulin per una altra via o procedeixin d'aquella.

5. A les interseccions de vies senyalitzades amb senyal de «cediu el pas» o «detenció obligatòria o stop», que preveuen els articles 151 i 169, els conductors han de cedir sempre el pas als vehicles que transitin per la via preferent, sigui quin sigui el costat pel qual s'aproximin, i arribar a detenir per complet la marxa quan calgui i, en tot cas, quan ho indiqui el senyal corresponent.

6. Les infraccions a les normes d'aquest precepte relatives a la prioritat de pas tenen la consideració de greus, de conformitat amb el que disposa l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 57. *Interseccions sense senyalitzar.*

1. A falta d'un senyal que reguli la preferència de pas, el conductor està obligat a cedir-lo als vehicles que s'aproximin per la seva dreta, excepte en els casos següents:

a) Tenen dret de preferència de pas els vehicles que circulin per una via pavimentada davant els procedents d'una altra sense pavimentar.

b) Els vehicles que circulin per rails tenen dret de prioritat de pas sobre els altres usuaris.

c) A les rotondes, els que estiguin dins de la via circular tenen preferència de pas sobre els que pretenen accedir a les rotondes (article 21.2 del text articulat).

d) Els vehicles que circulin per una autopista o autopista tenen preferència de pas sobre els que pretenen accedir-hi.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 58. *Normes generals.*

1. El conductor d'un vehicle que hagi de cedir el pas a un altre no ha d'iniciar o continuar la marxa o

la maniobra, ni les ha de reprendre, fins que s'hagi assegurat que amb això no força el conductor del vehicle que té la prioritat a modificar bruscament la trajectòria o la velocitat del vehicle, i ha de mostrar amb antelació suficient, per la seva forma de circular i especialment amb la reducció progressiva de la velocitat, que efectivament el cedirà (article 24.1 del text articulat).

2. En tots els preceptes d'aquest capítol que regulen la prioritat de pas s'han de tenir en compte, si s'escau, les normes que preveu l'apartat anterior.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 59. *Interseccions.*

1. Encara que tingui prioritat de pas, cap conductor no ha de penetrar amb el vehicle en una intersecció o en un pas per a vianants o per a ciclistes si la situació de la circulació és tal que, previsiblement, pugui quedar aturat de manera que impedeixi o obstrueixi la circulació transversal (article 24.2 del text articulat).

2. Tot conductor que tingui aturat el vehicle en una intersecció regulada per semàfor i la seva situació constitueixi un obstacle per a la circulació n'ha de sortir sense esperar que es permeti la circulació en la direcció que es proposa agafar, sempre que en fer-ho no entorpeixi la marxa dels altres usuaris que avancin en el sentit permès (article 24.3 del text articulat).

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 2a TRAMS EN OBRES, ESTRETALLS I TRAMS DE GRAN PENDENT

Article 60. *Trams en obres i estretalls.*

1. En els trams de la via en què per la seva estretor sigui impossible o molt difícil el pas simultani de dos vehicles que circulin en sentit contrari, on no hi hagi senyalització expressa a aquest efecte té dret de preferència de pas el que hagi entrat primer (article 22.1 del text articulat).

En cas de dubte sobre aquesta circumstància, té la preferència el vehicle amb més dificultats de maniobra, d'acord amb el que determina l'article 62.

2. Quan en una via s'estiguin efectuant obres de reparació, els vehicles, les cavalleries i tota espècie de bestiar han de marxar pel lloc assenyalat a aquest efecte.

3. Sempre que sigui possible fer-ho sense perill ni dany a l'obra realitzada, es permet el pas pel tros de via en reparació als vehicles de serveis de policia, extinció d'incendis, protecció civil i salvament, i d'assistència sanitària, pública o privada, que circulin en servei urgent i els conductors dels quals ho adverteixin mitjançant l'ús de la senyalització corresponent.

4. En tot cas, qualsevol vehicle que s'apropi a una obra de reparació de la via i en trobi un altre esperant que hagi arribat anteriorment i en el mateix sentit, s'ha de col·locar darrere seu, al més apropat possible a la vora de la dreta, i no ha d'intentar passar sinó seguint el que té davant.

5. En tots els casos que preveu aquest article, els usuaris de la via estan obligats a seguir les indicacions del personal destinat a la regulació del pas de vehicles.

6. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, de conformitat amb el

que disposa l'article 65.4.c) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 61. *Pas de ponts o obres de pas senyalitzat.*

1. L'ordre de preferència de pas per ponts o obres de pas l'amplada dels quals no permeti l'encreuament de vehicles s'ha de fer de conformitat amb la senyalització que ho reguli.

2. En cas de trobada de dos vehicles que no es puguin encreuar en ponts o obres de pas en un extrem dels quals s'hagi col·locat el senyal de prioritat en sentit contrari o la de cedi el pas, el que arribi per aquest extrem ha de retrocedir per deixar pas a l'altre.

En absència de senyalització, l'ordre de preferència entre els diferents tipus de vehicles s'ha d'ajustar al que estableix l'article 62.

3. Els vehicles que necessiten autorització especial per circular no es poden encreuar en els ponts si l'ample de la calçada és inferior a sis metres, de manera que per a cada vehicle es pugui disposar d'un ample de via no inferior a tres metres. En cas de trobada o encreuament entre els vehicles esmentats, cal atènyer-se al que disposa l'apartat anterior.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 62. *Ordre de preferència en absència de senyalització.*

1. Sense perjudici del que pugui ordenar l'agent de l'autoritat o, si s'escau, indicar el personal d'obres i el d'acompanyament de vehicles especials o en règim de transport especial, l'ordre de preferència entre els diferents tipus de vehicles quan un d'aquests hagi de fer marxa enrere és el següent:

- a) Vehicles especials i en règim de transport especial que superin les masses o dimensions establertes a les normes reguladores dels vehicles.
- b) Conjunt de vehicles, excepte els que preveu el paràgraf d).
- c) Vehicles de tracció animal.
- d) Turismes que arrosseguen remolcs de fins a 750 quilograms de massa màxima autoritzada i autocaravanes.
- e) Vehicles destinats al transport col·lectiu de viatgers.
- f) Camions, camions tractors i furgons.
- g) Turismes i vehicles derivats de turismes.
- h) Vehicles especials que no superin les masses o dimensions que estableixen les normes reguladores dels vehicles, quadricicles i quadricicles lleugers.
- i) Vehicles de tres rodes, motocicletes amb sidecar i ciclomotors de tres rodes.
- j) Motocicletes, ciclomotors de dues rodes i bicicletes.

Quan es tracti de vehicles del mateix tipus o de supòsits no enumerats, la preferència de pas es decideix a favor del que hagi de fer marxa enrere més distància i, en cas d'igualtat, del que tingui més amplada, llargada o massa màxima autoritzada.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 63. *Trams de gran pendent.*

1. En els trams de gran pendent, en què es donin les circumstàncies d'estretor assenyalades a l'article 60,

la preferència de pas la té el vehicle que circuli en sentit ascendent, tret de si aquest pot arribar abans a un apartador establert a aquest efecte. En cas de dubte sobre la inclinació del pendent o la distància a l'apartador, cal atènyer-se al que estableix l'article 62 (article 22.2 del text articulat).

S'entenen per trams de gran pendent els que tenen una inclinació mínima del set per cent.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 3a NORMES DE COMPORTAMENT DELS CONDUCTORS RESPECTE ALS CICLISTES, VIANANTS I ANIMALS

Article 64. *Normes generals i prioritat de pas de ciclistes.*

Com a regla general, i sempre que les seves trajectòries es tallin, els conductors tenen prioritat de pas per als seus vehicles a la calçada i al voral, respecte dels vianants i animals, excepte en els casos enumerats als articles 65 i 66, en què els han de deixar passar, i han d'arribar a detenir-se si cal.

Els conductors de bicicletes tenen prioritat de pas respecte als vehicles de motor:

- a) Quan circulin per un carril bici, pas per a ciclistes o voral degudament senyalitzats.
- b) Quan per entrar en una altra via el vehicle de motor giri a dreta o esquerra, en els casos permesos, i hi hagi un ciclista a prop.
- c) Quan, circulant en grup, el primer ja hagi iniciat l'encreuament o hagi entrat en una rotonda.

En els altres casos són aplicables les normes generals sobre prioritat de pas entre vehicles.

Article 65. *Prioritat de pas dels conductors sobre els vianants.*

1. Els conductors tenen prioritat de pas per als seus vehicles, respecte dels vianants, excepte en els casos següents:

- a) En els passos per a vianants degudament senyalitzats.
- b) Quan vagin a girar amb el seu vehicle per entrar en una altra via i hi hagi vianants creuant-la, encara que no existeixi pas per a aquests.
- c) Quan el vehicle creui un voral pel qual estiguin circulant vianants que no disposin de zona per als vianants (article 23.1 del text articulat).

2. A les zones per als vianants, quan els vehicles les creuin pels passos habilitats a aquest efecte, els conductors tenen l'obligació de deixar passar els vianants que hi circulin (article 23.2 del text articulat).

3. També han de cedir el pas:

a) Als vianants que vagin a pujar o hagin baixat d'un vehicle de transport col·lectiu de viatgers, en una parada senyalitzada com a tal, quan es trobin entre aquest vehicle i la zona per als vianants o refugi més pròxim.

b) A les tropes en formació, files escolars o comitatives organitzades (article 23.3 del text articulat).

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 66. *Prioritat de pas dels conductors sobre els animals.*

1. Els conductors tenen prioritat de pas per als seus vehicles, respecte dels animals, excepte en els casos següents:

- a) A les carrerades degudament senyalitzades.
- b) Quan vagin a girar amb el seu vehicle per entrar en una altra via i hi hagi animals creuant-la, encara que no existeixi pas per a aquests.
- c) Quan el vehicle creui un voral pel qual estiguin circulant animals que no disposin de carrerada (article 23.4 del text articulat).

2. Les carrerades o passos de bestiar de caràcter general s'han de senyalitzar per mitjà de plafons complementaris amb la inscripció «Carrerada», que s'han de col·locar sota el senyal «Pas d'animals domèstics», recollit a l'article 149, amb el seu pla perpendicular en la direcció de la circulació i al costat dret d'aquesta de forma fàcilment visible per als conductors dels vehicles afectats.

Aquesta senyalització ha de ser complementada amb els senyals de limitació de velocitat corresponents.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 4a VEHICLES EN SERVEIS D'URGÈNCIA

Article 67. *Vehicles prioritaris.*

1. Tenen prioritat de pas sobre els altres vehicles i altres usuaris de la via els vehicles de serveis d'urgència, públics o privats, quan estiguin en servei d'aquest caràcter. Poden circular per sobre dels límits de velocitat i estan exempts de complir altres normes o senyals en els casos i amb les condicions que es determinen en aquesta secció (article 25 del text articulat).

2. Els conductors dels vehicles destinats a aquests serveis han de fer un ús ponderat del seu règim especial únicament quan circulin en prestació d'un servei urgent i han de tenir cura de no vulnerar la prioritat de pas a les interseccions de vies o els senyals dels semàfors, sense adoptar abans precaucions extremades, fins a cerciorar-se que no hi ha risc d'atropellament a vianants i que els conductors d'altres vehicles han aturat la marxa o es disposen a facilitar-los el pas.

3. La instal·lació d'aparells emissors de llums i senyals acústics especials en vehicles prioritaris requereix l'autorització de la Direcció Provincial de Trànsit corresponent, de conformitat amb el que disposen les normes reguladores dels vehicles.

Article 68. *Facultats dels conductors dels vehicles prioritaris.*

1. Els conductors dels vehicles prioritaris han d'observar els preceptes d'aquest Reglament, si bé a condició d'haver-se cerciorat que no posen en perill cap usuari de la via poden deixar de complir sota la seva responsabilitat exclusiva les normes dels títols II, III i IV, llevat de les ordres i els senyals dels agents, que sempre són de compliment obligatori.

Els conductors d'aquests vehicles també poden, amb caràcter excepcional, quan circulin per autopista o autovia en servei urgent i no comprometin la seguretat de cap usuari, fer mitja volta o marxa enrere, circular en sentit contrari al corresponent a la calçada, sempre que ho facin pel voral, o penetrar a la mitjana o als passos transversals d'aquesta.

Els agents de l'autoritat responsable de la vigilància, la regulació i el control del trànsit poden utilitzar la part de la via o situar els seus vehicles a la part de la via que sigui necessària quan prestin auxili als usuaris d'aquesta o ho requereixin les necessitats del servei o de la circulació. Així mateix, han de determinar en cada cas concret els llocs on s'han de situar els vehicles de serveis d'urgència o d'altres serveis especials.

2. Tenen el caràcter de prioritaris els vehicles dels serveis de policia, extinció d'incendis, protecció civil i salvament, i d'assistència sanitària, pública o privada, que circulin en servei urgent i els conductors dels quals adverteixin de la seva presència mitjançant la utilització simultània del senyal lluminós, al qual es refereix l'article 173, i de l'aparell emissor de senyals acústics especials, al qual es refereixen les normes reguladores dels vehicles.

Per excepció del que disposa el paràgraf anterior, els conductors dels vehicles prioritaris han d'utilitzar el senyal lluminós aïlladament quan l'omissió dels senyals acústics especials no comporti cap perill per als altres usuaris.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 69. *Comportament dels altres conductors respecte dels vehicles prioritaris.*

Tan aviat percebin els senyals especials que anunciïn la proximitat d'un vehicle prioritari, els altres conductors han d'adoptar les mesures adequades, segons les circumstàncies del moment i el lloc, per facilitar-los el pas, i apartar-se normalment a la seva dreta o aturar-se si cal.

Quan un vehicle de policia que manifesta la seva presència segons el que disposa l'article 68.2 se situa darrere de qualsevol altre vehicle i activa a més un dispositiu d'emissió de llum groc cap endavant de forma intermitent o amb llampades, el conductor del vehicle l'ha d'aturar amb les precaucions degudes al costat dret, davant del vehicle policial, en un lloc on no generi més riscos o molèsties per a la resta dels usuaris, i ha de romandre a l'interior. El conductor ha d'ajustar sempre el seu comportament a les instruccions que doni l'agent a través de la megafonia o per qualsevol altre mitjà que pugui ser percebut clarament pel conductor.

Article 70. *Vehicles no prioritaris en servei d'urgència.*

1. Si, com a conseqüència de circumstàncies especialment greus, el conductor d'un vehicle no prioritari es veu forçat, sense poder recórrer a un altre mitjà, a efectuar un servei dels normalment reservats als prioritaris, ha de procurar que els altres usuaris adverteixin l'especial situació en la qual circula, utilitzant per a això l'avisador acústic en forma intermitent i connectant el llum d'emergència, si en té, o agitant un mocador o procediment similar.

2. Els conductors als quals es refereix l'apartat anterior han de respectar les normes de circulació, sobretot a les interseccions, i els altres usuaris de la via han de donar compliment al que disposa l'article 69.

3. En qualsevol moment, els agents de l'autoritat poden exigir la justificació de les circumstàncies a què s'al·ludeix a l'apartat 1.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

CAPÍTOL IV

Vehicles i transports especials

Article 71. *Normes de circulació i senyalització.*

1. Les normes de circulació són les que estableix l'annex III d'aquest Reglament, a més de les generals que els siguin aplicables.

Els vehicles especials només poden utilitzar les vies objecte de la legislació de trànsit per desplaçar-se, i no poden dur a terme les tasques per a les quals estiguin destinats en funció de les seves característiques tècniques, a excepció dels que facin treballs de construcció, reparació o conservació de les vies exclusivament a les zones on es duguin a terme aquests treballs i dels específicament destinats a remolcar vehicles accidentats, avariats o mal estacionats. Tampoc no hi poden circular els vehicles especials transportant cap càrrega, llevat dels específicament destinats a prestar serveis de transport especial, per a la qual cosa s'han de proveir de l'autorització oportuna.

Els conductors de vehicles especials i, excepcionalment, dels que no ho siguin, emprats per a treballs de construcció, reparació o conservació de vies no estan obligats a complir les normes de circulació, sempre que estiguin realitzant els treballs esmentats a la zona on es duguin a terme, prenguin les precaucions necessàries i la circulació sigui convenientment regulada.

2. Durant els treballs, els conductors de vehicles destinats a obres o serveis han de fer servir el senyal lluminós V-2 a què es refereix l'article 173.2:

a) Quan interrompin o obstaculitzin la circulació, únicament per indicar la seva situació als altres usuaris, si es tracta de vehicles específicament destinats a remolcar els accidentats, avariats o mal estacionats.

b) Quan treballin en operacions de neteja, conservació, senyalització o, en general, de reparació de les vies, únicament per indicar la seva situació als altres usuaris, si pot suposar un perill per a aquests; els vehicles especials destinats a aquestes finalitats, si es tracta d'una autopista o autovia, també, des que hi entrin fins a arribar al lloc on es duguin a terme els treballs.

3. Durant la circulació, els conductors de vehicles especials o en règim de transport especial han d'utilitzar el senyal lluminós esmentat tant de dia com de nit, sempre que circulin per vies d'ús públic a una velocitat que no superi els 40 km/h. En cas d'avaria d'aquest senyal, s'ha d'utilitzar el llum d'encreuament junt amb els llums indicadors de direcció amb senyal d'emergència.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte quant a l'obligació de portar instal·lat al vehicle la senyalització lluminosa se sancionen d'acord amb el que disposa l'article 67.2 del text articulat.

CAPÍTOL V

Incorporació a la circulació

Article 72. *Obligacions dels conductors que s'incorporen a la circulació.*

1. El conductor d'un vehicle parat o estacionat en una via o procedent de les vies d'accés a aquesta, de les seves zones de servei o d'una propietat limítrofa, que pretengui incorporar-se a la circulació, s'ha de cerciorar prèviament, fins i tot seguint les indicacions d'una altra persona en cas necessari, que ho pot fer sense perill per als altres usuaris, cedint el pas a altres vehicles i tenint en compte la posició, trajectòria i velocitat d'a-

quests, i ho ha d'advertir amb els senyals obligatoris per a aquests casos. Si la via a la qual s'accedeix està dotada d'un carril d'acceleració, el conductor que s'incorpora a la via ha de procurar fer-ho amb velocitat adequada a la via (article 26 del text articulat).

2. Sempre que un conductor surti a una via d'ús públic per un camí exclusivament privat, s'ha d'assegurar prèviament que ho pot fer sense perill per a ningú i efectuar-ho a una velocitat que li permeti detenir-se a l'acte, i cedir el pas als vehicles que circulin per la via, sigui quin sigui el sentit en què ho facin.

3. El conductor que s'incorpori a la circulació ha d'advertir òpticament la maniobra en la forma que preveu l'article 109.

4. En vies dotades d'un carril d'acceleració, el conductor d'un vehicle que pretengui utilitzar-lo per incorporar-se a la calçada s'ha de cerciorar, al principi de l'esmentat carril, que ho pot fer sense perill per als altres usuaris que transitin per aquella calçada, tenint en compte la posició, la trajectòria i la velocitat d'aquests, i fins i tot aturant-se, en cas que sigui necessari. A continuació, ha d'accelerar fins a assolir la velocitat adequada al final del carril d'acceleració per incorporar-se a la circulació de la calçada.

5. Els supòsits d'incorporació a la circulació sense cedir el pas a altres vehicles tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 73. *Obligació dels altres conductors de facilitar la maniobra.*

1. Amb independència de l'obligació dels conductors dels vehicles que s'incorporin a la circulació de complir les prescripcions de l'article anterior, els altres conductors han de facilitar aquesta maniobra, en la mesura que sigui possible, especialment si es tracta d'un vehicle de transport col·lectiu de viatgers que pretén incorporar-se a la circulació des d'una parada senyalitzada (article 27 del text articulat).

2. En els poblats, a fi de facilitar la circulació dels vehicles de transport col·lectiu de viatgers, els conductors dels altres vehicles s'han de desplaçar lateralment, sempre que sigui possible, o reduir la seva velocitat, per donar compliment al que disposa l'article 53, i han d'arribar a aturar-se, si cal, perquè els vehicles de transport col·lectiu puguin efectuar la maniobra necessària per prosseguir la marxa a la sortida de les parades senyalitzades com a tals.

3. El que disposa l'apartat anterior no modifica l'obligació que tenen els conductors de vehicles de transport col·lectiu de viatgers d'adoptar les precaucions necessàries per evitar qualsevol risc d'accident, després d'haver anunciat per mitjà dels seus indicadors de direcció el propòsit de reprendre la marxa.

CAPÍTOL VI

Canvis de direcció i de sentit, i marxa enrere

SECCIÓ 1a CANVIS DE VIA, CALÇADA I CARRIL

Article 74. *Normes generals.*

1. El conductor d'un vehicle que pretengui girar a la dreta o a l'esquerra per utilitzar una via diferent d'aquella per la qual circula, per prendre una altra calçada de la mateixa via o per sortir-ne ho ha d'advertir prèviament i amb antelació suficient als conductors dels

vehicles que circulen darrere del seu i cerciorar-se que la velocitat i la distància dels vehicles que s'apropin en sentit contrari li permeten efectuar la maniobra sense perill, i s'ha d'abstenir de fer-la si no es donen aquestes circumstàncies. També s'ha d'abstenir de realitzar la maniobra quan es tracti d'un canvi de direcció a l'esquerra i no hi hagi visibilitat suficient (article 28.1 del text articulat).

2. Qualsevol maniobra de desplaçament lateral que impliqui canvi de carril s'ha de portar a efecte respectant la prioritat del que circuli pel carril que es pretén ocupar (article 28.2 del text articulat).

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 75. *Execució de la maniobra de canvi de direcció.*

1. Per efectuar la maniobra, el conductor:

a) Ha d'advertir el seu propòsit en la forma que preveu l'article 109.

b) Llevat que la via estigui condicionada o senyalitzada per realitzar-la d'una altra manera, s'ha d'ajustar tant com sigui possible a la vora dreta de la calçada, si el canvi de direcció és a la dreta, i a la vora esquerra, si és a l'esquerra i la calçada és d'un sol sentit. Si és a l'esquerra, però la calçada per la qual circula és de doble sentit de la circulació s'ha d'ajustar a la marca longitudinal de separació entre sentits o, si no n'hi ha, a l'eix de la calçada, sense envair la zona destinada al sentit contrari; quan la calçada sigui de doble sentit de circulació i tres carrils, separats per línies longitudinals discontinües, s'ha de col·locar al carril central. En qualsevol cas, la col·locació del vehicle en el lloc adequat s'ha de fer amb l'antelació necessària i la maniobra en el mínim espai i temps possibles.

c) Si el canvi de direcció és a l'esquerra, ha de deixar a l'esquerra el centre de la intersecció, tret que aquesta estigui condicionada o senyalitzada per deixar-lo a la seva dreta.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 76. *Supòsits especials.*

1. Per excepció, si, per les dimensions del vehicle o per altres circumstàncies que ho justifiquen, no és possible fer el canvi de direcció amb subjecció estricta al que disposa l'article anterior, el conductor ha d'adoptar les precaucions necessàries per evitar qualsevol perill en dur-lo a terme.

2. En vies interurbanes, els velocípedes i ciclomotors de dues rodes, si no existeix un carril especialment condicionat per al gir a l'esquerra, s'han de situar a la dreta, fora de la calçada sempre que sigui possible, i iniciar-lo des d'aquest lloc.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 77. *Carril de desacceleració.*

Per abandonar una autopista, autovia o qualsevol altra via, els conductors han de circular amb antelació suficient pel carril més pròxim a la sortida i penetrar tan aviat com sigui possible al carril de desacceleració, si n'hi ha.

SECCIÓ 2a CANVI DE SENTIT

Article 78. *Execució de la maniobra.*

1. El conductor d'un vehicle que pretengui invertir el sentit de la marxa ha d'eleger un lloc adequat per efectuar la maniobra, de manera que s'intercepti la via el menor temps possible, advertir el seu propòsit amb els senyals preceptius amb l'antelació suficient i cerciorar-se que no posa en perill o obstaculitza altres usuaris de la via. En cas contrari, s'ha d'abstenir de realitzar la maniobra i ha d'esperar el moment oportú per efectuar-la. Quan la seva permanència a la calçada, mentre espera per efectuar la maniobra de canvi de sentit, impedeixi de continuar la marxa dels vehicles que circulen darrere del seu, n'ha de sortir pel costat dret, si és possible, fins que les condicions de la circulació li permetin efectuar-lo (article 29 del text articulat).

2. Els senyals amb què el conductor del vehicle ha d'advertir el seu propòsit d'invertir el sentit de la marxa són els que preveu l'article 109.

3. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 79. *Prohibicions.*

1. Es prohibeix efectuar el canvi de sentit en tota situació que impedeixi comprovar les circumstàncies a les quals al·ludeix l'article anterior, als passos a nivell, als túnels, passos inferiors i trams de via afectats pel senyal «Túnel» (S-5), així com a les autopistes i autovies, excepte als llocs habilitats a l'efecte i, en general, en tots els trams de la via en què estigui prohibit l'avançament, llevat que el canvi de sentit estigui expressament autoritzat (article 30 del text articulat).

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 3a MARXA CAP ENRERE

Article 80. *Normes generals.*

1. Es prohibeix circular cap enrere, excepte en els casos en què no sigui possible marxar cap endavant ni canviar de direcció o sentit de marxa, i en les maniobres complementàries d'una altra que l'exigeixi, i sempre amb el recorregut mínim indispensable per efectuar-la (article 31.1 del text articulat).

2. El recorregut cap enrere, com a maniobra complementària de la parada, l'estacionament o la incorporació a la circulació, no pot ser superior a 15 metres ni envair un encreuament de vies.

3. Es prohibeix la maniobra de marxa enrere en autovies i autopistes (article 31.3 del text articulat).

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte, quan constitueixin un supòsit de circulació en sentit contrari a l'estipulat, tenen la consideració de molt greus, tal com preveu l'article 65.5.f) del text articulat.

Article 81. *Execució de la maniobra.*

1. La maniobra de marxa cap enrere s'ha d'efectuar lentament, després d'haver-ho advertit amb els senyals preceptius i d'haver-se cerciorat, fins i tot baixant o seguint les indicacions d'una altra persona, si cal, del fet que, per les circumstàncies de visibilitat, espai i temps necessaris per efectuar-la, no constitueix un perill per als altres usuaris de la via (article 31.2 del text articulat).

2. El conductor d'un vehicle que pretengui fer marxa cap enrere ha d'advertir el seu propòsit en la forma que preveu l'article 109.

3. Igualment, ha d'efectuar la maniobra amb la màxima precaució i ha d'aturar el vehicle ràpidament si sent avisos indicadors o s'adona de la proximitat d'un altre vehicle o d'una persona o animal, o tan aviat ho exigeixi la seguretat, i ha de desistir de la maniobra si és necessari.

CAPÍTOL VII

Avançament

SECCIÓ 1a AVANÇAMENT I CIRCULACIÓ PARALLELA

Article 82. *Avançament per l'esquerra. Excepcions.*

1. En totes les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, com a norma general, l'avançament s'ha d'efectuar per l'esquerra del vehicle que es pretén avançar (article 32.1 del text articulat).

2. Per excepció, i si hi ha espai suficient per fer-ho, l'avançament s'ha d'efectuar per la dreta i adoptant les màximes precaucions, quan el conductor del vehicle al qual es pretén avançar estigui indicant clarament el seu propòsit de canviar de direcció a l'esquerra o parar en aquell costat, així com, en les vies amb circulació en ambdós sentits, als tramvies que marxin per la zona central (article 32.2 del text articulat).

3. Dins dels poblats, a les calçades que tinguin almenys dos carrils reservats a la circulació en el mateix sentit de marxa, delimitats per marques longitudinals, es permet l'avançament per la dreta a condició que el conductor del vehicle que l'efectuï s'asseguri prèviament que ho pot fer sense perill per als altres usuaris.

4. En tots els casos en què l'avançament impliqui un desplaçament lateral, s'ha d'advertir la maniobra mitjançant el senyal òptic corresponent a què es refereix l'article 109.

5. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 83. *Avançament en calçades de diversos carrils.*

1. A les calçades que tinguin, almenys, dos carrils reservats a la circulació en el sentit de la seva marxa, el conductor que vagi a efectuar un nou avançament pot romandre al carril que hagi utilitzat per a l'anterior, a condició de cerciorar-se que pot fer-lo sense molèstia indeguda per als conductors de vehicles que circulin darrere del seu més veloçment.

2. Quan la densitat de la circulació sigui tal que els vehicles ocupin tota l'amplada de la calçada i només puguin circular a una velocitat que depengui de la del que els precedeix al seu carril, el fet que els d'un carril circulin més ràpidament que els d'un altre no es considera un avançament.

En aquesta situació, cap conductor no ha de canviar de carril per avançar ni per efectuar qualsevol altra maniobra que no sigui preparar-se per girar a la dreta o a l'esquerra, sortir de la calçada o agafar una determinada direcció.

3. En qualsevol tram de via en què hi hagi carrils d'acceleració o desacceleració o carrils o parts de la via destinades exclusivament al trànsit de determinats vehicles, tampoc no es considera avançament el fet que s'avanci més ràpidament per aquells que pels normals de circulació, o viceversa.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 2a NORMES GENERALS DE L'AVANÇAMENT

Article 84. Obligacions del que avança abans d'iniciar la maniobra.

1. Abans d'iniciar un avançament que requereixi desplaçament lateral, el conductor que es proposi avançar ho ha d'advertir amb antelació suficient amb els senyals preceptius i comprovar que al carril que pretén utilitzar per a l'avançament hi ha espai lliure suficient perquè la maniobra no posi en perill ni entorpeixi els qui circulin en sentit contrari, tenint en compte la velocitat pròpia i la dels altres usuaris afectats. En cas contrari, s'ha d'abstenir d'efectuar-la (article 33.1 del text articulat).

Cap conductor no ha d'avançar diversos vehicles si no té la total seguretat que, en presentar-se'n un altre en sentit contrari, es pot desviar cap al costat dret sense causar perjudicis o posar en situació de perill algun dels vehicles avançats.

En calçades amb doble sentit de circulació i tres carrils separats per marques longitudinals discontinües, l'avançament només es pot efectuar quan els conductors que circulin en sentit contrari no hagin ocupat el carril central per fer un avançament al seu torn.

2. També s'ha de cerciorar que el conductor del vehicle que el precedeix al mateix carril no ha indicat el seu propòsit de desplaçament cap al mateix costat; en aquest cas, ha de respectar la preferència que l'assisteix. Això no obstant, si després d'un temps prudencial el conductor de l'esmentat vehicle no exerceix el seu dret prioritari, es pot iniciar la maniobra d'avançament, advertint-ho prèviament amb senyal acústic o òptic (article 33.2 del text articulat).

En tot cas es prohibeix avançar als vehicles que ja estiguin avançant-ne un altre si el conductor del tercer vehicle, per efectuar aquesta maniobra, ha d'envair la part de la calçada reservada a la circulació en sentit contrari.

3. Així mateix, s'ha d'assegurar que cap conductor que el segueixi pel mateix carril no ha iniciat la maniobra d'avançar el seu vehicle, i que disposa d'espai suficient per reintegrar-se al seu carril quan acabi l'avançament (article 33.3 del text articulat).

4. Els senyals preceptius que el conductor ha d'utilitzar abans d'iniciar el seu desplaçament lateral són els que prescriu l'article 109.

5. Als efectes d'aquest article, no es consideren avançaments els produïts entre ciclistes que circulin en grup (article 33.4 del text articulat).

6. Les infraccions a les normes d'aquest article tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 3a EXECUCIÓ DE L'AVANÇAMENT

Article 85. Obligacions del que avança durant l'execució de la maniobra.

1. Durant l'execució de l'avançament, el conductor que l'efectuï ha de portar el seu vehicle a una velocitat notòriament superior a la del que pretén avançar i ha de deixar entre ambdós una separació lateral suficient per fer-lo amb seguretat (article 34.1 del text articulat).

2. Si després d'iniciar la maniobra d'avançament adverteix que es produeixen circumstàncies que puguin fer difícil acabar-la sense provocar riscs, ha de reduir ràpidament la marxa, tornar de nou al seu carril i ho ha d'advertir als que el segueixen amb els senyals preceptius (article 34.2 del text articulat).

3. El conductor del vehicle que ha efectuat l'avançament s'ha de reintegrar al seu carril tan aviat com

li sigui possible i de manera gradual, sense obligar altres usuaris a modificar la seva trajectòria o velocitat, i ho ha d'advertir a través dels senyals preceptius (article 34.3 del text articulat).

4. Quan s'avanci fora de poblat vianants, animals o vehicles de dues rodes o de tracció animal, s'ha de realitzar la maniobra ocupant part o la totalitat del carril contigu de la calçada, sempre que es donin les condicions necessàries per fer l'avançament d'acord amb el que preveu aquest Reglament; en tot cas, la separació lateral no pot ser inferior a 1,50 metres. Queda expressament prohibit avançar posant en perill o entorpint ciclistes que circulin en sentit contrari.

Quan l'avançament s'efectuï a qualsevol altre vehicle diferent dels esmentats al paràgraf anterior, o tingui lloc en poblat, el conductor del vehicle que ha d'avançar ha de deixar un marge lateral de seguretat proporcional a la velocitat i a l'amplada i les característiques de la calçada.

5. El conductor d'un vehicle de dues rodes que pretengui avançar-ne un altre qualsevol fora de poblat ho ha de fer de manera que entre aquell i les parts més sortints del vehicle que avança quedi un espai no inferior a 1,50 metres.

6. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 4a VEHICLE AVANÇAT

Article 86. Obligacions del conductor.

1. El conductor que adverteixi que un altre que el segueix té el propòsit d'avançar el seu vehicle està obligat a arrambar-se a la vora dreta de la calçada, excepte en els casos de girs o canvis de direcció a l'esquerra o de parada en aquell mateix costat a què es refereix l'article 82.2, en què s'ha d'arrambar a l'esquerra tant com sigui possible, però sense interferir en la marxa dels vehicles que puguin circular en sentit contrari (article 35.1 del text articulat).

En el cas que no sigui possible arrambar-se completament a la vora dreta de la calçada i, tanmateix, l'avançament es pugui efectuar amb seguretat, el conductor de qualsevol dels vehicles als quals es refereix l'apartat 3 que vagi a ser avançat ha d'indicar la possibilitat de fer-ho al que s'apropi, estenent el braç horitzontalment i movent-lo repetides vegades d'enrere cap endavant, amb el dors de la mà cap enrere, o posant en funcionament l'intermitent dret, quan no cregui convenient fer el senyal amb el braç.

2. Es prohibeix al conductor del vehicle que serà avançat augmentar la velocitat o efectuar maniobres que impedeixin o dificultin l'avançament.

També està obligat a disminuir la velocitat del seu vehicle quan, una vegada iniciada la maniobra d'avançament, es produeixi alguna situació que comporti perill per al seu propi vehicle, per al vehicle que l'està efectuant, per als que circulen en sentit contrari o per a qualsevol altre usuari de la via (article 35.2 del text articulat).

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan el qui avança doni mostres inequívocues de desistir de la maniobra reduint la seva velocitat, el conductor del vehicle al qual es pretén avançar no està obligat a disminuir la velocitat, si amb això posa en perill la seguretat de la circulació, encara que sí que està obligat a facilitar al conductor que fa l'avançament la tornada al seu carril.

3. Els conductors de vehicles pesants, de grans dimensions o obligats a respectar un límit específic de velocitat han de disminuir la marxa o apartar-se com més aviat millor al voral, si és practicable, per deixar

pas als que els segueixen, quan la densitat de la circulació en sentit contrari, l'amplada insuficient de la calçada, el seu perfil o estat no permetin ser avançats amb facilitat i sense perill.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 5a MANIOBRES D'AVANÇAMENT QUE ATEMPTEN CONTRA LA SEGURETAT VIÀRIA

Article 87. *Prohibicions.*

1. Queda prohibit avançar:

a) Als revolts i canvis de rasant de visibilitat reduïda i, en general, a qualsevol lloc o circumstància en què la visibilitat disponible no sigui suficient per poder fer la maniobra o desistir-ne una vegada iniciada, tret que els dos sentits de la circulació estiguin clarament delimitats i la maniobra es pugui fer sense envair la zona reservada al sentit contrari (article 36.1 del text articulat).

De conformitat amb el que disposa el paràgraf anterior, es prohibeix, en concret, l'avançament darrere d'un vehicle que realitza la mateixa maniobra, quan les dimensions del vehicle que l'efectua en primer lloc impedeix la visibilitat de la part davantera de la via al conductor del vehicle que el segueix.

b) Als passos per a vianants senyalitzats així, a les interseccions amb vies per a ciclistes, als passos a nivell i als voltants (article 36.2 del text articulat).

Això no obstant, aquesta prohibició no és aplicable quan l'avançament es faci a vehicles de dues rodes que per les seves dimensions reduïdes no impedeixin la visibilitat lateral, en un pas a nivell o als voltants, previs els oportuns senyals acústics o òptics. Tampoc no és aplicable la prohibició en un pas per a vianants senyalitzat quan l'avançament a qualsevol vehicle es realitzi a una velocitat tan suficientment reduïda que permeti aturar-se a temps si sorgeix perill d'atropellament.

c) A les interseccions i als voltants, llevat que:

1r Es tracti d'una plaça de circulació giratòria o rotonda.

2n L'avançament s'hagi d'efectuar per la dreta, segons el que preveu l'article 82.2.

3r La calçada en la qual es realitzi tingui prioritat en la intersecció i hi hagi un senyal exprés que ho indiqui.

4t L'avançament es realitzi a vehicles de dues rodes (article 36.3 del text articulat).

d) Als túnels, passos inferiors i trams de via afectats pel senyal «Túnel» (S-5) en què només es disposi d'un carril per al sentit de circulació del vehicle que pretén avançar.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

SECCIÓ 6a SUPÒSITS EXCEPCIONALS D'OcupACIÓ DEL SENTIT CONTRARI

Article 88. *Vehicles immobilitzats.*

1. Quan en un tram de via en el qual estigui prohibit l'avançament estigui immobilitzat un vehicle que, en tot o en part, ocupi la calçada en el carril del sentit de la marxa, llevat que la immobilització estigui imposada per les necessitats del trànsit, pot ser depassat, encara que per a això s'hagi d'ocupar la part de la calçada reservada al sentit contrari, després d'haver-se assegurat que es pot fer la maniobra sense perill. Amb requisits idèntics es poden avançar conductors de bicicletes, velocípedes,

ciclomotors, vianants, animals i vehicles de tracció animal, quan per la velocitat a la qual circulin puguin ser avançats sense risc per a ells ni per a la circulació en general.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.c) del text articulat.

Article 89. *Obstacles.*

1. Igualment, en les circumstàncies que assenyalava l'article anterior, tot vehicle que trobi qualsevol obstacle al seu camí que l'obligui a ocupar l'espai disposat per al sentit contrari de la seva marxa el pot depassar, sempre que s'hagi cerciorat que ho pot fer sense perill. S'ha d'observar la mateixa precaució quan l'obstacle o el vehicle immobilitzat es trobin en un tram de via en què estigui permès l'avançament.

2. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.d) del text articulat.

CAPÍTOL VIII

Parada i estacionament

SECCIÓ 1a NORMES GENERALS DE PARADES I ESTACIONAMENTS

Article 90. *Llocs en els quals s'han d'efectuar.*

1. La parada o l'estacionament d'un vehicle en vies interurbanes s'ha d'efectuar sempre fora de la calçada, al costat dret d'aquesta i deixant lliure la part transitable del voral (article 38.1 del text articulat).

Quan per raons d'emergència no sigui possible situar el vehicle fora de la calçada i de la part transitable del voral, s'han d'observar les normes que contenen els articles següents d'aquest capítol i les que preveu l'article 130, quan siguin aplicables.

2. Quan en vies urbanes s'hagi de fer a la calçada o al voral, s'ha de situar el vehicle al més a prop possible de la seva vora dreta, excepte a les vies de sentit únic, en les quals també es pot situar al costat esquerre (article 38.2 del text articulat).

Així mateix, s'ha d'observar el que disposin a aquest efecte les ordenances que dictin les autoritats municipals d'acord amb el que estableix l'article 93.

Article 91. *Manera i forma d'execució.*

1. La parada i l'estacionament s'han d'efectuar de manera que el vehicle no obstaculitzi la circulació ni constitueixi un risc per a la resta dels usuaris de la via, tenint cura especialment de la col·locació del vehicle, i s'ha d'evitar que es pugui posar en moviment en absència del conductor (article 38.3 del text articulat).

2. Es consideren parades o estacionaments en llocs perillosos o que obstaculitzen greument la circulació els que constitueixen un risc o obstacle a la circulació en els supòsits següents:

a) Quan la distància entre el vehicle i la vora oposada de la calçada o una marca longitudinal sobre aquesta que indiqui prohibició de travessar-la sigui inferior a tres metres o, en qualsevol cas, quan no permeti el pas d'altres vehicles.

b) Quan s'impedeixi incorporar-se a la circulació a un altre vehicle degudament aturat o estacionat.

c) Quan s'obstaculitzi la utilització normal del pas de sortida o accés a un immoble de persones o animals, o de vehicles en un qual senyalitzat correctament.

d) Quan s'obstaculitzi la utilització normal dels passos rebaixats per a disminuïts físics.

e) Quan s'efectuï a les mitjanes, separadors, illots o altres elements de canalització del trànsit.

f) Quan s'impedeixi el gir autoritzat pel senyal corresponent.

g) Quan l'estacionament tingui lloc en una zona reservada a càrrega i descàrrega, durant les hores d'utilització.

h) Quan l'estacionament s'efectuï en doble fila sense conductor.

i) Quan l'estacionament s'efectuï en una parada de transport públic, senyalitzada i delimitada.

j) Quan l'estacionament s'efectuï en espais expressament reservats a serveis d'urgència i seguretat.

k) Quan l'estacionament s'efectuï en espais prohibits en via pública qualificada d'atenció preferent, específicament senyalitzats.

l) Quan l'estacionament s'efectuï en mig de la calçada.

m) Les parades o estacionaments que, sense estar inclosos en els paràgrafs anteriors, constitueixin un perill o obstaculitzin greument el trànsit de vianants, vehicles o animals.

3. Els supòsits de parades o estacionaments en llocs perillosos o que obstaculitzin greument la circulació tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.d) del text articulat.

Article 92. Col·locació del vehicle.

1. La parada i l'estacionament s'han de fer situant el vehicle paral·lelament a la vora de la calçada. Per excepció, es permet una altra col·locació quan les característiques de la via o altres circumstàncies ho aconsellin.

2. Tot conductor que pari o estacioni el seu vehicle ho ha de fer de manera que permeti la millor utilització de l'espai disponible restant.

3. Quan es tracti d'un vehicle de motor o ciclomotor i el conductor hagi de deixar el seu lloc, ha d'observar, a més, quan li siguin aplicables, les regles següents:

a) Parar el motor i desconnectar el sistema d'arrencada i, si s'allunya del vehicle, adoptar les precaucions necessàries per impedir el seu ús sense autorització.

b) Deixar accionat el fre d'estacionament.

c) En un vehicle proveït de caixa de canvis, deixar col·locada la primera velocitat, en pendent ascendent, i la marxa cap enrere, en descendent, o, si s'escau, la posició d'estacionament.

d) Quan es tracti d'un vehicle de més de 3.500 quilograms de massa màxima autoritzada, d'un autobús o d'un conjunt de vehicles i la parada o l'estacionament es realitzi en un lloc amb un sensible pendent, el conductor, a més, l'ha de deixar degudament falcat, ja sigui per mitjà de la col·locació de falques, sense poder emprar a aquests efectes elements com ara pedres o d'altres no destinats de manera expressa a aquesta funció, o bé per suport d'una de les rodes directrius a la vorada de la vorera, inclinant-les cap al centre de la calçada en els pendents ascendents, i cap enfora en els pendents descendents. Les falques, una vegada utilitzades, s'han d'enretirar de les vies en reprendre la marxa.

Article 93. Ordenances municipals.

1. El règim de parada i estacionament en vies urbanes es regula per ordenança municipal, i es poden adoptar les mesures necessàries per evitar el destorb del trànsit, com és ara limitacions horàries de durada de l'estacionament, així com les mesures correctores necessàries, inclosa la retirada del vehicle o la immobilització

quan no estigui proveït de títol que habiliti l'estacionament en zones limitades en temps o passin de l'autorització concedida fins que s'aconsegueixi la identificació del conductor (article 38.4 del text articulat).

2. En cap cas les ordenances municipals no poden oposar-se, alterar, desvirtuar o induir a confusió amb els preceptes d'aquest Reglament.

SECCIÓ 2a NORMES ESPECIALS DE PARADES I ESTACIONAMENTS

Article 94. Llocs prohibits.

1. Queda prohibit parar:

a) Als revolts i canvis de rasant de visibilitat reduïda, als seus voltants i als túnels, passos inferiors i trams de vies afectats pel senyal «Túnel».

b) En passos a nivell, passos per a ciclistes i passos per a vianants.

c) Als carrils o part de les vies reservats exclusivament per a la circulació o per al servei de determinats usuaris.

d) A les interseccions i als seus voltants si es dificulta el gir a altres vehicles, o en vies interurbanes, si es genera perill per manca de visibilitat.

e) Sobre els rails de tramvies o tan a prop dels rails que es pugui entorpir la seva circulació.

f) Als llocs on s'impedeixi la visibilitat de la senyalització als usuaris als quals afecti o obligui a fer manobres.

g) En autopistes i autovies, excepte a les zones habilitades per a això.

h) Als carrils destinats a l'ús exclusiu del transport públic urbà, o als reservats per a les bicicletes.

i) A les zones destinades per a estacionament i parada d'ús exclusiu per al transport públic urbà.

j) En zones senyalitzades per a ús exclusiu de discapacitats i passos per a vianants (article 39.1 del text articulat).

2. Queda prohibit estacionar en els casos següents:

a) En tots els descrits a l'apartat anterior en els quals està prohibida la parada.

b) Als llocs habilitats per l'autoritat municipal com d'estacionament amb limitació horària sense col·locar el distintiu que ho autoritza o quan, col·locat el distintiu, es mantingui estacionat el vehicle en excés sobre el temps màxim permès per l'ordenança municipal.

c) En zones senyalitzades per a càrrega i descàrrega.

d) En zones senyalitzades per a ús exclusiu de discapacitats.

e) Sobre les voreres, passejos i altres zones destinades al pas de vianants.

f) Davant dels quals senyalitzats correctament.

g) En doble fila (article 39.2 del text articulat).

3. Les parades o estacionaments als llocs enumerats als paràgrafs a), d), e), f), g) i i) de l'apartat 1, als passos a nivell i als carrils destinats a l'ús del transport públic urbà tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.d) del text articulat.

CAPÍTOL IX

Traspàs de passos a nivell, ponts mòbils i túnels

SECCIÓ 1a NORMES GENERALS SOBRE PASSOS A NIVELL, PONTS MÒBILS I TÚNELS

Article 95. Obligacions dels usuaris i titulars de les vies.

1. Tots els conductors han d'extremar la prudència i reduir la velocitat per sota de la màxima permesa en

aproximar-se a un pas a nivell o a un pont mòbil (article 40.1 del text articulat).

2. Els usuaris que en arribar a un pas a nivell o a un pont mòbil el trobin tancat o amb la barrera o semibarrera en moviment s'han d'aturar un darrere l'altre en el carril corresponent fins que tinguin pas lliure (article 40.2 del text articulat).

3. S'ha de creuar la via fèrria sense demora i després d'haver-se cerciorat que, per les circumstàncies de la circulació o per altres causes, no hi ha risc de quedar immobilitzat dins del pas (article 40.3 del text articulat).

4. Els passos a nivell i ponts mòbils han d'estar degudament senyalitzats pel titular de la via, de la manera que preveuen els articles 144, 146 i 149.

5. Els túnels de qualsevol longitud i els passos inferiors a la longitud dels quals sigui superior a 200 metres han d'estar degudament senyalitzats.

6. Als túnels o passos inferiors, el conductor ha d'aplicar rigorosament totes les normes de circulació relatives a aquests que conté aquest Reglament i especialment les referides a la prohibició de parar, estacionar, canviar el sentit de la marxa, marxar cap enrere i avançar. A més, ha d'utilitzar l'enllumenat corresponent.

Quan no es pretengui avançar, s'ha de mantenir sempre una distància de seguretat amb el vehicle precedent d'almenys 100 metres o un interval mínim de quatre segons. En el cas de vehicles la massa màxima autoritzada dels quals sigui superior a 3.500 quilograms, la distància de seguretat que s'ha de mantenir amb el vehicle precedent és com a mínim de 150 metres o un interval mínim de seguretat de sis segons.

Als túnels o passos inferiors amb circulació en ambdós sentits, està prohibit avançar, llevat que existeixi més d'un carril per al seu sentit de circulació, en què es pot avançar sense envair el sentit contrari.

7. En tot moment, els conductors i usuaris que circulin per un túnel o pas inferior han d'obeir les indicacions dels semàfors i els plafons de missatge variable, i seguir les instruccions que els arribin a través de la megafonia o qualsevol altre mitjà.

Article 96. *Barreres, semibarreres i semàfors.*

1. Cap usuari de la via no ha de penetrar en un pas a nivell les barreres o semibarreres del qual estiguin entravessades a la via o en moviment per aixecar-se o col·locar-se entravessades, o quan els seus semàfors impedeixin el pas amb les indicacions de detenció.

2. Cap usuari de la via no ha de penetrar en un pas a nivell desproveït de barreres, semibarreres o semàfors, sense haver-se assegurat abans que no s'apropa cap vehicle que circuli sobre rails.

3. Cap usuari no ha de penetrar en un túnel o pas inferior si a la boca d'aquest un semàfor no li permet el pas, a excepció dels equips dels serveis d'urgència, assistència mecànica i conservació de carreteres.

SECCIÓ 2a BLOQUEIG DE PASSOS A NIVELL, PONTS MÒBILS I TÚNELS

Article 97. *Detenció d'un vehicle en un pas a nivell, pont mòbil o túnel.*

1. Quan per raons de força major un vehicle quedi detingut en un pas a nivell o la seva càrrega caigui dins d'aquell, el conductor està obligat a adoptar les mesures adequades per desallotjar ràpidament els ocupants del vehicle i per deixar el pas expedit en el temps més breu possible. Si no ho aconsegueix, ha d'adoptat immediatament totes les mesures al seu abast perquè tant els maquinistes dels vehicles que circulin per rails com els conductors de la resta dels vehicles que s'aproximin

siguin advertits de l'existència del perill amb l'antelació suficient (article 41 del text articulat).

2. Les normes que conté l'apartat anterior són aplicables, si concorren les mateixes circumstàncies, quan la detenció del vehicle o la caiguda de la seva càrrega tingui lloc en un pont mòbil.

3. Si per motius d'emergència un conductor queda immobilitzat amb el seu vehicle dins d'un túnel o pas inferior, ha de:

a) Apagar el motor, connectar el senyal d'emergència i mantenir encesos els llums de posició.

b) Si és possible, dirigir el vehicle cap a la zona reservada per a emergència més pròxima en el sentit de la seva marxa. Si no n'hi ha, ha d'immobilitzar el vehicle al més a prop possible de la vora dreta de la calçada.

c) Col·locar correctament sobre la calçada els dispositius de presenyalització de perill.

d) Sol·licitar auxili sense demora a través del pal de socors (pal SOS) més pròxim, si n'hi ha, i seguir les instruccions que a través d'aquest se li facin arribar.

e) Tant el conductor com els altres ocupants han d'abandonar el vehicle i s'han de dirigir ràpidament al refugi o sortida més pròxims, sense que en cap cas es transiti per la calçada si existeixen zones excloses a la circulació de vehicles.

f) Si es tracta d'una avaria que permet la marxa del vehicle, ha de continuar fins a la sortida del túnel o pas inferior i, si això no és possible, fins a una zona reservada per a emergència.

En cas d'incendi, el conductor ha d'apropar el vehicle tant com pugui cap a la seva dreta per no obstruir el pas als vehicles d'emergència. Ha d'apagar el motor i deixar la clau posada i les portes obertes. Tant el conductor com els altres ocupants han d'abandonar el vehicle i dirigir-se ràpidament al refugi o sortida més pròxims, en sentit contrari al del foc, sense que en cap cas es transiti per la calçada si existeixen zones excloses a la circulació de vehicles.

Si per necessitats de la circulació un vehicle queda immobilitzat a l'interior d'un túnel o pas inferior, el conductor i els passatgers no han d'abandonar el vehicle. En aquest cas s'ha de connectar el senyal d'emergència temporalment per advertir els altres conductors que circulin darrere, mantenir encesos els llums de posició i apagar el motor. S'ha de detenir al més lluny possible del vehicle que el precedeix.

CAPÍTOL X

Utilització de l'enllumenat

SECCIÓ 1a ÚS OBLIGATORI DE L'ENLLUMENAT

Article 98. *Normes generals.*

1. Tots els vehicles que circulin entre la posta i la sortida del sol o a qualsevol hora del dia als túnels, passos inferiors i trams de via afectats pel senyal «Túnel» (S-5) han de portar encès l'enllumenat que correspongui d'acord amb el que determina aquesta secció.

2. La regulació dels sistemes d'enllumenat que no estiguin prohibits, o en tot el que no prevegin expressament aquest capítol o altres preceptes d'aquest Reglament, s'ha d'ajustar al que disposin les normes reguladores dels vehicles.

3. Les bicicletes, a més, han d'estar dotades dels elements reflectors que, degudament homologats, determina el Reglament general de vehicles. Quan sigui obli-

gatori l'ús de l'enllumenat, els conductors de bicicletes han de dur col·locada, a més, alguna peça reflectora que permeti als conductors i altres usuaris distingir-los a una distància de 150 metres, si circulen per una via interurbana.

Article 99. *Llums de posició i de gàlib.*

1. Tot vehicle que circuli entre la posta i la sortida del sol o sota les condicions a les quals es refereix l'article 106 i en el pas per túnels, passos inferiors o trams de vies afectats pel senyal «Túnel» (S-5) ha de portar encesos els llums de posició i, si l'amplada del vehicle passa de 2,10 metres, també el de gàlib.

2. La circulació sense enllumenat en situacions de falta o disminució de visibilitat té la consideració d'infracció greu, tal com preveu l'article 65.4.e) del text articulat.

Article 100. *Llums de llarg abast o carretera.*

1. Tot vehicle equipat amb llum de llarg abast o carretera que circuli a més de 40 quilòmetres per hora, entre la posta i la sortida del sol, fora de poblat, per vies insuficientment il·luminades o a qualsevol hora del dia per túnels, passos inferiors i trams de via afectats pel senyal «Túnel» (S-5) insuficientment il·luminats, l'ha de portar encès, excepte quan s'hagi d'emprar el de curt abast o d'encreuament, d'acord amb el que preveuen els articles 101 i 102, especialment per evitar els enlluernaments.

El llum de llarg abast o de carretera es pot utilitzar aïlladament o amb el de curt abast.

2. Es prohibeix utilitzar el llum de llarg abast o de carretera sempre que el vehicle estigui aturat o estacionat, així com l'ús alternatiu, en forma de llampades, del llum de llarg abast o de carretera i del llum de curt abast o d'encreuament, amb finalitats diferents de les que preveu aquest Reglament.

3. S'entén per via insuficientment il·luminada aquella en la qual, amb vista normal, en algun punt de la seva calçada, no es pugui llegir la placa de matrícula a 10 metres o no es distingeixi un vehicle pintat fosc a 50 metres de distància.

4. Els supòsits de circulació en què es produeixi enlluernament a la resta dels usuaris de la via i de circulació sense enllumenat en situacions de falta o disminució de visibilitat tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.e) del text articulat.

Article 101. *Llums de curt abast o d'encreuament.*

1. Tot vehicle de motor i ciclomotor que circuli entre la posta i la sortida del sol per vies urbanes o interurbanes prou il·luminades, o a qualsevol hora del dia per túnels, passos inferiors i trams de vies afectats pel senyal «Túnel» (S-5) prou il·luminats, ha de portar encès, a més del llum de posició, el llum de curt abast o d'encreuament.

Igualment, ha de portar encesos aquests llums en els poblats, quan la via estigui insuficientment il·luminada.

2. Tot vehicle de motor i ciclomotor ha de portar encès el llum de curt abast o d'encreuament en circular entre la posta i la sortida del sol per vies interurbanes insuficientment il·luminades o a qualsevol hora del dia per túnels, passos inferiors i altres trams afectats pel senyal de «Túnel» insuficientment il·luminats, quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

- No disposar de llum de llarg abast.
- Circular a una velocitat no superior a 40 quilòmetres per hora i no estar utilitzant el llum de llarg abast.

c) Possibilitat de produir enlluernament a altres usuaris de la via pública.

3. Els supòsits de circulació en què es produeixi enlluernament a la resta dels usuaris de la via i de circulació sense enllumenat en situació de falta o disminució de visibilitat tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.e) del text articulat.

Article 102. *Enlluernament.*

1. El llum de llarg abast o de carretera ha de ser substituït pel de curt abast o d'encreuament tan aviat com s'aprecii la possibilitat de produir enlluernament a altres usuaris de la mateixa via o de qualsevol altra via de comunicació, i molt especialment als conductors de vehicles que circulin en sentit contrari i encara que aquests no compleixin aquesta prescripció, i no s'ha de restablir el llum de carretera fins a depassar, en l'encreuament, la posició del vehicle encreuat.

2. S'ha de mantenir la mateixa precaució respecte als vehicles que circulin en el mateix sentit i els conductors dels quals puguin ser enlluernats a través del mirall retrovisor.

3. En cas d'enlluernament, el conductor que el sofreixi ha de reduir la velocitat tant com sigui necessari, fins i tot fins a la detenció total, per evitar l'encalç de vehicles o vianants que circulin en el mateix sentit.

4. Les infraccions a les normes d'aquest precepte tenen la consideració de greus, tal com preveu l'article 65.4.e) del text articulat.

Article 103. *Llum de placa de matrícula.*

Tot vehicle que es trobi en les circumstàncies esmentades als articles 99 o 106 ha de portar sempre il·luminada la placa posterior de matrícula i, si s'escau, les altres plaques o distintius il·luminats del quals hagi d'estar dotat reglamentàriament, tenint en compte les seves característiques o el servei que presti.

Article 104. *Ús de l'enllumenat durant el dia.*

Han de portar encès durant el dia el llum de curt abast o encreuament:

a) Les motocicletes que circulin per qualsevol via objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

b) Tots els vehicles que circulin per un carril reversible, per un carril addicional circumstancial o per un carril habilitat per circular en sentit contrari al normalment utilitzat a la calçada on estigui situat, ja sigui un carril que els estigui exclusivament reservat, o bé estigui obert excepcionalment a la circulació en l'esmentat sentit, així com aquells obligats en virtut del que estableixen els articles 41 i 42.

Article 105. *Immobilitzacions.*

1. Tot vehicle que, per qualsevol circumstància, estigui immobilitzat entre la posta i la sortida del sol o sota les condicions a les quals es refereix l'article 106, a la calçada o el voral d'una via, ha de tenir encesos els llums de posició i, si s'escau, els de gàlib.

2. Tot vehicle parat o estacionat entre la posta i la sortida del sol a la calçada o el voral d'una travessia insuficientment il·luminada ha de tenir encesos els llums de posició, que pot substituir pels d'estacionament, o pels dos de posició del costat corresponent a la calçada, quan estigui estacionat en línia.

3. En vies urbanes que no siguin travessies no és obligatori que els vehicles estacionats tinguin encesos

els llums de posició quan la il·luminació permeti a altres usuaris distingir-los a una distància suficient.

4. La immobilització, la parada o l'estacionament d'un vehicle sense enllumenat en situacions de falta o disminució de visibilitat tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.e) del text articulat.

SECCIÓ 2a SUPÒSITS ESPECIALS D'ENLLUMENAT

Article 106. *Condicions que disminueixen la visibilitat.*

1. També és obligatori utilitzar l'enllumenat quan hi hagi condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visibilitat, com en cas de boira, pluja intensa, nevada, núvols de fum o de pols o qualsevol altra circumstància anàloga (article 43 del text articulat).

2. En els casos a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'utilitzar el llum antiboira davanter o el llum de curt o llarg abast.

El llum antiboira davanter es pot utilitzar aïllat o simultàniament amb el de curt abast o, fins i tot, amb el de llarg abast.

El llum antiboira davanter només es pot utilitzar en els casos esmentats o en trams de vies estretes amb molts revolts; s'entenen així les que, tenint una calçada de 6,50 metres d'amplada o inferior, estiguin senyalitzades amb senyals que indiquin una successió de revolts pròxims entre si, regulat a l'article 149.

El llum antiboira posterior només s'ha de dur encès quan les condicions meteorològiques o ambientals siguin especialment desfavorables, com en cas de boira espessa, pluja molt intensa, forta nevada o núvols densos de pols o fum.

3. El fet de circular sense enllumenat en situacions de falta o disminució de la visibilitat té la consideració d'infracció greu, tal com preveu l'article 65.4.e) del text articulat.

Article 107. *Inutilització o avaria de l'enllumenat.*

Si per inutilització o avaria irreparable en ruta de l'enllumenat corresponent s'ha de circular amb enllumenat d'intensitat inferior, s'ha de reduir la velocitat fins a la que permeti aturar el vehicle dins de la zona il·luminada.

CAPÍTOL XI

Advertències dels conductors

SECCIÓ 1a NORMES GENERALS

Article 108. *Obligació d'advertir les maniobres.*

1. Els conductors estan obligats a advertir la resta dels usuaris de la via sobre les maniobres que han d'efectuar amb els seus vehicles (article 44.1 del text articulat).

2. Com a norma general, aquestes advertències s'han de fer utilitzant la senyalització lluminosa del vehicle o, si no, amb el braç (article 44.2 del text articulat).

La validesa de les realitzades amb el braç queda subordinada al fet que siguin perceptibles pels altres usuaris de la via i s'efectuïn de conformitat amb el que disposa l'article següent, i anul·len qualsevol altra indicació òptica que les contradigui.

Article 109. *Advertències òptiques.*

1. El conductor ha d'advertir mitjançant senyals òptics tota maniobra que impliqui un desplaçament late-

ral o cap enrere del seu vehicle, així com el seu propòsit d'immobilitzar-lo o de frenar la seva marxa de manera considerable. Aquestes advertències òptiques s'han de fer amb antelació suficient a la iniciació de la maniobra i, si són lluminoses, han de romandre en funcionament fins que acabi la maniobra.

2. Als efectes de l'apartat anterior, s'ha de tenir en compte, a més, el següent:

a) El desplaçament lateral s'ha d'advertir utilitzant el llum indicador de direcció corresponent al costat cap al qual es farà, o el braç, en posició horitzontal amb el palmell de la mà estès cap avall, si el desplaçament és cap al costat que la mà indica, o doblegat cap amunt, també amb el palmell de la mà estès, si és cap al costat contrari.

En les maniobres que impliquin un desplaçament lateral, és aquest el que exclusivament s'avisava, per la qual cosa l'advertència ha de concloure tan aviat com el vehicle hagi adoptat la seva nova trajectòria.

b) La marxa cap enrere s'ha d'advertir amb el corresponent llum de marxa enrere, si en té o, en cas contrari, estenen el braç horitzontalment amb el palmell de la mà cap enrere.

c) La intenció d'immobilitzar el vehicle o de frenar la seva marxa de manera considerable, encara que aquests fets siguin imposats per les circumstàncies del trànsit, s'ha d'advertir, sempre que sigui possible, mitjançant l'ús reiterat dels llums de frenada o bé movent el braç alternativament de dalt a baix amb moviments curts i ràpids.

Quan la immobilització tingui lloc en una autopista o autovia, o en llocs o circumstàncies que disminueixin sensiblement la visibilitat, s'ha de senyalitzar la presència del vehicle mitjançant la utilització del llum d'emergència, si se'n disposa i, si s'escau, amb els llums de posició.

Si la immobilització es realitza per parar o estacionar s'ha d'utilitzar, a més a més, l'indicador lluminós de direcció corresponent al costat cap al qual es fa, si el vehicle disposa d'aquest dispositiu.

3. Amb la mateixa finalitat que per a les acústiques que assenyala l'article següent i per substituir-les es poden fer advertències lluminoses, fins i tot en poblat, utilitzant de forma intermitent els llums de curt o de llarg abast, o ambdós alternativament, a intervals molt curts i de manera que s'eviti l'enlluernament.

Article 110. *Advertències acústiques.*

1. Excepcionalment o quan ho prevegi alguna norma de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, es poden fer servir senyals acústics de so no estrident, i queda prohibit el seu ús immotivat o exagerat.

2. Les advertències acústiques només les poden fer els conductors de vehicles no prioritaris:

a) Per evitar un possible accident i, de manera especial, en vies estretes amb molts revolts.

b) Per advertir, fora de poblat, al conductor d'un altre vehicle el propòsit d'avançar-lo.

c) Per advertir la seva presència als altres usuaris de la via, de conformitat amb el que disposa l'article 70.

SECCIÓ 2a ADVERTÈNCIES DELS VEHICLES DE SERVEIS D'URGÈNCIA I D'ALTRES SERVEIS ESPECIALS

Article 111. *Normes generals.*

Els vehicles de serveis d'urgència, públics o privats, vehicles especials i transports especials poden utilitzar

altres senyals òptics i acústics en els casos i en les condicions que determinen els articles següents d'aquesta secció.

Article 112. Advertències dels vehicles de serveis d'urgència.

Els conductors de vehicles dels serveis de policia, extinció d'incendis, protecció civil i salvament, i assistència sanitària, pública o privada, quan circulin en servei urgent, han d'advertir la seva presència de conformitat amb el que disposa l'article 68.2.

Article 113. Advertències d'altres vehicles.

De conformitat amb el que disposa l'article 71, els conductors de vehicles destinats a obres o serveis i els de tractors i maquinària agrícola i altres vehicles o transports especials han d'advertir la seva presència mitjançant la utilització del senyal lluminós V-2 a què es refereix l'article 173, o mitjançant la utilització de l'enllumenat que determinin les normes reguladores dels vehicles.

TÍTOL III

Altres normes de circulació

CAPÍTOL I

Portes i apagada de motor

Article 114. Portes.

1. Es prohibeix portar obertes les portes del vehicle, obrir-les abans de la seva immobilització completa i obrir-les o baixar del vehicle sense haver-se assegurat prèviament que això no implica perill o destorb per a altres usuaris, especialment quan es refereix a conductors de bicicletes (article 45 del text articulat).

2. Com a norma general, s'ha d'entrar i sortir del vehicle pel costat més pròxim a la vora de la via i només quan aquell estigui aturat.

3. Tota persona no autoritzada s'ha d'abstenir d'obrir les portes dels vehicles destinats al transport col·lectiu de viatgers, així com tancar-les a les parades i entorpir així l'entrada de viatgers.

Article 115. Apagada de motor.

1. Encara que el conductor no abandoni el seu lloc, ha de parar el motor sempre que el vehicle estigui aturat a l'interior d'un túnel o en un lloc tancat i durant la càrrega de combustible (article 46 del text articulat).

2. Tot conductor que es vegi obligat a romandre amb el seu vehicle aturat a l'interior d'un túnel o un altre lloc tancat, per un període de temps superior a dos minuts, ha d'interrompre el funcionament del motor fins que pugui prosseguir la marxa, i ha de conservar encès el llum de posició.

3. Per carregar combustible al dipòsit d'un vehicle, aquest ha d'estar amb el motor parat.

Els propietaris d'aparells distribuïdors de combustibles o empleats d'aquests últims no poden facilitar els combustibles per a la càrrega si no està parat el motor i apagats els llums dels vehicles, els sistemes elèctrics com la ràdio i els dispositius emissors de radiació electromagnètica com els telèfons mòbils.

4. En absència dels propietaris d'aparells distribuïdors de combustibles o empleats d'aquests últims, el

conductor del vehicle o, si s'escau, la persona que carregui el combustible al vehicle ha de complir els mateixos requisits establerts a l'apartat anterior.

CAPÍTOL II

Cinturó, casc i altres elements de seguretat

Article 116. Obligatorietat del seu ús i excepcions.

Els conductors i ocupants de vehicles de motor i ciclomotors estan obligats a utilitzar el cinturó de seguretat, el casc i altres elements de protecció en els casos i les condicions que determinen aquest capítol i les normes reguladores dels vehicles, amb les excepcions que igualment fixa el mateix capítol, d'acord amb les recomanacions internacionals en la matèria i atenent les condicions especials dels conductors discapacitats.

Article 117. Cinturons de seguretat o altres sistemes de retenció homologats.

1. Han de fer servir cinturons de seguretat o altres sistemes de retenció homologats, correctament cordats, tant en la circulació de vies urbanes com interurbanes:

a) El conductor i els passatgers:

1r Dels turismes.

2n D'aquells vehicles amb massa màxima autoritzada de fins a 3.500 quilograms que, conservant les característiques essencials dels turismes, estiguin disposats per al transport, simultani o no, de persones i mercaderies.

3r De les motocicletes i motocicletes amb sidecar, ciclomotors, vehicles de tres rodes i quadricicles, quan estiguin dotats d'estructura de protecció i cinturons de seguretat i consti així a la corresponent targeta d'inspecció tècnica.

b) El conductor i els passatgers dels seients davanters dels vehicles destinats al transport de mercaderies, amb una massa màxima autoritzada no superior a 3.500 quilograms, i dels vehicles destinats al transport de persones que tinguin, a més del seient del conductor, més de vuit places de seient, amb una massa màxima autoritzada que no superi les cinc tones i que estiguin obligats per reglamentació a estar proveïts de cinturons de seguretat o dispositius de retenció.

2. Queda prohibit circular amb menors de dotze anys situats als seients davanters, llevat que utilitzin dispositius homologats a aquest efecte (article 11.4 del text articulat).

Les persones de més de tres anys l'estatura de les quals no arribi als 150 centímetres han d'utilitzar un sistema de subjecció homologat adaptat a la seva talla i al seu pes o, en cas contrari, han d'estar subjectes per un cinturó de seguretat o un altre sistema de subjecció homologat per a adults dels quals estiguin dotats els seients posteriors del vehicle.

Els nens de menys de tres anys, que ocupin els seients posteriors, han d'utilitzar un sistema de subjecció homologat adaptat a la seva talla i al seu pes.

La utilització dels cinturons de seguretat, en els vehicles destinats al transport escolar i de menors, s'ha d'ajustar al que estableix la seva reglamentació específica i, en concret, a les disposicions que conté el Reial decret 443/2001, de 27 d'abril.

3. El fet de no portar instal·lat al vehicle els cinturons de seguretat té la consideració d'infracció, que se san-

cional de conformitat amb el que estableix l'article 67.2 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 118. *Cascos i altres elements de protecció.*

1. Els conductors i passatgers de motocicletes o motocicletes amb sidecar, de vehicles de tres rodes i quadricicles i de ciclomotors han d'utilitzar adequadament cascos de protecció homologats o certificats segons la legislació vigent, quan circulin tant en vies urbanes com en interurbanes.

Quan les motocicletes, els vehicles de tres rodes o els quadricicles i els ciclomotors disposin d'estructures d'autoprotecció i estiguin dotats de cinturons de seguretat i consti així a la targeta d'inspecció tècnica corresponent o al certificat de característiques de ciclomotor, els seus conductors i viatgers queden exempts d'utilitzar el casc de protecció i estan obligats a fer servir el dit cinturó de seguretat quan circulin tant en vies urbanes com interurbanes.

Els conductors de bicicletes i, si s'escau, els ocupants estan obligats a utilitzar cascos de protecció homologats o certificats segons la legislació vigent, quan circulin en vies interurbanes, excepte en rampes ascendents prolongades, o per raons mèdiques que s'han d'acreditar tal com estableix l'article 119.3, o en condicions extremes de calor.

Els conductors de bicicletes en competició, i els ciclistes professionals, ja sigui durant els entrenaments o en competició, es regeixen per les seves pròpies normes.

2. La instal·lació, en qualsevol vehicle, de reposacaps o altres elements de protecció està subordinada al fet que compleixin les condicions que determinin les normes reguladores de vehicles.

3. Els conductors de turismes, d'autobusos, d'automòbils destinats al transport de mercaderies, de vehicles mixtos, de conjunts de vehicles no agrícoles, així com els conductors i personal auxiliar dels vehicles pilot de protecció i acompanyament han d'utilitzar una armilla reflectora d'alta visibilitat, certificada segons el Reial decret 1407/1992, de 20 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a la comercialització i lliure circulació intracomunitària dels equips de protecció individual, que figura entre la dotació obligatòria del vehicle, quan surtin d'aquest i ocupin la calçada o el voral de les vies interurbanes.

Article 119. *Exempcions.*

1. No obstant el que disposa l'article 117, poden circular sense els cinturons o altres sistemes de retenció homologats:

- Els conductors, en efectuar la maniobra de marxa enrere o d'estacionament.
- Les dones embarassades, quan disposin d'un certificat mèdic on consti la seva situació o estat d'embaràs i la data aproximada d'acabament.
- Les persones proveïdes d'un certificat d'exempció per raons mèdiques greus o en consideració a la seva condició de discapacitat físic.

El certificat al qual es refereixen els paràgrafs b) i c) ha de ser presentat quan el requereixi qualsevol agent de l'autoritat responsable del trànsit.

Qualsevol certificat d'aquest tipus expedit per l'autoritat competent d'un Estat membre de la Unió Europea és vàlid a Espanya acompanyat de la traducció oficial.

2. L'exempció també afecta quan circulin en poblat, però en cap cas quan ho facin per autopistes, autovies o carreteres convencionals:

- Els conductors de taxis, quan estiguin de servei.
- Els distribuïdors de mercaderies, quan realitzin operacions successives de càrrega i descàrrega de mercaderies en llocs situats a curta distància els uns dels altres.
- Els conductors i passatgers dels vehicles en serveis d'urgència.
- Les persones que acompanyin un alumne o aprenent durant l'aprenentatge de la conducció o les proves d'aptitud i estiguin a càrrec dels comandaments addicionals de l'automòbil i es responsabilitzin de la seguretat de la circulació.

3. S'eximeixen del que disposa l'article 118.1 les persones proveïdes d'un certificat d'exempció per raons mèdiques greus, expedit de conformitat amb el que disposa l'apartat 1.c) anterior. Aquest certificat ha d'expressar el període de validesa i ha d'estar signat per un facultatiu col·legiat en exercici. També ha de dur o incorporar el símbol establert per la normativa vigent.

CAPÍTOL III

Temps de conducció i descans

Article 120. *Normes generals.*

1. Es considera que afecta la seguretat viària l'excés en més del 50 per cent en els temps de conducció o la minoració en més del 50 per cent en els temps de descans que estableix la legislació sobre transports terrestres.

2. Les infraccions al que disposa aquest precepte es qualifiquen de molt greus, tal com preveu l'article 65.5.h) del text articulat.

CAPÍTOL IV

Vianants

Article 121. *Circulació per zones per als vianants. Excepcions.*

1. Els vianants estan obligats a transitar per la zona per als vianants, llevat que no existeixi o no sigui practicable; en aquest cas, ho poden fer pel voral o, si no n'hi ha, per la calçada, d'acord amb les normes que determina aquest capítol (article 49.1 del text articulat).

2. Tanmateix, encara que hi hagi zona per als vianants, sempre que adopti les degudes precaucions, pot circular pel voral o, si no n'hi ha o no és transitable, per la calçada:

- Qui porti algun objecte voluminós o empenyi o arrossegui un vehicle de dimensions reduïdes que no sigui de motor, si la seva circulació per la zona per als vianants o pel voral pot constituir un destorb considerable per als altres vianants.
- Tot grup de vianants dirigit per una persona o que formi un seguici.
- L'impedit que transiti en cadira de rodes amb motor o sense, a la velocitat del pas humà.

3. Tot vianant ha de circular per la vorera de la dreta amb relació al sentit de la seva marxa, i quan circuli per la vorera o el passeig esquerre ha de cedir sempre el pas als que circulin correctament i no s'ha d'aturar de manera que impedeixi el pas per la vorera

als altres, tret que sigui inevitable per creuar per un pas de vianants o pujar a un vehicle.

4. Els que utilitzin monopatins, patins o aparells similars no poden circular per la calçada, llevat que es tracti de zones, vies o parts d'aquestes que hi estiguin especialment destinades, i només poden circular a pas de persona per les voreres o pels carrers residencials degudament senyalitzats amb el senyal que regula l'article 159, sense que en cap cas es permeti que siguin arrossegats per altres vehicles.

5. La circulació de tota classe de vehicles en cap cas no s'ha de fer per les voreres i altres zones per als vianants.

Article 122. *Circulació per la calçada o el voral.*

1. Fora de poblat, en totes les vies objecte de la Llei, i en trams de poblat inclosos en el desenvolupament d'una carretera que no disposi d'espai especialment reservat per a vianants, com a norma general, la circulació d'aquests s'ha de fer per l'esquerra (article 49.2 del text articulat).

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, la circulació de vianants s'ha de fer per la dreta quan concorrin circumstàncies que ho justifiquin per raons de més seguretat.

3. En poblat, la circulació de vianants es pot fer per la dreta o per l'esquerra, segons les circumstàncies concretes del trànsit, de la via o de la visibilitat.

4. Malgrat el que disposen els apartats 1 i 3, han de circular sempre per la seva dreta els que empenyin o arrossequin un velocípede o ciclomotor de dues rodes, carros de mà o aparells similars, qualsevol grup de vianants dirigit per una persona o que formi un seguici i els impeditos que es desplacin en cadira de rodes, tots els quals han d'obeir els senyals dirigits als conductors de vehicles: els dels agents i semàfors, sempre; els altres, quan els siguin aplicables.

5. La circulació pel voral o per la calçada s'ha de fer amb prudència, sense entorpir innecessàriament la circulació, i apropant-se tant com sigui possible a la vora exterior. Excepte en el cas que formin un seguici, han de marxar uns darrere els altres si la seguretat de la circulació ho requereix, especialment en casos de poca visibilitat o de gran densitat de circulació de vehicles.

6. Quan existeixi un refugi, una zona per als vianants o un altre espai adequat, cap vianant no pot romandre aturat a la calçada ni al voral, encara que sigui en espera d'un vehicle, i per pujar-hi només la pot envair quan ja estigui a la seva altura.

7. En adonar-se dels senyals òptics i acústics dels vehicles prioritaris, han de deixar lliure la calçada i romandre als refugis o zones per als vianants.

8. La circulació als carrers residencials degudament senyalitzats amb el senyal S-28 que regula l'article 159 s'ha d'ajustar al que disposi el senyal esmentat.

Article 123. *Circulació nocturna.*

Fora de poblat, entre la posta i la sortida del sol o en condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visibilitat, qualsevol vianant, quan circuli per la calçada o el voral, ha d'anar proveït d'un element lluminós o retroreflector homologat i que respongui a les prescripcions tècniques que conté el Reial decret 1407/1992, de 20 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a la comercialització i lliure circulació intracomunitària dels equips de protecció individual, que sigui visible a una distància mínima de 150 metres per als conductors que se li apropin, i els grups

de vianants dirigits per una persona o que formin un seguici han de portar, a més, al costat més pròxim al centre de la calçada, els llums necessaris per precisar la seva situació i dimensions, els quals han de ser de color blanc o groc cap endavant i vermell cap enrere i, si s'escau, poden constituir un sol conjunt.

Article 124. *Passos per a vianants i traspàs de calçades.*

1. En zones on hi ha passos per a vianants, els que es disposin a travessar la calçada ho han de fer precisament per aquells passos, i no ho poden fer pels voltants, i quan aquests passos siguin a nivell, s'han d'observar, a més, les regles següents:

a) Si el pas disposa de semàfors per a vianants, n'han d'obeir les indicacions.

b) Si no hi ha semàfor per a vianants però la circulació de vehicles està regulada per un agent o un semàfor no han de penetrar a la calçada mentre el senyal de l'agent o del semàfor permeti la circulació de vehicles per la calçada.

c) Als altres passos per a vianants senyalitzats mitjançant la marca viària corresponent, encara que tenen preferència, només han de penetrar a la calçada quan la distància i la velocitat dels vehicles que s'hi apropin permetin fer-ho amb seguretat.

2. Per travessar la calçada fora d'un pas per a vianants, s'han de cerciorar que poden fer-ho sense risc ni disturbis indeguts.

3. En travessar la calçada, han de caminar perpendicularment a l'eix d'aquesta, no demorar-se ni aturar-s'hi sense necessitat i no entorpir el pas als altres.

4. Els vianants no poden travessar les places i rotondes per la seva calçada, per la qual cosa les han d'envoltar.

Article 125. *Normes relatives a autopistes i autovies.*

1. Queda prohibida la circulació de vianants per autopistes i autovies, excepte en els casos i les condicions que determinen els apartats següents.

Els conductors de vehicles que circulin per autopistes o autovies no han de fer cas a les peticions de passatge que rebin en qualsevol tram, incloses les esplanades d'estacions de peatge.

2. Si per accident, avaria, malestar físic dels ocupants o una altra emergència s'ha d'immobilitzar un vehicle en una autopista o autovia i cal sol·licitar auxili, s'ha de fer servir el pal de socors més pròxim, i si la via no està dotada d'aquest servei, es pot requerir l'auxili dels usuaris, sense que cap dels ocupants del vehicle pugui transitar per la calçada.

3. Els ocupants o servidors dels vehicles dels serveis d'urgència o especials poden circular per les autopistes i autovies sempre que sigui estrictament indispensable per prestar el servei corresponent i adoptin les mesures oportunes per no comprometre la seguretat de cap usuari.

CAPÍTOL V

Circulació d'animals

Article 126. *Normes generals.*

En les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària només es permet el trànsit d'animals de tir, càrrega o sella, caps de bestiar aïllats, en ramat, quan no hi hagi un itinerari practicable per una via pecuària i sempre que

vagin custodiats per alguna persona. Aquest trànsit s'ha de fer per la via alternativa que tingui menys intensitat de circulació de vehicles i d'acord amb el que estableix aquest capítol (article 50.1 del text articulat).

Article 127. *Normes especials.*

1. Els animals als quals es refereix l'article anterior han d'anar conduïts, almenys, per una persona de més 18 anys, capaç de dominar-los a tota hora, que ha d'observar, a més de les normes establertes per als conductors de vehicles que la puguin afectar, les prescripcions següents:

- a) No han d'envair la zona per als vianants.
- b) Els animals de tir, càrrega o sella o el bestiar solt han de circular pel voral del costat dret, i si han d'utilitzar la calçada, ho han de fer acostant-se tant com sigui possible a la vora dreta; per excepció, es permet conduir un sol d'aquests animals per la vora esquerra, si raons de més seguretat ho aconsellen.
- c) Els animals conduïts en ramat han d'anar al pas, al més a prop possible de la vora dreta de la via i de manera que mai no ocupin més de la meitat dreta de la calçada, dividits en grups de llargada moderada, cada un dels quals ha d'anar almenys amb un conductor i prou separat dels altres per entorpir tan poc com sigui possible la circulació; en el cas que es trobin amb un altre ramat que transiti en sentit contrari, els seus conductors han de vigilar que l'encreuament es faci amb la màxima rapidesa i en zones de visibilitat suficient, i, si circumstancialment això no s'ha pogut aconseguir, han d'adoptar les precaucions necessàries perquè els conductors dels vehicles que eventualment s'aproximin es puguin aturar o puguin reduir la velocitat a temps.
- d) Només han de travessar les vies per passos autoritzats i senyalitzats a aquest efecte o per altres llocs que compleixin les condicions de seguretat necessàries.
- e) Si circulen de nit per una via insuficientment il·luminada o sota condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visibilitat, el seu conductor o conductors han de portar al costat més pròxim al centre de la calçada llums en un nombre necessari per precisar la seva situació i dimensions, que han de ser de color blanc o groc cap endavant, i vermell cap enrere i, si s'escau, poden constituir un sol conjunt.
- f) En estretalls, interseccions i altres casos en què les respectives trajectòries es creuin o es tallin, han de cedir el pas als vehicles, excepte en els supòsits que preveu l'article 66.

2. Es prohibeix deixar animals sense custòdia en qualsevol classe de via o al seu voltant, sempre que existeixi la possibilitat que puguin envair la via.

Article 128. *Normes relatives a autopistes i autovies.*

Es prohibeix la circulació d'animals per autopistes o autovies (article 50.2 del text articulat).

Aquesta prohibició inclou la circulació de vehicles de tracció animal.

CAPÍTOL VI

Comportament en cas d'emergència

Article 129. *Obligació d'auxili.*

1. Els usuaris de les vies que es vegin implicats en un accident de circulació, el presenciïn o en tinguin coneixement estan obligats a auxiliar o sol·licitar auxili per atendre les víctimes, si n'hi ha, prestar la seva col·laboració per evitar perills o danys més grans, restablir,

en la mesura que sigui possible, la seguretat de la circulació i aclarir els fets (article 51.1 del text articulat).

2. Tot usuari de la via implicat en un accident de circulació, en la mesura que sigui possible, ha de:

- a) Detenir-se de manera que no creï un nou perill per a la circulació.
- b) Fer-se una idea de conjunt de les circumstàncies i conseqüències de l'accident, que li permeti establir un ordre de preferències, segons la situació, respecte a les mesures a adoptar per garantir la seguretat de la circulació, auxiliar les víctimes, facilitar la seva identitat i col·laborar amb l'autoritat o els seus agents.
- c) Esforçar-se per restablir o mantenir la seguretat de la circulació i si, aparentment, ha resultat morta o greument ferida alguna persona o s'ha avisat l'autoritat o els seus agents, evitar la modificació de l'estat de les coses i de les empremtes o altres proves que puguin ser útils per determinar la responsabilitat, llevat que això es perjudiqui la seguretat dels ferits o de la circulació.
- d) Prestar als ferits l'auxili que sigui més adequat, segons les circumstàncies i, especialment, demanar auxili sanitari dels serveis que puguin existir a l'efecte.
- e) Avisar l'autoritat o els seus agents si, aparentment, ha resultat ferida o morta alguna persona, així com romandre o tornar al lloc de l'accident fins que arribin, llevat que aquests l'hagin autoritzat a abandonar el lloc o hagi de prestar auxili als ferits o ser atès ell mateix; no és necessari, en canvi, avisar l'autoritat o els seus agents, ni romandre al lloc del fet, si només s'han produït ferides clarament lleus, la seguretat de la circulació està restablerta i cap de les persones implicades en l'accident no ho sol·licita.
- f) Comunicar, en tot cas, la seva identitat a altres persones implicades en l'accident, si li ho demanen; quan només s'hagin ocasionat danys materials i alguna part afectada no hi sigui present, prendre les mesures adequades per proporcionar-li, com més aviat millor, el seu nom i direcció, o bé directament, o bé, si no pot ser, per mitjà dels agents de l'autoritat.
- g) Facilitar les dades del vehicle a altres persones implicades en l'accident, si li ho demanen.

3. Excepte en els casos en què, manifestament, no sigui necessària la seva col·laboració, tot usuari de la via que adverteixi que s'ha produït un accident de circulació, sense estar-hi implicat, ha d'emplenar, quan li sigui possible i l'afectin, les prescripcions establertes a l'apartat anterior, tret que l'autoritat o els seus agents hagin comparegut al lloc del fet.

Article 130. *Immobilització del vehicle i caiguda de la càrrega.*

1. Si a causa d'accident o d'avaria el vehicle o la seva càrrega obstaculitzen la calçada, els conductors, després de senyalitzar convenientment el vehicle o l'obstacle creat, han d'adoptar les mesures necessàries perquè sigui retirat tan aviat com es pugui, l'han de treure de la calçada i l'han de situar complint les normes d'estacionament sempre que sigui factible (article 51.2 del text articulat).

2. Sempre que, per qualsevol emergència, un vehicle quedi immobilitzat a la calçada o la seva càrrega hagi caigut a sobre d'aquesta, el conductor o, en la mesura que sigui possible, els ocupants del vehicle han de procurar col·locar l'un i l'altra al lloc on causi menys obstacle a la circulació, per a la qual cosa, si s'escau, es poden fer servir, si cal, el voral o la mitjana; així mateix, han d'adoptar les mesures oportunes perquè el vehicle i la càrrega siguin retirats de la via en el temps més breu possible.

3. En els supòsits a què es refereix l'apartat anterior, sense perjudici d'encendre el llum d'emergència si el vehicle en porta i, quan escaigui, els llums de posició i de gàlib, mentre es deixa expedida la via, tot conductor ha d'emprar els dispositius de presenyalització de perill reglamentaris per advertir l'esmentada circumstància, llevat que les condicions de la circulació no permetin fer-ho. Aquests dispositius s'han de col·locar, un davant i un altre darrere del vehicle o la càrrega, com a mínim a 50 metres de distància i de forma que siguin visibles des de 100 metres, almenys, pels conductors que s'hi aproximïn. En calçades de sentit únic, o de més de tres carrils, n'hi ha prou de col·locar un sol dispositiu, situat com a mínim 50 metres abans en la forma damunt indicada.

4. Si cal demanar auxili, s'ha d'utilitzar el pal de socors més pròxim, si la via en té; en cas contrari, es pot sol·licitar d'altres usuaris. En tot cas i en la mesura que sigui possible ningú no ha d'enlairar la calçada.

5. Només pot remolcar un vehicle accidentat o avari un altre vehicle específicament destinat a aquesta finalitat. Excepcionalment, i sempre en condicions de seguretat, es permet que arrossequin altres vehicles, però només fins al lloc més pròxim on pugui quedar convenientment immobilitzat i sense entorpir la circulació. En cap cas no és aplicable aquesta excepció a les autopistes o autovies.

6. Quan l'emergència ocorri en un vehicle destinat al transport de mercaderies perilloses, s'han d'aplicar, a més, les seves normes específiques.

TÍTOL IV

De la senyalització

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 131. *Concepte.*

La senyalització és el conjunt de senyals i ordres dels agents de circulació, senyals circumstancials que modifiquen el règim normal d'utilització de la via i senyals d'abalisament fix, semàfors, senyals verticals de circulació i marques viàries, destinats als usuaris de la via i que tenen per missió advertir-los i informar-los o ordenar o reglamentar el seu comportament amb l'antelació necessària de determinades circumstàncies de la via o de la circulació.

Article 132. *Obediència dels senyals.*

1. Tots els usuaris de les vies objecte de la Llei estan obligats a obeir els senyals de la circulació que estableixin una obligació o una prohibició i a adaptar el seu comportament al missatge de la resta dels senyals reglamentaris que es troben a les vies per les quals circulen.

A aquests efectes, quan el senyal imposi una obligació de detenció, el conductor del vehicle aturat no pot reprendre la marxa fins que hagi complert la prescripció que estableix el senyal.

Als peatges dinàmics o telepeatges, els vehicles que els utilitzin han d'estar proveïts del mitjà tècnic que possibilita el seu ús en condicions operatives (article 53.1 del text articulat).

2. Llevat de circumstàncies especials que ho justifiquin, els usuaris han d'obeir les prescripcions indicades pels senyals, encara que sembli que es contradueixen amb les normes de comportament a la circulació (article 53.2 del text articulat).

3. Els usuaris han d'obeir les indicacions dels semàfors i dels senyals verticals de circulació situats immediatament a la seva dreta, a sobre de la calçada o a sobre del seu carril, i si no n'hi ha en aquests emplaçaments i pretenen girar a l'esquerra o seguir endavant, les dels situats immediatament a la seva esquerra.

Si hi ha semàfors o senyals verticals de circulació amb indicacions diferents a la dreta i a l'esquerra, els qui pretenguin girar a l'esquerra o continuar endavant només han d'obeir les dels situats immediatament a la seva esquerra.

CAPÍTOL II

Prioritat entre senyals

Article 133. *Ordre de prioritat.*

1. L'ordre de prioritat entre els diferents tipus de senyals de circulació és el següent:

- Senyals i ordres dels agents de circulació.
- Senyalització circumstancial que modifiqui el règim normal d'utilització de la via i senyals d'abalisament fix.
- Semàfors.
- Senyals verticals de circulació.
- Marques viàries.

2. En cas que les prescripcions indicades per diferents senyals sembli que es contradueixen entre si, preval la prioritària, segons l'ordre de l'apartat anterior, o la més restrictiva, si es tracta de senyals del mateix tipus (article 54.2 del text articulat).

CAPÍTOL III

Format dels senyals

Article 134. *Catàleg oficial de senyals de circulació.*

1. El Catàleg oficial de senyals de circulació s'ha d'ajustar al que estableixen les reglamentacions i recomanacions internacionals en la matèria, així com a la regulació bàsica establerta a aquest efecte pels ministres de l'Interior i de Foment.

2. Al Catàleg s'especifica la forma i el significat dels senyals i, si s'escau, el color i el disseny, així com les dimensions i els sistemes de col·locació.

3. Els senyals que es poden fer servir a les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària han de complir les normes i especificacions que estableixen aquest Reglament i el Catàleg oficial de senyals de circulació.

4. La forma, els símbols i la nomenclatura dels senyals, així com els documents que constitueixen el Catàleg oficial de senyals de circulació són els que figuren a l'annex I.

CAPÍTOL IV

Aplicació dels senyals

SECCIÓ 1a GENERALITATS

Article 135. *Aplicació.*

Tot senyal s'aplica a tota l'amplada de la calçada que estiguin autoritzats a utilitzar els conductors als quals es dirigeixi aquell senyal. Tanmateix, la seva aplicació

es pot limitar a un o més carrils, mitjançant marques a la calçada.

Article 136. *Visibilitat.*

A fi que siguin més visibles i llegibles a la nit, els senyals viaris, especialment els d'avertència de perill i els de reglamentació, han d'estar il·luminats o proveïts de materials o dispositius reflectors, segons el que disposa la regulació bàsica establerta amb aquestes finalitats pel Ministeri de Foment.

Article 137. *Inscripcions.*

1. Per facilitar la interpretació dels senyals, es pot afegir una inscripció en un plafó complementari rectangular col·locat a sota del senyal o a l'interior d'un plafó rectangular que contingui el senyal.

2. Excepcionalment, quan les autoritats competents considerin convenient concretar el significat d'un senyal o d'un símbol o, respecte dels senyals de reglamentació, limitar-ne l'abast a certes categories d'usuaris de la via o a determinats períodes, i no es puguin donar les indicacions necessàries per mitjà d'un símbol addicional o de xifres en les condicions definides al Catàleg oficial de senyals de circulació, s'ha de col·locar una inscripció sota el senyal, en un plafó complementari rectangular, sense perjudici de la possibilitat de substituir o completar aquestes inscripcions mitjançant un o diversos símbols expressius col·locats a la mateixa placa.

En cas que el senyal estigui col·locat en un cartell fix o de missatge variable, la inscripció a la qual es fa referència pot anar situada al costat del senyal.

Article 138. *Idioma dels senyals.*

Les indicacions escrites incloses o adjuntes als plafons de senyalització de les vies públiques, i inscripcions, han de figurar en idioma castellà i, a més, en la llengua oficial de la comunitat autònoma reconeguda en el respectiu estatut d'autonomia, quan el senyal estigui ubicat en l'àmbit territorial d'aquesta comunitat.

Els nuclis de població i altres topònims s'han de designar en la seva denominació oficial i, quan sigui necessari als efectes d'identificació, en castellà.

SECCIÓ 2a RESPONSABILITAT DE LA SENYALITZACIÓ A LES VIES

Article 139. *Responsabilitat.*

1. Correspon al titular de la via la responsabilitat del seu manteniment en les millors condicions possibles de seguretat per a la circulació i la instal·lació i conservació a la via dels senyals viaris i marques viàries adequats. També correspon al titular de la via l'autorització prèvia per instal·lar-hi altres senyals de circulació. En cas d'emergència, els agents de l'autoritat poden instal·lar senyals circumstancials sense autorització prèvia (article 57.1 del text articulat).

2. L'autoritat encarregada de regular el trànsit és responsable de la senyalització de caràcter circumstancial per raó de les contingències del trànsit i de la senyalització variable necessària per controlar-lo, d'acord amb la legislació de carreteres (article 57.2 del text articulat).

En aquest sentit, correspon a l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, a l'autoritat autonòmica o local responsable de regular el trànsit la determinació de les classes o trams de carreteres que hagin de tenir senyalització circumstancial o variable o altres mitjans de vigilància, regulació, control i gestió

telemàtica del trànsit; la de les característiques dels elements físics i tecnològics que tinguin com a finalitat auxiliar l'autoritat de trànsit; la instal·lació i el manteniment d'aquesta senyalització i elements físics o tecnològics, així com la determinació en cada moment dels usos i missatges dels plafons de missatge variable, sense perjudici de les competències que puguin correspondre en cada cas als òrgans titulars de la via.

3. La responsabilitat de la senyalització de les obres que es realitzin en les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària correspon als organismes que les duguin a terme o a les empreses adjudicatàries de les obres. Els usuaris de la via estan obligats a seguir les indicacions del personal destinat a regular el pas de vehicles en aquestes obres, segons el que disposa l'article 60.5.

Quan les obres siguin realitzades per empreses adjudicatàries o per entitats diferents del titular, aquestes, abans d'iniciar-les, ho han de comunicar a l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, a l'autoritat autonòmica o local responsable del trànsit, que ha de dictar les instruccions procedents en relació amb la regulació, la gestió i el control del trànsit.

4. La realització de les obres sense autorització prèvia del titular de la via es regeix pel que disposa la legislació de carreteres o, si s'escau, les normes municipals (article 10.1 del text articulat).

La realització i senyalització de les obres que incompleixin les instruccions dictades té la consideració d'infracció greu, de conformitat amb el que estableix l'article 65.4.f) del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

Article 140. *Senyalització de les obres.*

Les obres que dificultin de qualsevol manera la circulació viària han d'estar senyalitzades, tant de dia com de nit, i abalisades lluminosament durant les hores nocturnes, o quan les condicions meteorològiques o ambientals ho exigeixin, a càrrec del realitzador de l'obra, segons la regulació bàsica establerta amb aquestes finalitats pel Ministeri de Foment.

Quan se senyalitzin trams d'obres, les marques viàries han de ser de color groc. Així mateix tenen el fons groc els senyals verticals següents:

a) Els senyals d'avertència de perill P-1, P-2, P-3, P-4, P-13, P-14, P-15, P-17, P-18, P-19, P-25, P-26, P-28, P-30 i P-50.

b) Els senyals de reglamentació R-5, R-102, R-103, R-104, R-105, R-106, R-107, R-200, R-201, R-202, R-203, R-204, R-205, R-300, R-301, R-302, R-303, R-304, R-305, R-306, R-500, R-501, R-502 i R-503.

c) Els senyals d'indicació: tots els senyals de carrils i d'orientació.

El seu significat és el mateix que el dels equivalents que s'utilitzen quan no hi ha obres.

La forma, el color, el disseny, els símbols, el significat i les dimensions dels senyals d'obra són els que figuren al Catàleg oficial de senyals de circulació. La forma, els símbols i la nomenclatura també figuren a l'annex I d'aquest Reglament.

Article 141. *Objecte i tipus de senyals.*

Llevat que hi hagi una justificació en contra, en qualsevol tipus d'obres i activitats a les vies s'han de fer servir exclusivament els elements i dispositius de senyalització, abalisament i defensa inclosos a la regulació bàsica establerta amb aquestes finalitats pels ministeris de Foment i Interior, segons s'indica a l'annex I.

CAPÍTOL V

Retirada, substitució i alteració de senyals**Article 142. Obligacions relatives a la senyalització.**

1. El titular de la via o, si s'escau, l'autoritat encarregada de regular el trànsit ha d'ordenar la retirada immediata i, si s'escau, la substitució pels que siguin adequats dels senyals antireglamentàriament instal·lats, dels que hagin perdut el seu objecte i dels que no el compleixin a causa del seu deteriorament (article 58.1 del text articulat).

2. Excepte per una causa justificada, ningú no ha d'instalar, retirar, traslladar, ocultar o modificar la senyalització d'una via sense permís del titular o, si s'escau, de l'autoritat encarregada de regular el trànsit o de la responsable de les instal·lacions (article 58.2 del text articulat).

3. Es prohibeix modificar el contingut dels senyals o col·locar-hi a sobre o al seu voltant plaques, cartells, marques o altres objectes que puguin induir a confusió, reduir la seva visibilitat o la seva eficàcia, enlluernar els usuaris de la via o distreure la seva atenció, sense perjudici de les competències dels titulars de les vies (article 58.3 del text articulat).

L'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica o local responsable de regular el trànsit pot alterar, en tot moment, el contingut dels senyals previstos a l'article 144.1 per adaptar-los a les circumstàncies canviants del trànsit, sense perjudici de les competències dels titulars de les vies.

4. Els supòsits de retirada o deteriorament de la senyalització permanent o ocasional tenen la consideració d'infraccions greus, tal com preveu l'article 65.4.f) del text articulat.

CAPÍTOL VI

Dels tipus i significats dels senyals de circulació i marques viàries**SECCIÓ 1a DELS SENYALS I ORDRES DELS AGENTS DE CIRCULACIÓ****Article 143. Senyals amb el braç i altres.**

1. Els agents de l'autoritat responsable del trànsit que estiguin regulant la circulació ho han de fer de manera que siguin fàcilment recognoscibles com a tals a distància, tant de dia com de nit, i els seus senyals, que han de ser visibles, i les seves ordres han de ser immediatament obeïts pels usuaris de la via.

Tant els agents de l'autoritat que regulin la circulació com la policia militar, el personal d'obres i el d'acompanyament dels vehicles en règim de transport especial, que regulin el pas de vehicles i, si s'escau, les patrulles escolars, el personal de protecció civil i el d'organitzacions d'activitats esportives o de qualsevol altre acte, habilitat als efectes que preveu l'apartat 4 d'aquest article, han d'utilitzar peces de colors vistosos i dispositius o elements retrorreflectors que permetin als conductors i altres usuaris de la via que s'aproximin distingir-los a una distància mínima de 150 metres.

2. Com a norma general, els agents de l'autoritat responsable del trànsit han d'utilitzar els senyals següents:

a) Braç aixecat verticalment: obliga a aturar-se a tots els usuaris de la via que s'apropin a l'agent, excepte els conductors que no ho puguin fer en condicions de

seguretat suficient. Si aquest senyal s'efectua en una intersecció, no obliga a aturar-se els conductors que ja hi hagin entrat.

La detenció s'ha d'efectuar davant de la línia de detenció més propera o, si no n'hi ha, immediatament abans de l'agent. En una intersecció, la detenció s'ha d'efectuar abans d'entrar-hi.

Posteriorment a aquest senyal, l'agent pot indicar, si s'escau, el lloc on s'ha d'efectuar la detenció.

b) Braç o braços estesos horitzontalment: obliga a detenir-se tots els usuaris de la via que s'apropin a l'agent des de direccions que tallin la indicada pel braç o els braços estesos i sigui quin sigui el sentit de la marxa. Aquest senyal roman en vigor encara que l'agent abaixi el braç o els braços, sempre que no canviï de posició o efectui un altre senyal.

c) Balanceig d'un llum vermell o groc: obliga a detenir-se els usuaris de la via cap als quals l'agent dirigeix el llum.

d) Braç estès movent-lo alternativament de dalt a baix: aquest senyal obliga a disminuir la velocitat del vehicle als conductors que s'apropin a l'agent pel costat corresponent al braç que executa el senyal i perpendicularment a aquest braç.

e) Altres senyals: quan les circumstàncies ho exigeixin, els agents poden utilitzar qualsevol altra indicació diferent de les anteriors realitzada de forma clara.

Els agents poden ordenar la detenció de vehicles amb una sèrie de xiulets curts i freqüents, i la represa de la marxa amb un toc llarg.

3. Els agents poden donar ordres o indicacions als usuaris mentre fan ús del senyal V-1 que estableix el Reglament general de vehicles, a través de la megafonia o per qualsevol altre mitjà que pugui ser percebut clarament per aquells, entre els quals hi ha els següents:

a) Bandera vermella: indica que a partir del pas del vehicle que la porta, la calçada queda temporalment tancada al trànsit de tots els vehicles i usuaris, excepte per a aquells que són acompanyats o escortats pels agents de l'autoritat responsable de la regulació, la gestió i el control del trànsit.

b) Bandera verda: indica que, a partir del pas del vehicle que la porta, la calçada torna a quedar oberta al trànsit.

c) Bandera groga: indica a la resta dels conductors i usuaris la necessitat d'extremar l'atenció o la proximitat d'un perill. Aquesta bandera també pot ser utilitzada pel personal auxiliar habilitat que realitzi funcions d'ordre, control o seguretat durant el desenvolupament de marxades ciclistes o de qualsevol altra activitat, esportiva o no, a les vies objecte de la legislació sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

d) Braç estès cap avall inclinat i fix: l'agent, des d'un vehicle, indica l'obligació d'aturar-se al costat dret als usuaris als quals es dirigeix el senyal.

e) Llum vermell o groc intermitent o de llampades cap endavant: l'agent, des d'un vehicle, indica al conductor del que el precedeix que ha d'aturar el vehicle al costat dret, davant el vehicle policial, en un lloc on no generi més riscos o molèsties per a la resta dels usuaris, i seguint les instruccions que doni l'agent mitjançant la megafonia.

4. En absència d'agents de la circulació o per auxiliar-los, i en les circumstàncies i condicions que estableix aquest Reglament, la policia militar pot regular la circulació, i el personal d'obres a la via i el d'acompanyament dels vehicles en règim de transport especial pot regular el pas de vehicles mitjançant l'ús dels senyals verticals R-2 i R-400 incorporats a una paleta i, per aquest

mateix mitjà, les patrulles escolars poden convidar els usuaris de la via que aturin la seva marxa. Quan l'autoritat competent autoritzi la realització d'activitats esportives o actes que aconsellin establir limitacions a la circulació en vies urbanes o interurbanes, l'autoritat responsable del trànsit pot habilitar el personal de protecció civil o de l'organització responsable per impedir l'accés de vehicles o vianants a la zona o l'itinerari afectats, en els termes de l'annex II.

Quan les forces i cossos de seguretat de l'Estat, en l'àmbit de les seves funcions, estableixin controls policials de seguretat ciutadana a la via pública, poden regular el trànsit exclusivament en el cas d'absència d'agents de la circulació.

La forma i el significat dels senyals i de les ordres dels agents de la circulació s'han d'ajustar al que estableix el Catàleg oficial de senyals de circulació. Aquests senyals figuren també a l'annex I.

SECCIÓ 2a DE LA SENYALITZACIÓ CIRCUMSTANCIAL, QUE MODIFICA EL RÈGIM NORMAL D'UTILITZACIÓ DE LA VIA, I DELS SENYALS D'ABALISAMENT

Article 144. *Senyals circumstancials i d'abalisament.*

1. Els plafons de missatge variable tenen per objecte regular la circulació adaptant-la a les circumstàncies canviants del trànsit. S'utilitzen per donar informació als conductors, advertir-los de possibles perills i donar recomanacions o instruccions de compliment obligatori. El contingut dels textos i gràfics dels plafons de senyalització de missatge variable s'ha d'ajustar al que disposa el Catàleg oficial de senyals de circulació.

Les modificacions que aquests plafons de missatge variable introdueixen respecte de l'habitual senyalització vertical i horitzontal acaben quan ho estableixi el mateix plafó o les causes que en van motivar la imposició, moment a partir del qual tornen a regir aquelles.

2. Els senyals d'abalisament poden ser:

a) Dispositius de barrera: prohibeixen el pas a la part de la via que delimiten i són els següents:

1r Barrera fixa: prohibeix el pas a la via o part de la via que delimita.

2n Barrera o semibarrera mòbils: prohibeix temporalment el pas, mentre es trobi en posició transversal a la calçada en un pas a nivell, punt de peatge o de duana, accés a un establiment o altres.

3r Plafó direccional provisional: prohibeix el pas i informa, a més, sobre el sentit de la circulació.

4t Banderetes, cons o dispositius anàlegs: prohibeixen el pas a través de la línia real o imaginària que els uneix.

5è Llum vermell fix: indica que la calçada està totalment tancada al trànsit.

6è Llums grocs fixos o intermitents: prohibeixen el pas a través de la línia imaginària que els uneix.

b) Dispositius de guia: tenen per finalitat indicar la vora de la calçada, la presència d'una revolt i el sentit de circulació, els límits d'obres de fàbrica o altres obstacles. Són els següents:

1r Fita de vèrtex: element d'abalisament en forma semicilíndrica a la cara frontal, proveït de triangles simètricament oposats, de material retroreflector, que indica el punt en el qual se separen dos corrents de trànsit.

2n Fita d'aresta: element la finalitat primordial del qual és abalisar les vores de les carreteres principalment durant les hores nocturnes o de baixa visibilitat.

3r Plafons direccionals permanents: dispositius d'abalisament implantats amb vista a guiar i assenyalar als

usuaris un perill puntual, mitjançant el qual s'informa sobre el sentit de circulació.

4t Reflectors horitzontals (ulls de gat).

5è Reflectors de barrera.

6è Balises planes: indiquen la vora de la calçada, els límits d'obres de fàbrica o altres obstacles a la via.

7è Balises cilíndriques: reforcen qualsevol mesura de seguretat, i no es pot franquejar la línia, imaginària o no, que les uneix.

8è Barreres laterals: rígides, semirígides i desplaçables. Indiquen la vora de la plataforma i protegeixen de sortir de la via.

3. La forma, el color, el disseny, els símbols, el significat i les dimensions dels senyals d'abalisament s'han d'ajustar al que estableix el Catàleg oficial de senyals de circulació.

SECCIÓ 3a DELS SEMÀFORS

Article 145. *Semàfors reservats per a vianants.*

El significat dels llums d'aquests semàfors és el següent:

a) Un llum vermell no intermitent, en forma de vianant immòbil, indica als vianants que no han de començar a creuar la calçada.

b) Un llum verd no intermitent, en forma de vianant en marxa, indica als vianants que poden començar a travessar la calçada. Quan aquest llum passi a intermitent, significa que el temps de què encara disposen per acabar de travessar la calçada està a punt de finalitzar i que s'encendrà el llum vermell.

Article 146. *Semàfors circulars per a vehicles.*

El significat dels seus llums i fletxes és el següent:

a) Un llum vermell no intermitent prohibeix el pas. Mentre roman encès, els vehicles no han de depassar el semàfor ni, si n'hi ha, la línia de detenció anterior més pròxima a aquell. Si el semàfor està dins o al costat oposat d'una intersecció, els vehicles no han d'interrompre's-hi ni, si n'hi ha, depassar la línia de detenció situada abans d'aquella.

b) Un llum vermell intermitent, o dos llums vermells alternativament intermitents prohibeixen temporalment el pas als vehicles abans d'un pas a nivell, una entrada a un pont mòbil o a un pontó transbordador, als voltants d'una sortida de vehicles d'extinció d'incendis o amb motiu de l'aproximació d'una aeronau a poca altura.

c) Un llum groc no intermitent significa que els vehicles s'han d'aturar en les mateixes condicions que si es tractés d'un llum vermell fix, tret que quan s'encengui el vehicle estigui tan a prop del lloc de detenció que no es pugui aturar abans del semàfor en condicions de seguretat suficients.

d) Un llum groc intermitent o dos llums grocs alternativament intermitents obliguen els conductors a extreure la precaució i, si s'escau, cedir el pas. A més, no eximeixen de complir altres senyals que obliguin a detenir-se.

e) Un llum verd no intermitent significa que està permès el pas amb prioritat, excepte en els supòsits a què es refereix l'article 59.1.

f) Una fletxa negra sobre un llum vermell no intermitent o sobre un llum groc no canvia el significat dels llums esmentats, però el limita exclusivament al moviment indicat per la fletxa.

g) Una fletxa verda que s'il·lumina sobre un fons circular negre significa que els vehicles poden agafar la direcció i el sentit que indica, sigui quin sigui el llum que estigui simultàniament encès al mateix semàfor o en un altre de contigu.

Qualsevol vehicle que, en encendre's la fletxa verda, estigui en un carril reservat exclusivament per a la circulació en la direcció i els sentits indicats per la fletxa o que, sense estar reservat, sigui el que aquesta circulació hagi d'utilitzar, ha d'avançar en l'esmentada direcció i sentit.

Els vehicles que avancin seguint la indicació d'una fletxa verda ho han de fer amb precaució, deixant passar els vehicles que circulin pel carril al qual s'incorporin i no posant en perill els vianants que estiguin creuant la calçada.

Article 147. *Semàfors quadrats per a vehicles, o de carril.*

Els semàfors d'ocupació de carril afecten exclusivament els vehicles que circulin pel carril sobre el qual estan situats o en el que s'indiqui al plafó de senyalització variable, i el significat dels seus llums és el següent:

a) Un llum vermell en forma d'aspa determina la prohibició d'ocupar el carril indicat. Els conductors dels vehicles que circulin per aquest carril l'han d'abandonar en el temps més breu possible.

b) Un llum verd en forma de fletxa apuntada cap a baix indica que està permès circular pel carril corresponent. Aquesta autorització d'utilitzar el carril no exigeix de l'obligació d'aturar-se davant d'un llum vermell circular o, per excepció al que disposa l'article 133 sobre l'ordre de preeminència, d'obeir qualsevol altre senyal o marca viària que obligui a aturar-se o a cedir el pas, o, en la seva absència, de complir les normes generals sobre prioritat de pas.

c) Un llum blanc o groc en forma de fletxa, intermitent o fixa apuntada cap avall en forma obliqua indica als usuaris del carril corresponent la necessitat d'anar incorporant-se en condicions de seguretat al carril cap al qual apunta la fletxa, per tal com aquell pel qual circula quedarà tancat en un curt espai.

Article 148. *Semàfors reservats a determinats vehicles.*

1. Quan els llums dels semàfors presenten la silueta il·luminada d'un velocípede, les seves indicacions es refereixen exclusivament a velocípedes i ciclomotors.

2. Quan, excepcionalment, el semàfor consisteix en una franja blanca il·luminada sobre fons circular negre, les seves indicacions es refereixen exclusivament als tramvies i als autobusos de línies regulars, tret que hi hagi un carril reservat per a autobusos o per a autobusos, taxis i altres vehicles; en aquest cas, només es refereixen als que circulen per aquest carril. El significat d'aquests semàfors és el següent:

a) Una franja blanca horitzontal il·luminada prohibeix el pas en les mateixes condicions que el llum vermell no intermitent.

b) Una franja blanca vertical il·luminada permet el pas cap endavant.

c) Una franja blanca obliqua cap a l'esquerra o cap a la dreta, il·luminada, indica que està permès el pas per girar a l'esquerra o a la dreta, respectivament.

d) Una franja blanca, vertical o obliqua il·luminada intermitentment indica que els vehicles s'han d'aturar en les mateixes condicions que si es tractés d'un llum groc fix.

SECCIÓ 4a DELS SENYALS VERTICALS DE CIRCULACIÓ

Subsecció 1a *Dels senyals d'avertència de perill*

Article 149. *Objecte i tipus.*

1. Els senyals d'avertència de perill tenen per objecte indicar als usuaris de la via la proximitat i la naturalesa d'un perill difícil de ser percebut a temps, per tal que es compleixin les normes de comportament que siguin procedents en cada cas.

2. La distància entre el senyal i el principi del tram perillós es pot indicar en un plafó complementari del model recollit al Catàleg oficial de senyals de circulació.

3. Si un senyal d'avertència de perill porta un plafó complementari que indica una longitud, s'ha d'entendre que es refereix a la longitud del tram de via afectat pel perill, com ara una successió de revolts perillosos o un tram de calçada en mal estat.

4. Quan es tracti de senyals lluminosos, es pot admetre que els símbols apareguin il·luminats en blanc sobre fons fosc no lluminós.

5. Els tipus de senyals d'avertència de perill, amb la nomenclatura i el significat respectius, són els següents:

P-1 Intersecció amb prioritat. Perill per la proximitat d'una intersecció amb una via, els usuaris de la qual han de cedir el pas.

P-1 a. Intersecció amb prioritat sobre via a la dreta. Perill per la proximitat d'una intersecció amb una via a la dreta, els usuaris de la qual han de cedir el pas.

P-1 b. Intersecció amb prioritat sobre via a l'esquerra. Perill per la proximitat d'una intersecció amb una via a l'esquerra, els usuaris de la qual han de cedir el pas.

P-1 c. Intersecció amb prioritat sobre incorporació per la dreta. Perill per la proximitat d'una incorporació per la dreta d'una via, els usuaris de la qual han de cedir el pas.

P-1 d. Intersecció amb prioritat sobre incorporació per l'esquerra. Perill per la proximitat d'una incorporació per l'esquerra d'una via, els usuaris de la qual han de cedir el pas.

P-2. Intersecció amb prioritat a la dreta. Perill per la proximitat d'una intersecció en la qual regeix la regla general de prioritat de pas.

P-3. Semàfors. Perill per la proximitat d'una intersecció aïllada o tram amb la circulació regulada per semàfors.

P-4. Intersecció amb circulació giratòria. Perill per la proximitat d'una intersecció on la circulació s'efectua de forma giratòria en el sentit de les fletxes.

P-5. Pont mòbil. Perill davant de la proximitat d'un pont que pot ser aixecat o girat, que interromp temporalment la circulació.

P-6. Encreuament de tramvia. Perill per la proximitat d'encreuament amb una línia de tramvia, que té prioritat de pas.

P-7. Pas a nivell amb barreres. Perill per la proximitat d'un pas a nivell proveït de barreres o semibarreres.

P-8. Pas a nivell sense barreres. Perill per la proximitat d'un pas a nivell no proveït de barreres o semibarreres.

P-9 a. Proximitat d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat dret). Indica, al costat dret, la proximitat de perill senyalitzat d'un pas a nivell, d'un pont mòbil o d'un moll. Aquesta balisa sempre va acompanyada del senyal P-5, P-7, P-8 o P-27.

P-9 b. Aproximació a un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat dret). Indica, al costat dret, l'aproximació

a un pas a nivell, pont mòbil o moll, que dista d'aquest almenys dos terços de la distància entre ell i el corresponent senyal d'advertència del perill.

P-9 c. Imminència d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat dret). Indica, al costat dret, la proximitat d'un pas a nivell, pont mòbil o moll, que dista d'aquest almenys un terç de la distància entre ell i el corresponent senyal d'advertència del perill.

P-10 a. Proximitat d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat esquerre). Indica, al costat esquerre, la proximitat de perill senyalitzat d'un pas a nivell, d'un pont mòbil o d'un moll. Aquesta balisa sempre va acompanyada del senyal P-5, P-7, P-8 o P-27.

P-10 b. Aproximació a un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat esquerre). Indica, al costat esquerre, l'aproximació a un pas a nivell, pont mòbil o moll, que dista d'aquest almenys dos terços de la distància entre ell i el corresponent senyal d'advertència del perill.

P-10 c. Imminència d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat esquerre). Indica, al costat esquerre, la proximitat d'un pas a nivell, pont mòbil o moll, que dista d'aquest almenys un terç de la distància entre ell i el corresponent senyal d'advertència del perill.

P-11. Situació d'un pas a nivell sense barreres. Perill per la presència immediata d'un pas a nivell sense barres.

P-11 a. Situació d'un pas a nivell sense barreres amb més d'una via fèrria. Perill per la presència immediata d'un pas a nivell sense barreres amb més d'una via fèrria.

P-12. Aeroport. Perill per la proximitat d'un lloc on sovint volen aeronaus a baixa altura sobre la via i que poden originar sorolls imprevistos.

P-13 a. Revolt perillós cap a la dreta. Perill per la proximitat d'un revolt perillós cap a la dreta.

P-13 b. Revolt perillós cap a l'esquerra. Perill per la proximitat d'un revolt perillós cap a l'esquerra.

P-14 a. Revolts perillosos cap a la dreta. Perill per la proximitat d'una successió de revolts pròxims entre si; el primer, cap a la dreta.

P-14 b. Revolts perillosos cap a l'esquerra. Perill per la proximitat d'una successió de revolts pròxims entre si; el primer, cap a l'esquerra.

P-15. Perfil irregular. Perill per la proximitat d'un ressalt o gual a la via o paviment en mal estat.

P-15 a. Ressalt. Perill per la proximitat d'un ressalt a la via.

P-15 b. Gual. Perill per la proximitat d'un gual a la via.

P-16 a. Baixada amb fort pendent. Perill per l'existència d'un tram de via amb fort pendent descendent. La xifra indica el pendent en percentatge.

P-16 b. Pujada amb fort pendent. Perill per l'existència d'un tram de via amb fort pendent ascendent. La xifra indica el pendent en percentatge.

P-17. Estretall de la calçada. Perill per la possibilitat d'una zona de la via en què s'estreny la calçada.

P-17 a. Estretall de la calçada per la dreta. Perill per la proximitat d'una zona de la via en què la calçada s'estreny pel costat de la dreta.

P-17 b. Estretall de la calçada per l'esquerra. Perill per la proximitat d'una zona de la via en què la calçada s'estreny pel costat de l'esquerra.

P-18. Obres. Perill per la proximitat d'un tram de via en obres.

P-19. Paviment lliscant. Perill per la proximitat d'una zona de la calçada el paviment de la qual pot ser molt lliscant.

P-20. Vianants. Perill per la proximitat d'un lloc freqüentat per vianants.

P-21. Nens. Perill per la proximitat d'un lloc freqüentat per nens, com ara escoles, zona de jocs, etc.

P-22. Ciclistes. Perill per la proximitat d'un pas per a ciclistes o d'un lloc on sovint els ciclistes surten a la via o la creuen.

P-23. Pas d'animals domèstics. Perill per la proximitat d'un lloc on sovint la via pot ser travessada per animals domèstics.

P-24. Pas d'animals en llibertat. Perill per la proximitat d'un lloc on sovint la via pot ser travessada per animals en llibertat.

P-25. Circulació en tots dos sentits. Perill per la proximitat d'una zona de la calçada on la circulació es realitza provisionalment o permanentment en els dos sentits.

P-26. Esllavissada. Perill per la proximitat a una zona amb despreniments freqüents i la consegüent possible presència d'obstacles a la calçada.

P-27. Moll. Perill perquè la via desemboca en un moll o en un corrent d'aigua.

P-28. Projecció de graveta. Perill per la proximitat d'un tram de via on hi ha el risc que es projecti graveta en passar-hi els vehicles.

P-29. Vent transversal. Perill per la proximitat d'una zona on sovint bufa vent fort en direcció transversal.

P-30. Esglaó lateral. Perill per l'existència d'un desnivell al llarg de la via al costat que indiqui el símbol.

P-31. Congestió. Perill per la proximitat d'un tram en el qual la circulació està aturada o dificultada per congestió del trànsit.

P-32. Obstrucció a la calçada. Perill per la proximitat d'un lloc on hi ha vehicles que obstrueixen la calçada a causa d'avaría, accident o altres causes.

P-33. Visibilitat reduïda. Perill per la proximitat d'un tram en què la circulació es veu dificultada per una pèrdua notable de visibilitat deguda a boira, pluja, neu, fums, etc.

P-34. Paviment lliscant per gel o neu. Perill per la proximitat d'una zona de calçada el paviment de la qual pot resultar especialment lliscant a causa del gel o la neu.

P-50. Altres perills. Indica la proximitat d'un perill diferent dels advertits per altres senyals.

6. La forma, el color, el disseny, els símbols, el significat i les dimensions dels senyals d'advertència de perill són els que figuren al Catàleg oficial de senyals de circulació. La forma, els símbols i la nomenclatura també figuren a l'annex I d'aquest Reglament.

Subsecció 2a Dels senyals de reglamentació

Article 150. Objecte, classes i normes comunes.

1. Els senyals de reglamentació tenen per objecte indicar als usuaris de la via les obligacions, limitacions o prohibicions especials que han d'observar.

2. Els senyals de reglamentació se subdivideixen en:

- a) Senyals de prioritat.
- b) Senyals de prohibició d'entrada.
- c) Senyals de restricció de pas.
- d) Altres senyals de prohibició o restricció.
- e) Senyals d'obligació.
- f) Senyals de fi de prohibició o restricció.

3. Els senyals de reglamentació col·locats al costat o en la vertical d'un senyal que indiqui el nom del poblat signifiquen que la reglamentació s'aplica a tot el poblat, excepte si en aquest s'indica una altra reglamentació diferent mitjançant altres senyals en certs trams de la via.

4. Les obligacions, limitacions o prohibicions especials establertes pels senyals de reglamentació regeixen a partir de la secció transversal on estiguin col·locats

els senyals, llevat que mitjançant un plafó complementari col·locat a sota s'indiqui la distància a la secció on comencen a regir els senyals esmentats.

Article 151. *Senyals de prioritat.*

1. Els senyals de prioritat estan destinats a posar en coneixement dels usuaris de la via regles especials de prioritat a les interseccions o als passos estrets.

2. La nomenclatura i el significat dels senyals de prioritat són els següents:

R-1. Cedi el pas. Obligació per a tot conductor de cedir el pas a la pròxima intersecció als vehicles que circulin per la via a la qual s'aproximi o al carril al qual pretén incorporar-se.

R-2. Detenció obligatòria o stop. Obligació per a tot conductor de detenir el seu vehicle davant de la pròxima línia de detenció o, si no n'hi ha, immediatament abans de la intersecció, i cedir-hi el pas als vehicles que circulin per la via a la qual s'aproximi.

Si per circumstàncies excepcionals des del lloc on s'ha efectuat la detenció no hi ha visibilitat suficient, el conductor s'ha de tornar a detenir en el lloc des d'on tingui visibilitat, sense posar en perill cap usuari de la via.

R-3. Calçada amb prioritat. Indica als conductors dels vehicles que circulin per una calçada la seva prioritat en les interseccions sobre els vehicles que circulin per una altra calçada.

R-4. Fi de prioritat. Indica la proximitat del lloc en què la calçada per la qual se circula perd la seva prioritat respecte a una altra calçada.

R-5. Prioritat al sentit contrari. Prohibició d'entrada en un pas estret mentre no sigui possible travessar-lo sense obligar els vehicles que circulin en sentit contrari a aturar-se.

R-6. Prioritat respecte al sentit contrari. Indica als conductors que, en un pròxim pas estret, tenen prioritat amb relació als vehicles que circulin en sentit contrari.

3. Encara que no responen als requisits de l'article 150.1, també són senyals de prioritat els P-1, P-1 a, P-1 b, P-1 c, P-1 d, P-2, P-6, P-7 i P-8.

Article 152. *Senyals de prohibició d'entrada.*

Els senyals de prohibició d'entrada, per als qui se'ls trobin de cara en el sentit de la seva marxa i a partir del lloc en el qual estan situats, prohibeixen l'accés als vehicles o usuaris, en la forma que es detalla tot seguit:

R-100. Circulació prohibida. Prohibició de circulació de tota classe de vehicles en ambdós sentits.

R-101. Entrada prohibida. Prohibició d'accés a tota classe de vehicles.

R-102. Entrada prohibida a vehicles de motor. Prohibició d'accés a vehicles de motor.

R-103. Entrada prohibida a vehicles de motor, excepte motocicletes de dues rodes sense sidecar. Prohibició d'accés a vehicles de motor. No prohibeix l'accés a motocicletes de dues rodes.

R-104. Entrada prohibida a motocicletes. Prohibició d'accés a motocicletes.

R-105. Entrada prohibida a ciclomotors. Prohibició d'accés a ciclomotors de dues i tres rodes i quadricicles lleugers. Igualment prohibeix l'entrada a vehicles per a persones de mobilitat reduïda.

R-106. Entrada prohibida a vehicles destinats al transport de mercaderies. Prohibició d'accés a vehicles destinats al transport de mercaderies, entenen així camions i furgons independentment de la seva massa.

R-107. Entrada prohibida a vehicles destinats al transport de mercaderies amb una massa autoritzada superior a la indicada. Prohibició d'accés a tota classe de vehicles destinats al transport de mercaderies si la seva massa màxima autoritzada és superior a la indicada en el senyal, entenen així els camions i els furgons amb una massa autoritzada superior a la indicada en el senyal. Prohibeix l'accés encara que circulin buits.

R-108. Entrada prohibida a vehicles que transportin mercaderies perilloses. Prohibició de pas a tota classe de vehicles que transportin mercaderies perilloses i que hagin de circular d'acord amb la seva reglamentació especial.

R-109. Entrada prohibida a vehicles que transportin mercaderies explosives o inflamables. Prohibició de pas a tota classe de vehicles que transportin mercaderies explosives o fàcilment inflamables i que hagin de circular d'acord amb la seva reglamentació especial.

R-110. Entrada prohibida a vehicles que transportin productes contaminants de l'aigua. Prohibició de pas a tota classe de vehicles que transportin més de 1.000 litres de productes capaços de contaminar l'aigua.

R-111. Entrada prohibida a vehicles agrícoles de motor. Prohibició d'accés a tractors i altres màquines agrícoles autopropulsades.

R-112. Entrada prohibida a vehicles de motor amb remolc, que no sigui un semiremolc o un remolc d'un sol eix. La inscripció d'una xifra de tonatge, ja sigui sobre la silueta del remolc, ja sigui en una placa suplementària, significa que la prohibició de pas només s'aplica quan la massa màxima autoritzada del remolc superi aquella xifra.

R-113. Entrada prohibida a vehicles de tracció animal. Prohibició d'accés a vehicles de tracció animal.

R-114. Entrada prohibida a velocípedes. Prohibició d'accés a velocípedes.

R-115. Entrada prohibida a carros de mà. Prohibició d'accés a carros de mà.

R-116. Entrada prohibida a vianants. Prohibició d'accés a vianants.

R-117. Entrada prohibida a animals de sella. Prohibició d'accés a animals de sella.

Article 153. *Senyals de restricció de pas.*

Els senyals de restricció de pas, per als qui se'ls trobin de cara en el sentit de la seva marxa i a partir del lloc en el qual estan situats, prohibeixen o limiten l'accés dels vehicles en la forma que es detalla a continuació:

R-200. Prohibició de passar sense detenir-se. Indica el lloc on és obligatori aturar-se per la proximitat, segons la inscripció que contingui, d'un punt de duana, de policia, de peatge o un altre, i que després d'aquests pot haver-hi instal·lats mitjans mecànics de detenció. En tot cas, el conductor que s'hagi aturat així no pot reprendre la marxa fins que hagi complert la prescripció que estableix el senyal.

R-201. Limitació de massa. Prohibició de pas dels vehicles la massa en càrrega dels quals superi la indicada en tones.

R-202. Limitació de massa per eix. Prohibició de pas als vehicles que tinguin una massa per eix transmesa per la totalitat de les rodes acoblades a algun eix que superi la que indica el senyal.

R-203. Limitació de longitud. Prohibició de pas dels vehicles o conjunt de vehicles la longitud màxima dels quals, inclosa la càrrega, superi la indicada.

R-204. Limitació d'amplària. Prohibició de pas dels vehicles l'amplària màxima dels quals, inclosa la càrrega, superi la indicada.

R-205. Limitació d'alçària. Prohibició de pas dels vehicles l'alçària màxima dels quals, inclosa la càrrega, superi la indicada.

Article 154. *Altres senyals de prohibició o restricció.*

La nomenclatura i el significat d'aquests senyals són els següents:

R-300. Separació mínima. Prohibició de circular sense mantenir amb el vehicle precedent una separació igual o superior a la que indica el senyal, excepte per avançar. Si apareix sense la indicació en metres, recorda de forma genèrica que s'ha de mantenir la distància de seguretat entre vehicles que estableix l'article 54.

R-301. Velocitat màxima. Prohibició de circular a una velocitat superior, en quilòmetres per hora, a la que indica el senyal. Obliga des del lloc on estigui situat fins al proper senyal «Fi de limitació de velocitat», de «Fi de prohibicions» o un altre de «Velocitat màxima», llevat que estigui col·locat al mateix pal que un senyal d'advertència de perill o al mateix plafó que aquest, cas en què la prohibició finalitza quan acabi el perill assenyalat. Situat en una via sense prioritat, deixa de tenir vigència en sortir d'una intersecció amb una via amb prioritat. Si el límit indicat pel senyal coincideix amb la velocitat màxima permesa per al tipus de via, recorda de forma genèrica la prohibició de superar-la.

R-302. Gir a la dreta prohibit. Prohibició de girar a la dreta.

R-303. Gir a l'esquerra prohibit. Prohibició de girar a l'esquerra. També inclou la prohibició del canvi de sentit de marxa.

R-304. Mitja volta prohibida. Prohibició d'efectuar la maniobra de canvi de sentit de la marxa.

R-305. Avançament prohibit. Per afegiment als principis generals sobre avançament, indica la prohibició a tots els vehicles d'avançar els vehicles de motor que circulin per la calçada, llevat que aquests siguin motocicletes de dues rodes i sempre que no s'envaeixi la zona reservada al sentit contrari, a partir del lloc en el qual estigui situat el senyal i fins al proper senyal de «Fi de prohibició d'avançament» o de «Fi de prohibicions». Col·locat en aquells llocs on per norma estigui prohibit l'avançament, recorda de forma genèrica la prohibició d'efectuar aquesta maniobra.

R-306. Avançament prohibit per a camions. Prohibició als camions la massa màxima autoritzada dels quals passi de 3.500 quilograms d'avançar els vehicles de motor que circulin per la calçada, llevat que aquests siguin motocicletes de dues rodes i sempre que no s'envaeixi la zona reservada al sentit contrari, a partir del lloc on estigui situat el senyal i fins al proper senyal de «Fi de prohibició d'avançament per a camions» o de «Fi de prohibicions».

R-307. Parada i estacionament prohibit. Prohibició de parada i estacionament al costat de la calçada en què estigui situat el senyal. Llevat que hi hagi una indicació en contra, la prohibició comença a la vertical del senyal i acaba a la intersecció més pròxima.

R-308. Estacionament prohibit. Prohibició d'estacionament al costat de la calçada en què estigui situat el senyal. Llevat que hi hagi una indicació en contra, la prohibició comença a la vertical del senyal i acaba a la intersecció més pròxima. No prohibeix la parada.

R-308 a. Estacionament prohibit els dies senars. Prohibició d'estacionament, al costat de la calçada en què estigui situat el senyal, els dies senars. Llevat que hi hagi una indicació en contra, la prohibició comença a la vertical del senyal i acaba a la intersecció més pròxima. No prohibeix la parada.

R-308 b. Estacionament prohibit els dies parells. Prohibició d'estacionament, al costat de la calçada en

què estigui situat el senyal, els dies parells. Llevat que hi hagi una indicació en contra, la prohibició comença a la vertical del senyal i acaba a la intersecció més pròxima. No prohibeix la parada.

R-308 c. Estacionament prohibit la primera quinzena. Prohibició d'estacionament, al costat de la calçada en què estigui situat el senyal, des de les nou hores del dia 1 fins a les nou hores del dia 16. Llevat que hi hagi una indicació en contra, la prohibició comença a la vertical del senyal i acaba a la intersecció més pròxima. No prohibeix la parada.

R-308 d. Estacionament prohibit la segona quinzena. Prohibició d'estacionament al costat de la calçada en què estigui situat el senyal, des de les nou hores del dia 16 fins a les nou hores del dia 1. Llevat que hi hagi una indicació en contra, la prohibició comença a la vertical del senyal i acaba a la intersecció més pròxima. No prohibeix la parada.

R-308 e. Estacionament prohibit en gual. Prohibeix l'estacionament davant d'un gual.

R-309. Zona d'estacionament limitat. Zona d'estacionament de durada limitada i obligació per al conductor d'indicar, de forma reglamentària, l'hora del començament de l'estacionament. S'hi pot incloure el temps màxim autoritzat d'estacionament i l'horari de vigència de la limitació. També s'hi pot incloure si l'estacionament està subjecte a pagament.

R-310. Advertències acústiques prohibides. Recorda la prohibició general d'efectuar senyals acústics, llevat que sigui per evitar un accident.

Article 155. *Senyals d'obligació.*

Són els senyals que assenyalen una norma de circulació obligatòria. La seva nomenclatura i el seu significat són els següents:

R-400 a, b, c, d i e. Sentit obligatori. La fletxa assenyalada la direcció i el sentit que tenen l'obligació de seguir els vehicles.

R-401 a, b i c. Pas obligatori. La fletxa assenyalada el costat o els costats del refugi pels quals han de passar els vehicles.

R-402. Intersecció de sentit giratori obligatori. Les fletxes assenyalen la direcció i el sentit del moviment giratori que han de seguir els vehicles.

R-403 a, b i c. Uniques direccions i sentits permesos. Les fletxes assenyalen les úniques direccions i sentits que poden prendre els vehicles.

R-404. Calçada per a automòbils, excepte motocicletes sense sidecar. Obligació per als conductors d'automòbils, excepte motocicletes, de circular per la calçada a l'entrada de la qual estigui situat.

R-405. Calçada per a motocicletes sense sidecar. Obligació per als conductors de motocicletes de circular per la calçada a l'entrada de la qual estigui situat.

R-406. Calçada per a camions, furgons i furgonetes. Obligació per als conductors de tota classe de camions i furgons, independentment de la seva massa, de circular per la calçada a l'entrada de la qual estigui situat. La inscripció d'una xifra de tonatge, ja sigui sobre la silueta del vehicle, ja sigui en una altra placa suplementària, significa que l'obligació només s'aplica quan la massa màxima autoritzada del vehicle o del conjunt de vehicles superi la xifra indicada.

R-407 a. Via reservada per a velocípedes o via ciclista. Obligació per als conductors de velocípedes de circular per la via a l'entrada de la qual estigui situat i prohibició als altres usuaris de la via d'utilitzar-la.

R-407 b. Via reservada a ciclomotors. Obligació per als conductors de ciclomotors de circular per la via a l'entrada de la qual estigui situat i prohibició als altres usuaris de la via d'utilitzar-la.

R-408. Camí per a vehicles de tracció animal. Obligació per als conductors de vehicles de tracció animal d'utilitzar el camí a l'entrada del qual estigui situat.

R-409. Camí reservat per a animals de sella. Obligació per als genets d'utilitzar amb els seus animals de sella el camí a l'entrada del qual estigui situat i prohibició als altres usuaris de la via d'utilitzar-lo.

R-410. Camí reservat per a vianants. Obligació per als vianants de transitar pel camí a l'entrada del qual estigui situat i prohibició als altres usuaris de la via d'utilitzar-lo.

R-411. Velocitat mínima. Obligació per als conductors de vehicles de circular, almenys, a la velocitat que indiqui la xifra, en quilòmetres per hora, que figurei al senyal, des del lloc on estigui situat fins a un altre de velocitat mínima diferent, o de fi de velocitat mínima o de velocitat màxima de valor igual o inferior.

R-412. Cadenes per a la neu. Obligació de no prosseguir la marxa sense cadenes per a la neu o altres dispositius autoritzats, que actuïn almenys en una roda a cada costat del mateix eix motor.

R-413. Llums de curt abast (d'encreuament). Obligació per als conductors de circular almenys amb els llums de curt abast, amb independència de les condicions de visibilitat i il·luminació de la via, des del lloc on estigui situat el senyal fins a un altre de fi d'aquesta obligació.

R-414. Calçada per a vehicles que transportin mercaderies perilloses. Obligació per als conductors de tota classe de vehicles que transportin mercaderies perilloses de circular per la calçada a l'entrada de la qual estigui situat i que han de circular d'acord amb la seva reglamentació especial.

R-415. Calçada per a vehicles que transportin productes contaminants de l'aigua. Obligació per als conductors de tota classe de vehicles que transportin més de 1.000 litres de productes capaços de contaminar l'aigua de circular per la calçada a l'entrada de la qual estigui situat.

R-416. Calçada per a vehicles que transportin mercaderies explosives o inflamables. Obligació per als conductors de tota classe de vehicles que transportin mercaderies explosives o fàcilment inflamables de circular per la calçada a l'entrada de la qual estigui situat i que han de circular d'acord amb la seva reglamentació especial.

R-417. Ús obligatori del cinturó de seguretat. Obligació d'utilitzar el cinturó de seguretat.

R-418. Via exclusiva per a vehicles dotats d'equip de telepeatge operatiu. Telepeatge obligatori. Obligació d'efectuar el pagament del peatge mitjançant el sistema de peatge dinàmic o telepeatge; el vehicle que circuli pel carril o carrils senyalitzats així ha d'estar proveït del mitjà tècnic que en possibiliti l'ús en condicions operatives d'acord amb les disposicions legals en la matèria.

Article 156. *Senyals de fi de prohibició o restricció.*

La nomenclatura i el significat dels senyals de fi de prohibició o restricció són els següents:

R-500. Fi de prohibicions. Assenyala el lloc des del qual totes les prohibicions específiques indicades per senyals de prohibició anteriors per a vehicles en moviment deixen de tenir aplicació.

R-501. Fi de la limitació de velocitat. Assenyala el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior de velocitat màxima.

R-502. Fi de la prohibició d'avançament. Assenyala el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior d'avançament prohibit.

R-503. Fi de la prohibició d'avançament per a camions. Assenyala el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior d'avançament prohibit per a camions.

R-504. Fi de zona d'estacionament limitat. Assenyala el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior de zona d'estacionament limitat.

R-505. Fi de via reservada per a velocípedes. Assenyala el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior de via reservada per a velocípedes.

R-506. Fi de velocitat mínima. Assenyala el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior de velocitat mínima.

Article 157. *Format dels senyals de reglamentació.*

1. La forma, el color, el disseny, els símbols, el significat i les dimensions dels senyals de reglamentació són els que figuren al Catàleg oficial de senyals de circulació. La forma, els símbols i la nomenclatura també figuren a l'annex I d'aquest Reglament.

2. Quan els senyals a què es refereixen els articles 151, 152, 153, 154 i 156 siguin lluminosos, es pot admetre que els símbols apareguin il·luminats en blanc sobre fons fosc no lluminós.

Subsecció 3a Dels senyals d'indicació

Article 158. *Objecte i tipus.*

1. Els senyals d'indicació tenen per objecte facilitar a l'usuari de les vies certes indicacions que poden ser-li útils.

2. Els senyals d'indicació poden ser:

- a) Senyals d'indicacions generals.
- b) Senyals de carrils.
- c) Senyals de servei.
- d) Senyals d'orientació.
- e) Plafons complementaris.
- f) Altres senyals.

3. Els plafons complementaris col·locats sota un senyal d'indicació poden expressar la distància entre el senyal i el lloc assenyalat així. La indicació d'aquesta distància també pot figurar, si s'escau, a la part inferior del mateix senyal.

Article 159. *Senyals d'indicacions generals.*

La nomenclatura i el significat dels senyals d'indicacions generals són els següents:

S-1. Autopista. Indica el principi d'una autopista i, per tant, el lloc a partir del qual s'apliquen les regles especials de circulació en aquest tipus de via. El símbol d'aquest senyal pot anunciar la proximitat d'una autopista o indicar el ramal d'una intersecció que condueix a una autopista.

S-1 a. Autovia. Indica el principi d'una autovia i, per tant, el lloc a partir del qual s'apliquen les regles especials de circulació en aquest tipus de via. El símbol d'aquest senyal pot anunciar la proximitat d'una autovia o indicar el ramal d'una intersecció que condueix a una autovia.

S-2. Fi d'autopista. Indica el final d'una autopista.

S-2 a. Fi d'autovia. Indica el final d'una autovia.

S-3. Via reservada per a automòbils. Indica el principi d'una via reservada a la circulació d'automòbils.

S-4. Fi de via reservada per a automòbils. Indica el final d'una via reservada per a automòbils.

S-5. Túnel. Indica el principi i eventualment el nom d'un túnel, d'un pas inferior o d'un tram de via equiparat a túnel. Pot portar a la part inferior la indicació de la longitud del túnel en metres.

S-6. Fi de túnel. Indica el final d'un túnel, d'un pas inferior o d'un tram de via equiparat a túnel.

S-7. Velocitat màxima aconsellada. Recomana una velocitat aproximada de circulació, en quilòmetres per hora, que s'aconsella no sobrepassar, encara que les

condicions meteorològiques i ambientals de la via i de la circulació siguin favorables. Quan està col·locat sota un senyal d'avertència de perill, la recomanació es refereix al tram en el qual subsisteix el perill.

S-8. Fi de velocitat màxima aconsellada. Indica el final d'un tram en el qual es recomana circular a la velocitat en quilòmetres per hora indicada al senyal.

S-9. Interval aconsellat de velocitats. Recomana mantenir la velocitat entre els valors indicats, sempre que les condicions meteorològiques i ambientals de la via i de la circulació siguin favorables. Quan està col·locat sota un senyal d'avertència de perill, la recomanació es refereix al tram en el qual subsisteix el perill.

S-10. Fi d'interval aconsellat de velocitats. Indica el lloc des d'on deixa de ser aplicable un senyal anterior d'interval aconsellat de velocitats.

S-11. Calçada de sentit únic. Indica que, a la calçada que es prolonga en la direcció de la fletxa, els vehicles han de circular en el sentit indicat per aquesta, i que està prohibit circular en sentit contrari.

S-11 a. Calçada de sentit únic. Indica que, a la calçada que es prolonga en la direcció de les fletxes (dos carrils), els vehicles han de circular en el sentit indicat per aquestes, i que està prohibit circular en sentit contrari.

S-11 b. Calçada de sentit únic. Indica que, a la calçada que es prolonga en la direcció de les fletxes (tres carrils), els vehicles han de circular en el sentit indicat per aquestes, i que està prohibit circular en sentit contrari.

S-12. Tram de calçada de sentit únic. Indica que, en el tram de calçada que es prolonga en la direcció de la fletxa, els vehicles han de circular en el sentit indicat per aquesta, i que està prohibit circular en sentit contrari.

S-13. Situació d'un pas per a vianants. Indica la situació d'un pas per a vianants.

S-14 a. Pas superior per a vianants. Indica la situació d'un pas superior per a vianants.

S-14 b. Pas inferior per a vianants. Indica la situació d'un pas inferior per a vianants.

S-15 a, b, c i d. Presenyalització de calçada sense sortida. Indiquen que, de la calçada que figura al senyal amb un requadre vermell, els vehicles només en poden sortir pel lloc d'entrada.

S-16. Zona de frenada d'emergència. Indica la situació d'una zona d'escapament de la calçada, condicionada perquè un vehicle pugui ser aturat en cas que falli el seu sistema de frenada.

S-17. Estacionament. Indica un emplaçament on està autoritzat l'estacionament de vehicles. Una inscripció o un símbol, que representa certes classes de vehicles, indica que l'estacionament està reservat a aquestes classes. Una inscripció amb indicacions de temps limita la durada de l'estacionament assenyalat.

S-18. Lloc reservat per a taxis. Indica el lloc reservat a la parada i a l'estacionament de taxis lliures i en servei. La inscripció d'un número indica el nombre total d'espais reservats a aquesta finalitat.

S-19. Parada d'autobusos. Indica el lloc reservat per a parada d'autobusos.

S-20. Parada de tramvies. Indica el lloc reservat per a parada de tramvies.

S-21. Transitabilitat en un tram o port de muntanya. Indica la situació de transitabilitat del port o tram definit a la part superior del senyal.

S-21.1 a, b, c, d i e. Transitabilitat en un tram o port de muntanya. El plafó 1 pot ser blanc amb la inscripció «OBERT»; en aquest cas, indica que poden circular-hi tots els vehicles sense restricció; en verd, que indica que el port és transitable, si bé existeix prohibició d'avançar per als camions amb una massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms; groc, que indica que el port és transitable, excepte per als camions amb

una massa màxima autoritzada superior a 3.500 quilograms i vehicles articulats, i els turismes i autobusos han de circular-hi a una velocitat màxima de 60 km/h; vermell, que indica que per circular-hi és obligatori usar cadenes o pneumàtics especials a una velocitat màxima de 30 km/h i que està prohibida la circulació de vehicles articulats, camions i autobusos; i en negre amb la inscripció «TANCAT», que indica que la carretera és intransitable per a qualsevol tipus de vehicle.

S-21.2 a, b, c i d. Transitabilitat en un tram o port de muntanya. El plafó 2 és de color blanc i pot portar les inscripcions següents: el senyal R-306 quan el plafó 1 és verd; els senyals R-106 i R-301 amb la limitació a 60 km/h quan el plafó 1 és groc i el senyal R-107 amb la inscripció 3,5 tones i R-412 quan el plafó 1 és vermell.

S-21.3 a i b. Transitabilitat en un tram o port de muntanya. El plafó 3 pot portar una inscripció del lloc a partir del qual s'apliquen les indicacions del plafó 1 i 2.

S-22. Canvi de sentit al mateix nivell. Indica la proximitat d'un lloc on es pot efectuar un canvi de sentit al mateix nivell.

S-23. Hospital. Indica, a més, als conductors de vehicles la conveniència de prendre les precaucions que requereix la proximitat d'establiments mèdics, especialment la d'evitar produir soroll.

S-24. Fi d'obligació de llums de curt abast (encreuament). Indica el final d'un tram en el qual són obligatoris els llums d'encreuament o curt abast i recorda la possibilitat de prescindir-ne, sempre que no ho imposin circumstàncies de visibilitat, horari o il·luminació de la via.

S-25. Canvi de sentit a diferent nivell. Indica la proximitat d'una sortida a través de la qual es pot efectuar un canvi de sentit a diferent nivell.

S-26 a, b i c. Plafons d'aproximació a sortida. Indica en una autopista, en una autovia o en una via per a automòbils que la pròxima sortida està situada, aproximadament, a 300 metres, 200 metres i 100 metres, respectivament.

Si la sortida és per l'esquerra, la diagonal o diagonals serien descendents d'esquerra a dreta i els senyals se situarien a l'esquerra de la calçada.

S-27. Auxili en carretera. Indica la situació del pal o lloc de socors més pròxim des del qual es pot sol·licitar auxili en cas d'accident o avaria. El senyal pot indicar la distància a la qual es troba.

S-28. Carrer residencial. Indica les zones de circulació especialment condicionades que són destinades en primer lloc als vianants i en les quals s'apliquen les normes especials de circulació següents: la velocitat màxima dels vehicles està fixada en 20 quilòmetres per hora i els conductors han de concedir prioritat als vianants. Els vehicles només poden estacionar-se als llocs designats per senyals o per marques.

Els vianants poden utilitzar tota la zona de circulació. Els jocs i els esports hi estan autoritzats. Els vianants no han de destorbar inútilment els conductors de vehicles.

S-29. Fi de carrer residencial. Indica que s'apliquen de nou les normes generals de circulació.

S-30. Zona a 30. Indica la zona de circulació especialment condicionada que està destinada en primer lloc als vianants. La velocitat màxima dels vehicles està fixada en 30 quilòmetres per hora. Els vianants tenen prioritat.

S-31. Fi de zona a 30. Indica que es tornen a aplicar les normes generals de circulació.

S-32. Telepeatge. Indica que el vehicle que circuli pel carril o carrils senyalitzats així pot efectuar el pagament del peatge mitjançant el sistema de peatge dinàmic o telepeatge, sempre que estigui proveït del mitjà tècnic que en possibilita l'ús.

S-33. Sender pedalable. Indica l'existència d'una via per a vianants i velocipedes, segregada del trànsit moto-

ritzat, i que discorre per espais oberts, parcs, jardins o boscos.

S-34. Apartador en túnels. Indica la situació d'un lloc on es pot apartar el vehicle en un túnel, a fi de deixar lliure el pas.

S-34 a. Apartador en túnels. Indica la situació d'un lloc on es pot apartar el vehicle en un túnel, a fi de deixar lliure el pas, i que disposa de telèfon d'emergència.

Article 160. *Senyals de carrils.*

Els senyals de carrils indiquen una reglamentació especial per a un o més carrils de la calçada.

Se'n poden esmentar els següents:

S-50 a, b, c, d i e. Carrils reservats per a trànsit en funció de la velocitat senyalitzada. Indica que el carril sobre el qual està situat el senyal de velocitat mínima només pot ser utilitzat pels vehicles que circulin a una velocitat igual o superior a la indicada, encara que si les circumstàncies ho permeten han de circular pel carril de la dreta. El final de l'obligatorietat de velocitat mínima l'estableix el senyal S-52 o R-506.

S-51. Carril reservat per a autobusos. Indica la prohibició als conductors dels vehicles que no siguin de transport col·lectiu de circular pel carril indicat. La menció taxi autoritza també als taxis la utilització d'aquest carril. En els trams en què la marca blanca longitudinal estigui constituïda, al costat exterior d'aquest carril, per una línia discontinua, se'n permet la utilització general exclusivament per fer alguna maniobra que no sigui la de parar, estacionar, canviar el sentit de la marxa o avançar, deixant sempre preferència als autobusos i, si s'escau, als taxis.

S-52. Fi de carril destinat a la circulació. Presenyalitza el carril que cessa de ser utilitzable i indica el canvi de carril necessari.

S-52 a i b. Final de carril destinat a la circulació. Presenyalitza, en una calçada de doble sentit de circulació, el carril que cessa de ser utilitzable, i indica el canvi de carril necessari.

S-53. Pas d'un a dos carrils de circulació. Indica, en un tram amb un sol carril en un sentit de circulació, que en el pròxim tram es passa a disposar de dos carrils en el mateix sentit de la circulació.

S-53 a. Pas d'un a dos carrils de circulació amb especificació de la velocitat màxima en cada un d'aquests. Indica, en un tram amb un sol carril de circulació en un sentit, que en el pròxim tram es passa a disposar de dos carrils en el mateix sentit de circulació. També indica la velocitat màxima que està permès assolir en cada un dels carrils.

S-53 b. Pas de dos a tres carrils de circulació. Indica, en un tram amb dos carrils en un sentit de circulació, que en el pròxim tram es passa a disposar de tres carrils en el mateix sentit de circulació.

S-53 c. Pas de dos a tres carrils de circulació amb especificació de la velocitat màxima en cada un d'aquests. Indica, en un tram amb dos carrils en un sentit de circulació, que en el pròxim tram es passa a disposar de tres carrils en el mateix sentit de circulació. També indica la velocitat màxima que està permès assolir en cada un dels carrils.

S-60 a. Bifurcació cap a l'esquerra en calçada de dos carrils. Indica, en una calçada de dos carrils de circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram el carril de l'esquerra es bifurca cap a aquell mateix costat.

S-60 b. Bifurcació cap a la dreta en calçada de dos carrils. Indica, en una calçada de dos carrils de circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram el carril de la dreta es bifurca cap a aquell mateix costat.

S-61 a. Bifurcació cap a l'esquerra en calçada de tres carrils. Indica, en una calçada amb tres carrils de

circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram el carril de l'esquerra es bifurca cap a aquell mateix costat.

S-61 b. Bifurcació cap a la dreta en calçada de tres carrils. Indica, en una calçada amb tres carrils de circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram el carril de la dreta es bifurca cap a aquell mateix costat.

S-62 a. Bifurcació cap a l'esquerra en calçada de quatre carrils. Indica, en una calçada amb quatre carrils de circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram el carril de l'esquerra es bifurca cap a aquell mateix costat.

S-62 b. Bifurcació cap a la dreta en calçada de quatre carrils. Indica, en una calçada amb quatre carrils de circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram el carril de la dreta es bifurca cap a aquell mateix costat.

S-63. Bifurcació en calçada de quatre carrils. Indica, en una calçada amb quatre carrils de circulació en el mateix sentit, que en el pròxim tram els dos carrils de l'esquerra es bifurquen cap a l'esquerra i els dos de la dreta cap a la dreta.

S-64. Carril bici o via ciclista adossada a la calçada. Indica que el carril sobre el qual està situat el senyal de via ciclista només pot ser utilitzat per velocípedes. Les fletxes indiquen el nombre de carrils de la calçada, com també el seu sentit de la circulació.

Article 161. *Senyals de servei.*

Els senyals de servei informen d'un servei de possible utilitat per als usuaris de la via. El significat i la nomenclatura dels senyals de servei són els següents:

S-100. Lloc de socors. Indica la situació d'un centre oficialment reconegut on es pot fer una cura d'urgència.

S-101. Base d'ambulància. Indica la situació d'una ambulància en servei permanent per a cura i trasllat de ferits en accidents de circulació.

S-102. Servei d'inspecció tècnica de vehicles. Indica la situació d'una estació d'inspecció tècnica de vehicles.

S-103. Taller de reparacions. Indica la situació d'un taller de reparació d'automòbils.

S-104. Telèfon. Indica la situació d'un aparell telefònic.

S-105. Assortidor de carburant. Indica la situació d'un assortidor o una estació de servei de carburant.

S-106. Taller de reparacions i assortidor de carburant. Indica la situació d'una instal·lació que disposa de taller de reparació i assortidor de carburant.

S-107. Càmping. Indica la situació d'un lloc (càmping) on es pot acampar.

S-108. Aigua. Indica la situació d'una font amb aigua.

S-109. Lloc pintoresc. Indica un lloc pintoresc o el lloc des del qual es divisa.

S-110. Hotel o motel. Indica la situació d'un hotel o motel.

S-111. Restaurant. Indica la situació d'un restaurant.

S-112. Cafeteria. Indica la situació d'un bar o cafeteria.

S-113. Terreny per a remolcs habitatge. Indica la situació d'un terreny on es pot acampar amb remolc habitatge (caravana).

S-114. Àrea de pícnic. Indica el lloc que es pot utilitzar per al consum de menjar o begudes.

S-115. Punt de partida per a excursions a peu. Indica un lloc apropiat per iniciar excursions a peu.

S-116. Càmping i terreny per a remolcs habitatge. Indica la situació d'un lloc on es pot acampar amb tenda o amb remolc habitatge.

S-117. Alberg de joventut. Indica la situació d'un alberg la utilització del qual està reservada a organitzacions juvenils.

S-118. Informació turística. Indica la situació d'una oficina d'informació turística.

S-119. Vedat de pesca. Indica un tram del riu o llac en què la pesca està subjecta a autorització especial.

S-120. Parc nacional. Indica la situació d'un parc nacional el nom del qual no figura inscrit.

S-121. Monument. Indica la situació d'una obra històrica o artística declarada monument.

S-122. Altres serveis. Senyal genèric per a qualsevol altre servei, que s'ha d'inscriure en el requadre blanc.

S-123. Àrea de descans. Indica la situació d'una àrea de descans.

S-124. Estacionament per a usuaris del ferrocarril. Indica la situació d'una zona d'estacionament connectada amb una estació de ferrocarril i destinada principalment per als vehicles dels usuaris que realitzen una part del seu viatge en vehicle privat i l'altra en ferrocarril.

S-125. Estacionament per a usuaris del ferrocarril inferior. Indica la situació d'una zona d'estacionament connectada amb una estació de ferrocarril inferior i destinada principalment per als vehicles dels usuaris que realitzen una part del seu viatge en vehicle privat i l'altra en ferrocarril inferior.

S-126. Estacionament per a usuaris d'autobús. Indica la situació d'una zona d'estacionament connectada amb una estació o una terminal d'autobusos i destinada principalment per als vehicles privats dels usuaris que realitzen una part del seu viatge en vehicle privat i l'altra amb autobús.

S-127. Àrea de servei. Indica en autopista o autovia la situació d'una àrea de servei.

Article 162. *Senyals d'orientació.*

1. Els senyals d'orientació se subdivideixen en: senyals de presenyalització, senyals de direcció, senyals d'identificació de carreteres, senyals de localització, senyals de confirmació i senyals d'ús específic en poblat.

2. Els senyals de presenyalització es col·loquen a una distància adequada de la intersecció perquè la seva eficàcia sigui màxima, tant de dia com de nit, tenint en compte les condicions viàries i de circulació, especialment la velocitat habitual dels vehicles i la distància a la qual sigui visible el senyal. Aquesta distància es pot reduir a uns 50 metres en els poblats però ha de ser, almenys, de 500 metres a les autopistes i autovies. Aquests senyals es poden repetir. La distància entre el senyal i la intersecció es pot indicar per mitjà d'un plafó complementari col·locat sobre el senyal; aquesta distància també es pot indicar a la part superior del mateix senyal.

La nomenclatura i el significat dels senyals de presenyalització són els següents:

S-200. Presenyalització de rotonda. Indica les direccions de les diferents sortides de la pròxima rotonda. Si figura alguna inscripció sobre fons blau, indica que la sortida condueix cap a una autopista o autovia.

S-220. Presenyalització de direccions cap a una carretera convencional. Indica, en una carretera convencional, les direccions dels diferents ramals de la pròxima intersecció quan un d'aquests condueix a una carretera convencional.

S-222. Presenyalització de direccions cap a una autopista o una autovia. Indica, en una carretera convencional, les direccions dels diferents ramals de la pròxima intersecció quan un d'aquests condueix a una autopista o una autovia.

S-222 a. Presenyalització de direccions cap a una autopista o una autovia i direcció pròpia. Indica, en una carretera convencional, les direccions dels diferents ramals de la pròxima intersecció quan un d'aquests condueix a una autopista o una autovia. També indica la direcció pròpia de la carretera convencional.

S-225. Presenyalització de direccions en una autopista o una autovia cap a qualsevol carretera. Indica en una autopista o en una autovia les direccions dels diferents ramals a la pròxima intersecció. També indica la distància, el número i, si s'escau, la lletra de l'enllaç i ramal.

S-230. Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a carretera convencional. Indica les direccions del ramal de la pròxima sortida i la distància a la qual es troba.

S-230 a. Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a carretera convencional i direcció pròpia. Indica les direccions del ramal de la pròxima sortida i la distància a la qual es troba. També indica la direcció pròpia de la carretera convencional.

S-232. Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a autopista o autovia. Indica les direccions del ramal de la pròxima sortida i la distància a la qual es troba.

S-232 a. Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a autopista o autovia i direcció pròpia. Indica les direccions del ramal de la pròxima sortida i la distància a la qual es troba. També indica la direcció pròpia de la carretera convencional.

S-235. Presenyalització amb senyals sobre la calçada en autopista o autovia cap a qualsevol carretera. Indica les direccions del ramal de la pròxima sortida, la distància a la qual es troba i el número de l'enllaç.

S-235 a. Presenyalització amb senyals sobre la calçada en autopista o autovia cap a qualsevol carretera i direcció pròpia. Indica les direccions del ramal de la pròxima sortida, la distància a la qual es troba i el número de l'enllaç. També indica la direcció pròpia de l'autopista o autovia.

S-242. Presenyalització en autopista o autovia de dues sortides molt pròximes cap a qualsevol carretera. Indica les direccions dels ramals de les dues sortides consecutives de l'autopista o autovia, la distància, el número de l'enllaç i la lletra de cada sortida.

S-242 a. Presenyalització en autopista o autovia de dues sortides molt pròximes cap a qualsevol carretera i direcció pròpia. Indica les direccions dels ramals de les dues sortides consecutives de l'autopista o autovia, la distància, el número de l'enllaç i la lletra de cada sortida. També indica la direcció pròpia de l'autopista o autovia.

S-250. Presenyalització d'itinerari. Indica l'itinerari que cal seguir per prendre la direcció que assenyalava la fletxa.

S-260. Presenyalització de carrils. Indica les úniques direccions permeses, a la pròxima intersecció, als usuaris que circulen pels carrils assenyalats.

S-261. Presenyalització en carretera convencional d'una zona o àrea de serveis. Indica, en una carretera convencional, la proximitat d'una sortida cap a una zona o àrea de serveis.

S-263. Presenyalització en autopista o autovia d'una zona o àrea de serveis amb sortida compartida. Indica, en autopista o autovia, la proximitat d'una sortida cap a una zona o àrea de servei, i que aquesta coincideix amb una sortida cap a una o diverses poblacions.

S-263 a. Presenyalització en autopista o autovia d'una zona o àrea de serveis amb sortida exclusiva. Indica, en autopista o autovia, la proximitat d'una sortida cap a una zona o àrea de serveis.

S-264. Presenyalització en carretera convencional d'una via de servei. Indica, en carretera convencional, la proximitat d'una sortida cap a una via de servei des de la qual es pot accedir als serveis indicats.

S-266. Presenyalització en autopista o autovia d'una via de servei amb sortida compartida. Indica, en autopista o autovia, la proximitat d'una sortida cap a una via de

servei des de la qual es pot accedir als serveis indicats, i que aquesta coincideix amb una sortida cap a una o diverses poblacions.

S-266 a. Presenyalització en autopista o autovia d'una via de servei amb sortida exclusiva. Indica, en autopista o autovia, la proximitat d'una sortida cap a una via de servei des de la qual es pot accedir als serveis indicats.

S-270. Presenyalització de dues sortides molt properes. Indica la proximitat de dues sortides consecutives entre les quals, perquè no tenen prou distància entre si, no és possible instal·lar altres senyals d'orientació individualitzats per a cada sortida.

Les lletres o, si s'escau, els números corresponen als dels senyals de presenyalització immediatament anteriors.

S-271. Presenyalització d'àrea de servei. Indica, en autopista o autovia, la sortida cap a una àrea de servei.

3. El significat i la nomenclatura dels senyals de direcció són els següents:

S-300. Poblacions d'un itinerari per carretera convencional. Indica els noms de poblacions situades en un itinerari constituït per una carretera convencional i el sentit pel qual s'assoleixen les poblacions. El caixetí situat dins del senyal defineix la categoria i el número de la carretera. Les xifres inscrites dins del senyal indiquen la distància en quilòmetres.

S-301. Poblacions en un itinerari per autopista o autovia. Indica els noms de poblacions situades en un itinerari constituït per una autopista o autovia i el sentit pel qual s'hi arriba. El caixetí situat dins del senyal defineix la categoria i el número de la carretera. Les xifres inscrites dins del senyal indiquen la distància en quilòmetres.

S-310. Poblacions de diversos itineraris. Indica les carreteres i poblacions que s'assoleixen en el sentit que indica la fletxa.

S-320. Llocs d'interès per carretera convencional. Indica llocs d'interès general que no són poblacions situats en un itinerari constituït per una carretera convencional. Les xifres inscrites dins del senyal indiquen la distància en quilòmetres.

S-321. Llocs d'interès per autopista o autovia. Indica llocs d'interès que no són poblacions situats en un itinerari constituït per una autopista o autovia. Les xifres inscrites dins del senyal indiquen la distància en quilòmetres.

S-322. Senyal de destí cap a una via ciclista o sender pedalable. Indica l'existència en la direcció apuntada per la fletxa d'una via ciclista o sender pedalable. Les xifres escrites dins del senyal indiquen la distància en quilòmetres.

S-341. Senyals de destí de sortida immediata cap a carretera convencional. Indica el lloc de sortida d'una autopista o autovia cap a una carretera convencional. La xifra indica el número de l'enllaç que es correspon amb el punt quilomètric de la carretera.

S-342. Senyals de destí de sortida immediata cap a autopista o autovia. Indica el lloc de sortida d'una autopista o autovia cap a una autopista o autovia. La xifra indica el número de l'enllaç que es correspon amb el punt quilomètric de la carretera.

S-344. Senyals de destí de sortida immediata cap a una zona, àrea o via de serveis. Indica el lloc de sortida de qualsevol carretera cap a una zona, àrea o via de servei.

S-347. Senyals de destí de sortida immediata cap a una zona, àrea o via de serveis, amb sortida compartida cap a una autopista o autovia. Indica el lloc de sortida de qualsevol carretera cap a una zona, àrea o via de servei, i que coincideix amb una sortida cap a una autopista o autovia.

S-348 a. Senyal de destí en desviament. Indica que, per l'itinerari provisional de desviament i en el sentit indicat per la fletxa, s'arriba a la destinació que apareix en el senyal.

S-348 b. Senyal variable de destí. Indica que en el sentit apuntat per la fletxa s'arriba a la destinació que apareix en el senyal.

S-350. Senyal sobre la calçada, en carretera convencional. Sortida immediata cap a carretera convencional. Indica, a la carretera convencional, en el lloc on s'inicia el ramal de sortida, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata per una carretera convencional i, si s'escau, el número d'aquesta.

S-351. Senyal sobre la calçada en autopista i autovia. Sortida immediata cap a carretera convencional. Indica, en autopista i autovia, en el lloc on s'inicia el ramal de sortida de qualsevol carretera, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata per una carretera convencional i, si s'escau, el número d'aquesta. També indica el número i, si s'escau, la lletra de l'enllaç i ramal.

S-354. Senyal sobre la calçada, en carretera convencional. Sortida immediata cap a autopista o autovia. Indica, en el lloc on s'inicia el ramal de sortida, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata per una autopista o una autovia i, si s'escau, el número d'aquestes.

S-355. Senyal sobre la calçada en autopista i autovia. Sortida immediata cap a autopista o autovia. Indica, en el lloc on s'inicia el ramal de sortida, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata per una autopista o autovia i, si s'escau, el número d'aquestes. També indica el número i, si s'escau, la lletra de l'enllaç i ramal.

S-360. Senyals sobre la calçada en carretera convencional i direcció pròpia. Indica, en una carretera convencional, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata cap a una altra carretera convencional. També indica la direcció pròpia de la carretera convencional i el seu número.

S-362. Senyals sobre la calçada en carretera convencional. Sortida immediata cap a autopista o autovia i direcció pròpia. Indica, en una carretera convencional, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata cap a una autopista o una autovia. També indica la direcció pròpia de la carretera convencional.

S-366. Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Sortida immediata cap a carretera convencional i direcció pròpia. Indica, en una autopista o una autovia, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata cap a una carretera convencional, així com el número de l'enllaç i, si s'escau, la lletra del ramal. També indica la direcció pròpia de l'autopista o l'autovia.

S-368. Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Sortida cap a autopista o autovia i direcció pròpia. Indica, en una autopista o una autovia, les direccions que s'assoleixen per la sortida immediata cap a una autopista o una autovia, així com el número de l'enllaç i, si s'escau, la lletra del ramal. També indica la direcció pròpia de l'autopista o de l'autovia.

S-371. Senyals sobre la calçada en carretera convencional. Dues sortides immediates molt properes cap a carretera convencional i direcció pròpia.

S-373. Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Dues sortides immediates molt properes cap a carretera convencional i direcció pròpia. Indica les direccions dels ramals de les dues sortides consecutives de l'autopista o autovia, la distància de la segona, el número de l'enllaç i la lletra de cada sortida. També indica la direcció pròpia de l'autopista o autovia.

S-375. Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Dues sortides immediates molt properes cap a autopista o autovia i direcció pròpia. Indica les direccions dels ramals de les dues sortides consecutives de l'au-

topista o autovia, la distància de la segona, el número de l'enllaç i la lletra de cada sortida. També indica la direcció pròpia de l'autopista o autovia.

4. Els senyals destinats a identificar les vies, sigui pel seu número, compost en xifres, lletres o una combinació de totes dues, sigui pel seu nom, han d'estar constituïdes per aquest número o aquest nom enquadrats en un rectangle o en un escut. Tenen la nomenclatura i el significat següents:

S-400. Itinerari europeu. Identifica un itinerari de la xarxa europea.

S-410. Autopista i autovia. Identifica una autopista o autovia. Quan és d'àmbit autonòmic, a més de la lletra A i a continuació del número corresponent o bé a sobre del senyal amb un plafó complementari, s'hi poden incloure les sigles d'identificació de la comunitat autònoma. Cap carretera que no tingui característiques d'autopista o autovia no pot ser identificada amb la lletra A. Quan l'autopista o autovia és una ronda o circumvallació, la lletra A es pot substituir per les lletres indicatives de la ciutat, d'acord amb el codi establert a aquest efecte pels ministeris de Foment i Interior.

S-410 a. Autopista de peatge. Identifica una autopista de peatge.

S-420. Carretera de la Xarxa General de l'Estat. Identifica una carretera de la Xarxa General de l'Estat que no sigui autopista o autovia.

S-430. Carretera autonòmica de primer nivell. Identifica una carretera del primer nivell, que no sigui autopista o autovia, de la xarxa autonòmica de la comunitat a la qual corresponen les sigles d'identificació.

S-440. Carretera autonòmica de segon nivell. Identifica una carretera del segon nivell, que no sigui autopista o autovia, de la xarxa autonòmica de la comunitat a la qual corresponen les sigles d'identificació.

S-450. Carretera autonòmica de tercer nivell. Identifica una carretera del tercer nivell, que no sigui autopista o autovia, de la xarxa autonòmica de la comunitat a la qual corresponen les sigles d'identificació.

5. Els senyals de localització es poden fer servir per indicar la frontera entre dos estats o el límit entre dues divisions administratives del mateix Estat o el nom d'una població, un riu, un port, un lloc o una altra circumstància de naturalesa anàloga.

La nomenclatura i el significat dels senyals de localització són els següents:

S-500. Entrada a una població. Indica el lloc a partir del qual regeixen les normes de comportament en la circulació relatives a poblat.

S-510. Fi d'una població. Indica el lloc des d'on deixen de ser aplicables les normes de comportament en la circulació relatives a poblat.

S-520. Situació de punt característic de la via. Indica un lloc d'interès general a la via.

S-540. Situació de límit de província. Indica el lloc a partir del qual la via entra en una província.

S-550. Situació de límit de comunitat autònoma. Indica el lloc a partir del qual la via entra en una comunitat autònoma.

S-560. Situació de límit de comunitat autònoma i província. Indica el lloc a partir del qual la via entra en una comunitat autònoma i província.

S-570. Fita quilomètrica en autopista i autovia. Indica el punt quilomètric de l'autopista o autovia la identificació de la qual apareix a la part superior.

S-570 a. Fita quilomètrica en autopista de peatge. Indica el punt quilomètric de l'autopista de peatge la identificació de la qual apareix a la part superior.

S-571. Fita quilomètrica en autopista i autovia que, a més, forma part d'un itinerari europeu. Indica el punt quilomètric de l'autopista o autovia que, a més, forma part d'un itinerari europeu, la identificació de la qual apareix a la part superior del senyal.

S-572. Fita quilomètrica en carretera convencional. Indica el punt quilomètric d'una carretera convencional la identificació de la qual apareix a la part superior sobre el fons del color que correspongui a la xarxa de carreteres a què pertanyi.

S-573. Fita quilomètrica en itinerari europeu. Indica el punt quilomètric d'una carretera convencional i que forma part d'un itinerari europeu, les lletres i números de la qual apareixen a la part superior del senyal.

S-574. Fita miriamètrica en autopista o autovia. Indica el punt quilomètric d'una autopista o autovia quan aquella és múltiple de 10.

S-574 a. Fita miriamètrica en carretera convencional. Indica el punt quilomètric d'una carretera convencional quan aquella és múltiple de 10.

S-574 b. Fita miriamètrica en autopista de peatge. Indica el punt quilomètric d'una autopista de peatge quan aquella és múltiple de 10.

S-575. Fita miriamètrica. Indica el punt quilomètric d'una carretera que no és autopista ni autovia quan aquella és múltiple de 10. El color es correspon amb el de la xarxa de la qual forma part la carretera.

6. Els senyals de confirmació tenen per objecte recordar, quan les autoritats competents ho considerin necessari, com és ara a la sortida de les poblacions importants, la direcció de la via.

Quan s'indiquin distàncies, les xifres que les expressin s'han de col·locar després del nom de la localitat. La seva nomenclatura i el seu significat són els següents:

S-600. Confirmació de poblacions en un itinerari per carretera convencional. Indica, en carretera convencional, els noms i les distàncies en quilòmetres a les poblacions expressades.

S-602. Confirmació de poblacions en un itinerari per autopista o autovia. Indica, en autopista o autovia, els noms i les distàncies en quilòmetres a les poblacions expressades.

7. Els senyals d'ús específic en poblat estan constituïts per mòduls, utilitzats conjuntament o separatament, la finalitat comuna dels quals és comunicar que els llocs a què es refereixen s'assoleixen seguint el sentit marcat per la fletxa, i la nomenclatura i el significat respectius dels quals són els següents:

S-700. Llocs de la xarxa viària urbana. Indica els noms de carrers, avingudes, places, rotondes o de qualsevol altre punt de la xarxa viària.

S-710. Llocs d'interès per a viatgers. Indica els llocs d'interès per als viatgers, com ara estacions, aeroports, zones d'embarcament dels ports, hotels, càmpings, oficines de turisme i clubs d'automòbil.

S-720. Llocs d'interès esportiu o recreatiu. Indica els llocs on predomina un interès esportiu o recreatiu.

S-730. Llocs de caràcter geogràfic o ecològic. Indica els llocs de tipus geogràfic o d'interès ecològic.

S-740. Llocs d'interès monumental o cultural. Indica els llocs d'interès monumental, històric, artístic o, en general, cultural.

S-750. Zones d'ús industrial. Indica les zones d'important atracció de camions, mercaderies i, en general, trànsit industrial pesant.

S-760. Autopistes i autovies. Indica les autopistes i autovies i els llocs als quals es pot accedir a través d'aquestes.

S-770. Altres llocs i vies. Indica les carreteres que no siguin autopistes o autovies, els poblats als quals es pugui accedir a través d'aquestes, així com altres llocs d'interès públic no compresos als senyals S-700 a S-760.

Article 163. *Plafons complementaris.*

Els plafons complementaris precisen el significat del senyal que complementen. La seva nomenclatura i el seu significat són els següents:

S-800. Distància a l'inici del perill o de la prescripció. Indica la distància des del lloc on hi ha el senyal a aquell en el qual comença el perill o comença a regir la prescripció. En cas que estigui col·locada sota el senyal d'avertència de perill per estretall de calçada, pot indicar l'amplada lliure de l'estretall.

S-810. Longitud del tram perillós o subjecte a prescripció. Indica la longitud en la qual hi ha el perill o en la qual s'aplica la prescripció.

S-820 i S-821. Extensió de la prohibició, a un costat. Col·locat sota un senyal de prohibició, indica la distància en la qual s'aplica aquesta prohibició en el sentit de la fletxa.

S-830. Extensió de la prohibició, a ambdós costats. Col·locat sota un senyal de prohibició, indica les distàncies en les quals s'aplica aquesta prohibició en cada sentit indicat per les fletxes.

S-840. Presenyalització de detenció obligatòria. Col·locat sota el senyal de cedi el pas, indica la distància a la qual es troba el senyal de detenció obligatòria o stop de la pròxima intersecció.

S-850 a S-853. Itinerari amb prioritat. Plafó addicional del senyal R-3, que indica l'itinerari amb prioritat.

S-860. Genèric. Plafó per a qualsevol altre aclariment o delimitació del senyal o semàfor sota el qual està col·locat.

S-870. Aplicació de la senyalització. Indica, sota el senyal de prohibició o prescripció, que el senyal es refereix exclusivament al ramal de sortida la direcció del qual coincideix aproximadament amb la de la fletxa. Col·locat sota un altre senyal, indica que aquest només s'aplica en el ramal de sortida.

S-880. Aplicació de senyalització a determinats vehicles. Indica, sota el senyal vertical corresponent, que el senyal es refereix exclusivament als vehicles que figuren al plafó, i que poden ser camions, vehicles amb remolc, autobusos o velocípedes.

S-890. Plafó complementari d'un senyal vertical. Indica, sota un altre senyal vertical, que aquest es refereix a les circumstàncies que s'assenyalen al plafó com ara neu, pluja o boira.

Article 164. *Altres senyals.*

Altres senyals d'indicació són els següents:

S-900. Perill d'incendi. Adverteix del perill que representa encendre un foc.

S-910. Extintor. Indica la situació d'un extintor d'incendis.

S-920. Entrada a Espanya. Indica que s'ha entrat en territori espanyol per una carretera procedent d'un altre país.

S-930. Confirmació del país. Indica el nom del país cap al qual es dirigeix la carretera. La xifra a la part inferior indica la distància a la qual es troba la frontera.

S-940. Limitacions de velocitat a Espanya. Indica els límits genèrics de velocitat a les diferents classes de carreteres i en zona urbana a Espanya.

S-950. Radiofreqüència d'emissores específiques d'informació sobre carreteres. Indica la freqüència a què s'ha de connectar el receptor de radiofreqüència per rebre informació.

S-960. Telèfon d'emergència. Indica la situació d'un telèfon d'emergència.

S-970. Apartador. Indica la situació en un apartador d'un extintor d'incendis i telèfon d'emergència.

S-980. Sortides d'emergència. Indica la situació d'una sortida d'emergència.

S-990. Cartell fletxa indicativa senyal d'emergència en túnels. Indica la direcció i la distància a una sortida d'emergència.

Article 165. *Format dels senyals d'indicació.*

La forma, el color, el disseny, els símbols, el significat i les dimensions dels senyals d'indicació figuren al Catàleg oficial de senyals de circulació. La forma, els símbols i la nomenclatura dels senyals corresponents també figuren a l'annex I d'aquest Reglament.

SECCIÓ 5a DE LES MARQUES VIÀRIES

Article 166. *Objecte i classes.*

1. Les marques sobre el paviment, o marques viàries, tenen per objecte regular la circulació i advertir o guiar els usuaris de la via, i es poden emprar soles o amb altres mitjans de senyalització, a fi de reforçar o precisar les seves indicacions.

2. Les marques viàries poden ser: marques blanques longitudinals, marques blanques transversals, senyals horitzontals de circulació, altres marques i inscripcions de color blanc i marques d'altres colors.

Article 167. *Marques blanques longitudinals.*

La nomenclatura i el significat de les marques blanques longitudinals són els següents:

a) Marca longitudinal contínua. Una marca longitudinal consistent en una línia contínua sobre la calçada significa que cap conductor amb el seu vehicle o animal no l'ha de travessar ni ha de circular amb el seu vehicle per sobre ni, quan la marca separi els dos sentits de circulació, circular per l'esquerra de la marca.

Una marca longitudinal constituïda per dues línies contínues adossades té el mateix significat.

Una línia blanca contínua sobre la calçada també pot indicar l'existència d'un carril especial, i els conductors dels vehicles que circulin pel carril especial la poden sobrepassar amb les degudes precaucions per abandonar-lo quan ho exigeixi la maniobra o la destinació que pretenen seguir. En aquest cas la marca és sensiblement més ampla que en el cas general.

b) Marca longitudinal discontinua. Una línia discontinua a la calçada està destinada a delimitar els carrils a fi de guiar la circulació, i significa que cap conductor no ha de circular amb el seu vehicle o animal per sobre, excepte, quan sigui necessari i la seguretat de la circulació ho permeti, en calçades amb carrils estrets (de menys de tres metres d'amplada).

També pot estar destinada a:

1r Anunciar al conductor que s'aproxima a una marca longitudinal contínua la prohibició que aquesta marca implica o la proximitat d'un tram de via que presenti un risc especial; en aquests casos, la separació entre els traços de la línia és sensiblement més curta que en el cas general.

2n Indicar l'existència d'un carril especial (per determinar la classe de vehicles, d'entrada o sortida, o un altre); en aquest cas la marca és sensiblement més ampla que en el cas general.

c) Marques longitudinals discontinues dobles. Com a cas especial de línia discontinua, les dobles que delimiten un carril per ambdós costats signifiquen que aquest és reversible, és a dir, que la circulació hi pot estar reglamentada en un sentit o en l'altre mitjançant semàfors de carril o altres mitjans.

d) Marques longitudinals contínues adossades a discontinúes. Quan una marca consisteixi en una línia longitudinal contínua adossada a una altra de discontinua, els conductors només han de tenir en compte la línia situada al costat pel qual circulen. Quan aquestes marques separin sentits diferents de circulació, aquesta disposició no impedeix que els conductors que hagin efectuat un avançament tornin a ocupar el seu lloc normal a la calçada.

e) Marques de guia a la intersecció. Indiquen als conductors com s'ha de realitzar una determinada maniobra en una intersecció.

f) Línies de vora i estacionament. Als efectes d'aquest article, no s'hi consideren incloses les línies longitudinals que delimiten, per fer-les més visibles, les vores de la calçada o els llocs d'estacionament que preveu l'article 170.

Article 168. *Marques blanques transversals.*

La nomenclatura i el significat de les marques blanques transversals són els següents:

a) Marca transversal contínua. Una línia contínua, disposada a l'ample d'un o diversos carrils, és una línia de detenció que indica que cap vehicle o animal ni la seva càrrega l'han de franquejar en compliment de l'obligació imposada per un senyal horitzontal o vertical de detenció obligatòria, un senyal de prohibició de passar sense detenir-se, un pas per a vianants indicat per una marca viària, un semàfor o un senyal de detenció efectuat per un agent de la circulació o per l'existència d'un pas a nivell o pont mòbil.

Si per circumstàncies excepcionals des del lloc on s'ha efectuat la detenció no hi ha visibilitat suficient, el conductor s'ha de tornar a aturar en el lloc des d'on tingui visibilitat, sense posar en perill cap usuari de la via.

b) Marca transversal discontinua. Una línia discontinua disposada a l'ample d'un o diversos carrils és una línia de detenció que indica que, excepte en circumstàncies anormals que redueixin la visibilitat, cap vehicle o animal ni la seva càrrega l'han de franquejar, quan hagin de cedir el pas, en compliment de l'obligació imposada per un senyal vertical o horitzontal de «Cedi el pas», per una fletxa verda de gir d'un semàfor, o quan no hi hagi cap senyal de prioritat per aplicació de les normes que la regeixen.

c) Marca de pas per a vianants. Una sèrie de línies de gran amplada, disposades sobre el paviment de la calçada en bandes paral·leles a l'eix d'aquesta i que formen un conjunt transversal a la calçada, indica un pas per a vianants, on els conductors de vehicles o animals els han de deixar pas. No es poden utilitzar línies d'altres colors que alternin amb les blanques.

d) Marca de pas per a ciclistes. Una marca consistent en dues línies transversals discontinues i paral·leles sobre la calçada indica un pas per a ciclistes, on aquests tenen preferència.

Article 169. *Senyals horitzontals de circulació.*

La nomenclatura dels senyals horitzontals de circulació és la següent:

a) Cedi el pas. Un triangle marcat sobre la calçada amb el vèrtex oposat al costat menor i dirigit cap al vehicle que s'apropa indica al conductor l'obligació que té a la pròxima intersecció de cedir el pas a altres vehicles. Si el triangle està situat en un carril delimitat per línies longitudinals, l'obligació anterior es refereix exclusivament als vehicles que circulin per aquest carril.

b) Detenció obligatòria o stop. El símbol «stop», marcat sobre la calçada, indica al conductor l'obligació d'a-

turar el seu vehicle davant d'una pròxima línia de detenció o, si no existeix, immediatament abans de la calçada a la qual s'apropa, i de cedir el pas als vehicles que circulin per aquesta calçada. Si aquest símbol està situat en un carril delimitat per línies longitudinals, l'obligació anterior es refereix exclusivament als vehicles que circulin per aquest carril.

c) Senyal de limitació de velocitat. Indica que cap vehicle no ha de sobrepassar la velocitat expressada en quilòmetres per hora. Si la xifra està situada en un carril delimitat per línies longitudinals, la prohibició anterior es refereix exclusivament als vehicles que circulin per aquest carril. La limitació establerta s'aplica fins al pròxim senyal de «Fi de limitació», «Fi de limitació de velocitat» o un altre senyal de velocitat màxima diferent.

d) Fletxa de selecció de carrils. Una fletxa situada en un carril delimitat per línies longitudinals indica que tot conductor ha de seguir la direcció, o una de les direccions, indicada per la fletxa al carril en què es trobi o, si la senyalització ho permet, canviar-se a un altre carril. Aquesta fletxa pot anar complementada amb una inscripció de destí.

e) Fletxa de sortida. Indica als conductors el lloc on poden iniciar el canvi de carril per agafar una sortida i la direcció pròpia d'aquesta.

f) Fletxa de fi de carril. Indica que el carril on està situada acaba pròximament i cal seguir la seva indicació.

g) Fletxa de retorn. Una fletxa, situada aproximadament a l'eix d'una calçada de doble sentit de circulació i que apunta cap a la dreta, anuncia la proximitat d'una línia contínua que implica la prohibició de circular per la seva esquerra, i indica, per tant, que tot conductor ha de circular amb el seu vehicle com més aviat millor pel carril a la dreta de la fletxa.

Article 170. *Altres marques i inscripcions de color blanc.*

La nomenclatura i el significat d'altres marques i inscripcions de color blanc són els següents:

a) Marca de bifurcació. Anuncia al conductor que s'acosta a una bifurcació a la calçada per la qual transita, amb possible reajustament del nombre total de carrils abans i després d'aquella.

b) Marca de pas a nivell. Les lletres «P» i «N», una a cada costat d'una aspa, indiquen la proximitat d'un pas a nivell.

c) Inscripció de carril o zona reservada. Indica que un carril o zona de la via estan reservats, temporalment o permanentment, per a la circulació, parada o estacionament de determinats vehicles com ara autobusos (bus), taxis i velocípedes.

d) Marca de començament de carril reservat. Indica el començament d'un carril reservat per a determinats vehicles.

e) Marca de via ciclista. Indica una via ciclista o sender pedalable.

f) Línies i marques d'estacionament. Delimiten els llocs o zones d'estacionament, així com la forma en la qual els vehicles els han d'ocupar.

g) Franges obliqües (illes). Una zona marcada per franges obliqües paral·leles emmarcades per una línia contínua significa que cap conductor no ha d'entrar amb el vehicle o animal en aquesta zona, excepte els obligats a circular pel voral.

h) Línia de vora de calçada. Delimita per fer-la més visible la vora de la calçada.

i) Altres marques o inscripcions de color blanc a la calçada repeteixen indicacions de senyals o proporcionen als usuaris indicacions útils.

Article 171. Marques d'altres colors.

La nomenclatura i el significat de marques d'altres colors són els següents:

a) Marca groga en ziga-zaga. Indica el lloc de la calçada en què l'estacionament està prohibit als vehicles en general, perquè està reservat per a algun ús especial que no impliqui una llarga permanència de cap vehicle. Generalment s'utilitza en zones de parada (no estacionament) d'autobusos o destinades a la càrrega i descàrrega de vehicles.

b) Marca groga longitudinal contínua. Una línia contínua de color groc, a la vorada o al costat de la vora de la calçada, significa que la parada i l'estacionament estan prohibits o sotmesos a alguna restricció temporal, indicada per senyals, en tota la llargada de la línia i al costat en què estigui disposada.

c) Marca groga longitudinal discontinua. Una línia discontinua de color groc, a la vorada o al costat de la vora de la calçada, significa que l'estacionament està prohibit o sotmès a alguna restricció temporal, indicada per senyals, en tota la llargada de la línia i al costat en què estigui disposada.

d) Quadrícula de marques grogues. Un conjunt de línies grogues entrecruades recorda als conductors la prohibició que estableix l'article 59.1.

e) Escaquer blanc i vermell. Una quadrícula de marques blanques i vermelles indica el lloc on comença una zona de frenada d'emergència i prohibeix la parada, l'estacionament o la utilització d'aquesta part de la calçada amb altres finalitats.

f) Marques blaves. Les marques que delimiten els llocs en els quals l'estacionament està permès, que siguin de color blau en lloc del color blanc normal, indiquen que, en certs períodes del dia, la durada de l'estacionament autoritzat està limitada.

Article 172. Format de les marques viàries.

La forma, el color, el disseny, els símbols, el significat i les dimensions de les marques viàries figuren al Catàleg oficial de senyals de circulació. La forma, els símbols i la nomenclatura de les marques corresponents també figuren a l'annex I d'aquest Reglament.

TÍTOL V**Senyals en els vehicles****Article 173. Objecte, significat i classes.**

1. Els senyals en els vehicles estan destinats a donar a conèixer als usuaris de la via determinades circumstàncies o característiques del vehicle en el qual estan col·locats, del servei que presta, de la càrrega que transporta o del seu propi conductor.

2. Amb independència dels exigits per altres reglamentacions específiques, la nomenclatura i el significat dels senyals en els vehicles són els següents:

V-1. Vehicle prioritari. Indica que es tracta d'un vehicle dels serveis de policia, d'extinció d'incendis, protecció civil i salvament o d'assistència sanitària, en servei urgent, si s'utilitza de forma simultània amb l'aparell emissor de senyals acústics especials, a què es refereixen les normes reguladores dels vehicles.

V-2. Vehicles per a obres o serveis, tractors agrícoles, maquinària agrícola automotriu, altres vehicles especials, transports especials i columnes militars. Indica que es tracta d'un vehicle d'aquesta classe, en servei, o d'un transport especial o columna militar.

V-3. Vehicle de policia. Senyalitza un vehicle d'aquesta classe en servei no urgent.

V-4. Limitació de velocitat. Indica que el vehicle no ha de circular a una velocitat superior, en quilòmetres per hora, a la xifra que figura al senyal.

V-5. Vehicle lent. Indica que es tracta d'un vehicle de motor, o conjunt de vehicles, que per construcció no pot sobrepassar la velocitat de 40 quilòmetres per hora.

V-6. Vehicle llarg. Indica que el vehicle o conjunt de vehicles té una llargada superior a 12 metres.

V-7. Distintiu de nacionalitat espanyola. Indica que el vehicle està matriculat a Espanya.

V-8. Distintiu de nacionalitat estrangera. Indica que el vehicle està matriculat al país al qual corresponen les sigles que conté, i que la seva instal·lació és obligatòria per circular per Espanya.

V-9. Servei públic. Indica que el vehicle està dedicat a prestar serveis públics. L'ús d'aquest senyal només és exigible quan ho disposi la normativa reguladora del servei públic de què es tracti.

V-10. Transport escolar. Indica que el vehicle està realitzant aquesta classe de transport.

V-11. Transport de mercaderies perilloses. Indica que el vehicle transporta mercaderies perilloses.

V-12. Placa d'assaig o investigació. Indica que el vehicle està efectuant proves especials o assajos d'investigació.

V-13. Conductor novell. Indica que el vehicle està conduït per una persona el permís de conducció de la qual té menys d'un any d'antiguitat.

V-14. Aprenentatge de la conducció. Indica que el vehicle circula en funció de l'aprenentatge de la conducció o de les proves d'aptitud.

V-15. Discapacitat. Indica que el conductor del vehicle és una persona amb discapacitats que redueixen la seva mobilitat i que, per tant, es pot beneficiar de les facilitats que se li atorguin amb caràcter general o específic.

V-16. Dispositiu de presenyalització de perill. Indica que el vehicle ha quedat immobilitzat a la calçada o que hi ha caigut el carregament.

V-17. Llum indicador de lliure. Indica que els autotaxis circulen en condicions de ser llogats.

V-18. Llum de taxímetre. És el destinat, als automòbils de turisme de servei públic de viatgers, a il·luminar el comptador taxímetre tan aviat es produeixi la baixada de bandera.

V-19. Distintiu d'inspecció tècnica periòdica del vehicle. Indica que el vehicle ha superat favorablement la inspecció tècnica periòdica, així com la data en què han de passar la pròxima inspecció.

V-20. Plafó per a càrregues que sobresurten. Indica que la càrrega del vehicle sobresurt posteriorment.

V-21. Cartell avisador d'acompanyament de transport especial. Indica la circulació pròxima d'un transport especial.

V-22. Cartell avisador d'acompanyament de ciclistes. Indica la circulació pròxima de ciclistes.

V-23. Distintiu de vehicles de transport de mercaderies. Senyalitza un vehicle d'aquesta classe. Està constituït per marques reflectores utilitzades per incrementar la visibilitat i el reconeixement de camions i vehicles llargs i pesants i els seus remolcs. El distintiu dels vehicles de transport s'ha d'ajustar al que estableix per a aquest senyal l'annex XI del Reglament general de vehicles.

3. La forma, el color, el disseny, els símbols, les dimensions, el significat i la col·locació dels senyals en els vehicles s'han d'ajustar al que estableix l'annex XI del Reglament general de vehicles.

Disposició addicional primera. Comunitats autònomes.

El que disposa aquest Reglament, de conformitat amb el que estableix l'article 4 de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, s'entén sense perjudici de les competències que tinguin assumides les comunitats autònomes que ostenten i exerceixen de conformitat amb els seus Estatuts.

Disposició addicional segona. Ús obligatori de cinturons de seguretat en turismes.

El compliment de l'obligació d'utilitzar cinturons de seguretat o altres sistemes de retenció homologats, correctament cordats o col·locats tant en circulació en vies urbanes com en interurbanes, imposada a l'article 117.1.a) i b) als conductors i als passatgers de seients determinats dels vehicles que s'especifiquen en el dit precepte, només és exigible respecte dels vehicles que s'hagin matriculat posteriorment al 15 de juny de 1992. Els vehicles esmentats que en aquella data no portaven instal·lats els mecanismes als seients esmentats no estan obligats a fer-ho, però sí a utilitzar-los els seus passatgers quan els portin instal·lats.

Disposició addicional tercera. Sistemes de retenció infantils.

El Govern, dins el termini que preveu la Directiva 2003/20/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 8 d'abril de 2003, per la qual es modifica la Directiva 91/67/CEE del Consell, sobre l'ús obligatori de cinturons de seguretat en vehicles de menys de 3,5 tones, ha de continuar avançant en el procés de la seva completa transposició.

Disposició final primera. Obligació de fer servir les armilles reflectores d'alta visibilitat.

L'obligació que els conductors de turismes hagin d'utilitzar l'armilla reflectora d'alta visibilitat, imposada a l'article 118.3, és exigible transcorreguts sis mesos des de la seva entrada en vigor. Per als restants conductors a què al·ludeix el mateix precepte, així com per als conductors i personal auxiliar dels vehicles pilots de protecció i acompanyament, és exigible l'endemà de la seva entrada en vigor.

Disposició final segona. Obligacions sobre sistemes de retenció infantils.

Les obligacions que imposa l'article 117.2, paràgraf tercer, són exigibles al cap de sis mesos des de la seva entrada en vigor.

ANNEX I

El Catàleg oficial de senyals de circulació està constituït pels documents que s'especifiquen a continuació:

Norma de carreteres 8.1-I.C Senyalització vertical.
Norma de carreteres 8.2-I.C Marques viàries.

Norma de carreteres 8.3.I.C Senyalització d'obres.
Catàleg de senyals verticals de circulació toms I i II.

Els documents indicats formen part de la regulació bàsica establerta per la Direcció General de Carreteres del Ministeri de Foment.

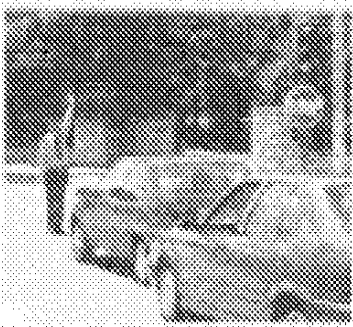
Senyals de circulació**ÍNDEX**

1. Senyals i ordres dels agents de circulació.
 - 1.1 Senyals amb el braç i altres.
 - 1.2 Senyals des dels vehicles.
 - 1.3 Senyals portàtils que utilitzen els agents de circulació.
 - 1.4 Dimensions de senyals i bastidors.
2. Plafons de missatge variable.

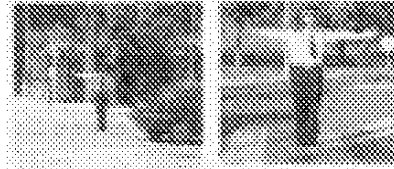
Grup 1. Missatges preceptius.
Grup 2. Missatges d'avertència de perill.
Grup 3. Missatges informatius.
3. Senyals d'abalisament.
 - 3.1 Dispositius de barrera.
 - 3.2 Dispositius de guia.
4. Semàfors.
 - 4.1 Semàfors reservats per a vianants.
 - 4.2 Semàfors circulars per a vehicles.
 - 4.3 Semàfors quadrats per a vehicles o de carril.
 - 4.4 Semàfors reservats a determinats vehicles.
5. Senyals verticals de circulació.
 - 5.1 Senyals d'avertència de perill.
 - 5.2 Senyals de prioritat.
 - 5.3 Senyals de prohibició d'entrada.
 - 5.4 Senyals de restricció de pas.
 - 5.5 Altres senyals de prohibició o restricció.
 - 5.6 Senyals d'obligació.
 - 5.7 Senyals de fi de prohibició o restricció.
 - 5.8 Senyals d'indicacions generals.
 - 5.9 Senyals de carrils.
 - 5.10 Senyals de servei.
 - 5.11 Senyals de presenyalització.
 - 5.12 Senyals de direcció.
 - 5.13 Senyals d'identificació de carreteres.
 - 5.14 Senyals de localització.
 - 5.15 Senyals de confirmació.
 - 5.16 Senyals d'ús específic en poblat.
 - 5.17 Plafons complementaris.
 - 5.18 Altres senyals.
6. Marques viàries.
 - 6.1 Marques blanques longitudinals.
 - 6.2 Marques blanques transversals.
 - 6.3 Senyals horitzontals de circulació.
 - 6.4 Altres marques i inscripcions de color blanc.
 - 6.5 Marques d'altres colors.

1. SENYALS I ORDRES DELS AGENTS DE CIRCULACIÓ

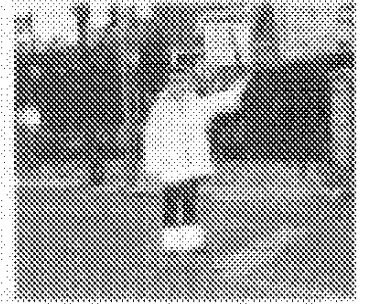
1.1 SENYALS AMB EL BRAÇ I ALTRES

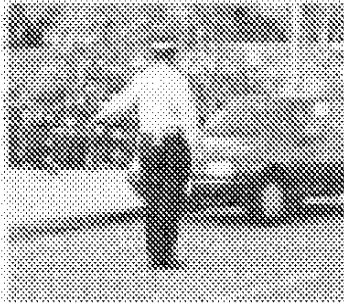
Braç aixecat verticalment

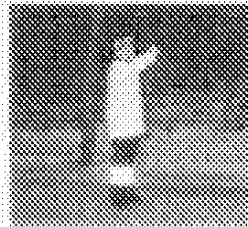
Braç o braços estesos horitzontalment

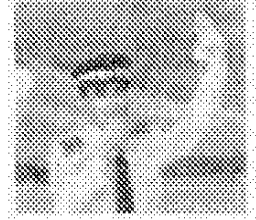
Balanceig d'un llum vermell o groc

Braç estès movent-lo alternativament de dalt a baix

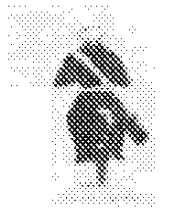

Altres senyals

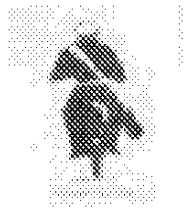

Senyals fets amb xiulet

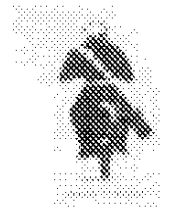
1.2 SENYALS DES DELS VEHICLES

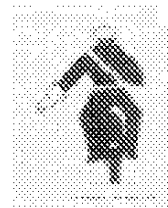
Bandera vermella

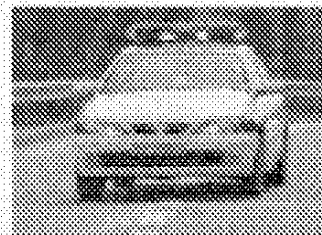
Bandera verda

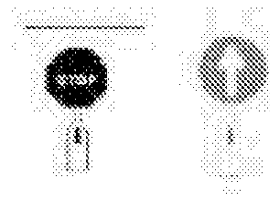
Bandera groga

Braç estès cap avall inclinat i fix

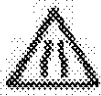

Llum vermell o groc intermitent o de llampades cap endavant

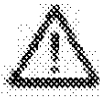

Regulació del pas

1.3 SENYALS PORTÀTILS QUE UTILITZEN ELS AGENTS DE CIRCULACIÓ

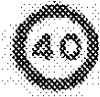
P-17
Estretall
de la calçada

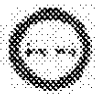
P-50
Altres perills

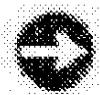
R-200
Prohibició de passar
sense detenir-se

R-301
Velocitat màxima

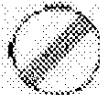
R-305
Avançament
prohibit

R-400a
Sentit obligatori

R-400b
Sentit obligatori

R-500
Fi de prohibicions

1.4 DIMENSIONS DE SENYALS I BASTIDORS

Les dimensions dels senyals que utilitzen els agents de circulació en qualsevol tipus de via són les següents:

Senyals circulars: 50 cm de diàmetre.

Senyals triangulars: 70 cm de costat.

Altura del senyal en el bastidor (dues posicions):

Màxima: 132 cm.

Mínima: 93 cm.

(Dimensió obtinguda des del terra fins a la part superior del senyal.)

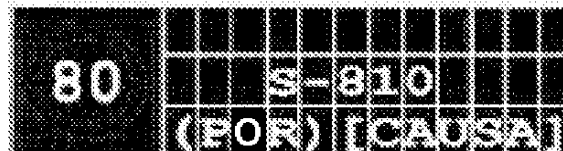
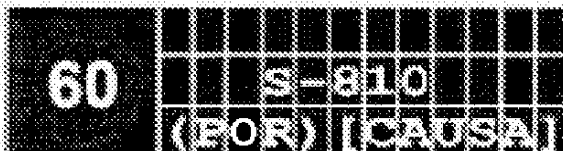
2. PLAFONS DE MISSATGE VARIABLE

Grup 1. Missatges preceptius

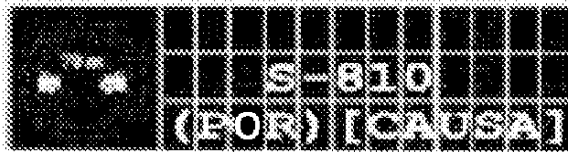
1.1. Variació en l'adherència

1.1.1. Ferm lliscant

1.1.1.1. Limitació de velocitat

1.1.1.2 Limitació de distància

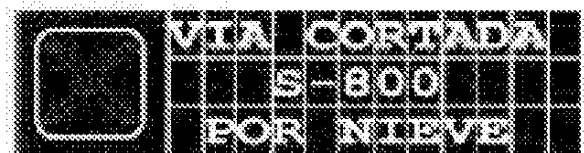
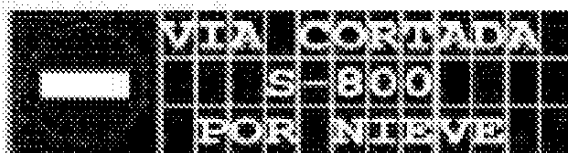
1.1.1.3 Prohibició d'avançament a camions

1.1.2. Neu

1.1.2.1 Neu nivell negre

1.1.2.1.1 Missatge general

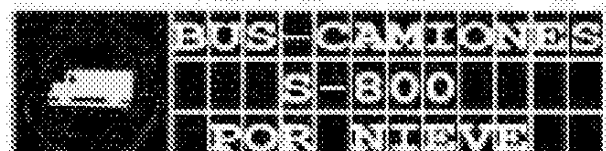
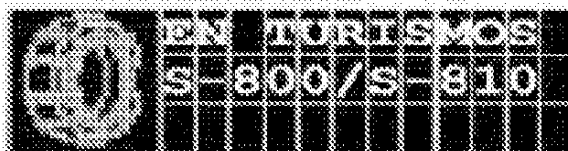

1.1.2.1.2 Missatge estratègic

1.1.2.2 Neu nivell vermell

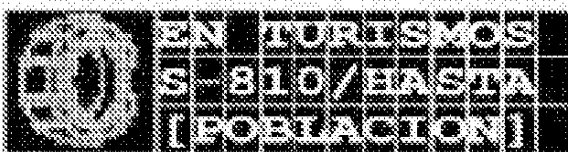
1.1.2.2.1 General (alternant)

1.1.2.2.2 Només vehicles pesants

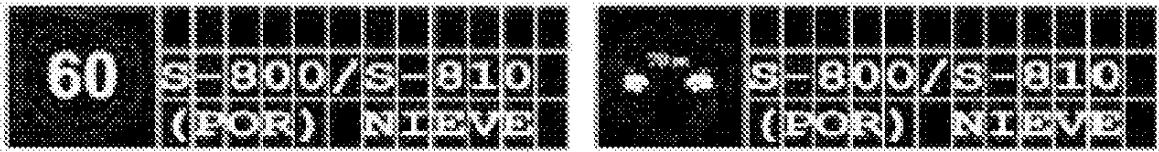

1.1.2.2.3 PMV en neu

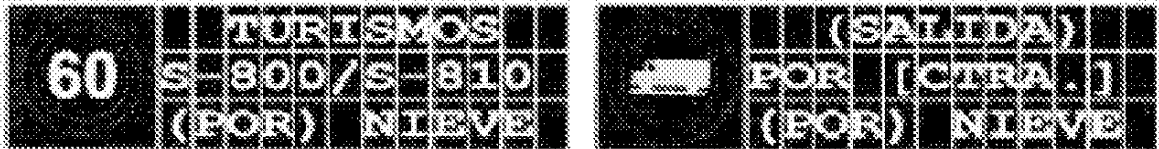

1.1.2.3 Neu nivell groc

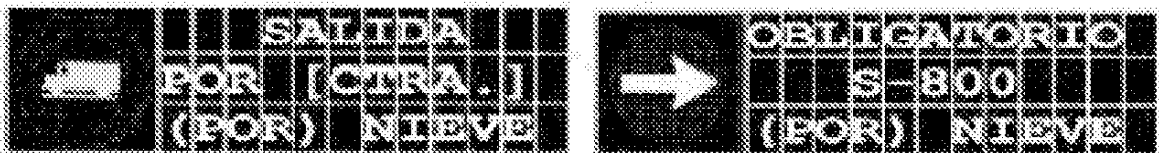
1.1.2.3.1 General: limitació de velocitat i distància entre vehicles

1.1.2.3.2 General (alternant)

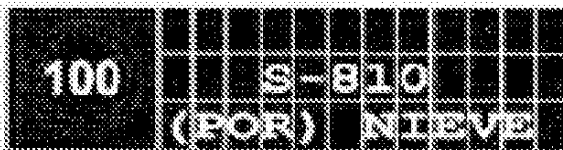

1.1.2.3.3 Sortida camió (alternant)

1.1.2.4 Neu nivell verd

1.1.2.4.1 En autopista o autovia

1.1.2.4.2 En carretera convencional

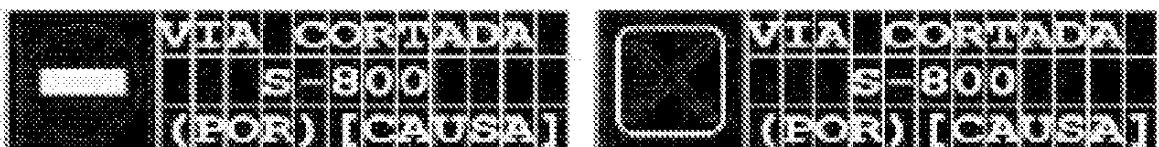
1.1.2.4.3 Específic camions

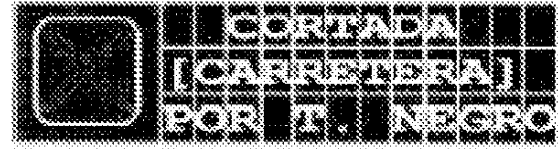
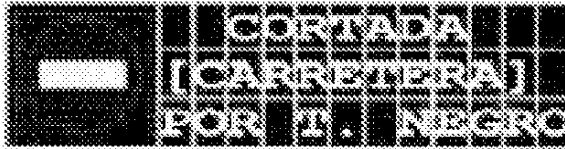
1.2. Variació en els nivells del trànsit

1.2.1 Trànsit negre

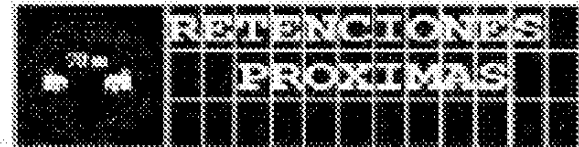
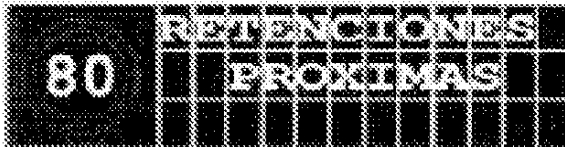
1.2.1.1 General

1.2.1.2 Estratègic

1.2.2. Trànsit vermell i groc

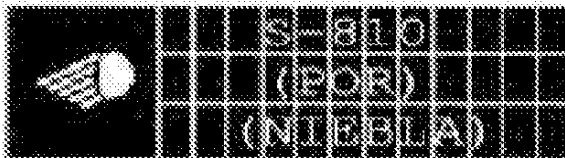

1.2.2.1 Limitació de velocitat i distància entre vehicles

1.2.3. Trànsit verd

1.3. Variació en la visibilitat

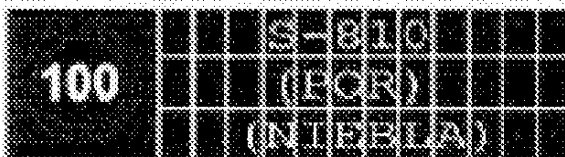
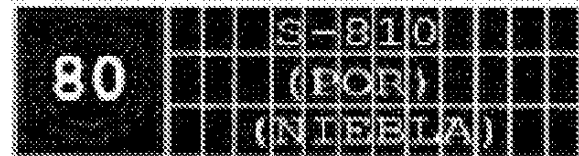
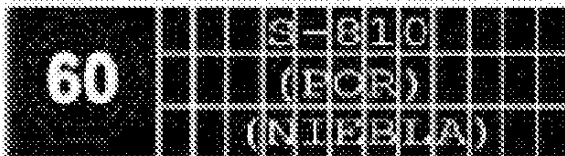
1.3.1. Llum d'encreuament

1.3.2. Distància entre vehicles

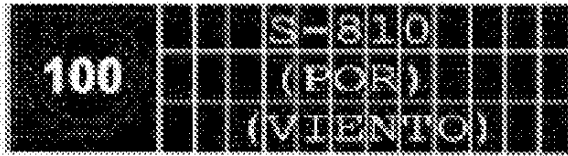
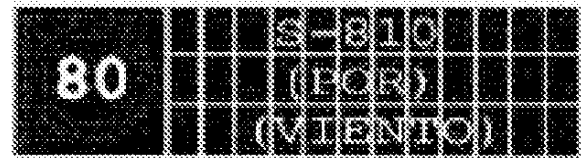
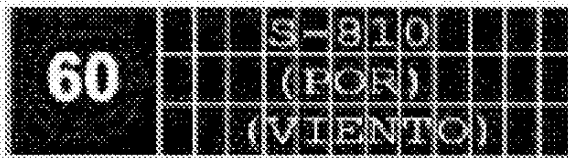

1.3.3. Limitacions de velocitat

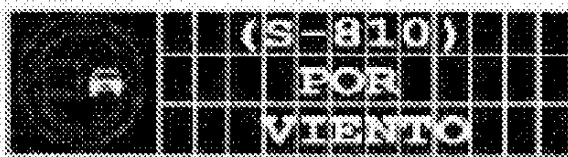

1.4. Variació en el vent

1.4.1. Limitacions de velocitat

1.4.2. Prohibició d'avançament a camions

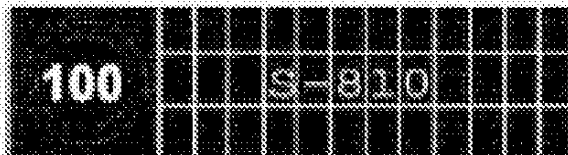
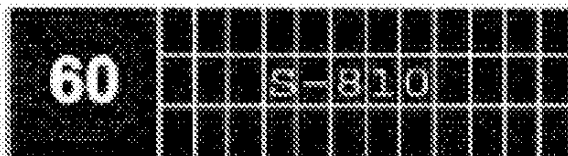
1.5. Variació en la capacitat de la via

1.5.1. Augment

1.5.1.1 Per carril directe

1.5.1.1.1 Abans del c. directe

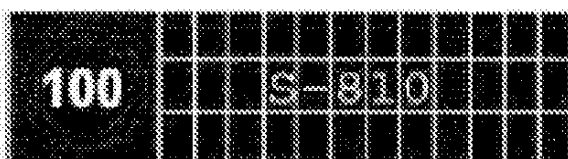
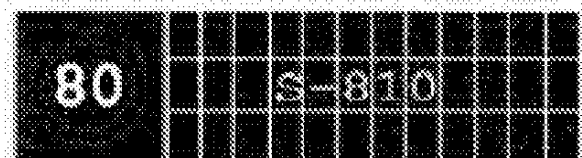
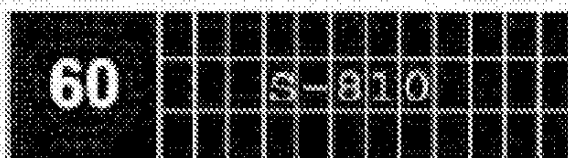
1.5.1.1.2 Durant el c. directe

1.5.1.2 Per circulació en voral

1.5.1.2.1 Abans

1.5.1.2.2 Durant

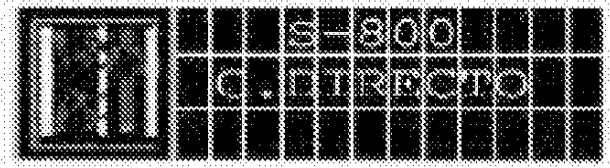
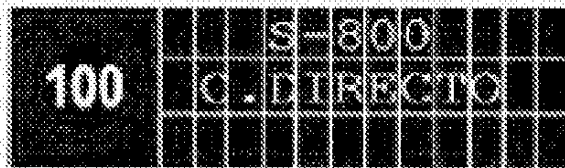
1.5.1.2.3 Final

1.5.2. Disminució

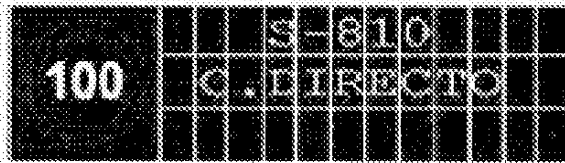
1.5.2.1 Estretall/tall de carril/s

1.5.2.1.1 Per carril directe en sentit contrari

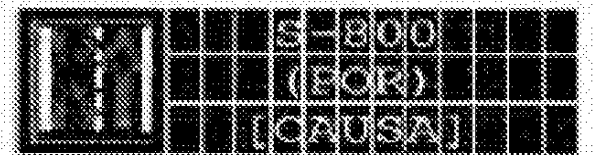
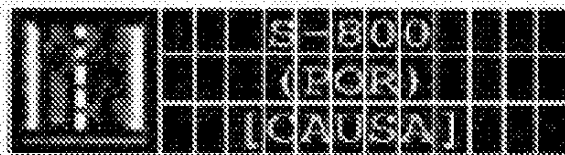
1.5.2.1.1.1 Abans

1.5.2.1.1.2 Durant

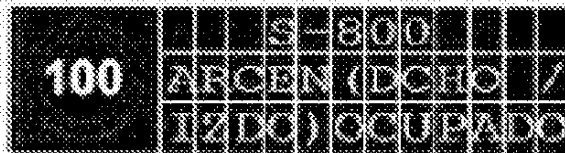

1.5.2.1.2 Altres

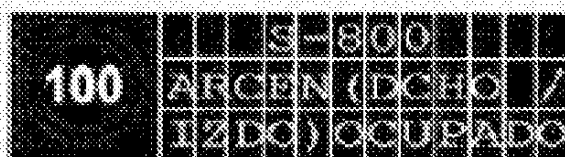

1.5.2.2 Ocupació de voral

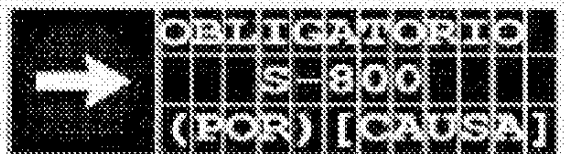
1.5.2.2.1 Per obres

1.5.2.2.2 Per accident

1.6. Variació en l'itinerari

1.6.1. Sortida obligatòria

1.6.2. Gestió

1.6.3. Informació

1.6.3.1 Gràfics en temps real

1.6.3.2 Temps de recorregut

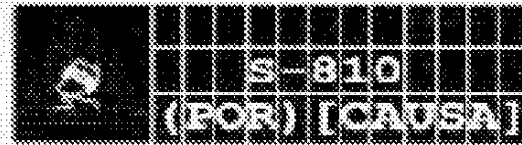
1.6.3.2.1 General

1.6.3.2.2 Esdeveniments (Causes)

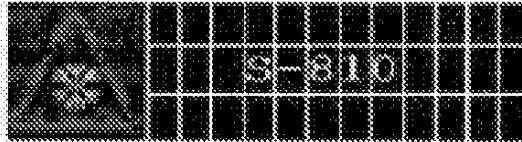
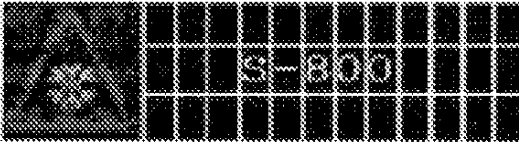
Grup 2. Missatges d'advertència de perill

2.1. Variació en l'adherència

2.1.1. Ferm lliscant

2.1.2. Neu

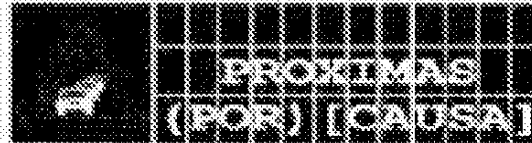
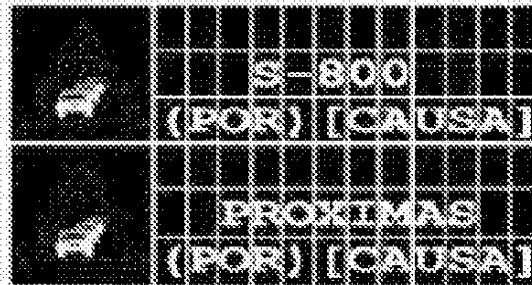

2.2. Variació en els nivells del trànsit

2.2.1. Trànsit negre

2.2.2. Trànsit vermell i groc

2.2.2.1 Abans

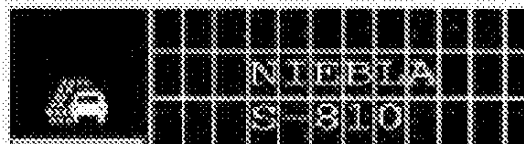
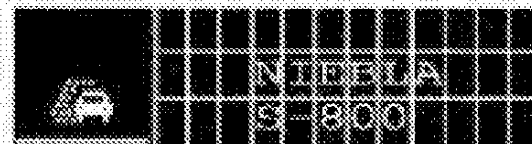
2.2.2.2 Durant

2.2.3. Trànsit verd

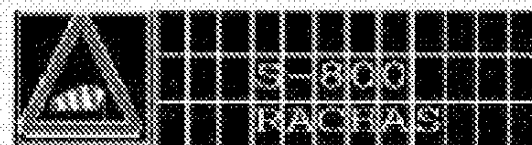
2.3. Variació en la visibilitat

2.3.1. Boira

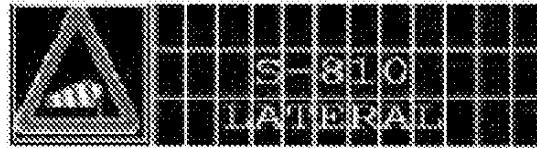
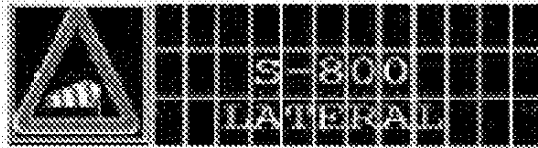

2.4. Variació en el vent

2.4.1. Vent: ratxes

2.4.2. Vent: lateral

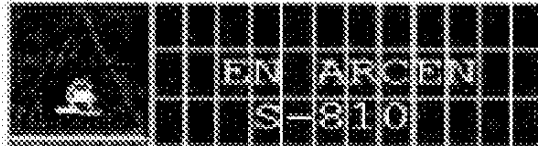

2.5. Variació en la capacitat de la via

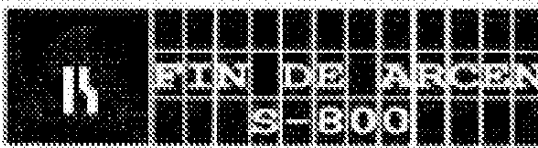
2.5.1. Augment: circulació per voral

2.5.1.1 Abans

2.5.1.2 Durant

2.5.1.3 Final

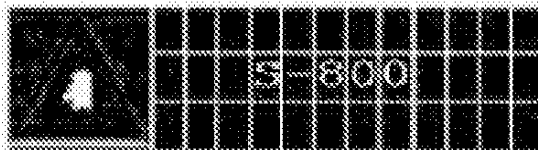

2.5.2. Disminució

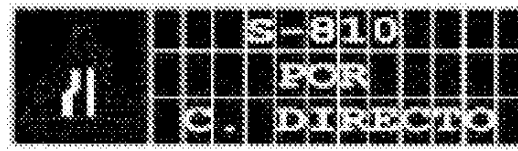
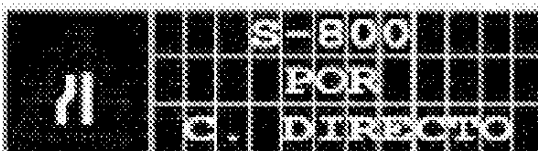
2.5.2.1 Estretall / tall de carril/s

2.5.2.1.1 Per retorn de carril directe

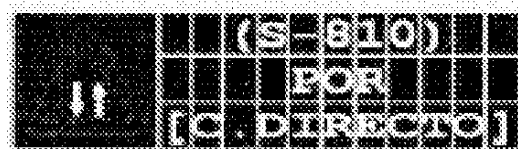
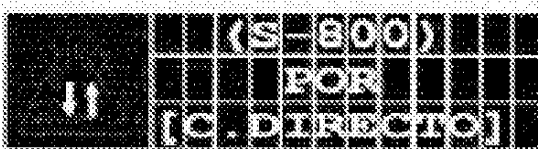
2.5.2.1.1.1 Retorn a la via

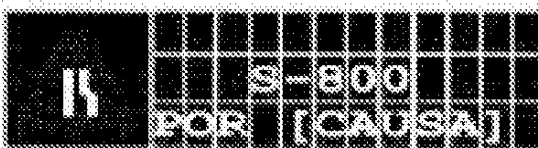
2.5.2.1.1.2 Abans

2.5.2.1.1.3 Abans/durant

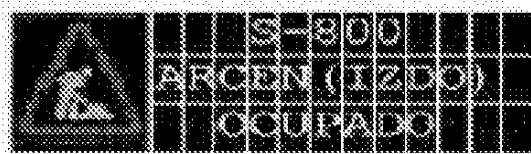
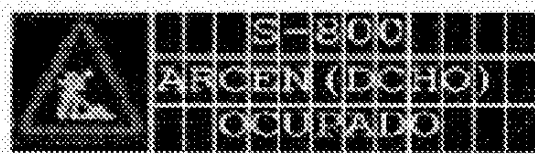

2.5.2.1.2 Altres

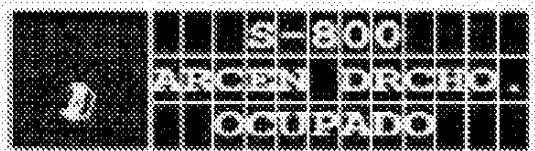

2.5.2.2 Ocupació de voral

2.5.2.2.1 Per obres

2.5.2.2.2 Per accident

2.6. Variació en l'itinerari

2.6.1. Obligatori

2.6.2. Gestió

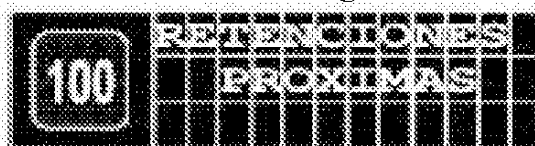
2.6.3. Informació

Grup 3. Missatges informatius

3.1. Variació en l'adherència

3.2. Variació en els nivells del trànsit

3.2.1. Trànsit vermell i groc

3.3. Variació en la visibilitat

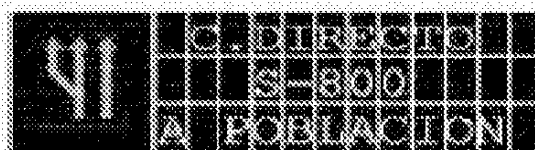
3.4. Variació en el vent

3.5. Variació en la capacitat de la via

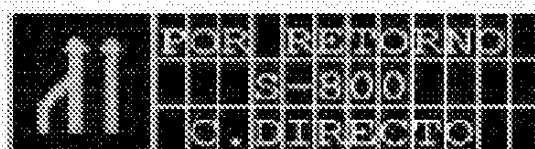
3.5.1. Augment

3.5.1.1 Per carril directe

3.5.1.1.1 Abans

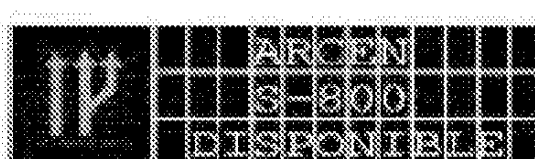

3.5.1.1.2 Durant

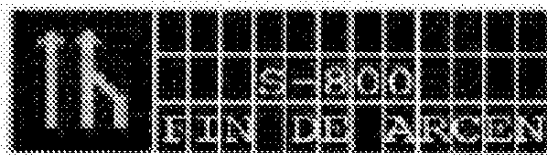
3.5.1.2 Per circulació per voral

3.5.1.2.1 Abans

3.5.1.2.2 Durant

3.5.1.2.3 Final

3.5.2 Disminució

3.6. Variació en l'itinerari

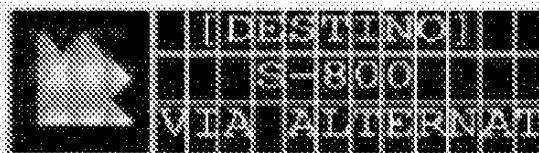
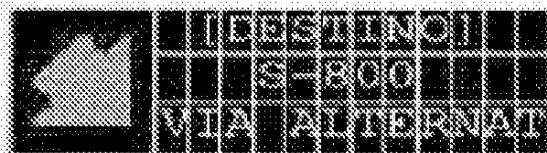
3.6.1. Obligatòria

3.6.2. Recomanada: reencaminament

3.6.3. Informació

3.6.3.1 Gràfics en temps real: mfmics

3.6.3.2 Temps de recorregut

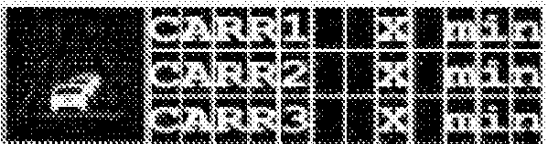

3.6.3.2.1 General

3.6.3.2.2 Causes

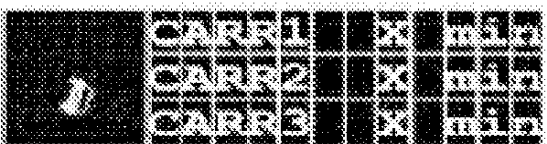
3.6.3.2.2.1 Retencions

3.6.3.2.2.2 Obres

3.6.3.2.2.3 Accident

(*) Les indicacions S-800 i S-810 fan referència al contingut dels plafons complementaris de senyalització vertical del mateix nom.

Instruccions complementàries:

1r. Qualsevol missatge diferent dels establerts ha de ser aprovat expressament per l'organisme autònom Prefectura General de Trànsit o, si s'escau, l'autoritat autonòmica responsable de la regulació del trànsit.

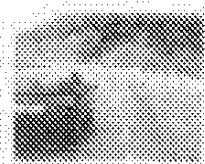
2n. En cap cas el text d'un missatge no pot contenir més de set (7) paraules.

3r. Mai no s'han d'utilitzar més de dos missatges alternats.

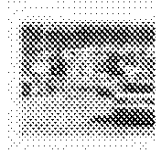
4t. En cas d'utilitzar plafons de missatges variables que disposin de dues àrees gràfiques, es pot complementar el missatge incloent a la segona un altre dels pictogrames del tipus.

3. SENYALS D'ABALISAMENT

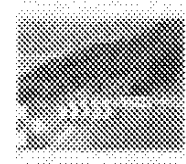
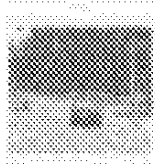
3.1 DISPOSITIUS DE BARRERA

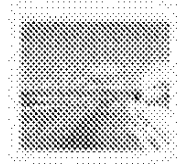
Barrera fixa

Barrera o semibarrera mòbil

Plafó direccional provisional

Banderetes, cons o dispositius anàlegs

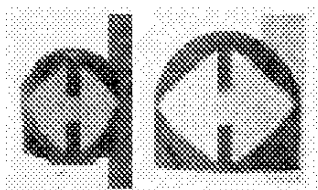

Llum vermell fix

Llums grocs fixos o intermitents

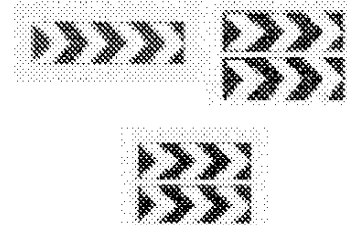
3.2 DISPOSITIUS DE GUIA

Fites de vèrtex

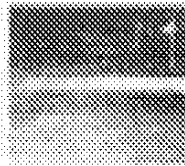
Fites d'aresta

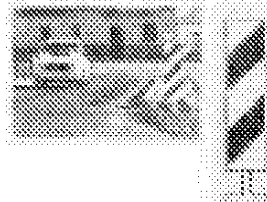
Plafó direccional permanent

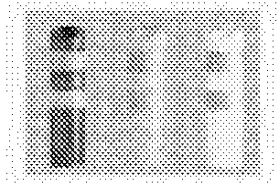
Reflectors horitzontals (ulls de gat)

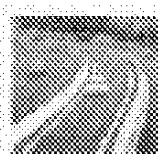
Reflectors de barrera

Balises planes

Balises cilíndriques

Barrera lateral rígida

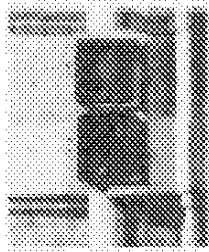
Barrera lateral semirígida

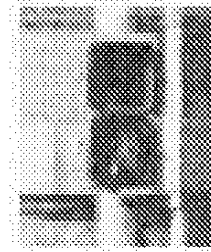
Barrera lateral desplaçable

4. SEMÀFORS

4.1 SEMÀFORS RESERVATS PER A VIANANTS

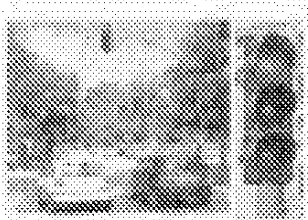

Llum vermell no intermitent en forma de vianant immòbil

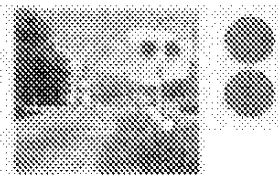

Llum verd no intermitent en forma de vianant en marxa

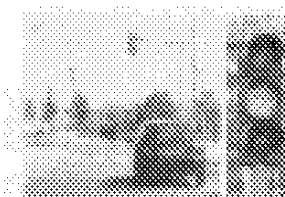
4.2 SEMÀFORS CIRCULARS PER A VEHICLES

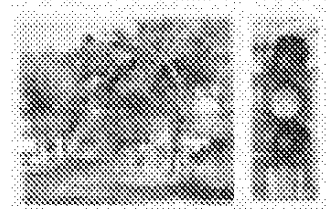
Llum vermell no intermitent

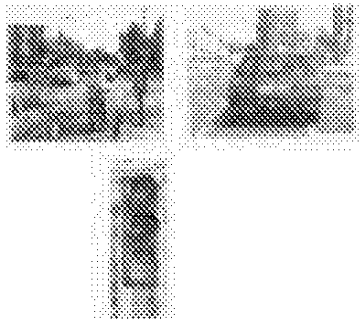
Llum vermell intermitent

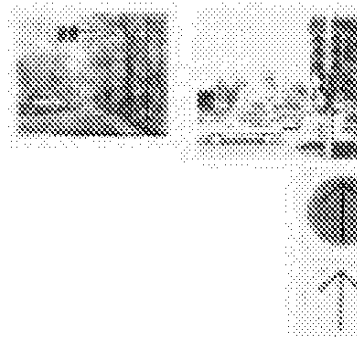
Llum groc no intermitent

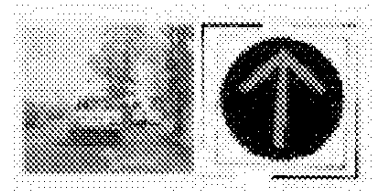
Llum groc intermitent

Llum verd no intermitent

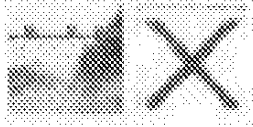

Fletxa negra

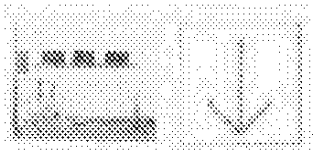

Fletxa verda

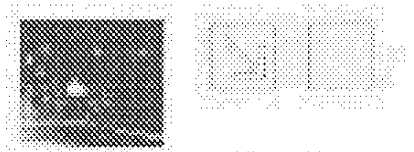
4.3 SEMÀFORS QUADRATS PER A VEHICLES O DE CARRIL

Llum vermell en forma d'aspa

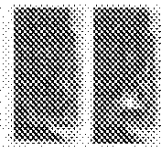

Llum verd en forma de fletxa

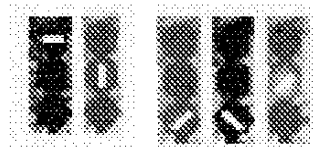

Llum blanc o groc en forma de fletxa

4.4 SEMÀFORS RESERVATS A DETERMINATS VEHICLES

Semàfors per a velocipedes i ciclomotors

Semàfors reservats per a tramvies i autobusos

5. SENYALS VERTICALS DE CIRCULACIÓ

5.1 SENYALS D'ADVERTÈNCIA DE PERILL

P-1
Intersecció amb prioritat

P-1a Intersecció amb prioritat sobre via a la dreta

P-1b Intersecció amb prioritat sobre via a l'esquerra

P-1c Intersecció amb prioritat sobre incorporació per la dreta

P-1d Intersecció amb prioritat sobre incorporació per l'esquerra

P-2 Intersecció amb prioritat a la dreta

P-3 Semàfors

P-4 Intersecció amb circulació giratòria

P-5 Pont mòbil

P-6 Encreuament de tramvia

P-7 Pas a nivell amb barreres

P-8 Pas a nivell sense barreres

P-9a Proximitat d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat dret)

P-9b Aproximació a un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat dret)

P-9c Imminència d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat dret)

P-10a Proximitat d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat esquerre)

P-10b Aproximació a un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat esquerre)

P-10c Imminència d'un pas a nivell, pont mòbil o moll (costat esquerre)

P-11 Situació d'un pas a nivell sense barreres

P-11a Situació d'un pas a nivell sense barreres amb més d'una via fèrria

P-12 Aeroport

P-13a Revolt perillós cap a la dreta

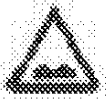
P-13b Revolt perillós cap a l'esquerra

P-14a Revolts perillosos cap a la dreta

P-14b Revolts perillosos cap a l'esquerra

P-15 Perfil irregular

P-15a Ressalt

P-15b Gual

P-16a Baixada amb fort pendent

P-16b Pujada amb fort pendent

P-17 Estretall de la calçada

P-17a Estretall de la calçada per la dreta

P-17b Estretall de la calçada per l'esquerra

P-18 Obres

P-19 Paviment lliscant

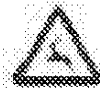
P-20 Vianants

P-21 Nens

P-22 Ciclistes

P-23 Pas d'animals
domèsticsP-24 Pas d'animals en
llibertatP-25 Circulació en tots dos
sentits

P-26 Esllavissada

P-27 Moll

P-28 Projectió de graveta

P-29 Vent transversal

P-30 Esplaó lateral

P-31 Congestió

P-32 Obstrucció a la
calçada

P-33 Visibilitat reduïda

P-34 Paviment lliscant per
gel o neu

P-50 Altres perills

5.2 SENYALS DE PRIORITAT

R-1 Cedeu el pas

R-2 Detenció obligatòria o
STOP

R-3 Calçada amb prioritat

R-4 Fi de prioritat

R-5 Prioritat al sentit
contrariR-6 Prioritat respecte al
sentit contrari

5.3 SENYALS DE PROHIBICIÓ D'ENTRADA

R-100 Circulació prohibida

R-101 Entrada prohibida

R-102 Entrada prohibida a
vehicles de motorR-103 Entrada prohibida a
vehicles de motor, excepte
motocicletes de dues rodesR-104 Entrada prohibida a
motocicletesR-105 Entrada prohibida a
ciclomotorsR-106 Entrada prohibida a
vehicles destinats al
transport de mercaderiesR-107 Entrada prohibida a
vehicles destinats al
transport de mercaderies
amb una massa autoritzada
superior a la indicadaR-108 Entrada prohibida a
vehicles que transportin
mercaderies perillosesR-109 Entrada prohibida a
vehicles que transportin
mercaderies explosives o
inflamablesR-110 Entrada prohibida a
vehicles que transportin
productes contaminants de l'aiguaR-111 Entrada prohibida a
vehicles agricols de motorR-112 Entrada prohibida a
vehicles de motor amb
remolc, que no sigui un
semiremolc o un remolc
d'un sol eixR-113 Entrada prohibida a
vehicles de tracció animalR-114 Entrada prohibida a
velocipedesR-115 Entrada prohibida a
carros de màR-116 Entrada prohibida a
vianantsR-117 Entrada prohibida a
animals de sella

5.4 SENYALS DE RESTRICCIÓ DE PAS

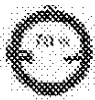
R-200 Prohibició de passar
sense detenir-se

R-201 Limitació de massa

R-202 Limitació de massa
per eixR-203 Limitació de
longitudR-204 Limitació
d'amplària

R-205 Limitació d'alçària

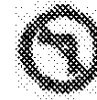
5.5 ALTRES SENYALS DE PROHIBICIÓ O RESTRICCIÓ

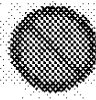
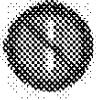
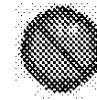
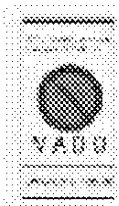
R-300 Separació mínima

R-301 Velocitat màxima

R-302 Gir a la dreta
prohibitR-303 Gir a l'esquerra
prohibit

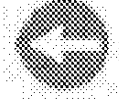
R-304 Mitja volta prohibida

R-305 Avançament
prohibitR-306 Avançament
prohibit per a camionsR-307 Parada i
estacionament prohibitR-308 Estacionament
prohibitR-308a Estacionament
prohibit els dies senarsR-308b Estacionament
prohibit els dies parellsR-308c Estacionament
prohibit la primera
quinzenaR-308d Estacionament
prohibit la segona
quinzenaR-308e Estacionament
prohibit en gualR-309 Zona
d'estacionament limitatR-310 Advertències acústiques
prohibides

5.6 SENYALS D'OBLIGACIÓ

R-400a Sentit obligatori

R-400b Sentit obligatori

R-400c Sentit obligatori

R-400d Sentit obligatori

R-400e Sentit obligatori

R-401a Pas obligatori

R-401b Pas obligatori

R-401c Pas obligatori

R-402 Intersecció de sentit giratori obligatori

R-403a Uniques direccions i sentits permesos

R-403b Uniques direccions i sentits permesos

R-403c Uniques direccions i sentits permesos

R-404 Calçada per a automòbils, excepte motocicletes

R-405 Calçada per a motocicletes

R-406 Calçada per a camions i furgons

R-407a Via reservada per a velocipedes o via ciclista

R-407b Via reservada per a ciclomotors

R-408 Camí per a vehicles de tracció animal

R-409 Camí reservat per a animals de sella

R-410 Camí reservat per a vianants

R-411 Velocitat mínima

R-412 Cadenes per a la neu

R-413 Llums de curt abast (d'encreuament)

R-414 Calçada per a vehicles que transportin mercaderies perilloses

R-415 Calçada per a vehicles que transportin productes contaminants de l'aigua

R-416 Calçada per a vehicles que transportin mercaderies explosives o inflamables

R-417 Ús obligatori del cinturó de seguretat

R-418 Via exclusiva per a vehicles dotats d'equip de telepeatge operatiu

5.7 SENYALS DE FI DE PROHIBICIÓ O RESTRICCIÓ

R-500 Fi de prohibicions

R-501 Fi de la limitació de velocitat

R-502 Fi de la prohibició d'avancament

R-503 Fi de la prohibició d'avancament per a camions

R-504 Fi de zona d'estacionament limitat

R-505 Fi de via reservada per a velocipedes

R-506 Fi de velocitat mínima

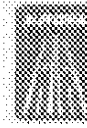
5.8 SENYALS D'INDICACIONS GENERALS

S-1 Autopista

S-2 Fi d'autopista

S-1a Autovia

S-2a Fi d'autovia

S-3 Via reservada per a automòbils

S-4 Fi de via reservada per a automòbils

S-5 Túnel

S-6 Fi de túnel

S-7 Velocitat màxima aconsellada

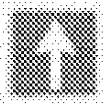
S-8 Fi de velocitat màxima aconsellada

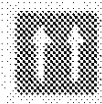
S-9 Interval aconsellat de velocitats

S-10 Fi d'interval aconsellat de velocitats

S-11 Calçada de sentit únic

S-11a Calçada de sentit únic

S-11b Calçada de sentit únic

S-12 Tram de calçada de sentit únic

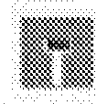
S-13 Situació d'un pas per a vianants

S-14a Pas superior per a vianants

S-14b Pas inferior per a vianants

S-15a Presenyalització de calçada sense sortida

S-15b Presenyalització de calçada sense sortida

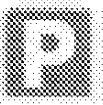
S-15c Presenyalització de calçada sense sortida

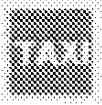
S-15d Presenyalització de calçada sense sortida

S-16 Zona de frenada d'emergència

S-17 Estacionament

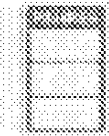
S-18 Lloc reservat per a taxis

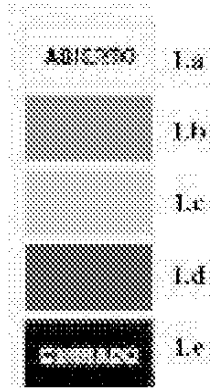
S-19 Parada d'autobusos

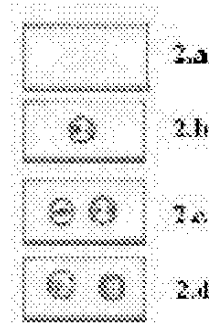
S-20 Parada de tramvies

S-21 Transitabilitat en un tram o port de muntanya

S-21.1 Transitabilitat en un tram o port de muntanya

S-21.2 Transitabilitat en un tram o port de muntanya

S-21.3 Transitabilitat en un tram o port de muntanya

S-22 Canvi de sentit al mateix nivell

S-23 Hospital

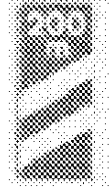
S-24 Fi d'obligació de llums de curt abast (encreuament)

S-25 Canvi de sentit a diferent nivell

S-26a (300m) Plafo d'aproximació a sortida

S-26b (200m) Plafo d'aproximació a sortida

S-26c (100m) Plafo d'aproximació a sortida

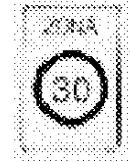
S-27 Auxili en carretera

S-28 Carrer residencial

S-29 Fi de carrer residencial

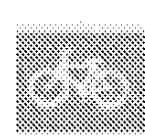
S-30 Zona a 30

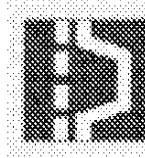
S-31 Fi de zona a 30

S-32 Telepeatge

S-33 Sender pedalable

S-34 Apartador en túnels

S-34a Apartador en túnels

5.9 SENYALS DE CARRILS

S-50a Carrils reservats per a trànsit en funció de la velocitat senyalitzada

S-50b Carrils reservats per a trànsit en funció de la velocitat senyalitzada

S-50c Carrils reservats per a trànsit en funció de la velocitat senyalitzada

S-50d Carrils reservats per a trànsit en funció de la velocitat senyalitzada

S-50e Carrils reservats per a trànsit en funció de la velocitat senyalitzada

S-51 Carril reservat per a autobusos

S-52 Fi de carril destinat a la circulació

S-52a Fi de carril destinat a la circulació

S-52b Fi de carril destinat a la circulació

S-53 Pas d'un a dos carrils de circulació

S-53a Pas d'un a dos carrils de circulació amb especificació de la velocitat màxima en cada un d'aquests

S-53b Pas de dos a tres carrils de circulació

S-53c Pas de dos a tres carrils de circulació amb especificació de la velocitat màxima en cada un d'aquests

S-60a Bifurcació cap a l'esquerra en calçada de dos carrils

S-60b Bifurcació cap a la dreta en calçada de dos carrils

S-61a Bifurcació cap a l'esquerra en calçada de tres carrils

S-61b Bifurcació cap a la dreta en calçada de tres carrils

S-62a Bifurcació cap a l'esquerra en calçada de quatre carrils

S-62b Bifurcació cap a la dreta en calçada de quatre carrils

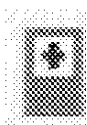

S-63 Bifurcació en calçada de quatre carrils

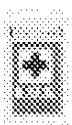

S-64 Carril bici o via ciclista adossada a la calçada

5.10 SENYALS DE SERVEI

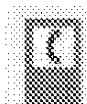
S-100 Lloc de socors

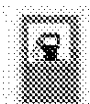
S-101 Base d'ambulància

S-102 Servei d'inspecció
tècnica de vehicles

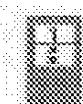
S-103 Taller de reparacions

S-104 Telefon

S-105 Assortidor de carburant

S-106 Taller de reparacions i
assortidor de carburant

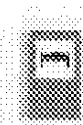
S-107 Camping

S-108 Aigua

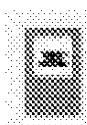
S-109 Lloc pintoresc

S-110 Hotel o motel

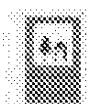
S-111 Restaurant

S-112 Cafeteria

S-113 Terreny per a
remolcs habitatge

S-114 Àrea de picnic

S-115 Punt de partida per a
excursions a peuS-116 Camping i terreny
per a remolcs habitatge

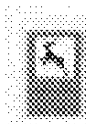
S-117 Alberg de joventut

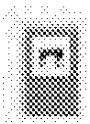
S-118 Informació turística

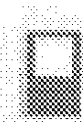
S-119 Vedat de pesca

S-120 Parc nacional

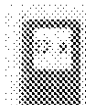
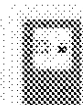
S-121 Monument

S-122 Altres serveis

S-123 Àrea de descans

S-124 Estacionament per a
usuaris del ferrocarrilS-125 Estacionament per a
usuaris del ferrocarril inferiorS-126 Estacionament per a
usuaris d'autobús

S-127 Àrea de servei

5.11 SENYALS DE PRESENYALITZACIÓ

S-200 Presenyalització de rotonda

S-220 Presenyalització de direccions cap a una carretera convencional

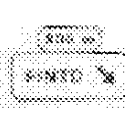
S-222 Presenyalització de direccions cap a una autopista o autovia

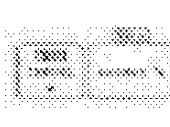
S-222a Presenyalització de direccions cap a una autopista o una autovia i direcció pròpia

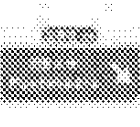
S-225 Presenyalització de direccions en una autopista o una autovia cap a qualsevol carretera

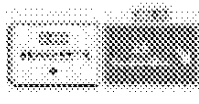
S-230 Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a carretera convencional

S-230a Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a carretera convencional i direcció pròpia

S-232 Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a autopista o autovia

S-232a Presenyalització amb senyals sobre la calçada en carretera convencional cap a autopista o autovia i direcció pròpia

S-235 Presenyalització amb senyals sobre la calçada en autopista o autovia cap a qualsevol carretera

S-235a Presenyalització amb senyals sobre la calçada en autopista o autovia cap a qualsevol carretera i direcció pròpia

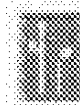
S-242 Presenyalització en autopista o autovia de dues sortides molt pròximes cap a qualsevol carretera

S-242a Presenyalització en autopista o autovia de dues sortides molt pròximes cap a qualsevol carretera i direcció pròpia

S-250 Presenyalització d'itinerari

S-260 Presenyalització de carrils

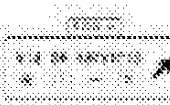
S-261 Presenyalització en carretera convencional de zona o àrea de serveis

S-263 Presenyalització en autopista o autovia d'una zona o àrea de serveis amb sortida compartida

S-263a Presenyalització en autopista o autovia d'una zona o àrea de serveis amb sortida exclusiva

S-264 Presenyalització en carretera convencional d'una via de servei

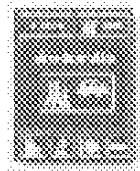
S-266 Presenyalització en autopista o autovia d'una via de servei amb sortida compartida

S-266a Presenyalització en autopista o autovia d'una via de servei amb sortida exclusiva

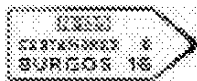

S-270 Presenyalització de dues sortides molt properes

S-271 Presenyalització d'àrea de servei

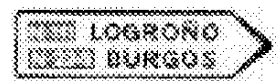
5.12 SENYALS DE DIRECCIÓ

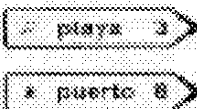
S-300 Poblacions d'un itinerari per carretera convencional

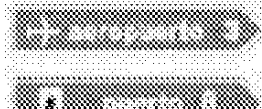
S-301 Poblacions en un itinerari per autopista o autovia

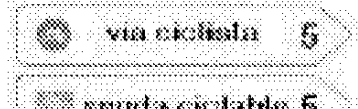
S-310 Poblacions de diversos itineraris

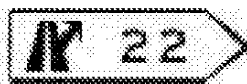
S-320 Llocs d'interès per carretera convencional

S-321 Llocs d'interès per autopista o autovia

S-322 Senyal de destí cap a una via ciclista o sender pedalable

S-341 Senyal de destí de sortida immediata cap a carretera convencional

S-342 Senyal de destí de sortida immediata cap a autopista o autovia

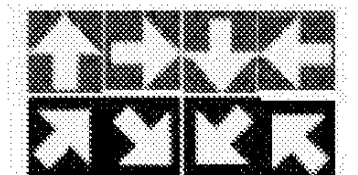
S-344 Senyal de destí de sortida immediata cap a una zona, àrea o via de serveis

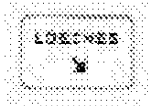
S-347 Senyal de destí de sortida immediata cap a una zona, àrea o via de serveis, amb sortida compartida cap a una autopista o autovia

S-348a Senyal de destí en desviament

S-348b Senyal variable de destí

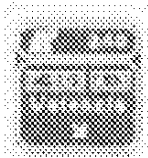
S-350 Senyal sobre la calçada, en carretera convencional. Sortida immediata cap a carretera convencional

S-351 Senyal sobre la calçada, en autopista o autovia. Sortida immediata cap a carretera convencional

S-354 Senyal sobre la calçada, en carretera convencional. Sortida immediata cap a autopista o autovia

S-355 Senyal sobre la calçada, en autopista i autovia. Sortida immediata cap a autopista o autovia

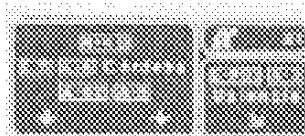
S-360 Senyals sobre la calçada en carretera convencional. Sortida immediata cap a carretera convencional i direcció pròpia

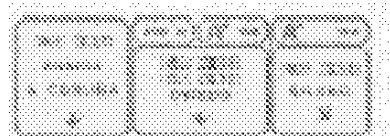
S-362 Senyals sobre la calçada en carretera convencional. Sortida immediata cap a autopista o autovia i direcció pròpia

S-366 Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Sortida immediata cap a carretera convencional i direcció pròpia

S-368 Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Sortida cap a autopista o autovia i direcció pròpia

S-371 Senyals sobre la calçada en carretera convencional, dues sortides immediates molt pròximes cap a carretera convencional i direcció pròpia

S-373 Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Dues sortides immediates molt pròximes cap a carretera convencional i direcció pròpia

S-375 Senyals sobre la calçada en autopista o autovia. Dues sortides immediates molt pròximes cap a autopista o autovia i direcció pròpia

5.13 SENYALS D'IDENTIFICACIÓ DE CARRETERES

S-400 Itinerari europeu

S-410 Autopista i autovia

S-410a Autopista de peatge

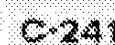
S-420 Carretera de la Xarxa General de l'Estat

S-430 Carretera autonòmica de primer nivell

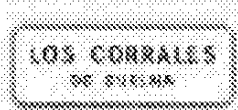

S-440 Carretera autonòmica de segon nivell

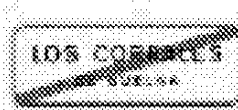

S-450 Carretera autonòmica de tercer nivell

5.14 SENYALS DE LOCALITZACIÓ

S-500 Entrada a una població

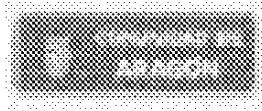
S-510 Fi d'una població

S-520 Situació de punt característic de la via

S-540 Situació de límit de província

S-550 Situació de límit de comunitat autònoma

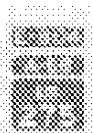
S-560 Situació de límit de comunitat autònoma i província

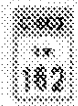
S-570 Fita quilomètrica en autopista i autovia

S-570a Fita quilomètrica en autopista de peatge

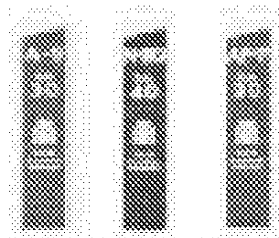
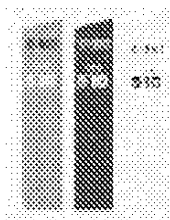
S-571 Fita quilomètrica en autopista i autovia que, a més, forma part d'un itinerari europeu

S-572 Fita quilomètrica en carretera convencional

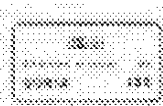

S-573 Fita quilomètrica en itinerari europeu

S-574 S-574a S-574b
Fita miriamètrica en autopista, autovia, carretera convencional i autopista de peatge

S-575 Fita miriamètrica

5.15 SENYALS DE CONFIRMACIÓ

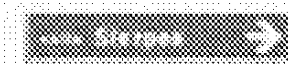

S-600 Confirmació de poblacions en un itinerari per carretera convencional

S-602 Confirmació de poblacions en un itinerari per autopista o autovia

5.16 SENYALS D'ÚS ESPECÍFIC EN POBLAT

S-700 Llocs de la xarxa viària urbana

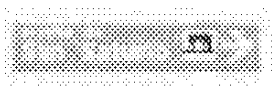
S-710 Llocs d'interès per a viatgers

S-720 Llocs d'interès esportiu o recreatiu

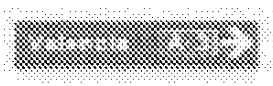
S-730 Llocs de caràcter geogràfic o ecològic

S-740 Llocs d'interès monumental o cultural

S-750 Zones d'ús industrial

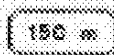

S-760 Autopistes i autovies

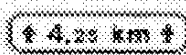

S-770 Altres llocs i vies

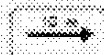
5.17 PLAFONS COMPLEMENTARIS

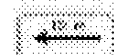
S-800 Distància a l'inici del perill o de la prescripció

S-810 Longitud del tram perillós o subjecte a prescripció

S-820 Extensió de la prohibició, a un costat

S-821 Extensió de la prohibició, a un costat

S-830 Extensió de la prohibició a ambdós costats

S-840 Presenyalització de detenció obligatòria

S-850 Itinerari amb prioritat

S-851 Itinerari amb prioritat

S-852 Itinerari amb prioritat

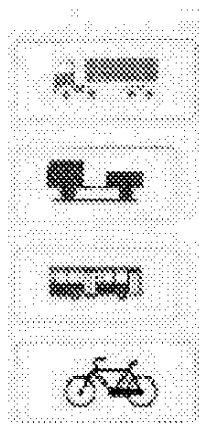
S-853 Itinerari amb prioritat

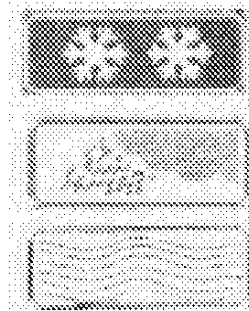
S-860 Genèric

S-870 Aplicació de la senyalització

S-880 Aplicació de senyalització a determinats vehicles

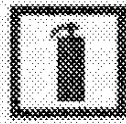

S-890 Plafó complementari d'un senyal vertical

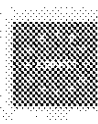
5.18 ALTRES SENYALS

S-900 Perill d'incendi

S-910 Extintor

S-920 Entrada a Espanya

S-930 Confirmació del país

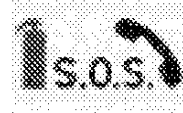
S-940 Limitacions de velocitat a Espanya

S-950 Radiofreqüència d'emissores específiques d'informació sobre carreteres

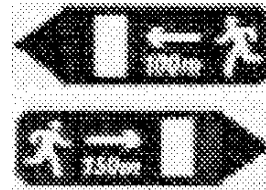
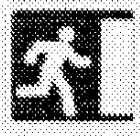
S-960 Telèfon d'emergència

S-970 Apartador

S-980 Sortida d'emergència

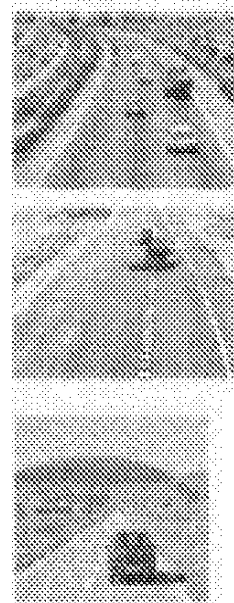
S-990 Sortida d'emergència

6. SENYALITZACIÓ HORIZONTAL I MARQUES VIÀRIES

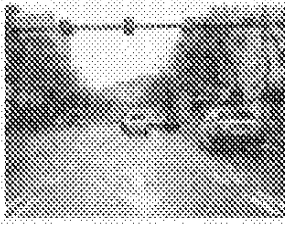
6.1 MARQUES BLANQUES LONGITUDINALS

Marca longitudinal continua

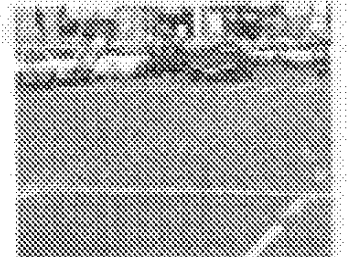
Marca longitudinal discontinua

Marques longitudinals
discontinues dobles

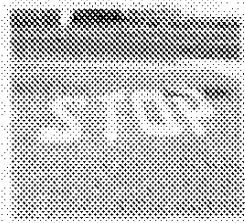

Marques longitudinals contínues
adossades a discontinues

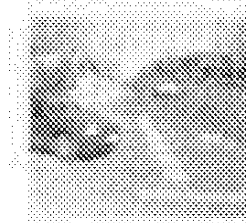

Marca de guia
a la intersecció

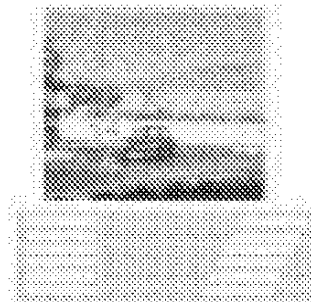
6.2 MARQUES BLANQUES TRANSVERSALS

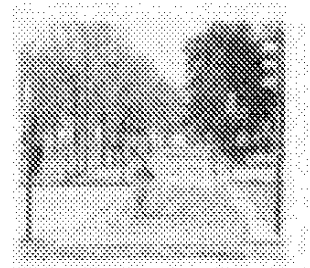
Marca transversal contínua

Marca transversal discontinua

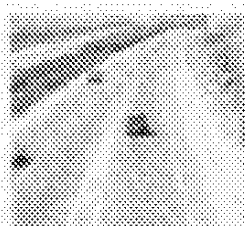

Marca de pas per a vianants

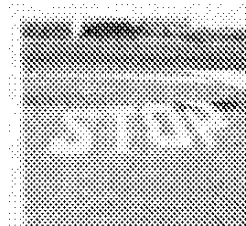

Marca de pas per a ciclistes

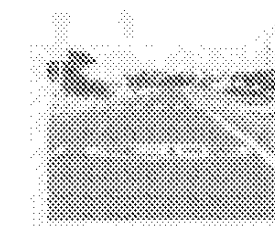
6.3 SENYALS HORIZONTALS DE CIRCULACIÓ

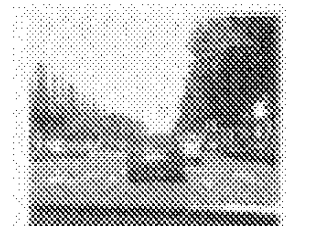
Cedu el pas

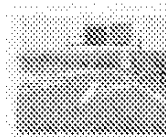
Detenció obligatòria o STOP

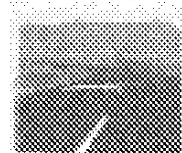
Senyal de limitació de velocitat

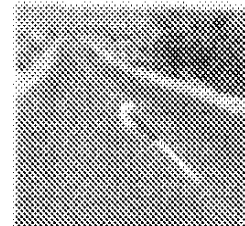
Fletxes de selecció de carrils

Fletxa de sortida

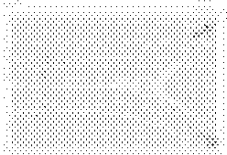

Fletxa fi de carril

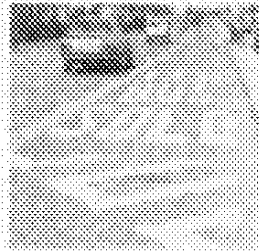

Fletxa de retorn

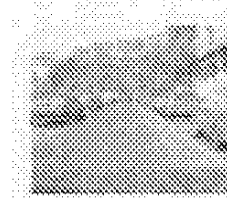
6.4 ALTRES MARQUES I INSCRIPCIONS DE COLOR BLANC

Marca de bifurcació

Inscripció de carril o zona reservada

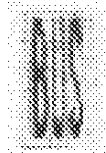
Marques d'estacionament

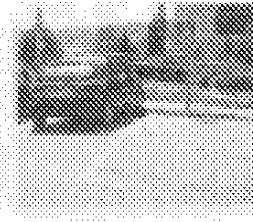
Marca de començament de carril reservat

Marca de pas a nivell

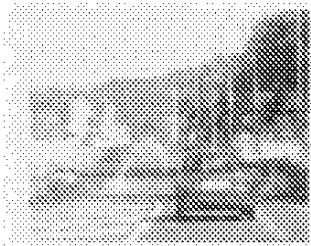
Inscripció de carril o zona reservada

Marques d'estacionament

Marca de via ciclista

Franges obliques (illes)

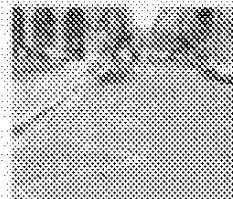

Linia de vora

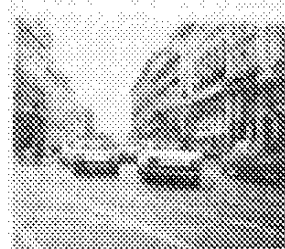

Altres marques

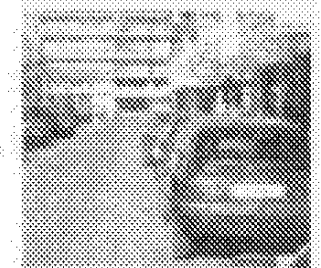
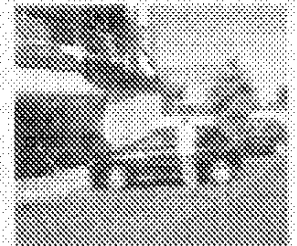
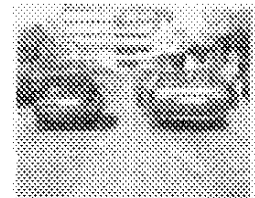
6.5 MARQUES D'ALTRES COLORS

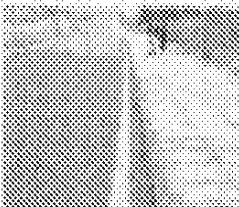
Marca groga en ziga-zaga

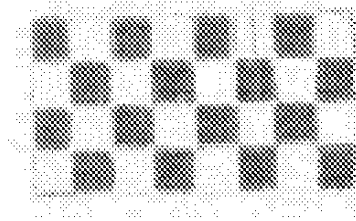
Quadricula de marques grogues

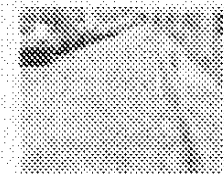
Marques blaves

Marca groga longitudinal continua

Escaquer blanc i vermell

Marca groga longitudinal discontinua

ANNEX II**Proves esportives, marxes ciclistes i altres esdeveniments**

SECCIÓ 1a PROVES ESPORTIVES

Article 1. Objecte.

Aquesta normativa té per objecte establir una regulació de la utilització de la via per a la realització de proves esportives competitives organitzades.

Article 2. Tramitació de les sol·licituds d'autorització.

La tramitació per sol·licitar l'autorització de les proves esportives per part de l'autoritat governativa corresponent és la següent:

1. Competències.

La competència per expedir l'autorització per dur a terme una prova esportiva correspon:

a) A l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit, quan el recorregut de la prova es desenvolupi per vies de més d'una comunitat autònoma.

b) A la comunitat autònoma corresponent i a les ciutats de Ceuta i Melilla, quan la prova es desenvolupi íntegrament per vies situades dins el seu àmbit territorial.

c) A l'ajuntament, quan la prova es desenvolupi íntegrament dins del nucli urbà, amb exclusió de les travessies.

2. Informes.

a) Del titular de la via: els organismes titulars de les vies per les quals han de discórrer les proves esportives han d'emetre informe sobre la seva viabilitat.

b) De l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit: quan la competència per autoritzar les proves estigui atribuïda a una comunitat autònoma, aquesta ha de sol·licitar informe a les direccions de trànsit de les províncies pel territori de les quals discorren i, en el cas que la competència estigui atribuïda a les ciutats de Ceuta o Melilla, aquestes han de sol·licitar informe a la Direcció Local de Trànsit, sempre que la vigilància i la regulació del trànsit estigui atribuïda a l'Administració General de l'Estat. A les comunitats autònomes que tinguin transferida la competència d'execució en matèria de vigilància de la circulació, l'informe s'ha de sol·licitar a l'òrgan que l'exerceixi. Els informes han de fixar els serveis de vigilància.

c) Els informes que preveuen els paràgrafs a) i b) tenen caràcter vinculant quan s'oposin a la realització de la prova esportiva o la condicionin al compliment de determinades prescripcions tècniques.

3. Documentació.

La sol·licitud d'autorització especial per dur a terme proves esportives s'ha de presentar adreçada a l'òrgan competent amb almenys 30 dies d'antelació, acompanyada dels documents següents:

a) Permís d'organització expedit per la federació esportiva corresponent, quan ho exigeixi la legislació esportiva.

b) Memòria de la prova en què es farà constar:

1r Nom de l'activitat i, si s'escau, número cronològic de l'edició.

2n Reglament de la prova.

3r Croquis precís del recorregut, data de celebració, itinerari, perfil, horari probable de pas pels diferents punts determinants del recorregut i mitjana prevista tant del cap de la prova com del tancament d'aquesta.

4t Identificació dels responsables de l'organització, i concretament del director executiu, i del responsable de seguretat viària, que ha de dirigir l'activitat del personal auxiliar habilitat.

5è Nombre aproximat de participants previstos.

6è Proposició de mesures de senyalització de la prova i de la resta dels dispositius de seguretat previstos en els possibles llocs perillosos, així com la funció que hagi d'exercir el personal auxiliar habilitat, tot això mitjançant un informe detallat i que ha de ser comunicat en el seu moment pel responsable de la seguretat viària de la prova o les forces de l'ordre al personal responsable de la vigilància d'aquests punts conflictius.

El responsable de seguretat viària de la prova ha de conèixer les normes de circulació, per a la qual cosa ha de tenir permís de conducció en vigència.

Les autoritats competents han de redactar una instrucció específica que contingui nocions bàsiques sobre regulació de trànsit, i el contingut de la qual és de coneixement obligatori per al responsable de seguretat viària de la prova.

7è Justificant de la contractació de les assegurances de responsabilitat civil i d'accidents a què es refereix l'article 14 d'aquest annex.

4. Resolució.

L'autoritat competent ha de dictar i notificar la resolució en el termini de 10 dies hàbils des de la presentació de la sol·licitud. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi dictat la resolució, s'entén concedit el permís per organitzar la prova. Contra la resolució es poden interposar els recursos que siguin procedents. La resolució que es dicti ha de fixar els serveis de vigilància, el cost dels quals és a càrrec dels organitzadors de la prova.

Article 3. Normativa aplicable.

L'activitat de les proves esportives es regeix per les normes establertes en aquesta normativa especial, pels reglaments esportius i altres normes que siguin aplicables.

Article 4. Ús de les vies.

Les proves esportives s'han de disputar amb el trànsit completament tancat als usuaris aliens a la prova, i gaudeixen de l'ús exclusiu de les vies en l'espai comprès entre el vehicle d'obertura amb bandera vermella i el de tancament amb bandera verda.

Article 5. Control de les proves esportives.

El control i l'ordre de la prova, tant pel que fa als participants com a la resta d'usuaris de la via, està encomanat als agents de l'autoritat o al personal de l'organització habilitat, que ha d'actuar seguint les directrius dels agents o del responsable de seguretat viària.

Article 6. Obligacions dels participants.

1. Tots els participants en una prova esportiva, amb les excepcions que preveu aquest Reglament, estan obligats a complir les normes particulars del reglament de la prova i les que en un moment determinat estableixi o adopti, per seguretat, el responsable de la prova o l'autoritat competent, tot i estar eximits del compliment de les normes generals de circulació.

2. Quan un participant no estigui en condicions per mantenir l'horari previst per a l'últim dels participants o sobrepassi el temps previst de tancament de control de l'activitat, ha de ser superat pel vehicle amb bandera verda, que indica el final de la zona de competició, per

la qual cosa ha d'abandonar la prova a fi de no entorpir el trànsit automobilístic i el desenvolupament de la mateixa activitat. En cas de continuar ha de complir les normes i els senyals, i es considera un usuari més de la via.

Article 7. *Vehicles de suport.*

L'organització ha de disposar de vehicles de suport suficients, banderins i mitjans adequats per senyalitzar el recorregut, tant pel que fa als participants com a la resta d'usuaris de la via, així com dels serveis necessaris per retirar la senyalització en acabar l'activitat, i deixalles que ocasionin els avituallaments, i deixar la via i la seva rodalia en el mateix estat que abans de la celebració.

Article 8. *Senyalització d'itineraris.*

Els itineraris s'han de senyalitzar als llocs perillosos, fins i tot amb la presència de personal de l'organització i amb instruccions precises del responsable de seguretat viària. Les senyalitzacions s'han de retirar o esborrar una vegada que passi l'últim participant i mai no s'han de col·locar de manera que provoquin confusió per a la circulació rodada aliena a l'activitat esportiva. Quan les indicacions es facin sobre la calçada, s'han d'utilitzar materials que s'esborrin al cap de poques hores.

Article 9. *Condicions de la circulació.*

1. Totes les proves han d'anar precedides per un agent de l'autoritat amb una bandera vermella i finalitzades per un altre amb una bandera verda, que delimiten per als participants i la resta d'usuaris de la via l'inici i el final de l'espai ocupat per a la prova. Està prohibida la circulació de vehicles a l'espai comprès entre la bandera vermella i la verda, excepte els vehicles autoritzats expressament i amb l'autorització situada en un lloc visible.

Entre una bandera i l'altra, el personal auxiliar habilitat que realitzi funcions d'ordre, control o seguretat ha de dur una bandera de color groc en indicació d'atenció o perill, així com vestimenta d'alta visibilitat homologada i que respongui a les prescripcions tècniques que conté el Reial decret 1407/1992, de 20 de novembre.

2. Sense perjudici d'això, l'organització ha d'incorporar vehicles pilot de protecció que han d'estar dotats de cartells que anunciïn el començament i el final de la prova, i, si s'escau, han de situar el cotxe d'obertura i tancament de la prova com a mínim 200 metres per davant i per darrere del primer participant i de l'últim, respectivament.

3. Les característiques dels vehicles pilot a què fa referència l'apartat anterior són les següents:

a) Vehicles d'obertura:

Portador de cartell amb la inscripció «Atenció: prova esportiva. STOP», sense que en cap cas excedeixi l'amplada del vehicle.

Bandera vermella.

Llum rotatiu de senyalització de color taronja.

Llums d'avaría i d'encreuament encesos.

b) Vehicle de tancament:

Portador de cartell amb la inscripció «Final de cursa. CONTINUEU», sense que en cap cas excedeixi l'amplada del vehicle.

Bandera verda.

Llum rotatiu de senyalització de color taronja.

Llums d'avaría i d'encreuament encesos.

Article 10. *Serveis sanitaris.*

1. L'organització ha de disposar durant la realització de l'activitat la presència obligatòria, com a mínim, d'una ambulància i d'un metge per a l'assistència de tots els participants, sense perjudici d'ampliar-ho amb més personal sanitari en la mesura que es consideri necessari.

2. A les proves la participació de les quals superi els 750 esportistes, hi ha d'haver com a mínim dos metges, dos socorristes i dues ambulàncies, i s'hi ha d'afegir, com a mínim, una ambulància i un metge per cada fracció suplementària de 1.000 participants.

Article 11. *Condicció dels participants.*

Els participants que circulin fora de l'espai delimitat pels vehicles de senyalització d'inici i final de la prova s'han de considerar usuaris normals de la via, i no els és aplicable aquesta normativa especial.

Article 12. *Requisits dels responsables de la prova.*

El director executiu i el responsable de seguretat viària de la prova esportiva han de ser majors d'edat i tenir coneixements de les normes de circulació, per a la qual cosa és suficient tenir la llicència o el permís de conducció en vigor, així com coneixement del reglament de la prova.

El responsable de seguretat viària ha d'indicar de manera precisa a cada un dels membres del personal auxiliar habilitat la funció que han d'exercir, d'acord amb la memòria aprovada per l'autoritat governativa competent.

Article 13. *Personal auxiliar.*

El personal auxiliar per al manteniment de l'ordre i el control de l'activitat ha de ser en una quantitat raonable, en funció de les característiques de l'activitat, ha de dependre del responsable de seguretat viària i ha de tenir, com a mínim, les característiques següents:

a) Ser major de 18 anys i tenir permís de conducció.

b) Disposar per escrit de les instruccions precises donades pel responsable de seguretat viària de la prova i que prèviament han estat explicades per aquest o pels agents de l'autoritat que cobreixen la prova.

c) Disposar d'un sistema de comunicació eficaç que permeti al responsable de seguretat viària entrar en contacte amb el personal habilitat durant la realització de la prova.

d) Disposar de material de senyalització adequat, integrat com a mínim per cons i banderes verda, groga i/o vermella, per indicar als usuaris si la ruta està lliure o no, o una situació de perillositat.

e) S'ha de poder desplaçar d'un punt a un altre del recorregut per exercir les seves funcions.

Article 14. *Obligacions dels participants.*

Tots els participants de la prova han d'estar coberts per una assegurança de responsabilitat civil que cobreixi els possibles danys a tercers fins als mateixos límits que per a danys personals i materials estableix el Reial decret 7/2001, de 12 de gener, per a l'assegurança de responsabilitat civil de vehicles de motor de subscripció obligatòria, i una assegurança d'accidents que tingui, com a mínim, les cobertures de l'assegurança obligatòria esportiva que regula el Reial decret 849/1993, de 4 de juny, sense la preceptiva contractació de la qual no es pot dur a terme cap prova.

SECCIÓ 2a MARXES CICLISTES

Article 15. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. Aquesta normativa té per objecte establir una regulació de les marxes ciclistes organitzades, concebudes com un exercici físic amb finalitats esportives, turístiques o culturals.

2. S'entén per marxes ciclistes organitzades les activitats de més de 50 ciclistes.

Article 16. *Marxes ciclistes organitzades.*

Les normes establertes en aquesta secció només regulen amb caràcter vinculant les marxes ciclistes organitzades.

Article 17. *Requisits de les marxes ciclistes organitzades.*

Les marxes ciclistes organitzades han de complir els requisits administratius indicats a l'article 2 de la secció 1a d'aquest annex.

Article 18. *Comunicació a les autoritats competents.*

L'organització està obligada a comunicar la realització de la marxa ciclista als ajuntaments de les localitats per les quals discorri.

Article 19. *Control de les marxes ciclistes.*

El control i l'ordre de la marxa, tant respecte als participants com a la resta d'usuaris de la via, està encomanat als agents de l'autoritat o personal de l'organització habilitat. Les ordres o instruccions emanades d'aquest personal durant el desenvolupament de l'activitat, que han d'actuar seguint les directrius dels agents, tenen la mateixa consideració que les dels agents esmentats, ja que actuen com a auxiliars d'aquests.

Article 20. *Obligacions dels participants.*

Tots els participants d'una activitat ciclista organitzada, amb les excepcions que preveu aquest Reglament, poden circular i agrupar-se lliurement, sempre pel seu carril, excepte que per seguretat el responsable de la prova o l'autoritat competent puntualment indiqui un altre criteri durant el desenvolupament de la marxa.

En general, els participants han de complir la normativa de circulació, especialment quan marxïn desgrupats dels altres.

Article 21. *Vehicles pilot de suport.*

L'organització ha de disposar de vehicles pilot de suport suficient, banderins i mitjans adequats per senyalitzar el recorregut, tant pel que fa als participants com a la resta d'usuaris de la via, així com dels serveis necessaris per retirar la senyalització al final de l'activitat, i deixalles que ocasionin els avituallaments, i deixar la carretera i la seva rodalia en el mateix estat que abans de la celebració.

Article 22. *Senyalització d'itineraris.*

Els itineraris s'han de senyalitzar als llocs perillosos, fins i tot amb la presència de personal de l'organització habilitat i amb instruccions precises del responsable de l'organització. Les senyalitzacions s'han de retirar o

esborrar una vegada que passi l'últim participant i mai no s'han de col·locar de manera que provoquin confusió per a la circulació rodada aliena a l'activitat ciclista. Quan les indicacions es facin sobre la calçada, s'han d'utilitzar materials que s'esborrin al cap de poques hores.

Article 23. *Condicions de la circulació.*

1. Totes les proves han d'anar precedides per un agent de l'autoritat amb una bandera vermella i finalitzades per un altre amb una bandera verda, que delimiten per als participants i la resta d'usuaris de la via l'inici i el final de l'espai ocupat per a la prova. Entre l'una i l'altra el personal auxiliar habilitat que faci funcions d'ordre, control o seguretat ha de dur una bandera de color groc en indicació de precaució.

2. Sense perjudici d'això, l'organització ha d'incorporar vehicles pilot de protecció que han d'estar dotats de cartells que anunciïn el començament i el final de la prova, i, si s'escau, han de situar el cotxe d'obertura i tancament de la prova com a mínim 200 metres per davant i per darrere del primer participant i de l'últim, respectivament.

3. Les característiques dels vehicles pilot a què fa referència l'apartat anterior són les següents:

a) Vehicles d'obertura:

Portador de cartell amb la inscripció «Atenció: marxa ciclista», sense que en cap cas excedeixi l'amplada del vehicle.

Bandera vermella.

Llum rotatiu de senyalització de color taronja.

Llums d'avaria i d'encreuament encesos.

b) Vehicle de tancament:

Portador de cartell amb la inscripció «Final marxa ciclista», sense que en cap cas excedeixi l'amplada del vehicle.

Bandera verda.

Llum rotatiu de senyalització de color taronja.

Llums d'avaria i d'encreuament encesos.

Article 24. *Serveis sanitaris.*

1. L'organització ha de disposar durant la celebració de l'activitat de la presència obligatòria, com a mínim, d'una ambulància i d'un metge per a l'assistència de tots els participants, sense perjudici de la seva ampliació amb més personal sanitari en la mesura que es consideri necessari.

2. A les proves la participació de les quals superi els 750 ciclistes, hi ha d'haver com a mínim dos metges, dos socorristes i dues ambulàncies, i s'ha d'afegir, com a mínim, una ambulància i un metge per cada fracció suplementària de 1.000 participants.

Article 25. *Comportament dels participants.*

Els agents de l'autoritat i el personal auxiliar habilitat poden impedir la seva continuïtat en l'activitat a aquelles persones que amb les seves accions constitueixin un perill per a la resta dels participants o usuaris de les vies.

Article 26. *Requisits dels responsables de la marxa.*

El director executiu i el responsable de seguretat viària de la prova esportiva han de ser majors d'edat. Aquest últim ha de conèixer les normes de circulació, per a la qual cosa ha de tenir permís de conducció en vigència.

El responsable de seguretat viària ha d'indicar de manera precisa a cada un dels membres del personal auxiliar habilitat la funció que han d'exercir, d'acord amb el reglament particular aprovat per l'autoritat governativa competent.

Article 27. *Personal auxiliar.*

El personal auxiliar per al manteniment de l'ordre i el control de l'activitat ha de ser en una quantitat raonable, en funció de les característiques de l'activitat, depèn del responsable de seguretat viària i ha de tenir, com a mínim, les característiques següents:

- a) Ser major de 18 anys i tenir permís de conducció.
- b) Disposar per escrit de les instruccions precises donades pel responsable de seguretat viària de la prova i que prèviament han d'haver estat explicades per aquest o pels agents de l'autoritat que cobreixin la prova.
- c) Estar degudament identificat amb pitrals i roba visible. Disposar d'un sistema de comunicació eficaç que permeti al responsable de seguretat viària entrar en contacte amb el personal habilitat durant la realització de la prova.
- d) Disposar de material de senyalització adequat, integrat com a mínim per cons i banderes verda, groga i/o vermella, per indicar als usuaris si la ruta està o no lliure, o una situació de perillositat.
- e) S'ha de desplaçar d'un punt a un altre del recorregut per exercir les seves funcions.

Article 28. *Obligacions dels participants.*

Tots els participants de la marxa han d'estar emparats per una assegurança de responsabilitat civil que cobreixi els possibles danys a tercers i per una assegurança d'accidents que com a mínim tingui l'abast de l'assegurança obligatòria esportiva, sense la preceptiva contractació de la qual no es pot dur a terme cap prova.

Article 29. *Prohibicions.*

Com a norma general, està prohibit el seguiment de cotxes dels participants. Només els vehicles autoritzats expressament i amb l'autorització situada en un lloc visible poden circular darrere dels grups de ciclistes.

Article 30. *Desenvolupament de les marxés.*

Les marxés s'han de desenvolupar amb el trànsit obert, sense perjudici que en certes circumstàncies o moments es pugui considerar l'opció de tancar al trànsit determinades zones mentre dura el pas dels ciclistes.

Article 31. *Formació i habilitació del personal auxiliar.*

Els ministeris de l'Interior i d'Educació, Cultura i Esport han de fixar les condicions, la formació i l'habilitació del personal auxiliar dels agents de l'autoritat que pugui actuar en competicions esportives en carretera i marxés ciclistes.

SECCIÓ 3a ALTRES ESDEVENIMENTS

Article 32. *Participació de vehicles històrics.*

Els esdeveniments en els quals participin vehicles històrics conceptuats així d'acord amb el Reial decret 1247/1995, de 14 de juliol, pel qual s'aprova el seu reglament regulador, o de més de 25 anys d'antiguitat en un nombre superior a 10, en què s'estableixi una classificació de velocitat o regularitat inferior a 50 quilòmetres per hora de mitjana, com també la seva participació en esdeveniments o manifestacions turístiques, concentracions, concursos de conservació o elegància i, en general, qualsevol classe d'esdeveniment en què no s'estableixi cap classificació sobre la base del moviment dels vehicles, ja sigui en funció de la seva velocitat o de la regularitat, necessiten autorització administrativa.

lòmetres per hora de mitjana, com també la seva participació en esdeveniments o manifestacions turístiques, concentracions, concursos de conservació o elegància i, en general, qualsevol classe d'esdeveniment en què no s'estableixi cap classificació sobre la base del moviment dels vehicles, ja sigui en funció de la seva velocitat o de la regularitat, necessiten autorització administrativa.

Article 33. *Normativa aplicable.*

Les exhibicions de vehicles antics a què es refereix l'article anterior es regeixen, en el que sigui aplicable, per l'article 2.3 de la secció 1a, si bé només és exigible l'assegurança de responsabilitat civil. La circulació per la via pública d'aquestes agrupacions de vehicles ha d'estar precedida i seguida d'un vehicle pilot.

ANNEX III

Normes i condicions de circulació dels vehicles especials i dels vehicles en règim de transport especial

Les normes i condicions de circulació dels vehicles especials i dels vehicles en règim de transport especial s'agrupen i se sistematitzen de la manera següent:

SECCIÓ 1a CONDICIONS DE CIRCULACIÓ COMUNES PER ALS GRUPS 1, 2 I 3

1. Ha de mantenir una separació mínima de 50 m amb el vehicle que el precedeix i permetre i facilitar l'avançament als vehicles de marxa més ràpida, i s'ha d'aturar si és necessari, sense obligar en cap cas els conductors d'altres vehicles a modificar brusquement la velocitat o trajectòria.

2. Les detencions i els estacionaments s'han de fer fora de la calçada i del voral.

3. El vehicle pilot està autoritzat a utilitzar el senyal V-2 mentre presti el servei, que ha de ser visible tant cap endavant com cap enrere i s'ha de desconnectar en finalitzar el servei.

Entre el personal del vehicle pilot i el de la cabina del vehicle especial o en règim de transport especial s'han de poder establir comunicacions per ràdio i per telèfon en una llengua coneguda per les dues parts.

4. Els vehicles especials i els vehicles en règim de transport especial, a més dels dispositius de senyalització que determina el Reglament general de vehicles per a la categoria del vehicle en qüestió, han de disposar de senyals lluminosos V-2 distribuïts de manera que quedi perfectament delimitat el contorn de la secció transversal dels vehicles, en els frontals anterior i posterior, així com de senyals V-4, V-5 (optatiu del V-4), V-6, V-16, V-20 i dels que preveu l'article 15.6 i 7 del Reglament general de circulació, quan escaigui. També han de fer servir permanentment els llums d'encreuament.

5. S'han de complir sempre les disposicions restrictives de trànsit especialment establertes, les que estiguin senyalitzades a la via o les que indiquin els agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit.

6. S'ha de suspendre la circulació i sortir de la plataforma, a causa de fenòmens atmosfèrics adversos que suposin un risc per a la circulació, o quan no hi hagi una visibilitat de 150 m, com a mínim, tant cap endavant com cap enrere.

7. El titular del vehicle s'ha de cerciorar, fins i tot recorrent l'itinerari prèviament a la realització de cada viatge, que no existeixen limitacions o obstacles físics que l'impedeixin.

8. Els vehicles especials o en règim de transport especial l'amplada dels quals superi els cinc metres necessiten acompanyament dels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit. El titular ha de

donar compte, amb un mínim de 72 hores d'antelació, als agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit de la província de partida, del lloc, l'hora, la data d'inici per cada un dels viatges autoritzats, ha d'indicar la matrícula del vehicle o les del conjunt de vehicles que faran el viatge i ha d'adjuntar còpia de l'autorització. Així mateix s'ha d'adreçar el mateix avís a l'òrgan designat per a la seva recepció pel titular de la via.

A més d'aquestes, s'han de complir per a cada un dels grups esmentats les següents normes i condicions de circulació:

Grup 1. Normes i condicions de circulació per a vehicles en règim de transport especial en superar, per raó de la càrrega indivisible transportada, les masses o dimensions màximes.

1. La posada en circulació d'aquests vehicles ha d'estar emparada per l'autorització complementària prèvia, prevista a l'article 14.2 del Reglament general de vehicles. La seva circulació s'ha d'ajustar a les normes generals d'aquest Reglament que els siguin aplicables. Sobre aquestes prevalen les condicions de circulació que es fixin a l'autorització complementària de circulació.

2. En vies urbanes han de seguir l'itinerari determinat per l'autoritat municipal.

3. Acompanyament de vehicle pilot:

a) Per dimensions: quan el vehicle en règim de transport especial superi els tres metres d'amplada o la seva llargada superi els 20,55 m, s'ha de situar darrere, a una distància mínima de 50 m, en autopistes i autovies; i davant, a la resta de carreteres.

b) Per velocitat: a més del que es disposa en el cas anterior, en el supòsit que la velocitat de circulació sigui inferior a la meitat de la genèrica de la via, en carreteres convencionals, s'ha de situar un altre vehicle pilot darrere a una distància mínima de 50 m.

4. Velocitats:

a) Vehicle amb autorització genèrica: la velocitat màxima de circulació permesa és de 70 km/h. Sobre aquestes limitacions prevalen les més restrictives que figurin a la targeta ITV.

b) Vehicle amb autorització específica: la velocitat màxima de circulació permesa és de 60 km/h. Sobre aquestes limitacions prevalen les més restrictives que figurin a la targeta ITV.

c) Vehicle amb autorització excepcional: la velocitat màxima de circulació permesa és la fixada a l'autorització, que en cap cas no pot superar els 60 km/h. Sobre aquestes limitacions prevalen les més restrictives que figurin a la targeta ITV.

5. Horari de circulació: tot vehicle que circuli en règim de transport especial amb autorització de caràcter genèric o específic ho pot fer tant de dia com de nit; això no obstant, per al de caràcter excepcional es pot permetre entre la posta i la sortida del sol quan consti així a l'autorització que s'expedeixi.

6. En el cas dels vehicles que circulin en règim de transport especial emparats per una autorització específica o excepcional, el titular d'aquesta autorització ha de donar compte el dia abans a la realització de cada viatge, als agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit de la província de partida, del lloc, la data i l'hora d'inici del viatge, i n'ha de trametre una còpia de l'autorització. Així mateix i en els mateixos termes s'ha de comunicar el viatge als serveis del titular de la via designats a aquest efecte.

Grup 2. Normes i condicions de circulació per als vehicles especials agrícoles i els seus conjunts que, per construcció, superen permanentment les masses o dimensions màximes.

1. Poden circular per autovies, encara que no assoleixin la velocitat de 60 km/h en pla, quan no hi hagi un itinerari alternatiu o una via de servei adequada.

2. Han de portar sempre la pinta o el tall desmuntat si en tenen.

3. Acompanyament de vehicle pilot:

a) Per dimensions: quan se superin els 3,50 metres d'amplada s'ha de situar darrere, a una distància mínima de 50 m, en autovies, i davant, a la resta de carreteres.

b) Per velocitat: en cas que la velocitat de circulació sigui inferior a la meitat de la genèrica de la via, s'ha de situar darrere a la distància mínima esmentada.

Grup 3. Normes i condicions de circulació per a vehicles especials i els seus conjunts d'obres i de serveis que, per construcció, superen permanentment les masses o dimensions màximes.

1. Acompanyament de vehicle pilot:

a) Per dimensions: quan se superin els 3,50 metres d'amplada o la seva llargada superi els 30 metres, s'ha de situar darrere, a una distància mínima de 50 metres, en autopistes i autovies, i davant, a la resta de carreteres.

b) Per velocitat: en cas que la velocitat de circulació sigui inferior a la meitat de la genèrica de la via, s'ha de situar darrere a la distància mínima esmentada.

Grup 4. Normes i condicions de circulació per als altres vehicles especials.

1. Han de circular d'acord amb les establertes amb caràcter general per als vehicles especials en l'articulat d'aquest Reglament.

2. L'itinerari dels trens turístics el determina l'autoritat competent en matèria de regulació i vigilància del trànsit, tenint en compte les característiques de la via, del trànsit i la concurrència amb altres usuaris.

SECCIÓ 2a RÈGIM ESPECÍFIC DE CIRCULACIÓ DE COMBOIS I COLUMNES MILITARS, TRANSPORTS ESPECIALS DE MATERIAL MILITAR EN VEHICLES QUE PERTANYEN AL MINISTERI DE DEFENSA O AL SERVEI DE LES CASERNES GENERALS MILITARS INTERNACIONALS DE L'OTAN

1. Als efectes d'aquesta secció, s'entén per:

a) Autoritat militar ordenadora del desplaçament: la persona legítimament habilitada per signar el document que autoritza un transport i determina la modalitat i les condicions del moviment i, si s'escau, l'òrgan designat per gestionar el desplaçament.

b) Cap del comboi: personal que forma part d'un comboi i exerceix d'autoritat sobre aquest.

c) Cap del transport: el cap dels mitjans de transport que conformen la columna militar i responsable tècnic.

d) Columna militar: un grup de vehicles que es mouen sota un únic cap de columna per la mateixa ruta, alhora i en la mateixa direcció. Les columnes poden estar compostes de diversos elements organitzats que es denominen «combois o unitats de marxa».

e) Comboi: tot grup de vehicles, constituït almenys per tres unitats, de les quals dues són els vehicles senyalitzadors de cap i cua. Aquests vehicles de cap i cua han de muntar el senyal V-2 (tal com estableix l'annex XI, senyal V-2, del Reglament general de vehicles, aprovat pel Reial decret 2822/1998, de 23 de desembre).

2. Els vehicles, columnes i combois militars han de circular evitant destorbar, en la mesura que sigui possible, la resta d'usuaris. Llevat de casos d'urgència, l'autoritat militar ordenadora del desplaçament ha de comunicar a l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit, almenys amb 48 hores d'antelació, l'itinerari i l'horari previst.

En situacions d'urgència, aquesta comunicació s'ha de fer directament al Centre de Gestió de Trànsit dels serveis centrals de la Direcció General de Trànsit.

El cap del comboi ha de controlar i és responsable que el moviment es desenvolupi amb subjecció al que estableixen aquesta secció i la resta de la normativa que desplega el text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, i ha de vetllar especialment perquè tant els conductors com els vehicles portin la documentació exigida.

3. La circulació de vehicles especials i vehicles en règim de transport especial no requereix l'autorització que preveu l'article 14 del Reglament general de vehicles, i s'ha de dur a terme en tot cas sota la responsabilitat de l'autoritat militar ordenadora del desplaçament.

S'exceptuen de la prohibició que conté l'article 18.2 d'aquest Reglament els conductors de vehicles militars que per la seva naturalesa necessitin un sistema de comunicacions internes.

4. L'autoritat militar ordenadora del desplaçament pot demanar la col·laboració dels organismes titulars de les vies per les quals s'hagi de fer el desplaçament i sol·licitar la de les autoritats competents en matèria de vigilància, regulació i control de trànsit.

Els responsables tècnics de les unitats encarregades de conservació, explotació i viabilitat de carreteres de les diferents administracions titulars de les vies públiques i de la vigilància, el control i la regulació del trànsit han de prestar amb caràcter prioritari i urgent la informació i el suport que els sigui sol·licitat per fer possible, si escau, la circulació dels vehicles especials o en règim de transport especial al llarg de les carreteres o en punts concrets d'aquestes, de manera que es pugui efectuar sense detriment de la infraestructura viària i amb la mínima repercussió per a la resta dels usuaris.

La policia militar, naval o aèria, si s'escau, ha de regular la circulació, sempre que sigui necessari, al llarg del desplaçament.

5. L'autoritat militar ordenadora ha de comunicar els moviments d'aquests vehicles especials o en règim de transport especial a les autoritats autonòmiques i locals responsables de la vigilància, la regulació i el control del trànsit en algun dels trams inclosos en l'itinerari. Així mateix, s'ha de comunicar, si s'escau, a les societats concessionàries d'autopistes de peatge.

6. Tot comboi d'unitats de transport que inclogui vehicles especials o en règim de transport especial està sotmès a les condicions més restrictives de circulació imposades reglamentàriament a cada un dels vehicles que el componguin, i poden circular per sota dels límits mínims de velocitat fins i tot els vehicles de protecció o d'acompanyament.

La velocitat màxima del comboi no està limitada per la imposada als vehicles especials que l'integrin, ja que només els vincula quan circulin aïlladament o en grups de vehicles anàlegs.

No obstant això, llevat que hi hagi circumstàncies excepcionals degudament justificades i de seguretat nacional, la circulació d'aquests vehicles s'ha d'ajustar al que estableix la resolució per la qual s'estableixen mesures especials de regulació del trànsit que anualment publica l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit i al que puguin disposar els òrgans competents de les comunitats autònomes que tinguin transferides competències executives en matèria de trànsit i circulació de vehicles de motor, així com les dictades pels alcaldes. Igualment, cal atènyer-se al que prevegi la resolució anual de l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit per la qual es dóna publicitat a les limitacions de pas per a la circulació de vehicles especials i en règim de transport especial a la xarxa de carreteres d'Espanya.

7. Aquesta secció també és aplicable als vehicles militars d'altres països que, en virtut dels acords internacionals subscrits pel Regne d'Espanya, circulin pel territori nacional.